

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK İSLÂM EDEBİYATI BİLİM DALI

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN BİR MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL
(HACI MAHMUD EFENDİ, NR. 4724)

Yüksek Lisans Tezi

Sibel Özil

İstanbul, 2018

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK İSLÂM EDEBİYATI BİLİM DALI

SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN BİR MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL
(HACI MAHMUD EFENDİ, NR. 4724)

Yüksek Lisans Tezi

Sibel Özil

Danışman:

Doç Dr. Meliha Yıldırım Sarıkaya

İstanbul, 2018

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Anabilim Dalı TÜRK-İSLAM EDEBİYATI Bilim Dalı TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi SİBEL ÖZİL'nın SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN BİR MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL (HACI MAHMUD EFENDİ, NR.4724) adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 19.07.2018 tarih ve 2018-20/18 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi01/09/2018.....

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

1.	Tez Danışmanı	Doç. Dr. MELİHA YILDIRAN SARIKAYA	
2.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. AHMET KARATAŞ	
3.	Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi BÜNYAMİN AYÇİÇEĞİ	

GENEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Sibel Özil

Anabilim Dalı : İslam Tarihi ve Sanatları

Bilim Dalı : Türk İslam Edebiyatı

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Meliha Yıldırım Sarıkaya

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans - Temmuz 2018

Anahtar Kelimeler : Edebiyat, Kerbelâ, Maktel, Maktel-i Hüseyin

ÖZET

Maktel-i Hüseyin yazma geleneği, vak'anın vukûundan günümüze kadar varlığını sürdürmüş ve edebiyatımızda birçok isim Hz. Hüseyin'in şehâdetini etkili bir biçimde kaleme almıştır. *Süleymaniye Kütüphanesinde Bulunan Bir Maktel-i Âl-i Resûl (Hacı Mahmud Efendi, nr. 4724)* başlıklı bir maktel-i Hüseyin çalışması olan bu tezin amacı, maktel-i Hüseyin geleneğini canlı tutmak ve bu vesîle ile yazma eser kütüphanelerinde unutulmuş eserlerimizi gün ışığına çıkarmaktır. Çalışmanın giriş kısmı, araştırmacılara fayda sağlaması ümidi ile maktel-i Hüseyin'ler ile ilgili bir bibliyografya denemesine ayrılmıştır. Üç bölümden oluşan tezin birinci kısmı, ilgili eserin şekil ve muhtevâ özelliklerine hasredilmiş, ikinci kısımda ilgili eser ile tür içerisinde benzer üç çalışmanın kıyası yapılmıştır. Üçüncü bölüm ise nüsha tavsifi, transkripsiyonlu metin ve nüshaların tenkitli neşrine ayrılmıştır.

GENERAL KNOWLEDGE

Name Surname : Sibel Özil

Main Department : Islamic History and Art

Department : Turkish Islamic Literature

Supervisor : Associate Professor Meliha Yıldırım Sarıkaya

Degree Awarded and Date : Master – July 2018

Keywords : Literature, Karbala, Maktel, Maktel-i Hüseyin

ABSTRACT

The tradition of writing maktel-i Hussein, has been written since it happened and many distinguished writers in the literature have touchily indited Hussein's martyrdom. The main purpose of this thesis, a study of a manuscript on maktel-i Hussein named as A Maktel-i Âl-i Resûl in Süleymaniye Library (Hacı Mahmud Efendi no 4724), is to keep alive the spirit of The tradition of writing of maktel-i Hussein and herewith bring to light our written tradition which are unfortunately forgotten as manuscripts in libraries. This work consists of four chapters, an introduction, devoted to a bibliography essay regarding maktel-i Hussein with the hope that future researchers will benefit from it, three chapters. The first chapter includes the shape and content features of the related manuscript. In the second chapter the manuscript and are compared with three similar studies on the same topic. The last chapter is devoted to introduction of the manuscripts, transcriptional text and criticism of the manuscript.

ÖNSÖZ

*İcrâ edelüm mâtemin ol şâh-ı cihânun
Dürler dökölüm yâdına ol gevher-i cânun*

Fasîh Dede

Tez çalışmasına konu olan eser; Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi Bölümü’nde 4724 demirbaş numarasıyla kayıtlı bir makteldir. Müellifi bilinmeyen eserin adı *Maktel-i Âl-i Hüseyin* olarak kataloğa işlenmiştir. Toplam 115 varak olan yazma, mensur olmakla birlikte manzûm kısımlar da içermektedir. Eserin bir diğer nüshası yine Süleymaniye Kütüphanesinde, aynı koleksiyonda 4727 demirbaş numarasıyla kayıtlı olup *Kerbelâ Vak‘ası* adını taşımaktadır. İkinci nüshanın kataloğa farklı bir isimle işlenmiş olması, her iki yazmanın aynı eser olduğunu teşhis etmemizi biraz geciktirmiş olsa da yaptığımız karşılaştırma sonucunda aynı metin olduğu anlaşılmış ve çalışmaya dâhil edilmiştir.

Tez isminde çalışmaya konu olan eserin *Maktel-i Âl-i Hüseyin* olan katalogdaki ismi yerine yazmanın serlevhasındaki isim esas alınmış, *Maktel-i Âl-i Resûl* adı tercih edilmiştir. Nitekim Kerbela sürecinde yaşanan hâdiseler ağırlıklı olarak Hz. Hüseyin ve Ehl-i beyt etrafında cereyân etmiş olup sadece Hz. Hüseyin’in âilesi ile sınırlı değildir. Dolayısıyla Hz. Hüseyin’i de içine alan “Âl-i Resûl” ibâresi, muhtevâyı daha doğru yansıtmaya bakımından isâbetli bulunmuştur.

Giriş ve üç bölümden oluşan çalışmanın giriş kısmı, makteller hakkında çalışma yapacak olan araştırmacılara kolaylık sağlaması amacıyla hazırlanmış bir bibliyografya denemesinden oluşmaktadır. Bu bölüm için kaynak taraması yapılırken yalnızca Türkçe yazılmış, edebî nitelik taşıyan maktel-i Hüseyinler listelenmiş olup doğrudan İslam tarihi kaynakları daha farklı kriterlerle tasnif edilmesi gerektiği için hariç bırakılmıştır. Zîra Kerbelâ hadisesi her ne kadar tarihte yaşanmış bir hâdisa olsa da maktellere yansıyan biçiminde menkıbevî bir anlatım dikkat çekmektedir. Zaten maktellerin Kerbelâ hâdisesini târihen tevsik etmek gibi bir iddiâsının bulunmadığı, daha serbest bir üslupla ve tarih kitaplarında yer almayan bazı nakillerle örüldüğü bilinmektedir.

Çalışmanın *Maktel-i Âl-i Resûl* başlıklı ilk bölümünde, eser hakkında genel bilgiler verilmiş, ardından yazmanın şekil ve muhtevâ özellikleri incelenmiş, eserin genel özeti sunulmuştur. Metin içerisinde yer alan âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflere de bu bölümde işaret edilmiştir.

İkinci bölümde diğer makteller ile ilgili yapılan tez çalışmalarından seçilmiş üç benzer metin incelenmiş, bu çalışmaların *Maktel-i Âl-i Resûl* ile tertip ve hâssaten muhtevâ bakımından mukâyeseleri yapılmıştır. Amacımız, bu incelemeler ile elimizdeki müellifi belli olmayan maktelin müşterek kaynağı veya kaynakları konusunda bir fikir sahibi olabilmektir.

Çalışmanın üçüncü bölümünü ise metin oluşturmaktadır. Bu kısımda *Maktel-i Âl-i Resûl* adlı eserin transkripsiyonlu metni verilmiş ve *Kerbela Vak'ası* ile arasındaki nüsha farkları dipnotlarda gösterilmiştir.

Bu vesile ile çalışmanın ortaya çıkış süreci boyunca desteklerini esirgemeyip her dâim beni cesaretlendiren kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Meliha Yıldırım Sarıkaya'ya, henüz lisans öğrencisi iken yüksek lisans için beni yüreklendiren, eğitimim ve tez sürecim boyunca hep yanımda olan hocam Doç. Dr. Ahmet Karataş'a, tez sürecimi başından sonuna kadar heyecan ile takip eden ve hayır duâlarını benden esirgemeyen pek kıymetli büyüğüm Dursun Gümüşoğlu'na minnettârim.

Son olarak yalnızca bu çalışmanın ortaya çıkma sürecinde değil, hayatım boyunca maddî-mânevi destekleri ile arkamda duran sevgili âileme, yıllar süren bir eğitim sürecini omuz omuza geçirdiğim mânevi kardeşim Sümeyye Nimet Sarıkaya'ya ve fikirleri ile bana destek olup beni dâima gayrete getiren tüm dostlarıma şükranlarımı sunuyorum.

Sibel Özil

Üsküdar, 2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	IX

GİRİŞ

MAKTEL-İ HÜSEYİNLER HAKKINDA BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ.....	1
A. Yazma Eserler.....	2
B. Dünya Kütüphanelerinde Bulunan Yazma Eserler.....	8
C. Yüksek Lisans/Doktora Tezleri.....	9
D. Kitaplar	14
E. Müstakil/Kitapçı Makaleler, Bildiriler ve Ansiklopedi Maddeleri.....	16
F. Mezuniyet Tezleri.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL 'DE ŞEKİL VE MUHTEVÂ

I. ESERİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	20
II. MUHTEVÂ ÖZELLİKLERİ.....	30
A. Eserin Adı	30
B. Eserin Tertîbi	30
C. Eserin Özeti.....	37
D. Eserde Yer Alan Âyet ve Hadis İktibâsları	61

İKİNCİ BÖLÜM

MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL'ÜN TÜR İÇERİSİNDEKİ ÜÇ BENZER METİN İLE TERTİP VE MUHTEVÂ BAKIMINDAN MUKÂYESESİ

I. SERGÜZEŞT-İ İMAM-I HÜSEYNADLI ESER	67
A. Eserin Başlangıcı	68
B. Muâviye 'nin Rahatsızlığı.....	68
C. Yezid 'in Doğumu ve Sürgün	69
D. Mervân Meselesi.....	70
E. İbn Mülcem Meselesi	71
F. Hz. Hasan 'ın Şehâdeti	72

<i>G. Müslim ve Oğullarının Yaşadığı Hâdiseler.....</i>	<i>73</i>
<i>H. Kerbelâ Meydanına Varış</i>	<i>73</i>
<i>I. İsimler İle Alâkalı Birkaç Farklılık</i>	<i>74</i>
<i>İ. Hz. Hüseyin ve Şimr Arasında Yaşanan Hâdiseler</i>	<i>74</i>
<i>J. Deveci Hâdisesi.....</i>	<i>75</i>
<i>K. Kerbelâ Hâdisesi'nden Sonra Yaşananlar.....</i>	<i>75</i>
<i>L. Metne Dâir Bazı Dikkatler</i>	<i>76</i>
II. KEMTERÎ İBRAHİM'İN MAKTEL-İ İMAM HÜSEYİNADLI ESERİ	76
<i>A. Eserin Başlangıcı</i>	<i>77</i>
<i>B. Müslim'in Kûfe'ye Ulaşması ve Hz. Hüseyin'in Yola Çıkması</i>	<i>77</i>
<i>C. Pehlivanların Bîatlarından Dönmesi</i>	<i>78</i>
<i>D. Müslim'in Yerinin Tespit Edilmesi</i>	<i>78</i>
<i>E. Müslim ve Oğullarının Yaşadığı Hâdiseler</i>	<i>79</i>
<i>F. Kerbelâ Meydanına Varış.....</i>	<i>79</i>
<i>G. Kerbelâ'da Yaşanan Hâdiseler.....</i>	<i>80</i>
<i>H. Hz. Hüseyin'in Şehâdeti</i>	<i>81</i>
<i>I. Cenk Sonrası</i>	<i>81</i>
<i>İ. Yer Adları İle Alâkalı Ayrıntılar</i>	<i>82</i>
<i>J. Dimaşk'a Varış.....</i>	<i>83</i>
<i>K. Eserin Sonu.....</i>	<i>83</i>
<i>L. Maktel-i Âl-i Resûl'ün Manzûm Kısımlarına Dâir</i>	<i>84</i>
III. YÛSUF-I MEDDÂH'IN MAKTEL-İ HÜSEYNADLI ESERİ.....	86
<i>A. Eserin Başlangıcı</i>	<i>88</i>
<i>B. Hz. Hasan'ın Şehâdeti.....</i>	<i>89</i>
<i>C. Müslim ve Kûfe'de Yaşananlar</i>	<i>90</i>
<i>D. Müslim'in Yerinin Tespit Edilmesi</i>	<i>90</i>
<i>E. Maktel-i Âl-i Resûl'ün Manzûm Kısımlarına Dâir</i>	<i>91</i>
<i>F. Kişi ve Yer Adlarında Tespit Edilen Bazı Farklılıklar</i>	<i>93</i>

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL METNİ

I. NÜSHA TAVSİFİ	95
II. METİN TEŞİSİNDE TAKİP EDİLEN USÛL.....	100
III. TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ.....	102
IV. MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL METNİ.....	103
SONUÇ.....	312
KAYNAKÇA.....	316

KISALTMALAR

bkz.	:Bakınız
b.	:Bin
ed.	:Editör
H.	:Hicrî
haz.	:Hazırlayan
Hz.	:Hazret-i
nr.	:Numara
nşr.	:Neşreden
s.	:Sayfa
SBE	:Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDK	:Türk Dil Kurumu
TDV	:Türkiye Diyanet Vakfı
tsh.	:Tashîh
vb.	:Ve benzeri
vd.	:Ve devamı
vr.	:Varak

GİRİŞ

MAKTEL-İ HÜSEYİNLER HAKKINDA BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ*

Arapça “katledilen yer” manasına gelen maktel kelimesi, ıstılâhî olarak, Hz. Hüseyin ve yakınlarının Kerbelâ’da yaşadığı hâdiseler hakkında kaleme alınmış eserlere verilen bir isimdir.¹

10 Muharrem 61 yılında Hz. Hüseyin ve yakınlarının Kerbelâ meydanında susuz bırakılarak şehit edilmesinin İslam dünyasında güçlü bir tesir bıraktığı görülmekte ve bu güçlü tesirin zamanla kaleme alınan eserlere yansıdığı bilinmektedir. Kerbelâ’da yaşanan elim hâdise, ilk olarak tarih ve ahbâr kitaplarında yer alsa da zamanla “maktel-i Hüseyin” başlığı altında müstakil bir tür ortaya çıkmıştır. Kaynaklarda, bu konuda yazılmış eserlerin elimize ilk ulaşanı Ebû Mihnef’in *Maktelü’l-Hüseyn* adlı eseri olarak yer almaktadır². Fakat Helmut Ritter *Maktelü’l-Hüseyn*’in Ebû Mihnef’e âit olmadığını dile getirmekte ve maktellerde kaynak olarak Ebû Mihnef’e isnâd edilen bu eserin kullanıldığının altını çizmektedir.³

Maktel-i Hüseyin türünde yazılan eserlerin ilk olarak Arap tarihçiler tarafından kaleme alındığı, daha sonra Arap edipler arasında yaygınlık kazanarak edebiyat alanına intikal ettiği bilinmektedir. Ehl-i Beyt’e derin sevgi besleyen hükümdarlar ile birlikte bu geleneğin önce Fars Edebiyatında, ardından da Türk Edebiyatında yaygınlık kazandığı ve önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.⁴

Türk Edebiyatında kaleme alınan ilk maktel-i Hüseyin, Kastamonulu Şâzî’nin *Dâstân-ı Maktel-i Hüseyin*’i (1361-62) olarak bilinmektedir.⁵ Bu eser üzerine Nurcan

* Bu bölüm, “Maktel-i Hüseyinler Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi” (Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, S. 83 (2017), s. 31-48) başlıklı makalemizin geliştirilmiş ve güncellenmiş şekliinden ibârettir.

¹ Fuzulî, *Hadikatü’s-Sü’edâ* (haz. Şeyma Güngör), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1987, s. XXII.

² Güngör, “Maktel-i Hüseyin”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXVII, İstanbul 2003, s. 445.

³ Helmut Ritter, *Doğu Mitolojisinin Edebiyata Etkisi* (ed. Mehmet Kanar), Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2011, s. 108.

⁴ Güngör, “Maktel-i Hüseyin”, s. 445.

⁵ Fuzulî, *Hadikatü’s-Sü’edâ*, s. XXVII.

Öznel Güder tarafından doktora çalışması yapılmıştır.⁶ Fakat Kenan Özçelik, konu ile alâkalı hazırladığı çalışmalarında bu bilginin kesin olmadığına değinmektedir. Özçelik'e göre, Türk Edebiyatında yazılmış ilk maktel-i Hüseyin'in müellifi Yûsuf-ı Meddâh'tır.⁷

Edebiyatımızda kaleme alınmış diğer maktellere bakacak olursak, Yahya b. Bahşî'nin *Maktel-i Hüseyin*'i,⁸ Sâfi'nin *Maktel-i Hüseyin*'i,⁹ Nûreddin Efendi'nin *Vak'a-i Kerbelâ* adıyla basılan *Maktel-i Hüseyin*'i,¹⁰ Lâmiî Çelebi'nin *Kitâb-ı Maktel-i Âl-i Resûl*'u¹¹ önemli makteller arasında sayılabilmekle birlikte Fuzûlî'nin kaleme aldığı *Hadikatü's-Sü'edâ* adlı eser bu türün şaheseri kabul edilmektedir. Yalnız maktel türünde verilen eserler bu sıraladıklarımızdan ibaret değildir; yazma eser kütüphanelerinde müellifi belli olmayan çok sayıda maktel-i Hüseyin bulunmaktadır.¹²

A. Yazma Eserler

Abd el-Ganî Efendi, (H. 977), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Burdur İl Halk Kütüphanesi, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi: 15 Hk 3557. (300x200-195x115 mm., 147 yaprak, 19 satır, nestalik, çapa filigranlı kağıt.)

Ali Şîr Nevâî, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Amasya İl Halk Kütüphanesi: 05 Ba 1322.¹³ (195x135-150x110 mm., 117 yaprak, satır değişiyor, nesih kırması, âbâdî kağıt.)

Bekâyi Kâtib-zâde Dârendevi, (H. 1310), *Maktel-i Hüseyin*, Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Hk 494. (190x140-238x180 mm., 128 yaprak, 15 satır, harekeli nesih, cedid kağıt.)

———, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Şühedâ*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 3891. (250x180-205x120 mm., 94+V yaprak, 21 satır (çift sütun), harekeli nesih, samanlı ince sarı kağıt.)

⁶ Nurcan Öznel Güder, *Kastamonulu Şazi Maktel-i Hüseyin* (doktora tezi, 1997), İstanbul Üniversitesi SBE.

⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. Kenan Özçelik, *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi, 2008), Ankara Üniversitesi SBE, s. 7-16.

⁸ Fuzulî, *Hadikatü's-Sü'edâ*, s. XXVII.

⁹ Güngör, "Maktel-i Hüseyin", s. 445.

¹⁰ Güngör, "Maktel-i Hüseyin", s. 445.

¹¹ Fuzulî, *Hadikatü's-Sü'edâ*, s. XXVII.

¹² Güngör, "Maktel-i Hüseyin", s. 445-446.

¹³ Kütüphane kayıtlarında eserin müellifi Ali Şîr Nevâî olarak verilmekle birlikte Ali Şîr Nevâî'ye ait böyle bir eserin varlığından yapılan çalışmalarda bahsedilmemektedir.

- Feyzî, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 9186. (110x83-80x60 mm., 20a-42b yaprak, 10-11 satır, nesih, defter kağıdı.)
- Fuzûlî Mehmed b. Süleymân Bağdâdî, (1580), *Hadikatü's-Süeda*, Bağdat Köşkü Kitaplığı, Topkapı Sarayı Müzesi-İstanbul: 266. (210x145-145x75 mm., 297 yaprak, 18 satır, nesih, ahârlı kağıt.)
- , (1591), *Hadikatü's-Süeda*, Bağdadlı Vehbi Efendi, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi-İstanbul: 001686. (187x131-140x81 mm., 301 yaprak, 17 satır, talik, filigranlı samânî kağıt.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Hadikatü's-Süeda*, Tarih-i Türkî-i Tal'at, Kahire: 81.¹⁴ (150x250 mm., 267 yaprak, nestalik.)
- İbrâhîm, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Mil Yz B 432. (282x198 mm., 101 yaprak, talik, âbâdî kağıt.)
- Kastamonulu Şadi, (H. 1049), *Maktel-i Hüseyin*, Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Hk 45. (145x104-205x145 mm., 107 yaprak, 15 satır, harekeli nesih kırmızı, lekeli çapa filigranlı kağıt.)
- , (H. 1243), *Maktel-i Hazret-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 8887. (225x162-170x125 mm., 89 yaprak, 15 satır (çift sütun), bozuk talik, taç filigranlı kağıt.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmam Hüseyin (manzum)*, Yazma Bağışlar, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 004041/1. (150x92-208x145 mm., 216 yaprak, 13 satır.)
- Kemterî İbrâhîm, (H. 1127), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 8389. (196x140-137x95 mm., 128 yaprak, 13 satır, harekeli nesih, suyolu filigranlı kağıt.)
- , (H. 1284), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Afyon Gedik Ahmet Paşa İl Halk Kütüphanesi, Millî Kütüphane-Ankara: 03 Gedik 17179. (Müstensih: İbrahim b. Kazzaz Hamid Gergerî.)

¹⁴ Fuzûlî'ye ait eserler elbette bu üç nüsha ile sınırlı değildir. Türkiye ve Türkiye dışındaki kütüphanelerde 230'dan fazla yazması bulunan eserin tüm nüshalarını çalışmamıza dâhil edemeyeceğimiz için bu üç nüsha ile iktifâ etmek durumunda kaldık. Çalışmamızda yer alan bu üç nüsha Şeyma Güngör'ün çalışmalarında esas aldığı nüshalardandır.

- , (H. 1284), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Afyon Gedik Ahmet Paşa İl Halk Kütüphanesi: 03 Müze 9200.
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Kitâb-u Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu: 06 Mil Yz A 8425. (225x160-160x105 mm., 103 yaprak, 15 satır, bozuk nesih, nohudî renkli saykallı kâğıt.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 7944. (200x150-160x105 mm., 100 yaprak, 13 satır, harekeli nesih, taç filigranlı kâğıt.)
- Lâmiî Mahmut b. Osman, (H. 763), *Maktelü'l-İmâmü'l-Hüseyin*, Kütahya Vahitpaşa İl Halk Kütüphanesi: 43 Va 1311. (210x150-160x115 mm., 100 yaprak, 14 satır, dîvânî.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz B 446. (300x104-260x73 mm., 13 yaprak, 41 satır, nesih, âbâdî kâğıt.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Osman Ergin Türkçe Yazmaları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı: 1254/2. (175x90-125x60 mm., 42-79 yaprak, 14 satır, talik.)
- , (H. 1113), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Manisa İl Halk Kütüphanesi: 45 Hk 8375/1. (202x142-145x95 mm., 1b-93a+1 yaprak, 15 satır, harekeli nesih, birleşik harf filigranlı kâğıt.)
- , (H. 938), *Maktel-i Ali Resul*, Mikrofilm, Türk İslam Eserleri Müzesi 1958: 01870. (270x165-150x73 mm., 48 yaprak.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin Manzumesi*, Serez, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 004019. (53-86 yaprak.)
- Meddah, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Kerbela Vekayii (Makdelü'l-Hüseyin)*, Fotokopi, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 00069.¹⁵ (205x105-160-110 mm., 110 yaprak, nesih.)
- Nûr ed-Dîn Tatabî, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Hüseyin Kocabaş Kitaplığı Türkçe Yazmaları-İstanbul: S.H.M.H.K.Yaz. 194. (220x165-150x105 mm., 73 yaprak, 13 satır, harekeli nesih.)

¹⁵ Kenan Özçelik hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde bu eserin aslına en uygun nüsha olduğuna ve fakat eksik olduğuna işaret etmektedir. Ayrıntılı Bilgi için bkz. Kenan Özçelik, *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi, 2008), Ankara Üniversitesi SBE, s. 99-100.

- Safâ, (H. 1248), *Kitâb-ı Maktel-i İmâm Hüseyin*, Ali Emiri Koleksiyonu, İstanbul Millet Kütüphanesi: 34 Ae Manzum 1313. (Arap-nesih.)
- , (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Kitâb-ı Maktel-i İmâm Hüseyin*, Ali Emiri Koleksiyonu, İstanbul Millet Kütüphanesi: 34 Ae Manzum 1314. (Arap-nesih.)
- Sâfî, (H. 1160), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Türk Dil Kurumu Kütüphanesi Türkçe Yazmaları-Ankara: Yz A 84/1. (204x143-170x105 mm., 1a-71a yaprak, 15 satır, nesih, taç filigranlı kağıt.)
- Şadî, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Hüseyin Kocabaş Kitaplığı Türkçe Yazmaları-İstanbul: S.H.M.H.K.Yaz. 330. (210x150-165x120 mm., 108 yaprak, 12 satır, nesih.)
- Şazi, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin b. Ali*, Kemankes Koleksiyonu, Hacı Selim Ağa Kütüphanesi: 000528. (254x163-215x125 mm., 102 yaprak, 17 satır, nesih.)
- Şevkî, (H. 1324), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 2447. (228x170-172-132 mm., 169 yaprak, 15 satır, rika, suyolu filigranlı kağıt.)
- Şeyyâd Mevlevî, (H. 1138), *Dâstân-ı Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Mil Yz A 8294/1.¹⁶ (220x146-182x114 mm., 1b-77b yaprak, 17 satır, nesih, suyolu filigranlı kağıt.)
- Yûsuf Meddah, (H. 1128), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Mil Yz A 8082. (215x155-170x115 mm., 95 yaprak, 15 satır (çift sütun), harekeli nesih, üzüm salkımı filigranlı kağıt.)
- Zaifî, (H. 1258), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 3040.¹⁷ (177x123-140x101 mm., 64 yaprak, 23 satır, nestalik, suyolu filigranlı kağıt.)
- ?-, (H. 1088), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Mil Yz A 8572. (210x150 - 150x90 mm., 114 yaprak, 13 satır, harekeli nesih, taç filigranlı kağıt.)

¹⁶ Kenan Özçelik hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde bu eserin Yusuf Meddah'a ait olduğuna işaret etmektedir. Ayrıntılı Bilgi için bkz. Kenan Özçelik, *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi, 2008), Ankara Üniversitesi SBE, s. 99.

¹⁷ Kenan Özçelik hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde bu eserin Yusuf Meddah'a ait olduğuna işaret etmektedir. Ayrıntılı Bilgi için bkz. Kenan Özçelik, *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi, 2008), Ankara Üniversitesi SBE, s. 99.

- ?-, (H. 1164), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Türk Dil Kurumu Kütüphanesi Türkçe Yazmaları-Ankara: Yz. B 28/7. (280x210-170x100 mm., 154-204 yaprak, 27 satır, nesih, üç ay filigranlı kağıt.)
- ?-, (H. 1256), *Kerbela Vak'ası*, Hacı Mahmud Efendi, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Eserler Kütüphanesi: 004727. (177x116-117x67 mm., 147 yaprak, 13 satır, nesih.)¹⁸
- ?-, (H. 1262), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 992. (240x170-190x120 mm., 65 yaprak, 15 satır, nesih, harf filigranlı kağıt.)
- ?-, (H. 1284), *Maktel-i Âl-i Hüseyin*, Hacı Mahmud Efendi, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 004724. * (246x155-160-100 mm., 115 yaprak, 13 satır, nesih.)
- ?-, (H. 1288), *Maktel-i Hüseyin*, Ankara Adnan Ötüken İl Halk Kütüphanesi, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Hk 2976/1. (185x125-145x90 mm., 1b-54a yaprak, satır değişiyor, nesih kırmızı, ince âbâdî kağıt.)
- ?-, (H. 1297), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 8797. (242x165-190x115 mm., 123 yaprak, 17 satır, talik, kartal filigranlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Kitab-ı Kerbela*, Özel Koleksiyon, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 00717. (97 yaprak, harekeli nesih.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Kitab-ı Vak'a-i Kerbela*, Yozgat Koleksiyonu, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 00831/001. (213x157-167x108 mm., 1-71 yaprak, 19 satır, nesih.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 7990. (216x153-171x118 mm., 142 yaprak, 13 satır, nesih, el filigranlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 7059/2.
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyon, Ankara: 06 Mil Yz A 5713.

¹⁸ Eser, İslam tarihi kaynakları arasında yer almakla birlikte edebî niteliği ağır basan bir maktel-i Hüseyin'dir.

* Künyesi verilen bu maktel tez çalışmamıza konu olan eserdir.

- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 2946.¹⁹
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 2066/5. (200x140-170x95 mm., 47b-48b yaprak, 13 satır, harekeli nesih, suyolu filigranlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu: 06 Mil Yz A 2964. (205x150-155x90 mm., 65 yaprak, 13 satır, harekeli nesih, arma filigranlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 9336. (205x145-165x110 mm., 116 yaprak, 13 satır, harekeli nesih, suyolu filigranlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 9488/2. (210x145-170x110 mm., 43a-57b yaprak, satır değişiyor, nesih kırması, âbâdî kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin (r.a)**, Yazma Bağışlar, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 001285/2. (210x145-170x110 mm., 43a-57b yaprak, satır değişiyor, nesih kırması, âbâdî kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 8193. (250x170-150x100 mm., 146 yaprak, 15 satır, harekeli nesih, suyolu filigranlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i İmâm Hüseyin**, Amasya Beyazıt İl Halk Kütüphanesi: 05 Ba 1019/4. (178x133-125x98 mm., 105b-131b yaprak, 14 satır, nesih, âbâdî kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i İmâm Hüseyin**, Manisa İl Halk Kütüphanesi: 45 Hk 2702/2. (210x110-170x70 mm., 89b-176a yaprak, 17 satır, talik kırması, âbâdî kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i İmâm Hüseyin**, Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Türkçe Yazmaları-İstanbul: 86. (210x145 mm., 157 yaprak, 15 satır, harekeli nesih, ahârlı kağıt.)
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), **Maktel-i İmâm Hüseyin**, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Millî Kütüphane-Ankara: 06 Mil Yz A 8382.

¹⁹ Bu eser yanlış kataloglanmış olup Süleyman Çelebi'nin meşhur *Mevlid* adlı eseridir.

(221x160-185x105 mm., 95 yaprak, 19 satır, harekeli nesih, harf marka filigranlı kağıt.)

—?, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Millî Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu, Ankara: 06 Mil Yz A 7924. (230x160-165x110 mm., 121 yaprak, 13 satır, harekeli nesih, harf filigranlı kağıt.)

—?, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin Manzum*, Yazma Bağışlar, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 004038. (140x43-207x207 mm., 85 yaprak, 13 satır.)

—?, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktelü'l-Hüseyin*, Konya İl Halk Kütüphanesi, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi: 42 Kon 350/5. (210x145-155x100mm., 75b-99b yaprak, 23 satır, nesih kırma.)

B. Dünya Kütüphanelerinde Bulunan Yazma Eserler

Lâmiî Çelebî Mahmûd b. Osmân Bursavî, (H. 957), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Fransa Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Renaudot/Saint-Germain-des-Pres, 608.

———, (H. 1012), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Gazi Hüsrev Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Bosna-Hersek: 5461.

———, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Dükalık Kütüphanesi Gotha Koleksiyonu Türkçe Yazmaları: pt. 252/alte Sammlung Nr. 93.

———, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Fransa Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Vansleb/Regius, 1312.

———, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Avusturya Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Mxt.23.

—?, (H. 1030), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, İngiltere Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Or.11128/3.

—?, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Beyân-ı Hilâfet-i Hasan ve Maktel-i Hüseyin*, Almanya Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Ms.or.oct.2747.

—?, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Fransa Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Decourdemanche.

—?, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Arnavutluk Devlet Arşivleri Türkçe Yazmaları: 23.

- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, İngiltere Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Or.8043.
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Avusturya Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: A.F. 185 (247).
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Maktel-i İmâm Hüseyin*, Avusturya Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: A.F. 413e (548).
- ?-, (istinsah tarihi bulunmamaktadır), *Beyân-i Maktel-i İmâm Hüseyin ve Âli Resûl Sâllâllâhu aleyhi ve sellem*, Almanya Millî Kütüphanesi Türkçe Yazmaları: Ms.or.oct.2204.

C. Yüksek Lisans/Doktora Tezleri

Akdoğan, Eyüp, *Hacı Nûreddîn Efendi ve Hüseyin'in Makteli adlı eseri* (yüksek lisans tezi, 2017), Ankara Üniversitesi SBE.

Eyüp Akdoğan tarafından hazırlanan *Hacı Nûreddîn Efendi ve Hüseyin'in Makteli adlı eseri*, giriş ve üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın giriş kısmında mutasavvıf bir şâir olan Hacı Nûreddîn Efendi'nin yaşadığı dönem değerlendirilmiş ve maktel türü ile alâkalı genel bilgiler verilmiştir. Tezin birinci bölümünde şâirin hayatı incelenmiş, ikinci bölümünde ise çalışmaya konu olan eser ile ilgili gerekli incelemeler yapılmıştır. Ayrıca yine bu bölümde eserin, tür içerisinde yer alan diğer eserlerle şekil ve muhtevâ bakımından mukâyesesi yapılmıştır. Tezin son kısmında ise kullanılan nüshalar tanıtılmış, metnin inşâsında kullanılan yöntem ele alınmıştır. Ayrıca tenkitli metin de bu bölümde yer almaktadır.

Akkoyun, Tuğba Erdem, *Lami'î Maktel-i İmâm Hüseyin inceleme-çeviri yazı-sözlük* (yüksek lisans tezi, 2015), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.

Tuğba Akkoyun tarafından hazırlanan yüksek lisans çalışmasında *Maktel-i İmâm Hüseyin*'in Manisa İl Halk Kütüphanesi'ndeki 8375/1 numarada kayıtlı nüshası esas alınmıştır. Çalışmada eserin çeviri yazısı ve incelemesi yapılmıştır.

Maktel-i Hüseyin mesnevi nazım şekli ile kaleme alınmış olup toplam 2943 beyitten oluşmaktadır. Eserde fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün vezni kullanılmıştır. Eser

besmeleden sonra tevhid, na't ve dört halifeye övgü bölümleriyle klasik bir mesnevi tarzında temiz bir Türkçe ile yazılmıştır. Giriş bölümünden sonra Farsça başlıklara ayrılan eser 10 bölümden oluşmaktadır. Hadiseler aktarılırken kronolojik sıralamaya dikkat edilmiştir.

Arslan, Harun, *Kitab-ı Maktel-i Âl-i Resul: Giriş-metin-inceleme-sözlük-adlar dizini* (yüksek lisans tezi, 2001), İstanbul Üniversitesi SBE.

Harun Arslan tarafından hazırlanan yüksek lisans çalışmasında Lâmiî Çelebî'ye ait *Kitâb-ı Maktel-i Âl-i Resûl* adlı eserin Türk İslam Eserleri Müzesi, Süleymaniye Kütüphanesi ve Paris'ten getirilen bir nüshası edisyon kritik yapılarak karşılaştırılmıştır.

992 beyitten oluşan eserde Lâmiî Çelebî besmele ile söze başlamış, ardından Hz. Peygamber ve ashabına övgü ile devam etmiştir. 31. beyitten sonra 1. bab ile başlayan eser toplam 12 babdan oluşmaktadır. Manzum olan eserde, her babdan sonra, anlatılacak hadiseden mensur olarak kısaca haber verilmektedir. Çalışmanın son bölümünde ayrıntılı bir sözlük yer almaktadır.

Değirmenci, Zühre, *Der Beyan-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi, 2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi SBE.

Zühre Değirmenci tarafından hazırlanan yüksek lisans çalışmasında, müellifi ve yazılış tarihi belli olmayıp maktel özelliği gösteren *Der Beyan-ı İmam-ı Hüseyin* adlı bir eser incelenmiştir. Kütahya-Tavşanlı, Zeytinoğlu İlçe Halk Kütüphanesinde 43 Ze 689/1 arşiv numarası ile kayıtlı nüsha üzerine dil incelemesi ve metin çalışması yapılmıştır.

Eser, mecmua özelliği gösteren bir yazma içinde bulunmaktadır.²⁰ Tamamı mensur olan eser, 56 yaprak ve 5 bölümden oluşmaktadır.

Demirel, Özlem, *Âşıkî'nin Maktel-i Hüseyin'i Üzerine Dil İncelemesi* (doktora tezi, 2007), İstanbul SBE.

²⁰ Zühre Değirmenci, *Der Beyan-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi, 2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi SBE, s.2.

Özlem Demirel tarafından hazırlanan doktora çalışmasında manzum bir eser olan Âşıkî'nin *Maktel-i Hüseyin*'i incelenmiştir. Bu çalışma; inceleme, metin, sözlük ve dizin olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. Çalışma Türk Dil Kurumu Kütüphanesi Yz. A 84/1 arşiv numaralı tek nüsha üzerine yapılmıştır.

Mesnevi nazım şekliyle ve aruzun fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün vezniyle yazılan eser 2094 beyitten oluşmaktadır. Fakat eserin baş kısmında eksik varaklar, iç kısımlarında da eksik beyitler bulunmaktadır. Eser 10 bölümden oluşmaktadır.

Eren, Hulusi, *Dârendeli Kâtipzâde Bekâyî-Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Tenkitli Metin-Sözlük Dizin)* (yüksek lisans tezi, 2014), Ankara Hacettepe Üniversitesi SBE.

Hulusi Eren tarafından hazırlanan yüksek lisans çalışmasında Millî Kütüphane'de kayıtlı. 06 Hk 494 arşiv numaralı nüsha esas alınmıştır. Çalışmada eserin nüshaları üzerine tenkitli bir inceleme yapılmıştır.

Mesnevi nazım şekliyle yazılmış olan eserin toplam kaç beyit olduğu metinde geçmemekle birlikte Eren'in hazırladığı çalışmada nüshadan nüshaya farklılıklar gösterilerek 3609 beyit bulunmaktadır. Eser aruzun fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün ve mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün kalıplarıyla yazılmıştır. Ancak bazı kısımlarda kasidelere ve gazellere de rastlandığı bildirilmektedir. Eren, eserin vezin yönünden çok kuvvetli olmadığına vurgu yapmaktadır. Eser, kullanılan nüshanın baş kısmında yer alan fihriste göre, 42 başlıktan oluşmaktadır.

Güder, Nurcan Öznal, *Kastamonulu Şazi Maktel-i Hüseyin* (doktora tezi, 1997), İstanbul Üniversitesi SBE.

Güngör, Şeyma, *Fuzûlî'nin Hadikatü's-Sü'edâ'sı* (doktora tezi, 1985), İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Şeyma Güngör tarafından hazırlanan doktora tezinde Fuzûlî'nin en hacimli eseri *Hadikatü's-Sü'edâ*'nın incelemesi yapılmıştır.

Esas itibariyle mensur olan eserde 16 Arapça, 525 Türkçe olmak üzere 541 manzumeye yer verilmektedir. Eser bir mukaddime ve on bölüm olarak oluşturulmuştur. Eserde peygamberlerin başından geçen hadiseler ve Hz. Peygamber'in

Kureyş'ten çektiği eziyetler de anlatılmaktadır. Eser bu hali ile diğer maktellerden farklılık göstermektedir.

Hadikatü's-Süedâ, Türk Edebiyatında en çok istinsah edilen eser olmuştur. Öyle ki Türkiye'de ve Türkiye dışındaki kütüphanelerde 230 yazma tespit edilmekle birlikte bu sayının daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Gürbüz, Hulisi, *Kitab-ı Kerbela: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi, 2014), İstanbul Fatih Üniversitesi SBE.

Hulisi Gürbüz tarafından ilim dünyasına kazandırılan *Kitab-ı Kerbela*, Malatyalı Bekâî tarafından kaleme alınmıştır.

Mesnevî nazım şekli ile tanzim edilen eserin birinci bölümü giriş kısmı olarak düzenlenmiştir. Bu kısmın halifelik tarihi hakkında genel tarihî bilgilere, Kerbela Vak'ası'nın tarihsel anlatımına ve Kerbela Vak'asını işleyen şiirler ile müstakil eserlerin tanıtımına ayrıldığı görülmektedir. Çalışmanın ikinci bölümünü Malatyalı Bekâî'nin hayatı ile *Kitab-ı Kerbela*'nın şekil ve muhtevâ özellikleri oluşturmaktadır. Bu kısımda eserde yer alan isimler ve dinî unsurlar oldukça ayrıntılı bir şekilde işlenmekte, muhtevâ özelliklerinde eserin mitolojik unsurlarına temâs edilmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümünü ise *Kitab-ı Kerbela* adlı eserin transkripsiyonlu metni oluşturmaktadır. Dördüncü bölüm ise âyet, hadis, dua dizini; özel isim dizini ve sözlükten oluşmaktadır.

Kalgay, Oben Lale, *Lamiî Çelebi'nin Maktel-i Âl-i Resul adlı eserinin tasvirli bir nüshası: İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi T1958* (yüksek lisans tezi, 2015), Ankara Hacettepe Üniversitesi SBE.²¹

Karataş, Saliha, *Kastamonulu Şâzi'nin Maktel-i Hüseyin'i üzerine tahlil ve inceleme* (yüksek lisans tezi, 2012), İstanbul Fatih Üniversitesi SBE.

Saliha Karataş tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında Millî Kütüphane'de bulunan 06 Mil Yz A 2447 arşiv numaralı nüsha esas alınmıştır.

²¹ Bu çalışma Sanat Tarihi Anabilim Dalı'nda hazırlanmış olup Lamiî Çelebi'nin *Maktel-i Âl-i Resul* adlı eserinin Türk ve İslam Eserleri Müzesi'ndeki T 1958'de kayıtlı yazma nüshasında bulunan resimlerin incelenmesinden oluşturulmuştur.

Çalışmada Kastamonulu Şazi'nin makteli hakkında bilgi verilmekte, eserin nüshaları arasında karşılaştırma yapılmakta ve metnin dokusunu oluşturan unsurlar üzerinde incelemelere gidilmektedir. Eserin çeviri yazısı olarak ise yalnızca üç varak verilmektedir.

Mesnevi nazım şekliyle kaleme alınan eser aruzun fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün vezni ile yazılmıştır. 3660 beyitten oluşan eserde mensur bölümler de bulunmakta ve eserin tamamı 10 bölümden oluşmaktadır.

Mamedov, Anar, *Azerbaycan'da Muharrem litürjisinde Maktel türü M. Fuzuli ve Kumri'nin yapıtları (2 cilt)* (yüksek lisans tezi, 2003), İstanbul Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi SBE.

Menteş, Jale Zümrüt, *Kemterî İbrahim Maktel-i İmam Hüseyin inceleme-çeviri yazı-sözlük* (yüksek lisans tezi, 2013), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.

Jale Zümrüt Mentesh tarafından hazırlanan yüksek lisans çalışmasında Kemterî İbrâhîm'in bilinen tek eseri *Maktel-i İmâm Hüseyin*'in Millî Kütüphane'de bulunan 03 Gedik 17179 arşiv numaralı nüshası esas alınmıştır.

Mesnevi nazım şekli ile kaleme alınan eser besmele ile başlamakta ardından bir tevhîd, bir münâcât, bir na't ile devam etmektedir. Eserde, Hz. Peygamber'in mucizelerine de yer verilmektedir. Çehâr yâra, devlet büyüğüne ve padişaha övgü bölümlerinden sonra ise sebep-i telif ile asıl esere geçilmektedir. Eser 2700 beyitten oluşmaktadır.

Özçelik, Kenan. *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi, 2008), Ankara Üniversitesi SBE.

Kenan Özçelik tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışması inceleme, metin ve sözlük kısımlarından oluşmaktadır. Çalışmada Millî Kütüphane'de yer alan 06 Mil Yz A 8082 arşiv numaralı nüsha esas alınmıştır. Fakat çalışmada birçok nüshaya atıflar yapılmakta, yanlış isimlerle kataloglanmış veya müellifi belirtilmeden kataloglanmış bir çok maktelin Yûsuf-ı Meddah'a ait olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca

Özçelik, Yûsuf-ı Meddah'ın eserlerinden *Varka ve Gülşâh* ile söz konusu makteli karşılaştırarak aralarındaki benzerliklere dikkat çekmekte ve eserin başka bir müellife ait olabilme ihtimalini ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

Mesnevi nazım şekliyle kaleme alınmış eserde aruzun fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün kalıbı kullanılmıştır. Fakat hazırlanan çalışmada yer alan tevhid ve münâcât mefâ'ilün/mefâ'ilün/fe'ülün veznindedir. 2824 beyit olan eser, 10 meclisten oluşmaktadır.

Türkoğlu, Serkan, *Bekâî Kitâb-ı Kerbelâ (İnceleme-Tenkitli metin)* (doktora tezi, 2012), Erzurum Atatürk Üniversitesi SBE.

Serkan Türkoğlu'nun yapmış olduğu doktora çalışmasında hiçbir nüsha esas alınmayıp, ulaşılabilen nüshalardan beşi tenkitli olarak incelenmektedir. Çalışmanın giriş kısmında genişçe tarihi bilgi verilmekte, daha sonra nüshalar hakkında bilgi verilerek metin kısmına geçilmektedir.

Mesnevi nazım şekliyle kaleme alınmış eserde aruzun farklı kalıpları kullanılmıştır. Eserin bazı bölümlerinde murabbalar, gazeller ve kasideler bulunmaktadır. Her nüshada beyit sayısı farklı olmakla birlikte hazırlanan çalışmada 3533 beyit bulunmaktadır.

Yüksel, Yahya, *Nevruz Bin İsa'nın Manzume-i Kısas-ı Kerbelâsı (Varak 70a-139b)* (yüksek lisans tezi, 2012), Ordu Üniversitesi SBE.

Yahya Yüksel tarafından hazırlanan yüksek lisans çalışmasında Nevruz b. İsa'nın bilinen tek eseri *Manzûme-i Kısas-ı Kerbelâ* incelenmektedir.

139 varaklık bu eserde Kerbelâ hadisesinin anlatıldığı bölümler mesnevi, 12 İmam'a övgü içeren bölümler ise kaside nazım şekli ile yazılmıştır. Eserin Kerbelâ hadisesini anlatan kısmı 3370 beyitten oluşmaktadır. Eser, dil ve imla açısından zayıftır.

D. Kitaplar

Dönmez, Özlem Demirel, *18. Yüzyıla Ait Bir Maktel-i Hüseyin Nüshası*, Sonçağ Yayınları, Ankara: 2016.

- Fazlullah Rahîmî, *Gülzâr-ı Hasaneyn*, Can Yayınları (Ali Adil Atalay), İstanbul: 1996.
- , *Gülzâr-ı Hasaneyn*, Revak Yayınları, İstanbul: 2012.
- Fuzûlî, *Hadikatü's-Süeda*, Ahter Matbaası, İstanbul: H. 1302.
- , *Hadikatü's-Süeda*, Matbaa-i Osmaniye, İstanbul: H. 1304.
- , *Hadikatü's-Süeda*, İzzet Efendi Matbaası, İstanbul: H. 1289.
- , *Saadete Ermişlerin Bahçesi Hadikatü's-Sü'eda*, Maarif Kitap, İstanbul: 1955.
- , *Saadete Ermişlerin Bahçesi Hadikatü's-Sü'eda*, Maarif Kitap, İstanbul: 1968.
- , *Ermişlerin Bahçesi: Kerbela Şehitlerinin Destanı Hadikatü's-Sü'eda* (haz. M. Faruk Gürtunca), Sağlam Kitabevi, İstanbul: 1979.
- , *Erenler Bahçesi I-II* (haz. Servet Bayoğlu), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara: 1986-1990.
- , *Hadikatü's-Sü'edâ* (haz. Şeyma Güngör), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara: 1987.²²
- , *Hadikatü's-Sü'eda Ermişlerin Bahçesi Kerbelâ Şehitleri* (haz. M. Faruk Gürtunca), Huzur Yayınevi, İstanbul: 2011.
- , *Hadikatü's-Sü'eda Saadete Ermişlerin Bahçesi Kerbela* (haz. Salahaddin Güngör), Kurtuba Kitap, İstanbul: 2012.
- Gölpınarlı, Abdülbaki, *Yeni Gülzâr-ı Hasaneyn Kerbelâ Vak'ası*, Ataç Yayınları, İstanbul: 2005.
- , *Yeni Gülzâr-ı Hasaneyn Kerbelâ Vak'ası*, Kapı Yayınları, İstanbul: 2012.
- Hacı Nureddin Efendi, *Maktel-i Hüseyin* (haz. Mehmet Karaarslan), Önsiz Yayıncılık, İstanbul: 2012.

²² Hazırlanan bu çalışma Şeyma Güngör'ün doktora çalışması olup ilmi anlamda yapılan tek neşirdir.

———, *Kerbela Destanı* (haz. Mehmet Karaarslan), Kurtuba Kitap, İstanbul: 2013.

İmam Taberâni, *Maktel'ül Hüseyin Bin Ali Bin Ebî Tâlib* (haz. Hasan Hüseyin Gümüş), Önsöz Yayıncılık, İstanbul: 2013.

İpçi, Hasan, *Menâkıb-ı Âl-i Resûl*, Yeni Matbaa, İstanbul: 1960.

Lâmîî Çelebi, *Maktel-i Âl-i Resul* (haz. Ertuğrul Ertekin), Kevser Yayıncılık, İstanbul: 2012.

Lut Oğlu Yahya, *Kerbela Destanı (Maktel-i İmam Hüseyin)* (haz. Ahmet Mahir Ethembabaoğlu), Alev Yayınları, İstanbul: 2005.

Nureddin, *Vak'a-i Kerbela*, Uşşaki Tekkesi Koleksiyonu, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, İstanbul: H. 1285.

Şâdî Meddâh, *Maktel-i Hüseyin Kerbelâ Hadisesi* (haz. Erdoğan Erbay ve Selahattin Tozlu), Türkiye Yazma Eserler Kurumu, İstanbul: 2014.

—?, *Maktel-i Hüseyin* (haz. Özkan Daşdemir), Fenomen Yayıncılık, Erzurum: 2015.

—?, *Vak'a-i Kerbela*, Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: Şirket-i İrânîyye Matbaası, İstanbul: İstinsah tarihi bulunmamaktadır.

E. Müstakil/Kitapçı Makaleler, Bildiriler ve Ansiklopedi Maddeleri

Aliyev, Elmin, “Azerbaycan'da Modernleşme Dönemine Ait Klasik Bir Maktel Örneği”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela II (Edebiyat)* (Sivas 2010), s. 387-400.

Altunmeral, Mehmet-Büşra Hadanoğlu-Betül Yazgan, “Bir Maktel-i Hüseyin Örneği”, *Sûfî Araştırmaları*, I/1 (Manisa 2010), s. 61-105.

And, Metin, “Eski Edebiyatımızda Yarı Dramatik Bir Tür: Maktel ve Minyatürlü Maktel Yazmaları”, *Türkiyemiz*, 61 (İstanbul 1990), s. 4-15.

———, “Yarı Dramatik Bir Tür: Makteller ve Fuzûlî'nin Hadikatü's Süedâsı”, *Kültür ve Sanat*, 26 (İstanbul 1995), s. 7-11.

- Demirel, Özlem, “Âşıkî ve Maktel-i Hüseyin’i”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 38 (İstanbul 2008), s. 49-61.
- Doğanbaş, Muzaffer, “Bilinmeyen İki Maktel-i Hüseyin Nüshası”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 20 (Ankara 2001), s. 27-32.
- Erdoğan, Kenan, “Maktel-i Hüseyin, Manisa Nüshası ve Sünnî ve Hâricî Kavramları Üzerine”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela II (Edebiyat)* (Sivas 2010), s. 61-66.
- Eroğlu, Süleyman, “Yahyâ bin Bahşî ve Maktel-i Hüseyin’i”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela II (Edebiyat)* (Sivas 2010), s. 43-60.
- Ertaylan, İsmail Hikmet, “Yusufî-i Meddah Yeni İki Varaka ve Gülşah Nüshası Hamuş-nâme-Dâsitân-ı İblis-i Aleyhi'l La'ne ve Maktel-i Hüseyin”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2 (İstanbul 1946), s. 105-121.
- Ertekin, Ertuğrul, “Arapça, Farsça ve Türkçe Maktel-i Hüseyin’ler”, *Âşinâ*, VII/23-24 (Ankara 2006), s. 79-108.
- Güngör, Şeyma, “Maktel”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXXVII, 445, İstanbul 2003.
- , “Maktel-i Hüseyin”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXXVII, 445-446, İstanbul 2003.
- , “Tarihi Olaydan Menkıbeye, Menkıbeden Şahesere [Kerbela Olayı ve Hadikatü’s-Sü’eda]”, *38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi: Edebiyat Bilimi Sorunları ve Çözümleri = International Congress of Asian and North African Studies: Problems and Solutions of the Science of Literature*, 2 (Türkiye 2008), s. 768-788.
- Gürbüz, Hulusi, “Kerbela Olayını Konu Alan Müstakil Eserler Üzerine Bir İnceleme”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 78 (Ankara 2016), s. 219-228.

- Hacı, Siraceddin, “Azerbaycan Türk Edebiyatında Maktel Mevzusu ve Râcî'nin Şiirlerinde Kerbelâ Faciasının Bedii Tasviri”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela II (Edebiyat)* (Sivas 2010), s. 231-252.
- İslamoğlu, Abdülmecit, “Hacı Nureddin Efendi ve Hüseyin'in Makteli Adlı Eseri”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela II (Edebiyat)* (Sivas 2010), s. 17-42.
- “Maktel”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, VI (İstanbul 1986), Dergah Yayınları, s. 126.
- Mirzayev, Ataemi, “Fuzûlî'nin Hadikatü's Süedâ Adlı Eserindeki Manzum Kısımlar Üzerine”, *Electronic Turkish Studies*, IV/7 (Ankara 2009), s. 438-447.
- Özçelik, Kenan, “Türk Edebiyatında Yazılmış İlk Maktel-i Hüseyin Kimin Eseridir?”, *Çeşitli Yönleriyle Kerbela II (Edebiyat)* (Sivas 2010), s. 7-16.
- Şahin, Halil İbrahim, “Kerbelâ Olayının Sözlü Geleneğe Yansıması: İmam Hasan ve İmam Hüseyin Destanı”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 60 (Ankara 2011), s. 181-196.
- Tanyıldız, Ahmet, “Fuzûlî'nin Hadikatü's Süedâ'sı Üzerine Notlar”, *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, II/3 (Diyarbakır 2016), s. 139-155.
- Türkoğlu, Serkan, “Türk Edebiyatında Maktel-i Hüseyinler ve Bekâî'nin Kitâb-ı Kerbelâ Mesnevisi”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 58 (Erzurum 2017), s. 107-128.
- Yayla, Mustafa Altuğ, “Lâmiî Çelebi ve Onun Maktel-i Âl-i Resûl'u 16. Yüzyıl Vaizlerinden Molla Arab'ın Maktel Karşıtlığına Yakından Bakmak”, *IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Bildiriler Kitabı-III (Edebiyat-Tarih)* (Kütahya 2015, Mayıs 14-17), s. 155-162.
- Yazar, Sadık, “XVI. Asır Şairlerinden Eğirdirli Şerîfî'nin Şevâhidü's-Şühedâ'sı”, *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, IV/2 (Ankara 2009), s. 1060-1084.

Yıldırım, Rıza, “Beylikler Dünyasında Kerbela Kültürü ve Ehl-i Beyt Sevgisi: 1362 Yılında Kastamonu'da Yazılan Bir Maktel'in Düşündürdükleri”, *Kuzey Anadolu'da Beylikler Dönemi Sempozyumu Bildiriler: Çobanoğulları, Candaroğulları, Pervaneoğulları* (Çankırı 2012, Ekim 3-8), s. 344-372.

F. Mezuniyet Tezleri

Boğalı, İbrahim, *Maktel-i Âl-i Resûl Lâmiî Çelebi* (mezuniyet tezi, 1971), İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Boztosun, Dursun, *Kastamonulu Şâzî'nin Dâsitân-ı Maktel-i Hüseyin'i (28b-54a) (Metin-İndeks)* (mezuniyet tezi, 1973), İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Karahan, Abdülkadir, *Anadolu Türk Edebiyatında Maktel-i Hüseyinler* (mezuniyet tezi, 1934), İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.²³

Türkay, Yahya, *Kastamonulu Şâzî'nin Maktel-i Hüseyin'i (1b-28a)* (mezuniyet tezi 1974), İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

²³ Özlem Demirel hazırlamış olduğu doktora çalışmasında bu çalışmanın maktel türü ile alakalı ilk ilmi çalışma olduğuna dikkat çekmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL 'DE ŞEKİL ve MUHTEVÂ

Çalışmaya konu olan yazma eser, Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu'nda, 4724 numarada kayıtlıdır. Müellifi belirtilmemiş olan bu yazma, kataloga *Maḳtel-i Âl-i Hüseyin* adıyla işlenmiştir. Eser, Hz. Hüseyin ve Ehl-i beyt mensuplarının Kerbelâ'da yaşadıkları elîm hâdiseyi anlatmaktadır. Mensûr-manzûm karışık olarak kaleme alınan eser, toplam 115 varaktan oluşmaktadır. Yazma, 1940 yılında Yahyâ Efendi Dergâhı'ndan Süleymaniye Kütüphanesine taşınan 4487 adet yazma eserden birisidir.²⁴

Yazmanın Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu, nr. 4727 numarada kayıtlı oldukça benzer bir nüshası mevcuttur. Ayrıca eser, Zühre Değirmenci tarafından hazırlanan, *Der Beyan-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin*²⁵ adlı teze konu olan metin ile dil ve muhtevâ açısından oldukça benzerlik göstermektedir. Bunun yanı sıra, eserin diğer makteller ile de benzerlik gösteriyor olması yaygın aktarımın bu şekilde olduğu fikrini akla getirmektedir. Çalışmanın bir bölümü bu benzerlikler üzerine hasredilmiş, tür içerisinde yer alan üç benzer metin ile çalışmaya konu olan eserin mukâyesesi yapılmıştır.

I. Eserin Şekil Özellikleri

Eser, Eski Anadolu Türkçesi dil özelliklerine sahip olup Türkçe kelimeler bakımından zengindir. Günümüzde yaygın olarak kullanımda olmayan, ancak tarama sözlüğü veya ağızlar sözlüğü yardımı ile anlaşılabilir kelimelerin kullanıldığı metinden örnek verecek olursak; yıkamak mânâsında kullanılan “yumak”, daha iyi mânâsına gelen “yeğrek”, câriye mânâsına gelen “karavaş”, çalılık mânâsında kullanılan “bük”, şal, örtü mânâsına gelen “çar” kelimeleri örneklerden yalnızca bir kaçıdır:

“Yalnız kendü ‘Alî’yi **yudı** kefenledi tâbüta koydı getürdi deveye yükletti.”
(23^b)

²⁴ <http://www.suleymaniye.yek.gov.tr> (erişim: 16.06.2017)

²⁵ Zühre Değirmenci, *Der Beyan-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi 2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi SBE.

“Her birisi **yeğrek** hecinlere bindiler.” (37^b)

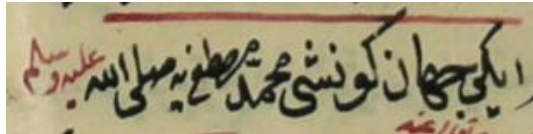
“Ol **karavaş** bunları esirgedi.” (45^a)

“Gördü ki iki tıfl oğlancıklar yol ucunda **bük** içinde oturup ağlaşurlar.” (45^a)

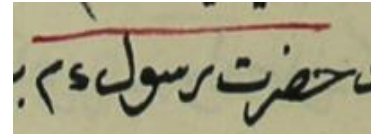
“**Çarını** başına aldı evinde taşra çıktı gâib oldu gitdi.” (88^b)

Yazma eserin tamâmı is mürekkebi ve sürh ile kaleme alınmıştır. Başlıkların tamâmında kullanılan sürh, ekseriyetle Ehl-i beyt mensupları ve muhiplerinin isimleri yazılırken tercih edilmiştir. Ayrıca bazı yer isimleri de sürh ile yazılmıştır. Eserin metin kısmında ise is mürekkebi kullanılmıştır. Ayrıca sürh veya is mürekkebi ile yazılmış olması fark etmeksizin, özel isimlerin neredeyse tamâmının üzerine sürh ile çizgi çekilmiştir.

Eser boyunca isimlerin yazımı oldukça dikkat çekmekte, müstensih tevellâsını ve teberrâsını yani Ehl-i beyti sevenlere olan sevgisini ve Ehl-i beytten uzak duranlara olan mesâfesini isimler üzerinden âşikâr etmektedir. Meselâ; Hz. Peygamber’in ismi zikredildiğinde hemen ardından salavât-ı şerîfenin kaydedildiği görülmektedir. Bu kayıtlar bazı cümlelerde açık şekilde *sallallahu aleyhi ve sellem* ibâresiyle yazılmış iken bazı cümlelerde ise *ayn-vav-mim* (ا-و-م) veya *ayn-mim* (ا-م) kısaltmalarıyla işlenmiştir. Yazılan bu salavâtlar bazen metnin yazı boyutundan küçük bazen de metnin yazı boyutu ile aynı büyüklüktedir.

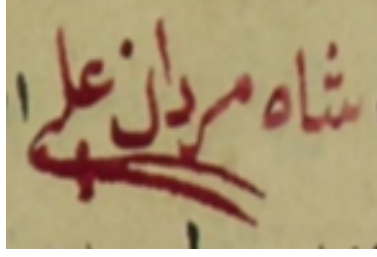

(vr. 11^b)

(vr. 9^a)

Yazma eser boyunca yazımı dikkat çeken bir diğer isim Hz. Ali ismidir. Örneklerine fazla rastlanılmamakla birlikte, iki cümlede Ali isminin sonunda yer alan ye (ی) harfine keşîde verilmiş ve harf zülfikâra benzetilmiştir.

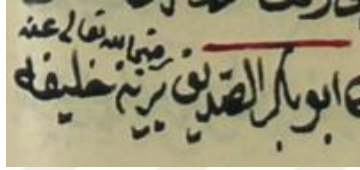

(vr. 11^a)

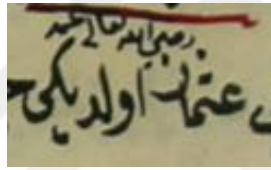

(vr. 22^b)

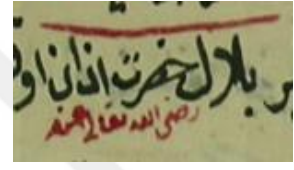
Eserde bahsi geçen diğer halîfelerin isimlerinde de müellifin veya müstensihnin tâzimi göze çarpmakta, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Osman'ın adlarının üzerinde *radıyallahu anh* ifâdesi bulunmaktadır. Bu durum, müellifin hulefâ-yı râşidine karşı hürmetini göstermektedir. Ayrıca metin boyunca adı geçen sahâbelerin de benzer şekilde duâ cümleleri ile anıldığı görülmektedir.

(vr. 8^b)

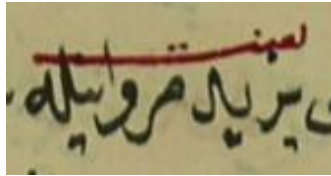

(vr. 8^b)

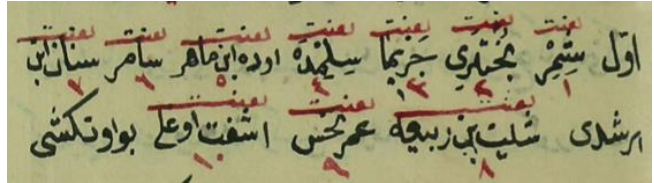

(vr. 82^a)

Metinde teberrânın gösterildiği isimlerin başında Yezid, Mervân, Şimr, Ömer-i naḥs gibi Hz. Hüseyin'in katlinde dahil olan kişiler yer almaktadır. Bu isimler genellikle is mürekkebi ile yazılmış ve üzerine sürh ile metnin yazı boyutundan daha küçük bir karakter ile bedduâ anlamında “*la‘net*” kelimesi yazılmıştır.

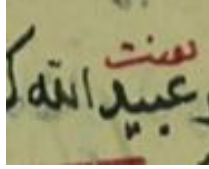
(vr. 15^a)

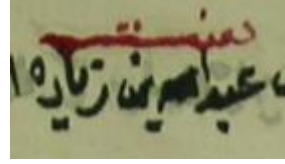
(vr. 82^a)

Eser boyunca Ubeydullah bin Ziyâd isminin yazımı da dikkat çekmektedir. Şöyle ki; Ubeydullah isminin bazı yazımlarında “*la‘net*” kelimesi yalnızca ismin Ubeyd kısmının üzerine yazılmış, ismin devâmında yer alan lafza-i celâl ayrı tutulmuştur.

Ayrıca bu isim, Ubeydullah bin Ziyâd şeklinde künye ile yazıldığında da aynı yazım uygulanmış, nefret söylemi yalnızca Ubeyd ismi üzerine kaydedilmiştir. Fakat bazı bölümlerde bu özen göz ardı edilerek teberrâ ifâdesi ismin tamâmı üzerine yazılmıştır.

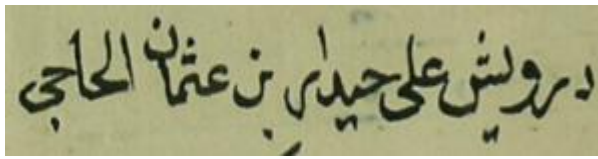
(vr. 44^a)

(vr. 90^a)

Nüshanın tamâmında, isimlerde görülen bu farklılıkların yanı sıra bir de yanlış kaydedilen isimler bulunmaktadır. Örnek verecek olursak; Hâlid bin Velîd ismi eser boyunca, ismin zikredildiği her yerde “*Hâlid bin Vâlid*” olarak yazılmıştır.²⁶ Aynı şekilde Müslim bin Akîl ismi, “*Müslim bin Akbul*”²⁷ olarak yazılmış hatta harekelenmiştir. Bu imlânın bir sebebi olarak, ismin Arabî okunuşu yani “Uḡayl” göz önünde bulundurulup, müstensihin bu okunuşa işâret ediyor olma ihtimâli düşünülebilir. Fakat eserde kaydedilen bu yazım her iki okunuş için de uygun gözükmemektedir.

İsimler husûsunda son olarak zikredebileceğimiz farklılık, ferâğ kaydında müstensihin hacı olduğunu ifâde eden “*el-Hâc*” kelimesinin yazımı ile alakalıdır. Kayıтта, yaygın kullanım göz ardı edilmiş ve ilgili kelimenin sonuna ye (ى) harfi eklenmiştir. Bu da sıfatın “*el-Hâcî*” şeklinde okunmasına sebebiyet vermektedir:

(vr. 115^a)

Yazma, samimi bir üslûba sahip olmakla birlikte imlâda bazı dikkatsizlikler göze çarpmakta, metin boyunca kelime ve harf hatâlarına sık sık rastlanmaktadır. Özellikle ح (ha) ve خ (hı) harflerinin birbiri yerine kullanıldığı örnekler oldukça fazladır. Metin içinde “haber” kelimesinin “ḡaber” şeklinde yazılmış olması, bu karışıklığın en

²⁶ bkz. *Makte'l-i Âl-i Resûl*, vr. 7^a vd.

²⁷ bkz. *Makte'l-i Âl-i Resûl*, vr. 31^b.

fazla görüldüğü örneklerden yalnızca birisidir.²⁸ Çalışma esnâsında hatâlar düzeltilmiş ve bu türden imlâ kusurlarının fazlaca olması hasebiyle çeviriyazıda metin tâmirine gidilmiştir.

Yazma eser boyunca “çünkü” kelimesinin de yaygın imlâyâya uymadığı görülmektedir. Osmanlı Türkçesi gramerinde he (ه) harfi ile yazılan “çünkü” kelimesi, eser boyunca ye (ي) harfi ile yazılmıştır.²⁹ Yapılan bir diğer yanlışlık ise “eğer” kelimesinin yazımındadır.³⁰ Müstensihin bu kelimeyi doğru yazdığı bölümler mevcut ise de metnin birçok kısmında kelimenin hatâlı yazıldığı göze çarpmaktadır. Metin içinde yapılan bir diğer yazım yanlış 53^a numaralı varakta yer alan “ıştîbâh” kelimesindedir. Müstensihin bu kelimeyi be (ب) harfi ile değil pe (پ) harfi ile yazdığı görülmektedir. 87^b numaralı varakta yer alan “sâye” kelimesi de yanlış yazılan kelimelerden birisidir. Kelime, sin (س) harfi ile yazılması gerekirken sad (ص) harfi ile yazılmıştır. Metinde bir başka yanlış yazım da “mızrak” kelimesinde yapılmıştır. Bu kelime birkaç yerde birkaç farklı yazım ile karşımıza çıkmakta ve fakat imlâ açısından problemli gözükmektedir.³¹

Eserin neredeyse tamâmında görülen bir yazım şekli de müstensihin tamlamaları ye (ي) harfi ile yapmış olmasıdır. Örnek verecek olursak; 7^a varağında Şam melîki mânâsına gelen melîk-i Şam tamlaması ye (ي) harfi ile yapılmış olup tek örnek bu değildir. Metnin bütününde dikkat çeken bir başka husûs ise; sonu vav (و) harfi ile biten kelimelerde vav (و) harfinden sonra bir de elif (ل) harfinin bulunuyor olmasıdır. Örnek verecek olursak; toptolu³², karşı³³, girü³⁴ kelimeleri bunlardan yalnızca birkaçıdır.

Eser boyunca göze çarpan bir diğer husûs ise ayrı yazılması âdet olan birçok kelimenin bitişik olarak yazılmasıdır. Tek bir yanlış yazım ile sınırlı kalmayıp sık sık tekrâr edilen bu imlâ özelliklerinin tamâmı aşağıda sıralanmıştır.

²⁸ Daha fazla örnek için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 5^a, 7^a, 7^b, 8^a, 9^a, 10^b vd.

²⁹ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 6^b vd.

³⁰ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 7^a vd.

³¹ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 15^a vd.

³² bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 10^a.

³³ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 12^a.

³⁴ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 15^b.

ol sıfatı;

ol dem: bkz. 7^a, 10^b, 31^a, 34^b, 40^b, 49^b, 50^a, 78^b, 81^b, 82^b, 83^a, 84^a, 86^a, 90^a, 94^b, 98^a, 98^b, 99^a, 102^b, 103^a, 105^b, 108^b, 109^a, 114^b

ol gün: bkz. 31^a, 34^b, 53^b, 84^b, 110^a, 110^b

ol gice: bkz. 12^a, 64^a, 94^b, 96^b

ol la^cin: bkz. 12^b, 45^b, 46^a, 47^b, 82^a, 87^b, 97^a, 111^a

ol kişi: bkz. 23^a, 23^b, 27^a, 98^b, 114^a

ol dağı: bkz. 25^a, 27^b, 29^b, 72^b, 86^a, 95^a

ol kadar: bkz. 25^b, 40^b, 104^a, 111^a

ol ^cavrat: bkz. 26^a

ol sebep: bkz. 26^a

ol vakit: bkz. 28^b, 112^b

ol mürüvvet: bkz. 33^b

ol ki: bkz. 37^a, 56^b, 99^a

ol mazlūmlar: bkz. 46^b

ol kim: bkz. 55^b

ol leşkere: bkz. 59^a, 70^a, 71^a, 75^a

ol leşker: bkz. 78^a, 80^b

ol ^casker: bkz. 91^b

ol zamān: bkz. 100^b, 107^a

ol kişidür: bkz. 101^b

ol dem de: bkz. 110^b

sonra zarfı;

kıldıkdan soñra: bkz. 12^a

andan soñra: bkz. 25^b, 36^b, 85^b

itdikden soñra: bkz. 13^a

benden soñra: bkz. 13^a, 14^b

üç günden soñra: bkz. 32^a, 97^b

şimden soñra: bkz. 38^a, 113^b

zamāndan soñra: bkz. 69^a

günden soñra: bkz. 94^b

girdikten sonra: bkz. 96^b
selâmdan sonra: bkz. 113^b

ile bağlacı;

Mervân ile: bkz. 15^a
‘adl ile: bkz. 16^a
zülfiķâr ile: bkz. 21^a
zulm ile: bkz. 29^a
yâş ile: bkz. 33^b
ķan ile: bkz. 35^a
derd ile: bkz. 36^a
‘azâp ile: bkz. 44^a
Ėāsım ile: bkz. 67^b
gürz ile: bkz. 101^b

ki ve kim bağlacı;

ķaçan ki: bkz. 23^a, 33^a, 87^a, 109^a
dilerim ki: bkz. 34^b
ķoma ki: bkz. 37^a
eyle ki: bkz. 37^a
kim ki: bkz. 44^a, 107^a
şorma ki: bkz. 45^b
diledi ki: bkz. 46^b
ne ki: bkz. 53^a, 62^a
ķorķarım ki: bkz. 54^a
dilerim ki: bkz. 71^a
nice ki: bkz. 82^a, 88^b, 90^a 112^b
ne ki: bkz. 84^a
ağlarım ki: bkz. 90^b
bilürem ki: bkz. 98^a
iķün ki: bkz. 100^b
sordum ki: bkz. 100^b

girdüm ki: bkz. 101^a
gördüm ki: bkz. 101^a
bilürsün ki: bkz. 104^a
kaçan kim: bkz. 23^a
ne kim: bkz. 62^a
kıldı kim: bkz. 82^a, 88^b

içün edatı;

içmek için: bkz. 20^b
Tañrı için: bkz. 45^a
ölmedi için: bkz. 48^a

dek ve degin takısı;

aḥṣām dek: bkz. 61^a
aḥṣām degin: bkz. 61^a, 91^b
şubḥa degin: bkz. 94^a

daḥı takısı;

ben daḥı: bkz. 54^b, 64^b, 71^a, 88^b, 90^b, 100^b
sen daḥı: bkz. 90^b

girü kelimesi;

şimden girü: bkz. 27^b
andan girü: bkz. 90^b

Diğer birleşik yazımlar;

üç gündür: bkz. 45^b
derd ile: bkz. 49^b
kıyamet gününde: bkz. 59^a
iş bu: 35^a
hemān dem: bkz. 81^b
ne kadar: bkz. 90^a
gördün mi: bkz. 106^b

iş bu: bkz. 106^b.

Eserde, imlâ açısından karşılaşılan bir başka problem ise kelimelerin bölünerek alt satıra veya diğer sayfaya aktarılmasıdır. Örnek verecek olursak; 44^a numaralı sahîfenin sonunda yer alan “oğlanların” kelimesi bölünerek çoğul eki (-lar) 44^b varacağına aktarılmıştır. Ancak bu örneklere fazla rastlanmamaktadır.

Eser boyunca bazı kelimelerin yazımında ikili yazım kullanıldığı görülmektedir. Misâlen; amca mânâsına gelen “*ammi*” kelimesi, hem “*ammi*”³⁵ hem de “*ammu*”³⁶ şeklinde yazılmıştır. Aynı şekilde “*tez-tiz*” kelimelerinin yazımında, “*şubh-şabah*” kelimelerinin yazımında her iki yazım şekli de kullanılmıştır.

“... gördi kim qarşudan Hudâ ibn ‘*ammi*’ Muḥammed Muṣṭafâ ‘Alîyye’l-Murtazâ Düldül’e suvâr olmuş çıka geldi.” (11^b)³⁷

“Hüseyn’ün kavmi Benî Hâşim ‘*ammusi*’ oğlanları anı işitdiler.” (31^b)³⁸

“Bir zamân gitdiler ta ki *şubh* oldu.” (44^b)³⁹

“Dağı saña beşâret olsun ki yarın *şabâh* şehre yedi deve yüki māl geliserdür gâ’ibden.” (9^b)⁴⁰

“Hâlid bin Velid Mu‘âviye *tiz* atdan indiler.” (7^b)⁴¹

Bu durum, eserin kaleme alındığı dönemde, söz konusu kelimelerin iki kullanımının da yürürlükte olabileceğini göstermektedir. Biz, çalışma esnâsında imlâ birliğini sağlamak amacıyla “*tez-tiz*” ikilisinden “*tiz*”i tercih edip, diğer iki kelime için metne bağlı kalmayı uygun gördük.

³⁵ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 31^a.

³⁶ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 31^b.

³⁷ Diğer örnekler için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 15^a, 31^a, 34^a, 34^b, 39^b, 76^b, 107^b.

³⁸ Diğer örnekler için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 32^a, 32^b, 34^b, 35^b, 48^b, 53^b, 56^a, 75^b, 109^b.

³⁹ Diğer örnekler için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 57^a, 94^a.

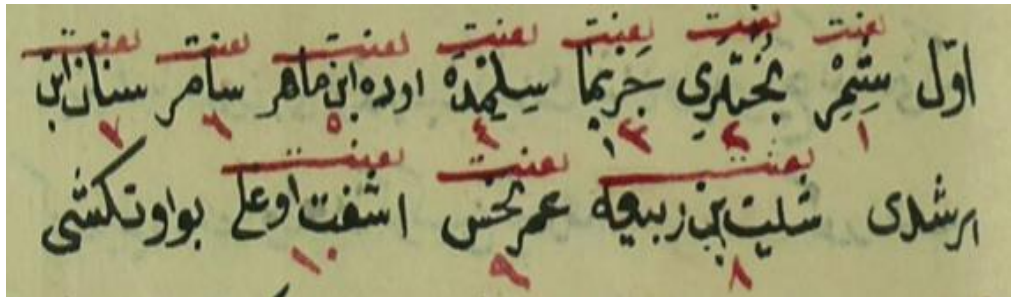
⁴⁰ Diğer örnekler için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 10^b, 12^b, 23^a, 23^b, 37^b, 43^a, 50^a, 57^b, 59^b, 64^b, 88^b, 94^a, 94^b, 108^a, 111^b.

⁴¹ Diğer örnekler için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 18^b, 26^a, 33^b, 36^a, 36^b, 37^a, 49^b, 50^b, 73^a, 76^b, 84^a, 92^b, 103^a, 103^b, 104^a, 111^b.

Eserde, bazı kelimelerin eş anlamlısı veya kelimenin bir kısmı metnin yazı boyutundan daha küçük bir yazı ile ilgili kelimenin alt kısmına kaydedilmiştir. Meselâ; 46^a sahîfesinde yer alan “*maḥzen*” kelimesi doğru yazılmış olmasına rağmen alt kısmına metnin yazı boyutundan daha küçük bir yazı karakteri ile “*maḥz*” yazılmıştır. Ayrıca eserin son sayfalarında kaydedilen “*sin*” kelimesinin altına, sürh ile “*mezâr*” kelimesi yazılmıştır. Bu durum, eserin yazıldığı dönemde her iki kelimenin de kullanımda olduğunu gösterebileceği gibi elimizdeki metnin tashih görmüş olduğuna da delil teşkil etmektedir.

Metinde dikkat çeken bir husus ise “*leşker*” kelimesinin cemî yazımıdır. Müstensihin, “*leşâkir*” olarak yazdığı kelimedden murâdının çokluk ifâde etmek olduğu anlaşılmaktadır. Fakat aslen Farsça olan “*leşker*” kelimesinin çoğulu sözlüklerde “*leşkeriyân*” olarak yer almaktadır. “*Leşâkir*” kelimesinden verilmek istenen mânâ anlaşılrsa da söz konusu kelimenin cemîsinin daha farklı bir şekilde yapılıyor olması müstensihin kullanımında hatâ olduğunu göstermektedir.

Eser boyunca dikkat çeken bir başka nokta, sayı sıfatlarının alt kısmına sürh kullanılarak Arapça rakamlar ile de sayıların yazılmış olmasıdır. Bu dikkat eserin tamâmında görülmektedir.

(vr. 82^a)

Müstensih, ferâğ kaydından sonra yazmış olduğu şiirde, manzûm kısımlarda, arûzun “fâilâtün fâilâtün fâilün” kalıbını kullandığına işâret etmektedir. Fakat eserin manzûm kısımları incelendiğinde, vezin ve kâfiye açısından oldukça bozuk ve eksik olduğu fark edilmektedir.

Fā'ilātün fā'ilātün fā'ilāt
Söz tükendi bâkiyâtün şâlihât (115^a)

II. Muhtevâ Özellikleri

A. Eserin Adı

Yazma eserin adı, müstensih tarafından sürh ile 1^a numaralı varakta açıkça yazılmıştır. Tam adı “*Hāzā Kitābu Maḳtel-i Âl-i Hüseyin-i Resûl Evlād-ı ‘Alî Raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘Anh*” olan eser, kütüphane kayıtlarında *Maktel-i Âl-i Hüseyin* olarak yer almaktadır. Eserin tam isimlendirmesi ve kütüphane kayıtlarında yer alan isimlendirmesi belirttiğimiz şekilde olmakla birlikte, çalışmamıza *Maktel-i Âl-i Resûl* başlığını uygun görme sebebimiz; verdiğimiz bu başlığın *Maktel-i Âl-i Hüseyin* isimlendirmesinden daha münâsip bir isimlendirme olduğunu düşünmemizden kaynaklanmaktadır. Ayrıca eserin tam adının bu isimlendirmeyi içeriyor olması tercihimizi bu yönde kullanmamıza imkân sağlamıştır.

Eser içinde sebeb-i te’lif diyebileceğimiz özel bir bölüm olmamakla birlikte, ferâğ kaydından sonra müstensih Derviş Ali Haydar tarafından kaleme alınan manzûm, sebeb-i te’lif olarak yorumlanabilir. Zîra müstensih;

“Yazan kâtip eydür bunı yazdım yâdigâr-içün
Yazana görene du‘â kılmag-içün

Tañrı rahmet eyleye ol kişiye
Du‘âm-ile bunı yazana

Hak Te‘ālā rahmet eylesün aña
Kim yazanı Fâtiha birle aña

Egerçi bunı yazmağdan emekdür
Murâdım bir du‘â kıluñ dimekdür” (115^a)

sözleri ile murâdını âşikâr etmekte, okuyuculardan, kendisine bir Fâtiha ile hayır duâda bulunmalarını dilemektedir.

B. Eserin Tertîbi

“*Hāzā Kitābu Maḳtel-i Âl-i Hüseyin-i Resûl Evlād-ı ‘Alî Raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘Anh*” başlığını taşıyan eser, mensur-manzûm karışık olarak kaleme alınmıştır. Yazma,

başlık ve besmele ile başlamakta, akabinde tevhîd, na‘t-ı şerîf ve na‘t-ı çehâr yâr ile devam etmektedir. Bu manzûm kısımlardan sonra ise mensur şekilde maktel metnine giriş yapılmaktadır. Yazma eserin mensur kısımlarının yekûnu manzûm kısımlarına oranla daha fazla olup, mevzûnun aslı mensur kısımlarda işlenmektedir.

Eserde, olaylar “*Hikâyet*” başlığı altında aktarılmış olup toplam 25 hikâyet başlığı bulunmaktadır. Yukarıda belirttiğimiz gibi manzûm kısımların da yer aldığı eserde, 20 adet “*Şî‘r*” başlığı bulunmakta, bu şiirlerden sonra olay aktarımına hikâyet başlığı altında değil “*Meclis*” başlığı altında devam edilmektedir. Toplam meclis sayısı ise 20’dir.

Ebû Süfyân’ın Medine’ye yerleşmesi ile başlayan metinde hikâyet ve meclislerde aktarılan rivâyetler sırasıyla şu şekilde gösterilebilir:

1. **Hikâyet (6^b-8^b):** Yezid’in dünyaya gelmesi, Yezid’i görmekten hoşnût olmayan Hz. Peygamber’in Muâviye ile âilesini Şam’a göndermesi ve vahiy kâtibi Mervân’ın yaptığı bir hadsizlik münâsebeti ile Medine’den sürülmesi hâdiseleri anlatılmaktadır.

2. **Hikâyet (9^a-9^b):** Hz. Peygamber’in irtihâlinden sonra halîfelik makâmına Hz. Ebû Bekir’in gelmesi, Muâviye ve Mervân’ın Medine’ye dönmek için halîfeden izin istemeleri fakat halîfenin buna müsâde etmemesi aktarılmaktadır.

3. **Hikâyet (10^a-15^b):** Muâviye’nin, benzersiz bir câmi yaptırarak halîfenin iltifatını kazanması ve Medine’ye dönme izni alabilmesi, Medine’ye dönmeden evvel halkın büyüklerini bir araya toplayıp oğlu Yezid için onlardan bîat alması anlatılmaktadır. Ayrıca Hz. Osman’ın şehit edilmesi de bu hikâyette işlenmekte, Mervân’ın, Hz. Osman’ın katl suçunu Hz. Ali ve evlâtlarının üzerine atması ve halkın Hârici-Sünnî olarak ikiye ayrılması yine bu bölümde anlatılmaktadır.

4. **Hikâyet (15^b-16^b):** Hz. Osman’ın vefâtından sonra Hz. Ali’nin halîfe olması aktarılmaktadır.

5. **Hikâyet (16^b-19^a):** Hz. Ali’nin evlâtları ile alâkalı mâlumatların aktarıldığı bu bölümde; Hz. Ali’nin İbn Mülcem’i evlâtlık edinmesi, Hz. Hüseyin ile İbn Mülcem

arasında geçen bir münâkaşa sebebi ile İbn Mülcem'in gerçek kimliğini öğrenmesi ve Hz. Ali tarafından kovulması, kovulan İbn Mülcem'in, Yezid ve Mervân tarafından dâvet edilerek kininin beslenmesi ve nihâyetinde İbn Mülcem'in Hz. Ali'yi öldürmeye niyet etmesi hâdiseleri yer almaktadır.

6. Hikâyet (19^a-24^a): Hz. Ali'nin İbn Mülcem tarafından, mescidde namâz kılarken hançer ile yaralanması, İbn Mülcem henüz mescitten çıkmamışken Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in mescide gelmeleri ve durumu görmeleri. Nihâyetinde Hz. Hüseyin'in, İbn Mülcem'i zülfikâr ile öldürmesi hâdiseleri aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra Hz. Ali'nin yaralı hâlde evine götürülmesi, evlâtlarına vasiyet buyurması, vasiyeti gerçekleştikten sonra hâne halkı ile helâlleşerek canını teslim etmesi de bu bölümde işlenmektedir.

7. Hikâyet (24^a): Hz. Ali'nin mübârek naaşının melekler tarafından Hz. Peygamber'in yanına taşınması kısa bir şekilde anlatılmaktadır.

8. Hikâyet (24^a-29^a): Hz. Ali'nin vefâtından sonra halîfelik tahtına Hz. Hasan'ın oturması, yaşanan çeşitli olaylar münâsebeti ile Yezid'in Hz. Hasan'a kininin artması, Yezid'in, Şimr ve Mervân ile istişâre ederek Hz. Hasan'ı öldürmeye karar vermesi ve Şimr'i kızı tarafından Hz. Hasan'ın zehirletilerek öldürülmesi hâdiseleri aktarılmakta, Hz. Hasan'ın vefâtından sonra Yezid'in halîfeliğini ilân etmesi işlenmektedir.

9. Hikâyet (29^a-31^a): Hâricilerin Müslümanlara eziyet etmeleri ve bu durumdan rahatsız olan bir grup pehlivânın mektup yazarak Hz. Hüseyin'i dâvet etmeleri anlatılmaktadır.

10. Hikâyet (31^a-37^a): Dâvet mektubunun Hz. Hüseyin'e ulaşması, Hz. Hüseyin'in dâvete icâbet etmek istemesi fakat akrabalarının ona engel olması, istişâre sonucu Hz. Hüseyin'in amcaoğlu Müslim ve iki çocuğu ile Hz. Hüseyin'in kölesinin birlikte Kûfe'ye gönderilmesi hâdiseleri anlatılmakla birlikte Müslim'in Kûfe'ye vardıktan sonra bîat almaya başlaması ve tekrar Hz. Hüseyin'in dâvet edilmesi, Hz. Hüseyin'in bu kez dâvete icâbet ederek yola çıkması gibi ayrıntılar da bu bölümde işlenmektedir.

1. **Meclis (35^b-37^a):** Kûfe’de yaşanan olaylardan ve Hz. Hüseyin’in yola çıktığından Münzir-i Nu’mân’ın haberdâr olması, derhâl Yezid’e durumu bildirmesi, Yezid’in, Ubeydullah bin Ziyâd nezâretinde bir orduyu Kûfe’ye göndermesi ve Hz. Hüseyin’in yolunun kesilmesini emretmesi hâdiselerini anlatmaktadır.

11. **Hikâyet (37^a-38^a):** Ubeydullah bin Ziyâd’ın Mekkeli kılığında Kûfe’ye ulaşması, halkın, gelenleri Hz. Hüseyin ve Ehl-i beyti zannetmesi aktarılmaktadır.

12. **Hikâyet (38^a-42^b):** Ubeydullah bin Ziyâd’ın Münzir-i Nu’mân’ın sarayına ulaşınca tanınması, Hz. Hüseyin’e bîat eden pehlivânlardan Muhtar ve Hâni ibn Urve dışındaki tüm pehlivânların bîatlarından dön(dürül)meleri, Müslim ve oğullarının gizlendiği yerin sorgulanması, Hâni ibn Urve’nin şehit edilmesi bu başlık altında işlenen hâdiselerdir.

2. **Meclis (42^a-48^a):** Müslim’in çocukları ile vedâlaşması ve saklanmak için yola çıkması, Hâriciler tarafından yolunun kesilmesi ve şehit edilmesi anlatılmakla birlikte Müslim’in çocuklarının yaşadıkları hâdiseler de yine bu başlık altında aktarılmaktadır.

13. **Hikâyet (48^a-58^a):** Hz. Hüseyin ve Ehl-i beytinin bir ırmak kenarında konaklamaları, bu esnâda Kûfe’den bir kervanın gelmesi ile Kûfe’de yaşanan hâdiselerden haber alınması, Hz. Hüseyin ve Ehl-i beytinin Kerbelâ toprağına varması, Ubeydullah bin Ziyâd’ın Kerbelâ’ya gelerek onları zabt altına alması, Hârici ordusunun komutanlarından Hürri’nün Müslüman olması, Ubeydullah bin Ziyâd’ın Yezid’den yeni bir komutan talep etmesi ve Hârici ordusunun başına Ömer-i nahsın getirilmesi hâdiseleri bu kısımda işlenmektedir. Ayrıca yine bu başlık altında Ömer-i nahsın Hz. Hüseyin ve Ehl-i beytini susuz bırakmaya karar vermesi, iki ordu arasında karşılıklı tekliflerin yaşanması, nihâyetinde edilen nasihatlerin fayda vermemesi sonucu savaş hazırlıklarına başlanması da aktarılan rivâyetlerdendir.

3. **Meclis (58^a-58^b):** Hz. Hüseyin’in berâberinde gelen yârenlerine dönmelerini teklif etmesi fakat onların Hz. Hüseyin’i terk etmemesi anlatılmaktadır.

4. Meclis (58^b-59^b): Muhammed ibn Mikdâr'ın son kez Hârici ordusuna nasihat etmesi, Hârici ordusundan bazı kimselerin duyduklarından rahatsız olmaları ve savaş için bir gün daha bekleme kararı alınması bu başlık altında aktarılmaktadır.

14. Hikâyet (59^b-62^b): Ömer-i nahs ordusunun Hz. Hüseyin'i savaşa zorlamaları, bunu gören Hz. Hüseyin'in, çadırların etrâfını kazdırarak ateş yakıtması ve savaşın bir gün daha ertelenmesi anlatılmaktadır.

5. Meclis (62^b-63^b): Ehl-i beyt çocuklarının susuzluktan bîtap düştüğünü gören Hz. Hüseyin'in, Ömer-i nahse nasihat etmesi ve bu esnâda on bin kişi tarafından oka tutulması aktarılmaktadır.

15. Hikâyet (63^b-65^b): Hz. Hüseyin'in safında yer alan pehlivânların destûr alarak tek tek savaş meydanına girmeye başlamaları anlatılmaktadır.

6. Meclis (65^b-66^a): Hürri'ün savaş meydanına girmek için destûr istemesi anlatılmaktadır.

7. Meclis (66^a-67^a): Hürri'ün savaş meydanında şehit olması aktarılmaktadır.

16. Hikâyet (67^a-67^b): Câfer-i Sadık'ın oğlu Kâsım'ın savaş meydanına girmek için destûr alması anlatılmaktadır.

8. Meclis (67^b-68^a): Kâsım bin Câfer'in şehit olması ve meydana Hz. Hüseyin'in oğlu Kâsım'ın çıkması anlatılmaktadır.

9. Meclis (68^a-69^b): Hz. Hüseyin'in oğlu Kâsım'ın şehit olması anlatılmaktadır.

10. Meclis (69^b-70^a): Abdullah bin Dücâne ve Avn bin Ali'nin meydana girmeleri, Abdullah bin Dücâne'nin şehit olması anlatılmaktadır.

11. Meclis (70^a-71^b): Avn bin Ali'nin de şehit düşmesi ile meydana Ebû Bekir bin Ali'nin girmek istemesi anlatılmaktadır.

12. Meclis (71^b-74^a): Ebû Bekir bin Ali'nin savaş meydanına girmesi ve şehit olması, durumunu gören Abbâs-ı Ali'nin dayanamayarak meydana girmek istemesi anlatılmaktadır.

13. Meclis (74^a): Hz. Hüseyin'in vasiyet beklemesi ve bu sebepten savaşa girmemesi anlatılmaktadır.

17. Hikâyet (74^a-76^a): Abbâs-ı Ali'nin destûr alarak meydana girmesi, Hâricileri öldürerek suya ulaşması, bir meşke su doldurması ve dönüş yolunda şehit olması hâdiseleri aktarılmaktadır. Aynı zamanda Hz. Hüseyin'in katında çocukları dışında kimsenin kalmaması ve savaş meydanına gitmek için oğlu Ali bin Hüseyin'in destûr alması da bu bölümde işlenmektedir.

14. Meclis (76^a): Hz. Hüseyin'in kendisinden izin isteyen oğlu için gözyaşı dökmesi anlatılmaktadır.

15. Meclis (76^a-76^b): Hz. Hüseyin ile Ali bin Hüseyin'in vedâlaşmalarını anlatmaktadır.

16. Meclis (76^b-77^a): Ali bin Hüseyin'in cenk meydanına girmesi anlatılmaktadır.

17. Meclis (77^a-78^b): Ali bin Hüseyin'in çok fazla Hârici öldürmesi ve fakat sonunda şehit olması hâdisesini anlatılmaktadır.

17. Hikâyet (78^b-80^a): Hz. Hüseyin'in susuzluktan ağlayan bebeğini alarak Ömer-i nahsın karşısına çıkması, nasihatte bulunması, o esnâda bebeğin ok yağmuruna tutularak öldürülmesi anlatılmaktadır. Yine bu bölümde Hz. Hüseyin'in bebeğini defnettikten sonra âilesi ile helâlleşip savaş meydanına girmesi aktarılmaktadır.

18. Meclis (80^a-82^a): Hz. Hüseyin'in, Ömer-i nahse meydan okuması ve Hâricileri öldürmeye başlaması, İmâm'ın gücünü gören Ömer-i nahsın korkarak askerlerine dört bir yandan saldırı emri vermesi ve nihâyetinde Hz. Hüseyin'in çok fazla yara alması anlatılmaktadır.

18. Hikâyet (82^a-84^b): Hâricilerden on kişinin Hz. Hüseyin'in başını kesmeye yeltenmesi, bu fenâlığı Şimr'in gerçekleştirmesi, sonrasında ise çadırların yağma edilerek Ehl-i beytin esir alınması hâdiseleri aktarılmaktadır.

19. Hikâyet (84^b-87^b): Hâricilerin esir aldıkları Ehl-i beyt ile Kûfe yoluna revân olmaları, şehitlerin naaşlarının Kerbelâ meydanında kalması, bir devecinin Hz. Hüseyin'i yağma etmek istemesi ve bu esnâda yaşanan bazı olağanüstü hâdiseler aktarılmaktadır. Ayrıca Kerbelâ toprağında kalesi bulunan bir Yahûdi kabîlesinin şehitlerin naaşlarını defnetmesi de bu bölümde işlenmektedir.

20. Hikâyet (87^b-91^a): Kûfe yoluna revân olan Ömer-i nahs ordusunun, Şimr'in evinde konaklaması ve Ubeydullah bin Ziyâd'ın sarayına varış bu başlık altında aktarılmaktadır.

21. Hikâyet (91^a-93^b): Kûfe'den Şam'a doğru yola çıkılması ve yol üstünde bir konak yerinde ruhban ile yaşanan hâdiseler bu başlık altında anlatılmaktadır.

19. Meclis (93^b-96^b): Ruhbanın Müslüman olması, Ömer-i nahs ve ordusunun yola devam etmeleri, türlü şehirlerde konaklamaları ve yaşadıkları hâdiseler aktarılmaktadır.

22. Hikâyet (96^b-102^a): Ömer-i nahs ordusunun Şam'a ulaşması, haberi alan Yezid'in memnûniyeti, Ömer-i nahsın saraya dâvet edilmesi, Yezid'in, Hz. Hüseyin'in mübârek başına eziyet etmesi ve kendisine karşı çıkanları öldürtmesi bu başlık altında yer almaktadır.

23. Hikâyet (102^a-108^a): Esir alınan Ehl-i beytin Yezid katına getirilmesi, Ehl-i beyt mensupları ve Yezid arasında münâkaşalar yaşanması, Yezid'in, halkın galeyâna gelmesinden korkarak Ehl-i beyte dileklerini sorması ve Cuma günü hutbeye Zeynel-âbidin'in çıkmasına müsâde edilmesi hâdiseleri anlatılmaktadır.

24. Hikâyet (108^b-110^a): Zeyne'l-âbidin'in hutbeye çıkması ile halkın galeyâna gelmesi anlatılmaktadır.

20. Meclis (110^a-112^b): Yezid'in gördüğü hâlden korkması ve namazdan hemen sonra sarayına kaçması, halkın Yezid'i öldürmek için saraya yürümesi, Yezid'in Ehl-i beyti Medine'ye göndermeye karar vermesi hâdiseleri bu başlık altında işlenmektedir.

25. Hikâyet (112^b-114^a): Ehl-i beyte hizmet etmekle kendini vazifelendirmiş olan Amr'ın, Muhammed Hanifi'yi bulamayınca Zeyne'l-âbidin'e hizmette bulunması

ve Zeyne'l-âbidin'in vefâtından sonra hizmet edecek kimse kalmadığı için canını teslim etmeyi dilemesi anlatılmaktadır.

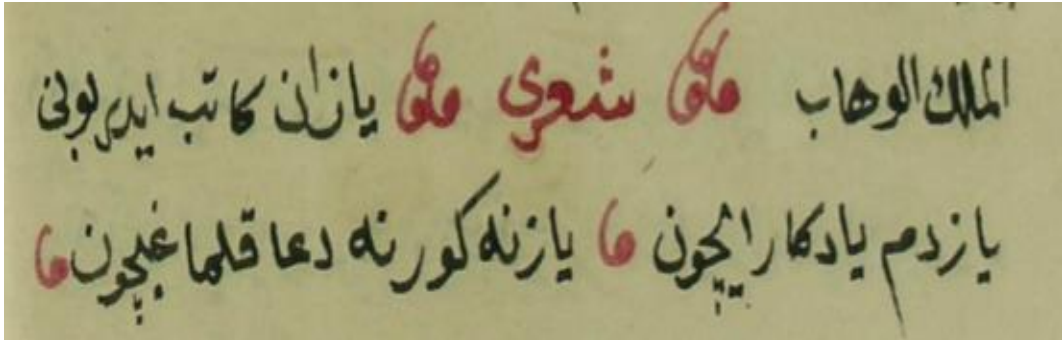
Eserde şiir başlığı altında yer alan metin manzûm nizâmına uygun tertib edilmemiş ve mısraların anlaşılabilmesi için aralara sûrh ile iri işaretler konulmuştur.

(vr. 114^b)

C. Eserin Özeti

Adından da anlaşıldığı üzere söz konusu eser, Hz. Hüseyin ve yakınlarının Kerbelâ'da yaşadıkları hâdiseleri anlatmaktadır. Müstensih, olayı Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye hicretini haber veren bir rivâyet ile başlatır.⁴² Hz. Peygamber Medine'de sekiz yıl kaldıktan sonra kendisine Mekke fethi müjdelendir ve Mekke feth olunur. Fetih'ten sonra Müslüman olanlar bağışlanır, olmayanlar ise kılıçtan geçirilir. Mekke putlardan temizlenir. Tekrar Medine'ye dönülür. Bu hâdiseler oldukça kısa bir şekilde anlatılmış ve fazla ayrıntıya girilmemiştir.

Halk Medine'de ibadet ile meşgul iken bir gün Mekke tarafından mal yüklü develer ile Ebu Süfyân çıkagelir. Hz. Peygamber önünde diz çöker ve O'nun hasretine

dayanamadığını, artık Medine'de kalmak istediğini bildirir. Hz. Peygamber memnûn bir şekilde Ebu Süfyân'a müsâade verir. Ebu Süfyân, tüm malını oğlu Muâviye'ye vererek ibâdet ile meşgul olur. Bir gün Hz. Peygamber, Muâviye'ye niçin evlenmediğini sorar ve Allah'ın emrini, peygamberin sünnetini yerine getirmesini emreder. Muâviye ise evlilik arzu etmediğini bildirir, fakat bunun altında başka bir sebep yatmaktadır. Öyle ki Muâviye, Hz. Peygamber'den, Muâviye soyundan gelecek bir oğlanın kendi âline belâ getireceğine dâir bir rivâyet işitmiş ve bu sebepten tedbîren evliliğe niyet etmemiştir.

⁴² Bu rivâyetin kaynağı tespit edilememiştir.

Bir gün Muâviye sefer hazırlığı yaparak kervanları ile yola çıkar. Yol kenarında dinlenmek için konakladıkları yerde Muâviye'nin ihtiyaç gidermesi lâzım gelir ve bu sebepten bir ağaç dibine gider. İhtiyacını gidereceği esnâda yerden bir akrep çıkarak zekerine vurur ve zehir saçır. Arkadaşları Muâviye'nin feryâdına yetişir ve hâlî görürler. Fakat ne yaparlarsa yapsınlar Muâviye şifâ bulmaz, zehir vücûdundan çıkmaz. Kervan Medine'ye döner, Ebu Süfyân'a bu hâl haber verilir. O esnâda Muâviye'nin feryâdını duyan bir pir içeri girerek Muâviye'ye ne olduğunu sorar. Muâviye'nin durumu pire anlatılır. Pir, bu derdin tek devâsının evlenmek olduğunu, cimâ ederse zekerinin ağrısının dineceğini bildirir, çıkar gider. Muâviye evliliğe iknâ olur. Pazardan Hindî bir kadını Muâviye'nin katına getirirler. Muâviye cimâ eder ve hemen ağrısı diner. Daha sonra bu kadın ile nikâh yapılır ve Muâviye tekrar cimâ eder. Kadın hâmile kalır ve durumu Muâviye'ye bildirir. Muâviye taktir karşısında hayrân olur.

Dokuz ay on gün sonra kadın bir oğlan çocuğu dünyaya getirir. Çocuğa Yezid adı verilir. Yezid, üç yaşına geldiği zaman, Muâviye onu alarak Hz. Peygamber'in huzûruna getirir. Hz. Peygamber'in gözleri dolar ve Muâviye'ye *"ne acebdür ki sen ehl-i nûr oğlun ehl-i nâr"* der. Muâviye bu söze çok üzülür ve Hz. Peygamber'den çocuğu öldürmek için izin ister. Hz. Peygamber buna müsâde etmez. Fakat çocuğu alıp uzaklara gitmesini, hiç olmazsa mübârek gözlerinden uzak olmasını ister. Muâviye, Hz. Peygamber'e nereye gideceğini danışır. Zira Mekke'ye dönerse Resûl katından kovuldu diye aşâğılanacaktır. Hz. Peygamber de Muâviye'ye, Hâlid bin Velîd önderliğinde altı bin askerlik bir ordu vererek Şam'a gitmesini buyurur. Muâviye, hanımını ve oğlu Yezid'i alarak Şam'a doğru yola çıkar.

Şam'a yaklaştıklarında, Yahûdi Şam melîki İmrân, İslam leşkerinin azm-i Şam eylediğini duyar ve altmış bin askerlik bir ordu hazırlayarak Hâlid bin Velîd ordusunun karşısına çıkar. Düşman ordusunun çokluğunu gören Hâlid bin Velîd ve Muâviye duâ ederek düşmana gâlip gelirler. Hamas hariç her yeri fethederler. Hamas'ı fethettikleri gün Hâlid bin Velîd şehit olur. Muâviye, Hz. Peygamber'e bir mektup yazarak vaziyeti bildirir. Hz. Peygamber mektubu alınca, Muâviye'ye Şam tahtına geçmesini emreder. Muâviye durumdan çok memnun olur. O zamanlar Hz. Peygamber'in kâtibi Mervân'dır. Bir gün Hz. Cebrâil, Hz. Peygamber'e Âl-i İmrân sûresini vahyeder. Hz. Peygamber de Mervân'a vahyedilen sûreyi yazmasını emreder. Mervân, Âl-i İmrân yerine Âl-i Mervân

yazar. Hz. Peygamber bunu görüp hiddetlenir ve Mervân'a neden böyle yazdığını sorar. Mervân, bunu kendi maslahatı için yaptığını söyler. Hz. Peygamber onu Medine'den kovar. Yerine Hz. Osman kâtip olur.

Hz. Peygamber'in irtihâlinden sonra Hz. Ebû Bekir halîfelik makamına oturur. Adâleti sağlar, ashâb ondan hoşnutdur. Bu sırada, Hz. Ebû Bekir'in halîfe olduğunu işiten Mervân af diler ve Medine'ye dönmek için müsâde ister. Fakat halîfe bu durumun kendi maslahatı olmadığını ve Hz. Peygamber'in koyduğu yasağı çiğneyemeyeceğini bildirir. Mervân halîfeye öfkelenir, kin gütmeye başlar. Aynı şekilde Şam halîfesi Muâviye'de Medine'ye gelebilmek için Hz. Ebû Bekir'den müsâde istemektedir. Hz. Ebû Bekir ona da müsâde vermez, Muâviye bu duruma çok üzülür. Gece rüyâsında Hz. Peygamber'i gören Muâviye biraz tesellî bulur. Hz. Peygamber kendisine, Hz. Ebû Bekir'e kızmamasını nasihat etmekte ve ertesi gün şehre gelecek yedi deve yükü malı alarak cihanda benzeri olmayan bir câmi yapmasını emretmektedir. Muâviye sürûr ile rüyâsından uyanır ve ibâdet etmeye başlar.

Rivâyet şöyledir ki; bir gün bir deveci şâkirdi ile birlikte Şam'a yedi deve yükü mal taşırken bir ışık görüp merak eder. Şâkirdine develerin başında durmasını söyleyip kendisi ışığın geldiği yere bakmaya gider ve ışığın yansıdığı yerde mal dolu bir mağara ile karşılaşır. Şâkirdini çağırır, malları develere yüklemeye başlarlar. Fakat develer yeterli gelmez. Bir kısım malı da kuşaklarına doldururlar. Tam mağaradan çıkarken mağara kapısı üstlerine yıkılır ve ölürler. Mal yükledikleri develer ise Şam yoluna girerek şehre doğru ilerlemeye başlamıştır. Sabah vakti develer şehre girerler. Şehir halkı mal yüklü develeri sahipsiz görünce çok şaşırır. O esnâda Muâviye gelir, manzarayı görür. Develeri alır ve yüklü malları harç ederek bir câmi yaptırır. Bu haberi işiten Hz. Ebû Bekir, durumdan memnun olur ve Muâviye'ye ihsanda bulunur. Muâviye de bunu fırsat bilerek tekrar Medine'ye gelmek için izin ister. Hz. Osman, Muâviye'ye istediği izni verir.⁴³

Medine'ye giriş iznini alan Muâviye çok sevinir ve Şam ulularını, beylerini huzûruna çağırarak beyliğini oğlu Yezid'e bıraktığını bildirir. Muâviye huzûrundaki halk Yezid'e biat ederler. Muâviye onlarla vedâlaşıp Medine'ye doğru yola çıkar.

⁴³ Rivâyetin bu kısmında, Muâviye Medine'ye geliş iznini Hz. Ebû Bekir'den isterken, destûr Hz. Osman tarafından verilmektedir. Bizler bu cümlede isimler ile alâkalı bir karışıklık yaşandığını düşünmekteyiz.

Medine'ye ulaştığı vakit önce Hz. Peygamber'i ziyâret eder. Daha sonra Hz. Osman'ın evinde konaklar.

Bir gün Hz. Ebû Bekir'in oğlu Muhammed, Hz. Osman'ın huzûruna gelerek ondan nafaka talep eder. Hz. Osman, evvelden Hz. Ebû Bekir'e kini olan Mervân'a bir mektup yazdırarak Muhammed'e verir. Mısır'a gitmesini, nafakasını almasını buyurur. Muhammed mektubu alarak yola çıkar. Yolda Hz. Ali ile karşılaşır. Hz. Ali, Muhammed'den vaziyeti sorar, o da elindeki mektubu göstererek hâlini beyân eder. Mektubu okuyan Hz. Ali, mektupta Muhammed'in ölüm emrinin yazılı olduğunu görür. Bunu duyan Muhammed, canını kurtardığı için Hz. Ali'ye minnettâr kalır. Hz. Ali ise duruma çok sinirlenmiştir. Muhammed'e evine dönmesini söyler. Kendisi ise bu işin kim tarafından yapıldığını anlamaya çalışır. Meğer mektubun açıldığı esnâda Mervân'ın iki adamı gelmiş ve mektubun Hz. Ali tarafından okunduğunu görmüştür. Mervân'a bu durum haber edilir. Mervân korkuya kapılır ve türlü hîleler düşünmeye başlar. Adamlarından iki kişi çağırarak onlara biner altın ve birer hançer verir, Hz. Osman'ı öldürmelerini emreder. Mervân'ın iki adamı Hz. Osman'ı mescitte Kur'ân-ı Kerîm okurken bulur ve şehit ederler. Mervân bu haberi alınca çok memnun olur. Sabah olduğunda ise yakasını yırtarak ağlamaya başlar ve suçu Hz. Ali'nin üstüne atar. Böylelikle halk, Hz. Ali muhipleri ve Hz. Osman muhipleri olarak ikiye bölünür. Bu fitne, Mervân tarafından ortaya atılmıştır. Hz. Osman muhipleri kılıç çekerek Hz. Ali ve oğullarının üstüne yürürler fakat Hz. Ali, Hz. Peygamber'in vasiyetini beklediği için cenge girmez. Hasan ve Hüseyin'e ise cenge girmeleri için destûr verir. Üç gün üç gece süren savaşta çok kişi helâk olur. Helâk olanlar içinde Yezid'in atası Muâviye de bulunmaktadır. Mervân, bu durumu Yezid'e bildirmek için Şam'a gider. Yezid'e durumu anlatır ve Ali'nin hilâfete kast ettiğini söyler. Yezid atasının vefâtını duyunca öfkelenir. Fırsatı değerlendiren Mervân, Yezid'e bir ordu hazırlamasını ve Ali üzerine yürümesini teklif eder. Yezid, ilk etapta kabul etmese de daha sonra râzı olacaktır. Nihâyetinde Yezid, asker toplayarak Ali ve evlâtları üzerine gönderir. Ali evlâtlarından Hasan, Hüseyin ve Muhammed Hanîfî korkusuzca askerin üzerine yürürler ve onlarla çarpışırlar. Askerlerin çoğu ölür. Yezid ve Mervân korkudan Şam'a kaçarlar ve Ali evlâtlarına kin gütmeye başlarlar. Hz. Ali ise durumdan oldukça muzdarip şekilde ailesini toplayarak Basra'ya gelir. Bir müddet burada ikâmet eder. Daha sonra Kûfe'ye yol alır. Kûfe halkı bunu duyunca çok sevinir. Hz. Ali Kûfe'de 4 yıl ikâmet edecektir.

Bir gün Hz. Ali'nin dokuz oğlu gelip atalarından sahrâya gitmek için müsâade isterler. Hz. Ali'nin rikâb-dâr İbn Mülcem nam bir de evlâtlığı vardır. Kendisini Hz. Ali'nin öz oğlu zannetmektedir. O da sahrâya gitmek için Hz. Ali'den müsâade ister. Kardeşler sahrâya vardıklarında ikişerli şekilde at koşturmaya başlar. İbn Mülcem, Hüseyin ile eş olmuştur. Hüseyin'in atının kendi atından daha hızlı olduğunu gören İbn Mülcem durumdan rahatsız olur ve Hüseyin'in atına bir kamçı vurur. Hüseyin ise bu duruma sinirlenerek İbn Mülcem'i hadsizlik ile ithâm eder. Durum karşısında şaşırان İbn Mülcem, kardeşlik hukukunu hatırlatır. Hüseyin ise ona, kendisinin Hz. Ali'nin oğlu olmadığını, atasının Mülcem adlı bir kâfir olduğunu ve Hz. Ali'nin onu cenkte öldürdüğünü söyler. Meğer Hz. Ali, İbn Mülcem'in babasını öldürdüğü sırada İbn Mülcem anne karnındadır. Dünyaya geldiğinde ise annesi onu getirip mescit kapısına koymuştur. O esnâda Hz. Peygamber ile mescitte oturan Hz. Ali dışarıya çıkıp bebeği görünce alıp büyötmeyi arzu etmiş ve bu arzusunu Hz. Peygamber'e bildirmiştir. Hz. Peygamber müsâade etmiş fakat Hz. Ali'ye, ölümünün bu çocuk elinden olacağını bildirmiştir. Hz. Ali ise işi taktire havâle ederek çocuğu almış, kendi çocuklarından ayırmadan büyötmüştür.

Hz. Ali'nin oğulları geri döndüklerinde, İbn Mülcem ve Hüseyin arasında geçen mâcerâ Hz. Ali'nin kulağına gider ve Hz. Ali İbn Mülcem'i kovar. İbn Mülcem, hem atasını öldürdüğü için hem kendini kovduğı için Hz. Ali ve evlâtlarına kin gütmeye başlar. İbn Mülcem'in kovulduğunu duyan Yezid ve Mervân derhâl ona bir mektup yazıp yanlarına çağırırlar. Ona, Hz. Ali'yi öldürmesine karşılık şehir vereceklerini bildirirler. Eline bir hançer verip Hz. Ali'nin evine gönderirler. İbn Mülcem, Hz. Ali'yi evde bulamaz ve mescitte olduğunu tahmin ederek mescide doğru yol alır. Hz. Ali mescitte namâz kılmaktadır. Bunu fırsat bilen İbn Mülcem zehirli hançeri arkadan vurur, hançer Hz. Ali'nin göğsünden çıkar. İbn Mülcem hançeri çıkarmak ister fakat muvaffak olamaz. Mescide gelenler tarafından görölme korkusu ile bir an önce bulunduğu yerden çıkmak ister, kapıya yönelir fakat kapı yok olmuştur. İbn Mülcem korkuya kapılarak bir hasırın altına saklanır. O sırada Hasan, Hüseyin ve Muhammed Hanifî mescide girer ve atalarının hâlini görürler. Hz. Ali'ye bunu kimin yaptığını sorsalar da cevap alamazlar. Mescit içinde bu fenâlığın fâilini aramaya başlarlar. Nihâyet İbn Mülcem'i bulurlar. O ise hâlâ kaçmanın yollarını aramaktadır. En sonunda kaçamayacağını anlayarak Hz. Ali'nin ayağına düşer, af diler. Hz. Ali

oğullarına, bu durumun kendisine bildirildiğini söyler ve onlardan İbn Mülcem'i serbest bırakmalarını ister. Ayrıca kendisine getirilen ilacı da içmeyerek İbn Mülcem'e uzatır. Fakat İbn Mülcem, zehirlenme korkusu ile ilacı reddeder. Bu duruma daha fazla sabredemeyen Hz. Hüseyin, zülfikârı alıp İbn Mülcem üzerine yürür. Uzun bir kovalamaca sonrası Hz. Hüseyin, İbn Mülcem'i öldürür.

Oğulları, Hz. Ali'yi kollarından tutarak eve götürürler. Ailesi feryât figân ağlamaya başlar. Durumu gören Hz. Ali ise onları tesellî etmeye çalışır. Oğulları Hasan ile Hüseyin'i çağırarak vasiyet buyurur. Hasan ve Hüseyin Hz. Ali'nin atı Döldül'ü ve kılıcı zülfikârı alıp denize bırakacak ve denize bıraktıktan sonra gerçekleşen hâdiseleri babalarına anlatacaklardır. Hasan ve Hüseyin, kılıcı ve atı alarak denize doğru yola çıkarlar. Hasan, babalarından kalan yâdigârları suya bırakmak istemese de Hüseyin, vasiyetin yerine getirilmesi gerektiğini söyleyerek onu ikaz eder. Deniz kenarına gelir ve emânetleri bırakırlar. Sonra geri dönüp şahit oldukları hâdiseleri atalarına anlatırlar. Hz. Ali vasiyeti yerine geldiği için memnun olur ve âilesini, evlâtlarını çağırarak onlardan helâllik ister. Sonra bir vasiyette daha bulunur. Canını teslim ettikten sonra kıvılcık tüylü deve üstünde yüzü örtülü bir adam gelecektir. Bu adam Hz. Ali'yi yalnız yıkayıp kefenleyecek ve devede bulunan tabuta yükleyerek götürecektir. Hz. Ali vasiyetini söyleyip canını teslim eder. Ertesi gün tarif ettiği gibi bir adam gelir, onu yıkar, kefenler ve alıp gider. Durumu anlayamayan Hasan ve Hüseyin dayanamayarak bu adamın peşine düşerler. Bir süre sonra da adama seslenerek yüzünü açmasını isterler. Adam yüzünü açar, karşılarında gördükleri babaları Hz. Ali'dir. Hasan ve Hüseyin çok şaşırırlar. Daha sonra adamdan tabutu açmasını isterler. Adam tabutu açar, tabutta da Hz. Ali yatmaktadır. Bu durum karşısında Hasan ve Hüseyin bayılırlar. Kendilerine geldiklerinde ise etraflarında kimseleri bulamazlar. Meğer melekler Hz. Ali'yi alarak Hz. Peygamber yanına defnetmişlerdir.

Hz. Ali'nin vefâtından sonra yerine oğlu Hz. Hasan halîfe olur. Adâletli yönetim ve refâhtan halk memnundur. Durumdan rahatsız yalnızca iki kişi vardır; Yezid ve Mervân. Bir sohbet sırasında Yezid, Hz. Âişe ile evlenmek istediğini Mervân'a söyler. Mervân bu fikre sevinmiştir. Derhâl Hz. Âişe'ye bir elçi gönderilir, Yezid'in teklifi iletilir. Hz. Âişe sert bir üslûp ile Yezid'in teklifini reddeder ve onu, Hz. Hasan'a şikâyet etmek ile tehdit eder. Elçi geri döner, durumu Yezid'e haber verir. Yezid, sinirli

ve üzgün bir şekilde atına biner ve şehri gezmeye başlar. Gezerken gözüne güzel bir kadın ilişir. Mervân'a, gördüğü kadınla evlenmek istediğini bildirir. Meğer kadın, Abdullah adlı bir sahâbenin eşidir. Mervân, Abdullah'ı huzûruna çağırır, eğer hanımını boşarsa ona şehir vereceklerini ve onu en güzel câriyelerle evlendireceklerini söyler. Abdullah bu teklifi ilk etapta reddetse de daha sonra iknâ olacaktır. Evine gidip hanımını boşayacaktır. Bu haber Hz. Hasan'ın kulağına gider ve Hz. Hasan hayli öfkelenir. Bir mektup yazdırarak Yezid'i bu işten men eder. Yezid durumdan çok muzdarip olur. Zaten Hz. Ali ve oğullarına öfkeli, bu öfke gün geçtikçe büyümektedir.

Bir gün Yezid, Mervân ve Şimr oturmuş sohbet ederlerken Yezid, Ali evlâtlarına duyduğu kinden bahseder ve onlardan intikâm almak istediğini söyler. Mervân, Hz. Hasan'ı zehirleyerek öldürme teklifinde bulunur. Bu teklif Yezid'in oldukça hoşuna gider fakat zehri kim ile göndereceklerdir? Bu sefer Şimr söze karışır ve kızının bu işi yapabileceğini söyler. Meğer Şimr'in kızı Sâlikî evvelen Hz. Hasan ile evlidir. Hz. Hasan onu boşayınca da yüreğinde kin bağlanmıştır. Şimr, kızına mektup yazarak durumu bildirir ve eğer bu işi başarırsa Yezid'in kendisini helâllığe kabul edeceğini söyler. Sâlikî üç gün boyunca Hz. Hasan'a zehir verir fakat bir tesiri görülmez. Şam'a bir mektup yazarak hâli bildirir, Yezid elmas adlı güçlü bir zehiri Sâlikî'ye gönderir. Kadın, bu zehri Hasan'a verir ve zehir hemen tesirini göstermeye başlar. Hz. Hasan'ın akrabaları hâli görüp feryât figân ederler. Hz. Hasan acılar içinde kıvranarak canını teslim eder. Yezid bu haberi işitince çok memnun olur ve Mervân'a bundan sonra ne yapması gerektiğini danışır. Mervân ise artık engel kalmadığına işâret ederek hilâfetin kendisine -Yezid'e- döndüğünü söyler. Her şehre mektup yazdırırlar ve Hüseyin'e bîat edilmemesini emrederler. Yezid kendi adına sikke kazdırır, her bir şehre kendi adamlarından vâli tâyin eder. Ali ve Hasan adlarını yasaklar, Hz. Ali evlâdına Ebû Turâb lakabı takılır. Âlemde zulüm baş gösterir. Havâric tâifesi Müslümanlara işkence etmeye başlar.

Havâric zulmü cihanı kaplar, her yer Yezid'in vâlileri tarafından zabtedilir. Kûfe vâlisi Münzir-i Nu'mân, Kûfe'de evlâd-ı Ali âşıklarına ağır zulümler yapmaktadır. Ashâb çocuklarından yetmiş iki kişilik bir grup, bu zulümlere dayanamaz ve Kadı Şureyh nezâretinde bir araya gelerek istişâre ederler. Kadı Şureyh, duruma sabretmek

gerektiğini söyler ve eğer toplandıkları haberini Münzir-i Nu'man alırsa problemler olabileceğini pehlivanlara bildirir. Pehlivanlar bundan sonra Hâni ibn Urve'nin evinde toplanacaklardır. İçlerinde Muhtar'ın da olduğu bu yetmiş iki kişilik grup, Hz. Hüseyin'e bîat ettiklerini bildiren bir mektup yazmaya karar verirler ve İmam'ı, Kûfe'ye dâvet ederler.

Mektup Hz. Hüseyin'e, âilesi ve akrabaları ile birlikte iken ulaşır. Akrabâlar bu dâvete icâbet etmemesi gerektiğinde ısrarlıdır. Hz. Hüseyin ise yardım dâvetine icâbet etmemenin günah olacağını düşünmektedir. O esnâda Abdullah bin Abbâs, Hz. Hüseyin'e, kendi Kûfe'ye gitmeden evvel bir adam göndererek Kûfe'nin durumunu kontrol ettirmesini teklif eder. Hz. Hüseyin bu fikri beğenir, kimin Kûfe'ye varmak istediğini sorar. Amcaoğlu Müslim bin Akîl Kûfe'ye gitme görevini üstlenir. Abdullah ve Muhammed adlı iki oğlunu yanına alarak İmam'ın huzûruna çıkar. İmam yanlarına kendi kölesi Sâd'ı verir ve onları Kûfe'ye yolcular. Müslim, oğulları ve köle üç gün sonra Kûfe'ye varır, yardım talebinde bulunan Müslümanlar ile buluşurlar. Müslim aracılığı ile tekrar Hz. Hüseyin dâvet edilir. Müslümanlar, eğer Hüseyin gelirse cihanı Hâriciler'den temizleyebileceklerine inanmaktadırlar. Hz. Hüseyin'in kölesi Sâd, bu mektubu alıp İmam'a ulaştırmak üzere yola çıkar. Mektubu okuyup yetmiş iki pehlivanın bîatını öğrenen Hz. Hüseyin'de, Kûfe'ye gitmek için hazırlık yapmaya başlar. Akrabâlarından karşı çıkanlar olsa da Hz. Hüseyin bu sefer dinlemeyecek ve takdîre boyun eğecektir. Öte yandan Mekke'de kalan halk bu ayrılığa çok üzülmemektedir. Yanlarında Ehl-i beyt mensubu kimse kalmamıştır. Bu sebepten Kûfe yolunda, konak yerinde Hz. Hüseyin amcaoğlu Abdullah bin Abbâs'ı Mekke'ye geri göndermek ister. Hz. Hüseyin ve Abdullah bin Abbâs ağlayarak helâlleşirler. Abdullah bin Abbâs Mekke'ye, Hz. Hüseyin ise Kûfe'ye doğru yola çıkar.

Öte yandan Kûfe beyi Münzir-i Nu'mân'a, Müslim'in Kûfe'de yetmiş iki kişiden bîat aldığı ve Hz. Hüseyin'in Kûfe yoluna revân olduğu haberleri ulaşmıştır. Duruma çok öfkelenen Münzir-i Nu'mân derhâl Yezid'e bir mektup yazarak hâli bildirir. Mektubu okuyan Yezid, halkın kendi otoritesine karşı çıkacağını düşünerek büyük bir korkuya kapılır. Münzir-i Nu'mân'a bir ordu tertip etmesini, Hüseyin'in önünü kesmesini ve onlardan kendi adına bîat almasını emreder. Hüseyin'in bîat etmemesi durumunda öldürülmesini emreder. Ordu başına Ubeydullah bin Ziyâd'ın

getirilmesini, Kûfe’de Müslim’e bîat edenlerin de dâra çekilmesini buyurur. Ubeydullah bin Ziyâd on dört bin asker ile Basra’dan Kûfe’ye doğru yola çıkar. Her biri Mekkeli gibi giyinen Ubeydullah bin Ziyâd ve askerleri Kûfe’ye varırlar.

Ubeydullah bin Ziyâd, önden adam göndererek Hz. Hüseyin’in geldiği haberini şehre ilân ettirir. Halk coşku ile sokaklara dökülür, Mekkeli kılığında şehre giren Ubeydullah bin Ziyâd ve askerlerini, Hz. Hüseyin ile Ehl-i beyti zannederek sevinirler. Müslim’e bîat veren yetmiş iki pehlivan da Hz. Hüseyin’in geldiğini zannederek onu karşılamak isterler. Müslim’den müsâde isterler. Hasta olan Müslim kendi karşılamaya gidemez, fakat yetmiş iki pehlivana izin verir. Ubeydullah bin Ziyâd’ın yüzü örtülü şekilde vâli sarayına ilerlediğini gören pehlivanlar önünü keserek sevinç gösterilerinde bulunurlar, bir emri ile Havâric zulmünü yeryüzünden def etmeyi istediklerini yinelerler. Ubeydullah bin Ziyâd ise hiç umursamadan saraya girer. Pehlivanlar da halk da duruma şaşırılmıştır ki, Basra tarafından bir toz kopar ve on dört bin asker şehri çevre alır. O sırada yetmiş iki pehlivan saraya girer. Ubeydullah bin Ziyâd, Münzir-i Num’mân’a saray kapılarını kilitletir ve yüzündeki örtüyü çıkarır. Durumu gören pehlivanlar oldukça üzülürler. Pehlivanların saraya gelmesini fırsat bilen Ubeydullah bin Ziyâd, gelip Yezid’e bîat etmelerini, aksi durumda çocuklarını esir alıp evlerini yağma kılacağını söyler. Pehlivanlar içinden ilk biâtı Ömer-i nahs verir ve arkasını dönüp pehlivanlara da bîat etmelerini emreder. Bîat etmedikleri takdirde onları öldüreceğini söyler. Yanında kılıçları olmayan pehlivanlar ne yapacaklarını bilemez hâle gelirler ve bîat ederler. Bir tek Muhtar ile Hâni ibn Urve bîat etmez. Ubeydullah ne kadar tehdit ettiyse de iki pehlivanı bîate râzı edemez ve dâra çekilmelerini emreder. Dâra çekilmeden önce ise Müslim’in kaldığı yerin sorgulanmasını buyurur. Her iki pehlivan da Müslim’in yerini söylememekte kararlılırlar, fakat Ubeydullah bin Ziyâd bir şekilde Müslim’in yerini öğrenmiştir. Hâni ibn Urve de Muhtar da bu duruma çok sinirlenir ve Muhtar, Ubeydullah bin Ziyâd’a ağır söylemlerde bulunur. Tahammül edemeyen Ubeydullah bin Ziyâd, eline aldığı bir çomak ile Muhtar’a vurur, başını yaralar. Bir müddet çatıştıktan sonra Ubeydullah bin Ziyâd’ın askerleri gelip Muhtar’ı kemende vururlar. Tekrar Hâni ibn Urve’yi sorgulamaya ve ona işkence etmeye başlarlar. Netîcede Hâni ibn Urve, Ubeydullah bin Ziyâd’ın elinde canını teslim eder. Haberi alan Müslim bu duruma oldukça çok üzülür. Yanında kalanlar ile toplanıp yas

tutarlar. Kadı Şureyh ile sarılıp ağlaşırlar. Müslim, oğulları ile vedâlaşarak onları Kadı Şureyh'e emânet eder. Kendisi yakalanmamak için saklanacaktır.

Müslim atına biner ve şehirden çıkmak üzere yola düşer. İlerlerken bir bekçi ile karşılaşır, aralarında bir arbede yaşanır. Bekçiye etkisiz hâle getiren Müslim yoluna devam eder. Daha sonra bin kişilik bir topluluk yolunu keser. Müslim onlardan da kurtulmayı başarır. Şehir kapılarını gezer ve her kapıda binlerce asker olduğunu görür. Nihâyetinde Ubeydullah bin Ziyad, Müslim'i tanır ve üzerine adamlarını gönderir. Müslim ile adamlar arasında şiddetli bir çarpışma yaşanır. Müslim, çarpışmada çok yara almış, üstelik oldukça da susamıştır. Dam üstünde gördüğü bir kadından su ister. Kadın suyu getirir, fakat askerler içmesine fırsat vermeden Müslim'e saldırır ve onu şehit ederler. Daha sonra Müslim'e su veren kadını da yakalayarak, öldürürler.

Müslim'i şehit eden Ubeydullah bin Ziyâd, Müslim'in oğullarının peşine düşer ve her yerde onları aratır. Getirene valilik vereceğini duyurur. Bunu duyan Kadı Şureyh oldukça endişelenir. Evine gelir, Müslim'in oğullarını Mekke'ye doğru bırakmaları için kendi oğullarını görevlendirir ve Müslim'in oğullarının kuşaklarını altın ile doldurur. Kadı Şureyh'in oğulları, Müslim'in oğullarını Mekke yoluna salıverir. Müslim'in oğulları bir süre yürüdükten sonra yorulurlar ve bir çalılık içine gizlenirler. O esnâda su almaya gelen bir câriye, bu iki küçük oğlanı görür, onlara kim olduklarını sorar. Müslim'in oğulları câriyeye durumu anlatır. Câriye, hemen hizmetli olduğu eve giderek ev hanımına durumu bildirir. Evin hanımı câriyeye derhâl çocukları getirmesini emreder. Câriye söyleneni yapar. Evin hanımı Müslim'in oğullarını alır, yedirir, içirir ve onlara yatmaları için bir oda gösterir. Bir de kocasına karşı dikkatli olmaları gerektiğini söyler çünkü kocası Hârici'dir. Çocuklar uyumak için odalarına geçer, hanımın kocası eve gelir. Gece uykuda iken evden bir ağlama sesi duyulur. Meğer Müslim'in oğulları rüyâ görmüş ve uyanıp ağlamaya başlamışlardır. Sesin evin içinden geldiğini anlayan koca, Müslim'in oğullarını bulur. Ertesi gün onları öldürmek için yola çıkar. Hanım ne kadar yalvardıysa da kocasına engel olamaz. Hârici koca bu uğurda, görevli bir adamını ve kendi oğlunu öldürür. Müslim'in oğullarını ise bir nehir kenarına götürerek orada öldürür. Hikâyenin bu bölümünde bazı menkıbevî hadiseler aktarılmaktadır.

Adam, Müslim'in oğullarını öldürdüğü için sevinir; zîra Ubeydullah bin Ziyâd'ın, Müslim oğullarını getirene vaatleri vardır. Fakat Hârici, Ubeydullah bin

Ziyâd'ın huzûruna varınca umduğunu bulamaz. Hatta Ubeydullah bin Ziyâd, oğlanları öldürdüğü için çok öfkelenir ve adamı öldürtür.

Tüm bu olaylar yaşanırken, Hz. Hüseyin ve Ehl-i beyti de Kûfe'ye yaklaşmıştır. Konak yerinde Kûfe tarafından gelen bir kervan ile karşılaşılır. Kervandakilere Kûfe'nin durumu sorulur. Ehl-i beyt alınan cevap karşısında ağır bir hüzne kapılır. Fakat artık yollarından dönmezler. Öte yandan Ubeydullah bin Ziyâd, Hz. Hüseyin'in Kûfe'ye yaklaştığı haberini işitmiştir. Adamlarından Hürr'e on iki bin asker vererek Hüseyin'in yolunu kesmesini emreder. İki taraf Kerbelâ toprağında karşılaşır. Hz. Hüseyin binlerce askeri görünce merak eder ve adamı Kasım'ı Hürr'e göndererek durumu anlamak ister. Kasım, Hürr'ün çadırına gider, durumu sorar. Aldığı cevabı gelip Hz. Hüseyin'e bildirir. Hz. Hüseyin artık bu yoldan dönüş olmadığını anlamıştır. Kerbelâ toprağına çadırlar kurulur. Bu arada Ubeydullah bin Ziyâd, Kûfe'den otuz bin asker ile Kerbelâ'ya erişmiştir. Hâriciler toplam kırk iki bin asker olurlar. Ubeydullah, askerleri katında cem eder ve Hüseyin'den bîat alınmasını, aksi hâlde öldürülmesini emreder. Hürr itiraz eder. Bu itirazdan cesaretlenen askerlerin bir kısmı da emre karşı çıkarlar. Ubeydullah bin Ziyâd Hürr'ün tavrındaki yumuşaklıktan dolayı yeni bir komutan talebi ile Şam'a bir mektup yazar. Yezid mektubu okur, adamları ile istişâre eder ve ordunun başına Ömer-i nahsî -Ömer bin Sad- göndermeyi uygun bulur. Ömer-i nahse beylerbeyliği verir. O'nu Kerbelâ'ya Hüseyin'i iknâ etmeye, iknâ olmazsa da öldürmeye gönderecektir. Ömer-i nahsî'nin hanımı ve küçük oğlu bu teklife karşı çıksa da büyük oğlu babasını desteklemektedir. Nitekim Kerbelâ meydanında yaşanacak hâdise Ömer-i nahsî'nin elleriyle olacaktır.

Ömer-i nahsî kırk bin asker ile gelir, Kerbelâ toprağına çadır kurar. Hâriciler artık seksen iki bin kişi olmuştur. Durumdan tedirgin olan Hz. Hüseyin, bir elçi daha göndererek ordunun niyetini anlamaya çalışır. Ömer-i nahsî, gelen elçiye Hüseyin'in bîat etmesini aksi hâlde canını alacaklarını söyler. Elçi üzgün bir şekilde Hz. Hüseyin'in yanına gelir ve durumu bildirir. Hz. Hüseyin bu hâlden oldukça üzülmemektedir. Öte yandan Ömer-i nahsî, askerlerine suyu çevre almalarını ve Hz. Hüseyin ile yakınlarına bir damla dahi su vermemelerini emreder. Çünkü Hz. Hüseyin'in kuvvetinden çekinmektedir. Bu emri duyan Hürr, karşı çıkar ve Hz. Hüseyin'e elçi olarak gitmeyi talep eder. Nihâyetinde elçi olarak gelen Hürr, Hz. Hüseyin'in eline yapışır ve af diler.

Artık saf değiştirmiştir. Bu sefer Hürr, Hrici ordusuna nasihate gider fakat sözünü kimselere dinletemez.

Ömer-i nahs yolundan dönmek şöyle dursun, bir de askerlere suyun kesilmesini emretmiştir. On bin asker suyun başında nöbet beklemektedir. Hz. Hüseyin ve yakınlarının suya erişmesi her türlü engellenmektedir. Öte yandan Hz. Hüseyin'in yrenleri de zırhlarını giyerek savaşa hazırlanmaktadırlar. Hz. Hüseyin, içlerinde Muhammed Hanifi'yi Amr'a emnet ederek şam dağlarına gönderir. Amr, Muhammed Hanifi'yi dağda bir mağaraya saklayacaktır. Daha sonra Hz. Hüseyin, tekrar Hürr' çağırarak Yezid ordusuna nasihat etmeye gönderir. Hürr, ordunun yanına vardığında daha ağır bir tepki ile karşılaşır; çünkü artık saf değiştirmiştir. Ayrıca Yezid ordusuna hiçbir kelmın fayda etmediğini grmştir. Tekrar Hz. Hüseyin huzruna gelir, ordu ile aralarında geçen diyalğu anlatır. Durumu haber alan Hz. Hüseyin kibleye döner, secdeye varır, sabaha dek ağlar. Sabah mer-i nahs ve arkasındaki seksen iki bin asker Hz. Hüseyin'in karşısına gelirler. Bunu gören Hz. Hüseyin, yrenlerinden, dönüp evlerine gitmelerini, canlarını kurtarmalarını ister. Çünkü Yezid ordusu onları öldürmeye kararlıdır. Fakat yrenler geri gitmemekte ısrarlıdır, savaşacaklar ve şehit olacaklardır. Birbirleriyle el tutuşur, bat eder, hellleşirler. Bu manzarayı gören Hz. Hüseyin, her birine du eder ve içlerinden Muhammed ibn Mikdr'ı nasihat etmesi için Yezid'in ordusuna gönderir. Fakat Muhammed ibn Mikdr'ın nasihatleri de Yezid ordusuna tesir etmeyecektir.

Ertesi sabah mer-i nahs tekrar ordusunu toplayıp Hz. Hüseyin'in karşısına gelir. Manzarayı gören Hz. Hüseyin dönüp kendi yrenlerine bakar. İçlerinde saĥbeden çok yaşlı bir yren vardır. Hz. Hüseyin, ondan çocuklarını alarak gitmesini ister. Yaşlı saĥbe istemeye istemeye gitmek zorunda kalır. Artık Hz. Hüseyin'in arkasında yetmiş iki yren kalmıştır. Hz. Hüseyin'in Züheyr adlı pehlivanı, mer-i nahs ve ordusuna bir kez daha nasihat eder. Ordu içinde çalkantılar başlar. Durumu gören mer-i nahs, bir gece daha beklemeye karar verir ve iki taraf da kararghına çekilir. Her ne kadar Yezid ordusu içinde durumdan rahatsız olanlar var ise de netice değişmez. Elçiler, her seferinden başları nde Hz. Hüseyin katına gelirler. Artık dönüş olmadığını anlayan Hz. Hüseyin, yrenlerine, çadırların çevrelerine ateş yakmalarını emreder. Böylece adır içlerinde bulunan kadınlar ve çocuklar korunacaktır. Bunu gören mer-i nahs, ordusuna

geri çekilmeyi emreder. Ateş sönmeye yüz tuttuğu zaman gece baskını düzenleyeceklerdir. Hz. Hüseyin ve yârenleri susuzluğa da çâre bulamamışlardır.

Gece olup ateş sönmeye başlayınca Hâriciler'den Eşfet oğlu, Şimr ve Ömer-i nahs Hz. Hüseyin ve yârenlerinin üzerine yürürler. Bunu gören Hz. Hüseyin atını ister. Onların karşısına çıkar, son kez nasihat eder. Eğer izin verirlerse geri dönmek isteyecektir. Fakat Hârici ordusu, Hz. Hüseyin henüz sözünü tamamlamamışken onu ok yağmuruna tutarlar. Kendi de atı da darbe alır ve atı ölür. Durumu gören yârenler dayanamaz ve Hârici ordusu üzerine yürürler. Artık savaş resmen başlamıştır. Yârenler aslan gibi çarpışmaktadır fakat susuzlukları da dayanılmaz bir hâl almıştır.

Artık yârenler Hz. Hüseyin'den teker teker destûr alıp savaş meydanına girerler. Müslim oğlu Abdullah savaş meydanına girmeye ilk destûr isteyendir. Hz. Hüseyin, Abdullah'a ağlayarak ve duâ ederek izin verdiği gibi diğer bütün yârenlere de ağlayarak ve duâ ederek izin verecektir. Abdullah şehit olduktan sonra Hürri, Muhammed ibn Mikdâr, Abdullah bin Dücâne, Kâsım bin Cafer, Talip bin Cafer, Kâsım bin Hüseyin, Abdullah bin Hüseyin, İbrahim bin Hüseyin, Avn bin Ali, Ebû Bekir bin Ali sırayla meydana girerler. Her biri birçok Hârici öldürür ve fakat nihâyetinde şehit olurlar. Bu sırada yârenler susuzluktan bîtap düşmüştür. Çadırlarda çocuklar perîşan durumdadır. Bunu gören Abbâs-ı Ali dayanamaz ve çarpışa çarpışa su kenarına erişir. Bir kırbaya su doldurup geri dönecektir fakat onu da su kenarında ok ve kılıç darbeleri ile şehit ederler. Kırbasını deşip suyunu dökerler. Abbâs'ı şehit ettikleri için çok mutlu olan Hâriciler eğlenmeye başlarlar. Eğlence seslerini duyan Hz. Hüseyin ne olduğunu merak eder ve kölesi Haccâc'ı göndererek bu eğlencenin sebebini öğrenmek ister. Haccâc, Abbâs-ı Ali'nin şehit olduğu haberi ile geri döner. Artık Hz. Hüseyin katında kimse kalmamıştır. Bunu bilen Ömer-i nahs, ordusunu Hz. Hüseyin'in üzerine gönderir. Hz. Hüseyin'in oğlu Ali bu hâli görünce dayanamaz ve babasından destûr ister. Babası Hüseyin'in gönlü râzı olmadığı hâlde Ali'ye izin verir. Nihâyetinde Ali de Kerbelâ şehitlerinin arasına katılır.

Katında hiç kimse kalmayan Hz. Hüseyin atını hazırlatır ve beş yaşındaki oğlu İbrahim'i kucağına alarak Hârici ordusunun karşısına çıkar. Artık tek arzusu, beraberinde getirilen çocuklara su verilmesidir. Suyu karşılık ahirette kendilerinden davacı olmamayı teklif eder, fakat Yezid ordusu bunu kabul etmez. O esnâda bir ok ile

küçük Ali'yi de şehit ederler. Hz. Hüseyin, kulu Haccâc'a bir mezar kazmasını emreder ve küçük Ali'yi orada defneder. Hz. Hüseyin, Hârici ordusunun karşısına çıkmak üzere tekrar atına biner. Âilesi ise gitmesini istememektedir. Fakat Hüseyin, âilesini Allah'a emânet ederek Hârici ordusunun karşısına çıkar. Orduya hitâben son kez nasihat eder, atını mahmuzlar ve ordunun içine girer. Her kılıç darbesi bir askere isâbet etmektedir. Böylece çok Hârici öldürür. Kendisi de yaralanır. Yarasını sararak savaşıma devam eder. Hz. Hüseyin'in yaralanmasını fırsat bilen Ömer-i nahs orduyu ikiye böler ve Hz. Hüseyin'i dört yanından kuşatır. Asker okla, kılıçla, gürzle Hz. Hüseyin'e saldırır. Yetmiş üç yerden yaralanan Hz. Hüseyin artık dayanamaz, ellerini göğ'e açarak duâ etmeye başlar. Allah'tan intikâmını almayı talep eder. Ömer-i nahs, Şimr, Buhteri ve Eşfet Hz. Hüseyin'i atından düşürür, öldürmeye kast ederler. Hz. Hüseyin'in atı da çok yara almıştır. Çadırların önüne gider. Atı gören hâne halkı, Hz. Hüseyin'in şehit olacağını anlar, feryât etmeye başlarlar. Artık geriye kalan tek erkek, Hz. Hüseyin'in yedi yaşındaki oğlu Zeyne'l-âbidin'dir.

Hz. Hüseyin'in atı çadırlardan ayrılıp Medine yolunu tutar. Atın Medine'ye girdiğini gören halk, Hz. Hüseyin'in şehit olduğunu anlar. Feryât figân ederler. O esnâda Hz. Bilâl ezan okumak için minâreye çıkmıştır. İmam'ın şehit olduğu haberini duyunca kendini minâreden aşağıya atar. Bir süre baygın kalsa da ölmez. Fakat artık ezan okuyamaz hâle gelmiştir.

Hz. Hüseyin atından düşünce Hâricilerden on kişi üzerine yürür. Her biri başını kesmek için hamle yapsa da heybetinden korkarak geri çekilir. Ömer-i nahs, bu işi yapabilene Horasan'ı vereceğini vaat eder. Şimr bunu duyunca çekinmez ve Hz. Hüseyin'in başını kesmeye cüret eder. Hz. Hüseyin'in göğ'süne oturur. Hz. Hüseyin gözlerini aralar, Şimr'e kim olduğunu ve niçin göğ'süne oturduğunu sorar. Cevabını alınca Şimr'den göğ'sünü açmasını ister. Şimr, göğ'sünü açar ki göğ'sü kapkaradır. Hz. Hüseyin dedesini tasdik eder ve kendisini öldürecek kişinin göğ'sünün kuzgun gibi kara olacağını kendisine dedesinin haber verdiğini söyler. Daha sonra Şimr'e bir teklifte bulunur. Şimr kendisine bir yudum su verecektir, Hz. Hüseyin de âhirette ondan davacı olmayacaktır. Fakat Şimr kabul etmez, Yezid'in emrini çiğneyemeyeceğini söyler ve Hz. Hüseyin'in boynuna hançeri dayar. Hançer Hz. Hüseyin'in mübârek boynunu kesmez. Hz. Hüseyin ona kendi hançerini verir ve ensesinden kesmesini söyler. Çünkü

Hız. Peygamber onu boynundan öpmüştür, bu sebepten boynuna hançer işlememektedir. Hançeri alan Şimr, Hız. Hüseyin'in ensesinden hamle yapar ve başını gövdesinden ayırır. O an yer gök çalkalanmaya, kuşlar hayvanlar feryât etmeye başlar. Âlemi karanlık kaplar. Sanki kıyâmet kopmaktadır. Depremler olur, sert rüzgârlar eser. Hâvaric kavmi bu olanların sebeb-i hikmetini bilirler ve korkuya kapılıp feryât etmeye başlarlar.

Bir süre sonra âlem eski nizâmına geri döner. Şimr, Hız. Hüseyin'in başını alır, Ömer-i nahse götürmek için yola düşer. Yolda giderken yer yarılr ve yerden bir el çıkar. Elin ayasında Hız. Hüseyin'i şehit eden kişiye bedduâ yazılıdır. Bunu gören Şimr korkuya kapılır, fakat yoluna devam eder. Ömer-i nahs katına ulaşır. İmam'ın başını gören Ömer-i nahs de korkuya kapılır ve askerlerine emir verir. Derhâl çadırlar yağma edilecek ve Ehl-i beyt esir alınacaktır. Ömer-i nahsın emri yerine getirilir. Çadırlar yağma edilir, kadınlar ve çocuklar esir alınır. Ömer-i nahs ve ordusu esir aldıkları Ehl-i beyt ile Kûfe yoluna düşerler.

Kerbela meydanında ise şehitlerin cesetleri yatmaktadır. Bir deveci cesetler arasında dolaşıp yağma yapmaktadır. Hız. Hüseyin'in cesedi yanına gelir ve her şeyi yağma edilmiş olan Hız. Hüseyin'in iç kıyafetini almaya yeltenir. O esnâda Hız. Hüseyin, sağ eli ile devecinin elini tutar. Deveci, bir hançer çıkararak Hız. Hüseyin'in sağ elini keser. Bu sefer sol eli ile devecinin elini tutar. Deveci hançerle sol elini de keser. Tam iç kıyafetini çıkarmaya yeltenmişken karşı taraftan bir yiğidin geldiği görülür ve deveci korkarak cesetler arasına gizlenir. Gelen yiğit, doğruca Hız. Hüseyin'in huzûruna varır. O'na sarılıp ağlamaya başlar. Peşi sıra iki kişi daha gelerek Hız. Hüseyin'in mübârek cesedine sarılıp ağlarlar. Sonra bir burak üstünde yüzü nûrdan görünmeyen bir kimse gelir, o da Hız. Hüseyin'in mübârek cesedine sarılıp ağlar. En son heybetli bir nâra ile bir kişi daha gelir, Hız. Hüseyin'e sarılıp ağlar. Hız. Hüseyin'in mübârek cesedinden bir nida yükselerek iç kıyafetini almaya çalışan Hârici'nin saklandığı yeri haber verir. Gelenlerden iki kişi deveciyi bulur ve neden Hız. Hüseyin'e böyle bir şey yaptığını sorar. Deveci cevap veremez. Bunun üzerine, içlerinden biri deveciye, ebedî cehennem ateşinde yanması, sûretinin hınzır sûreti olması ve yaşadığı müddetçe kendine lanet okuması için bedduâ eder. Gelenler gitmeye yeltendikleri vakit deveci, cesaretini toplar ve içlerinden yeşil kıyafetli olana kim olduklarını sorar. Yeşil kıyafetli, kendisinin Hızır

peygamber olduğunu, gelenlerden önde duranların birinin Âdem peygamber, birinin İbrâhim peygamber, birinin de İsmâil peygamber olduğunu, arkada yüzü örtülü olanın Hz. Peygamber olduğunu ve kendisine bedduâ edenin Şâh-ı Merdân Hz. Ali olduğunu haber verir. Deveci uğradığı hâle şaşırır, tam Hızır ile konuşacakken bir bakar ki gelenler gâib olmuşlardır.

Veysel Karâni, Kâbe'yi tavafa gittiğinde kendi kendine lanet okuyan bir kimsenin sesini işitir. Yanına vardığında bu kişinin yüzünün örtülü olduğunu görür. O kimseye bu hâlinin sebebini sorar fakat cevap alamaz. Yüzünün örtüsünü kaldırıncı görür ki yüzü, hınzır sûretine dönmüştür. Adamın elinde hâlini beyân eden bir satır gözüne ilişir ve vaziyeti öğrenir. O da adama lanet okuyarak yanından uzaklaşır.

Hızır Hüseyin ve diğer şehitlerin naaşları kırk gündür Kerbelâ meydanındadır. Her gece üstlerine gökten nûrlar iner, kuşlar başlarını bekler. Gündüz ise aslanlar gelip başlarında nöbet tutar. Meğer Kerbelâ'da, halkı Yahûdi olan bir kale vardır. Kalede yaşayanlar kırk gün boyunca bu hâle şahitlik etmişlerdir. Kalenin iki beyi dayanamamaya kale halkını bir araya toplarlar ve gidip cesetlerin kime ait olduğuna bakmayı teklif ederler. Zîra kırk gündür başlarından nûr eksik olmamış, hayvanlar nöbetleşe onları beklemiştir. Kale halkı bu şekilde istişâre ederek meydanda yatanların önemli kimseler olduğu sonucuna varırlar ve gidip defnetmeye karar verirler. Bir meşhed yaptırarak cesetleri ikişer üçer defnederler. Sıra Hz. Hüseyin'e gelince O'nun ulu bir kimse olduğunu anlayarak ayrı bir kabre defnederler.

Öte yandan Ömer-i naahs, beraberindekilerle Kûfe'ye yaklaşmaktadır. Asker, Şimr'in evinin yakınında konaklar. Şimr, Hz. Hüseyin'in mübârek başını alarak evine gider. Baş bir taş üstüne koyar. Yaptıklarında ve yaşanan durumdan gâyet memnundur. O esnâda karısı gelir ve Şimr'e bunca gündür nerede olduğunu sorar. Şimr'in hanımı Müslüman'dır. Bu sebepten Şimr, başın kime ait olduğunu açıkça söylemez. Yalnızca bir kavmin Yezid'e düşman olduğunu, o kavim ile savaştıklarını, bu başın ise o kavmin komutanına âit olduğunu söyler. Yemeğini yer, uyumak için odasına çekilir. Şimr'in hanımı evin içinin nûrla dolduğunu ve misk ü anber kokusunun etrafı kapladığını görür. Evin içinde aniden dört hâtun belirir ve bu hâtunlar başın etrafına gelirler. Baş çevre alıp ağlamaya başlarlar. Her biri mübârek başı alıp ziyâret ederler. Tam gitmeye yeltendikleri sırada, Şimr'in hanımı içlerinden birinin eteğini tutar ve kim olduklarını

sorar. Eteğinden tuttuğu hârun, kendisinin Âişe olduğunu, gelen diğer hârunların ise sırasıyla Fâtıma, Hatice ve Meryem olduklarını haber verir. Şimr'in karısı şaşkınlığını gizleyemez. Mübârek başın kime ait olduğunu anlar ve içine bir ateş düşer. Başı sıcak su ile yıkar, saçlarını tarar, çok hizmetlerde bulunur. Sonra Şimr'e artık kendisinin karısı olmadığını söyleyerek evi terk eder. Şimr, peşine adam gönderse de hanımını bulamaz.

Sabah olunca askerler toplanıp tekrar yola koyulurlar. Kûfe'ye ulaştıklarında, şehir askerler tarafından çevre alınır. Ehl-i beyt yalın ayak, saçları kesik, perîşan hâlde şehre girerler. Bu hâli görmeye dayanamayan Müslümanların bir kısmı mescitlere kaçarlar. Ömer-i nahs şehre girer, Kûfe beyi Münzir-i Numan'ın sarayına konar. Hz. Hüseyin'in mübârek başını huzûruna ister. Bir altın leğen içinde mübârek başı getirirler. Ömer-i nahs, mübârek başa bakar ve Yezid'e karşı çıkan herkesin sonunun böyle olacağını söyleyerek, Muhtar'ın getirilmesini emreder. Böylece Muhtar'ın, Hz. Hüseyin'in hâlini görerek davasından vaz geçeceğini ümit etmektedir. O esnâda halk, Hz. Hüseyin'in mübârek başı üstünde nûrun göğsü uzandığını görerek korkuya kapılırlar. Ubeydullah bin Ziyâd, halkı küçümseyerek mübârek başı eline alır ve dizi üstüne koyar. Baştan bir katre kan damlayarak Ubeydullah bin Ziyâd'ın uyluğunu deler, hatta uyluğundan geçip oturduğu tahta ulaşır. Ubeydullah bin Ziyâd'ın feryadı arşa yükselir. Tabipler Ubeydullah için çâre arar ve fakat acısını dindiremezler. Ayrıca gövdesinde de bir koku peydâh olur ki kokudan dolayı yanına kimseler yaklaşamaz olur. Ne kadar misk ü anber sürünse de koku geçmez. Nihâyetinde Ubeydullah bin Ziyâd bu şekilde helâk olacaktır.

Muhtar, zindandan çıkarılarak Münzir-i Numan'ın sarayına getirilir. Leğen içinde Hz. Hüseyin'in mübârek başını gören Muhtar bayılır. Kendine gelince, Ömer-i nahs onu tehdit etmeye başlar. Şâyet davasında müddeî olursa, onun da âkıbetinin bu şekilde olacağını söyler. Muhtar ise Kerbelâ meydanında çarpışmadığı için çok üzgündür. Bir süre tartıştıktan sonra Ömer-i nahsın emri ile Muhtar tekrar zindana gönderilir.

Ertesi gün Ömer-i nahsın emri ile askerler toplanır; Ehl-i beyt develere bindirilir, başlar süngüye takılır ve Şam'a doğru yola çıkılır. Akşam erişince, yol üstünde rastladıkları bir kilise yakınında konaklarlar. Kilise içinde dört yüz ruhban

dâima ibâdetle meşguldür. Ruhbanların bir ulusu vardır ki kırk yıldır halvet içindedir. O gün kilise damına çıkmak ve dışarıyı seyretmek istemiştir. Birden Kûfe yolundan gelen bir ordunun kilise yakınında konakladığını, o askerler üzerine gökten nûr indiğini fark eder. Bu hâlin sebeb-i hikmetini merak eder. O esnâda gözü Hz. Hüseyin'in mübârek başına takılır. Etrafında dokuz baş daha vardır ve nûr onların başı üstüne inmektedir. Ruhban ağlamaya başlar ve bu gelenlerin kimler olduğunu öğrenmek için yola koyulur. Ruhban, Ömer-i nahsın katına iletilir. Ömer-i nahs, ruhbanı izzet ü ikramda bulundur. Nihâyet ruhban, talebini iletecek ortamı bulur ve durumu anlatır. Başlardan birini ödünç almak istediğini ve ertesi gün teslim edeceğini söyler. Ömer-i nahs müsâde eder. Ruhban sevinç ile başların yanına gelir ve Hz. Hüseyin'in mübârek başını almaya yeltenir. Askerler müsâade etmez ve başka bir baş almasını söylerler. Ruhbân kiliseye döner, kırk bin altın alır ve tekrar huzûra gelir. Ömer-i nahsa altınları vererek Hz. Hüseyin'in mübârek başını almak istediğini söyler. Ömer-i nahs râzı olur, ertesi gün erkenden başı getirmesi şartı ile Hz. Hüseyin'in mübârek başını ruhbâna ödünç verir. Ruhbân, mübârek başı alıp kiliseye gelir, boş bir odaya girer, odayı kilitler. Başı yüksekçe bir yere koyarak karşısına oturur. Bir süre geçtikten sonra kiliseye nûr inmeye başlar. Birden göğün kapısı açılır, saf tutmuş melekler tekbir getirmektedir. Hülleler giymiş dokuz kişi gelerek mübârek başı çevre alırlar. Gelenlerden biri Hz. Peygamber, biri Âdem peygamber, biri İbrâhim peygamber, biri İsmâil peygamber, biri Nuh peygamber, biri Hz. Ebû Bekir, biri Hz. Ömer, biri Hz. Osman ve biri Hz. Ali'dir. Hz. Hüseyin'in mübârek başını çevre alır, ağlamaya başlarlar. Melekler dahi onlarla ağlamaktadır. Ruhban ise olanları hayrânlık içinde seyretmektedir. Şaşkınlıktan dayanamayıp bayılır. Kendine geldiğinde etrafta kimseleri göremez. Mübârek başın önüne gelir, ağlayarak yüzünü toprağa sürer ve mübârek başa kim olduğunu sorar. Allah Teâlâ'nın kudreti ile Hz. Hüseyin'in başı cevap verir, kendini tanıtır ve Kerbelâ'da yaşadıklarını anlatır.

Mübârek başın verdiği cevabı duyan ruhban derhâl Müslüman olur. Şâkirdleri de ruhban ile birlikte Müslüman olur. Sabaha kadar şâkirdleri ile ağlayan ruhban, sabah mübârek başı alıp Ömer-i nahs huzûruna gelir. Gördüğü hâlleri ve şâkirdleri ile birlikte Müslüman olduğunu Ömer-i nahsa bildirir. Fakat Ömer-i nahs ruhbanın anlattıklarına hiç teveccüh etmez. Askerlerini toplayarak yoluna devam eder.

Askerler ile birlikte Musul şehrine yakın gelirler. Musul'un Sünnî Müslüman bir beyi vardır. Şehir halkını toplayarak, gelenlerin kim olduklarını ve ne iş işlediklerini anlatır. Halkına, gelenleri şehre almamayı teklif eder. Halk, bu teklifi kabul eder ve derhâl şehrin kapıları kapatılır. Orduya ekmek, su vermez, hiç iltifat etmezler. Şehre giremeyeceğini anlayan Ömer-i nahs ve askerleri şehrin kenarında konaklarlar. İmam Hüseyin'in başını da orada bir yere koyarlar. Meğer mübârek başın konulduğu yere bir damla kan damlamıştır. Ömer-i nahs ve askerleri toplanıp gittikten sonra Musul halkı mübârek baştan kan damlayan yere bir meşhed yapar ve onu ziyâret-gâh edinirler.

Ömer-i nahs ve askerleri birkaç gün yola devam eder ve Nişabur yakınlarında konaklarlar. Nişabur şehrinin halkı fakir zengin, küçük büyük demeden yollara dökülürler. Ömer-i nahs şehre girmeye yeltenince at şehre girmez. Ne kadar uğraşsalar da atı şehre sokamazlar. Bu sefer Ömer-i nahs başka bir ata biner. O at da şehre girmez. Duruma sinirlenen Ömer-i nahs atı kamçılama başlar. At, Ömer-i nahsı yere vurur. Halk, bunu görünce ibret alır ve orduya lânet eder. Ömer-i nahs, Şimr'e, başları ve kadınları şehir dışında bırakmasını, başlarına nöbetçi asker bırakmasını emreder ve kendisi şehre girer. O esnâda gökten bir gürültü kopar, dehşet verici bir afet başlar. Şehrin içine girmeyi başaranlar kurtulur, şehrin dışında kalanlar helâk olur. Yalnızca Ehl-i beyte bir zevâl gelmez. Hâli gören şehir halkı tekrar Ömer-i nahsa ve askerlerine lânet ederler ve onları şehirden kovarlar. Ömer-i nahs ettiği fenâliğa pişman olsa da artık dönüşü yoktur.

Ordu bir müddet yolculuk yapar ve Halep şehri yakınında konaklar. Ömer-i nahs ve askerlerinin yaptığı fenâlığı işiten Halep halkı ağlayıp feryât etmeye başlarlar. Melîklerine çıkarak gelen orduyu şehre almayacaklarını ve gerekirse çarpışacaklarını bildirirler. Halkının isyânını gören melîk, Ömer-i nahsa bir elçi gönderir ve halkın durumundan haber verir. Kesinlikle şehre gelmemesi gerektiğini bildirir. Ömer-i nahs durumdan hayli muzdariptir. Şimr'e fikir danışır. Şimr, şehrin yanından geçip başka bir mevkide konaklamayı teklif eder ve Şimr'in teklif ettiği yerde konaklanır. Meğer o sıralar Hz. Hüseyin'in hâtunu Şehribânu hâmileidir. Konakladıkları yerde bir oğlan çocuğu dünyaya getirir ve adını Muhsîn koyar. Bir rivâyete göre, Muhsîn, konakladıkları yerde vefât eder ve oraya defnedilir. Mezarı üzerine bir meşhet yaptırılır. Halep halkı, bu meşhedi ziyâret-gâh edinir.

Ömer-i nahs ve ordusu yoluna devam eder. Muarrek adlı bir şehre konarlar. Şehir halkı onları gördüğüne çok memnun olur, ordu türlü nimetler ile karşılanır. Ertesi gün ordu Hama şehrine yakın gelir. Şehir halkı Sünnî Müslüman olduğu için onları kabul etmez. Ordu konaklamadan yoluna devam etmek zorunda kalır.

Ömer-i nahs ve ordusu nihâyet Dimaşk şehrine yakın gelirler. Şehir halkı bunu duyunca türlü nimetler ile onları karşılamaya çıkarlar. Dimaşk'a bir menzil kala Yezid'e müjdeli haber verilir. Meğer Yezid, hamamda saçlarını traş ettirmektedir. Haberi işitir işitmez, saçlarının yarısı traş edilmemiş vaziyette üstünü giyer ve dışarı çıkar. Ömer-i nahs, Şimr ve Rebîa, başlar ile birlikte önde yürümektedirler. Arkada ise Ehl-i beyt hâatunları kötü muâmele ile getirilmektedir. Herkes onların vaziyetini seyretmektedir. O esnâda develer kenara çekilir, yer yarılr ve hâatunları bellerine kadar saklar. Yezid'in emri ile şehitlerin başları ve hâatunlar üç gün dışarıda bırakılır. Üç günden sonra Yezid'in emri ile şehre alınırlar. Herkes onların vaziyetini seyretmektedir. Ehl-i beyt hâatunları ise bundan çok rahatsızlık duymaktadırlar. Halktan Sünnî kesimi ağıtlar yakıp ağlamakta, Hârici kesimi ise sürûr içinde eğlenmektedirler. Sünnîlerden Sâd adlı bir genç, durumdan habersiz bir mescitten içeri girer ve Sünnîlere vaziyetlerini sorar. Sâd vaziyeti öğrenince kan ağlamaya başlar ve Ümmü Gülsüm'ün yanına gider. Ümmü Gülsüm ondan bir dilekte bulunur. Dileği, başların kendilerinden yana getirilmesidir. Sâd derhâl Rebîa'nın yanına varır, elli altın vererek başları hâatunlardan yana getirmesini ister. Nihâyet Yezid'in sarayına ulaşılır. Esir alınmış hâatunlar bir mescit içinde bırakılır. Hz. Hüseyin'in mübârek başı ise Yezid'in katına çıkarılır. Şimr, taktir ve câize beklentisi ile Hz. Hüseyin'i nasıl şehit ettiğini anlatmaktadır ki Yezid, askerlerine Şimr'i bağlamalarını emreder ve kendi elleriyle Şimr'in boynunu vurur. Bazı râviler ise Şimr'in Müseyyeb devrinde öldüğünü rivâyet etmektedirler. Daha sonra Hz. Hüseyin'in mübârek başını altın bir leğene koyarlar. Diğer şehitlerin başlarını ise Yezid'in tahtının altına koyarlar. Ömer-i nahs, Kerbelâ'da yaşanan hâdiseleri Yezid'e anlatır. Yezid duyduklarına memnûn olur ve Ömer-i nahsa lütufta bulunur. Yezid'e göre artık atalarının, dedelerinin Bedir'deki intikâmı alınmıştır.

Yezid, eline bir çomak alarak Hz. Hüseyin'in mübârek ağzına dokunur. Mecliste Rum ilinden gelmiş bir yiğit vardır. Bu hâle dayanamaz ve Yezid'e bir suâl sormak ister. Yezid müsâde eder. Yiğit, Yezid'e hangi dine mensup olduğunu,

peygamberinin kim olduğunu sorar. Yezid cevap verir. Yiğit ise bir hikâye anlatmaya başlar. Vakti zamanında Rum ilinde bir deniz, denizde bir ada, adada bir kale, kalede bir şehir, şehirde bir kilise, kilisede bir saray ve saray içinde bir sandık vardır. O sandıkta ipeklere sarılı, misk ü anber ile donatılmış bir eşek ayağı saklanmaktadır. Halk, sabah akşam demeden o ayağı ziyârete gelmektedir. Bunun sebab-i hikmeti ise bir rivâyete göre o eşeğe Hz. İsa'nın binmiş olmasıdır. Hz. İsa'nın binip binmediği meçhûl olan bir eşek ayağına dahi inananlar bu denli tâzim etmektedirler. Daha sonra yiğit kendi mâcerasını da anlatmaya başlar. Yemen ilinde tüccar iken yolu Medine'ye uğrar ve Hz. Muhammed'i görmek ister. Sahâbeden Hz. Peygamber'in hoş râyihalar sevdiğini öğrenir. Bir nâfe misk ile Hz. Peygamber'in huzûruna gider ve vardıktan hemen sonra Müslüman olur. O esnâda Hz. Ali'nin kölesi Kanber kucağında iki çocukla mescide girer. Hz. Peygamber, çocukları dizlerine oturtur ve öpüp sevmeye başlar. O çocuklardan biri Hz. Hasan biri Hz. Hüseyin'dir. Yiğit, Yezid'e bunları da anlatarak Müslümanlığını sorgulatmaktadır ve âdeta senin bu yaptığını kâfir dahi yapmaz demektedir. Hz. Peygamber'in gözümün nûru diyerek sevdiği torunlarına, Yezid'in nasıl kıydığını sormakta ve ona ağır hakâretlerde bulunmaktadır. Koskoca şehir halkının, Hz. İsa'nın binip binmediği meçhûl olan bir eşek ayağına duydukları saygıdan dem vurarak Yezid'e lânetler okur. Hz. Peygamber'in torunlarına yaptığı zulmün yanına kâr kalmayacağını söyler. Yezid duyduklarına daha fazla tahammül edemez ve Rum yiğidini bağlatır. Cellâtlar, Yezid'in emri ile o yiğidi parça parça ederler.

Daha sonra Yezid, esirlerin getirilmesini emreder ve Ehl-i beyt kötü muâmele ile Yezid'in huzuruna getirilir. Hz. Hüseyin'in oğlu Zeyne'l-âbidin korkudan ağlayarak annesine sığınmaktadır. Kadınların durumu ise perîşandır. Yezid'in Züheyr adlı bir maskarası vardır. Ehl-i beyt kadınlarına bakarak Yezid'den onlardan birisini kendine câriye olarak hediye etmesini ister. Yezid ise istediğini alabileceğini söyler. Züheyr, Ümmü Gülsüm'ün eline yapışır. Ashâbdan yaşlı bir kimse olanları seyretmektedir. Dayanamayarak Züheyr'e ve Yezid'e bedduâ eder. Yezid cellâtlarına yaşlı sahâbeyi öldürmeleri emrini verdi. Cellâtlar yaşlı sahâbenin üzerine hücum edecekken yaşlı sahâbe canını hakka teslim eder. O esnâda Züheyr'de Ümmü Gülsüm'ü elinden tutmuş, gitmek için zorlamaktadır. Ümmü Gülsüm daha fazla bu duruma dayanamayarak Züheyr'e lânet okur, kendisinin kim olduğunu haykırır. Züheyr duydukları karşısında ağır bir mahcûbiyet yaşar ve Ümmü Gülsüm'den yalvararak af diler. Yezid'e dönerek

lânet okur, ağır hakâretlerde bulunur ve saraydan gider. Yezid'in adamları ne kadar arasalar da Züheyr'i bulamazlar.

Hiz. Peygamber'in kızlarının, akrabâlarının Yezid karşısında duracak tâkatleri kalmamıştır, ağlayıp feryât etmeye başlarlar. Meğer bu yaşananlara şahitlik eden bir Yahûdi vardır, Müslüman olmuştur; fakat cemâatinden bu sırrı saklamaktadır. Gördükleri karşısında kendini tutamayarak Yezid'e önündeki başın kime ait olduğunu ve esirlerin kimler olduğunu sorar. Yezid, önünde duran başın düşman başı, esirlerin ise düşmanın akrabâları olduğunu söyler. Yahûdi cevaptan tatmin olmaz ve Yezid'in üzerine gider. Yezid dayanamayarak cevap verir. Yahûdi, Yezid'e kavmi içinde hayatta olan uluların gördüğü hürmeti örnek vererek Hiz. Peygamber'in aralarından çok yakın bir zamanda ayrıldığını hatırlatır ve O'nun torunlarına bu zulmü nasıl yaptığını sorar. Ağır hakâretlerde bulunur, lânet okur. Yezid duyduklarından çok öfkelenir, fakat Hiz. Peygamber'in, haraç veren Yahûdi'ye dokunmayınız, meâlindeki hadîs-i şerîfinin hürmetine kendisine dokun(a)mayacağını söyler. Bunun üzerine Yahûdi, Yezid'e bu hadîs-i şerîfe hürmet ederken kalanına neden hürmet etmediğini, neden Resûl evlâtlarını katlettiğini sorar. Yezid iyiden iyiye sinirlenmektedir. Yahûdi ise Hiz. Hüseyin'in mübârek başını alır, yüzüne sürer ve ağlamaya başlar. İmanını tazeler ve Yezid'e lânetler okumaya başlar. Daha fazla tahammül edemeyen Yezid, cellâtlarına Yahûdi'yi öldürmelerini emreder. Ehl-i beyt bunu görüp feryât etmeye başlar. Yezid'den, mâsum bir insanı neden öldürdüğünün hesâbını sorarlar. Ümmü Gülsüm daha fazla sabredemez ve Yezid'e kendisinin Hint pazarından getirilen bir kadının oğlu olduğunu, zinâdan dünyaya geldiğini hatırlatır. Sert söylemlerde bulunur. Yezid duydukları karşısında şaşırır ve kendisine bunları söyleme cesâreti gösteren kadının kim olduğunu öğrenmek ister. Sözünü sakınmayan bu cesur kadının Hiz. Ali'nin kızı, Hiz. Hüseyin'in kız kardeşi Ümmü Gülsüm olduğunu öğrenir. Bunun üzerine Yezid, Ümmü Gülsüm'e dönerek; Allah'ın onları ne hâle düşürdüğünü, dileklerine ulaşamadıklarını söyleyerek küçümsemeye başlar. Ümmü Gülsüm ise sert üslûbu ile karşılık vermeye devam etmektedir. Yezid, Ümmü Gülsüm'ün söylediklerini duymazdan gelerek, Zeyne'l-âbidin'e döner ve ona kim olduğunu sorar. Kim olduğunu öğrenince de küçümseyerek kendi kavminin yüceltiğini, onların kavminin ise rezîl rüsvâ olduğunu söyler. Zeyne'l-âbidin ise yapılan mescitlerden, İslâm'ın yayılmasından bahsederek bunları kimin dedesinin yaptığını sorar. Yezid'e dedesinin kim olduğunu, babasının kim olduğunu

hatırlatır. Allah Teâlâ'nın onlar hakkında buyurduklarını aktarır. Kendisinin kim olduğunu söyleyerek Yezid'e kim olduğunu sorar. Yezid yedi yaşındaki bu çocuğun sözleri karşısında tir tir titremektedir. Oldukça sinirlenir ve esîrlerin gözünün önünden götürülmesini emreder. Ehl-i beyt bir mescide gönderilir. Halk, onların hâline oldukça üzülmemektedir. Durumu gören Mervân, Yezid'e gelerek Ehl-i beytin gönlünü hoş tutmaları gerektiğini, aksi hâlde halkın isyan edeceğini söyler. Bunun üzerine Yezid, onlara altınlar gönderir; fakat Âişe kabul etmeyeceklerini söyler. Yalnızca iki dilekleri vardır. Birincisi; esirler içindeki çocukların öldürülmemesi, ikincisi ise Cuma günü hutbeye Zeyne'l-âbidin'in çıkmasıdır. Yezid dileklerini kabul eder. Ertesi gün hutbeye Zeyne'l-âbidin çıkacaktır.

Sabah olunca Dımaşk şehrinde münâdiler nida etmeye başlar. Hutbeyi Zeyne'l-âbidin'in okuyacağı haberi yayılır. Namâz vaktine kadar mescit dolup taşar, mahşeri bir kalabalık Zeyne'l-âbidin'i beklemektedir. Kalabalığı gören Yezid ise sözüne pişmân olur ve Zeyne'l-âbidin'in minbere çıkmaması için uğraşır. Fakat halk karşı çıkarak Yezid'e boyun eğdirir. Siyahlar giyinmiş, siyah imâme sarınmış Zeyne'l-âbidin minbere çıkar. Halka selâm verir. Güzel sesi ile tevhîd okumaya başlar. Ardından Resûl'e na't okur. Daha sonra ise dört halîfeye şiirler söyler. Sıra Hz. Ali'ye gelince Zeyne'l-âbidin bir âh çeker ve kendisinin kim olduğunu, başlarına neler geldiğini anlatmaya başlar. Halk dinledikleri karşısında dayanamayarak feryât eder, ağlar. Halkın durumunu gören Yezid'in ise benzi sararır, yüreğini korku kaplar. Müezzine derhâl kâmet getirmesini ve namâza başlamasını emreder. Zeyne'l-âbidin ise hâlâ Yezid'e yüklenmektedir. Nihâyetinde ezanlar okunur, Cuma namâzı kılınır. Yezid duâyı beklemeden sarayına kaçar. Halk namâzı bitirince Yezid'in sarayına kaçtığını anlayarak saraya doğru ayaklanır. Amaçları Yezid'i helâk etmektir. O an havada bir bulut belirir, sert rüzgârlar esmeye başlar. Sanki kıyâmet kopmaktadır. Hava kararmıştır ve durmaksızın yağmurlar yağmaktadır. Yağmurlar havada uçan kuşları dahi helâk etmektedir. Depremlerden dolayı birçok köy yıkılmıştır. Dımaşk halkı başlarına gelen bu âfetlerin kendi işledikleri günâh sebebi ile olduğunu anlamışlardır. Hz. Peygamber'in torununu şehit ettikleri için pişmân olmuşlardır. Yaşanan âfetler karşısında Yezid ise yaprak gibi titremekte ve Mervan'a çâre sormaktadır. Mervan, tek çârenin Ehl-i beyti Medine'ye göndermek olduğunu söyler. Yezid bu fikri kabul eder, Ehl-i beyte gerekli maddi desteği sağlayarak kendilerini istedikleri yere göndermeyi teklif eder. Onlar ise

altın gümüş istemediklerini, sadece sağ sâlim Medine'ye varmak istediklerini bildirirler. Yezid yanlarına bir adam vererek Ehl-i beyti Medine'ye gönderecektir. Şehribânu ve Ümmü Gülsüm bu olaylar esnâsında hasta olmuşlardır ve yola çıkacakları sabah vefât ederler. Yola çıkmadan ikisi defnedilir, sonra yola çıkılır. Kerbelâ'ya erişince Hz. Hüseyin'in ve berâberindeki şehitlerin başları defn edilir. Öte yandan Medine halkı, Hz. Hüseyin'in akrabâlarının geldiğini işitmiş ve yollara dökülmüştür. Dımaşk'ta ise Yezid ve yanındakiler oldukça mutludur. Ömer-i nahs, Yezid'in huzûruna gelerek Kerbelâ dönüşünde kendisine hürmet edilen şehirleri tek tek sayar. Kendisine hürmet edilmeyip kovulduğu şehirleri de haber verir. Yezid, Ömer-i nahsa hürmet etmeyen şehirlerin beylerini çağırır, türlü cefâlar ile öldürtür. Kimi Hânedân-ı Muhammed Ali sevdâlısı görse ölüm emri vermektedir. Hutbede Hz. Ali'nin adını anmalarına müsâde etmez. Zulümler tekrar baş gösterir.

Hız. Hüseyin'in Kerbelâ'dan geri gönderip Muhammed Hanifi'yi saklamasını emrettiği Amr, Kerbelâ'ya gelir. Hız. Hüseyin'in şehit olduğunu, kavminin Dımaşk'a götürüldüğünü öğrenir. Muhammed Hanifi'yi gizlediği mağaraya giderek Muhammed Hanifi'yi almak ve ölene kadar ona hizmet etmek ister. Fakat gizlediği mağarada Muhammed Hanifi'yi bulamaz. Bir süre bekler. Mağaradan bir ses işitilir. Ses, Muhammed Hanifi'nin mağaradan çıkmak için vakti olduğunu, Amr'ın beklememesini ve Medine'de bulunan Zeyne'l-âbidin'e giderek ona hizmet etmesini söyler. Amr, doğruca Medine'ye gelir, Zeyne'l-âbidin ile buluşur ve yaşananları ondan dinler. Zeyne'l-âbidin vefât edene kadar onun hizmetinde bulunur. Zeyne'l-âbidin vefât edince artık Resûl evlâdından kimse kalmaz. Amr, Hız. Peygamber'in kabrine gelir ve Allah'tan canını almasını, artık bu dünyada hizmet edecek kimsesinin kalmadığını dile getirir. Meğer evvelde, Amr'ın Allah Teâlâ ile ahdi vardır ve Amr canını teslim etmeyi dilemedikçe Allah Teâlâ onun canını almayacaktır. Amr canını alması için Allah Teâlâ'ya yalvarırken, Hız. Peygamber'in türbesinden bir ses gelir ve Amr'a Şam tarafına gitmesini, ecelinin orada olduğunu söyler. Amr, Şam'a doğru yola düşer. Yolda bazı mâceralar yaşayan Amr, Hamas'a yaklaştığında iki kişinin mezâr kazdığını görür. Bu iki kişi mezârın uzunluğunun ne kadar olması gerektiğini kestirememekte ve kavga etmektedir. Amr, onların kavgasını işitir; yanlarına giderek mezâra girecek kişinin kendi uzunluğunda olup olmadığını sorar. O iki kişi ise mezârın sahibinin kendisi olduğunu söylerler. Amr, bunu duyunca o iki kişiden gitmelerini ister. Kendisi mezara girecek ve

canını teslim edecektir. Meğer o iki kişiden biri Azrâil biri Mikâil'dir. Amr mezara girince Azrâil canını kabz eder. Sonra mezardan çıkarır, yıkar ve kefenlerler. Melekler namâzını kılar. Amr defnedilir. Böylece maktel son bulmaktadır.

D. Eserde Yer Alan Âyet ve Hadis İktibâsları

Türk-İslâm Edebiyatı'na yön veren en önemli kaynakların başında yer alan Kur'ân-ı Kerîm, dînî bir eser olma niteliği taşıyan eserimizin gerek mensûr gerek manzûm bölümlerinde kaynak olarak kendini göstermektedir.

Eser metninde transkripsiyon harfleriyle yazmayı tercih ettiğimiz âyet-i kerîmeleri bu kısımda Arapça asılları ile toplu hâlde vermeyi uygun gördük. Arapça asılları sunulan âyet-i kerîmelerin dipnotta sûre isimleri, âyet numaraları ve Türkiye Diyânet Vakfı meâli tercîh edilerek anlamları verilmektedir. Bu bölüm kendi içinde eserdeki sıralama göz önünde tutularak, eserde yer aldığı hâli ve âyet-i kerîmenin metni şeklinde dizilmiştir.

Eserde yer alan âyet iktibâslarını şu şekilde sıralamak mümkündür;

Ol Kādîm [u] Kādir ü Ferd ü Şamed

Kim *ḵul huva'llāhu eḥad* (1^b/6)

Eserin ilk varağında bulunan tevhîdde, İhlas Sûresi'nin ilk âyet-i kerîmesi olan, “De ki; ‘O, Allah’tır, bir tektir.” meâlindeki âyet-i kerîme, iktibâsen aktarılmış olup, Kur'ân-ı Kerîm'de şu şekilde yer almaktadır;

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ⁴⁴

Kendü zî-ṭāhir ... ve 'd-ḍuḥā

Gözi *mā-zāḡa'l-başar* leyli ḍuḥā (2^a/17)

Şacı anîñ ve 'l-leyli ebü'l-kerem

⁴⁴ İhlâs Sûresi 112/1: “De ki; ‘O, Allah’tır, bir tektir.”

Raḥmeten li'l-‘ālemīn nūn-ve'l-ḳalem (2^a/18)

Eserin, “*Der Na‘t-ı Hāzreti Resūl ş[all’illāhu] ‘a[leyhi] v[esellem]*” başlığı altında yer alan manzûmesinde, Hz. Peygamber’in vasıflarını anlatmak için Kur’ân-ı Kerîm’den çokça iktibâs yapılmıştır. Bu iktibâsları Kur’ân-ı Kerîm’den gösterecek olursak;

وَالضُّحَىٰ⁴⁵

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ⁴⁶

وَالْبَلَدِ إِذَا دُغِيَ⁴⁷

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ⁴⁸

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ⁴⁹

“...Bilmezler ki ne yere vardular. *İlle’r-râsihûne fi’l-‘ilm.*”⁵⁰

Eserde, Hz. Ali’nin vefâtından sonra yaşanan mucizevî hâdiseler anlatıldıktan sonra “ilimde derinleşmiş olanlar istisnâ” mânâsına gelen “ille’r-râsihûne fi’l-ilm” ifâdesi kullanılmaktadır. Bu ifâde, Kur’ân-ı Kerîm’de Âl-i İmrân sûresinde geçmekle beraber, müstensih tarafından metne eksik aktarılmış ve istisnâ edatından sonra gelen “Allah” lâfzı yazılmamıştır. Âyet-i kerîmenin tamâmı ve ifâdenin eksiksiz şekli ise şöyledir;

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا

تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو

الْأَلْبَابِ⁵¹

⁴⁵ Duhâ Sûresi 93/1: “Kuşluk vaktine andolsun.”

⁴⁶ Necm Sûresi 53/17: “Göz (gördüğünden) şaşmadı ve (onu) aşmadı.”

⁴⁷ Leyl Sûresi 92/1: “(Ortalığı) bürüdüğü zaman geceye andolsun.”

⁴⁸ Enbiyâ Sûresi 21/107: “(Ey Muhammed!) Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.”

⁴⁹ Kalem Sûresi 68/1: “Nûn. Andolsun kaleme ve satır satır yazdıklarına.”

⁵⁰ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 24^a.

“...Yarın kıyâmet gününde ‘Alî elinden *şarâben tahûran* içesün.”⁵²

“Tertemiz içecek” mânâsına gelen “şarâben tahûra” ifadesi, Cennet nimetlerinden haber veren İnsan Sûresi’nde yer almaktadır. Eserde bu ifâde, Ehl-i beyt mensuplarının kendilerini yalnız bırakmayan Ehl-i beyt muhiplerine verdikleri müjdelerden birisidir. Kur’ân-ı Kerîm’de âyet-i kerîmenin tamâmı şu şekildedir;

عَالِيَهُمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَخُلُوا أَصَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا⁵³

“...‘Alî peygamber güveygisi degül midür. Anuñ şânına *hel etâ* gelmişdür.”⁵⁴

Hiz. Ali’nin sahip olduğu vasıflar sıralanırken zikredilen “Hel etâ” ifâdesi, Kur’ân-ı Kerîm’de, İnsan Sûresi’nin ilk âyet-i kerîmesinde yer almaktadır.⁵⁵ “Hel etâ” sûresi olarak yaygınlık kazanan İnsan sûresinin bazı kaynaklarda⁵⁶ Hiz. Ali’nin şânında nâzil olduğu zikredilmektedir.⁵⁷ Tefsirlerde sûrenin Hiz. Ali ile münâsebetine doğrudan rastlanılmamakla birlikte, 7-22. âyet-i kerîmelerinin Hiz. Ali ve âilesinin örnek davranışlarına binâen inzâl olduğu ifâde edilmektedir.⁵⁸ Nüzûl sebebine göre; bir gün Hiz. Hasan ve Hiz. Hüseyin hastalanırlar. Şehrin ileri gelenleri, evlâtlarının hastalıktan kurtulmaları için Hiz. Ali’ye bir şeyler adamasını tavsiye eder. Hiz. Ali ve Hiz. Fatıma üç gün oruç tutmayı adar ve ev halkı da kendileri ile birlikte oruç tutar. Birinci gün yiyeceklerini iftar vakti kapıya gelen bir dilenciye vererek su ile oruçlarını açarlar. İkinci gün yiyeceklerini kapıya gelen bir yetîme, üçüncü gün ise bir esire vererek kendileri yine su ile iftar ederler. Bunun üzerine İnsan Sûresi’nin 7-22. âyetleri nâzil olur.⁵⁹ “O kullar adaklarını yerine getirirler. Kötülüğü her yanı kuşatmış bir günden

⁵¹ Âl-i İmrân Sûresi 3/7: “O, sana Kitab’ı indirendir. Onun bazı âyetleri muhkemdir, onlar kitabın anasıdır. Diğerleri de müteşabihdir. Kalplerinde bir eğrilik olanlar, fitne çıkarmak ve onun olmadık yorumlarını yapmak için müteşabih âyetlerinin ardına düşerler. Oysa onun gerçek manasının ancak Allah bilir. İlimde derinleşmiş olanlar, ‘Ona inandık, hepsi Rabbimiz katındandır.’ derler. (Bu inceliği) ancak akıl sahipleri düşünüp anlar.

⁵² *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 43^{a-b}. İfâdenin yer aldığı farklı bir örnek için bkz. *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 85^a.

⁵³ İnsan Sûresi 76/21: “Üstlerinde ince ve kalın ipekten yeşil elbiseler vardır. Gümüş bilezikler ile süsleneceklerdir. Rableri onlara tertemiz bir içecek içirecektir.”

⁵⁴ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 39^a. İfâdenin yer aldığı farklı bir örnek için bkz. *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 2^b, 54^b, 58^a, 79^b, 93^b, 107^a.

⁵⁵ M. Kâmil Yaşaroğlu, “İnsân Sûresi”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXII, İstanbul 2000, s. 331.

⁵⁶ İsmâil Hakkı Bursevî, *Tefsîru Rûhi’l-beyân*, İstanbul 1389, X, s. 268-269; Süleyman bin İbrâhim el-Hüseyinî Kundûzî, *Yenâbü’l-mevedde* (tsh. Alâüddin el-A’lemî), Beyrut 1418/1997, I-III (1 cilt hâlinde), s. 107-109.

⁵⁷ Meliha Yıldırım Sarıkaya, *Türk-İslâm Edebiyatında Hiz. Ali* (doktora tezi 2004), Marmara Üniversitesi SBE, s. 29.

⁵⁸ Sarıkaya, *Türk-İslâm Edebiyatında Hiz. Ali*, s. 33; M. Saffet Sarıkaya, “Şah İsmail Hatayi’nin Şiirlerinde Hiz. Ali”, *Uluslararası Şah İsmail Hatayi Sempozyumu*, Ankara 2003, s. 9.

⁵⁹ Sarıkaya, *Türk-İslâm Edebiyatında Hiz. Ali*, s. 33; Sarıkaya, “Şah İsmail Hatayi’nin Şiirlerinde Hiz. Ali”, s. 9.

korkarlar. Onlar, seve seve yiyeceği yoksula, yetîme ve esîre yedirirler...”⁶⁰ âyet-i kerîmeleri ise Hz. Ali ve âilesinin cömertliğine işâret etmekte ve âdetâ bu hâdiseyi özetlemektedir. Kur’ân-ı Kerîm’de ise “hel etâ” lafzının geçtiği âyet-i kerîme şu şekildedir;

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا⁶¹

Türk İslâm Edebiyatı’na, Kur’ân-ı Kerîm’den sonra yön veren bir diğer önemli kaynak hâdis-i şerîflerdir. Eserde; biri hadîs-i kutsî olmak üzere tespît edebildiğimiz 4 adet hadîs-i şerîf bulunmaktadır. Hadîs-i şerîflerin ikisi Hz. Peygamber’in Hz. Ali hakkında haber vermiş olduğu hadîs-i şerîflerdir. Bu hadîs-i şerîfler eserde, iktibâs yoluyla nakledilmektedir. Nakledilen diğer hâdis-i şerîf ise Yahûdiler ile alâkalı olup, kaynağı tespit edilememiştir.

Eserde yer alan hadîs-i şerîfleri şu şekilde sıralamak mümkündür;

Çün aña *levlâk* kılmışdır hitâb

Ol şâh-ı ebrâr sulţân-ı şaffât (2^a/22)

Hz. Peygamber’in övüldüğü na’t kısmında yer alan “levlâk” ifâdesi, meşhûr “Sen olmasaydın âlemi yaratmazdım.” hadîs-i kutsîsine işâret etmektedir. Hadîs-i kutsînin tam metni ise kaynaklarda şu şekilde yer almaktadır;

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْآفَاقَ⁶²

“...Resûl ھاẓreti dimişdür ki her kim ھاẓret-i ‘Alî’yi sever beni sever ve âhîretde benüm ol dostumdur. Ve her kim ki ‘Alî’yi sevmez dünyâda ve âhîretde benüm onuñ büyük düşmânum olmaya didi.”⁶³

Hadîs-i şerîf eserde, Ehl-i beyt muhipleri tarafından Yezid ve tâifesine Hz. Ali’ye düşmân olmanın netîcesi anlatılırken zikredilmekte ve Hz. Peygamber’in Hz.

⁶⁰ İnsân Sûresi 76/7-8.

⁶¹ İnsân Sûresi 76/1: “İnsan (henüz) anılır bir şey değilken (yaratılmamışken) üzerinden uzunca bir zaman geçti.”

⁶² el-Aclûnî, İsmâil b. Muhammed, *Keşfü’l-Hafâ* (tsh. Ahmed Kalas), Mektebetü’t-Türasî’l-İslâmî, Haleb 1162, II, s. 242, nr. 2124.

⁶³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 39^a. İfâdenin yer aldığı farklı bir örnek için bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 107^a.

Ali'ye ne denli önem verdiğiine dikkat çekmektedir. Bu hadîs, kaynaklarda birçok farklı lafızla ve fakat aynı mânâyı ihtivâ edecek şekilde yer almaktadır. En yakın mânâyı ihtivâ eden hadîs-i şerîfin metni şu şekildedir;

من أحب علياً فقد أحبني و من أبغض علياً فقد أبغضني⁶⁴

“...Resûl ‘aleyhi’s-selâm aña *laḥmike laḥm cismike cism* dimedi mi.”⁶⁵

Hiz. Ali'nin vasıflarının anlatıldığı bölümlerde yer verilen hadîs-i şerîf, “Eti etimdir, bedeni bedenimdir.” mânâsına gelmekte olup, Hiz. Peygamber'in Hiz. Ali'ye muhabbet derecesini beyân etmektedir. Mevzû hadisler arasında zikredilen bu rivâyet, kaynağında şu şekilde yer almaktadır;

... لحمه من لحمي ودمه من دمي...⁶⁶

Hiz. Ali ile ilgili yukarıda zikredilen iki hadîs-i şerîfe oldukça benzer bir hadîs-i şerîf de Kundûzî'nin Yenâbiü'l-mevedde adlı eserinde yer almaktadır. Bu hadîs-i şerîfin metni ise şu şekildedir; “Ey Ali, seni sevmediği hâlde beni sevdiğini söyleyen kimse yalancıdır. Çünkü sen bendensin ben de sendenim. Etin etimden, kanın hanımdan, ruhun ruhumdan, sırrın sırrımdan ve aleniyetin aleniyetimdendir. Sen ümmetimin imâmı ve benim vasîmsin. Sana itâat eden mesût, sana isyân eden ise bedbaht olur; seni dost edinen kazanır, düşmân olan kaybeder. Senden ayrılmayan kazanır, senden ayrılan ise helâk olur.”⁶⁷

“...Ey Yehûd şimdi ben seni öldürürdüm ammâ Hâzret-i Resûl şalla'llâhu ‘aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki her Yehûdî ḥarâc virse anı öldürmek yokdur dimişdür didi.”⁶⁸

⁶⁴ Hâkim en Nisâbü'rî, Ebû Abdullah İbnü'l-Beyyî' Muhammed, *el-Müstedrek ale's-Sahihayn* (thk. Mustafa Abdülkadir Ata), Beyrut 1990, III, s. 141, nr. 246/4648: “Kim Ali'yi severse beni sevmiş, kim Ali'ye buğzederse, bana buğz etmiş olur.”

⁶⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 54^b. İfâdenin yer aldığı farklı bir örnek için ayrıca bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 107^a.

⁶⁶ İbn Arrak, Ebu'l-Hasan Nureddin Ali b. Muhammed b. Ali b. Kinânî, *Tenzihü's-şerîati'l-merfû'a 'anil-ahbâri's-şen'ati'l-mevzû'a* (thk. ve ta'lik Abdülvehhâb Abdüllatîf, Abdullah Muhammed es-Sıddîk), Kahire 1556, I, s. 40; İbnü'l-Cevzî, Ebû'l-Ferec Cemâleddin Abdurrahâm b. Ali, *el-İlelü'l-mütenâhiye fî'l-ehâdîsi'l-vâhiye*, Beyrut 1983, I, s. 211: “...eti etimdendir, kanı kanımdandır.”

⁶⁷ Kundûzî, *Yenâbiü'l-mevedde* (nşr. Alâüddin el-A'lemi), Beyrut 1418/1997, s. 155.

⁶⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 105^a.

Bir Yahûdi, Yezid'e Ehl-i beyte yaptığı zulûmden dolayı hakâret etmiş ve Yezid duyduğu hakârete oldukça öfkelenmiştir. Fakat öfkesine hâkim olup Yahûdi'yi öldürmeyeceğini bildirmiş ve bunun sebebini naklettiği söz ile dile getirmiştir. Eserde bu söz hadîs-i şerîf olarak aktarılsa da tarafımızca kaynağı tespit edilememiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL'ÜN TÜR İÇERİSİNDEKİ ÜÇ BENZER METİN İLE TERTİP ve MUHTEVÂ BAKIMINDAN MUKÂYESESİ

Bu bölümde, diğer maktel metinleri üzerinde yapılmış üç yüksek lisans tezi ile çalışmamıza konu olan *Maktel-i Âl-i Resûl* adlı eserin tertip ve muhtevâ açısından mukâyesesi yapılmıştır. Bu karşılaştırma, elimizdeki eserin, hikâyesinin ve manzûm kısımlarının hangi maktellerle benzerlik gösterdiğini ve kaynak olarak hangi maktellere mürâcaat edilmiş olabileceğini anlamak açısından ayrıca önem arz etmektedir.

Eserler mukâyese edilirken, *Maktel-i Âl-i Resûl* un tertip sırası esas alınmıştır. Yalnızca başlangıçlarda ve karşılaştırma yapılan hâdiselerin *Maktel-i Âl-i Resûl* de mevcut olmaması durumunda, ilgili eser öne çıkarılmıştır. Mukâyese yapılacak makteller, incelediğimiz metinler arasında *Maktel-i Âl-i Resûl* ile en fazla benzerlik gösteren eserlerdir. Benzer çalışmaların tercih edilme sebebi ise elimizdeki eserin orijinal bir metin mi yoksa bir derleme mi olduğu meselesini bir ölçüde açıklığa kavuşturma arzusudur. Bölüm boyunca eserlerin benzer ve farklı yönlerine temas edilmiş, özellikle manzûm kısımlarda karşılaşılan problemler giderilmeye çalışılmıştır.

I. *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* Adlı Eser

İlgili çalışmanın tam künyesi: Zühre Değirmenci, *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi, 2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi SBE.

Zühre Değirmenci tarafından hazırlanan eser; Kütahya-Tavşanlı, Zeytinoğlu İlçe Halk Kütüphanesi'nde, 43 Ze 689/1 arşiv numaralı bir mecmua içerisinde yer almaktadır. Eser, 56 varak ve 5 bölümden oluşan, dîni-edebî mensûr bir eserdir. Eserde sırasıyla; Firdevs-i Rûmî'nin *Süleyman-nâme* (1-74) adlı eseri, müellifi belli olmayan

Hâzâ Kitâb-ı ‘Acâibü’l-Mahlûkât (74-97) adlı bir eser ve müellifi belli olmayan *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* (97-153) adlı eser yer almaktadır.⁶⁹

Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin, besmele ile başlamaktadır. Bölüm başlıkları sürh ile, eserin yazı boyutundan daha büyük bir yazı karakteri ile yazılmıştır. Eserin ilk sayfası on üç satır, son iki sayfası on ikişer satır, diğer sayfalar ise on beşer satırdır. Metnin sonunda temmet kaydı bulunmakta, kayıttan sonra ise müellifin adı ve eserin te’lif tarihi olduğu zannedilen kısım yer almaktadır. Fakat sayfanın uç kısımlarının yırtılmış olması, zannedilen bilgilere ulaşılmasına engel teşkil etmektedir. Yazmanın sonunda yer alan şiir metni de sayfadaki zâyiat sebebi ile okunamamış ve çalışmaya dâhil edilememiştir. Eser beş bölümden oluşmakta ve bu bölümler sırasıyla; “*Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmâm-ı Hüseyin, Hikâyet, Hikâyet ‘Ali’nün Şehâdetin Beyân Eder, Hikâyet Müslim’ün Şehîd Olduğun Beyân Eder, Vefât-ı Baba*” başlıklarını taşımaktadır.⁷⁰ Değirmenci çalışmasında, eserin her hangi bir nüshasına rastlanmadığını belirtmiştir.⁷¹

A. Eserin Başlangıcı

Eser, besmelenin hemen ardından Ebû Süfyân’ın Hz. Peygamber huzuruna gelerek Medine’de kalabilmek için müsâde istemesi ile başlamaktadır. Muâviye ile yaşanan hâdiseler *Maktel-i Âl-i Resûl*’de aktarılan hâdiseler ile genel olarak benzerlik göstermektedir.⁷²

B. Muâviye’nin Rahatsızlığı

Maktel-i Âl-i Resûl ile benzer şekilde başlayan *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*’in farklılık gösterdiği noktalar olmakla birlikte bu farklar oldukça küçük ayrıntılardır. Örnek verecek olursak; *Maktel-i Âl-i Resûl*’de, Muâviye’nin rahatsızlığına şifâ olacak mâlûmatı veren “pîrin” kim olduğu bildirilmezken,⁷³ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*’de bu pîrin “aksakallı pîr” sûretinde gelen İblis olduğu zikredilmektedir.⁷⁴ Bunun yanı sıra

⁶⁹ Zühre Değirmenci, *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi 2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi SBE, s. 2,3.

⁷⁰ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 3.

⁷¹ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 4.

⁷² Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 37.

⁷³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 5^b.

⁷⁴ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 38.

Makel-i Âl-i Resûl'de, Muâviye'ye rahatsızlığından kurtulması için getirilen hâtunun beytü'l-mâlden getirilen Hindî bir kadın olduğu söylenmekte ve bu kadının yaşı belirtilmemektedir.⁷⁵ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ise, bu kadının nereli olduğuna dâir bir mâlûmat verilmemekte, beytü'l-mâlden getirilen, iyi bir şöhetle anılmayan, 90 yaşında bir kadın olduğu bildirilmektedir. Kadının mesleği hakkındaki yargılar, her iki metinde de aynıdır.⁷⁶

C. Yezid'in Doğumu ve Sürgün

Muâviye'nin karısının hâmile kalması, doğan çocuğun Hz. Peygamber'in huzûruna getirilmesi, Hz. Peygamber'in çocuk hakkında buyurdukları, Muâviye'nin, Hâlid bin Velîd ile Şam vilâyetine sürülmesi, Şam'ın fethedilmesi, Hâlid bin Velîd'in şehit edilmesi, Muâviye'nin Şam vilâyetine vâli tâyin edilmesi gibi olaylar her iki eserde de aynı tertip ile aktarılmaktadır.⁷⁷ Şam'ın fethinden bir müddet sonra, Muâviye'nin Medine'ye dönerek Hz. Peygamber'in kabr-i şerîfini ziyâret etmeyi arzulaması ve bu sebeple halîfe Hz. Ebû Bekir'den izin istemesi ile rivâyetlerde ufak farklılıklar göze çarpmaktadır.

Makel-i Âl-i Resûl'de, Muâviye, ziyâret için Hz. Ebû Bekir'den müsâde istemekte ve Hz. Ebû Bekir Muâviye'ye müsâde vermemektedir. Bunun üzerine oldukça üzülen Muâviye, gece rüyâsında Hz. Peygamber'i görecektir ve Hz. Peygamber O'na, Hz. Ebû Bekir'e kin tutmamasını, ertesi gün şehre bir deve yükü sahipsiz mal geleceğini, o malı alarak dünyada eşi benzeri olmayan bir câmi yaptırmasını buyuracaktır. Muâviye, bu rüyâ sebebi ile uykusundan sevinç içinde uyanacaktır. Eserde bu hâdiseler rivâyet edilirken ibret verici bazı olaylar ile bağlantılar kurularak aktarılmaktadır.⁷⁸

Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin adlı eserde ise Muâviye, Medine'ye dönmek için müsâde istemekte, halîfe izin vermediği için kinlenmekte ve hizmetlilerini çağırarak kendisinin Ebû Bekir'e bir şey yapmadığını, neden Medine'ye dönmek için kendisine izin verilmediğini sormaktadır. Hizmetlileri, bir emir ile ordu kurabilecek ve Ebû

⁷⁵ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 5^b.

⁷⁶ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 38.

⁷⁷ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 38-39.

⁷⁸ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 9^a, 10^a-10^b.

Bekir'e karşı durabileceklerini söylese de Muâviye bunu kabul etmeyerek sabrı tercih edecektir. Bir müddet sonra Hz. Ebû Bekir vefat edecek ve yerine Hz. Ömer halîfe olacaktır. Muâviye, Hz. Ebû Bekir'den istediği izni Hz. Ömer'den de ister ve bir kez daha red cevabı alır. Böylece Muâviye'nin gönlünde Hz. Ömer'e karşı da kin bağlanır.⁷⁹

Maktel-i Âl-i Resûl'de Hz. Ebû Bekir'in hilâfetinden sonra Hz. Osman'ın hilâfetine geçilmekte, hattâ olaylar aktarılırken Muâviye Medine'ye gelme iznini Hz. Ebû Bekir'den istemesine rağmen, ona Hz. Osman izin vermektedir.⁸⁰ Bu durum, eser kaleme alınırken bazı bölümlerin karıştırılmış olabileceğini, daha ziyâde atlanarak yazılmış olabileceğini akla getirmektedir.

D. Mervân Meselesi

Maktel-i Âl-i Resûl'de Hz. Ebû Bekir'den Medine'ye gelme izni alamayan Muâviye, Hz. Osman'dan izin isteyecek ve arzu ettiği izni alacaktır. Medine'ye gitmeden evvel de halkı toplayarak oğlu Yezid için bîat alacaktır. O esnâda Hz. Ebû Bekir'in oğlu Muhammed halîfe-zâde olarak Hz. Osman'a gelecek ve âilesini geçindirecek bir mülk isteyecektir. Hz. Osman, Mervân'a haber salıp Muhammed için bir mektup yazmasını, Mısır'dan nafaka almasını emredecektir. Mervân ise fitne çıkaracak, mektuba Muhammed'in öldürülmesi emrini yazacaktır. Muhammed nafakasını almak üzere yola düşmüşken Hz. Ali ile karşılaşacak, hâlini arz edecek ve Hz. Ali mektubu okuyup durumdan haberdâr olacaktır. Böylece Mervân'ın arzusu gerçekleşmeyecek ve Muhammed kurtulacaktır. Hz. Ali mektubu okuduğu esnâda orada bulunan Mervân'ın adamları ise durumu ihbâr edecek, Mervân, Hz. Ali'ye kin gütmeye başlayacaktır. Mervân haber getiren adamlarına birer hançer vererek Hz. Osman'ı öldürtecek ve suçu Hz. Ali'nin üstüne atacaktır. Böylece Hz. Osman'ın kavmi ile Hz. Ali'nin kavmi arasında çatışma çıkacak, Hz. Ali vasiyet beklediği için cenge giremeyecek ve oğullarını cenge gönderecektir. Yezid'in atası Muâviye'de yapılan cenk içinde vefât edecek, Yezid'e haber ulaşınca, Yezid Hz. Ali'den intikâm almak için and içecek ve kendi halîfeliğini îlân ederek, Hz. Ali ve evlâtlarının karşısında duracaktır.⁸¹

⁷⁹ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 40.

⁸⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 10^b.

⁸¹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 10^b-14^b.

Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin'de ise olayların daha farklı cereyân ettiği görülmektedir. Şöyle ki; Hz. Ömer'in vefatından sonra hilâfet makâmına Hz. Osman gelmiştir. Muâviye, Medine'ye dönmek için ondan da izin istemekte fakat müsâde verilmemesi sebebiyle gelememektedir. Bu esnâda Hz. Osman'ın, Hz. Ebû Bekir'in oğluna Mısır vâililiğini vermiş olması Mervân'ın kulağına gitmiştir. Mervân durumdan son derece rahatsızlık duymuş ve Hz. Ebû Bekir'in oğluna, Hz. Osman'ın ağzından yazılmış, onun mührü vurulmuş bir mektup göndererek azledildiği haberini vermiştir. Bu acı ile Hz. Osman'ın karşısına çıkan Hz. Ebû Bekir'in oğlu, Hz. Osman'ı öldürecektir. Mervân ise Hz. Osman'ın oğullarına, babalarını Hz. Ali'nin öldürdüğünü söyleyecek, böylece iki taraf arasında çatışma yaşanmasına sebep olacaktır. Muâviye'de yaşanan bu çatışmada hayatını kaybedecektir. Böylece, Mervân'ın bir yalanı ile halk içine fitne tohumu atılmış olacak, ayrılıklar yaşanacaktır. Mervân ise bu durumu fırsat bilerek hâdiseleri Yezid'e haber verecek ve fitnenin alevlenmesini sağlayacaktır.⁸²

E. İbn Mülcem Meselesi

Hz. Ali'nin oğullarından bahsedilen kısma gelindiğinde, *Makte'l-i Âl-i Resûl*'de İbn Mülcem'in, kendisini Hz. Ali evlâdı zannettiği aktarılmaktadır. Eserde, Hz. Ali'nin bir savaşta Mülcem adlı bir kâfiri öldürdüğü, Mülcem'in hâmile olan hanımının, doğumdan sonra çocuğu Hz. Ali'nin oturduğu mescidin kapısına bıraktığı, Hz. Ali'nin bu bebeği kendi çocuklarından ayırmadan büyüttüğü anlatılmaktadır.⁸³ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ise Hz. Ali'nin dokuz oğlundan bahsedilmekte ve İbn Mülcem'in kimliği ile alâkalı bilgi verilmektedir. Onun, Hz. Ali'nin hizmetkârı olduğu bildirilmektedir.⁸⁴ Bu bölümle alâkalı diğer hâdiseler oldukça benzerdir. Fakat İbn Mülcem'in, Hz. Ali'nin huzûrundan kovulması akabinde, Yezid'in, İbn Mülcem'e yazdığı dâvet mektubunda farklılıklar bulunmaktadır. Şöyle ki; *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'e göre Yezid, İbn Mülcem'i dâvet etmekte ve Hz. Ali'yi öldürüp intikâmını almasını istemektedir. İbn Mülcem ise Yezid'den, "Ali'yi kılıç kesmez, O'nun tenine demir haramdır." diyerek pirinç hançer isteyecektir.⁸⁵ Bu farklılık dışında, Hz. Ali'nin

⁸² Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 40.

⁸³ *Makte'l-i Âl-i Resûl*, vr. 17^a-17^b.

⁸⁴ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 42.

⁸⁵ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 43.

şehit oluşu dâhil olmak üzere bu bölümde anlatılan olaylar her iki eserde de hemen hemen aynıdır.

F. Hz. Hasan'ın Şehâdeti

Maktel-i Âl-i Resûl ile *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* arasında, Hz. Hasan'ın hilâfeti ile ilgili hâdiseler benzer şekilde aktarılmaktadır. Oldukça kısa aktarılan bu hâdiseler arasında, isimler hususunda farklılıklar bulunmaktadır. *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de, Hz. Hasan'ı zehirleme planı yapan meclisin içerisinde, Kâsım adlı bir kişi bulunmaktadır.⁸⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de ise bu mecliste böyle bir kişi zikredilmemekte, bu hâin planı Yezid, Mervân, Şimr üçlüsünün kurduğu anlatılmaktadır. İkinci bir isim farklılığı ise Hz. Hasan'ı zehirlemek için gönderilen kişinin kimliği hakkındadır ki; *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Sâlike olarak zikredilirken,⁸⁷ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de bu kişi Sâhire olarak kaydedilmiştir.⁸⁸ Her iki eserde kaydedilen isim benzerliği göz önünde bulundurulduğunda, eserlerin, birbirlerinin farklı nüshası olabilme ihtimâli akla gelmektedir. İsim farklılıkları dışında, eserler bir noktada daha farklılık göstermektedir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Hz. Hasan'ın zehirlenerek şehit olması faslına gelene kadar, Yezid'in yaptığı veya yapmak istediği bazı icrâatlara Hz. Hasan'ın izin vermemesi ile Yezid'in nefretinin giderek katlandığı vurgulanmaktadır.⁸⁹ Yani eser, Yezid ve tâifesinin tek bir sebep ile Ehl-i beyte düşmanlık gütmeyişini, geçmişten Kerbelâ hâdisesi yaşanana dek birçok meseleden dolayı kinlenerek nefretlerini perçinlediklerini göstermektedir. *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ise *Maktel-i Âl-i Resûl*'de aktarılan bu ayrıntılardan bahsedilmemektedir.

Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin'de, *Maktel-i Âl-i Resûl*'de rastlanmayan bir ayrıntıya rastlanmaktadır ki bu, vefat ettiği bildirilen her kişinin ardından “rûhıçün, Allah Teâlâ rîzâsıçün fâtiha Muhammed'e şalavat” ifâdesidir.⁹⁰ Eser boyunca istisnâsız vefat eden her Müslüman'ın ardından duâ edilmektedir.⁹¹

⁸⁶ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 47.

⁸⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 26^b.

⁸⁸ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 48.

⁸⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 24^b-26^a.

⁹⁰ Örnekler için bkz.; Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 47-48.

⁹¹ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de karşımıza çıkan Hârici-Sünnî ayrımının, *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* dâhil olmak üzere bütün maktelerde karşılaşılan bir ayrım olduğu görülmektedir.

G. Müslim ve Oğullarının Yaşadığı Hâdiseler

Her iki eserde de, Müslim'in Kûfe'ye gelip bîat toplamasından, Hz. Hüseyin'in Kûfe yoluna revân oluşuna kadar aktarılan olaylar ayniyet göstermektedir. Hatta Müslim'in 72 pehlivan ile gerçekleştirdiği görüşmeler, Müslim'in çocuklarının başına gelenler, Müslim'in şehit edilişi, Hz. Hüseyin'in Kûfe'den gelen bir kervan ile karşılaşması ve Kûfe'den haber alması gibi hâdiseler her iki eser de aynı kronoloji ile aktarılmaktadır. Tespit edilen ufak farklılıklar arasında; Müslim'in çocuklarının şehit olmadan evvel gördükleri rüyâ ile alâkalı ayrıntılar sayılabilmektedir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de, çocukların rüyâlarında ne gördüğüne dâir bir bilgi mevcut değilken,⁹² *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de, çocukların rüyâlarında babaları Müslim'i gördükleri, Müslim'in onlara ellerini uzatarak "gelin oğullarım" dediği aktarılmaktadır.⁹³ Akabinde gerçekleşen hâdiseler her iki eserde de aynıdır.

H. Kerbelâ Meydanına Varış

Hz. Hüseyin'in Kerbelâ meydanına erişmesi ile *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ufak farklılıklar tespit edilmektedir. Örneğin; *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Hz. Hüseyin'in Kerbelâ meydanına vardığında "mâ hâza illa Kerbelâ ve belâun" dediği aktarılmaktadır.⁹⁴ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ise, Kerbelâ meydanına varan Hz. Hüseyin, Kerbelâ için bu ifâdeyi kullandıktan sonra bir şiir okumaktadır.⁹⁵

Hz. Hüseyin'in Kerbelâ meydanına erişmesi, Hürri'nin Ubeydullah tarafından komutan tâyin edilerek Hz. Hüseyin'in yolunu kesmesi için görevlendirilmesi, iki ordu arasında yaşanan diyaloglar, Hürri'nin Müslüman oluşu, Ömer-i nahsîn Hâricî ordusunun başına geçmesi, Hz. Hüseyin ile birbirlerine elçi göndermeleri, en nihâyetinde savaş kararı alınması gibi hâdiseler her iki eserde de hemen hemen aynı şekilde aktarılmaktadır. Hattâ Muhammed Hanifî'nin savaşa hazırlık için Hz. Ali'nin cephânesinden aldığı cevşeni elleri ile yırtarak yiğitlere dağıtması ve nazar olması, ellerinin tulum gibi şişmesi ve nihâyetinde Hz. Hüseyin'in onu, Amr (Ömer) ile birlikte

⁹² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 46^a.

⁹³ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 56.

⁹⁴ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 49^a.

⁹⁵ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 58.

Şam dağlarına göndermesine kadar tüm olaylar ayniyet göstermektedir.⁹⁶ Yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde Muhammed Hanîfî ile ilgili aktarılan bu hâdisenin, yalnızca *Maktel-i Âl-i Resûl*'de ve *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de yer alıyor olması, eserlerin dil özellikleri de göz önünde bulundurulduğunda birbirlerinin nüshası olabileceği ihtimâlini güçlendirmektedir.

I. İsimler İle Alâkalı Birkaç Farklılık

Her iki eserde de savaşın başlangıcı, sırasıyla savaş meydanına çıkan yiğitlerin durumları hakkında aktarılan hâdiseler ve savaş manzaraları neredeyse birebir aynıdır. Bu kısımlarda savaş meydanına giren Hâricî askerlerin isimlerinde bazı farklılıklar göze çarpmaktadır. *Maktel-i Âl-i Resûl*'den farklı olarak kaydedilen isimler arasında Gurab Samur,⁹⁷ Cererin Eşfak,⁹⁸ Zamm-ı Zamir, Kâmdân,⁹⁹ Tal'a,¹⁰⁰ Kât'a¹⁰¹ isimleri zikredilebilir.

İsimler husûsunda iki eser arasında küçük bir farklılık da Hz. Hüseyin'in başını almaya gelen on kişinin isimlerinde görülmektedir. Bu isimler arasında *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de *Maktel-i Âl-i Resûl*'den farklı olarak Selîm, Dahud b. Sâhir, Kamir, Nu'man b. Eser isimleri yer almaktadır. Ayrıca yine bu isimler sıralanırken Şit Rebîa ismi Şit ve Rebî şeklinde bölünerek iki ayrı zâtmış gibi kaydedilmiştir.¹⁰² *Maktel-i Âl-i Resûl*'de ise bu isimler arasında *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'den farklı olarak Cerimâ, Silimde, Udde ibn Mâhir, Sâmir, Sinân ibn İrişde, Eşfet oğlu isimleri yer almaktadır.¹⁰³ Şimr, Buhteri¹⁰⁴ ve Ömer-i nahs isimleri her iki eserde de Hz. Hüseyin'in başına kastedenler arasında zikredilen isimlerden ortak olanlardır.

İ. Hz. Hüseyin ve Şimr Arasında Yaşanan Hâdiseler

Eserin son kısmına doğru gelindiğinde, Hz. Hüseyin ve başını almak isteyen Şimr arasında geçen diyalogun *Maktel-i Âl-i Resûl* ile farklılık arz ettiği görülmektedir.

⁹⁶ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 59-60.

⁹⁷ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 54.

⁹⁸ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 62.

⁹⁹ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 63.

¹⁰⁰ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 67.

¹⁰¹ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 68.

¹⁰² Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 70.

¹⁰³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 82^a.

¹⁰⁴ Bu isim *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de Bihteri olarak kaydedilmiştir. bkz. Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 70.

Maktel-i Âl-i Resûl'de Hz. Hüseyin, kendisinin boynunu vurmaya gelen Şimr'den göğsünü açmasını istemekte, Şimr'in göğsünün Hz. Peygamber'in bildirdiği üzere kuzgun gibi kapkara olduğu görülmektedir.¹⁰⁵ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ise Hz. Hüseyin kendisini boğazlamaya gelen Şimr'e göğsünü açtırmakta ve Şimr'in kaburgasının firavun gibi olduğunu görmektedir.¹⁰⁶

J. Deveci Hâdisesi

Maktel-i Âl-i Resûl'de Hz. Hüseyin'in şehit olduktan sonraki durumu aktarılırken Hârici bir deveci ile yaşanan olaylardan bahsedilmektedir.¹⁰⁷ Bu olaylar *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de de aynı şekilde aktarılmaktadır.¹⁰⁸ Fakat *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bu hâdisi aktarıldıktan sonra, lâneti üzerine çeken devecinin daha sonraki durumu ile ilgili Veysel Karânî'nin rivâyeti ile okuyucuya bilgi verilmektedir.¹⁰⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de ve mukâyese yapılan maktellerin ikisinde yer alan bu rivâyet, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de yer almamaktadır.

K. Kerbelâ Hâdisesi'nden Sonra Yaşananlar

Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin, Kerbelâ meydanında şehitlerin defnedilmesi, Ömer-i naḥs ve ordusunun esirler ile berâber Kûfe yoluna revân olması, yolculukları esnâsında karşılaştıkları hâdiseler itibâri ile *Maktel-i Âl-i Resûl* ile çok fazla benzerlik göstermektedir. Fakat göze çarpan ufak farklılıklarda mevcuttur. Bu farklılıklardan ilki; Kerbelâ meydanında şehitleri defneden kabile beylerinin isimleri husûsundadır. Bu isimler *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Arhâm ve Gazvador olarak kaydedilmişken¹¹⁰ *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de Vahhâm ve Hussâm olarak zikredilmektedir.¹¹¹ Bir diğer farklılık, esir olarak Yezid'in katına getirilen kadınlardan Ümmü Gülsüm'ün bir maskara tarafından istenmesi olayında aktarılmaktadır. *Maktel-i Âl-i Resûl*'e göre bu maskara Ümmü Gülsüm'ü çok begenecek ve alıp gitmek isteyecektir. Ümmü Gülsüm ona kim olduğunu bildirince de yaptığından utanacak, Yezid'e lânet okuyacak ve saraydan

¹⁰⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 82^b-83^a.

¹⁰⁶ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 70.

¹⁰⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 85^a-86^b.

¹⁰⁸ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 72.

¹⁰⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 86^b.

¹¹⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 87^a.

¹¹¹ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 73.

ayrılacaktır.¹¹² *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de ise bu hâdise aktarılmakta, Ümmü Gülsüm'ün eline yapışan maskaraya tokat atarak onu öldürdüğü bildirilmektedir.¹¹³ Eserin geri kalan kısmında her hangi bir farklılık bulunmamaktadır.

L. Metne Dâir Bazı Dikkatler

Eser, dil özellikleri açısından da *Maktel-i Âl-i Resûl* ile oldukça benzerlik göstermektedir. Ayrıca incelenen diğer makteller göz önünde bulundurulduğunda, konu bakımında her biri birbirine benzese de *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* ile *Maktel-i Âl-i Resûl*'ün birbirine daha fazla benzediği görülmektedir. Özellikle Muhammed Hanifi'nin, Amr (Ömer) tarafından Şam dağlarında bir mağaraya saklanması ve eser sonunda Amr'ın bu mağaraya gelerek Muhammed Hanifi'yi araması bu iki eser dışında hiçbir maktelde işlenmemektedir.¹¹⁴ Benzerliklerin bu denli çok oluşu, müellifin belirsizliği ve hikâyenin bütününe bakıldığında *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* adlı eser çalışmamıza konu olan eserin bir nevi özeti niteliğindedir. Her iki maktel arasındaki en büyük fark ise *Maktel-i Âl-i Resûl*'de yer alan manzûm kısımların *Der Beyân-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de yer almaması, eserin tamâmiyle mensûr olmasıdır.

Burada eklemeyi uygun gördüğümüz bir diğer husus ise *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de zikredilen bazı özel isimlerin yanlış kaydedilmiş olmasıdır. Çalışmanın tamâmı boyunca Münzir bin Nu'mân ismi Menzer bin Nu'mân,¹¹⁵ Hz. Hüseyin'in atı Ethem'in ismi Erhem¹¹⁶ ve en önemlisi ise Hz. Ali'nin kılıcı zülfikâr zülkikâr¹¹⁷ olarak okunmuştur.

II. Kemterî İbrahim'in *Maktel-i İmam Hüseyin* Adlı Eseri

İlgili çalışmanın tam künyesi: Jale Zümrüt Menteş, *Kemterî İbrahim Maktel-i İmam Hüseyin inceleme-çeviri yazı-sözlük* (yüksek lisans tezi, 2013), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.

¹¹² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 102^b-103^a.

¹¹³ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 81.

¹¹⁴ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 112^b-114^b; Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 83-85.

¹¹⁵ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 49, 77.

¹¹⁶ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 61.

¹¹⁷ Değirmenci, *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, s. 40, 46, 72.

Jale Zümrüt Menteş tarafından ilim dünyasına kazandırılan *Makte'l-i İmam Hüseyin* adlı eser, Kemterî İbrahim'in bilinen tek eseri olup eserin dört nüshası bulunmaktadır.¹¹⁸ Çalışmada, Milli Kütüphane Afyon Gedik Ahmet Paşa İl Halk Kütüphanesi Koleksiyonu 03 Gedik 17179 arşiv numaralı nüshanın esas alındığı bildirilmektedir. Diğer nüshalar ise Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu'nda yer alan 06 Mil Yz A 8425, 06 Mil Yz A 8389, 06 Mil Yz A 7944 arşiv numaralı nüshalardır.¹¹⁹

Eser, 2700 beyit ve 10 meclisten oluşan bir mesnevîdir. Çalışmada, eserin kolay okunabilmesi için 10 meclise ayrıldığı bildirilmektedir.¹²⁰ Eserde, aruzun *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* kalıbı kullanılmıştır.¹²¹ Eserin dili ağır olmamakla birlikte Arapça ve Farsça kelimelerin kullanıldığı görülmekte, Türkçe kelimelerin büyük çoğunluğunun ise Eski Anadolu Türkçesi özelliği taşıdığı dikkat çekmektedir.¹²²

A. Eserin Başlangıcı

Makte'l-i İmam Hüseyin adlı eser, “*Hâze'l-Hikâyet-i Maḳtel-i İmâm Hüseyin Emirü'l-Mü'min Raḍıya'llâhu ve Bihi Nesta'in*” başlığını taşımaktadır. Başlıktan hemen sonra Besmele yer almakta, eser tevhîd, na't-ı Resûl ve na't-ı İmâm-ı İsnââşer ile devâm etmektedir. Na't-ı Resûl mesnevînin 11. beytinde, Na't-ı İmâm-ı İsnââşer 24. beytinde başlamaktadır.¹²³ Hâdiselere ise “*Ağâz-ı Destân-ı Emirü'l-mü'min Hüseyin ibn Ali Kerremallâhu Vechehu*” başlığı ile 33. beyitte, Yezid'in Dımaşk'a hükümdâr olması ile giriş yapılmaktadır.¹²⁴

B. Müslim'in Kûfe'ye Ulaşması ve Hz. Hüseyin'in Yola Çıkması

Makte'l-i İmam Hüseyin adlı eserde, metnin başından itibâren tespit edebildiğimiz ilk nüans; Kûfe'den gelen dâvet mektubu üzerine Hz. Hüseyin'in amcaoğlu Müslim'in önden Kûfe'ye gönderilmesi ve Müslim'in Kûfe'ye kılık

¹¹⁸ Jale Zümrüt Menteş, *Kemterî İbrahim Makte'l-i İmam Hüseyin inceleme-çeviri yazı-sözlük* (yüksek lisans tezi 2013), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE, s. 8.

¹¹⁹ Menteş, *Makte'l-i İmam Hüseyin*, s. 8-10.

¹²⁰ Menteş, *Makte'l-i İmam Hüseyin*, s. 16.

¹²¹ Menteş, *Makte'l-i İmam Hüseyin*, s. 17.

¹²² Menteş, *Makte'l-i İmam Hüseyin*, s. 19.

¹²³ Menteş, *Makte'l-i İmam Hüseyin*, s. 74-75.

¹²⁴ Menteş, *Makte'l-i İmam Hüseyin*, s. 76.

değiştirerek girmesidir.¹²⁵ Oysa *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bu bilgiyi ihtivâ eden her hangi bir ayrıntı mevcut değildir. Müslim'in Kûfe'ye erişmesi ve devamında yaşanan hâdiseler her iki eserde de benzerlik göstermektedir. Hz. Hüseyin'in kardeşleri ile birlikte yola çıkmaya niyet etmesinden sonra Kemterî İbrahim'in eserinde Abdullah bin Abbâs'ın okuduğu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de mevcut değildir.¹²⁶ Fakat Hz. Hüseyin'in bu şiire cevap niteliği taşıyan şiiri her iki eserde de mevcut olup fazlaca benzerlik göstermektedir.¹²⁷

C. Pehlivanların Bâtılarından Dönmesi

Birinci meclis; Hz. Hüseyin'e bîat edenlerin tutuklanarak Ubeydullah bin Ziyâd'ın huzuruna getirilmesi, başta Ömer-i nahs olmak üzere bîat edenlerin bîatlarından dönmesi, bir tek Hâni ibn Urve ve Muhtar'ın bîatlarından geri dönmemesi ile son bulmaktadır. Hikâyenin bu kısmı dâhil aktarılan tüm hâdiseler *Maktel-i Âl-i Resûl* ile gâyet benzerdir.

D. Müslim'in Yerinin Tespit Edilmesi

İkinci meclis; Ubeydullah bin Ziyâd'ın Müslim'i bulmak üzere bir adam görevlendirmesi, bu adamın Sünnî imiş gibi davranarak Müslim'in dostlarının arasına karışması ve nihâyetinde Müslim'in yerini Ubeydullah bin Ziyâd'a ihbâr etmesi ile başlamaktadır. Bu olay *Maktel-i Âl-i Resûl*'de anlatılmamaktadır. Daha sonra Ubeydullah bin Ziyâd Muhtar'ı huzuruna çağırıp sorgulayacak, hırpalayacak ve yaralayacaktır. Hâriciler ise Muhtar'ın evine baskın yapacak, Müslim'i bulamayacaklardır. Hâni ibn Urve'nin evinde saklanan Müslim gece oradan da ayrılacak, Şureyh Kadı'ya giderek oğulları ile vedâlaşacaktır.¹²⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de de olaylar tıpkı bu şekilde cereyân etmektedir.

¹²⁵ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 83.

¹²⁶ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 86.

¹²⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 35^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 87.

¹²⁸ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 95-99.

E. Müslim ve Oğullarının Yaşadığı Hâdiseler

Şureyh Kadı'ya emânet ettiği oğulları ile vedâlaşmaya gelen Müslim, onlara şiir okuyarak vedâ edecek,¹²⁹ oğulları da bir şiir ile babalarının vedâsını cevaplandıracaktır.¹³⁰ Bu şiirler her iki eserde de mevcut olmakla birlikte *Maktel-i Âl-i Resûl* de beyit ve kelime eksikliklerine rastlanmaktadır. Ayrıca *Maktel-i Âl-i Resûl* de bazı kısımların beyit formundan çıktığı, beyitler arası kaymalar olduğu görülmektedir. Metnin devamında oğullarına vedâ eden Müslim, Hâricîler ile çarpışacak, bir hâtundan su isteyecek, Hâricîler suyu içmesine izin vermeyecek ve nihâyetinde Müslim'i şehit edeceklerdir. Bunu duyan Şureyh Kadı ise Müslim'in çocuklarını gönderecektir. Daha sonra Müslim'in çocuklarını bir karavaş bulacak, hanımından izin alarak çocukları eve getirecek, hanımın Hâricî kocası ise çocukları bularak şehit edecektir. İkinci meclis Müslim'in çocuklarının şehit edilişi ile son bulmaktadır.¹³¹ Hâdiseler her iki eserde de ayrıntısına kadar benzerlik göstermektedir.

F. Kerbelâ Meydanına Varış

Üçüncü meclis; Hz. Hüseyin'in Kûfe'den gelen bir kâfile ile karşılaşması ve Kûfe'den haber sorması ile başlamaktadır. Kâfilede bulunan Züheyr adlı pehlivanın ticâretinden vazgeçerek Hz. Hüseyin'in ordusuna katılması, bu esnâda Ubeydullah bin Ziyâd'ın, Hz. Hüseyin'in Kûfe'ye yaklaştığı haberini alması ve Hürri'ü, Hz. Hüseyin'e karşı göndermesi, Hz. Hüseyin'in gördüğü orduya anlam veremeyip ne olduğunu sorması için Kâsım'ı Hürri'e göndermesine kadar aktarılan hâdiseler her iki eserde de aynı şekilde işlenmektedir.¹³² Nihâyetinde Hz. Hüseyin bulunduğu mevkiden ayrılamayacağını anlayacak ve burada konaklamaya karar verecektir. Her iki eser arasında, Kerbelâ toprağında konaklama kısmında oldukça küçük, fakat kanaatimizce önemli bir farklılık bulunmaktadır. *Maktel-i Âl-i Resûl* de Hz. Hüseyin Kerbelâ toprağına erişecek, burada büyükçe bir yazı görecektir ve yanındakilere bu yazının ne olduğunu soracaktır. Yanında bulunanlar Hz. Hüseyin'e bu toprağın Kerbelâ toprağı olduğunu, yazının bunu haber verdiğini söyleyince, Hz. Hüseyin duydukları karşısında

¹²⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 41^a-41^b; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 99.

¹³⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 41^b; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 100.

¹³¹ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 101-110.

¹³² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 48^a-49^b; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 111-113.

“*Mā hāzā illā Kerbelā ve belāun*” cevabını verecektir.¹³³ *Maktel-i İmam Hüseyin*’de ise Hz. Hüseyin Kerbelâ toprağına ulaşınca topraktan bir avuç alıp koklayacak ve konacakları yerin bu toprak olduğunu bildirecektir. Eserde, Hz. Hüseyin’in Kerbelâ toprağı ile alâkalı herhangi bir açıklamada bulunduğu dâir mâlûmat bulunmamaktadır.¹³⁴

Üçüncü meclis, Ubeydullah bin Ziyâd’ın Ömer-i nahsı Kerbelâ meydanına göndermesi, Ömer-i nahs ile Hz. Hüseyin’in arasında yaşananlar, su yolunun kesilmesi, Hürr’ün daha fazla dayanamayarak saf değiştirmesi, Hürr’ün ordusunun başına Şimr’in komutan olması, Hz. Hüseyin’in yaşanacakları anlayarak yârenlerini geri dönmeye iknâ etme çabaları, iki ordu arasında cereyân eden hâdiseler, nasihatleşmeler ve nihâyetinde Ömer-i nahsın durumdan rahatsızlık duyması ve fakat artık geri adım atamamasına kadar her iki eserde de ayniyet göstermekte ve meclis böylece son bulmaktadır.¹³⁵ Bu mecliste de dikkat çeken husus *Maktel-i Âl-i Resûl*’de yer alan üç şiirin Kemterî’nin mesnevîsinde benzer bir şekilde yer alıyor olmasıdır. Bu manzûmelerden ikisi Hz. Hüseyin tarafından söylenmekte, biri ise yârenler tarafından söylenmektedir. Bu şiirler, her iki eserde de aynı denilebilecek ölçüde benzerlik göstermektedir. Manzûmeler, Kemterî İbrahim’in eserinde eksiksiz iken *Maktel-i Âl-i Resûl*’de yer yer eksikler bulunmakta, beyit ve mısralarda karışıklıklar göze çarpmaktadır.¹³⁶

G. Kerbelâ’da Yaşanan Hâdiseler

Maktel-i İmam Hüseyin’de dördüncü meclis ile birlikte cenk resmen başlamaktadır. Çatışmanın başlangıcından, Hz. Hüseyin’in katında bulunan delikanlıların destûr alarak tek tek cenk meydanına girişine kadar aktarılan olaylar, yaşanan hâdiseler aktarım sırası dâhil olmak üzere her iki eserde de aynı şekilde işlenmektedir.¹³⁷ Farklılık arz eden tek nokta *Maktel-i Âl-i Resûl*’de Hz. Hüseyin savaş hazırlığı yaparken çadırlar etrafına derin hendekler kazdıracak ve hendekler içinde ateşler yaktıracaktır.¹³⁸ *Maktel-i İmam Hüseyin*’de ise bu ayrıntı yer almamaktadır. Ayrıca *Maktel-i Âl-i Resûl*’ü manzûmeleri açısından değerlendirilecek olursak, daha

¹³³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 49^b.

¹³⁴ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 113.

¹³⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 51^a-57^b; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 114-127.

¹³⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 53^b, 58^a-58^b; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 116, 123, 124.

¹³⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 59^b-67^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 128-146.

¹³⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 61^a.

önce temas ettiğimiz hususlar geçerlilik göstermektedir. *Maktel-i İmam Hüseyin*'de kâfiye ve vezin bakımından eksiksiz olan şiirler *Maktel-i Âl-i Resûl*'de eksiklerle, karıştırılmış mısralar ve beyitlerle, bunun yanısıra kâfiye, vezin bozuklukları ile yer almakla birlikte oldukça benzerdir.¹³⁹

H. Hz. Hüseyin'in Şehâdeti

Maktel-i İmam Hüseyin'de yedinci meclis; Hz. Hüseyin'in oğlunu cenk meydanına göndermesi ile başlamakta ve savaş sahneleri ile devam etmektedir.¹⁴⁰ Oğlunun şehit oluşu ile Hz. Hüseyin'in meydana girmesi, Yezid tâifesi ile yaşanan hâdiseler, Hz. Hüseyin'in yaralanması, on Hâricî'nin Hz. Hüseyin'in üzerine hücum etmesi ve sonunda Şimr'in, Hz. Hüseyin'in mübârek başını kesmeye cüret etmesi, Şimr ile yaşanan diyaloglar, nihâyetinde Hz. Hüseyin'in mübârek başının bedeninden ayrılması ve çadırların yağma edilip kadınların esir alınmasına kadar bu bölümde aktarılan tüm hâdiseler her iki eserde oldukça benzerlik göstermektedir.¹⁴¹ Manzûm kısımları açısından *Maktel-i Âl-i Resûl*'ü değerlendirecek olursak; bölümün şiirleri *Maktel-i İmam Hüseyin*'de çok benzer bir şekilde mevcut olup *Maktel-i Âl-i Resûl*'de eksiklikler ile yer almaktadır.¹⁴² Fakat *Maktel-i Âl-i Resûl*'de yer alan ve Ali bin Hüseyin tarafından okunan bir şiirin Kemterî'nin eserinde yer almadığı tespit edilmiştir.¹⁴³

I. Cenk Sonrası

Maktel-i İmam Hüseyin'de sekizinci meclis; Kerbelâ meydanında deveci ile yaşanan hâdiseler aktararak başlamaktadır.¹⁴⁴ Akabinde aktarılan bütün olaylar hem aktarım sırası hem de konu itibârî ile *Maktel-i Âl-i Resûl* ile aynıdır. Yalnız *Maktel-i İmam Hüseyin*'de bölüme râvi isimleri verilerek başlanmıştır ki bu isimler; Lut oğlu, Ömer ve Zeyd-i Mekkî'dir.¹⁴⁵ Bu ufak ayrıntı dışında her iki eserde, bazı isim farklılıkları mevcuttur. Bu farklılıklardan ilki; Kerbelâ meydanında bulunan Yahûdi kalesinin beylerinin isimlerinde görülmektedir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Yahûdi beylerin

¹³⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 62^a-62^b, 65^b, 66^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 131, 138, 144.

¹⁴⁰ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 181-182.

¹⁴¹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 76^a-85^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 182-197.

¹⁴² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 77^a, 79^b-80^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 182, 187.

¹⁴³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 76^a.

¹⁴⁴ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 198-203.

¹⁴⁵ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 198.

isimleri Arham ve Gazvador olarak verilirken¹⁴⁶ *Maktel-i İmam Hüseyin*'de bu beyler İbrahim ve Azer olarak tanıtılmaktadır.¹⁴⁷ İsim farklılıklarının ikicisi ise Şimr'in evinde Hz. Hüseyin'in mübârek başını ziyârete gelen hâtunların isimlerinde görülmektedir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bu hâtunlar Fâtıma, Hatice, Meryem ve Â'îşe olarak tanıtılmaktadır.¹⁴⁸ Kemterî'nin eserinde ise Â'îşe yerine Asiye ismi kaydedilmiş, Meryem ismi ise merhem olarak okunmuştur.¹⁴⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*'ün manzûm kısımları bu bölümde de hemen her şiirde görüldüğü gibi Kemterî'nin eseri ile fazlaca benzerlik göstermekte, Kemterî'nin eserinde eksiksiz şekilde yer alan şiirler,¹⁵⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de eksikleri ile yer almaktadır.¹⁵¹ Sekizinci bölüm, 40 yıllık halvet hayatından sonra ilk defa dışarıya çıkan bir ruhbanın Hz. Hüseyin'in mübârek başının bulunduğu kervanın üzerindeki nûru görerek kervana gelmesi, mübârek başı bir gece misâfir etmek istemesi ve sabâhında Müslüman olması ile son bulmaktadır ki her iki eserde de olay aynı şekilde aktarılmaktadır.¹⁵²

İ. Yer Adları İle Alâkalı Ayrıntılar

Kemterî'nin eserinde dokuzuncu meclis; Ömer-i nahs ve ordusunun yolculuğunu anlatmakta, bu bölümde birer birer konak yerleri ve bu konak yerlerinde yaşanan hâdiseler üzerinde durulmaktadır. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de konak yerleri sırasıyla; Musul¹⁵³, Nisabur¹⁵⁴, Halep¹⁵⁵, Akarid¹⁵⁶, Muarrek, Hama¹⁵⁷ ve Dımaşk¹⁵⁸ olarak kaydedilmektedir. *Maktel-i İmam Hüseyin*'de ise bu yerler sırasıyla; Musul¹⁵⁹, Nisibin¹⁶⁰, Halep¹⁶¹, Şırar ve Dımaşk¹⁶² olarak verilmiştir. Yer isimlerinde görülen farklılıklara rağmen yaşanan hâdiseler farklılık göstermemekte, her iki eserde de ordunun başına gelen olaylar aynı şekilde anlatılmaktadır. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de geçen

¹⁴⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 87^a.

¹⁴⁷ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 204.

¹⁴⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 88^a.

¹⁴⁹ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 206.

¹⁵⁰ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 215.

¹⁵¹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 93^b.

¹⁵² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 94^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 216.

¹⁵³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 94^a.

¹⁵⁴ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 94^b.

¹⁵⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 95^b.

¹⁵⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 96^a.

¹⁵⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 96^b.

¹⁵⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 97^a.

¹⁵⁹ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 217.

¹⁶⁰ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 218.

¹⁶¹ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 219.

¹⁶² Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 221.

Akarid, Muarrek ve Hama’da her hangi bir hâdis e yaşanılmamış, yalnızca şehir halkının orduya yaptığı muâmeleden bahsedilmiştir.

J. Dimaşk’a Varış

Her iki eser arasında, bu mecliste de büyük farklılıklar bulunmamakta, olaylar aynı şekilde aktarılmaktadır. Tespit edilen ufak farklılıklardan birisi; ordunun Dimaşk’a ulaştığı haberini alan Yezid ile ilgilidir. *Maktel-i Âl-i Resûl*’de Yezid, ordunun ulaştığı haberini hamamda tıraş olduğu esnâda almaktadır ve sevincinden başının yalnızca bir kısmı tıraşlanmış olduğu hâlde orduyu karşılamaya çıkmaktadır.¹⁶³ Eserde böyle bir ayrıntıya yer verilmesi, Yezid’in yapılan katliamdan ne denli mutlu olduğuna vurgu yapılmak istenmesi ile açıklanabilir. Zîra bir kısım ulemânın, Yezid’in bu işte dahli olmadığına ve hâdiseyi haber aldığında üzüntüye kapıldığına dâir görüşleri olduğu bilinmektedir.¹⁶⁴ Müellif bu görüşleri bilerek eserinde, Yezid’in tam aksi bir sevinç sergilediğini vurgulamak istemiş olabilir. *Maktel-i İmam Hüseyin*’de ise böyle bir durumdan bahsedilmemekte, Yezid’in sarayında orduyu beklediği aktarılmaktadır.¹⁶⁵ Tespit edilen farklılıklardan bir diğeri ise yine isimler husûsundadır. Her iki eserde de Rum ilinden gelen bir yiğitten bahsedilmektedir. Bu yiğit Yezid’e ve tâifesine bir hikâye anlatacak ve nasıl Müslüman olduğundan bahsedecektir. Daha sonra ise Yezid’e ve ordusuna bir Müslüman olarak Hz. Peygamber’in “gözümün nuru” dediği torununa bu işkenceyi nasıl yaptıklarının hesabını soracaktır. Bu yiğidin adı *Maktel-i Âl-i Resûl*’de Abdu’s-şems olarak zikredilmektedir. Hz. Peygamber Müslüman olduktan sonra Abdu’s-şems’in adını Abdullah olarak değiştirecektir.¹⁶⁶ *Maktel-i İmam Hüseyin*’de ise bu yiğit Abdu’s-şems ismi ile yer almakla birlikte aynı yiğitten Abdu’s-samed olarak da bahsedilmektedir.¹⁶⁷

K. Eserin Sonu

Maktel-i İmam Hüseyin’in son meclisi olan onuncu mecliste ise; esir alınan hâatunların serbest bırakılarak Medine’ye gönderilmesine kadar tüm hâdiseler *Maktel-i Âl-i Resûl* ile oldukça benzerlik göstermekte, Kemterî’nin eseri hâatunların Medine’ye

¹⁶³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 97^a.

¹⁶⁴ Adnan Demircan, *Kerbela Keder ve Belâ*, Beyan Yayınları, İstanbul 2015, s. 57.

¹⁶⁵ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 224.

¹⁶⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 99^b-102^a.

¹⁶⁷ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 226-228.

ulaşması ile son bulmaktadır.¹⁶⁸ Esere duâ mâhiyetinde birkaç beyitle devam edilmekte, şâirin mahlasının yer aldığı beyitler ile metin nihâyete ermektedir.¹⁶⁹

Makel-i Âl-i Resûl’ün sonunda yer alan Amr’ın hikâyesi, Kemterî’nin eserinde yer almamaktadır.¹⁷⁰

Makel-i Âl-i Resûl de kendi içinde meclislere ayrılmış olmasına rağmen, meclisler *Makel-i İmam Hüseyin* ile paralellik göstermemekte, müstensih daha bağımsız bir seyir izlemektedir.

L. Makel-i Âl-i Resûl’ün Manzûm Kısımlarına Dâir

Makel-i Âl-i Resûl de yer alan birçok şiirin, Kemterî İbrahim’in mesnevîsi ile olan benzerliğine sırası geldikçe temas etmiştik. Bu husus ile ilgili diğer ayrıntılara işaret edecek olursak; *Makel-i Âl-i Resûl*’ün başında yer alan tevhid ve Na’t-ı Resûl’ün,¹⁷¹ *Makel-i İmam Hüseyin*’deki tevhid ve Na’t-ı Resûl¹⁷² ile neredeyse aynı denilebilecek kadar benzer olduğu görülmektedir. Ayrıca görülen bu benzerlik yalnızca tevhid ve na’tler ile sınırlı değildir. *Makel-i Âl-i Resûl*’de yer alan diğer tüm manzûmeler, Kemterî İbrahim’in eserinden alınmışçasına bu esere benzemektedir. Şiirler arasında farklılık arz eden tek nokta, Kemterî’nin eserinde yer alan on iki imâma yazılmış na’ttir.¹⁷³ *Makel-i Âl-i Resûl*’de on iki imâma değil, dört halîfeye yazılmış bir na’t mevcuttur.¹⁷⁴ Genel itibâri ile eserler arasındaki bu benzerlik, müellifi belli olmayan *Makel-i Âl-i Resûl*’de Kemterî İbrahim’in eserinin kaynak olarak kullanılmış olabileme ihtimâlinin akla getirebilmektedir.

Makel-i Âl-i Resûl’ün manzûm kısımları ile alâkalı bir diğer ayrıntı şudur ki; eserde yer alan şiirler her ne kadar *Makel-i İmam Hüseyin*’den alınmış gibi görünse de bazı şiirlerin çok fazla eksik olması tespiti zorlaştırmaktadır. Örnek verecek olursak; Kâsım’ın Kerbelâ meydanına girerken okuduğu şiir bu durumu açıklar niteliktedir.¹⁷⁵

¹⁶⁸ Menteş, *Makel-i İmam Hüseyin*, s. 247.

¹⁶⁹ Menteş, *Makel-i İmam Hüseyin*, s. 248-249-250.

¹⁷⁰ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 112^b-114^b.

¹⁷¹ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 1^b-2^b.

¹⁷² Menteş, *Makel-i İmam Hüseyin*, s. 74-75.

¹⁷³ Menteş, *Makel-i İmam Hüseyin*, 75-76.

¹⁷⁴ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 2^b.

¹⁷⁵ *Makel-i Âl-i Resûl*, vr. 68^a; Menteş, *Makel-i İmam Hüseyin*, s. 153.

Zîra manzûmun fazlaca eksik olması *Maktel-i İmam Hüseyin* ile mukāyesesini zorlaştırmaktadır.

Bu mecliste dikkat çeken husus, *Maktel-i Âl-i Resûl*'de yer alan şiirlerden bazılarının *Maktel-i İmam Hüseyin*'de bulunmuyor olmasıdır. İki farklı eserde böyle bir durum gâyet muhtemeldir. Fakat *Maktel-i Âl-i Resûl*'ün manzûm kısımlarının gerek nizâmı, gerek muhtevâsı ve gerek dil özellikleri Kemterî İbrahim'in mesnevîsi ile bu denli benzerlik gösterirken, birinde bulunan bazı şiirlerin diğerinde yer almıyor olması kanaatimizce önemli bir ayrıntıdır. Eğer müstensihin, *Maktel-i İmam Hüseyin*'i kaynak olarak bir metin oluşturduğu düşünülürse, bu şiirlerin unutulmuş veya gözden kaçmış olabileceği mümkün görünmektedir. Her ne kadar şiirler arasında tespit edilen benzerlikler göz önünde bulundurularak eksik şiirlerin unutulmuş olma ihtimâli düşünülse de, bu fikri ispat edecek bir argüman bulunamadığından düşüncemiz yalnızca varsayım olarak kalmaktadır. *Maktel-i Âl-i Resûl*'e dâhil edilmeyen iki manzûmeye değinecek olursak bunlar; *Haze şi'r-i zevce imam Hüseyin Ümm-ü Kâsım, Haze cevab Kâsım ba ma der şem*¹⁷⁶ başlıklarını taşıyan manzûmelerdir.

Maktel-i Âl-i Resûl'ün şiirleri ile alâkalı bir farklılık da *Maktel-i İmam Hüseyin*'de “*Haze şi'r-i medar-ı ‘Abdullâh ibn-i Hasan ibn ‘Alî ‘Alleyhüsselam*” başlığını taşıyan bir manzûmenin¹⁷⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Abdullah bin Dücâne tarafından okunmasıdır. Ayrıca *Maktel-i İmam Hüseyin*'deki şiirin ilk beyti bu şiirde ikinci beyit olmakta, ilk beyit ise şiirin Abdullah adlı bir kişi tarafından okunduğunu desteklemekte, bu beyitte Abdullah ismi zikredilmektedir.¹⁷⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*'ün diğer manzûmeleri ise *Maktel-i İmam Hüseyin* ile hem dil özellikleri hem muhtevâ bakımından neredeyse aynı denecek kadar benzerdir.¹⁷⁹ Fakat tekrar tekrar ifade ettiğimiz gibi *Maktel-i Âl-i Resûl*'de eserin diğer şiirlerinde görülen eksiklikler ve karışıklar mevcuttur.

Maktel-i Âl-i Resûl dâhil olmak üzere incelenen diğer maktelerde rastladığımız Hâricî-Sünnî taraftarlığı bu eserde de mevcuttur. Metnin olay örgüsüne

¹⁷⁶ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 151-152.

¹⁷⁷ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 163-164.

¹⁷⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 69^a-69^b.

¹⁷⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 70^a, 71^b, 73^b-74^a, 76^a; Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 165, 169, 174-175, 179.

bakılacak olursa, olayların aktarım sırası ve yaşanan hâdiseler açısından eserler oldukça benzerdir. Hattâ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de 9. Hikâyet başlığı altında zikredilen râvi Lut oğlu İbn Mihnef'e¹⁸⁰ Kemterî'nin eserinde birkaç yerde rastlanmaktadır.¹⁸¹

Kemterî İbrahim'in maktelinde genel itibârî ile görülen bir zaaf mevcuttur ki bunun yanlış okumadan kaynaklandığı düşünülmektedir. Eser boyunca Şimr ismi Şibr olarak okunmuş ve bu şekilde kaydedilmiştir.¹⁸²

III. Yûsuf-ı Meddâh'ın *Maktel-i Hüseyin* Adlı Eseri

İlgili çalışmanın tam künyesi: Kenan Özçelik, *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi, 2008), Ankara Üniversitesi SBE.

Kenan Özçelik tarafından ilim dünyasına kazandırılan *Maktel-i Hüseyin* adlı eser, yaygın kabule göre Kastamonulu Şâzî'ye aittir. Fakat eser üzerinde yapılan bir kısım çalışmalar, eserin müellifinin Yûsuf-ı Meddâh olduğuna işaret etmektedir.¹⁸³ Çalışmanın adından anlaşılabileceği üzere Kenan Özçelik, *Maktel-i Hüseyin* adlı eserin Yûsuf-ı Meddâh'a âit olduğu fikrini savunmakta ve bu fikrini sağlam temellere oturtarak ispat etmektedir. Kenan Özçelik'in çalışması bu mânâda maktel çalışmaları arasında oldukça farklı bir konuma sahiptir. Zira birçok çalışmaya konu olmuş diğer maktel eserleri ve müellifleri, bu çalışmada kritik edilmiş ve müelliflerin kimliği hakkında yeterli araştırma yapılmadığı için Yûsuf-ı Meddâh'a ait olduğu iddia edilen eser birçok müellife isnat edilmiştir.¹⁸⁴ Sayın Özçelik yapmış olduğu yüksek lisans çalışması ile bu karışıklığı ortadan kaldırmaya ve *Maktel-i Hüseyin* adlı eserin müellifinin Yûsuf-ı Meddâh olduğunu ispatlamaya çalışmaktadır.

Eser mesnevî nazım şekli ve arûzun *fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün* kalıbı ile kaleme alınmıştır. Fakat eser içinde, 39 beyitte *mefâilün mefâilün feûlün* kalıbı kullanıldığı görülmektedir. Yazma, toplamda 2824 beyit ve 10 meclisten oluşmaktadır.¹⁸⁵ 10 meclis

¹⁸⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 29^a. Eserde râvinin adı Lut bin Sa'id olarak zikredilmektedir. Bunun sebebi Ebû Mihnef'in tam adının Ebû Mihnef Lût b. Yahyâ b. Sa'id b. Mihnef el-Ezdî el-Gâmidî olmasıdır. bkz. Selman Başaran, "Ebu Mihnef", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, X, İstanbul 1994, 188.

¹⁸¹ Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 77, 81, 198.

¹⁸² Menteş, *Maktel-i İmam Hüseyin*, s. 79, 119, 122, 130 vd.

¹⁸³ Kenan Özçelik, *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi 2008), Ankara Üniversitesi SBE, s. 1.

¹⁸⁴ Lut oğlu Yahya ve Aşîkî gibi. Ayrıntılı bilgi için bkz; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 2.

¹⁸⁵ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 33.

kronolojik sıra dikkate alınarak tertip edilmiştir.¹⁸⁶ Metin içerisinde 27 adet de gazel yer almaktadır.¹⁸⁷ Eser sâde bir Türkçe ile kaleme alınmıştır fakat Arapça ve Farsça kelimelerin kullanıldığı da görülmektedir.¹⁸⁸

Eserin tam adı, metnin içerisinde her hangi bir yerde bulunmamakta, yalnızca eserin “*Maktel*” olduğu vurgulanmaktadır. Nüshanın Kastamonu’da yazıldığı, eser içerisinde yer alan bir beyitte şu şekilde bildirilmektedir;¹⁸⁹

Kaştamonı şehri içinde bunı

Eyledük bünyâd yekşenbi günü (2803)¹⁹⁰

Yazma eser, Hicrî 763 yılının Şevvâl ayında yazılmaya başlanmış ve aynı yılın Zilhicce ayında tamam olmuştur.¹⁹¹

Eserin müellifi ile ilgili oldukça farklı görüşlerin bulunduğu ve Kenan Özçelik’in bu görüşleri tek tek değerlendirerek çalışmış olduğu eserin müellifinin Yûsuf-ı Meddâh olduğu görüşünü ortaya koyduğuna değinmiştik. Tez çalışmasının belki de en önemli kısmını oluşturan bu bölümde Özçelik, Fuat Köprülü’den itibaren makteller üzerine söz söylemiş ve çalışma yapmış hemen her araştırmacının görüşlerini değerlendirmekte ve kendi kanaati doğrultusunda yapıcı eleştiriler ortaya koymaktadır.¹⁹²

Kenan Özçelik, çalışmasına tenkitli neşir çalışması olarak başlamayı hedeflemişse de müellifin kimliği hakkında yaşanan karmaşa ve nüshaların çokluğu tenkitli neşir çalışmasına olanak vermemiştir. Ayrıca Özçelik’in ifade ettiği üzere, nüshaların farklı isimlerle kataloglanmış olması da bu belirsizliği arttırmaktadır. Bu sebeple çalışma, tenkitli neşir çalışması olarak değil de çeviriyazı çalışması olarak vücut bulmuştur. Kenan Özçelik, bu çalışmasını oluştururken müellif nüshasına en yakın nüsha olduğunu düşündüğü bir nüshayı esas almak istemişse de bu nüshanın eksik

¹⁸⁶ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 37.

¹⁸⁷ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 34.

¹⁸⁸ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 58.

¹⁸⁹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 31.

¹⁹⁰ Örnek verilen beyitlerin yan kısımlarında yer alan numara beyit numarasını vermektedir.

¹⁹¹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 32.

¹⁹² Ayrıntılı bilgi için bkz; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 60-93.

olması ve neşre uygun olmaması münâsebeti ile ona en yakın nüshayı esas almış, birkaç nüshadan daha faydalanmıştır.¹⁹³

Müellif nüshasına en yakın olduğu düşünülen nüsha; TDK kütüphanesinde Fotokopi/331, Kayıt No: 467 olarak kayıtlı bir fotokopidir. 109 varaklık bu fotokopinin yazarı Meddahi, eser adı ise (*Kerbelâ Vekâyii*) *Maktal al-Husayn* olarak verilmektedir. İstifâde edilen diğer nüsha, Milli Kütüphane’de 06 Mil Yz A 8082 arşiv numarası ile kayıtlı *Maktel-i Hüseyin* adlı nüshadır ki bu nüsha da müellif nüshasına en yakın nüsha olduğu düşünülen nüshaya oldukça benzemektedir. Bu nüshanın müellif adı Yûsuf Meddâh olarak kaydedilmiş, müstensih Süleyman adlı bir zât olarak verilmiştir. Eser 95 varaktır.¹⁹⁴ Kenan Özçelik çalışmasını hazırlarken bu nüshayı esas aldığını ifade etmektedir.¹⁹⁵ *Maktel-i Hüseyin* adı ile kayıtlı bir diğer nüsha, yine Milli Kütüphane’de kayıtlı olup 06 Hk 2976/1 arşiv numaralı nüshadır. Bu nüshada müellif ismi verilmemekle birlikte müstensih ismi olarak Ankaralı Abacı-zâde Hüseyin b. İbrahim ismi kaydedilmiştir. Eser 54 varaktır. İstifâde edilen son nüsha ise yine Milli Kütüphane’de bulunan 06 Hk 45 arşiv numaralı, Kastamonulu Şadi adına kayıtlı bir *Maktel-i Hüseyin*’dir. 109 varaktan oluşan eser, Murtaza Halife b. Hacı Hasan tarafından istinsah edilmiştir.¹⁹⁶

A. Eserin Başlangıcı

Yûsuf-ı Meddâh’ın eseri, “*Hâzâ Kitâbu Maktel-i Hüseyin*” başlığını taşımaktadır. Başlıktan hemen sonra Besmele ve ardından bir tevhîd yer almaktadır.¹⁹⁷ Eserde yer alan tevhîdin, *Maktel-i Âl-i Resûl*’de yer alan tevhîd ile bir benzerliği bulunmamakta, ayrıca *Maktel-i Âl-i Resûl*’de yer alan Na’t-ı Resûl ve Na’t-ı Çihâr-yâr¹⁹⁸ Yûsuf-ı Meddâh’ın eserinde bulunmamaktadır. Fakat Özçelik’in çalışmasında zikrettiği diğer nüshalardan birinde yer alan tevhîd ve na’tler ile *Maktel-i Âl-i Resûl*’de

¹⁹³ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 99.

¹⁹⁴ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 100-101.

¹⁹⁵ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 103.

¹⁹⁶ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 101-102.

¹⁹⁷ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 117-119.

¹⁹⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 2^a-2^b.

yer alan tevhi'd ve na'tler benzerdir.¹⁹⁹ Bu durum, nüshadan nüshaya ciddi farklılıklar olabileceğinin delili olarak gösterilebilir.

Maktel-i Hüseyin'de hâdiseler, “*Ta'rîf-i Maktel-i İmâm Hüseyin Radıallâhu 'Anh*” başlığı altında, Hz. Peygamber'in irtihâli ile başlatılmaktadır.²⁰⁰ Rivâyetin başlangıcını *Maktel-i Âl-i Resûl* ile karşılaştıracak olursak, Yûsuf-ı Meddâh'ın eserinin oldukça farklı bir konu ile başladığı görülmektedir. Daha önceki mukâyeselerimizde dile getirdiğimiz üzere, *Maktel-i Âl-i Resûl* Mekke'nin fethi ve Müslüman olan Ebû Süfyan'ın Hz. Peygamberi ziyâret etmeye gelişi ile başlamaktadır.²⁰¹ *Maktel-i Hüseyin*'de ise böyle bir mevzû bahis olmamakta, Hz. Peygamber'in irtihâlinden sonra kronolojik olarak dört halife devrinden bahsedilmekte, hattâ her bir halîfenin kaçır yıl hizmet ettiği dahi verilmektedir.²⁰² Devamında, Hz. Ali'nin hilâfetinden sonra Hasan ve Hüseyin'e geçen halîfelik, Âl-i Ümeyye tarafından gasp edilecek ve Muâviye tahta geçecektir.²⁰³ Oysa hatırlanacağı üzere *Maktel-i Âl-i Resûl*'de olaylar bu şekilde cereyân etmemektedir. *Maktel-i Hüseyin* dikkatle incelendiğinde, başlangıcından itibâren İslam Tarihi kaynaklarında yer alan mevcut bilgiler ile daha fazla benzerlik gösterdiği, ilerleyen kısımlarda menkûbevi bir üslûba bürünse de tarihî bilgilerden pek fazla uzaklaşmadığı fark edilmektedir.

B. Hz. Hasan'ın Şehâdeti

Yûsuf-ı Meddâh'ın makteli, tahta geçen Muâviye'nin, Hz. Hasan'ın hanımını kandırarak onu zehirletmesi ile devam etmektedir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bu hanım Şimr'in kızı Sâlikî²⁰⁴ iken *Maktel-i Hüseyin*'de Esmâ adlı bir hanımdır.²⁰⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de Hz. Hasan'ı zehirleten bizzat Yezid'dir ve Hasan'ın zehirlendiği haberini alınca sikke kazdırıp davullar çaldırarak kendi hükümrânlığını îlân etmiştir.²⁰⁶ *Maktel-i Hüseyin*'de ise Hz. Hasan zehirletildikten sonra Muâviye'nin, oğlu Yezid'i tahta geçirdiği bilgisi verilmektedir.²⁰⁷ Her iki eserde de Yezid, adamlarına vâlilikler

¹⁹⁹ bkz; Milli Kütüphane 06 Hk 2976/1

²⁰⁰ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 120.

²⁰¹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 3^a.

²⁰² Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, 120-121.

²⁰³ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 121.

²⁰⁴ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 26^b.

²⁰⁵ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 121.

²⁰⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 27^b-28^a.

²⁰⁷ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 122-123.

verecektir.²⁰⁸ Fakat kimin nereye vâli olduğu bilgisi *Maktel-i Hüseyin*'de *Maktel-i Âl-i Resûl*'deki kadar ayrıntılı verilmemektedir. Eserlerde, tüm bu olaylar yaşanırken Hz. Hüseyin Mekke'dedir.²⁰⁹

Yûsuf-ı Meddâh maktelinde dikkat çeken bir husus da; râviler arasında "İbn Mihnef Lut oğlu" isminin geçmesidir. Diğer maktelerde de bu isme rastlanmış olması, maktelerde aktarılan hâdiselerde ana kaynak olarak İbn Mihnef'in kabul edildiğini göstermektedir.²¹⁰

C. Müslim ve Kûfe'de Yaşananlar

Maktelin hikâyesine dönecek olursak; Kûfe'de yaşanan hâdiseler, 72 pehlivanın Şureyh Kadı önderliğinde toplanması ve Hz. Hüseyin'e mektup yazması, mektup ulaştıktan sonra Hz. Hüseyin'in amcaoğlu Müslim'i Kûfe'ye göndermesi, Müslim'in, Hz. Hüseyin adına Kûfe halkından biât alması, Hz. Hüseyin'in Mekke'den Kûfe'ye doğru yola çıkması ve ilk konak yerine amcaoğlu Abdullah ibn Abbas'ı Mekke'ye geri göndermesi hâdiseleri *Maktel-i Âl-i Resûl* ile fazlaca benzerlik göstermektedir.²¹¹ Yalnız, *Maktel-i Âl-i Resûl*'de olaylar daha ayrıntılı işlenmektedir.²¹² Bu durum, zannediyoruz ki metnin mensûr olması ile ilgili bir durumdur.

D. Müslim'in Yerinin Tespit Edilmesi

Şiirlerden sonra olaylar devam etmekte ve *Maktel-i Âl-i Resûl* ile oldukça benzerlik göstermektedir.²¹³ Müslim'in yerinin öğrenilmesi bölümüne kadar her iki eserde de aynı işleyiş ile devam eden hâdiseler, Müslim'in yerinin nasıl öğrenildiği husûsunda farklılık göstermektedir ki bu olay ile *Maktel-i Hüseyin*'de ikinci meclise başlanmaktadır.²¹⁴ *Maktel-i Âl-i Resûl*'de 72 pehlivan, Ubeydullah bin Ziyâd'ın sarayına toplanacak ve sorguya çekilecek, ardından Hâni ibn Urve ve Muhtar sorguya çekilerek Müslim'in yeri öğrenilecektir.²¹⁵ *Maktel-i Hüseyin*'de ise Ubeydullah bin Ziyâd sâdık bir adamına Müslim'i bulma görevini verecek, adam Müslüman gibi

²⁰⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 28^a-28^b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 124.

²⁰⁹ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 28^b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 123.

²¹⁰ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 124,127, 200, 262.

²¹¹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 125-132.

²¹² *Maktel-i Âl-i Resûl* vr. 29^a, 35^a.

²¹³ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 134-142.

²¹⁴ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 142.

²¹⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 39^b-40^a.

davranarak Müslim taraftarlarının içine sızacak ve böylece Müslim'in yerini öğrenecektir.²¹⁶ Hâni ibn Urve ve Muhtar'ın sorguya çekilme ve öldürülme hâdiseleri bu olaydan sonra gerçekleşecektir.²¹⁷ Bu olaylar cereyân ederken yeri öğrenilen Müslim ise Şureyh Kadı'ya oğullarını emânet ederek onlarla vedâlaşacaktır.²¹⁸ İkinci meclisin ilk şiiri, Müslim'in çocuklarına vedâ etmek için okuduğu şiirdir²¹⁹ ki bu şiir çok benzer şekilde *Maktel-i Âl-i Resûl*'de de yer almaktadır.²²⁰ Fakat Kemterî'nin *Maktel-i İmam Hüseyin* adlı eserinde karşılaştığımız gibi eksiklikler mevcuttur. Müslim'in şiirinin hemen ardından “*Şİ‘R-İ PESER*” başlığı yer almaktadır.²²¹ Bu şiir ise çocukların babalarına vedâ şiiridir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de çok benzer ve fakat eksik şekilde yer almaktadır.²²²

E. Maktel-i Âl-i Resûl'ün Manzûm Kısımlarına Dâir

Maktel-i Âl-i Resûl'de yer alan manzûmlar ile Yûsuf-ı Meddâh'ın mesnevîsi arasında bazı ufak farklılıklar göze çarpmaktadır. Bu farklılıklarda ilki; Yûsuf-ı Meddâh'ın eserinde, Abdullah ibn Abbas Mekke'ye dönme emrini aldığı anda bir şiir okumasıdır. Bu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de yer almamaktadır. Yûsuf-ı Meddâh'ın makteli ile *Maktel-i Âl-i Resûl*'ün başlangıçtan itibaren farklılıkları göz önüne alındığında bu olası bir durumdur. Fakat Abdullah ibn Abbas'a cevap mâhiyetinde Hz. Hüseyin'in okuduğu şiir hem *Maktel-i Âl-i Resûl*'de²²³ hem de *Maktel-i Hüseyin*'de²²⁴ yer almaktadır. Fakat *Maktel-i Âl-i Resûl*'de şiir eksik bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Yûsuf-ı Meddâh'ın eserinde özel ara başlıklar bulunurken *Maktel-i Âl-i Resûl*'de şiirler yalnızca “*Şi'r*” başlığını taşımaktadır.²²⁵ Bu durum da, Kemterî İbrahim'in eserinde karşılaştığımız muğlaklığı akla getirmekte ve *Maktel-i Âl-i Resûl* kaleme alınırken hangi kaynakların kullanıldığının tespitini zorlaştırmaktadır.

Her iki eser de, Müslim'in çocukları ile vedâsından sonra yaşanan hâdiseler ve tertip itibârî ile Kerbelâ'da esir alınan hâtunların Medine'ye dönüşüne kadar şiirlerin

²¹⁶ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 143-144.

²¹⁷ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 145.

²¹⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 41^a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 146.

²¹⁹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 147.

²²⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 41^a-41^b.

²²¹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 147.

²²² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 41^b-42^a.

²²³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 35^a-35^b.

²²⁴ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 133.

²²⁵ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 35^a, 41^a, 41^b, 53^a, 58^a vd.

birçoğu²²⁶ dâhil olmak üzere çokça benzerlik göstermektedir.²²⁷ Fakat şiirler, Kemterî ve Yûsuf-ı Meddâh'ın makteline olduğu gibi tâm tekmil değil, eksiktir. Bu durum, müellifi belli olmayan *Maktel-i Âl-i Resûl*, Yûsuf-ı Meddâh maktelinin bir nüshası olabilir mi sorusunu akıllara getirmektedir. Ayrıca bir önceki mukâyeseler göz önünde bulundurulursa; *Maktel-i Âl-i Resûl*'un, müellifi belli olmayan *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin* ile dil, üslûp ve olay akışı bakımından, *Maktel-i İmam Hüseyin* ile de manzûm kısımları itibârî ile son derece benzer olduğunu tespit etmiştik. Kemterî İbrahim'in *Maktel-i İmam Hüseyin* adlı eserinin, müellifin tek eseri olduğu ve istinsah tarihinin Yûsuf-ı Meddâh'ın makteline daha geç bir tarih olduğu, diğer iki maktelin ise müellifinin belli olmadığı düşünüldüğünde (Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin adlı eserin istinsah tarihi de belli değildir.) ve bu eserlerin tümünün birbirleri ile benzerliği dikkate alındığında Kenan Özçelik'in çalışmasında yürüttüğü tartışma daha mühim bir hâl almaktadır. Sonuç olarak bahsi geçen makteller Yûsuf-ı Meddâh maktelinin nüshaları olmasa bile Yûsuf-ı Meddâh maktelinin adı geçen diğer maktellere kaynaklık etmiş olma ihtimâli yüksek görünmektedir.

²²⁶ Yûsuf-ı Meddâh'ın Maktel-i Hüseyin'i ve Maktel-i Âl-i Resûl'un diğer şiirleri için bkz.;

Şi'r Guften-i Hüseyin Rağıyallâhu 'anh: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 53a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 165.

Şi'r Guften-i Hüseyin Rağıyallâhu 'anh: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 58a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 173.

Şi'r Guften-i Yârân-ı U: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 58b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 175.

Şi'r-i Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 62a-62b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 183.

Şi'r: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 65b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 189.

Şi'r-i Seyyid: Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, vr. 190. Bu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bulunmamaktadır.

Şi'r-i Hurr: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 66a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 197.

Şi'r-i Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 67a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 202.

Şi'r-i Ümmi Kâsım: Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, vr. 206. Bu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bulunmamaktadır.

Şi'r-i Kâsım: Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, vr. 206-207. Bu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bulunmamaktadır.

Der Şi'r-i Kâsım: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 68a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 207-208.

Abdullah bin Dücâne'nin okuduğu şiir (Başlık bulunmamaktadır.): *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 69a-69b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 217.

Avn-ı Ali'nin okuduğu şiir (Başlık bulunmamaktadır.): *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 70a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 220.

Şi'r-i Ebûbekr-i Ali: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 71b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 225.

Şi'r-i Abbas: Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 231. Bu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bulunmamaktadır.

Şi'r: Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 232-233. Bu şiir *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bulunmamaktadır.

Şi'r-i Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 73b-74a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 233.

Şi'r-i Ma'sum: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 76a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 238.

Şi'r-i Ali bin Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 76a-76b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 238-239.

Şi'r-i Ali bin Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 77a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 242.

Şi'r-i Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 79b-80a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 249-250.

Şi'r-i Hüseyin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 93b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 282.

Şi'r-i Zeynel Âbidin: *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 109a-109b; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 318.

²²⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, s. 42a-112a; Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 148-324.

F. Kişi ve Yer Adlarında Tespit Edilen Bazı Farklılıklar

Maktel-i Hüseyin ile *Maktel-i Âl-i Resûl* her ne kadar hâdiseler olarak benzerlik gösterse de, bazı kişi ve yer isimleri eserlerde farklı kaydedilmiştir. Bu isim farklılıklarına değinecek olursak; *Maktel-i Âl-i Resûl* de Hz. Hüseyin'in mübârek başını gövdesinden ayırmaya teşebbüs eden on kişinin içinde Şimr, Buhteri (Bahteri), Cerimâ, Silimde, Udde ibn Mâhir, Sâmir, Sinân ibn İrişde, Şit bin Rebî'a, 'Ömer-i naḥs ve Eşfet oğlu isimleri zikredilmektedir.²²⁸ *Maktel-i Hüseyin*'de ise bu on kişi Bahterî, Müdrîk, Hadîme, Âmir, Dâd, Selîme, Şimr, Ebter oğlu, Sinân ve Şit Rabî olarak verilmektedir.²²⁹ İsimler ile alâkalı ikinci farklılık Kerbelâ meydanında bulunan Yahûdi kalesinin beylerinin isimlerinde görülmektedir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de bu beylerin ismi Arham ve Gazvador olarak kaydedilmiştir.²³⁰ *Maktel-i Hüseyin*'de ise bu beyler İbrahim ve Ūzer'dir.²³¹

Eserlerde, yer isimlerinde yaşanan farklılıklara değinecek olursak; Hz. Hüseyin'in mübârek başını ve esirleri taşıyan ordunun konak yerleri *Maktel-i Âl-i Resûl* de bu yerler sırasıyla; Musul²³², Nisabur²³³, Halep²³⁴, Akarid²³⁵, Muarrek, Hama²³⁶ ve Dımaşk²³⁷ olarak verilmiştir. *Maktel-i Hüseyin*'de ise bu yerler sırasıyla; Musul²³⁸, Nisâbin²³⁹, Halep²⁴⁰, Ma'arra, Şeyzer²⁴¹ ve Dımaşk²⁴² olarak kaydedilmektedir.

Yûsuf-ı Meddâh'ın eseri, esirlerin Medine'ye dönmeleri ile son bulmakta ve 2775. beyitte eserin tamam olduğu bildirilmektedir.²⁴³ Daha sonra müellif duâ mâhiyetinde uzunca bir manzûm kaleme almıştır. Eserin temmet kaydı son kısımda

²²⁸ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 82^a.
²²⁹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 255.
²³⁰ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 87^a.
²³¹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 268.
²³² *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 94^a.
²³³ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 94^b.
²³⁴ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 95^b.
²³⁵ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 96^a.
²³⁶ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 96^b.
²³⁷ *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 97^a.
²³⁸ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 284.
²³⁹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 286.
²⁴⁰ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 287.
²⁴¹ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 289.
²⁴² Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 290.
²⁴³ Özçelik, *Maktel-i Hüseyin*, s. 324.

bulunup ardından iki beyitlik bir duâ temennîsi bulunmakta ve eser nihâyet
ermektedir.²⁴⁴

²⁴⁴ Özçelik, *Makel-i Hüseyin*, s. 328.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MAKTEL-İ ÂL-İ RESÛL METNİ

I. NÜSHA TAVSİFİ

Maktel-i Âl-i Resûl un şimdiye kadar tespit edebildiğimiz yalnızca iki nüshası bulunmaktadır. Bu nüshalar; Süleymaniye Kütüphanesi, Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu’nda, 4724 numarada kayıtlı²⁴⁵ ve yine aynı kütüphanenin aynı koleksiyonunda, 4727 numarada kayıtlıdır²⁴⁶. Tez çalışmamızda esas aldığımız nüsha, daha güvenilir olduğunu düşündüğümüz 4724 demirbaş numaralı MA nüshası olup 4727 demirbaş numaralı KV nüshası ile mukâyese yapılmıştır. Faydalandığımız iki nüshanın özellikleri şu şekildedir:

● MA Nüshası

Yazma eserin tam adı, eserin ilk varlığında “*Hāzā Kitāb-ı Maktel-i Âl-i Hüseyin Resûl-i Evlād-ı ‘Alī Rağıya’līlāhu Te‘ālā ‘Anh*” şeklinde, eserin başlığı olarak yer almaktadır. Kitabın tam adı dâhil olmak üzere, başlıkların tamamı metin boyunca sürh ile tanzim edilmiştir. Başlık içinde yer alan maktel kelimesi mavi mürekkepli bir kalem ile çizilmiş ve kelimenin üst tarafına “meşhur” kelimesi yazılmıştır.

Eser 246x115, 160x100 mm. ebatlarında olup serlevhasızdır. 115 varaktan oluşan yazma eserin her sayfada 13 satır bulunmaktadır. Yazımında is mürekkebi ve sürh olmak üzere iki çeşit mürekkep kullanılmış olan yazmanın tamamı nesih hat ile kaleme alınmıştır. Hattat Mustafa Parıldar, eserin hattının, dönem şartlarına göre oldukça iyi bir nesih olduğunu belirtmiştir.²⁴⁷ Harekesiz olarak kaleme alınan eserde, okumada güçlük oluşturabilecek kelimeler harekelenmiş fakat bu durum okumayı daha da güçleştirmiştir.²⁴⁸ Eserin kağıdı baştan sona tek cins olup nohûdi renktedir. Kapakları

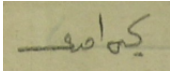
²⁴⁵ *Maktel-i Âl-i Hüseyin*, Hacı Mahmud Efendi, Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi: 004724.

²⁴⁶ *Kerbela Vak’ası*, Hacı Mahmud Efendi, Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Eserler Kütüphanesi: 004727.

²⁴⁷ Kıymetli hocam Mustafa Parıldar’a değerli vaktini ayırıp eseri incelediği için teşekkürlerimi sunarım.

²⁴⁸ bkz. *Maktel-i Âl-i Resûl*, vr. 8^a (peyik), 12^a (ölderin), 91^b (deyire).

ise siyah bez kaplı, sırtı meşindir. Eserin 25^a, 30^a, 40^a, 50^a, 60^a, 70^a, 80^a, 90^a, 100^a, 110^a varaklarında, sol üst köşede Arapça rakamlar ile kurşun kalem kullanılarak yazılmış varak numaraları bulunmaktadır.²⁴⁹

Nüshanın zahriyesinde Hacı Mahmud Efendi Vakıf Kütüphanesi'ne ait bir mühür mevcuttur. Bu mührün üst tarafında kurşun kalem ile yazılmış ifâdesi ve eserin Arapça rakamlar ile yazılmış demirbaş numarası (4724) bulunmaktadır. Yine zahriyede Süleymaniye Kütüphanesinin mührü yer almaktadır. Bu mühür eserin hâtimesinde de mevcuttur. Eserin ön iç kapağında kurşun kalem ile eserin bulunduğu koleksiyon (Hacı Mahmud Efendi) ve demirbaş numarası yazmaktadır.

50^a numaralı varakta, derkenara kaydedilmiş bir satır ve 11^b, 18^b, 41^a, 43^b, 67^a, 85^b numaralı varaklarda birer kelime olmakla beraber bu eklemelerin, hikâye içinde unutulmuş bir satır ve kelimeler olduğu, tashih esnâsında fark edilerek derkenara yazıldığı düşünülmektedir. 57^b ve 94^a numaralı varaklarda ise eksik kelimeler olmakla beraber, her hangi bir tamamlamaya gidilmemiş ve cümleler öylece bırakılmıştır. Kelime eksikliği olan bu cümleler, anlam bozukluğuna sebep olmaktadır. Ayrıca 104^b- 105^a varaklarında yapılan cümle tekrarı, eserin intihâl yapılmak suretiyle oluşturulmuş olma ihtimâlini akla getirmektedir.

Eser boyunca yapılan yazım yanlışları karalanarak uygun bir boşluğa metnin yazı boyutundan daha küçük bir yazı boyutu ile kelimenin doğrusu yazılmıştır. 48^a varağında yer alan karalanmış bir bölüm bu duruma örnek verilebilir. Eserin her varağında reddâdeler bulunmaktadır.

Eserin 115^a numaralı varağında ferağ kaydı bulunmakta, akabinde müstensih tarafından duâ arzusu ile kaleme alındığı anlaşılan bir şiir yer almaktadır. Şiirden sonra eserin kaleme alındığı yer ayrıntılı şekilde belirtilmekte, müstensih'in ismi açık şekilde zikr edilmektedir. Ferağ kaydında; “*Manastır Sancağı, Görice Kazası, Köşk Mahallesi'nden, Derviş Ali Haydâr bin Osmân el-Hâcî Tâhir tarafından Muharremu'l-harâmın 13. günü tamam oldu*”ğu yazılmaktadır. Eserin ferâğ kaydında iki tarih mevcuttur. Müstensih, kayıta eserin 13 Muharrem'de tamam olduğunu ifade ettiğinden

²⁴⁹ Bu numaralandırmanın kütüphane görevlileri tarafından yapılmış olduğu düşünülmektedir.

dolayı 1284 fi 13 tarihinin, eserin tamam olduğu günü işaret ettiği anlaşılmaktadır. 1283 Ma'is fi 5 tarihi ise söz konusu tarihin Rûmi takvimdeki karşılığıdır.

Başlangıcı (1^b):

*Hâzâ Kitâb-ı Maḳtel-i Âl-i Hüseyin Resûl-i Evlâd-ı ‘Alî Raḳıya’llâhu Te‘âlâ
‘Anh*

Bismillâhirrahmânirrahîm

Evvel Allâh adını zıkr idelüm

Ḳudretinden şun‘ını fıkr idelüm

Sonu (115^a):

Taḡrı rahmet eyleye ol kişiye

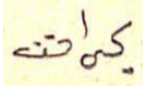
Du‘âm-ile bunı yazına

● KV Nüshası

Yazma eserin tam adı kütüphane katalogunda “*Kerbela Vak’ası*” olarak işlenmişse de, “*Maḳtel-i İmâm Hüseyin*” olarak eserin ilk varağında, eserin tek başlığı şeklinde yer almaktadır. Başlık sûrh ile yazılmıştır. Metnin meclislerinde başlık bulunmamaktadır. Eserin metin kısmının tamamı sûrh ile cetvel içine alınmıştır.

Eser 177x116, 117x67 mm. ebatlarında olup serlevhasızdır. 148 varaktan oluşan yazma eserin her sayfasında 13 satır bulunmaktadır. Yazımında is mürekkebi ve sûrh mürekkep olmak üzere iki çeşit mürekkep kullanılmış olan yazmanın tamamı nesih hat ile tek bir kalemden çıkmıştır. 61^a ve 61^b varaklarında yazı boyutunda değişiklik mevcutsa da bu durum müstensih değişikliği ile alakalı olmayıp, kalem ucunun genişliği ile ilgilidir. Eser harekesizdir, kağıdı baştan sona tek cins olup nohûdi renktedir. Eserin bazı varaklarında, sol üst köşede Latin ve Arapça rakamlar ile yazılmış varak numaraları bulunmaktadır fakat eksiklikler mevcuttur.

Nüşanın zahriyesinde Hacı Mahmud Efendi Vakıf Kütüphanesi'ne ait bir mühür mevcuttur. Bu mührün üst tarafında siyah mürekkepli bir kalem ile yazılmış

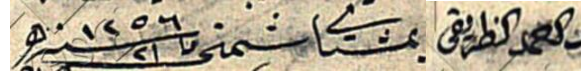

ifâdesi ve eserin Arapça rakamlar ile yazılmış demirbaş numarası (4727) bulunmaktadır. Yine zahriyede Süleymaniye Kütüphanesinin mührü yer almakta, bu mührün sol yanında Arapça rakamlar ile nüshanın varak numarası bulunmaktadır. Eserin bulunduğu koleksiyon (Hacı Mahmud Efendi) ve demirbaş numarası gibi kayıtlar hem zahriyede hem de nüshanın son varağında yer almaktadır.

Eserde, metnin tek numaralı sağ sayfalarının en alt kısmında sol sayfanın ilk kelimesinin yer aldığı reddâdeler bulunmaktadır fakat bazı kayıtlar yalnızca sağ sayfanın alt kısmında yer almakta, sol sayfanın ilk kelimesi sağ sayfanın alt kısmında kaydedilen kelimenin devamı olmaktadır. Eserin dikkat çeken bir özelliği de Yezid, Mervan, Şimr gibi Hz. Hüseyin'in katlinde dahli bulunan kişilerin isimlerinin ters şekilde yazılmış olmasıdır.²⁵⁰

Eserin 148^b numaralı varağında ferağ kaydı bulunmaktadır. İlgili kayıta müstensihin ismi açık şekilde zikr edilmektedir. Ferağ kaydında; “*Ketebehu el-ḥakīr el-*

ḥakīr es-seyyīd Hasen Haşīb min telāmiz

sene 1652 Hicrī şāhib ve mālīk ‘Abdu’s-selām zāde” kaydı bulunmakta, ferağ kaydının hemen alt kısmında ise çerçeve içerisinde “*Ahmed Şemsī ‘Abdu’s-selām zāde Ahmed dār-ı beḳāya rıḥlet itmīşdir. Rūḥ-ı revānı şād olsun.*” ifadesi yer almaktadır.

Başlangıcı (1^b):

Maḳtel-i İmām Hüseyin

Çün aña *levlāk* kılmışdur ḥiṭāb

Ol şehīd-i ebrār sultān-ı şaffāt

Sonu (148^b):

²⁵⁰ Bkz. *Kerbela Vak’ası*, vr. 30^a, 31^a, 39^b vd.

h  zret el get  rdi du      k  ld  . A  h  blar   m  n didiler. All  h Teb  rek ve Te     l   kab  l eyledi. A  h  blar eyitdiler ya    Amr ya  a sen    Azr  '  l'den   ok diled  n didiler.

II. METİN TESİSİNDE TAKİP EDİLEN USÛL

- Metin tesîsinde MA nüshası esas alınmış, KV nüshası ile farklılıkları dipnotlarda gösterilmiştir.
- Nüsha farkları gösterilirken önce esas alınan nüshadaki ibâre verilmiş, iki noktadan sonra (:) diğer nüshanın varyantı gösterilmiştir.
- Tam ve imlâya bağlı transkripsiyon kullanılmıştır.
- Âyet-i kerîme, hadîs-i şerîf, kelâm-ı kibâr ve eser isimleri italik yazılmıştır.
- Arapça önekler “*el-hakirü*’l...” şeklinde yazılmıştır.
- Farsça önekler kelimedenden çizgi ile ayrılarak yazılmıştır.
- Bağlaç ve edatların imlâsı hususunda metnin istinsâhına bağlı kalınmamış, uygun görülen kısımlarda tamire gidilmiştir.
- Nokta eksiklikli ve fazlalılığın kaynaklanan yanlış yazımlarda kelimelerin orijinal imlâları tercih edilerek ayrıca belirtilmemiştir.
- *Dad* (ض) harfinin yazımında yaygın Türkçe kullanımı esas alınmıştır.
- Ekler, metnin tamamında istinsâha uygun şekilde aktarılmış, herhangi bir müdâhale yapılmamıştır.
- –ile edat/bağlacı ve içün edatı öncesinde geldiği kelimeye bitişik yazılmış ise (-) işareti ile eklenmiş olduğu kelimeyle birlikte (kaşa-ile, derd-ile, itmek-içün, anuñ-içün vb.) gösterilmiştir.
- Eser boyunca bazı kelimelerin ikili kullanımı göze çarpmaktadır. Bu kelimelerden yalnızca “*tez/tiz*” kelimesinde “*tiz*” tercih edilmiş, diğer kelimeler için metnin istinsâhına bağlı kalınmış, metinde her iki kelimeye de yer verilmiştir.
- Şahıs ve yer isimlerinde görülen yanlışlıklarda tamire gidilmiştir.
- Metinde tamir edilmeye uygun kısımlar köşeli parantez ile eklenmiştir.

- Eserin manzûm kısımları kâfiye ve vezin açısından fazlaca problemli olduğundan herhangi bir ekleme veya çıkarma yapılmamış, metinde yer aldığı şekli ile aktarılmıştır.

- Eserin manzûm kısımları mensur formda kaydedilmiş olmasına rağmen transkripsiyonlu metinde bu kısımlar beyit formunda tanzim edilmiştir.

- Eser, **Hikâyet** ve **Meclis** başlıkları esas alınarak paragraflara ayrılmıştır.

- Transkripsiyonlu metinde varak numaralandırması, kütüphane görevlilerince işlendiği düşünülen numaralandırma esas alınarak yapılmıştır.

III. TRANSKRİPSİYON SİSTEMİ

ء	'	ص	ş
ا	a, e, ā	ض	ɖ,ʒ
ب	b	ط	ɬ
پ	p	ظ	ʒ
ت	t	ع	ʕ
ث	s	غ	ɡ
ج	c	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	ħ	ك	k,n,ñ
خ	ħ	ل	l
د	d	م	m
ذ	ʒ	ن	n
ر	r	و	v (o, ö, u, ū, ü)
ز	z	ه	h (a,e)
س	s	ی	y (ı, i, î,a)
ش	ş		

IV. MAḲTEL-İ ĀL-İ RESŪL METNİ

[1^b MA] *Hāzā Kitāb-ı Maḳtel-i Āl-i Hüseyñ Resŭl-i Evlād-ı ‘Alī Raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘Anh’*

Bismillāhirrahmānirrahīm

[*Fā‘ilātün / fā‘ilātün / fā‘ilün*]*

Evvel Allāh adını zıkr idelüm
Ḳudretinden şun‘ını fıkr idelüm

Evvel Āḥir pādişāh-ı lā-yezāl
Oldur Ḳādir oldur Evvel bī-zevāl

Evvel Āḥir Kerīm kār-sāz
Zāhir Bāṭındur ol niyāz

Şāni‘ oldur şunı‘ anıñ bī-kıyāş
Yaradılmış aña oḳur ḥamd sipās

Yer ve gök ‘arş u kürs ḥŭr-i cinān
Ol yaratdı ay gün ins cān

Ol Ḳadīm [u] Ḳādir ü Ferd ü Şamed
Kim *ḳul huva’llāhu eḥad*

Ol münezzeh pādişāh-ı birr ü bār
Ḳamuların sırrı āşikār

İns ü cinn ü mürğ ü mār u mūr u māh
Ḳamuya rızḳın viren perverdigār

‘Ālimü’l-ğayb u Başır ü hem Semi‘
Vāy aña kim olmadı muṭī‘

Her kim ol dergāh[a] geldi oldı şād
Gelmeyenler ḳaldı nām-dār

Her kim anda cān fedā ḳıldı yakın
Buldı ol cānına biñ cān-ı yakın

¹ Hāzā Kitāb-ı Maḳtel-i Āl-i Hüseyñ Resŭl-i Evlād-ı ‘Alī Raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘Anh MA: Maḳtel-i İmām Hüseyñ KV.

* Metnin manzum kısımlarında ağırlık kazanan kalıp olmakla birlikte bir çok bölümde kalıba uyulmamaktadır.

Sen daḥı gül cānını kılma dirîḡ
Ta ki şoñra dimeyesin ey dirîḡ

Cān fedā [2^a MA] kılsañ kılasın bî-a‘ ref
Olmayasın bir kılasın ebed

Enbiyā ol pervānedür
Olmayanlar āyet-i dīvānedür

Der Na‘t-ı Ḥazreti Resūl Ş[all’illāhu] ‘A[leyhi] V[esellem]

Enbiyānıñ şāh[1] sultān-ı resūl
Ol Resūlu’llāh Muştafā şāh-ı uşūl

Ol Ḥabību’llāh-ı ol kāmı kerem
Ol Resūlu’llāh-ı şāh-[1] muḥterem

Kendü zî-ṭāhir ve ‘ḍ-ḍuḥā
Gözi mā-zāḡa ‘l-başar leyli ḍuḥā

Şacı anuñ ve ‘l-leyli ebü’l-kerem
Raḥmeten li ‘l-‘ālemīn nūn-ve ‘l-ḡalem

Anuñ iledür münevver yer ü gök

Cān fedā olsun aña ḥaḡdır
Anuñ-çün yaratıldı yer gök a‘ rş kürsi āşikār

Mu‘ cizātı taşa delivirdi a‘ yān
Taş içinde eyledi āb-ı revān²

[1^b KV] Çün aña levlāk kılmışdur ḥiṭāb
Ol şāh-ı³ ebrār sultān-ı şaffāt

Enbiyānuñ ḥatmīdür sultān-ı dīn
Evliyāya raḥmeten’lil-‘ālemīn

Ay iki yardı ol şadr-ı şafā
Ḳuru ağaç virdi ḥurmā⁴ vefā

Ādem aña faḡr kıldı
Buldı nār hem Ḥalīlu’llāh oldı dil-nevā⁵.

² MA nüshasında yer alan tevhid ve na‘t-ı Resūl’ün bir kısmı KV nüshasında mevcut olmayıp ilgili eser na‘t-ı Resūl’ün orta kısımlarından bir beyit ile başlamaktadır.

³ şāh-ı MA: şehīd-i KV.

⁴ ḥurmā MA: şemer KV.

⁵ dil-nevā MA: dil-nüvāz KV.

Mūsā anuñla Kelīmu'llāh ola
İ' sâ anuñla Rūhu'llāh evvelā⁶

Yargımızdur⁷ dīne dermān olan
Gönlümüzde⁸ dīn ile imān olan⁹

[2^a KV] Ol Emīnu'llāh şefi'ü'l-müznibīn
Ol [2^b MA] yārenleri imāmü'l-muttaḳīn

Der Na't-ı Çiḫār-yār-ı Muḥammed Muṣṭafā Ş[alla'llāhu 'A[leyhi] V[esellem]]¹⁰

Yārı evvel ol Ebū Bekr-i şafā
Kān-ı şıdk yār-ı cān-ı Muṣṭafā

Hem ikinci yārī 'Ömer'dür be-nām
Ol Emīrū'l-Mü'minīn şāh-ı kirām

Ol birisi geldi¹¹ ' Oṣmān-ı ḫayā
Cāmi' -i Ḳur'ān şāh-ı bī-riyā

Geldi dördünci ' Alīy-yi Murtaḏā¹²
Şāh-ı dīn aña gelüpdür *hel etā*

Cānımuza oldılar¹³ erkān-ı dīn¹⁴
Anlar olmuşlar¹⁵ imāmü'l-muttaḳīn

Anlaruñ¹⁶ ' aşkı¹⁷ her kim şıdkıla¹⁸
Şaḳladıysa lā-cerem imān bula¹⁹

Kim bunları birbirinden ayıra²⁰
Āḫiretde tamu odına gire

⁶ Bu beyitten sonra MA nüshasında yer almayan bir beyit mevcuttur; Küfri dünyadan götürdi ol emīn/
O getürdi ' āleme imān u dīn KV.

⁷ yargımızdur MA: yazgımızdur KV.

⁸ gönlümüzde MA: gönlümüzden KV.

⁹ olan MA: ola KV.

¹⁰ KV nüshasında başlık bulunmamaktadır.

¹¹ geldi MA: oldı KV.

¹² geldi MA: oldı KV.

¹³ oldılar MA: oldı ger KV.

¹⁴ erkān-ı dīn MA: erkān u dīn KV.

¹⁵ olmuşlar MA: oldılar KV.

¹⁶ anlaruñ MA: انلروك KV.

¹⁷ ' aşkı MA: ' aşkı KV.

¹⁸ şaḳladıysa MA: صدقيله KV.

¹⁹ bula MA: بولا KV.

²⁰ ayıra MA: ايرى KV.

Ger dilerseñ²¹ rahmetine iresin²²
Muştafa²³ yârenlerini göresin

Çün²⁴ Rağıya'llâh degül ey pür kerem
Kamu evlâdına aşhâbına hem²⁵

*Maţla'ı Dāsītân-ı Der-Beyân-ı Maţtel-i İmâm Hüseyin bin A'li Vaşf-ı
Kerbela²⁶*

[2^b KV] Râviyân-ı ahbâr ve nâkilân-ı esrâr²⁷ Ebû Bekrurâk²⁸ ve Said Şâmî ve Hişâm-ı İşfahan ve Şürgî Bağdâdi ve Ebû Tâhiru'l Mûsa²⁹ rağıya'llâhu 'anh³⁰ şöyle rivâyet iderler.³¹ Ol vaqtün kim³² ol şadr-ı şaffe-i şafâ ol mäh-ı kûbbe-i vefâ mu'allâ muzekkâ³³ [3^a MA] iki cihân güneşi Muḥammed Muştafa şalla'llâhu 'a[leyhi] v[eselle]m kaçan³⁴ Mekke'den hicret idüp Medîne'ye geldi.³⁵ Sekiz yıl olmuşdı.³⁶ Sekiz yıldan sonra Resûl ḥazreti Allâh³⁷ emir birle³⁸ virdi.³⁹ Mekke'yi fetḥ eyledi. Halkını⁴⁰ imâna da'vet eyledi. İmâna gelen⁴¹ kurtuldu gelmeyi⁴² kılıçdan geçürdiler. Ka'be içinde⁴³ şanemler arıtdılar. Kabâil-i A'rablar geldiler⁴⁴ Resûl⁴⁵ öninde imân getürdiler. Küfr karanlığını⁴⁶ 'âlemden götürdiler. Ehl-i İslâm oldılar. Resûl ḥazret[i]⁴⁷ [3^a KV] şād

²¹ KV: ديلرسن MA: ديلرسك

²² KV: ايرهسين MA: ايرهسن

²³ KV: مصطفىا MA: مصطفى

²⁴ KV: Hoş MA: Çün

²⁵ KV: Kamu evlâdına aşhâbına hem MA: Kamu evlâdına aşhâbına hem/ Hoş rağıya'llâh degül ey pür kerem KV.

Bu beyitten sonra KV nüshasında 1256 tarih kaydı yer almaktadır.

²⁶ Başlık KV nüshasında mevcut değildir.

²⁷ KV: nâkilân-ı esrâr MA: nâkilân KV.

²⁸ KV: Ebû Bekr Rezzâk MA: Ebû Bekrurâk KV.

²⁹ KV: Ebû Tâhirî Tûsi MA: Ebû Tâhiru'l Mûsa KV.

³⁰ KV: 'anh MA: 'anhüm KV.

³¹ KV: iderler MA: iderler kim KV.

³² KV: vaqtün kim MA: vaqit ki KV.

³³ KV: +müctebâ u murtażâ KV.

³⁴ KV: -kaçan KV.

³⁵ KV: geldi MA: geleli KV.

³⁶ KV: olmuşdı MA: olmuş idi KV.

³⁷ KV: +Te'âlâ KV.

³⁸ KV: emir birle MA: emri ile KV.

³⁹ KV: virdi MA: vardı KV.

⁴⁰ KV: Halkı MA: Halkını KV.

⁴¹ KV: gelen MA: gelenler KV.

⁴² KV: gelmeyi MA: gelmeyenleri KV.

⁴³ KV: içinde MA: içinden KV.

⁴⁴ KV: geldiler MA: geldi KV.

⁴⁵ KV: Resûl MA: Ḥazret-i Resûl KV.

⁴⁶ KV: karanlığını MA: karanlığın KV.

⁴⁷ KV: +'aleyhi's-selâm KV.

[u] hurrem oldu.⁴⁸ Yine döndi Medīne'ye geldi. Aşhāblar ğanīmet mālıyla evlerine geldiler⁴⁹. Gine⁵⁰ i' bādete meşğul oldılar ta ki bunun üzerine bir yıl geçti. Meger⁵¹ bir gün Medīne halkı gördiler kim Mekke tarafından toz kıptı. Aşhāblar gördiler kim ol toz içinde⁵² katār katār muhāvele çok develer geldiler.⁵³ Meger yükle[ye]n Ebū Süfyān idi. Ta⁵⁴ iki kişi geldiler⁵⁵ eyitdiler. Ya aşhāb-ı Resūl bu gelen Kureyş cemāa' tünden Mekke seyyidlerinden Ebū Süfyān'dur ki [3^b MA] Mekke fethinden⁵⁶ imāna gelüp senūñle⁵⁷ dīn kardaşları olmışdur⁵⁸ didiler. Çünkü aşhāblar⁵⁹ bildiler ki bu gelen Ebū Süfyān'dur. Karşu vardılar Ebū Süfyān ile görüşdiler. Aldılar⁶⁰ şehre geldiler. Ebū Süfyān toğrı Resūl hāzret[i] katuna geldiler.⁶¹ Ayağına düşdi yüz yere kodı du'ā [3^b KV] eyledi. Hāzret-i Resūl⁶² anuñla görüşdi. Eyitdi ya Süfyān⁶³ ne oldu didi⁶⁴ Mekke'den bunda geldüñ.⁶⁵ Ebū Süfyān eyitdi. Ya Resūlu'llāh senūñ mübārek cemālūñi göresüm geldi.⁶⁶ Senūñ ayrılığıña dōyemezem.⁶⁷ Göñlüm şöyle arzū⁶⁸ eyledi kim dā'im mübārek cemālūñi temāşā kılam. Ol sebebdan mālımı rızkıımı bile getürdüm ki⁶⁹ yolına fedā kılam olanca hīdmetūñde⁷⁰ kılam didi. Resūl hāzreti⁷¹ anı işitdi şād oldu. Ebū Süfyān'a du'ā kıldı. Ebū Süfyān vardı Medīne şehrinde mekān dutdı. Cemi' nesneden vaz geldi bey [ü] şirāy⁷² terk eyledi.⁷³ Tā' ate i' bādete meşğul oldu. Meger Ebū Süfyān'ın bir yigit⁷⁴ oğlı⁷⁵ vardı. Adına Mu'āviye dirler idi. [4^a KV] Ebū Süfyān cemi' mālını⁷⁶ ve⁷⁷

⁴⁸ –oldı KV.

⁴⁹ +karār kıldılar KV.

⁵⁰ Gine MA: Yine KV.

⁵¹ –Meger KV.

⁵² içinde MA: içinden KV.

⁵³ geldiler MA: geldi KV.

⁵⁴ ta MA: +ki KV.

⁵⁵ geldiler MA: geldi KV.

⁵⁶ fethinden MA: fethinde KV.

⁵⁷ senūñle MA: sizūñle KV.

⁵⁸ olmışdur MA: olubdur KV.

⁵⁹ aşhāblar MA: aşhāb-ı Resūl KV.

⁶⁰ –Aldılar KV.

⁶¹ geldiler MA: geldi KV.

⁶² Hāzret-i Resūl MA: Resūl Hāzreti 'aleyhi's-selām KV.

⁶³ Süfyān MA: Ebū Süfyān KV.

⁶⁴ –didi KV.

⁶⁵ +didi KV.

⁶⁶ göresüm geldi MA: görem ki geldüm KV.

⁶⁷ dōyemezem MA: doymadum KV.

⁶⁸ ارزوا MA: عرض KV.

⁶⁹ getürdüm ki MA: getürdüm KV.

⁷⁰ hīdmetūñde MA: hīdmetde KV.

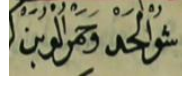
⁷¹ + 'aleyhi's-selām KV.

⁷² شرای MA: شراء KV.

⁷³ eyledi MA: idüp KV.

⁷⁴ –yigit KV.

tavarını [4^a MA] oğluna⁷⁸ virdi. Ebū Süfyān gāyetde mūna‘am mālđār idi. Cemi‘

nesneden gāyri yedi yüz devesi var idi. girü kalan mālđı dağı aña göre idi.

Pes vardı cemi‘ sünden el çekdi. Resūl ھاẓretinüñ⁷⁹ şöhetini ihtiyār itdi. Namāza niyāza ‘ibādet⁸⁰ meşğūl oldı. Ebū Süfyān’uñ bu işi Resūl’e hoş geldi.⁸¹ Bir gün ھاẓret-i Resūl⁸² mübārek⁸³ başını ھاıldırdı. Ebū Süfyān oğlı Mu‘āviye’nüñ yüzine bađdı eyitdi. Ya Mu‘āviye niçün evle[n]mezseñ. Gerekdür ki evlenesin.⁸⁴ Benüm⁸⁵ sünnetimi yerine getüresin.⁸⁶ Tañrı Te‘ālā⁸⁷ emrine muñı‘ olasın. Müslümānlıđı ruhbāniyet revā degildür didi. Mu‘āviye eyitdi Ya Resūlu’llāh senüñ cemālñıñ haqqı-çün ben⁸⁸ [4^b KV] göñlümi ‘avratdan dađı oğlandan kıızdan fāriğ olmuşam⁸⁹ didi. Resūl ھاẓreti eyitdi ya Mu‘āviye Tañrı emrin benüm sünnetim yerine getür var evlen didi. Mu‘āviye’nüñ göñlünde niyet⁹⁰ var kim⁹¹ hiç evlenmeye. Anuñ-çün kim bir gün Resūl ھاẓret[i]⁹² aña dimişdi kim Ya Mu‘āviye [4^b MA] senüñ belüñden bir oğlan gele fesād ehli ol ādem⁹³ benüm ālime⁹⁴ andan⁹⁵ sebeb ola ölmesine⁹⁶ dimişdi. Rāviler şöyle rivāyet iderler⁹⁷ ol söz⁹⁸ Mu‘āviye’nüñ ھاılağunda ھاalmıştı. Hem gine⁹⁹ göñlünde bu niyet eyitdi. Göreyüm ben evlenmicek benden nice zürriyet gelür¹⁰⁰ didi. Resūl ھاẓretinüñ¹⁰¹ sözün tutmadı.¹⁰² Allāh

⁷⁵ اوغلی MA: اوغلو KV.

⁷⁶ مالکی MA: مالکی KV.

⁷⁷ -ve KV.

⁷⁸ oğluna MA: oğlu Muāviye’ye KV.

⁷⁹ ھاẓretinüñ MA: ھاẓret KV.

⁸⁰ -‘ibādet KV.

⁸¹ Resūl’e hoş geldi MA: Resūl ھاẓretine gāyet hoş geldi KV.

⁸² ھاẓret-i Resūl MA: Resūl ھاẓreti KV.

⁸³ -mübārek KV.

⁸⁴ -Gerekdür ki evlenesin KV.

⁸⁵ benüm MA: niçün sen benüm KV.

⁸⁶ getüresin MA: getürmezsin KV.

⁸⁷ -Te‘ālā KV.

⁸⁸ -ben KV.

⁸⁹ olmuşam MA: ھاomuşam KV.

⁹⁰ -niyet KV.

⁹¹ kim MA: idi ki KV.

⁹² bir gün Resūl ھاẓret[i] MA: Resūl ھاẓret[i] bir gün KV.

⁹³ ol ādem MA: ola ve hem KV.

⁹⁴ ālime MA: ol ādemüñ ölümüne KV.

⁹⁵ +bir KV.

⁹⁶ -ölmesine KV.

⁹⁷ iderler MA: iderler kim KV.

⁹⁸ -söz KV.

⁹⁹ Hem gine MA: ve hem yine KV.

¹⁰⁰ gelür MA: ھاşıl olur KV.

¹⁰¹ ھاẓretinüñ MA: ھاẓreti KV.

¹⁰² طتمادی MA: دوتمادی KV.

emrine ‘āsi oldu¹⁰³. Bu tedbiri itdi gör ki taqdir aña ne çäre buldı. Pes vardı Mu‘āviye yük tutdı sefer yerağın kıldı. Bir nice gulām¹⁰⁴ bile aldı. Ticāret[e] gitdi vardı üç yıl¹⁰⁵ gitdi mal taḥṣil itdi. Şād [u] ḥurrem girü¹⁰⁶ geldi. Aşḥāblar¹⁰⁷ Ebū Süfyān[’a] beşāret kıldılar. Mu‘āviye Resūl ḫatuna geldi. Resūl ḫazretinüñ ayağına düşdi. Aşḥāblar¹⁰⁸ görüşdi. Bir deve yüki ḥürmā Resūl’e¹⁰⁹ armağān getürdi. Resūl¹¹⁰ anı aşḥāblar[a] üleşdürdi. Ol¹¹¹ geçti irtesi oldu.¹¹² Aşḥāblardan bir kaç kişi cem‘ oldılar.¹¹³ Ebū Süfyān evine geldiler. Oğlı¹¹⁴ [5^b KV] Mu‘āviye müsāferet [5^a MA] itmek-içün aldılar. Medine şehrinüñ bir¹¹⁵ çaygāhlarına Mayıs’ta¹¹⁶ bahcasına¹¹⁷ geldiler bir hoş yerde āb-ı revān kenārında oturdılar. Mu‘āviye’nüñ göñlün ile getürdiler. Bir zamandan soñra nāgāh Mu‘āviye ḫazā-yı ḥācet¹¹⁸ oldu. Yerinden tırı geldi bir ağaç dibine vardı. Diledi ki şu dōke rāḫat ola.¹¹⁹ Orada Mu‘āviye feryād eyledi. Çağırdı. Meger şu dōkerken yer delüğinden bir ‘ākrep çıkdı ḫazā-ile anuñ zekerine zaḥm urdı. Ol yārenler sekerdüp geldiler¹²⁰ Mu‘āviye’nüñ üstine üşdiler. Eyitdiler¹²¹ saña ne oldu ki böyle çağırursın¹²² didiler. Mu‘āviye bir kez āh eyledi yüregünden¹²³ eyitdi. Yārenler¹²⁴ bir çäre idün [6^a KV] kim bir ‘ākrep zekerime nış saçdı¹²⁵ didi. Mu‘āviye’nüñ ‘aqlı gitdi. Ol yārenler gördiler kim Mu‘āviye’nüñ ḫālī düşvār oldu.¹²⁶ Ḳoltuğuna girüp aldılar¹²⁷ eve geldiler. Atasına ḫaber oldu. Atası geldi oğlunuñ ḫālīni gördi āh eyledi. Mu‘āviye yanup feryād iderdi. [5^b MA] Ḳasığı şişdi. Ne ḫadar tımār eylediler-ise¹²⁸ daḫı beter oldu. Hīç ağırsı

¹⁰³ +Resūl ḫazret aña dimişdi kim senüñ [5^a KV] belüñden zürriyet gelür didi. Resūl sözün tutmadı Allah emrine ‘āsi oldu. Bu şöyle niyet kıldı kim evlenmeye ta benden zürriyet gelmeye didi KV.

¹⁰⁴ gulām MA: oğlan KV.

¹⁰⁵ yıl MA: yıla degin KV.

¹⁰⁶ girü MA: yine KV.

¹⁰⁷ Aşḥāblar MA: Şahābiler KV.

¹⁰⁸ aşḥāblar MA: Aşḥāblar ile KV.

¹⁰⁹ Resūl’e MA: Resūl ḫazretine KV.

¹¹⁰ Resūl MA: Resūl ḫazreti KV.

¹¹¹ ol MA: ol gün KV.

¹¹² –oldı KV.

¹¹³ oldılar MA: olub KV.

¹¹⁴ اغلى MA: اعلو KV.

¹¹⁵ –bir KV.

¹¹⁶ Mayıs’ta MA: ḫurma-sitān KV.

¹¹⁷ bahcasına MA: bahçalarına KV.

¹¹⁸ ḫazā-yı ḥācet MA: ayak yolu ḥāceti KV.

¹¹⁹ +Rāviler şöyle rivāyet iderler kim KV.

¹²⁰ geldiler MA: gelüp KV.

¹²¹ +ya Muāviye KV.

¹²² çağırursın MA: çağırıp feryād eyledüñ KV.

¹²³ āh eyledi yüregünden MA: yürekden āh eyledi KV.

¹²⁴ +baña KV.

¹²⁵ nış saçdı MA: zaḥm urdı KV.

¹²⁶ +tiz KV.

¹²⁷ aldılar MA: alup KV.

¹²⁸ eylediler-ise MA: itdilerse KV.

sākin olmadı. Mu‘āviye’nün kavm[i] qarā’ib[i]¹²⁹ melūl oldılar. Ebū Süfyān oğlu¹³⁰ çün ağlardı. Bunlar bu hāl içinde¹³¹ iken nāgāh gördiler ki kapudan bir pīr¹³² geldi elünde ‘aşā ayağunda n‘alin çağırıp eyitdi. Ya cemā‘at niçün ağlarsız didi. Buña¹³³ Mu‘āviye’nün hālını ‘arz itdiler. Ol pīr eyitdi ya cemā‘at anuñ [6^b KV] dermānına¹³⁴ oldur ki cimā‘ ide ta ki andan ol zehir meziyle¹³⁵ çıka yoḥsa helāk olur didi. Pīr bu sözi didi taşra çıkdı gā’ib oldu. Bunlar anı görüp¹³⁶ ‘acebe qaldılar. Durdılar¹³⁷ ol pīr didügi gibi qaldılar. Bir ‘avrat buldılar¹³⁸ beytü’l mālden qalmış¹³⁹ fāḥiše ‘avrat idi. Aña çok nesne virdiler ta ki ol Hindī ‘avrat¹⁴⁰ ol işe rāzı oldu.¹⁴¹ Getürdiler Mu‘āviye anuñla cimā‘ itti.¹⁴² Der-hāl zekerinüñ aḡrısı sākin oldu. Vardılar üç günden soñra ol ‘avrat[a] nikāḥ itdiler.¹⁴³ Mu‘āviye’ye virdiler ammā ki¹⁴⁴ [6^a MA] ol vaqt¹⁴⁵ Mu‘āviye cimā‘ kıldı. Ol¹⁴⁶ şehvet rahme dökülüp¹⁴⁷ Allāh’uñ emri birle ‘avrat ḥāmile oldu. Qırk gün ḥisāb [7^a KV] kıldı çünki ‘avrat kendini ḥāmile bildi. Mu‘āviye[’ye] diyüvirdi¹⁴⁸ çünki Mu‘āviye ol hālī bildi. Tañrı’nun taqḍirine ḥayrān oldu. Āh eyledi qatı qatı ağladı. Eyitdi göre kim¹⁴⁹ benüm itdügüm tedbiri¹⁵⁰ taqḍir neyledi didi. Qoy¹⁵¹ tedbire naḡar kıll taqḍire nice yüz biñ tedbire taqḍire.¹⁵² Niceler anca ki tedbir itdiler bozdı taqḍir irişcek tebdil.¹⁵³ Eylemek tedbiri gerçi hoş olur her qaçan taqḍirle ol tüş olur key muvāfiq gelmese¹⁵⁴ taqḍirle bozulur olmaz işüñ tedbirle dilersiñ indür külli¹⁵⁵ tedbir aña dige rāst

¹²⁹ qarā’ib[i] MA: qarābet[i] KV.

¹³⁰ اعلی MA: اعلو KV.

¹³¹ hāl içinde MA: hālde KV.

¹³² +gürüp KV.

¹³³ Buña MA: Bunlar KV.

¹³⁴ dermānına MA: dermānı KV.

¹³⁵ zehir meziyle MA: zehirlü meni KV.

¹³⁶ görüp MA: gördi KV.

¹³⁷ –Durdılar KV.

¹³⁸ Bir ‘avrat buldılar beytü’l mālden qalmış MA: Beytü’l mālden gelmiş bir ‘avrat buldılar KV.

¹³⁹ qalmış MA: gelmiş KV.

¹⁴⁰ –ol Hindī ‘avrat KV.

¹⁴¹ ol işe rāzı oldu MA: rāzı oldu ol işe KV.

¹⁴² itti MA: oldu KV.

¹⁴³ itdiler MA: idüp KV.

¹⁴⁴ –ammā ki KV.

¹⁴⁵ +ki KV.

¹⁴⁶ +aḡulu KV.

¹⁴⁷ dökülüp MA: döküldi KV.

¹⁴⁸ diyüvirdi MA: ḥaber virdi KV.

¹⁴⁹ göre kim MA: gör ki KV.

¹⁵⁰ +manzūme KV.

¹⁵¹ Qoy MA: Qo bu KV.

¹⁵² –nice yüz biñ tedbire taqḍire KV.

¹⁵³ tebdil MA: nitdiler KV.

¹⁵⁴ gelmese MA: gelmeye KV.

¹⁵⁵ indür külli MA: itdügün KV.

gelürse taq̄d̄ir aña bil ki taq̄d̄ir¹⁵⁶ eylemiş anda ezel ‘ālemü’s-sırru ḥafī lem yezel [7^b KV] çäre olmaz. And-ıla ve ahd-ıla kimse taq̄d̄iri bozamaz cehd-ile. Zırā taq̄d̄ir irüşüp bağlar gözün çürür fikrin unutturur sözüñ.¹⁵⁷ Cehd idüñ¹⁵⁸ hergiz ıışşı kalmadı. Çünkü [6^b MA] taq̄d̄ire muvāfıq gelmedi.

Hikāyet¹⁵⁹ Anda¹⁶⁰ rāviler şöyle rivāyet iderler ki toköz ay on günden soñra ol ‘avrat¹⁶¹ bir oğlan toğurdu. Adını la‘net¹⁶² Yezīd kodılar çünkü la‘net¹⁶³ Yezīd üç yaşına yitdi.¹⁶⁴ Bir gün Mu‘āviye oğlu la‘net¹⁶⁵ Yezīd’i getürdi.¹⁶⁶ Resūl ḥazretinüñ ḫatuna getürdi. Resūl ḥazret[i] gördü kim ata oğlunu getürmiş.¹⁶⁷ Resūl ḥazretinüñ mübārek gözleri yāşla [8^a KV] tıldı.¹⁶⁸ Eyit[di] ya Mu‘āviye ne ‘acebdür ki sen ehl-i nūr¹⁶⁹ oğluñ la‘net¹⁷⁰ ehl-i nār¹⁷¹ didi. Çünkü Mu‘āviye Resūl ḥazretinüñ ol söziñ¹⁷² işitdi. Eyitdi ya Resūlu’llāh çünkü bu oğlan la‘net¹⁷³ ehl-i nār idügin sen bilürsiñ.¹⁷⁴ Senüñ nūruñ ḥaqqı-çün bu fużul oğlanı yire vurayın helāk olsun didi. Resūl ḥazret[i] eyitdi ya Mu‘āviye bu senüñ fikrūñ¹⁷⁵ muḥāldür. Bu iş olmaz ki sen anı helāk idesin. Var anı al git bir yere ilet ta ki bu ehl-i fesāddan bunda¹⁷⁶ kalmaya. Gözüm görmesin gönüm¹⁷⁷ biraz emīn ola¹⁷⁸ [7^a MA] didi. Döndi¹⁷⁹ Mu‘āviye eyitdi ya Resūlu’llāh imdi buyur ki ben bu oğlanı kağı yaña alup vireyüm ki¹⁸⁰ ben anda karar idem. Eger dönüp Mekke’ye varursam¹⁸¹

¹⁵⁶ +taq̄d̄irdür bütün tedbīrleri anuñla imdi diñle iş bu sözleri çünkü taq̄d̄ir eylemiş KV.

¹⁵⁷ سوزوك MA: سوزين+Çünkü taq̄d̄ire olacaqdır bir iş/ çäre yoktur aña yüz biñ kez dūrüş KV.

¹⁵⁸ –idüñ KV.

¹⁵⁹ –Hikāyet KV.

¹⁶⁰ –Anda KV.

¹⁶¹ ‘avrat MA: ‘avratuñ ḥāmili yetti KV.

¹⁶² –la‘net KV.

¹⁶³ –la‘net KV.

¹⁶⁴ yitti MA: döñdi KV.

¹⁶⁵ –la‘net KV.

¹⁶⁶ getürdi MA: geldi KV.

¹⁶⁷ +gelür KV.

¹⁶⁸ طللى MA: دوللى KV.

¹⁶⁹ nūr MA: yüz KV.

¹⁷⁰ –la‘net KV.

¹⁷¹ nār MA: nārdur KV.

¹⁷² Resūl ḥazretinüñ ol söziñ MA: bu sözi KV.

¹⁷³ –la‘net KV.

¹⁷⁴ çünkü bu oğlan la‘net ehl-i nār idügin sen bilürsiñ MA: buyurursuñ KV.

¹⁷⁵ فكرين MA: فكره KV.

¹⁷⁶ +eşer KV.

¹⁷⁷ görmesin gönüm MA: görmeyüp KV.

¹⁷⁸ ola MA: olavuz KV.

¹⁷⁹ –Döñdi KV.

¹⁸⁰ vireyüm ki MA: gideyin ki KV.

¹⁸¹ varursam MA: varsam KV.

Kureyş cemā'ati baña ta'n iderler ki Muḥammed seni redd itdi Medīne[ʿye]¹⁸² [8^b KV]
 sürdi dirler.¹⁸³ Andan baña¹⁸⁴ ölmek yegdür didi. Ve baña bir yer gerekdür ki anda baña
 söylemeyeler.¹⁸⁵ Anlar benüm elüm altında olalar ta ki ben anda qarār idem didi. Resül
 ḥazreti Mu'āviye'nün ol sözün işitdi. Buyurdı. Ol dem Mu'āviye'ye altı biñ 'asker¹⁸⁶
 virdiler Hālid bin Velid baş koşdılar. Resül ḥazreti eyitdi. Ya Mu'āviye yüri imdi var ol
 la'net¹⁸⁷ oğlanı Şām mülkine¹⁸⁸ ilet. Anda qarār ide¹⁸⁹ kayırmañ kim Allāh Te'ālā size¹⁹⁰
 zafer virmişdür varuñ¹⁹¹ didi. Pes Resül¹⁹² emir birle¹⁹³ Mu'āviye vardı la'net¹⁹⁴ oğlan[ı]
 'avratını aldı altı biñ kişiyle Şām mülküne 'azm¹⁹⁵ itdiler. Çünkü Şām'a yakın geldiler.
 Ol¹⁹⁶ vaqt melik-i Şām¹⁹⁷ bir Yehūdī idi 'İmrān [9^a KV] adlu. Haber getürdiler kim İslām
 leşkeri geldi deyü. Mālik-i¹⁹⁸ Şām tırı¹⁹⁹ geldi. Altmış biñ 'asker birle²⁰⁰ [7^b MA] bunlar
 qarşu geldiler.²⁰¹ Şām 'askeri²⁰² gördiler ki İslām leşkerinün²⁰³ üstine²⁰⁴ kanadlu kuşlar
 uçardı. Bunlar anı görüp korqdılar.²⁰⁵ Bu ol kuşlardur kim [U]hud cengi gün[i]
 Muḥammed 'askerinün²⁰⁶ üstinde uçardı didiler. Hālid bin Velid Şām 'askerinün²⁰⁷
 çokluğün gördi.²⁰⁸ Döndi²⁰⁹ eyitdi. Ya Mu'āviye gel du'ā kılalum ki Allāh Te'ālā bize
 fırsat vire²¹⁰ didi. Hālid bin Velid Mu'āviye tiz atdan indiler. Qamu 'askeri birle baş
 açdılar ve zārluq kılap el qaldırup du'ā eylediler. El yüze sürdiler. Hālid bin Velid İslām

¹⁸² Medīne[ʿye] MA: Medīne'den KV.

¹⁸³ dirler MA: diyemler KV.

¹⁸⁴ –baña KV.

¹⁸⁵ söylemeyeler MA: söylemeye KV.

¹⁸⁶ 'asker MA: çeri KV.

¹⁸⁷ –ol la'net KV.

¹⁸⁸ mülkine MA: iline KV.

¹⁸⁹ ide MA: eyle hiç KV.

¹⁹⁰ +fetḥ ve KV.

¹⁹¹ +gidün KV.

¹⁹² +ḥazreti KV.

¹⁹³ emir birle MA: emriyle KV.

¹⁹⁴ –la'net KV.

¹⁹⁵ 'azm MA: 'azīmet KV.

¹⁹⁶ Ol MA: Oñ KV.

¹⁹⁷ melik-i Şām MA: Şām meliki KV.

¹⁹⁸ Mālik-i MA: Mülk-i KV.

¹⁹⁹ دورى MA: دورى KV.

²⁰⁰ 'asker birle MA: çeri ile KV.

²⁰¹ geldiler MA: geldi KV.

²⁰² 'askeri MA: çerisi KV.

²⁰³ leşkerinün MA: çerisinün KV.

²⁰⁴ +yeşil KV.

²⁰⁵ +eyittiler KV.

²⁰⁶ 'askerinün MA: çerisinün KV.

²⁰⁷ 'askerinün MA: çerisinün KV.

²⁰⁸ gördi MA: görüp KV.

²⁰⁹ Döndi MA: Muāviye'ye KV.

²¹⁰ Ya Mu'āviye gel du'ā kılalum ki Allāh Te'ālā bize fırsat vire MA: Bir hoş tedbir kılam hem öyle itdiler KV.

‘askerinden altmış kişi çıkardı ol altmış biñ ‘askere Hâlid altmış kişiyle karşı vardılar. Her bir kişi bir kâfir öldürdi. Kılıç koydılar ‘alem-dâr ser-nigün yıkdılar. Allâh Te‘âlâ’nun ‘inâyetinden Muhammed Muştafâ mu‘cizâtından düşmeni başdılar. Nicelerün başun kesdiler mâllarını yağma kıldılar. Sürdiler Şâm[’a] geldiler. Bir kaç gün Şâm’da oturdılar. Andan kalktılar cemi‘ vilâyet-i Şâm [8^a MA] aldılar. Hamaş’ı alamadılar. Yedi gün hişâr itdiler. Va‘de anda yitdi. Hâlid bin Velid[’i] okla şehîd itdiler. ‘Akıbet Hamaş’ı dağı aldılar. İslâm leşkeri Hâlid için yas itdiler. Üstine türbe yaptılar. Qur‘ân okudılar. Çünkü ol iş tamâm oldu Mu‘âviye aldı leşkeri Şâm’a geldi. Resûl hazretine haber oldu ki cemi‘ Şâm mülki alındı. Hâlid[’i] Hamaş’da şehîd itdiler deyü Resûl hazret[i] şalla’llâhu ‘a[leyhi veselle]m Hâlid için el getürdi du‘â eyledi. Cemi‘ aşhâb âmin didiler. El yüze sürdiler. Andan Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m Mu‘âviye için menşûr yazdılar ki andan oturasın sen Şâm mülkine halîfe olasın deyü peyk eline virdiler gönderdiler. Çünkü peyk Şâm[’a] geldi. Mu‘âviye katında menşûr okundu. Şâd oldu. Şâm tahtında geçdi. Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m emriyle halîfe oldu. Vilâyet-i Şâm’a hüküm kılur. Ol vakt la‘net Mervân Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m katında yazıcı idi. Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m[’a] ne âyet nâzil olsa ol yazardı. Ol vaktde [8^b MA] iken Cebraîl ‘a[leyhi’s-selâ]m geldi Âl-i ‘İmrân sûresin getürdi. Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m la‘net Mervân’a yaz didi. Ol la‘in Âl-i ‘İmrân Âl-i Mervân deyü yazdı. Çünkü Resûl hazret[i] ‘a[leyhi’s-selâ]m anı gördi. Eyitdi ya mel‘ün niçün bunu böyle kıldun didi. La‘net Mervân eyitdi ya Resûlu’llâh bunu ben kendü maşlahatum için yazdum didi. Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m kaçıldı. Eyitdi hey mel‘ün bin mel‘ün didi. Sürün Medîne’den gitsün didi. Vardılar la‘net Mervân[’ı] Medîne’den sürdiler. Bir yıl kodılar andan soñra yazıcı ‘Osmân radıya’llâhu Te‘âlâ ‘anh oldu ki câmi‘-i Qur‘ân’dur.

Hikâyet Rivâyet şöyle iderler ki çünkü Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m hazreti ‘âleme küfür korkuluğun getürdi dîn şartını yerine getürdi. Andan soñra kendüsi bu dâr-ı fenâdan dâr-ı beķaya intikâl itdi. Ya‘ni dünyâsın degiştirüp vefât itdi maķ‘ad-ı sıdk[a] irişdi ki vakt Hazret-i Resûl altmış üç yaşında vefât eyledi. Andan soñra Ebû Bekr eş-Şiddîķ radıya’llâhu Te‘âlâ ‘anh yerine halîfe [9^a MA] oldu. Ebû Bekr ‘adl-i dâd eyledi. Aşhâblar andan hoşnûd oldılar çünkü la‘net Mervân anı işitti. Adam gönderdi ki eyitdi. Ya halîfe-yi Resûl n’ola ben kuluñ suçunu ‘afv idüp koyasun ki anda varayum hidmetiñde olayum. Günâhum bağışlayasın didi. Ebû Bekr çünkü işitdi. Eyitdi bu iş maşlahat degildür ki ol bunda gele Resûl ‘a[leyhi’s-selâ]m sözine muķâlefet idem didi.

Buyurdi. Vardılar la‘net Mervān bir yıl daḥı aña rey qodılar. La‘net Mervān acıqlandı Ebū Bekr’e kīn göñlünde bağlandı. Boyuña Şām’da Mu‘āviye daḥı ḥaber gönderüp eyitdi. Ya ḥalīfe baña destūr vir varayum Ḥazret-i Nebī ‘a[leyhi’s-selā]m ziyāret ideyüm dönüp girü yerime gelürem didi. Ebū Bekr ana daḥı destūr virmedi. Eyitdi. Ḥazret-i Resūl ‘a[leyhi’s-selā]m buyurmışdur ki sen andan gelmeysin didi. Mu‘āviye bu ḥaberi işitdi suḥt oldu ol melāletle gice yitti. İki cihān güneşi [9^b MA] Muḥammed Muştafā’ya düşünde gördi. Geldi Resūl ḥazretinüñ ayaḡuna düşdi ağladı. Resūl ḥazreti ‘a[leyhi’s-selā]m eyitdi ya Mu‘āviye niçün ağlarsın. Sen Ebū Bekr’e melūl olma ki ol nā-meşru‘ iş itmez didi. Daḥı saña beşāret olsun ki yarın şabāḥ şehre yedi deve yüki māl geliserdür ḡā’ibden. Ol hārun mālundandır ḥelāl māldur. Gerek ki ol mālī ḥarc idesin Allāh için ‘ibadet eylemege bir cāmi‘ yapasın. Hiç bir yerde olmaya ve kimse anuñ menendin düzmeye. Bir binā idesin ki āfākda müneşşir ola didi. Hem ol mālī ne yerde bulursan bünyādı orada idesin deyüp işmarladı. Mu‘āviye daḥı Resūl ‘a[leyhi’s-selā]m sözün işidirken uyan[u] geldi. Gördü kim ol evüñ içi nūr ile toptolu olmuş. Tekbīr getürdi. Resūl’e şalavāt getürdi. Tırı geldi. Abdest aldı namāz kıldı. Qur’ān okumaḡa meşḡul oldu.

Ḥikāyet Rāviler şöyle rivāyet iderler ki ol zamānda bir kişi var idi. [10^a MA] Yedi deve birle Şām’a yük taşırdı. Dā’im işi güci ol idi. Bir şākirdi vardı. Anuñla bir gice develerin yedüp giderken nāḡāḥ bir yerden bir şu‘le göründi. Ol kişi şākirdine eyitdi. Sen dur ben varayın göreyim ki ol şu‘le nedür didi. Şākird tırdı. Kendi sürdi geldi. Gördü ki bir mağara içi toptolu māl-ile tolu. Deveci anı gördi şād oldu sevindi. Şākirdine çağırdı. Eyitdi hey develeri al gel. Tañrı Te‘ālā bizi bir ḥazīne tūş kıldı devletimüz yār kıldı didi. Şākird develeri getürdi ikisi bile içerü girdiler. Gördiler ki ol māl deve getürecek māl degildür. Ol yedi deve[yi] māl-ile getürebildükçe yükletdiler gitdiler. Kendüleri tama‘a düşdiler. Eyitdiler varalum qoynumuza kuşaḡımuza altun koyalum ziyān yoḡdur deyü geldiler. Qoyunlara kuşaḡlara altun-ile toldurdılar. Taşra çıkarken ol mağara eşigi önlerine üstine düşdi. İkisi daḥı [10^b MA] helāk oldılar. Allāh’uñ emriyle yedi deve yola girdiler gitdiler. İrte olunca Şām’a geldiler. Çünkü şabāḥ oldu Şām kavmi ol develeri gördiler. Ortaya aldılar bilmezler ki yüki nedür. Hem şāḥibi daḥı yoḡdı ki andan ḥaber alalar. Mu‘āviye ki Muḥammed Muştafā şalla’llāhu ‘a[leyhi ve selle]m[i] düşünde görmışdı. Cemi‘ buñlarla tırı kıldılar. Qal‘adan taşra çıktılar ol dem Mu‘āviye iriş geldi, ol develeri gördi. *Şaddaqa Ya Resūlu’llāh* didi.

Geldiler ol develeri aldılar. Buyurdi Mu‘āviye girü ol yerde bünyād yaptılar. Ol māl[1] harc idüp bir cāmi‘ yaptılar. Resül ‘a[leyhi’s-selā]m emrini yerine getürdi. Ol mescid Cāmi‘-i Meyyār Ümeyye deyü ad virdiler. Bu haberi Ebū Bekr raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘anh işitdi. Mu‘āviye’ye taḥsîn kıldı.²¹¹ Andan soñra²¹² boyñadan²¹³ Mu‘āviye[’ye]²¹⁴ haber gönderdi. Eyitdi²¹⁵ ya Ḥalīfe baña destūr vir ki varam²¹⁶ iki cihān güneşi Muḥammed Muṣṭafā²¹⁷ şalla’l-lāhu ‘a[leyhi veselle]m[i]²¹⁸ ziyāret kılam didi.²¹⁹ ‘Oṣmān raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘anh²²⁰ aña²²¹ destūr virdi. Mu‘āviye çünki destūr haberini işitdi şād oldı. Vardı Şām²²² ulularuñ [11^a MA] bir bir²²³ getürdi. Cemi‘²²⁴ ekābīr-i a‘yān-ı mülki [10^a KV] umerā-yı bāy yoḥsül²²⁵ geldiler. Mu‘āviye anlara konuklık itdi. Kendi oğlu la‘net²²⁶ Yezīd’uñ eline yapışdı tahta çıkardı. Kendü begligin aña virdi. Veli‘ ahd itdi.²²⁷ Cemi‘²²⁸ kavm anı kabūl kıldılar. La‘net²²⁹ Yezīd’le bi‘at itdiler.²³⁰ Aña rızā virdiler. Mu‘āviye anlara vedā‘ kıldı. Sürdi Medīne şehrine geldiler. Ḥazret-i Nebī ‘a[leyhi’s-selā]m[1]²³¹ ziyāret kıldı. ‘Oṣmān’la buluşup bir kaç gün anda qaldı. Rāviler²³² rivāyet iderler ki bir gün geldi Ebū Bekr oğlu Muḥammed ‘Oṣmān’dan nafaqa diledi. Eyitdi ya ḥalīfe baña nafaqa vir ki ehl-i ‘iyāl ıṣṣıyam²³³ hem ḥalīfe-zādeyem didi. ‘Oṣmān eydür gerçektür ḥalīfe-zādedür didi. Emr itdi la‘net²³⁴ Mervān’a²³⁵ bir menşūr yaz ki²³⁶ Muḥammed vara

211 KV nüshası [7^b MA] sâhifesinden [10^b MA] sâhifesine kadar eksiktir. Eksiklik sâhife kopukluğu münâsebeti ile olmayıp hikâyenin aktarımındandır. Bu eksiklik yerine başka bir olay rivâyet edilmiştir; Ol şehirde Mervān’uñ hâtunı burada fıkır kılduk kimse yüzümize bakmaz oldı. Vaqıtdür ki baña destūr viresin varam girü hizmet kılam. Nefsime kefâf edinem. Yoḥsa yarın kıyâmet gününde sizüñle [9^b KV] da‘vâcı oluram didi. ‘Oṣmān’uñ aña özi göyendi. Ol ‘avrat daḥı çok aqdām eyledi. ‘Oṣmān ol ‘avrat hâtırından geçmedi. Âḥır virdi. Mervān’a destūr virdi. Mervān-ı la‘in girü şehre geldi. ‘Oṣmān ḥazretine ḥidmet kıldı. ‘Oṣmān aña evvelki mertebesin virdi. Nice ki Resül ḥazret qatunda idi girü ‘Oṣmān qatunda öyle oldı KV.

212 –Andan soñra KV.

213 +Şām’dan KV.

214 +daḥı KV.

215 –Eyitti KV.

216 varam MA: var KV.

217 مصطفي MA: المصطفى KV.

218 –şalla’l-lāhu ‘a[leyhi veselle]m[i] KV.

219 kılam didi MA: idem KV.

220 –raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘anh KV.

221 +daḥı KV.

222 –Şām KV.

223 bir bir MA: bir yere KV.

224 +eyledi KV.

225 bāy yoḥsül MA: yoḥsül bāy KV.

226 –la‘net KV.

227 veli‘ ahd itdi MA: yerine anı dikdi KV.

228 +Şām KV.

229 –La‘net KV.

230 itdiler MA: kıldılar KV.

231 Ḥazret-i Nebī ‘a[leyhi’s-selā]m[1] MA: Ḥazret-i Resül KV.

232 +şöyle KV.

233 ‘iyāl ıṣṣıyam MA: ‘iyālem KV.

234 –la‘net KV.

Mısır'dan nafağa ala didi. Ol la'ın fırsat [10^b KV] buldı gör ne²³⁷ hîle kıldı. Evvelden hod Ebū Bekr'e kını vardı. Bir kağıda inşa kıldı o kanlu deyü ya'ni kağıdı aldıgını²³⁸ öldüresin didi. Muḥammed kağıdı aldı taşra çıkdı. Kendü²³⁹ okumaḳ bilmezdi. İşden bî-ḥaber idi. Atına²⁴⁰ bindi diledi ki²⁴¹ şehirden çıkdı. Biraz yer gidince [11^b MA] gördü kim qarşudan²⁴² Ḥudā ibn 'ammi Muḥammed Muştafā 'Alīyye'l-Murtaẓā Düldül'e suvār olmuş çıka geldi. Eyitdi ya Muḥammed ibn 'Atik ne yere gidersin didi. Muḥammed eyitdi. Ya İmām vardum ḥalife 'Osmān'dan²⁴³ nafağa diledüm. Ol-daḥı²⁴⁴ emretdi. Menşūra yazdılar virdiler.²⁴⁵ Varam ki²⁴⁶ Mısır'dan nafağa alup²⁴⁷ keḫāf edinem²⁴⁸ didi. Emīru'l-Mü'minīn 'Alī²⁴⁹ eyitdi ya Muḥammed o mektüb[u] getür görelüm nice yazılmış.²⁵⁰ Çıkdı [11^a KV] İmām 'Alī ol mektüb[u] açup okuya dirken²⁵¹ iki kişi daḥı geldi la'net²⁵² Mervān tābi'inden. Anlar daḥı durdılar. Ḥazret-i 'Alī ol mektüb[u] okudı işitdiler. Muḥammed ol ḥālī gördi. Ḥazret-i 'Alī'nün ayağına düşdi. Eyitdi ya İmām eger sen olmasayduñ²⁵³ ḥaḳıḳat beni helāk kılurlarmış didi. Şāh-ı Merdān 'Alī²⁵⁴ eyle ḳaḳıdı ki saçı külāhun getürdi gözleri ḳan-ile doldı.²⁵⁵ Omuz başında yedi ḳuleller²⁵⁶ ḳaftanuñ deldi. Taşra çıkdı. Gögsi güreledi. Bundan yanında ḡullar²⁵⁷ serāsime oldı.²⁵⁸ Ḥazret-i 'Alī²⁵⁹ ile²⁶⁰ Muḥammed ibn Ebū Bekr yoldan²⁶¹

²³⁵ –Mervān'a KV.

²³⁶ –ki KV.

²³⁷ ne MA: ki KV.

²³⁸ aldıgını MA: iletene KV.

²³⁹ –Kendü KV.

²⁴⁰ اتنه MA: لطنه KV.

²⁴¹ +Mısra gide KV.

²⁴² +şir-i KV.

²⁴³ ḥalife 'Osmān'dan MA: ḥalifeye KV.

²⁴⁴ –Ol-daḥı KV.

²⁴⁵ +ki KV.

²⁴⁶ –ki KV.

²⁴⁷ alup MA: alam KV.

²⁴⁸ edinem MA: ideyim KV.

²⁴⁹ – 'Alī KV.

²⁵⁰ o mektüb[u] getür görelüm nice yazılmış MA: mektubumı çıkar göreyin didi. Muḥammed daḥı KV.

²⁵¹ İmām 'Alī ol mektüb[u] açub okuya dirken MA: Ḥazreti 'Alī'nün eline virdi. Emīrū'l-Mü'minīn kağıdı okurken KV.

²⁵² –la'net KV.

²⁵³ olmasayduñ MA: olmasañ KV.

²⁵⁴ Şāh-ı Merdān 'Alī MA: Şāh-ı Merdān Şir-i Yezdān Ḥazreti 'Alī KV.

²⁵⁵ ḳan-ile doldım MA: ḳana döndi KV.

²⁵⁶ ḳuleller MA: ḳıl KV.

²⁵⁷ ḡullar MA: ... 'aḳlın KV.

²⁵⁸ oldı MA: itti KV.

²⁵⁹ +eyitti ya Muḥammed dön didi KV.

²⁶⁰ –ile KV.

²⁶¹ +girü KV.

döndiler.²⁶² Şehre gelince [12^a MA] aḥşām irişdi. Ḥazret-i ‘Alī [11^b KV] eyitdi ya Muhammed yūri maḳāmuña var irte²⁶³ görelüm bu iş kimüñ emriyle olmuş. Bu fitne[yi] kim dürmışdür²⁶⁴ didi. Muhammed girü maḳāmına vardı. İmām daḥı ol gice kendü²⁶⁵ mevzuḡuñda ḳarār ḳıldı.²⁶⁶ Rāviler²⁶⁷ rivāyet iderler ki²⁶⁸ ol iki kişi²⁶⁹ Ebū Bekr oğlu Muhammed ‘Alī’ye buluṣdılar²⁷⁰ mektüb okudurken gelmişlerdi. Anlar la‘net²⁷¹ Mervān ki kendi eli altında adamlarından idi. Geldiler gördüklerin la‘net Mervān’a²⁷² [anlatdılar] ‘aklı sersem oldu ve cānına od düşdi. Eyitdi yarın ‘Alī’ye ne cevāb vireyüm²⁷³ didi. Derḥāl iki kişi ilerü okudu. Anlara biñer altun size ḥelāl olsun didi. Daḥı birer ḥançer virdi eyitdi. Bu gice ‘Oṣmān’ı öldürüñ didi.²⁷⁴ [12^a KV] Ol iki mel‘ün ṭurdılar²⁷⁵ la‘net²⁷⁶ Mervān ḳatunda²⁷⁷ gitdiler. ‘Oṣmān mescidine geldiler gördiler kim²⁷⁸ ‘Oṣmān ḥazret[i]²⁷⁹ ḳibleye ḳarşu oturmuş rahḷeye muṣḥafda²⁸⁰ Ḳur‘ān-ı Kerīm²⁸¹ oḳumaḡa meṣḡul olmuş.²⁸² Dā‘im ādet[i] ol idi kim yatsu namāzuñ ḳıldıḡdan²⁸³ soñra oturup oḳurdu.²⁸⁴ [12^b MA] Ḳur‘ān ḥatm itmeyince ṭurup evüne gitmezdi. Ol iki münāfiḳ ‘Oṣmān’a ḳaṣd itdiler. İçerü girdiler. Ḥançer çeküp her birisi bir ṭarafdan yürüdiler. Ol birisi geldi²⁸⁵ ḥançerle boynuna vurdu.²⁸⁶ Şāḥ ṭamardan²⁸⁷ muṣḥaf üstine ḳan revān oldu. Birisi daḥı geldi ṣol böḡründen bir ḥançer vurdu.²⁸⁸ Şaḡ yanında ḳıḳdı hemān dem.

²⁶² döndiler MA: döndi bunlar KV.

²⁶³ –irte KV.

²⁶⁴ dürmışdür MA: itmiş KV.

²⁶⁵ –kendü KV.

²⁶⁶ ḳıldı MA: eyledi KV.

²⁶⁷ +şöyle KV.

²⁶⁸ iderler ki MA: iderler kim KV.

²⁶⁹ kişi MA: kişiler kim KV.

²⁷⁰ buluṣdılar MA: buluṣub KV.

²⁷¹ –la‘net KV.

²⁷² +bir bir ḥaber virdiler. Mervān’un KV.

²⁷³ vireyüm MA: vireyin KV.

²⁷⁴ Anlara biñer altun size ḥelāl olsun didi. Daḥı birer ḥançer virdi eyitdi. Bu gice ‘Oṣmān’ı öldürüñ didi MA: Anlara biñer altun ile birer ḥançer virdi. Ol altun sie ḥelāl olsun tek bu gice ‘Oṣmān’ı öldürüñ didi KV.

²⁷⁵ ṭurdılar MA: döndiler KV.

²⁷⁶ –la‘net KV.

²⁷⁷ ḳatunda MA: ḳatundan KV.

²⁷⁸ –gördiler kim KV.

²⁷⁹ ‘Oṣmān ḥazret[i] MA: Ḥazreti ‘Oṣmān KV.

²⁸⁰ muṣḥafda MA: muṣḥaf önünde KV.

²⁸¹ Ḳur‘ān-ı Kerīm MA: Ḳur‘ān KV.

²⁸² +idi KV.

²⁸³ –ḳıldıḡdan KV.

²⁸⁴ –okurdu KV.

²⁸⁵ birisi geldi MA: geldi birisi KV.

²⁸⁶ vurdu MA: urdu KV.

²⁸⁷ ṭamardan MA: ṭamarlarından ḳırdı KV.

²⁸⁸ vurdu MA: urdu KV.

‘Osmān ḥazret[i] şehādet kelimesin[i] getürdi. Ḥallāk-ı ‘Aẓīm’e cān-ı şirīn[i]²⁸⁹ [12^b KV] teslīm eyledi. Çünki ol iki²⁹⁰ mel‘ün²⁹¹ ‘Osmān ḥazretini²⁹² şehīd itdiler. Girü la‘net²⁹³ Mervān ḳatuna geldiler. İtdikleri işi²⁹⁴ diyüvirdiler. La‘net²⁹⁵ Mervān anlara taḥsīn ḳıldı. Ol la‘in gör ki²⁹⁶ ne fitne becerdi.²⁹⁷ Çünki şabāḥ oldu.²⁹⁸ La‘net²⁹⁹ Mervān yaḳasını yırttı. Başına³⁰⁰ toprak ḳoydı zārılıklar eyledi. Eyitdi ya ehl-i Medīne ey aṣḥāb³⁰¹ bilmiş oluñ kim ‘Alī ḥilāfete ḳaṣd itdi. Adam³⁰² geldiler bu gice ‘Osmān[’ı] öldürdiler didi. Şuçı ‘Alī üstine bıraḳdı. ‘Osmān ḳavmi anı işitdiler. Nālān u giryān sekerdiler geldiler. Gördiler ki³⁰³ ‘Osmān mescidüñ [13^a MA] içinde şehīd olmuş yatur. Feryād fiḡān eyleyüp zārılıklar ḳıldılar.³⁰⁴ Yırtup başlarun açdılar. La‘net³⁰⁵ Mervān döḡünüp³⁰⁶ anlarla bile aḡlardı. Medīne şehrinde bir muṣībet oldu. Āḥ³⁰⁷ [u] avāz cigerler[i]³⁰⁸ kebāp ḳılıvirdi. Ḥāliyā [13^a KV] ‘Osmān[’ı] defn itdiler. Defn itdikten³⁰⁹ soñra ḥalk iki[ye] bölündi. Bir bölüğü³¹⁰ eyitdiler. Bu iş ‘Alī’ye³¹¹ bühtāndur. Ḥāṣā ‘Alī³¹² bu işi³¹³ itmedi³¹⁴ didiler. La‘net³¹⁵ Mervān feryād eyledi. Ya ḳavim³¹⁶ bu iş[i] ‘Alī’den ḡayrı kimse ḳılmadı didi. ‘Osmān ḳavmi eyitdiler. Biz bu işi ‘Alī’ye ḳomazuz didiler. Vardılar yerāḡa girdiler. Ḳılıçlar çekdiler³¹⁷. ‘Alī’nüñ üstinde³¹⁸ geldiler.

²⁸⁹ Ḥallāk-ı ‘Aẓīm’e cān-ı şirīn[i] MA: cān-ı şirīni Ḥallāk-ı ‘Aẓīm’e KV.

²⁹⁰ –iki KV.

²⁹¹ mel‘ün MA: mel‘ünler KV.

²⁹² –ḥazretini KV.

²⁹³ –la‘net KV.

²⁹⁴ itdikleri işi MA: itdiklerin KV.

²⁹⁵ –La‘net KV.

²⁹⁶ +yine KV.

²⁹⁷ becerdi MA: başardı KV.

²⁹⁸ –oldı KV.

²⁹⁹ –La‘net KV.

³⁰⁰ Başına MA: Başın açtı KV.

³⁰¹ aṣḥāb MA: aṣḥāb-ı resūl KV.

³⁰² +virdi KV.

³⁰³ –‘Osmān ḳavmi anı işitdiler. Nālān u giryān sekerdiler geldiler. Gördiler ki KV.

³⁰⁴ +yaḳaların KV.

³⁰⁵ –La‘net KV.

³⁰⁶ –döḡünüp KV.

³⁰⁷ +nefrin KV.

³⁰⁸ cigerler[i] MA: cigerlerin KV.

³⁰⁹ –Defn itdikden KV.

³¹⁰ –bir bölüğü KV.

³¹¹ +ḥazreti KV.

³¹² –‘Alī KV.

³¹³ +ol KV.

³¹⁴ +daḡı ittirmede KV.

³¹⁵ –La‘net KV.

³¹⁶ +zinhar KV.

³¹⁷ +ḥazreti KV.

³¹⁸ üstinde MA: üstine KV.

Tamdan kapudan hamle kıldılar. Kılıçlar çeküp gavğalar kopardılar.³¹⁹ Hasen ve Hüseyin
 çün³²⁰ anı görüp³²¹ ve eyitdiler ya İmām ne buyurursın. ‘Osmān kavmi size³²² kaşd
 kılmışlar.³²³ Kılıçlarla gavğaya gelmişler.³²⁴ Nice idelüm didiler. ‘Alī³²⁵ eyitdi. Ey ciger
 küşelerüm baña dedeñüz Muhammed Muştafā ‘a[leyhi’s-selā]m³²⁶ vaşiyet itdi kim
 benden soñra zülfikārı çekme. [13^b KV] Eger kılıç³²⁷ çekerseñ³²⁸ fitne [13^b MA] artar.
 Dīn mezheb halk yitürler dimişdi didi. İmdi ben vaşiyet beklerem ve siz çıkuñ³²⁹ iki
 kardaş ol halkuñ üstine heybet gösterüñ. Ola ki³³⁰ men‘ olalar³³¹ didi. Hasen ve Hüseyin
 cenge imāmdan destür aldılar. Ol iki kardaşlar³³² çıkdılar na‘ ra urdılar kılıç çekdiler. Ol
 halkı birbirine urdılar. Halk iki taraf³³³ oldılar.³³⁴ Bir bölügi ‘Osmān kavminden yaña bir
 bölügi ‘Alī’den yaña oldılar. İki taraftan kılıç çekdiler cenk itdiler.³³⁵ Şanki³³⁶ Medīne
 şehrinde kıyāmet kopdı. Üç gün üç gice cenk itdiler. Çok kişi helāk oldu. Rāviler³³⁷
 rivāyet iderler ki³³⁸ ol cenk içinde la‘net³³⁹ Yezīd atası Mu‘āviye dağı öldi.³⁴⁰ Anı kim
 öldür [14^a KV] digüni bilinmedi. Çünkü Mervān bu fitneleri başardı. Halkı biri birine
 düşürdi. Bir gice Medīne’den çıkdı³⁴¹ yaluñuz ‘azm-i Şām kıldı. Katı ‘acele³⁴² ile gitdi.
 Bir kaç gün içinde Şām’a irişdi. Geldi la‘net³⁴³ Yezīd’le görüşdi. Şām kavmi la‘net³⁴⁴
 Mervān’a [14^a MA] ziyāde ‘izzet itdiler. La‘net³⁴⁵ Mervān dağı³⁴⁶ Medīne’de olan

³¹⁹ Kılıçlar çeküp gavğalar kopardılar MA: İmām vaşiyet şaklayub içerde oturmuşdı KV.

³²⁰ –çün KV.

³²¹ görüp MA: gördiler KV.

³²² size MA: bize KV.

³²³ kılmışlar MA: idüp KV.

³²⁴ Kılıçlarla gavğaya gelmişler MA: Kılıç çeküp kapımıza gelmişlerdir KV.

³²⁵ ‘Alī MA: İmām KV.

³²⁶ ‘a[leyhi’s-selā]m MA: şalla’l-lāhu Te‘ālā ‘aleyhi ve sellem KV.

³²⁷ –kılıç KV.

³²⁸ çekerseñ MA: çekcek ölürsün KV.

³²⁹ çıkuñ MA: çıkuñ KV.

³³⁰ –Ola ki KV.

³³¹ olalar MA: ola ki KV.

³³² kardaşlar MA: taşra KV.

³³³ taraf MA: taraftan KV.

³³⁴ oldılar MA: yürüdiler KV.

³³⁵ cenk itdiler MA: cenge girdiler KV.

³³⁶ –Şanki KV.

³³⁷ +şöyle KV.

³³⁸ ideler ki MA: iderler kim KV.

³³⁹ –la‘net KV.

³⁴⁰ öldi MA: düşdi KV.

³⁴¹ –çıkdı KV.

³⁴² ‘acele MA: ta‘cīl KV.

³⁴³ –la‘net KV.

³⁴⁴ –la‘net KV.

³⁴⁵ –La‘net KV.

³⁴⁶ +başladı KV.

işleri³⁴⁷ la‘net Yezîd’e³⁴⁸ söyledi eyitdi.³⁴⁹ ‘Alî hilâfete kaşd itdi. Adam vardı³⁵⁰ geldiler bir gice ‘Osmân öldürdiler didi. Andan ‘Osmân kavmi irtesi kılıç çeküp ‘Alî’nün üstine geldiler.³⁵¹ ‘Alî dağı³⁵² vaşiyet şaklayup taşra çıkmadı. ‘Alî’nün³⁵³ oğlanları ‘Osmân kavmiyle ‘arbede muhârib kılup Medîne halkı iki bölük oldu.³⁵⁴ Üç gün üç gice cenk itdiler.³⁵⁵ Ve³⁵⁶ kendi atası ya‘ni³⁵⁷ Mu‘aviye ol cenk içinde öldüğünü bir bir [14^b KV] diyüvirdi.³⁵⁸ La‘net³⁵⁹ Yezîd çünkü atasının öldüğünü³⁶⁰ işitdi yağlığun yüzine tutdı hây hây ağladı. Cânına od düşdi katı acıdı. Eyitdi.³⁶¹ Ya ben atamın kanun ‘Alî’den nice alam³⁶² didi. La‘net³⁶³ Mervân eyitdi buyurun³⁶⁴ leşker cem‘ olsun ben anuñ-içün geldüm.³⁶⁵ Sen³⁶⁶ Şâm leşkerin³⁶⁷ cem‘ idesin.³⁶⁸ Varavuz³⁶⁹ Medîne’de ‘Alî’den ataının kanunı alavuz didi. ‘Alî hod hilâfete kaşd itdi. Bir kişi halife[ye]³⁷⁰ kaşditse anuñ [14^b MA] kanı helâldür ‘uqubeti ölmekdür didi. Kaçan ki ‘Alî’yi öldüresin. Anı helâk idesin.³⁷¹ Ve³⁷² gerek³⁷³ anuñ yerine sen halife olasin. Cemi‘ mülki senün³⁷⁴ hükmünde olalar ve sen³⁷⁵ pâdişâh olasin didi. La‘net³⁷⁶ Yezîd³⁷⁷ hey³⁷⁸ ne dirsın Şâm leşkeri degül eger dünyâ halkı³⁷⁹ [15^a KV] gelürse ‘Alî’ye karşı durmayalar.³⁸⁰ La‘net³⁸¹ Mervân

³⁴⁷ işleri MA: halleri KV.

³⁴⁸ –la‘net Yezîd’e KV.

³⁴⁹ söyledi eyitdi MA: taqrîr itdi KV.

³⁵⁰ vardı MA: virdi KV.

³⁵¹ –‘Alî’nün üstine geldiler KV.

³⁵² –dağı KV.

³⁵³ –‘Alî’nün KV.

³⁵⁴ oldu MA: olup KV.

³⁵⁵ itdiler MA: itdüklerin KV.

³⁵⁶ –Ve KV.

³⁵⁷ –ya‘ni KV.

³⁵⁸ diyüvirdi MA: haber virdi KV.

³⁵⁹ –La‘net KV.

³⁶⁰ öldüğünü MA: öldüğün KV.

³⁶¹ –Eyittdi KV.

³⁶² alam MA: alayın KV.

³⁶³ –La‘net KV.

³⁶⁴ buyurun MA: buyur KV.

³⁶⁵ +ki KV.

³⁶⁶ –Sen KV.

³⁶⁷ leşkerin MA: leşkeri KV.

³⁶⁸ cem‘ idesin MA: eyle anda KV.

³⁶⁹ Varavuz MA: Varasın KV.

³⁷⁰ halife[ye] MA: halifeye KV.

³⁷¹ –anı helâk idesin KV.

³⁷² –Ve KV.

³⁷³ +ki KV.

³⁷⁴ mülki senün MA: memleket KV.

³⁷⁵ –ve sen KV.

³⁷⁶ –La‘net KV.

³⁷⁷ +eyitti KV.

³⁷⁸ +sen KV.

³⁷⁹ +gelüp KV.

eyitdi. ‘Alī şimdi cenkden vaz gelmişdür. Kimse[ye] kılıç çekmez didi. Zīrā iki [cihān] güneşi Muḥammed Muştafā ‘a[leyhi’s-selā]m³⁸² aña vaşiyet kılmış.³⁸³ Benden soñra kılıç çekme³⁸⁴ dimiş³⁸⁵ didi. Pes ‘Alī kılıç çekmeyecek anı öldürmek āsāndur didi. La‘net³⁸⁶ Yezīd la‘net³⁸⁷ Mervān’uñ fikrine taḥsīn kıldı. Emr itdi leşker cem‘ oldı. Hīsāb itdiler seksan biñ adam cem‘³⁸⁸ oldılar.³⁸⁹ La‘net³⁹⁰ Yezīd buyurdı göçdiler Medīne tarafına kıondılar.³⁹¹ La‘net³⁹² Mervān-ı la‘in la‘net³⁹³ Yezīd-i mel‘ūn vay³⁹⁴ ‘aşım-ı bed fī‘āl³⁹⁵ la‘net Şimr-i³⁹⁶ densiz ol³⁹⁷ seksan biñ ‘askeri³⁹⁸ aldılar Medīne tarafına³⁹⁹ geldiler. Hānedān-ı [15^a MA] Muḥammed⁴⁰⁰ ‘Alī’ye⁴⁰¹ düşmān oldılar. Çünkü ‘Alī oğlanları Ḥasen ve Ḥüseyn ve Muḥammed Ḥanifī ol leşkeri gördiler [15^b KV] geldiler atalarına eyitdiler.⁴⁰² Ya İmām nice idelüm.⁴⁰³ Şām’dan Mu‘āviye oğlu la‘net Yezīd⁴⁰⁴ la‘net Mervān⁴⁰⁵ ile seksan biñ ‘asker⁴⁰⁶ almışlar. Bizim kaçdımuza gelmişler didi.⁴⁰⁷ Emīrū’l-Mü’mīnīn ‘Alī raḍıya’llāhu ‘anh⁴⁰⁸ eydür.⁴⁰⁹ Ey ciger küşelerüm⁴¹⁰ varuñ siz⁴¹¹ fāriğ oluñ kim ol gelen leşkeruñ işi kolaydur⁴¹² didi. Bunlar⁴¹³ epsem oldılar. Boyñadan leşker dağı şehre yakın geldiler. Şehir halkı anı gördiler korkdılar. Geldiler Ḥazret-i

³⁸⁰ durmayalar MA: duramayalar didi KV.

³⁸¹ –La‘net KV.

³⁸² –‘a[leyhi’s-selā]m KV.

³⁸³ kılmış MA: kılub KV.

³⁸⁴ çekme MA: çekmeyesin KV.

³⁸⁵ dimiş MA: dimişdir KV.

³⁸⁶ –La‘net KV.

³⁸⁷ –la‘net KV.

³⁸⁸ –cem‘ KV.

³⁸⁹ oldılar MA: olmuş KV.

³⁹⁰ –La‘net KV.

³⁹¹ kıondılar MA: yürüdiler KV.

³⁹² –La‘net KV.

³⁹³ –la‘net KV.

³⁹⁴ –vay KV.

³⁹⁵ fī‘āl MA: ‘aşıl KV.

³⁹⁶ la‘net Şimr-i MA: ol KV.

³⁹⁷ –ol KV.

³⁹⁸ ‘askeri MA: çeri KV.

³⁹⁹ Medīne tarafına MA: Medīne’ye KV.

⁴⁰⁰ +‘aleyhi’s-selāma KV.

⁴⁰¹ –‘Alī’ye KV.

⁴⁰² eyittiler MA: didiler KV.

⁴⁰³ +ki KV.

⁴⁰⁴ la‘net Yezīd MA: Yezīd-i mel‘ūn KV.

⁴⁰⁵ la‘net Mervān MA: Mervān-ı bī-dīn KV.

⁴⁰⁶ ‘asker MA: çeri KV.

⁴⁰⁷ didi MA: didiler KV.

⁴⁰⁸ –raḍıya’llāhu ‘anh KV.

⁴⁰⁹ eydür MA: eyitti KV.

⁴¹⁰ küşelerüm MA: küşem KV.

⁴¹¹ –siz KV.

⁴¹² kolaydur MA: kerkezdür KV.

⁴¹³ +dağı KV.

‘Alī’nün ayağına düşdiler. Eyitdiler ya İmām şimdi leşker şehri yağma kıldılar⁴¹⁴ didi.⁴¹⁵ İmām ‘Alī⁴¹⁶ Yezīd’ün tırı geldi. Evden taşra çıktı. Bir mınzarāk eline aldı⁴¹⁷. Ol leşkere karşı vardı⁴¹⁸. Şīr-i Hudā ibn ‘ammi Muḥammed Muştafā ‘aleyhi’s-selām⁴¹⁹ ‘Alīyye’l-Murtażā ol leşkere karşı heybetle bir na‘ra urdı. [16^a KV] Öyle haykırdı kim⁴²⁰ şandılar ki yedi kāt⁴²¹ semāvātuñ bendleri söküldi. [15^b MA] Meleklerün şāhı yere döküldi.⁴²² Yāḥūd⁴²³ İsrāfīl ‘a[leyhi’s-selā]m⁴²⁴ bir keşide kılup⁴²⁵ şūrın urdı. Kıyāmet kopdı şandılar. Hāzret-i ‘Alī eyitdi. Ya kavim dīn-i⁴²⁶ Allāh’dan korkmayup niçün Āl-i Muḥammed üstine ‘asker⁴²⁷ getürdīñüz dön⁴²⁸ girü didi. Elindeki ağac[ı] ol leşkere karşı atmadı.⁴²⁹ Hudā⁴³⁰ itdi⁴³¹ ol seksan biñ leşker içinde⁴³² on iki⁴³³ biñ kişi⁴³⁴ düşdi cān virdi. ‘Ālemler ser-nigün yıkıldı. Leşker birbirine katletdi. At ayağundan⁴³⁵ toz havaya atıldı.⁴³⁶ Güneş bir taş od rengün bağladı.⁴³⁷ Ḥasen Ḥüseyn Muḥammed Ḥanifī anı gördiler. At depdiler ol leşkere haml kıldılar. La‘net⁴³⁸ Yezīd’le la‘net⁴³⁹ Mervān⁴⁴⁰ döndiler girü⁴⁴¹ Dımaşq’a kaçdılar. Leşkerün⁴⁴² daḥi öleni öldi ölmeyenleri⁴⁴³ [16^b KV]

⁴¹⁴ kıldılar MA: kılur KV.

⁴¹⁵ didi MA: didiler KV.

⁴¹⁶ ‘Alī MA: anı işitdi KV.

⁴¹⁷ Evden taşra çıktı. Bir mınzarāk eline aldı MA: Eline bir mızrāk alub taşra çıktı KV.

⁴¹⁸ vardı MA: yürüdi KV.

⁴¹⁹— ‘aleyhi’s-selām KV.

⁴²⁰ —kim KV.

⁴²¹ yedi kāt MA: seb‘a KV.

⁴²² —Meleklerün şāhı yere döküldi KV.

⁴²³ Yāḥūd MA: Veyāḥūd KV.

⁴²⁴ —‘a[leyhi’s-selā]m KV.

⁴²⁵ bir keşide kılub MA: dembeste ... KV.

⁴²⁶ دین MA: دون KV.

⁴²⁷ ‘asker MA: çeri KV.

⁴²⁸ dön MA: dönün KV.

⁴²⁹ atmadı MA: bir kez şaldı KV.

⁴³⁰ Hudā MA: bi-emr-i Hudā KV.

⁴³¹ —itdi KV.

⁴³² leşker içinde MA: kişinüñ KV.

⁴³³ —iki KV.

⁴³⁴ biñ kişi MA: biñi KV.

⁴³⁵ +yer didim didim oldu KV.

⁴³⁶ havaya atıldı MA: hava yüzine perrān oldu KV.

⁴³⁷ Güneş bir taş od rengün bağladı MA: Güneş bir oddan taş döndi KV.

⁴³⁸ —La‘net KV.

⁴³⁹ —la‘net KV.

⁴⁴⁰ +la‘inler KV.

⁴⁴¹ —döndiler girü KV.

⁴⁴² لشكرون MA: لشكرون KV.

⁴⁴³ öleni öldi ölmeyenleri MA: kırılanı kırılub bākisi kaçub KV.

girü Şām'a geldiler. La'net⁴⁴⁴ Yezīd⁴⁴⁵ geçüp oturdı tahtına⁴⁴⁶ la'net⁴⁴⁷ Mervān yanına aldı ve la'net Yezīd⁴⁴⁸ idindi Āl-i Muḥammed evlādı 'Alī'ye kīn tūtdılar.

Hikāyet⁴⁴⁹ Rāviler şöyle⁴⁵⁰ rivāyet iderler ki ol vaqtūn kim⁴⁵¹ Şām leşkeri [16^a MA] şandılar⁴⁵² Ḥazret-i 'Alī'nün elinde bir mızraḡ vardı. Soñra anı⁴⁵³ Aḥmed-i Zemcī tüfenk idindi. Çünkü 'Oşmān⁴⁵⁴ on üç yıl⁴⁵⁵ ḥalīfe oldı. Āḥir la'net⁴⁵⁶ Mervān-ı la'ın anı işitdi⁴⁵⁷ şehīd itdirdi. Şuḡı 'Alī üstine⁴⁵⁸ biraḡup nice⁴⁵⁹ ḡavḡalar⁴⁶⁰ becerdi.⁴⁶¹ Andan soñra ḥilāfet Emīrū'l-Mü'minīn Ḥazret-i⁴⁶² 'Alī'ye yüz dutdı.⁴⁶³ Çün ḥilāfet 'Alī'ye degdi. Zülüm elinde ḥarāp olur⁴⁶⁴ 'adl-ile⁴⁶⁵ ma'mūr olur.⁴⁶⁶ Cihān dirildi⁴⁶⁷ ḥalḡ⁴⁶⁸ andan ḥoşnūd oldılar. Ve illā ki⁴⁶⁹ Ḥazret-i 'Alī 'Oşmān ḡavḡasında ḡayet⁴⁷⁰ melūl oldı.⁴⁷¹ Vardı Medīne'den Ḥazret-i Resūl'ün [17^a KV] ehl-i beytūn ve aḡrabāsın ve 'Āişe Şıddıḡa kendi⁴⁷² oḡlanları ile⁴⁷³ ve cemā'atūni aldı Başra şehrine geldi. Ve bir nice vaḡit ehl-i 'iyāl birle añda ḡaldılar. Andan Kūfe şehrinde 'azm itdi.⁴⁷⁴ Kūfe ehli⁴⁷⁵ işitdiler ki Ḥazret-i 'Alī Kūfe'ye gelürmiş. İstikbāl itdiler ḡarşu çıḡdılar. 'İzzetle aldılar

444 –La'net KV.

445 +tahta KV.

446 –oturdı tahtına KV.

447 –la'net KV.

448 yanına aldı ve la'net Yezīd MA: vezīr idindi KV.

449 –Hikāyet KV.

450 –şöyle rivāyet KV.

451 ol vaqtūn kim MA: ol vaḡit KV.

452 şandılar MA: şandı KV.

453 –anı KV.

454 +ḡazret KV.

455 yıl MA: sene KV.

456 –la'net KV.

457 –anı işitdi KV.

458 üstine MA: üzerine KV.

459 nice MA: bunca KV.

460 ḡavḡalar MA: ḡavḡa KV.

461 becerdi MA: başardı KV.

462 –Ḥazret-i KV.

463 yüz dutdı MA: döñdi KV.

464 olur MA: olan KV.

465 'adl-ile MA: 'adl'ullāh KV.

466 olur MA: oldı KV.

467 dirildi MA: düzledi KV.

468 ḡalḡ MA: ḡalāyık KV.

469 –ki KV.

470 –ḡayet KV.

471 oldı MA: olmış ebedī KV.

472 kendi MA: kendünün KV.

473 oḡlanları ile MA: oḡlanlarını KV.

474 –Ve bir nice vaḡit ehl-i 'iyāl birle añda ḡaldılar. Andan Kūfe şehrinde 'azm itdi KV.

475 ehli MA: ḡalḡı KV.

şehre geldiler ulular aña muṭī⁴⁷⁶ oldılar.⁴⁷⁶ Ḥazret-i ‘Alī dört yıl anda⁴⁷⁷ [16^b MA] iḳāmet kıldı.⁴⁷⁸

Ḥikāyet⁴⁷⁹ Rāviler⁴⁸⁰ rivāyet iderler ki ol vaḳt Ḥazret-i⁴⁸¹ ‘Alī’nün on dört⁴⁸² oğlu var idi.⁴⁸³ Ba‘zıları eydür Ḥazret-i ‘Alī’nün on yedi oğlu vücūda gelmişdür.⁴⁸⁴ Ammā İmām Kūfe’de iken kendü bile⁴⁸⁵ toḳuz oğlu var idi. Bir gün ‘Alī oğlanları geldiler atalarundan destūr istediler ki şahrāya⁴⁸⁶ temāşāsına gidelüm.⁴⁸⁷ İmām ‘Alī⁴⁸⁸ anlara destūr virdi. Vardılar atlarına bindiler toḳuzı bile şahrāya gitdiler.⁴⁸⁹ Çünkü⁴⁹⁰ gitdiler meger⁴⁹¹ Emīrū’l-Mü’minīn ‘Alī’nün bir rikāb-dār⁴⁹² kendiye ḥidmet [17^b KV] ider idi. Aña rikāb-dār İbn Mülcem dirlerdi. Ḥazret-i ‘Alī anı bir yerden getirüp küçücükden kendü oğlu⁴⁹³ gibi beslemiş idi.⁴⁹⁴ Ol daḥı kendüyi⁴⁹⁵ ‘Alī oğlu deyü teşaddür⁴⁹⁶ iderdi. ‘Alī oğlanları yazıya⁴⁹⁷ gitse⁴⁹⁸ ol daḥı dā’im bile giderdi. Çünkü⁴⁹⁹ işitdi⁵⁰⁰ Ḥasen Ḥüseyn Muḥammed Ḥanifī Ebū Bekr-i ‘Alī⁵⁰¹ ‘Avn-i ‘Alī⁵⁰² Zeyd-i ‘Alī⁵⁰³ ‘Ömer-i ‘Alī⁵⁰⁴ ‘Abbās-ı ‘Alī⁵⁰⁵ toḳuzı bile şahrāya gitmişlerdi. Rikāb-dār İbn Mülcem daḥı [17^a MA] atına bindi anların ardınca.⁵⁰⁶ ‘Alī⁵⁰⁷ oğlanları gördiler⁵⁰⁸ rikāb-

476 +ki KV.

477 anda MA: evde KV.

478 iḳāmet kıldı MA: ḳayyum oldı KV.

479 –Ḥikāyet KV.

480 +şöyle KV.

481 –ol vaḳt Ḥazret-i KV.

482 dört MA: yedi KV.

483 var idi MA: vücūda gelmiştir KV.

484 –Ba‘zıları eydür Ḥazret-i ‘Alī’nün on yedi oğlu vücūda gelmişdür KV.

485 bile MA: ile KV.

486 şahrāya MA: şahrā KV.

487 gidelüm MA: gideler KV.

488 ‘Alī MA: daḥı KV.

489 gitdiler MA: ... KV.

490 +bunlar KV.

491 –meger KV.

492 +var idi KV.

493 اغلى MA: اعلو KV.

494 +andan KV.

495 –kendüyi KV.

496 teşaddür MA: faḥr KV.

497 yazıya MA: nereye KV.

498 gitse MA: gitseler KV.

499 Çünkü MA: Çün KV.

500 +ki KV.

501 Ebū Bekr-i ‘Alī MA: Ebū Bekr bin ‘Alī KV.

502 ‘Avn-i ‘Alī MA: ‘Avn bin ‘Alī KV.

503 Zeyd-i ‘Alī MA: Zeyd bin ‘Alī KV.

504 ‘Ömer-i ‘Alī MA: ‘Ömer bin ‘Alī+Ḳāsım bin ‘Alī KV.

505 ‘Abbās-ı ‘Alī MA: ‘Abbās bin ‘Alī KV.

506 ardınca MA: ardına düşdi KV.

507 ‘Alī MA: ‘Alī’nün KV.

508 +ki KV.

dār İbn Mülcem dağı geldi. Anuñla tamām⁵⁰⁹ on kişi oldılar gitdiler. Bir şahrāya irişdiler. Ol şahrāda ‘Alī⁵¹⁰ oğlanları ikişer⁵¹¹ olup at⁵¹² sekerdiler. İmām Hüseyn rikāb-dār İbn Mülcem ile at koşdılar.⁵¹³ Rikāb-dār gördi ki [18^a KV] kendü atı ilerüğeçdi.⁵¹⁴ Elindeki kamçıyla Hüseyn’ün atına bir kaç kez⁵¹⁵ vurdu.⁵¹⁶ İmām Hüseyn vay ki⁵¹⁷ kaçıdı. Eyitdi ya mel‘ün aşlı şüm niçün böyle bī-edepsin⁵¹⁸ didi. Rikāb-dār İbn Mülcem⁵¹⁹ dağı kaçıdı. Zīrā kendüyi ol vaqıtde iken⁵²⁰ ‘Alī oğlu şanurdu.⁵²¹ Eyitdi ya Hāsen⁵²² Hüseyn⁵²³ baña niçün böyle dirsın. ‘Alī oğlu iseñ ben dağı ‘Alī oğlıyam.⁵²⁴ Ya⁵²⁵ benüm aşlum neden şümdur⁵²⁶ didi.⁵²⁷ Hüseyn eyitdi⁵²⁸ sen neden ‘Alī oğlın senüñ ata ki Mülcem⁵²⁹ dirler⁵³⁰ bir kâfir idi. ‘Alī⁵³¹ öldürmişdür didi. Rāviler⁵³² rivāyet iderler kim Mülcem [17^b MA] gāyet⁵³³ gürpüz kâfir idi. Hāzret-i ‘Alī anı öldürdi.⁵³⁴ Girü ‘avrat hāmile idi. Üç aydan soñra bir oğlan toğurdu. Eyitdi bunuñ atasını ‘Alī [18^b KV] öldürdi.⁵³⁵ Girü anlar besleyüp⁵³⁶ didi.⁵³⁷ Kundağa şarup getürdi Resül’ün mescid kapusunda kodı. Hāzret-i Resül⁵³⁸ ‘Alī’yle içerüde ikisi bir yerde⁵³⁹ oturmuşlar idi.⁵⁴⁰ Nāgāh mescid kapusunda bir genç oğlan avāzı geldi. Hāzret-i ‘Alī taşra çıkıdı. Gördü ki

⁵⁰⁹ –tamām KV.

⁵¹⁰ ‘Alī MA: ‘Alī’nün KV.

⁵¹¹ +ikişer KV.

⁵¹² –at KV.

⁵¹³ MA: كوشديلر KV.

⁵¹⁴ kendü atı ilerü MA: Hüseyn atı kendünün atın geçer KV.

⁵¹⁵ –kez KV.

⁵¹⁶ vurdu MA: urdu KV.

⁵¹⁷ –vay ki KV.

⁵¹⁸ bī-edepsin MA: bī-edep deprenmezsın KV.

⁵¹⁹ +anı işitdi ol KV.

⁵²⁰ vaqıtde iken MA: vaqte degin KV.

⁵²¹ şanurdu MA: bilürdi KV.

⁵²² –Hāsen KV.

⁵²³ +sen KV.

⁵²⁴ oğlıyam MA: oğluyın KV.

⁵²⁵ –Ya KV.

⁵²⁶ şümdur MA: şüm olur KV.

⁵²⁷ +İmām KV.

⁵²⁸ –eyitdi KV.

⁵²⁹ Mülcem MA: İbn Mülcem KV.

⁵³⁰ +idi KV.

⁵³¹ ‘Alī MA: benüm atam KV.

⁵³² +şöyle KV.

⁵³³ gāyet MA: bir KV.

⁵³⁴ öldürdi girü MA: öldüricek KV.

⁵³⁵ öldürdi MA: öldürmiştir KV.

⁵³⁶ besleyüp MA: beslesünler KV.

⁵³⁷ +dağı KV.

⁵³⁸ Hāzret-i Resül MA: Resül Hāzret KV.

⁵³⁹ –ikisi bir yerde KV.

⁵⁴⁰ oturmuşlar idi MA: otururken KV.

bir genç oğlan kundağa şarup mescid kapusunda bırakmışlar. Şāh-ı Merdān⁵⁴¹ anuñ avāzın gördi.⁵⁴² Aña özi⁵⁴³ göyendi ol kundağı getürdi⁵⁴⁴ Resül⁵⁴⁵ katuna.⁵⁴⁶ Eyitdi ya Resülü'llāh bu oğlan kapuda bırakmışlar. Dilerem ki bunu ben besleyem didi. Hāzret-i Resülü'llāh⁵⁴⁷ didi⁵⁴⁸ ya 'Alī⁵⁴⁹ var besle didi. Ammā iki cihān güneşi Muḥammed Muştāfā şalla'llāhu 'a[leyhi ve selle]m eyitdi⁵⁵⁰ Emīrū'l-Mü'minīn 'Alī'ye sır-ile didi ki⁵⁵¹ ya 'Alī⁵⁵² emrinde vardır ki bu oğlan senüñ [19^a KV] mevtüne⁵⁵³ sebep olup seni⁵⁵⁴ terkīb-i hışmdan⁵⁵⁵ ḫalāş kılasıdur⁵⁵⁶ didi.⁵⁵⁷ 'Alī eyitdi⁵⁵⁸ [18^a MA] ya Resülü'llāh ol nesne ki Allāh emridür. Ben andan kaçmazam didi. Şāh-ı Merdān ol oğlan[ı] aldı evine⁵⁵⁹ geldi. 'Abdu'rraḥmān deyü ad ḳodı.⁵⁶⁰ Anı kendü oğlanlarından yeğrek⁵⁶¹ severdi kendü loḳmasunı aña virirdi. Yemek⁵⁶² eyüsünü aña virirdi⁵⁶³ tek⁵⁶⁴ ḳolı ḳuvvetlü olsun deyü. Hāzret-i 'Alī anuñ gibi mürüvvet iderdi.⁵⁶⁵ 'Abdu'rraḥmān büyüdi 'Alī'nüñ katuna ḫāş oldı. Hāḳ anı rikāb-dār deyü⁵⁶⁶ ad ḳodılar.⁵⁶⁷ 'Alī oğlu kendüyi⁵⁶⁸ şanurdı. Ta ol vaḳtde iken⁵⁶⁹ Kūfe şahrāsında 'Alī oğlanları⁵⁷⁰ at sekerdiler. Rikāb-dār Hüseyn ile çekişdiler ki Hüseyn aña didi ki ya mel' ün [19^b KV] senüñ atañ⁵⁷¹ Mülcem dirlerdi⁵⁷² bir

⁵⁴¹ +şir-i Yezdān'ın KV.

⁵⁴² –anuñ avāzın gördi KV.

⁵⁴³ –özi KV.

⁵⁴⁴ –getürdi KV.

⁵⁴⁵ +ḫāzretüne getürdi KV.

⁵⁴⁶ –katuna KV.

⁵⁴⁷ Hāzret-i Resülü'llāh MA: Resül Hāzreti KV.

⁵⁴⁸ didi MA: eyitti KV.

⁵⁴⁹ –ya 'Alī KV.

⁵⁵⁰ –eyitdi KV.

⁵⁵¹ didi ki MA: eyitdi ki KV.

⁵⁵² +Tañrı KV.

⁵⁵³ MA: موتينه KV.

⁵⁵⁴ seni MA: bu KV.

⁵⁵⁵ terkīb-i hışmdan MA: terkīb-i cismden KV.

⁵⁵⁶ kılasıdur MA: kılıserdür KV.

⁵⁵⁷ +Hāzret-i KV.

⁵⁵⁸ eyitdi MA: anı işitdi KV.

⁵⁵⁹ –evine KV.

⁵⁶⁰ ḳodı MA: virdi KV.

⁵⁶¹ oğlanlarından yeğrek MA: oğlu gibi KV.

⁵⁶² Yemek MA: Yemegün KV.

⁵⁶³ virirdi MA: yidirirdi KV.

⁵⁶⁴ –tek KV.

⁵⁶⁵ iderdi MA: ıssı idi vardı KV.

⁵⁶⁶ –deyü KV.

⁵⁶⁷ ad ḳodılar MA: okudılar ol daḳı KV.

⁵⁶⁸ 'Alī oğlu kendüyi MA: kendüyi 'Alī oğlu KV.

⁵⁶⁹ vaḳtde iken MA: vaḳtde deḡin ki KV.

⁵⁷⁰ +ile KV.

⁵⁷¹ atañ MA: ataña KV.

⁵⁷² dirlerdi MA: dirler didi KV.

kāfir idi. Anı⁵⁷³ atam öldürmüşdür didi. Rikāb-dār İbn Mülcem çünkü anı⁵⁷⁴ işitdi kıtı
 gāzaba geldi. Gözleri kıan ile⁵⁷⁵ döndi. Gönlünde kīn bağlandı.⁵⁷⁶ Çünkü ben ‘Alī oğlu
 degilmişem⁵⁷⁷ ‘Alī⁵⁷⁸ benüm atam öldürmüş. İmdi vācibdür ki ben dağı⁵⁷⁹ atamuñ kıanını
 ‘Alī’den almak⁵⁸⁰ ardunca olam didi. Bu niyet⁵⁸¹ rikāb-dār⁵⁸² gönlünden⁵⁸³ berkitdi [18^b
MA] aḥşām oldu.⁵⁸⁴ Girü⁵⁸⁵ döndiler ‘Alī kıatında⁵⁸⁶ geldiler. İmām Hüseyin melül
 olmuş.⁵⁸⁷ Şāh-ı Merdān⁵⁸⁸ rikāb-dār ile Hüseyin arasında mācerāyı bildi. Hem rikāb-dāruñ
 zamīrūñ⁵⁸⁹ dağı bildi.⁵⁹⁰ Hāzret-i ‘Alī ḥod āḥir serencāmı ne olacaqdır anı dağı bilürdi.
 Zīrā yukarda başda mel’ün olmuşdur dindi.⁵⁹¹ [20^a KV] Rikāb-dār[a] kıağıdı eyitdi ey
 fuzül sen benüm oğlum⁵⁹² degilsin. Yüri var kıande varırsın var ayruķ gözime görünme
 didi. Rikāb-dār gitdi ammā bu yañadan⁵⁹³ la’ net Yezīd⁵⁹⁴ ile la’ net Mervān⁵⁹⁵ işitdiler⁵⁹⁶
 Hāzret-i ‘Alī⁵⁹⁷ rikāb erini⁵⁹⁸ redd eyledi⁵⁹⁹ yanından kıovmuş didiler⁶⁰⁰. La’ net⁶⁰¹ Yezīd
 ile la’ net⁶⁰² Mervān kıanışdılar⁶⁰³. Tiz bir kıağıd yazdılar. Didiler kı⁶⁰⁴ ya
 ‘Abdu’rraḥmān⁶⁰⁵ seni Hāzret-i⁶⁰⁶ ‘Alī redd⁶⁰⁷ itdiyse biz kıabül iderüz⁶⁰⁸. Melül

⁵⁷³ +benüm KV.

⁵⁷⁴ anı MA: Hüseyin’ün ol sözün KV.

⁵⁷⁵ kıan ile MA: kıana KV.

⁵⁷⁶ bağlandı MA: bağladı eyitdi KV.

⁵⁷⁷ degilmişem MA: degülem KV.

⁵⁷⁸ –‘Alī KV.

⁵⁷⁹ –ben dağı KV.

⁵⁸⁰ +gerekdür KV.

⁵⁸¹ niyet MA: niyetini KV.

⁵⁸² –rikāb-dār

⁵⁸³ gönlünden MA: gönlünde KV.

⁵⁸⁴ oldu MA: irişıdi KV.

⁵⁸⁵ +eve KV.

⁵⁸⁶ kıatında MA: kıatına KV.

⁵⁸⁷ olmuş MA: olmuşdı KV.

⁵⁸⁸ +‘Alī KV.

⁵⁸⁹ ضميرك MA: ضميرك KV.

⁵⁹⁰ –dağı bildi KV.

⁵⁹¹ Hāzret-i ‘Alī ḥod āḥir serencāmı ne olacaqdır anı dağı bilürdi. Zīrā yukarda başda mel’ün olmuşdur
 dindi MA: Hāzret-i ‘Alī ḥod āḥir kār nolacağın bilürdi ki yukarıda kızır itdüκ mel’ün olmuşdı döndi KV.

⁵⁹² oğlum MA: nesnem KV.

⁵⁹³ gitdi ammā bu yañadan MA: İbn Mülcem ayruķ kıazret-i ‘Alī kıidmetüne olmadı göñüldeki kīni
 kıyāde ölmedi. Birkaç gün sonra bu kıaberi Şām’da KV.

⁵⁹⁴ la’ net Yezīd MA: Yezīd-i mel’ün KV.

⁵⁹⁵ la’ net Mervān MA: Mervān-ı pelīde kıaber virdiler KV.

⁵⁹⁶ +k KV.

⁵⁹⁷ +kendü KV.

⁵⁹⁸ rikāb erini MA: rikāb-dārın KV.

⁵⁹⁹ eyledi MA: idüp KV.

⁶⁰⁰ –didiler KV.

⁶⁰¹ –La’ net KV.

⁶⁰² –la’ net KV.

⁶⁰³ داندشديلر MA: داندشديلر KV.

⁶⁰⁴ Didiler kı MA: Eyitdiler KV.

⁶⁰⁵ +eger KV.

olmayasın. Şām tahtının yarusı senün olsun. ‘Alī katında rikāb-dār olduñsa biz saña yarar şehrimüz virüp⁶⁰⁹ seni pādīšāh idelüm [20^b KV] didiler. Sen dağı ‘Alī’yi öldürürsin hem senün atañı ol öldürdi⁶¹⁰ didiler.⁶¹¹ Çün la‘net Yezīd bu haberi [19^a MA] yolladı. Rikāb-dār dağı eline hançer alup⁶¹² toğrı Emīrū’l-Mü’minīn ‘Alī’nün evine geldi. Gördü kim ‘Alī anda yok.⁶¹³ Hasen Hüseyn oturmuşlar birbiriyle mes'ele sorup⁶¹⁴ [21^b KV] mübāḥaşe kılurlardı. Rikāb-dār bilür ki⁶¹⁵ ‘Alī mesciddedir.

Hikāyet⁶¹⁶ Rāviler⁶¹⁷ rivāyet iderler ki Kūfe şehrinde bir mescid var idi.⁶¹⁸ Yedi kapulu⁶¹⁹ idi⁶²⁰ dört minārelü.⁶²¹ Sultān-ı⁶²² Merdān’uñ evi anuñ yanında idi. Ḥazret-i ‘Alī dā’im namāzı anda kılurdu. Beş vakit edā itmeyince eve gelmezdi. Rikāb-dār İbn Mülcem dağı sürdi.⁶²³ Anda geldi kapudan⁶²⁴ nazar itdi. Gördü ki içerde Tañrı arslanı ‘Alī namāza meşğul olmuş.⁶²⁵ Rikāb-dār ilerü yürüdü⁶²⁶ ‘Alī’ye kaşd itdi.⁶²⁷ İtten⁶²⁸ kötü mel‘ün tuzı itmek ḥaqqına şatmadı⁶²⁹ Allāh korkusunu añmadı. Ḥazret-i ‘Alī rükū‘dan secdeye indigi vakit geldi ol zehirli⁶³⁰ hançerle arkasundan urdu. Gögsünden çıkdı kan

⁶⁰⁶ –Ḥazret-i KV.

⁶⁰⁷ redd MA: terk KV.

⁶⁰⁸ iderüz MA: idevüz KV.

⁶⁰⁹ saña yarar şehrimüz virüp MA: kız virelüm didiler hem KV.

⁶¹⁰ öldürdi MA: öldürmişdür KV.

⁶¹¹ didiler MA: Kañluñdır ceñd idüp bizüm kinimizi dağı alur isen didiler mektübı peyk eline virdiler.

Bir kaç gün içinde Kūfe’ye irişdi. Rikāb-dār’la görüşdi. Yezīd’uñ Mervān’uñ selāmuñ getürdi. Nāmeyi virdi. Rikāb-dār aldı ol nāmenüñ okudu nāmenüñ içindeki sözler hoş göñlüne geldi. Eyitdi ben dağı bu kavle rāziyam ki ‘Alī’yi öldürüp anlaruñ katunda ḥāş olam didi. Eyitdi vallāhi ‘Alī’yi kılıç kesmez anuñ cismine demir ḥarāmdur didi. Yerāğum bu kadar ki ‘Alī’yi öldürüp bu işi bitirem didi. İmdi birkaç hançer göndersin deyü nāmenüñ bir yüzine yazdı. Peyki girü gönderdi. Bu yañadan Mervān’la Yezīd [21^a KV] oturmuşdı. Peyk geldi rikāb-dār’uñ nāmesüni getürdi. Aldılar ol nāmeyi okuyub mażmānun bildiler. Yezīd-i mel‘ün buyurdu. Vardılar bir pirinç hançer düzdiler. Anı ağı ile şuvārdılar. El altından anı bir kişiyle Kūfe’ye gönderdiler. Peyk Kūfe’ye geldi rikāb-dār ile buluşdı. Ol getürdüğü hançeri aña tapşırdı. Rikāb-dār anı gördi eyitdi çün Yezīd ile Mervān benümle ‘ahd itdiler ki ben ‘Alī’yi öldüricek anlar beni melāl kılalar. İmdi ben dağı ‘ahdımı yerine getirin didi. Ol kelb ibn-i kelb Yezīd tırdı. Geldi kın kuşāğın beline bağladı. Ol hançeri eline aldı KV.

⁶¹² –Çün la‘net Yezīd bu haberi yolladı. Rikāb-dār dağı eline hançer alub KV.

⁶¹³ yok MA: degül KV.

⁶¹⁴ sorub MA: soruşurlar KV.

⁶¹⁵ bilür ki MA: bildi ki KV.

⁶¹⁶ –Hikāyet KV.

⁶¹⁷ +şöyle KV.

⁶¹⁸ var idi MA: vardıydı KV.

⁶¹⁹ kapulu MA: kapısı KV.

⁶²⁰ –idi KV.

⁶²¹ minārelü MA: mināresi KV.

⁶²² Sultān-ı MA: Şāh-ı KV.

⁶²³ –sürdi KV.

⁶²⁴ +içerü KV.

⁶²⁵ meşğul olmuş MA: durdu KV.

⁶²⁶ +ḥazreti KV.

⁶²⁷ itdi MA: eyledi ol KV.

⁶²⁸ –itden KV.

⁶²⁹ tuzı itmek ḥaqqına şatmadı MA: şatmadı tuzı itmek ḥaqqına KV.

⁶³⁰ +pirinç KV.

seccāde üstine [19^b MA] revān oldu. [22^a KV] Ba^c zılar eydür rikāb-dār hançerle üç kez urdı soñra urdığı vaqt hançeri çeküp alamadı. Rikāb-dār eyitdi şimdi ‘Alī namāzdan fāriğ olursa⁶³¹ beni helāk eyler ve yāhūd⁶³² taşradan adam gelse⁶³³ kazāya giriftār oluram.⁶³⁴ Bārī kimse görmeden çıkayum gideyüm didi.⁶³⁵ Kapudan yaña ‘azm itdi. Geldi gördü kim kapu⁶³⁶ belürsiz olmuş çıkup gitmege yol bulamadı. Nice kim cehd itdi çāre olmadı. Ol mel^c ün bildi kim ne hāle uğradı. İtdügi işe pişmān oldu. Āhır geldi mescidüñ⁶³⁷ bir küşesinde bir haşır vardı.⁶³⁸ İçine girdi⁶³⁹ şaķlandı. Birazdan ‘Alī oğlanları geldiler.⁶⁴⁰ Hasen Hüseyn Muḥammed Ḥanifī atanuñ⁶⁴¹ ol hālünü gördiler⁶⁴² feryād itdiler⁶⁴³ fiğān⁶⁴⁴ zārılıklar eylediler.⁶⁴⁵ Didiler⁶⁴⁶ ya Emire’l-Mü’minin seni kim böyle itdi⁶⁴⁷ bize diyüvir andan [22^b KV] dādımız alalum didiler.⁶⁴⁸ Ḥazret-i ‘Alī eyitdi ey ciger küşelerüm baña⁶⁴⁹ ğammazlık elimden⁶⁵⁰ gelmez ki bu işi kim itdi⁶⁵¹ size diyüvireyüm⁶⁵² didi.⁶⁵³ İmām Hüseyn eyitdi. [20^a MA] Vallāhī⁶⁵⁴ kardaşlarum atamuzu böyle iden kişi⁶⁵⁵ mescidden çıkup gitmedi⁶⁵⁶ arayalum diyüp aramağa meşğul oldılar. Çün rikāb-dāra yaķın geldiler. Ol mel^c ün⁶⁵⁷ gövdesi ditremege⁶⁵⁸ başladı. Ḥāyındur⁶⁵⁹ zīrā şöyle ditredi ki ol haşır ile tahta ırģalanurdu. İmām Hüseyn anı gördi ilerü geldi. Ayağıyla ol haşırı depdi.⁶⁶⁰ Düşüp yuvarlandı rikāb-dār tırı geldi. Mescide kaçdı⁶⁶¹

⁶³¹ olursa MA: olur KV.

⁶³² –ve yāhūd KV.

⁶³³ gelse MA: gelür KV.

⁶³⁴ +didi KV.

⁶³⁵ didi MA: deyü KV.

⁶³⁶ kapu MA: kapular KV.

⁶³⁷ مَسْجِدُك MA: مَسْجِدُنْ KV.

⁶³⁸ vardı MA: dururdu KV.

⁶³⁹ girdi MA: girüp KV.

⁶⁴⁰ geldiler MA: gelüp KV.

⁶⁴¹ atanuñ MA: atalarınıñ KV.

⁶⁴² gördiler MA: gördikde KV.

⁶⁴³ –itdiler KV.

⁶⁴⁴ +itdiler KV.

⁶⁴⁵ eylediler MA: kıldılar KV.

⁶⁴⁶ didiler MA: eyitdiler KV.

⁶⁴⁷ itdi MA: eyledi KV.

⁶⁴⁸ دَدِيلَر MA: دَدِلَر KV.

⁶⁴⁹ baña MA: benüm KV.

⁶⁵⁰ ğammazlık elimden MA: elimden ğammazlık KV.

⁶⁵¹ –kim itdi KV.

⁶⁵² diyüvireyüm MA: diyüvirem KV.

⁶⁵³ –didi KV.

⁶⁵⁴ +ey KV.

⁶⁵⁵ +daķı KV.

⁶⁵⁶ gitmedi MA: gitmez gelün KV.

⁶⁵⁷ mel^c ün MA: mel^c ünüñ KV.

⁶⁵⁸ ditremege MA: ditremek KV.

⁶⁵⁹ –Ḥāyındur KV.

⁶⁶⁰ +haşır KV.

çıkup yol gitmege⁶⁶² bulamadı kapu[s]ı kapanmış. Hâzret-i ‘Alî anı gördi. Rikâb-dâra çağırđı eyitdi ya mel‘ün berü benden yaña kaç⁶⁶³ anlaruñ elinden ħalaş olasin⁶⁶⁴ didi. Rikâb-dâr⁶⁶⁵ bu kez ‘Alî’den yaña kaçdı [23^a KV] geldi. Şâh-ı Merdân’uñ ayağuna düşdi eyitdi. Ey Şîr-i Hudâ ey kerem kânı vefâ ma‘deni. Ben ħod bir yüz qaralığun⁶⁶⁶ becerdüm.⁶⁶⁷ Şimdi ne kılayum ki Ħasen Ħuseyn beni helâk iderler⁶⁶⁸ didi. Hâzret-i ‘Alî aña luţfla söyledi eyitdi ya ‘Abdu’rraĥmân benüm böyle olduğum ġam⁶⁶⁹ degildür ki baña bu iş ta⁶⁷⁰ ezelden Ħâkimü’l Ħâkimîn böyle ġadr⁶⁷¹ itmişdür⁶⁷² didi. ‘Alî oğlanları her tarafından⁶⁷³ ġaşd itdiler ki rikâb-dâr[ı] öldüreler. [20^b MA] Hâzret-i ‘Alî ġomadı. Eyitdi ey ciger küşelerüm buña ġaşd itmeñüz kim⁶⁷⁴ iki cihân güneşi Resûlu’llâh⁶⁷⁵ bu terkîb-i cismîden ħalaş kıla dimişdi⁶⁷⁶ didi. Kendüye⁶⁷⁷ getürmişlerdi içmek-içün Hâzret-i ‘Alî anı rikâb-dâra iç deyü⁶⁷⁸ teklîf itdi. Rikâb-dâr alup içmedi.⁶⁷⁹ Nâğâh buña ağı ġatılmışdur [23^b KV] beni⁶⁸⁰ helâk olsun dirler didi. ‘Alî’nün⁶⁸¹ oğı Ħasen anı gördi. Şabr idemedi. İlerü yürüdi⁶⁸² eyitdi ya mel‘ün ben seni öldürmeyince ġorsam⁶⁸³ didi. Hâzret-i ‘Alî anı gördi. Ħasen’e and virdi eyitdi. Ya Ħasen dedenüñ alnundaki⁶⁸⁴ nür ‘aşķına⁶⁸⁵ rikâb-dârı incitme ölmesün⁶⁸⁶ didi. Ħasen anı⁶⁸⁷ işitdi feryâd⁶⁸⁸ eyledi eyitdi. Ya Emîre’l-Mü’minîn niçün öyle dirsın. Ya bu mel‘ün şöyle râyegân ġoyu virelüm

⁶⁶¹ mescide kaçdı MA: kaçmadı girü KV.

⁶⁶² yol gitmege MA: gitmege yol KV.

⁶⁶³ kaç MA: kaç ki KV.

⁶⁶⁴ olasin MA: bulasin KV.

⁶⁶⁵ +ibn Mülcem KV.

⁶⁶⁶ qaralığun MA: qaralığı KV.

⁶⁶⁷ becerdüm MA: başardım KV.

⁶⁶⁸ iderler MA: itmeyeler KV.

⁶⁶⁹ -ğam KV.

⁶⁷⁰ -ta KV.

⁶⁷¹ -ğadr KV.

⁶⁷² itmişdür MA: itmiş idi KV.

⁶⁷³ her tarafından MA: aña KV.

⁶⁷⁴ kim MA: ki KV.

⁶⁷⁵ Resûlu’llâh MA: baña dimişdir kim senüñ rikâb-dârun seni KV

⁶⁷⁶ dimişdi MA: dimişdür KV.

⁶⁷⁷ +şerbet KV.

⁶⁷⁸ deyü MA: didi KV.

⁶⁷⁹ +eyitdi KV.

⁶⁸⁰ +içüp KV.

⁶⁸¹ +ulu KV.

⁶⁸² +ġaykırdı KV.

⁶⁸³ ġorsam MA: ġomayam KV.

⁶⁸⁴ التنداكى MA: التندافى KV.

⁶⁸⁵ +olsun KV.

⁶⁸⁶ incitme ölmesün MA: incitmeyesün bizden rencide olmasun KV.

⁶⁸⁷ Ħasen anı MA: Anı Ħasen KV.

⁶⁸⁸ +ve fîğân KV.

gitsün mi⁶⁸⁹ didi.⁶⁹⁰ Derken gördiler ki İmām Hüseyn Zülfikār'ı eline almış⁶⁹¹ kapudan girü geldi.⁶⁹² Hemān⁶⁹³ rikāb-dāruñ üstine yürüdi. Hāzret-i 'Alī anı⁶⁹⁴ gördi. Diyeler ki Hüseyn'e and virdi ki ya Hüseyn [24^a KV] dedenüñ⁶⁹⁵ alnundaki⁶⁹⁶ nūr 'aşkına rikāb-dār ki⁶⁹⁷ [21^a MA] diye.⁶⁹⁸ Hüseyn eyitdi ya⁶⁹⁹ Şepper-i Hāk dedemüñ alnundaki⁷⁰⁰ nūr haqqı-çün ben⁷⁰¹ bu mel'ün[u] öldürüp⁷⁰² senüñ kanuñ almayunca komazam⁷⁰³ didi.⁷⁰⁴ Rikāb-dāra haml eyledi. Rikāb-dār anı görüp⁷⁰⁵ Hüseyn'üñ önünden kaçdı. Mescid içinde bir ulu⁷⁰⁶ mermer direk vardı. Anuñ⁷⁰⁷ katuna yitişdi.⁷⁰⁸ Hüseyn⁷⁰⁹ irişdi. Diledi ki⁷¹⁰ haml ide⁷¹¹ rikāb-dār diregüñ öte yanına kaçdı.⁷¹² Hüseyn ardınca vardı. La'ın bu kez berü yana⁷¹³ tolandı⁷¹⁴. Hüseyn nice⁷¹⁵ vardı⁷¹⁶ cehd iderdi çalmağa la'ın⁷¹⁷ direk⁷¹⁸ ardına tolanurdu.⁷¹⁹ Anı gördi İmām Hüseyn kaçıdı zülfikār-ile⁷²⁰ direge⁷²¹ çaldı. Ol⁷²² mermerden⁷²³ diregi iki pāre eyledi. Zülfikār direkden çıkıdı.⁷²⁴ Rikāb-dāruñ kuşağuna⁷²⁵

⁶⁸⁹ –mi KV.

⁶⁹⁰ +böyle KV.

⁶⁹¹ +gelür KV.

⁶⁹² girü geldi MA: girüp KV.

⁶⁹³ +dem KV.

⁶⁹⁴ –anı KV.

⁶⁹⁵ ددكون MA: ددكون KV.

⁶⁹⁶ النداعی MA: النداعی KV.

⁶⁹⁷ ki MA: döğme KV.

⁶⁹⁸ 'Alī henüz söylemeden KV.

⁶⁹⁹ ya MA: ey KV.

⁷⁰⁰ النداعی MA: النداعی KV.

⁷⁰¹ –ben KV.

⁷⁰² öldürüp MA: öldürmeyince KV.

⁷⁰³ komazam MA: komazız KV.

⁷⁰⁴ +arşlan gibi KV.

⁷⁰⁵ görüp MA: gördi KV.

⁷⁰⁶ –ulu KV.

⁷⁰⁷ انون MA: انون KV.

⁷⁰⁸ yitişdi MA: irişdi KV.

⁷⁰⁹ +dağı KV.

⁷¹⁰ ki MA: kim KV.

⁷¹¹ haml ide MA: çala KV.

⁷¹² kaçdı MA: geçdi KV.

⁷¹³ –berü yana KV.

⁷¹⁴ دولنی MA: دولنی KV.

⁷¹⁵ +ki KV.

⁷¹⁶ –vardı KV.

⁷¹⁷ +şāfī KV.

⁷¹⁸ direk MA: diregün KV.

⁷¹⁹ دولنی MA: دولنی KV.

⁷²⁰ zülfikār-ile MA: zülfikār KV.

⁷²¹ direge MA: öyle KV.

⁷²² –Ol KV.

⁷²³ mermerden MA: mermer KV.

⁷²⁴ çıkıdı MA: geçdi KV.

⁷²⁵ kuşağuna MA: kuşağı altına KV.

dokundu belünden [24^b KV] yukarusını havaya perān eyledi.⁷²⁶ İbn Mülcem cān[ı] cehennem[e] ısmarladı. İmām Hüseyñ Zülfiķār'ı girü kınına kodı. İletdiler girü⁷²⁷ yerine kodılar. Bu kez 'Alī oğlanları geldiler. Emīrū'l-Mü'minīn 'Alī'nün koltuğına girüp aldılar eve geldiler. Resūl'uñ ehl-i beyti 'Ā'İşe Şıddıķa ve kendüsinün aķrabāsı Ümmü Gülsüm Ruķayye ve Şhribānū [21^b MA] ve⁷²⁸ Zeyneb hātūn anı gördiler. Feryād [u] fiğān eylediler. Yüzlerin yırtup⁷²⁹ her birisi nālān [u] giryān oldılar. Ğirīv kopardılar.⁷³⁰ Ğazret-i 'Alī anlaruñ zārılığūñ görüp⁷³¹ eyitdi benüm içün ağlaşmañuz.⁷³² Ben⁷³³ maķşad-ı şıdķa irişdüm.⁷³⁴ Ednā maķāmdan a' lā maķāma sefer iderüm.⁷³⁵ Dünyā'ya gelen elbetde gider.⁷³⁶ Bugün⁷³⁷ benüm⁷³⁸ v' adem tamām olmışdur.⁷³⁹ Varuñ⁷⁴⁰ Düldül'ümü⁷⁴¹ zülfiķārumı⁷⁴² getürüñ didi. [24^a KV] 'Alī oğlanları vardılar Düldül'i zülfiķārı⁷⁴³ getürdiler. Ğazret-i 'Alī zülfiķārı aldı⁷⁴⁴ ziyāret eyledi. Öpdı başına kodı. Döndi Düldül'den yaña baķdı. Eyitdi ey merkeb-i vefādāri benüm münisüm senüñ üstinde çok ğazālar kılmuşam. Ben senden hoşnūdam Allāh senden hoşnūd⁷⁴⁵ olsun didi. Bugün baña āķiret haķķın helāl eyle didi.⁷⁴⁶ Yarın kıyāmet gününde uçmağā senüñle bile girevüz⁷⁴⁷ didi. Düldül anı işitdi ilerü geldi. Gözleründen yāş aķardı. Yüzünü Emīrū'l-Mü'minīn 'Alī'nün ayağuna sürdi. 'Alī'nün aķrabāsı oğlanları anı gördiler⁷⁴⁸ ğurbet-i firķat baħrine ğarķ oldılar. Kendüleri yañamayup her firķat odına [22^a MA] yandılar.⁷⁴⁹ Zārī zārī ağlaşdılar.⁷⁵⁰ Ğazret-i 'Alī döndi anları öğütledi. Ağlaşmanuz deyü naşihat eyledi.

⁷²⁶ +Rikāb-dār KV.

⁷²⁷ -girü KV.

⁷²⁸ -ve KV.

⁷²⁹ يرطوب MA: يرطوب KV.

⁷³⁰ -ğirīv kopardılar KV.

⁷³¹ -anlaruñ zārılığūñ görüp KV.

⁷³² +ki KV.

⁷³³ -Ben KV.

⁷³⁴ irişdüm MA: irişürin KV.

⁷³⁵ iderüm MA: iderin KV.

⁷³⁶ gider MA: sefer ider KV.

⁷³⁷ -Bugün KV.

⁷³⁸ daħı KV.

⁷³⁹ olmışdur MA: oldı KV.

⁷⁴⁰ +benüm KV.

⁷⁴¹ +getürün hem KV.

⁷⁴² +daħı KV.

⁷⁴³ +aldılar KV.

⁷⁴⁴ -aldı KV.

⁷⁴⁵ hoşnūd MA: rāzı KV.

⁷⁴⁶ -didi KV.

⁷⁴⁷ girevüz MA: girelüm KV.

⁷⁴⁸ gördiler MA: görüp KV.

⁷⁴⁹ ğurbet-i firķat baħrine ğarķ oldılar. Kendüleri yañamayub her firķat odına yandılar MA: Kendülerin yañamayub zārī zārī ağladılar. Ğāyet firķāt odına yandılar KV.

⁷⁵⁰ -zārī zārī ağlaşdılar KV.

Hasen ile⁷⁵¹ Hüseyin buyurdi. Eyitdi [24^b KV] ey ciger küşelerüm varuñ⁷⁵² Düldül'ümi zülfikârımı deñize mekeşüñ.⁷⁵³ Görüñ anda ne 'alâmet zâhir olursa gelüñ baña haber virüñ.⁷⁵⁴ Ta ki benden soñra ol atuñ ve ol kılıcuñ haqqından kimse gelemez didi. Hasen Hüseyin vardılar Düldül'i zülfikâr'ı⁷⁵⁵ deñizden yaña revân oldılar. Yolda gider iken Hasen eyitdi⁷⁵⁶ ya Hüseyin işte atamız hod âhirete gider. Bu at bu kılıcı bize anuñ yâdigârındur. Gel bu atı⁷⁵⁷ bu kılıcı şaklayalum.⁷⁵⁸ Vaqt ola ki andan soñra⁷⁵⁹ bize gerek ola. Eger nitdiñüz deyü bizden şorarsa⁷⁶⁰ deñize bıraqtuğ diyevüz didi. Hüseyin eyitdi ya Hasen bu iş olmaz ki⁷⁶¹ şimdi atamuzuñ vaşiyetüñ şayaruz.⁷⁶² Varavuz⁷⁶³ kendüye yalan söyleyevüz. Atamız yalan söylemedi ğıybet eylemedi kaçan komadı âmân dileyeni öldürmedi nâ-maḥrem yüzine bakmadı. [26^a KV] Peyğamber el aşlına yalan söylememişdür. [22^b MA] Bize Peyğamber 'a[leyhi's-selâ]m⁷⁶⁴ *el aşı la yumtı*⁷⁶⁵ dimişdür. Revâ mıdır⁷⁶⁶ yalan söyleyevüz⁷⁶⁷. Bizüm itdigimüz hod aña m'alümdür didi. Anı men' eyledi. Sürdiler deryâ kenârına geldiler. İlk Düldül'i şalıvirdiler⁷⁶⁸ hemân şıçradı deñize düşdi. Baḥr[i] var şuya taldı belürsiz oldu. Gitdi zülfikârı daḥı getürdiler. Deñize bıraḳdılar. Nâgâh şu yüzinden⁷⁶⁹ bir şemle⁷⁷⁰ peydâ oldu. Şol koz koza⁷⁷¹ gibi havâya çıḳdı. Ol daḥı ğâ'ib oldu gitdi. Hasen Hüseyin anı gördiler vâlih⁷⁷² [ü] ḥayrân oldılar. Ol gördükleri nişânları atalarına diyüvirdiler. Ḥazret-i 'Alî⁷⁷³ ne' am ol atıñ aşlı şudan idi girü şuya gitdi. Zülfikâr daḥı yerine [26^b KV] vardı. Şimdi⁷⁷⁴ bizüm⁷⁷⁵ daḥı

⁷⁵¹ –ile KV.

⁷⁵² وارون MA: وارون KV.

⁷⁵³ mekeşüñ. MA: bırağun KV.

⁷⁵⁴ haber virüñ MA: diyü virüñ KV.

⁷⁵⁵ +aldılar KV.

⁷⁵⁶ eyitdi MA: eydür KV.

⁷⁵⁷ +ve KV.

⁷⁵⁸ +bir KV.

⁷⁵⁹ –andan soñra KV.

⁷⁶⁰ deyü bizden şorarsa MA: dirse KV.

⁷⁶¹ –ki KV.

⁷⁶² şayaruz MA: dutavuz KV.

⁷⁶³ Varavuz MA: Varub KV.

⁷⁶⁴ +buyurmuşdur KV.

⁷⁶⁵ el aşı la yumtı MA: el aşı la yuhtı KV.

⁷⁶⁶ mıdır MA: degildür KV.

⁷⁶⁷ +ḥaṭa eyleyevüz KV.

⁷⁶⁸ şalıvirdiler MA: şaldılar KV.

⁷⁶⁹ yüzinden MA: yüzi KV.

⁷⁷⁰ şemle MA: şüle KV.

⁷⁷¹ koz koza MA: ḳavs ḳuzaḥ KV.

⁷⁷² vâlih MA: ve ana KV.

⁷⁷³ +kerrema'llāhu vechehu KV.

⁷⁷⁴ +Şimdi KV.

⁷⁷⁵ bizüm MA: benüm KV.

‘azmimüz⁷⁷⁶ ol yaña⁷⁷⁷ didi. Başladı cemā‘ atle helâlleşdi. Hâzret-i⁷⁷⁸ ‘Alī’nün toköz oğlu var idi. Hâsen Hüseyn Muḥammed Ḥanifî Ebū Bekr-i ‘Alī⁷⁷⁹ ‘Avn-ı⁷⁸⁰ ‘Alī⁷⁸¹ Zeyd-i ‘Alī⁷⁸² ‘Ömer-i ‘Alī⁷⁸³ Kāsım-ı ‘Alī⁷⁸⁴ ‘Abbās-ı ‘Alī⁷⁸⁵ geldiler bir bir ‘Alī’nün ayağuna düşdiler vedā‘ itdiler. Göz yaşı yağımur gibi⁷⁸⁶ yağdurdılar. Hâzret-i ‘Alī oğlanlarını katuna [23^a MA] okudu. Anlara vaşiyet eyledi ve⁷⁸⁷ eyitdi ey ciger küşelerüm kaçān ki⁷⁸⁸ ben teslīm olam. Zinhār dimeñüz ağlaşup ğavġa eylemeñüz.⁷⁸⁹ Kaçān kim⁷⁹⁰ şabāḥ ola göresin kim⁷⁹¹ bir kişi gele bir⁷⁹² kıvırcık tüylü⁷⁹³ deveyedür yüzi niķāplu yeşil ‘imāmelü. Ol devenüñ üstinde bir tábüt vardır. Ol kişi gelüp beni yaluñuz yusa gerek.⁷⁹⁴ Kefenleyüp tábüt[a] koyup deveye yükledüp [27^b KV] alup gitse gerekdür. Siz anı men‘ eylemeñüz deyü vaşiyet eyledi.⁷⁹⁵ Eger bu sebebden⁷⁹⁶ vaşiyetüm tıtarısañuz iki cihānda yüziñiz āķ ola didi. Döndi Hâsen’ün⁷⁹⁷ Hüseyn’ün yüzine baķdı eyitdi. Gözüm nurları göñlüm sürürları ben sizi Allāh[’a] ışmarladum.⁷⁹⁸ Cemi‘ yetimlerüñ ġarīblerüñ⁷⁹⁹ kayduñ görici Ġanī pādīşāhdur. Bu günden girü sizüñle yarın kıyāmet gününde mevzi‘ i şühedāda⁸⁰⁰ buluřuruz⁸⁰¹ didi.⁸⁰² Şehādet kelimesin arz kıldı. Cān-ı şirini Ḥallāķu’l ‘Ażim[’e] teslīm eyledi. ‘Alī oğlanları anı görüp⁸⁰³ her birinüñ cān[ı] ḥasret odına

⁷⁷⁶ ‘azmimüz MA: ‘azmüm KV.

⁷⁷⁷ yaña MA: yañadur KV.

⁷⁷⁸ –Hâzret-i KV.

⁷⁷⁹ – ‘Alī KV.

⁷⁸⁰ +bin KV.

⁷⁸¹ ‘Alī MA: Kāsım KV.

⁷⁸² –Zeyd-i ‘Alī KV.

⁷⁸³ – ‘Alī KV.

⁷⁸⁴ –Kāsım-ı ‘Alī KV.

⁷⁸⁵ – ‘Alī KV.

⁷⁸⁶ –yağımur gibi KV.

⁷⁸⁷ –ve KV.

⁷⁸⁸ ki MA: kim KV.

⁷⁸⁹ Zinhār dimeñüz ağlaşup ğavġa eylemeñüz MA: Göz yaşın aķıtmañuz ağlamañuz ğavġa eylemeñüz

KV.

⁷⁹⁰ Kaçān kim MA: Çünki KV.

⁷⁹¹ göresin kim MA: göresiz ki KV.

⁷⁹² –bir KV.

⁷⁹³ kıvırcık tüylü MA: kıvırcıklı KV.

⁷⁹⁴ gerek MA: gerekdür KV.

⁷⁹⁵ –deyü vaşiyet eyledi KV.

⁷⁹⁶ sebebden MA: kararāda KV.

⁷⁹⁷ Hâsen’ün MA: Hâseñ KV.

⁷⁹⁸ +ki KV.

⁷⁹⁹ –ġarīblerüñ KV.

⁸⁰⁰ şühedāda MA: şehādetde KV.

⁸⁰¹ buluşuruz MA: buluşavuz KV.

⁸⁰² +dağı KV.

⁸⁰³ görüp MA: gördiler KV.

yandı.⁸⁰⁴ Āyruḫ odında⁸⁰⁵ [23^b MA] cigerleri kebāp oldu. Ammā vaşiyet⁸⁰⁶ ağlaşmadılar çünkü şabāḥ oldu gördiler kim⁸⁰⁷ Beriyye tarafından bir kişi geldi.⁸⁰⁸ Yüzi niḳāplu yeşil ‘imāmelü bir devedür. Ol devenüñ üstinde bir tābūt berkitmiş geldi. Bunlara [27^b KV] başla⁸⁰⁹ selām virdi. Devesüni çökerdi. Kendüsi içeri girdi. Āyruḫ kimse[ye] destür virmedi. Yaluñuz kendü ‘Alī’yi yudı kefenledi tābūta koydı⁸¹⁰ getürdi deveye yükletti. Kimse çağırmadı.⁸¹¹ Devesüni yaptı⁸¹² yürüyivirdi.⁸¹³ ‘Alī oğlanları Ḥasen Ḥüseyn anı gördiler eyitdiler. Bu ne işdür ki⁸¹⁴ oldu didiler. Bu kişi kimdür ya atamızı ḳande alup gider. Gelüñ varalum görelüm diyüp⁸¹⁵ ol kişinin ardına düşdiler. Çağırdılar and virdiler tur deyü. Ol kişi⁸¹⁶ daḫı⁸¹⁷ tırdı eyitdiler.⁸¹⁸ Yā fetā sen kimsin ya atamızı ḳande alup gidersin. Bārī bir kez yüzini aç⁸¹⁹ görelüm didiler.⁸²⁰ Ol kişi yüzini açdı⁸²¹ [28^a KV] gördiler Ḥazret-i ‘Alī [24^a MA] kendüsüdür. Eyitdiler aç tābūt görelüm içinde kimdür didiler. Deveyi çökdi ve tābūtu açdı.⁸²² Gördiler ki tābūtdaki⁸²³ yatan daḫı ‘Alī’dür. Hemān bunların ‘aḳlı başında⁸²⁴ gitdi. Bī-ḥūş olup yatdılar. Birazdan her biriniñ ‘aḳlı başına geldi.⁸²⁵ Gördiler ki ol deveci⁸²⁶ ḡā’ib olmuş gitmiş⁸²⁷ hiç kimse yok.⁸²⁸ Bilmezler ki⁸²⁹ ne yere vardılar.⁸³⁰ *İlle’r-rāsıḥüne fi’l-‘ilm.*⁸³¹ Ammā⁸³²

⁸⁰⁴ يانی MA: ینلی KV.

⁸⁰⁵ –āyruḫ odında KV.

⁸⁰⁶ +şaḳlayup KV.

⁸⁰⁷ –kim KV.

⁸⁰⁸ geldi MA: gelür KV.

⁸⁰⁹ başla MA: başıyla KV.

⁸¹⁰ koydı MA: ḳodı KV.

⁸¹¹ çağırmadı MA: ḳatuna varmadı KV.

⁸¹² yaptı MA: tepdi KV.

⁸¹³ yürüyivirdi MA: yola vardı KV.

⁸¹⁴ ki MA: kim KV.

⁸¹⁵ diyüp MA: deyü KV.

⁸¹⁶ +nün ardına düşdiler KV.

⁸¹⁷ –daḫı KV.

⁸¹⁸ eyitdiler MA: eyitdi baña ne dırsız dıdı. ‘Alī oğlanları geldiler eyitdiler KV.

⁸¹⁹ yüzini aç MA: aç yüzini KV.

⁸²⁰ didiler MA: dıdı KV.

⁸²¹ yüzini açdı MA: açdı yüzini KV.

⁸²² Eyitdiler aç tābūt görelüm içinde kimdür didiler. Deveyi çökdi ve tābūtu açdı MA: Eyitdiler aç tābūtu görelüm. Açdı ki görelüm kimdür didiler. Deveyi çökerdiler tābūtu açdılar KV.

⁸²³ tābūtdaki MA: tābūt içindeki KV.

⁸²⁴ –başında KV.

⁸²⁵ +turi geldiler KV.

⁸²⁶ –deveci KV.

⁸²⁷ olmuş gitmiş MA: oldu KV.

⁸²⁸ –hiç kimse yok KV.

⁸²⁹ Bilmezler ki MA: Hiç kimesne bilmez ki KV.

⁸³⁰ vardılar MA: vardı KV.

⁸³¹ İlle’r-rāsıḥüne fi’l-‘ilm MA: suḫun fi’l-‘ilm KV.

⁸³² –Ammā KV.

Hikāyet⁸³³ Rāviler⁸³⁴ rivāyet iderler ki Allāh emriyle melekler geldiler Hāzret-i ‘Alī’yi aldılar Resūl türbesine getürdiler. Resūl hāzreti ‘Alī’den ayrı degildür didiler. Çün⁸³⁵ ‘Alī oğlanları anı gördiler ol deve çökdigi⁸³⁶ yerde bir meşhed⁸³⁷ yaptılar. Halk anı ziyāret-gāh idindi.⁸³⁸ Aña Meşhed-i ‘Alī dirler.⁸³⁹ [28^b KV] Andan⁸⁴⁰ girü dönüp şehre geldiler. Kūfe halkı ekābir-i a‘yān geldiler. ‘Alī oğlanları⁸⁴¹ ġazā virdiler. Allāh emrine rızā virdiler.

Hikāyet⁸⁴² Rāviler⁸⁴³ rivāyet iderler⁸⁴⁴ ki Hāzret-i ‘Alī dört yıl hālīfe oldu. Çünkü Hāzret-i⁸⁴⁵ ‘Alī gitti anuñ yerine⁸⁴⁶ [24^b MA] oğlu İmām⁸⁴⁷ Hāsen pādīşāh⁸⁴⁸ oldu. Çün hīlāfet Hāsen’e degdi. Halk andan hoşnūd oldılar. Vird-i terķīb-i⁸⁴⁹ devlet erkān-ı saltanat-ı ‘arş sulṭānıdır. Düzdi⁸⁵⁰ katı şöhet tutdı. Kālan nesneden ġayrı Hāsen’uñ maṭbahunda dört yüz kızıl altun havān adıya dökerdi. Bu resme pādīşāhluk itdi saltanat düzdi.⁸⁵¹ Kavmi kardaşları ile altı ay Kūfe’de oturdı. ‘Adl-i dād eylemege meşġul oldu. İşte bu kez Tañrı Te‘ālā’nuñ diledigi nice oldu. Bu yañadan Dımaşķ şehrinde bir gün [29^a KV] la‘net⁸⁵² Yezīd-i mel‘ūn la‘net⁸⁵³ Mervān-ı la‘in⁸⁵⁴ la‘net Şimr-i⁸⁵⁵ ‘Aşım-ı⁸⁵⁶ densiz cem‘ olup oturmuşlardı. La‘net⁸⁵⁷ Yezīd itlere⁸⁵⁸ eyitdi. Ben bu fīkr kıldum⁸⁵⁹ size⁸⁶⁰ diyeyüm didi. Eyitdiler nice fīrk kılduñ⁸⁶¹ eyit⁸⁶² didiler. La‘net⁸⁶³ Yezīd eyitdi

⁸³³ –Hikāyet KV.

⁸³⁴ +şöyle KV.

⁸³⁵ –Çün KV.

⁸³⁶ deve çökdigi MA: deveci gördüleri KV.

⁸³⁷ +bina KV.

⁸³⁸ idindi MA: idindiler KV.

⁸³⁹ dirler MA: didiler KV.

⁸⁴⁰ +şoñra KV.

⁸⁴¹ +ne KV.

⁸⁴² –Hikāyet KV.

⁸⁴³ +şöyle KV.

⁸⁴⁴ iderler ki MA: ider kim KV.

⁸⁴⁵ –Hāzret-i KV.

⁸⁴⁶ +ulu KV.

⁸⁴⁷ –İmām KV.

⁸⁴⁸ pādīşāh MA: hālīfe KV.

⁸⁴⁹ terķīb-i MA: tertīb-i KV.

⁸⁵⁰ Düzdi MA: Dutdı KV.

⁸⁵¹ –saltanat düzdi KV.

⁸⁵² –la‘net KV.

⁸⁵³ –la‘net KV.

⁸⁵⁴ la‘in MA: ġar KV.

⁸⁵⁵ la‘net Şimr MA: Şimr-i pelide KV.

⁸⁵⁶ ‘Aşım MA: ‘aşı KV

⁸⁵⁷ –La‘net KV.

⁸⁵⁸ itlere MA: anlara KV.

⁸⁵⁹ Ben bu fīkr kıldum MA: Bir nesne fīkr itdüm KV.

⁸⁶⁰ –size KV.

⁸⁶¹ kılduñ MA: itdüñ KV.

gerek⁸⁶⁴ Ebū Bekr Şiddīk'ın kızı 'Ā'īşe evlenem⁸⁶⁵ 'avrat edinem didi. La'net Mervān⁸⁶⁶ eyitdi. Hey zihī sa'ādet ol 'avratuñ kim⁸⁶⁷ ḥalīfe anı qabūl kıla⁸⁶⁸ didi. La'net Yezīd anlaruñ bu⁸⁶⁹ sözini işitdi. [25^a MA] Şād oldı.⁸⁷⁰ Kendü aqrabāsundan bir kişi ilerü getürdi.⁸⁷¹ Eyitdi yūri Kūfe'ye var uğurlıdan⁸⁷² 'Ā'īşe[']ye] bu ḥaberi aña sır-ile⁸⁷³ söyle gel gör ki Ümmü'l-Mü'minīn⁸⁷⁴ ne cevāb virir didi. Ol⁸⁷⁵ daḥı⁸⁷⁶ 'azm itdi.⁸⁷⁷ Bir nice günden⁸⁷⁸ Kūfe'ye irişdi. Geldi 'Ā'īşe'ye öyle söyledi.⁸⁷⁹ Yūzi yere qodı⁸⁸⁰ eyitdi⁸⁸¹ kim la'net Yezīd⁸⁸² ne⁸⁸³ dimişdür hep⁸⁸⁴ [29^b KV] söyledi. Ümmü'l-Mü'minīn⁸⁸⁵ 'Ā'īşe ḥātūn⁸⁸⁶ ol mel'ün⁸⁸⁷ sözini⁸⁸⁸ işidcek⁸⁸⁹ vay ki⁸⁹⁰ kaçadı ol qadar⁸⁹¹ cevāb virdi ki eyitdi.⁸⁹² Yā mel'ün yūri⁸⁹³ var ol mel'ūna⁸⁹⁴ söyle kele bu ne⁸⁹⁵ olmaz ḥaberdür ki ol⁸⁹⁶ olmaya ki⁸⁹⁷ Ḥasen bu ḥaberi işide anuñ⁸⁹⁸ başunu kese ḥānumānunı ḥarāb kıla didi. Ol mel'ün⁸⁹⁹ anı işitdi girü döndi Şām'a geldi. Ne ki⁹⁰⁰ 'Ā'īşe'den işitmişdi⁹⁰¹ la'net⁹⁰²

⁸⁶² +işidelüm KV.

⁸⁶³ –La'net KV.

⁸⁶⁴ gerek MA: dilerem ki KV.

⁸⁶⁵ evlenem MA: alub KV.

⁸⁶⁶ La'net Mervān MA: Mervān-ı mel'ün KV.

⁸⁶⁷ ol 'avratuñ kim MA: şol 'avrata kim KV.

⁸⁶⁸ قلا MA: قله KV.

⁸⁶⁹ –bu KV.

⁸⁷⁰ Şād oldı MA: Sevindi tiz KV.

⁸⁷¹ getürdi MA: okudu KV.

⁸⁷² uğurlıdan MA: uğurlayın KV.

⁸⁷³ –aña sır-ile KV.

⁸⁷⁴ Ümmü'l-Mü'minīn MA: Emīrū'l-Mü'minīn KV.

⁸⁷⁵ +mel'ün KV.

⁸⁷⁶ –daḥı KV.

⁸⁷⁷ itdi MA: idüp KV.

⁸⁷⁸ günden MA: gün içinde KV.

⁸⁷⁹ söyledi MA: buluşdı KV.

⁸⁸⁰ +anı KV.

⁸⁸¹ –eyitdi KV.

⁸⁸² la'net Yezīd MA: Yezīd-i mel'ün KV.

⁸⁸³ –ne KV.

⁸⁸⁴ +bir bir KV.

⁸⁸⁵ Ümmü'l-Mü'minīn MA: Emīrū'l-Mü'minīn KV.

⁸⁸⁶ ḥātūn MA: şiddīka KV.

⁸⁸⁷ mel'ün MA: mel'ūnuñ KV.

⁸⁸⁸ sözini MA: sözün KV.

⁸⁸⁹ işidcek MA: işitdi KV.

⁸⁹⁰ vay ki MA: gāyet KV.

⁸⁹¹ –ol qadar KV.

⁸⁹² –eyitdi KV.

⁸⁹³ –yūri KV.

⁸⁹⁴ mel'ūna MA: ite KV.

⁸⁹⁵ –ne KV.

⁸⁹⁶ ḥaberdür ki ol MA: ḥaberi niçün söyler KV.

⁸⁹⁷ +İmām KV.

⁸⁹⁸ انوك MA: انون KV.

⁸⁹⁹ mel'ün MA: it KV.

⁹⁰⁰ –Ne ki KV.

Yezîd'e anı didi.⁹⁰³ Anı işitdi kıatı melûl oldu. Buyurdi kendü için bir⁹⁰⁴ at getürdiler.⁹⁰⁵ Bindi Şâm'dan rāzesinden çıkıdı. Yaluñuz seyr eyledi çün aḥşām yakın [25^b MA] irişdi.⁹⁰⁶ Girü döndi şehre geldi. Meger Resûl⁹⁰⁷ aşḥābundan⁹⁰⁸ bir kişı var idi.⁹⁰⁹ Adına 'Abdu'llāh dirlerdi. Anuñ ḥātūnı tām⁹¹⁰ üstinde çıkmışdı. Nāgāh la'net⁹¹¹ Yezîd'ün gözi⁹¹² tüş [30^a KV] oldu. Ol 'avrat gāyet cemīle idi. La'net Yezîd⁹¹³ anı sevdi eve geldi. Kendinün ḥikāyetünü⁹¹⁴ la'net Mervān'a⁹¹⁵ diyüvirdi.⁹¹⁶ Eyitdi⁹¹⁷ baña bir çāre eylegil.⁹¹⁸ Dünyā şöḥbeti ansuz baña tamudur didi. La'net⁹¹⁹ Mervān aña⁹²⁰ vardı bir⁹²¹ hile eyledi eyitdi ya 'Abdu'llāh dilerüz ki saña kız virüp seni güveygü edinem didi. Adam gönderdi 'Abdu'llāh['] getürdiler la'net Mervān söyledi.⁹²² Kātımızda ḥaş olasın. Var⁹²³ 'avratuñı boşa didi.⁹²⁴ Bu kerre⁹²⁵ 'Abdu'llāh rāzı olmadı⁹²⁶ zīrā⁹²⁷ ol ḥātūndan üç oğlu olmışdur.⁹²⁸ Terk itmeye kıyamadı.⁹²⁹ Āḥir la'net Mervān⁹³⁰ ol kadar söyledi ki anı azdurdı yoldan çıkardı. 'Abdu'llāh ana⁹³¹ rāzı oldu.⁹³² 'Abdu'llāh evine geldi 'avratuna talāk virdi. Andan soñra anı⁹³³ dilediler la'net⁹³⁴ Yezîd için alalar⁹³⁵ çün Ḥasen

⁹⁰¹ işitmişdi MA: işitdiğini KV.

⁹⁰² –la'net KV.

⁹⁰³ anı didi MA: ḥaberi virdi Yezîd-i pelîde KV.

⁹⁰⁴ –kendü için bir KV.

⁹⁰⁵ getürdiler MA: eyerlediler KV.

⁹⁰⁶ irişdi MA: oldu KV.

⁹⁰⁷ +ḥazret KV.

⁹⁰⁸ aşḥābundan MA: aşḥāblarundan KV.

⁹⁰⁹ var idi MA: vardı KV.

⁹¹⁰ طام MA: دام KV.

⁹¹¹ –la'net KV.

⁹¹² +aña KV.

⁹¹³ La'net Yezîd MA: Yezîd-i pelîde KV.

⁹¹⁴ +eyledi KV.

⁹¹⁵ la'net Mervān'a MA: Mervān-ı ḥar KV.

⁹¹⁶ –diyüvirdi KV.

⁹¹⁷ –Eyitdi KV.

⁹¹⁸ +nice KV.

⁹¹⁹ –La'net KV.

⁹²⁰ –aña KV.

⁹²¹ –bir KV.

⁹²² +eyitdi ya 'Abdu'llāh dilerüz ki saña kız virüp seni güveygü edinem didi. Adam gönderdi 'Abdu'llāh['] getürdiler la'net Mervān söyledi MA: Adam gönderdi 'Abdu'llāh['] getürdiler Mervān söyledi. Eyitdi ya 'Abdu'llāh dilerüz ki saña kız virüp güveygü idinevüz didi bizüm KV.

⁹²³ Var MA: Vardı KV.

⁹²⁴ boşa didi MA: boşadı KV.

⁹²⁵ –Bu kerre KV.

⁹²⁶ olmadı MA: oldu KV.

⁹²⁷ –zīrā KV.

⁹²⁸ olmışdur MA: vardı KV.

⁹²⁹ –Terk itmeye kıyamadı KV.

⁹³⁰ la'net Mervān MA: Mervān-ı ḥar KV.

⁹³¹ –ana KV.

⁹³² oldu MA: itdi KV.

⁹³³ –anı KV.

radıya'llāhu 'anh⁹³⁶ [26^a MA] bu haberi işitdi vay ki⁹³⁷ [30^b KV] kaçıldı buyurdi.⁹³⁸ Tiz bir nāme⁹³⁹ yazdılar⁹⁴⁰ Şām'a gönderdiler⁹⁴¹ ve eyitdiler ey bed fi'āl⁹⁴² bunı mı istersün ki varam başuñı kesem kanuñı yere dökem didi. Hānumānunu harāb kılam seni 'āleme rüsvā eyleyem didi. La'net⁹⁴³ Yezīd'e hışm eyledi.⁹⁴⁴ Buyurdi vardılar girü⁹⁴⁵ 'avrata kâtip koyup⁹⁴⁶ girü evine virdiler. Çünkü la'net⁹⁴⁷ Yezīd'ün⁹⁴⁸ işi hor oldu. Haclet odına yandı. Bu kez kınle içi tıldı.⁹⁴⁹ Evvel⁹⁵⁰ hod evlād-ı 'Alī'ye⁹⁵¹ kını vardı. Bu kez dağı beter⁹⁵² oldu. Boyña İmām⁹⁵³ Hasen dağı Resül'ün ehl-i beyti ve kendünün cema'ātünü ve karındaşların aldı Medīne şehrine⁹⁵⁴ geldi. Medīne halkı karşı çıktılar. İmām⁹⁵⁵ Hasen'e istikbāl eylediler. Aldılar şehre geldiler. Medīne halkı anuñ emrine muṭī' oldılar. Hasen Medīne şehrinde bir buçuk yıl qarār eyledi.⁹⁵⁶ [31^a KV] Bu yaña⁹⁵⁷ Şām'da bir gün la'net Yezīd⁹⁵⁸ la'net Mervān⁹⁵⁹ la'net Şimr-i⁹⁶⁰ 'Aşım la'net 'Amr Hāş⁹⁶¹ oturmuşlardı.⁹⁶² La'net Yezīd⁹⁶³ anlaruñla⁹⁶⁴ tanışdı⁹⁶⁵ meşveret itdi.⁹⁶⁶ Eyitdi nice [26^b MA] idelüm 'Alī oğlanları Hasen'den intikāmımızı⁹⁶⁷ alalum⁹⁶⁸ helāk iderüz⁹⁶⁹ didi.

⁹³⁴—la'net KV.

⁹³⁵ alalar MA: almayalar KV.

⁹³⁶ —radıya'llāhu 'anh KV.

⁹³⁷ vay ki MA: gāyet de KV.

⁹³⁸ —buyurdi KV.

⁹³⁹ bir nāme MA: kağıd KV.

⁹⁴⁰ yazdılar MA: yazdı KV.

⁹⁴¹ +mektūbda KV.

⁹⁴² —ve eyitdiler ey bed fi'āl KV.

⁹⁴³ —La'net KV.

⁹⁴⁴ Yezīd'e hışm eyledi MA: Yezīd-i mel'ün bu haberi işidüp qorqıdı KV.

⁹⁴⁵ girü MA: ol KV.

⁹⁴⁶ kâtip koyup MA: nikāh idüp KV.

⁹⁴⁷ —la'net KV.

⁹⁴⁸ +bu KV.

⁹⁴⁹ hor oldu. Haclet odına yandı. Bu kez kınle içi tıldı MA: gördi. Acı taşı kibr-i kın ile doldı KV.

⁹⁵⁰ Evvel MA: Ezelden KV.

⁹⁵¹ evlād-ı 'Alī'ye MA: anuñ KV.

⁹⁵² beter MA: gāyğulu KV.

⁹⁵³ İmām MA: 'Alī oğlu KV.

⁹⁵⁴ Medīne şehrine MA: Medīne'ye KV.

⁹⁵⁵ —İmām KV.

⁹⁵⁶ qarār eyledi MA: oturdı KV.

⁹⁵⁷ yaña MAi: yaña+dan KV.

⁹⁵⁸ la'net Yezīd MA: Yezīd-i mel'ün KV.

⁹⁵⁹ la'net Mervān MA: Mervān-ı har KV.

⁹⁶⁰ la'net Şimr MA: Şimr-i la'ın KV.

⁹⁶¹ la'net 'Amr Hāş MA: 'Amr Hāş la'netu'llāhu 'aleyh KV.

⁹⁶² oturmuşlardı MA: oturmuşlar idi KV.

⁹⁶³ la'net Yezīd MA: Yezīd-i mel'ün KV.

⁹⁶⁴ anlaruñla MA: anlar ile KV.

⁹⁶⁵ دانشی MA: طانشی KV.

⁹⁶⁶ —meşveret itdi KV.

⁹⁶⁷ intikāmımızı MA: intikām KV.

⁹⁶⁸ alalum MA: alavuz anı KV.

⁹⁶⁹ iderüz MA: idevüz KV.

La‘net Mervān⁹⁷⁰ anı iſitdi⁹⁷¹ eyitdi. Adam gönderelüm ağu virsin⁹⁷² helāk olsun.⁹⁷³ La‘net⁹⁷⁴ Yezīd’e la‘net⁹⁷⁵ Mervān’uñ sözi gāyet hoş geldi.⁹⁷⁶ İmdi⁹⁷⁷ nice maſlaḫat görürsin⁹⁷⁸ söyleñ didi.⁹⁷⁹ Kimi gönderürsüz⁹⁸⁰ bu iſi ilerü eline⁹⁸¹ aña zehir vire didi. Meger la‘net⁹⁸² Ŗimr’uñ bir kıızı var idi. Adına la‘net⁹⁸³ Sālik[i] dirlerdi.⁹⁸⁴ Şöyle rivāyet⁹⁸⁵ iderler kim meger bir gün⁹⁸⁶ Ḥasen anı almıſdı⁹⁸⁷ girü boſamıſdı. Ol ‘avrat be-gāyet⁹⁸⁸ Ḥasen’i severdi. Diledi⁹⁸⁹ ki⁹⁹⁰ kendüyi girü⁹⁹¹ ala. Ḥasen aña muḫayyet olmadı.⁹⁹² Ol [31^b KV] sebebdan anlar⁹⁹³ daḫı Ḥasen’le ‘azimlū⁹⁹⁴ olmuſdı. La‘net⁹⁹⁵ Ŗimr⁹⁹⁶ kendü kıızı içün eyitdi bu iſi andan artuḫ kimse beceremez⁹⁹⁷ didi. La‘net Yezīd⁹⁹⁸ buyurdi la‘net⁹⁹⁹ Ŗimr ağzından bir mektüb yazdılar.¹⁰⁰⁰ Ya kızum eger ‘Alī oḡlı¹⁰⁰¹ Ḥasen’e zehir virüp helāk idebilürseñ¹⁰⁰² seni la‘net¹⁰⁰³ Yezīd ḫelālīga ḫabūl ider¹⁰⁰⁴ didi. Böyle bir¹⁰⁰⁵ mektüb yazdılar.¹⁰⁰⁶ [27^a MA] Bir kiſi¹⁰⁰⁷ elüne virüp

⁹⁷⁰ La‘net Mervān MA: Mervān-ı mel‘ün KV.

⁹⁷¹ –anı iſitdi KV.

⁹⁷² ağu virsin MA: uğurlayın varsunlar KV.

⁹⁷³ +didi KV.

⁹⁷⁴ –La‘net KV.

⁹⁷⁵ –la‘net KV.

⁹⁷⁶ +eyitdi KV.

⁹⁷⁷ –İmdi KV.

⁹⁷⁸ +ki KV.

⁹⁷⁹ –söyleñ didi KV.

⁹⁸⁰ gönderürsüz MA: gönderürsin KV.

⁹⁸¹ ilerü eline MA: iledüp KV.

⁹⁸² –la‘net KV.

⁹⁸³ –la‘net KV.

⁹⁸⁴ +belki Esmā dirler idi rāvīler KV.

⁹⁸⁵ –rivāyet KV.

⁹⁸⁶ gün MA: vaḫt KV.

⁹⁸⁷ almıſdı MA: almıſ idi KV.

⁹⁸⁸ –be-gāyet KV.

⁹⁸⁹ Diledi MA: Dilerdi KV.

⁹⁹⁰ +Ḥasen KV.

⁹⁹¹ –girü KV.

⁹⁹² olmadı MA: olmazdı KV.

⁹⁹³ anlar MA: ol KV.

⁹⁹⁴ ‘azimlū MA: ‘arzulu KV.

⁹⁹⁵ –La‘net KV.

⁹⁹⁶ +‘ĀŖım KV.

⁹⁹⁷ beceremez MA: başaramaz KV.

⁹⁹⁸ la‘net Yezīd MA: Yezīd-i mel‘ün KV.

⁹⁹⁹ –la‘net KV.

¹⁰⁰⁰ +ki KV.

¹⁰⁰¹ اعلیٰ MA: اعلو KV.

¹⁰⁰² idebilürseñ MA: idersen KV.

¹⁰⁰³ –la‘net KV.

¹⁰⁰⁴ ider MA: kıılır KV.

¹⁰⁰⁵ –Böyle bir KV.

¹⁰⁰⁶ yazdılar MA: yazılub KV.

¹⁰⁰⁷ kiſi MA: kiſinüñ KV.

Medîne'ye gönderdiler.¹⁰⁰⁸ Ol kişi Medîne'ye geldi. Mektûb la^c net¹⁰⁰⁹ Şimr'ün kıızı¹⁰¹⁰ la^c net Sâliki'ye¹⁰¹¹ virdi hâl¹⁰¹² bildirüp.¹⁰¹³ Ol pelîd ^c avrat¹⁰¹⁴ İmâm¹⁰¹⁵ Ḥasen['e] zehir virdi. Kâr kılmadı. Tamâm üç gün ağu¹⁰¹⁶ virdi. Ḥasen'e ziyân irişmedi. Adam gönderdi bu hâli la^c net Yezîd'e bildürdi. Eyitdi üç gün¹⁰¹⁷ Ḥasen'e¹⁰¹⁸ zehir virdüm kâr kılmadı didi. Haber gönderdi. Âhîr Şâm'dan kâtlı zehir¹⁰¹⁹ gönderdi.¹⁰²⁰ [32^a KV] Yedi taşdan geçmişti aña elmâs¹⁰²¹ dirlerdi.¹⁰²² İki cihânda yüzi kıara ve şâcî kesik perîde kişi¹⁰²³ getürdi.¹⁰²⁴ Ḥasen'ün şu içdiği maşrabaya kodi. Ḥasen bî-ḥaber oldu.¹⁰²⁵ Ol şudan içdi zehirlendi. Cigerün yakdı. Mübârek cismi göyendi.¹⁰²⁶ Bir kerre âh eyledi¹⁰²⁷ düşdi. A^c zâları¹⁰²⁸ şişdi şarı şular akmağa başladı. ^c Â'îşe ḥâtûn Ümmü Gülşüm Ruḳayye Şehribânü Zeyneb ḥâtûn anı gördiler. Başların açdılar feryâd [u] fiğân¹⁰²⁹ eylediler. Muşîbet kıopardılar. Hüseyin¹⁰³⁰ anı gördi¹⁰³¹ kıardaşları [27^b MA] birle¹⁰³² şabr yaḳasın yırtup başlarını¹⁰³³ ḥâk-ı ḥasret toprağın saçdılar.¹⁰³⁴ Yâs mâtem¹⁰³⁵ eylediler. Anların zârından yer gök ehli bile¹⁰³⁶ ağlaştılar. Zehir Ḥasen'ün cigerini pâreledi.¹⁰³⁷ Bir sâ'at geçmedi cân-ı şîrîn[i] Ḥaḳḳ'a teslîm eyledi ve İmâm Ḥasen daḥı ol imamluḳ önteri kırık

¹⁰⁰⁸ +günlerden bir gün KV.

¹⁰⁰⁹ –la^c net KV.

¹⁰¹⁰ kıızı MA: kıızına KV.

¹⁰¹¹ –la^c net Sâliki'ye KV.

¹⁰¹² hâl MA: hâli KV.

¹⁰¹³ bildirüp MA: bildürdi KV.

¹⁰¹⁴ +vardı KV.

¹⁰¹⁵ –İmâm KV.

¹⁰¹⁶ –ağu KV.

¹⁰¹⁷ gün MA: kez KV.

¹⁰¹⁸ –Ḥasen'e KV.

¹⁰¹⁹ kâtlı zehir MA: zehir kâtlı KV.

¹⁰²⁰ gönderdi MA: gönderdiler KV.

¹⁰²¹ +sordum KV.

¹⁰²² +ol cehennem kütüğü KV.

¹⁰²³ –ve şâcî kesik perîde kişi KV.

¹⁰²⁴ +anı KV.

¹⁰²⁵ oldu MA: idi KV.

¹⁰²⁶ göyendi MA: göyendürdi KV.

¹⁰²⁷ eyledi MA: eyitdi KV.

¹⁰²⁸ اعضالری MA: اعضالری KV.

¹⁰²⁹ +kılub zârlıḳlar KV.

¹⁰³⁰ +kıardaşları ile KV.

¹⁰³¹ gördi MA: gördiler KV.

¹⁰³² –kıardaşları birle KV.

¹⁰³³ +açdılar KV.

¹⁰³⁴ –ḥâk-ı ḥasret toprağın saçdılar KV.

¹⁰³⁵ –mâtem KV.

¹⁰³⁶ –bile KV.

¹⁰³⁷ pâreledi MA: pâre pâre eyledi KV.

bir yaşında vefât itdi.¹⁰³⁸ ‘Alî oğlanları [32^b KV] anı gördiler nâr-ı maḥzûn oldılar.¹⁰³⁹ Vardılar Hüseyn’i çağırub¹⁰⁴⁰ defn itdiler. Soñra bu haberi la‘net¹⁰⁴¹ Yezîd işitdi şād oldı. Eyitdi¹⁰⁴² ol daḥı gitdi şimden girü neylemek gerekdür¹⁰⁴³ didi. La‘net¹⁰⁴⁴ Mervân eyitdi. İmdi girü¹⁰⁴⁵ ḥilāfet senüñdür didi. Buyur¹⁰⁴⁶ her şehre nāme yazsunlar.¹⁰⁴⁷ Adam¹⁰⁴⁸ gönderelüm kimse¹⁰⁴⁹ Hüseyn’le bî‘at itmesünler. Gelsünler senüñle bî‘at itsünler ta ki ellerindeki berāt ve¹⁰⁵⁰ menşûrların¹⁰⁵¹ yenileyüp¹⁰⁵² baña ¹⁰⁵³ saña mutāba‘at kılup¹⁰⁵⁴ emriñe muṭī‘ olsunlar¹⁰⁵⁵ didi. Ve sen pâdişāh olasın didi.¹⁰⁵⁶ La‘net¹⁰⁵⁷ Yezîd buyurdı nāmeler perākende kılup¹⁰⁵⁸ her şehre adamlar gönderdiler.¹⁰⁵⁹ Vardı cemi‘ [28^a MA] memālik¹⁰⁶⁰ ekābir a‘yān-ı sipāhi ve eyimme¹⁰⁶¹ la‘net¹⁰⁶² Yezîd’ün¹⁰⁶³ ḥükmiyle Dimaşk’ı¹⁰⁶⁴ yüz dutdılar. Geldiler la‘net Yezîd’ün ḫatunda cem‘ oldılar.¹⁰⁶⁵ La‘net Yezîd¹⁰⁶⁶ buyurdı kendü adına sikke ḫazdılar. Sābıken¹⁰⁶⁷ mü‘min iken münāfiḫ oldılar.¹⁰⁶⁸ Azdılar Ebū Ḥasen¹⁰⁶⁹ adını giderdiler ‘Alî’ye ebū turāb deyü [33^a MA] laḫap ḫodılar. Minber üstinde ‘Alî’ye nā-sözler¹⁰⁷⁰ söylediler.¹⁰⁷¹ Dînlerine¹⁰⁷²

¹⁰³⁸ –Bir sâ‘at geçmedi cān-ı şirîn[i] Ḥaḫḫ’a teslim eyledi ve İmām Ḥasen daḥı ol imamluḫ önteri kırk bir yaşında vefât itdi KV.

¹⁰³⁹ –anı gördiler nâr-ı maḥzûn oldılar KV.

¹⁰⁴⁰ Hüseyn’i çağırub MA: Ḥasen’i KV.

¹⁰⁴¹ –la‘net KV.

¹⁰⁴² +işte KV.

¹⁰⁴³ gerekdür MA: gerek KV.

¹⁰⁴⁴ –La‘net KV.

¹⁰⁴⁵ İmdi girü MA: Şimden girü KV.

¹⁰⁴⁶ Buyur MA: Buyurdı KV.

¹⁰⁴⁷ –yazsunlar KV.

¹⁰⁴⁸ –Adam KV.

¹⁰⁴⁹ +varub KV.

¹⁰⁵⁰ –ta ki ellerindeki berāt ve KV.

¹⁰⁵¹ menşûrların MA: menşûrlar KV.

¹⁰⁵² yenileyüp MA: yazılup KV.

¹⁰⁵³ –baña ... KV.

¹⁰⁵⁴ +her bir şehre adamlar gönder KV.

¹⁰⁵⁵ olsunlar MA: olalar KV.

¹⁰⁵⁶ –ve sen pâdişāh olasın didi KV.

¹⁰⁵⁷ –La‘net KV.

¹⁰⁵⁸ kılub MA: kıldılar KV.

¹⁰⁵⁹ –her şehre adamlar gönderdiler KV.

¹⁰⁶⁰ +olan KV.

¹⁰⁶¹ ve eyimme MA: dāima KV.

¹⁰⁶² –la‘net KV.

¹⁰⁶³ يزيد MA: يزيد KV.

¹⁰⁶⁴ –Dimaşk’ı KV.

¹⁰⁶⁵ –la‘net Yezîd’ün ḫatunda cem‘ oldılar KV.

¹⁰⁶⁶ La‘net Yezîd’i MA: Yezîd-i mel‘ün KV.

¹⁰⁶⁷ –Sābıken KV.

¹⁰⁶⁸ oldılar MA: olup KV.

¹⁰⁶⁹ Ebū Ḥasen MA: Ebū’l-Ḥasen KV.

¹⁰⁷⁰ nā-sözler MA: nā-söz KV.

dünyāya degüşdiler.¹⁰⁷³ La^c net Yezīd'i¹⁰⁷⁴ ögüp 'Alī'yi yerdiler. Çü āb¹⁰⁷⁵ bu haber her yerde¹⁰⁷⁶ işitdiler. La^c net¹⁰⁷⁷ Yezīd'ün¹⁰⁷⁸ zulmi 'ālemi içinde āşikāre oldı. Mü'minlerün gözleri giryān¹⁰⁷⁹ cigerleri¹⁰⁸⁰ püryān oldı. La^c net¹⁰⁸¹ Yezīd buyurdı menşūrlar¹⁰⁸² yazdılar. Her kişiye tabl 'ālem virdiler. Girü kendü sekizi mel^c ündan¹⁰⁸³ Hānedān[-ı]¹⁰⁸⁴ Muḥammed 'Alī düşmanların[a] il vilāyet virdi. Her birini bir şehre gönderdi. Evvel la^c net¹⁰⁸⁵ 'Amr-ı 'Āş'a Mışır'ı virdi. La^c net¹⁰⁸⁶ Aḥmed-i Bağdādī ṭālu seyyāre Ḥorasān[']ı virdi.¹⁰⁸⁷ La^c net¹⁰⁸⁸ Süleymān Kuşere Māzendar'ı virdi. La^c net¹⁰⁸⁹ Ḥamr'e Boğdan'ı virdi. La^c net¹⁰⁹⁰ Yūsuf Ḥaccāc[']ı Nişābur'a gönderdi. La^c net¹⁰⁹¹ Nevfel oğlu Moranya şaldı¹⁰⁹². La^c net¹⁰⁹³ Şa' fī Evḥān'a¹⁰⁹⁴ İşfahān'ı virdi.¹⁰⁹⁵ La^c net¹⁰⁹⁶ 'Abdu'llāh[']ı Başra'ya virdi. La^c net¹⁰⁹⁷ Münzīr-i Nu'mān'a Kūfe [28^b MA] şehrine gönderdi. [33^b KV] Ol vakt la^c net¹⁰⁹⁸ Mervān'ün¹⁰⁹⁹ bir oğlu vardı¹¹⁰⁰ la^c net¹¹⁰¹ 'Abdü'lmelek adlu.¹¹⁰² Anı Kāve el-birūn'e virdi.¹¹⁰³ Ve la^c net¹¹⁰⁴ Ziyād'ı Kudūs'e gönderdi. La^c net Mervān'ı¹¹⁰⁵ kendü yanında vezīr idindi. Aña begler begligün virdi.

¹⁰⁷¹ söylediler MA: dirlerdi KV.

¹⁰⁷² Dīnlerine MA Dīni KV.

¹⁰⁷³ degüşdiler MA: getirüp KV.

¹⁰⁷⁴ La^c net Yezīd'i MA: Yezīd-i mel^c ünı KV.

¹⁰⁷⁵ çü āb MA: çün KV.

¹⁰⁷⁶ yerde MA: yere KV.

¹⁰⁷⁷ –La^c net KV.

¹⁰⁷⁸ یزیدک MA: یزیدن KV.

¹⁰⁷⁹ –gözleri giryān KV.

¹⁰⁸⁰ cigerleri MA: cigeri KV.

¹⁰⁸¹ –la^c net KV.

¹⁰⁸² menşūrlar MA: menşūr KV.

¹⁰⁸³ mel^c ündan MA: mel^c ünlara KV.

¹⁰⁸⁴ +düşmanı KV.

¹⁰⁸⁵ –la^c net KV.

¹⁰⁸⁶ –la^c net KV.

¹⁰⁸⁷ ṭālu seyyāre Ḥorasān[']ı virdi MA: virdi ṭālu seyyāre Ḥorasān[']ı KV.

¹⁰⁸⁸ –la^c net KV.

¹⁰⁸⁹ –la^c net KV.

¹⁰⁹⁰ –la^c net KV.

¹⁰⁹¹ –la^c net KV.

¹⁰⁹² şaldı MA: gönderdi KV.

¹⁰⁹³ –la^c net KV.

¹⁰⁹⁴ Şa' fī Evḥān'a MA: Ma' şī Evcān'a KV.

¹⁰⁹⁵ İşfahān'ı virdi MA: İşfahān'a gönderdi KV.

¹⁰⁹⁶ –la^c net KV.

¹⁰⁹⁷ –la^c net KV.

¹⁰⁹⁸ –la^c net KV.

¹⁰⁹⁹ La^c net Mervān'ün MA: Mervān-ı ḥaruñ KV.

¹¹⁰⁰ +adı ' Abdullāh KV.

¹¹⁰¹ –la^c net KV.

¹¹⁰² adlu MA: dirlerdi KV.

¹¹⁰³ virdi MA: gönderdi KV.

¹¹⁰⁴ –la^c net KV.

¹¹⁰⁵ Mervān'ı MA: Mervān-ı ḥarı KV.

Dımaşk'ı taht-gāh idindi. Çünkü bunlar yerli yerine vardılar. Cihān zulüm odına yandı 'ālemi Havāric tıttı. Kānde kim bir Sünnī Hānedān-ı Muḥammed 'Alī'ye 'āşıkı¹¹⁰⁶ bulsalar ebū turāb deyü helāk iderlerdi. Mālunı¹¹⁰⁷ alup evini yağmā kırlardı. Ol vaktten¹¹⁰⁸ oldu ki 'Alī adını¹¹⁰⁹ āşikāre añmazdı. Şöyle ki mü'min muvaḥḥid idi. Bağı başlu gözi yāşlu olmışdı. Boyña 'Alī oğlu Hüseyin gördü ki nizām bozuldu. 'Ālem-i ıztırāp dutdı fitne baş getürdi.¹¹¹⁰ Vardı¹¹¹¹ Resūl'ün ehlünü kendünün [34^a KV] cemā'atünü qarındaşları birle aldı.¹¹¹² Mekke'ye¹¹¹³ geldi. Mekke ḥalkı anı¹¹¹⁴ gördiler. Benī Hāşim kavmi¹¹¹⁵ Kureyş cemā'ati qarşu geldiler.¹¹¹⁶ Hüseyin'ün ayağuna düşdiler. Ağlaştılar.¹¹¹⁷ La'net¹¹¹⁸ Yezīd'ün¹¹¹⁹ zulmünü añdılar¹¹²⁰ şehre geldiler.¹¹²¹ Hüseyin'e [29^a MA] muṭī'c oldılar. Hüseyin Mekke şehrinde iḳāmet eylediler.¹¹²² Cemi'c nesneden el çekdiler.¹¹²³ Mütemekkin oldu iki yıl anda¹¹²⁴ kaldı.

Hikāyet¹¹²⁵ Lūṭ ibn Sa' id¹¹²⁶ şöyle rivāyet ider.¹¹²⁷ Çünkü 'ālemi Havāric tıttı. Ḥazret-i¹¹²⁸ 'Alī'ye ebū't-turāb adı komışlardı.¹¹²⁹ Ol vakt Yezīd¹¹³⁰ Kūfe şehrini la'net¹¹³¹ Münzīr-i Nu' māt'a virmişdi. La'net Münzīr-i Nu' man¹¹³² katı¹¹³³ mel'ün idi. Hānedān mudde'iydi kānde kim bir Āl-i Resūl Evlād-ı 'Alī muḥabbeti bulsa hıç emān

¹¹⁰⁶ Hānedān-ı Muḥammed 'Alī'ye 'āşıkı MA: muhibb-i Hānedān KV.

¹¹⁰⁷ +rızkunı KV.

¹¹⁰⁸ ol vaktten MA: ol kadar KV.

¹¹⁰⁹ +kimse KV.

¹¹¹⁰ getürdi MA: gösterdi KV.

¹¹¹¹ Vardı MA: Ve Āl-i KV.

¹¹¹² aldı MA: koçup KV.

¹¹¹³ Mekke'ye MA: Mekke şehre KV.

¹¹¹⁴ –anı KV.

¹¹¹⁵ kavmi MA: oğlanları KV.

¹¹¹⁶ geldiler MA: geldi KV.

¹¹¹⁷ –ağlaştılar KV.

¹¹¹⁸ –La'net KV.

¹¹¹⁹ يزيد MA: يزيد KV.

¹¹²⁰ añdılar MA: anub ağlaştılar andan KV.

¹¹²¹ geldiler MA: gelüp KV.

¹¹²² eylediler MA: eyledi KV.

¹¹²³ çekdiler MA: çekti KV.

¹¹²⁴ mütemekkin oldu iki yıl anda MA: iki sene anda mütemekkin oldu KV.

¹¹²⁵ –Hikāyet KV.

¹¹²⁶ Lūṭ ibn Sa' id MA: Lūṭ ibn Miḥnef ibn Sa' id KV.

¹¹²⁷ ider MA: iderler kim KV.

¹¹²⁸ –Ḥazret-i KV.

¹¹²⁹ ebū't-turāb adı komışlardı MA: nā-söz iderler kimdi ebā Ḥasen adını giderüp ebū turābı deyü adı komuşlardı KV.

¹¹³⁰ +mel'ün KV.

¹¹³¹ –la'net KV.

¹¹³² –La'net Münzīr-i Nu' man KV.

¹¹³³ +yavuz KV.

[34^b KV] virneyüp öldürürdi. Rızqunı mālunı alup hanumānunu harāp kılurdi. Ve illā¹¹³⁴ Kūfe şehrinde destār-ı bin ve ‘Alī¹¹³⁵ çok idi. Aşhāb¹¹³⁶ oğlanlarından yetmiş iki kişi vardı.¹¹³⁷ Her biri¹¹³⁸ bahādır Sünnī ve şādık idi. Çehār yārı dürüst¹¹³⁹ severlerdi.¹¹⁴⁰ Cihān Hāricī tutdı. ‘Alī adını kimse¹¹⁴¹ añmazdı. ‘Ālem zulüm-ile harābe vardı. Hāricīler elinde bunlar dā'im¹¹⁴² cefālar¹¹⁴³ çekerlerdi. Bir gün ol yetmiş iki kişi¹¹⁴⁴ pehlivān bir yere¹¹⁴⁵ geldiler. Bunların içinde bir uluları var idi. Māldār mūna‘ am idi¹¹⁴⁶ şāhib-i tedbīr kimse idi. Aña¹¹⁴⁷ Şureyh Kādı dirlerdi. [29^b MA] Kūfe şehrinde¹¹⁴⁸ kādı¹¹⁴⁹ idi. Anuñ¹¹⁵⁰ iki bahādır¹¹⁵¹ oğlu var idi. Anlar dağı mü'min muttakīn idi.¹¹⁵² Tūrdılar anuñ evine geldiler. Ol yetmiş iki kişi yüz yere urup ağlaştılar. Gözlerinden¹¹⁵³ yāş [35^a KV] dökerler zārluqlar kıldılar.¹¹⁵⁴ Eyitdiler ey bizüm ulumuz bize¹¹⁵⁵ ne buyurursuñuz¹¹⁵⁶ ki Hāricīler elinde cigerimüz hūn oldu. Mūnāfıqlar elünde zebūn olduk didiler. Şureyhī¹¹⁵⁷ anların zāresini¹¹⁵⁸ gördiler.¹¹⁵⁹ Ol dağı ağladı gözlerinden yāş yerine kan ağıdı.¹¹⁶⁰ Eyitdi ey Tañrı dostları Muhammed ve Hulefā-yı Rāşidīn¹¹⁶¹ muhipleri bu müşkil işe şabr itmekden özge çāre yokdur didi. Bunlar anı işitdiler eyitdiler. Ey ulu nice¹¹⁶² idelüm ki Hāricīler zulme meşgūl oldılar. Münzir-i Nu‘ mān¹¹⁶³

¹¹³⁴ ve illā MA: ammā KV.

¹¹³⁵ destār-ı bin ve ‘Alī MA: muhibb-i ‘Alī KV.

¹¹³⁶ Aşhāb MA: Şahābe KV.

¹¹³⁷ vardı MA: var idi KV.

¹¹³⁸ –Her biri KV.

¹¹³⁹ –dürüst KV.

¹¹⁴⁰ +gördiler kim KV.

¹¹⁴¹ ‘Alī adını kimse MA: kimse ‘Alī adını KV.

¹¹⁴² –bunlar dā'im KV.

¹¹⁴³ cefālar MA: cefā KV.

¹¹⁴⁴ –kişi KV.

¹¹⁴⁵ yere MA: yerde KV.

¹¹⁴⁶ +ve KV.

¹¹⁴⁷ –Aña KV.

¹¹⁴⁸ şehrinde MA: şehrinüñ KV.

¹¹⁴⁹ kādı MA: kādısı KV.

¹¹⁵⁰ –Anuñ KV.

¹¹⁵¹ bahādır MA: pehlivān KV.

¹¹⁵² muttakīn idi MA: muttakīydi KV.

¹¹⁵³ +kanlı KV.

¹¹⁵⁴ dökerler zārluqlar kıldılar MA: dökdiler KV.

¹¹⁵⁵ –bize KV.

¹¹⁵⁶ buyurursuñuz MA: buyurursın KV.

¹¹⁵⁷ Şureyhī MA: Kādı Şureyh KV.

¹¹⁵⁸ zāresini MA: zārın KV.

¹¹⁵⁹ gördiler MA: gördi KV.

¹¹⁶⁰ gözlerinden yāş yerine kan ağıdı MA: şöyle kim cānu ciger dağıladı KV.

¹¹⁶¹ Muhammed ve Hulefā-yı Rāşidīn MA: Muhammed ve ‘Alī KV.

¹¹⁶² +şabr KV.

¹¹⁶³ Münzir-i Nu‘ mān MA: Münzir ibn Nu‘ mān KV.

el getürdi¹¹⁶⁴ bizi kırmak ister. Bari anuñ elinden şöyle rāyegān olmayalum diriz. Dilerüz ki oğlandan kızandan geçevüz.¹¹⁶⁵ Hānumānı terk iderüz¹¹⁶⁶ Hānedān-ı Muḥammed ‘Alī ‘aşkına viririz didiler. [35^b VK] Şureyhī Kādı bu sözi işitti eyitdi. Ya¹¹⁶⁷ mü'minler¹¹⁶⁸ andan qorqaram ki bizüm eve gelici gideci çokdur. Nāgāh tıyarlar bizi helāk iderler didi. Ol yārenler anı işitdiler.¹¹⁶⁹ İmdi¹¹⁷⁰ [30^a MA] bize bir ḥalvet maḳām ḥācet¹¹⁷¹ oldu ki¹¹⁷² varavuz¹¹⁷³ didiler. Meger bunların içinde bir pīr var idi uzun boylu ḥūb yüzlü. Resūl aşḥābundan idi mü'min muvaḥḥid. Adına Hāni ibn ‘Amr/‘Ömer¹¹⁷⁴ dirlerdi. Ol yetmiş iki pehlivānları¹¹⁷⁵ aldı¹¹⁷⁶ evine geldi. Girdiler oturdular. Hāni onlara konukluk itdi.¹¹⁷⁷ Ta‘ām getürdiler.¹¹⁷⁸ Muḥammed ibn Keşirī dirlerdi bir yigit yerinden¹¹⁷⁹ tırı geldi. Faşih dil ile medḥ-i ‘Alī okudu. [36^a KV] Yārenler zāruluk¹¹⁸⁰ kılpt ağlaştılar. Bir zamān fırkat şarābın¹¹⁸¹ içdiler. Birbiriyle el tutuşup¹¹⁸² bī‘at itdiler. Mālik-i ḥānumānı¹¹⁸³ geçdiler ḳavl idüp¹¹⁸⁴ ‘ahd itdiler ki Hānedān-ı Muḥammed¹¹⁸⁵ ‘Alī ‘aşkına baş virirüz didiler. Şureyh Kādı bu sözi işitdi.¹¹⁸⁶ Cānlar fedā kıldılar. Anda bī‘at idenlerün birisi Muhtar idi birisi Muḥammed ibn Keşirī idi ve birisi ‘Atik ibn ‘Abdu’llāh Tāk idi¹¹⁸⁷ İbn ‘Abdu’rrahmān İbn Miḥnef Nūḳal İbn Varaḳa Aḥmed ibn ‘Uşb ‘Amr ibn Sa‘d Hāni ibn ‘Urve Süleymān bin Naşr¹¹⁸⁸ daḥı bunların emşālī yetmiş iki pehlivān idi. Bunların¹¹⁸⁹ bir yere gelüp tanışdılar.¹¹⁹⁰ Şimdi

¹¹⁶⁴ getürdi MA: ḳaldurdi KV.

¹¹⁶⁵ +didiler KV.

¹¹⁶⁶ +dilerüz ki KV.

¹¹⁶⁷ –Ya KV.

¹¹⁶⁸ +olasun ki sizün sözünüzi duyalar iş kıllalar bize kim ‘ālemdē dāsītān ola didi. Ben KV.

¹¹⁶⁹ anı işitdiler MA: eyitdiler KV.

¹¹⁷⁰ –İmdi KV.

¹¹⁷¹ ḥācet KV.

¹¹⁷² oldu ki MA: olsa KV.

¹¹⁷³ +anda olavuz KV.

¹¹⁷⁴ Metnin ilerleyen kısımları ve tarihi kaynaklar göz önünde bulundurulduğunda bu ismin Hani ibn Urve olduğu anlaşılmaktadır.

¹¹⁷⁵ pehlivānları MA: pehlivān KV.

¹¹⁷⁶ aldı MA: alub KV.

¹¹⁷⁷ itdi MA: kıldı KV.

¹¹⁷⁸ getürdiler MA: getürdi yedürdi şerbet içürdi. Yitdi ta‘ām du‘ā kıldı hemān evvel ortadan bir yigit KV.

¹¹⁷⁹ –bir yigit yerinden KV.

¹¹⁸⁰ zāruluk MA: zārī KV.

¹¹⁸¹ شرابك MA: شراب KV.

¹¹⁸² دوتشب MA: طوتشب KV.

¹¹⁸³ mālīk-i ḥānumānı MA: māl mülki ḥānumāndan KV.

¹¹⁸⁴ –ḳavl idüp KV.

¹¹⁸⁵ –Muḥammed KV.

¹¹⁸⁶ –baş virirüz didiler. Şureyh Kādı bu sözi işitdi KV.

¹¹⁸⁷ –Muhtar idi birisi Muḥammed ibn Keşirī idi ve birisi ‘Atik ibn ‘Abdu’llāh Tāk idi KV.

¹¹⁸⁸ +ve KV.

¹¹⁸⁹ Bunların MA: Bunlar KV.

Hüseyn ibn ‘Alī Mekke’de. Gelün aña nāme yazalum gönderelüm¹¹⁹¹ bunda gelsün. [30^b MA] Çün İmām Hüseyn bunda gele ma‘lumdur ki Kūfe halkı anuñla bī‘at idüp¹¹⁹² cihet olurlar¹¹⁹³ yazdı.¹¹⁹⁴ Yetmiş iki kişiyüz geldük¹¹⁹⁵ cān-ı gönülde İmām’a¹¹⁹⁶ bī‘at idevüz. Leşker çeküp la‘net¹¹⁹⁷ Yezīd üzerine¹¹⁹⁸ [36^b KV] giderüz. Hānedān-ı Muḥammed ‘Alī ‘aşkına çalışup nām-ı sezāy¹¹⁹⁹ ‘Alī adundan getürevüz. Hāriciler’den cihānı pāk iderüz. Dādımız anlardan alavuz didiler.¹²⁰⁰ Bu sözi Şureyhī¹²⁰¹ Kāḍī’ya bildürdiler. Şureyhī eyitdi eyü fikr itmişsiz maşlaḥatdur ki öyle idesiz didi. Vardılar Hüseyn’e nāme yazdılar. Kendülerün adlū adıla yazdılar. Bī‘at itdüklerin beyān eylediler.¹²⁰² Yetmiş iki pehlivāndur didiler.¹²⁰³ Eyitdiler ya İmāme’l-Müslimīn bize¹²⁰⁴ bir çāre eylegil Hāriciler içinde¹²⁰⁵ bī-çāre kalduk.¹²⁰⁶ Yetmiş iki kişiyüz¹²⁰⁷ bī‘at itdük. Kūfe kavmi¹²⁰⁸ daḥı size intizārdadur. Gelesiñ sizünle¹²⁰⁹ yek cihet olup bī‘at ideler.¹²¹⁰ Daḥı¹²¹¹ yürüyeler¹²¹² Hāriciler’den dādımız alavuz nām-ı sezāy¹²¹³ ‘Alī adından getürürüz. Dīn-i revnaḥ yerine [37^a KV] getürevüz didiler.¹²¹⁴ Nāme deyü yazdılar mühürlediler orta [31^a MA] yere ḳodılar.¹²¹⁵ Eyitdiler kim evvelā ki bu nāmeyi Mekke şehrine ilete¹²¹⁶ didiler. Muḥammed¹²¹⁷ Keşir ol nāmeyi aldı. Şālīḥ adlu bir¹²¹⁸ ḳulı var idi aña virdi.¹²¹⁹ Şālīḥ nāmeyi aldı revān oldu. Lūṭ-u¹²²⁰ Muḥtaḳa.

¹¹⁹⁰ طاشدیلر MA: دانشدیلر+eyitdiler KV.

¹¹⁹¹ –gönderelüm KV.

¹¹⁹² idüp MA: iderler yek KV.

¹¹⁹³ olurlar MA: olalar KV.

¹¹⁹⁴ yazdı MA: biz daḥı KV.

¹¹⁹⁵ +den soñra KV.

¹¹⁹⁶ İmām’a MA: İmām’la KV.

¹¹⁹⁷ –la‘net KV.

¹¹⁹⁸ üzerine MA: üzere KV.

¹¹⁹⁹ nām-ı sezāy MA: nā sezāy KV.

¹²⁰⁰ +İmām Hüseyn’e bir nāme yazdılar ve KV.

¹²⁰¹ –Şureyhī KV.

¹²⁰² Vardılar Hüseyn’e nāme yazdılar. Kendülerün adlū adıla yazdılar. Bī‘at itdüklerin beyān eylediler MA: Ol yazdıkları nāmede kendülerin bī‘at itdüklerin beyān itdiler. Ol KV.

¹²⁰³ pehlivāndur didiler MA: pehlivān adıyla yazdılar KV.

¹²⁰⁴ –bize KV.

¹²⁰⁵ içinde MA: elinden KV.

¹²⁰⁶ bī-çāre kalduk MA: bī-zār olduk KV.

¹²⁰⁷ +dürülüp KV.

¹²⁰⁸ kavmi MA: halkı KV.

¹²⁰⁹ sizünle MA: senünle KV.

¹²¹⁰ ideler MA: idüp KV.

¹²¹¹ –Daḥı KV.

¹²¹² yürüyeler MA: yürüyavuz KV.

¹²¹³ nām-ı sezāy MA: nā sezāy KV.

¹²¹⁴ +daḥı KV.

¹²¹⁵ deyü yazdılar mühürlediler orta yere ḳodılar MA: ṭoy idüp ortaya ḳodılar KV.

¹²¹⁶ الله MA: الله KV.

¹²¹⁷ +ibn KV.

Hikāyet¹²²¹ Rāviler¹²²² rivāyet iderler kim¹²²³ ol ğulām sekiz günde Mekke şehrine irişdi. Ol gün Hüseyn ibn ‘Alī oturmuş¹²²⁴ Benī Hāşim cemā‘atiyle kendü akrabası ‘ammisi oğlanları kardaşları bileydi. Cihānda olan¹²²⁵ zulüm işleri añup ağlaşurdu. Her birinüñ gözünden kanlu yāş aқardı.¹²²⁶ Ol demde iken¹²²⁷ Şālih kapuya geldi destūr diledi. Hüseyn¹²²⁸ aña¹²²⁹ destūr virdi. Şālih¹²³⁰ içerü girdi. İmām’uñ¹²³¹ yüzün gördi. Ağladı zārluqlar eyledi.¹²³² Nāmeyi çıkarup¹²³³ Hüseyn öninde qodı eyitdi ya İmām Kūfe şehrinde gelürem. [37^b KV] Bu nāmeyi mü'minler gönderdi.¹²³⁴ Görek ne dimişlerdür didi.¹²³⁵ Hüseyn hāzretleri ol nāmeyi aldı¹²³⁶ ‘ammisi ‘Abbās¹²³⁷ oğlu ‘Abdu’llāh’uñ¹²³⁸ eline¹²³⁹ virdi. ‘Abdu’llāh ibn ‘Abbās evvel nāmeyi aldı¹²⁴⁰ oқudı. Mefhūmı bildiler. İmām’uñ anlara özi göyendi. [31^b MA] merhamet itdi. Biz anda¹²⁴¹ varmaқ vācibdür¹²⁴² varmamaқ erlük degildür didi. Hüseyn’uñ qavmi Benī Hāşim ‘ammusi¹²⁴³ oğlanları anı işitdiler. Feryād¹²⁴⁴ itdiler. Ya İmām olmasun ki bu söze i‘timād idesin. Anlaruñ qavline inanasın. Zinhār gitmege niyet eyleme didiler.¹²⁴⁵ Hüseyn eyitdiler¹²⁴⁶ ya cemā‘at nice idelüm ki müslümānlar bī‘at idüp bize adam göndermişler. Bizden yardım istediler.¹²⁴⁷ Eger şimdi anlaruñ¹²⁴⁸ sözini redd idüp

¹²¹⁸ –bir KV.

¹²¹⁹ –aña virdi KV.

¹²²⁰ +ibn KV.

¹²²¹ –Hikāyet KV.

¹²²² –Rāviler KV.

¹²²³ –kim KV.

¹²²⁴ oturmuş MA: oturmuşdı KV.

¹²²⁵ +fesād KV.

¹²²⁶ aқardı MA: aқar KV.

¹²²⁷ Ol demde iken MA: Ol dem giden KV.

¹²²⁸ Hüseyn MA: İmām Hüseyn KV.

¹²²⁹ –aña KV.

¹²³⁰ –Şālih KV.

¹²³¹ امامك MA: امامن KV.

¹²³² –zārluqlar eyledi KV.

¹²³³ çıkarub MA: çıkardı KV.

¹²³⁴ gönderdi MA: virdi KV.

¹²³⁵ görek ne dimişlerdür didi MA: İmām KV.

¹²³⁶ aldı MA: alub KV.

¹²³⁷ –‘Abbās KV.

¹²³⁸ ‘Abdu’llāh’uñ MA: ‘Abdu’llāh KV.

¹²³⁹ –eline KV.

¹²⁴⁰ aldı MA: alub KV.

¹²⁴¹ –anda KV.

¹²⁴² vācibdür MA: vācib oldı KV.

¹²⁴³ –‘ammusi KV.

¹²⁴⁴ +u fiğān KV.

¹²⁴⁵ +İmām KV.

¹²⁴⁶ eyitdiler MA: eyitdi KV.

¹²⁴⁷ istediler MA: istemişler KV.

¹²⁴⁸ انلرينك MA: انلرين KV.

varmaz isem¹²⁴⁹ mürüvvet olmaya ve¹²⁵⁰ hem dīn bābında kuşurumuz olur didi. [38a KV]
 ‘Abdu’llāh ibn ‘Abbās eyitdi. Ya şāhib-i Qur’ān evvel anlara bir adam ilerü¹²⁵¹ varsun.
 Görsün bī‘ at idenler kimdür.¹²⁵² Bu haberi¹²⁵³ gerçek midür didi.¹²⁵⁴ Hüseyin anuñ ‘aqlına
 taḥsīn kıldı. Eyitdi kim evvelā¹²⁵⁵ Kūfe’ye vara ta‘yīn haber getüre yarın kıyāmet
 gününde uçmağa anuñla bile girem¹²⁵⁶ didi.¹²⁵⁷ Hüseyin’ün ‘ammusi oğlu Müslim ibn
 ‘Aḳīl eyitdi ya¹²⁵⁸ server baña destūr vir¹²⁵⁹ ben¹²⁶⁰ Kūfe [32^a MA] şehrinden¹²⁶¹ haber
 getüreyin didi.¹²⁶² Hüseyin aña¹²⁶³ du‘ā kıldı. Müslim evine geldi Kūfe’ye gitmek-içün
 yerāḳ eyledi. Müslim’ün üç oğlancıkları¹²⁶⁴ var idi. Her biri ḥāfız-ı kelāmu’llāh idi.
 Ulusunuñ adı ‘Abdu’llāh birinüñ¹²⁶⁵ adı Muḥammed küçüğüñ¹²⁶⁶ adı İbrāhīm idi.
 Müslim anları cānı gibi [38^b KV] severdi. İbrāhīm[’i] Muḥammed ile¹²⁶⁷ aldı seyyid¹²⁶⁸
 ʔatuna geldi. Hüseyin’ün¹²⁶⁹ Sa‘d [adlu] bir kulu var idi.¹²⁷⁰ Anı bile ʔoşdı vedā‘ idüp
 bunları gönderdi. Sa‘d Müslim Şāliḥ¹²⁷¹ daḥı¹²⁷² Müslim’ün oğlancıkları¹²⁷³ beş kişi¹²⁷⁴
 yola girüp gittiler. Üç¹²⁷⁵ günden soñra Kūfe’ye yakın geldiler. Şāliḥ Müslim’e eyitdi ya
 emīr¹²⁷⁶ ʔur¹²⁷⁷ ben şehre¹²⁷⁸ varayum¹²⁷⁹ siz[ün]¹²⁸⁰ geldiğiñüzden yārenle[re]¹²⁸¹ haber¹²⁸²

¹²⁴⁹ varmaz isem MA: varmayavuz KV.

¹²⁵⁰ ve MA: kim KV.

¹²⁵¹ –ilerü KV.

¹²⁵² kimdür MA: kimlerdür didi KV.

¹²⁵³ haberi MA: haberler KV.

¹²⁵⁴ +İmām KV.

¹²⁵⁵ +ki KV.

¹²⁵⁶ girem MA: girevüz KV.

¹²⁵⁷ +İmām KV.

¹²⁵⁸ ya MA: ey KV.

¹²⁵⁹ +varayın KV.

¹²⁶⁰ –ben KV.

¹²⁶¹ +şāḥiḥ KV.

¹²⁶² +İmām KV.

¹²⁶³ +destūr virdi KV.

¹²⁶⁴ oğlancıkları MA: oğlu KV.

¹²⁶⁵ birinüñ MA: ortancanuñ KV.

¹²⁶⁶ küçüğüñ MA: küçisinüñ KV.

¹²⁶⁷ ile MA: bile KV.

¹²⁶⁸ seyyid MA: İmām Hüseyin KV.

¹²⁶⁹ Hüseyin’ün MA: İmām’ün KV.

¹²⁷⁰ Sa‘d [adlu] bir kulu var idi MA: bir kulu vardı Sa‘d adlu KV.

¹²⁷¹ Müslim Şāliḥ MA: Şāliḥ Müslim KV.

¹²⁷² daḥı MA: ve KV.

¹²⁷³ oğlancıkları MA: oğlanları KV.

¹²⁷⁴ +olub KV.

¹²⁷⁵ Üç MA: On KV.

¹²⁷⁶ +siz KV.

¹²⁷⁷ ʔur MA: ʔurun KV.

¹²⁷⁸ –şehre KV.

¹²⁷⁹ varayum MA: varayın KV.

¹²⁸⁰ –siz[ün] KV.

¹²⁸¹ yārenle[re] MA: yārenleri KV.

¹²⁸² haber MA: haber-dār KV.

ideyüm karşı gelüp sizi alsunlar şehre varsunlar didi. Bunlar bağçe¹²⁸³ arasına¹²⁸⁴ ormana girdiler¹²⁸⁵ adam görmez yerde gizlendiler. Şâlih revân oldu¹²⁸⁶ şehre geldi. Yârenlere¹²⁸⁷ buluşdı [32^b MA] eyitdi. Ne oturursın tûruñ¹²⁸⁸ karşı çıkıñ.¹²⁸⁹ Hüseyn'ün 'ammusi oğlu Müslim geldi didi. Anı işitdiler yârenlerden bir kaç kişi atlandı karşı vardılar.¹²⁹⁰ Müslim'e¹²⁹¹ [39^a KV] görüşdiler.¹²⁹² Aldılar¹²⁹³ şehre geldiler. Hâni ibn 'Urve evinde oturdılar. Çok¹²⁹⁴ gice oldu yârenle[re] haber oldu. Bir iki¹²⁹⁵ anda cem' oldılar. Tamâm yetmiş iki kişi pehlivânlar geldiler. Müslim'le görüşdiler¹²⁹⁶ ağlaştılar zârluklar¹²⁹⁷ itdiler. Ey nâm-dâr kanı İmâm niçün gelmedi. Hâriciler elinden zebûn olduk. Bî' at idüp anuñ-çün haber aña¹²⁹⁸ gönderdük ki İmâm gele biz dañı anuñ öñünde ğazâ kılayduk.¹²⁹⁹ Hâricilerden dâdımuzy alayduk didiler. Ol yetmiş iki kişi geldiler Müslim'le el dutup girü bî' at itdiler.¹³⁰⁰ Ya server biz yetmiş iki kişiyüz. Hânedân-ı Muhammed 'Alî¹³⁰¹ 'aşkına cānımuzy¹³⁰² fedâ kılarız.¹³⁰³ Bizden ğayrı dañı mü'minler çokdur. Şehir içinde kendüleri [33^a MA] gizlenmişlerdür. Eger haber gönderesin İmâm Kûfe şehrine gele[y]di gireydi¹³⁰⁴ ki cemi' halk aña döneler. Hüseyn'le bî' at idüp el bir idelüm.¹³⁰⁵ Biz dañı oğlandan¹³⁰⁶ kızdıan geçüp hānumānı [39^b KV] terk idevüz.¹³⁰⁷ Varup la' net Yezîd'ün¹³⁰⁸ la' net¹³⁰⁹ Mervān-ı himāruñ¹³¹⁰ hakkında¹³¹¹ gelürüz.¹³¹² 'Alî adından

¹²⁸³ bağçe MA: bir ağaç KV.

¹²⁸⁴ arasına MA: arasında KV.

¹²⁸⁵ –ormana girdiler KV.

¹²⁸⁶ oldu MA: olub KV.

¹²⁸⁷ Yârenlere MA: Yârenler ile KV.

¹²⁸⁸ oturursın tûruñ MA: dırsûñ KV.

¹²⁸⁹ +İmâm KV.

¹²⁹⁰ vardılar MA: çıkub KV.

¹²⁹¹ Müslim'e MA: Müslim'le KV.

¹²⁹² görüşdiler MA: görüşüp KV.

¹²⁹³ Aldılar MA: Alub KV.

¹²⁹⁴ Çok MA: Çün KV.

¹²⁹⁵ Bir iki MA: Birin ikin KV.

¹²⁹⁶ görüşdiler MA: görüşüp KV.

¹²⁹⁷ –zârluklar KV.

¹²⁹⁸ –aña KV.

¹²⁹⁹ kılayduk MA: kılavuz KV.

¹³⁰⁰ –Ol yetmiş iki kişi geldiler Müslim'le el dutub girü bî' at itdiler KV.

¹³⁰¹ –Muhammed 'Alî KV.

¹³⁰² cānımuzy MA: cān KV.

¹³⁰³ kılarız MA: kılavuz KV.

¹³⁰⁴ gireydi MA: gerekdür KV.

¹³⁰⁵ bî' at idüp el bir idelüm MA: hep bir olalum KV.

¹³⁰⁶ oğlandan MA: oğuldan KV.

¹³⁰⁷ idevüz MA: idüp KV.

¹³⁰⁸ la' net Yezîd'ün MA: Yezîd-i mel' ünuñ KV.

¹³⁰⁹ –la' net KV.

¹³¹⁰ himāruñ MA: haruñ KV.

¹³¹¹ hakkında MA: hakkında KV.

¹³¹² gelürüz MA: gele KV.

nām-ı sezāyı getürürüz. Hāricilerden cihānı pāk iderüz didiler. Müslim anlaruñ sözünü begendi her birine taḥsīn kıldı. Ol gice¹³¹³ bī‘at idüp qarār kıldılar. Çünkü irte oldı.¹³¹⁴ Hāni ibn ‘Urve evinde Müslim қатuna cem‘ oldılar. Müslim anlara va‘z¹³¹⁵ eyledi. Tefsīrden ḥadīşden söyledi. Oturup şöḥbet kıldılar. Bir ay Müslim anlaruñla қaldı. Her gice ol yārenler gelürlerdi.¹³¹⁶ Müslim ile oturup şöḥbet iderlerdi.¹³¹⁷ Qaçan ki Cum‘a günü olsa gelürlerdi. Hāni ibn ‘Urve evinde¹³¹⁸ yetmiş iki kiři Cum‘a namāz[ı] қılurlardı. Müslim [40^a KV] tırı gelüp¹³¹⁹ ḥuṭbe oқurdı. Çihār yār-ı dürüst ögerdi. Ol yārenlerden zārluқ қopardı. Müslim¹³²⁰ anı görüp eyitdi. [33^b MA] Ya cemā‘at gerekdür ki İmām’a ḥaber gönderesin tiz gele didi.¹³²¹ Bir nāme yazdılar vaṣf-ı hālī beyān eylediler.¹³²² Ya İmām Kūfe şehrinde¹³²³ yetmiş iki kiři¹³²⁴ bī‘at itdiler.¹³²⁵ Dağı Kūfe ḥalkı size göyerler ki gelesin.¹³²⁶ Qamusı¹³²⁷ bī‘at iderler. Hānedān-ı Muḥammed ‘Alī ‘aşqına cān fedā ideler. Öñünde қılıç urup Hārici¹³²⁸ қara¹³²⁹ қıralar didi.¹³³⁰ Nāmeyi¹³³¹ yazdı¹³³² mühürledi¹³³³ Sa‘d¹³³⁴ eline virdi.¹³³⁵ Sa‘d¹³³⁶ nāmeyi aldı¹³³⁷ atına bindi¹³³⁸ revān oldı.¹³³⁹ Bir nice günde Mekke’ye irişdi.¹³⁴⁰ Geldi nāmeyi Hüseyn’e virdi. İmām buyurdı ol nāmeyi okudılar. Nāmenüñ ḥaberini işidüp [40^b KV] mażmūnunu bildiler. Ayruқ Hüseyn’üñ şabr u¹³⁴¹ qarārı қalmadı. Gönli ārām eylemedi. Mübārek gözleri yāş

¹³¹³ +tekrār KV.

¹³¹⁴ +her biri işlerine gitdiler çüm aḥşām oldı KV.

¹³¹⁵ va‘z MA: va‘z naṣīḥat KV.

¹³¹⁶ gelürlerdi MA: gelürdi KV.

¹³¹⁷ iderlerdi MA: iderler KV.

¹³¹⁸ +ol KV.

¹³¹⁹ tırı gelüp MA: tırup KV.

¹³²⁰ Müslim MA: Ebū Müslim KV.

¹³²¹ gönderesin tiz gele didi MA: gönderevüz didi tiz yine KV.

¹³²² beyān eylediler MA: bildürdiler eyitdiler KV.

¹³²³ şehrinde MA: şehrine iresin ki KV.

¹³²⁴ kişi MA pehlivān KV.

¹³²⁵ itdiler MA: idüp KV.

¹³²⁶ gelesin MA: gelüp KV.

¹³²⁷ Qamusı MA: Qamu KV.

¹³²⁸ Hārici MA: Hāricileri KV.

¹³²⁹ –qara KV.

¹³³⁰ didi MA: diyüp KV.

¹³³¹ Nāmeyi MA: Nāme KV.

¹³³² yazdı MA: yazdılar KV.

¹³³³ mühürledi MA: mühürleyüp tiz KV.

¹³³⁴ Sa‘d MA: Sa‘d’ın KV.

¹³³⁵ virdi MA: virdiler KV.

¹³³⁶ +dağı KV.

¹³³⁷ aldı MA: alup KV.

¹³³⁸ –bindi KV.

¹³³⁹ revān oldı MA: suvār oldı KV.

¹³⁴⁰ bir nice günde Mekke’ye irişdi MA: Mekke-i şerife tarafına revān oldı. Günlerde bir gün irişüp İmām Hüseyn ayağına düşüp nāmeyi virdi KV.

¹³⁴¹ –Hüseyn’üñ şabr u KV.

ile tldı.¹³⁴² Şefkat deryası cūş eyledi. Ol mürüvvet kânı vefâ ma‘deni Hüseyn ibn ‘Alî¹³⁴³ eyitdi ya cemâ‘at şimdi bize varmak vâcip oldu. Gerek ki ‘ahde vefâ kılavuz müslümânların¹³⁴⁴ sözünü¹³⁴⁵ redd eylemeyüz.¹³⁴⁶ [34^a MA] Yerāk eyle¹³⁴⁷ Kūfe’ye gidelüm görelüm¹³⁴⁸ taqdîr¹³⁴⁹ ne buyurdu.¹³⁵⁰ Benî Hâşim cemâ‘ati Mekke kavmi anı işitdi.¹³⁵¹ Eyitdi ya Emîre’l-Mü’mînîn zinhâr gitmege niyet eyleme. Bu haberi işitmedük¹³⁵² bilmedü[k] ki varacak¹³⁵³ hâlimüz ne ola didi. Ya Emîre’l-Mü’mînîn¹³⁵⁴ nit ki men‘ ide gördi çâre olmadı.¹³⁵⁵ Hüseyn eyitdi. Ya ibn ‘amm nice idelüm müslümânlar çâre ister.¹³⁵⁶ [41^a KV] Elbetde varmak¹³⁵⁷ gerek.¹³⁵⁸ Yerāk¹³⁵⁹ kıluñ¹³⁶⁰ gidelüm¹³⁶¹ didi. Hüseyn’ün kavmi karındaşları¹³⁶² ‘ammisi oğlanları anı işitdiler. Eyitdiler¹³⁶³ ya İmâm çünkü sen giderseñ biz senün ayrılığıña¹³⁶⁴ şabr idemeyüz. Senünle bile giderüz. Sen nice olursuñ¹³⁶⁵ biz dağı öyle oluruz didiler. Hüseyn anlara destür virdi. Vardılar yerāk¹³⁶⁶ kıldılar.¹³⁶⁷ Ol zamân Hüseyn’ün karadaşları altıydı.¹³⁶⁸ Biri Muhammed Hanîfî¹³⁶⁹ Ebū Bekr bin ‘Alî¹³⁷⁰ Hüseyn-ile yedi¹³⁷¹ karadaşları¹³⁷² çünkü gitmege yerāk eylediler.¹³⁷³ Develer üstine mahfe berkitdiler.¹³⁷⁴ ‘Ā’işe Şıddıka Ümmü

¹³⁴² طولی MA: دولی KV.

¹³⁴³ –Hüseyn ibn ‘Alî KV.

¹³⁴⁴ مسلمانیرون MA: مسلمانیرون KV.

¹³⁴⁵ sözünü MA: sözlerin KV.

¹³⁴⁶ eylemeyüz MA: itmeyevüz KV.

¹³⁴⁷ eyle MA: kıluñ KV.

¹³⁴⁸ +ki KV.

¹³⁴⁹ taqdîr MA: taqdîr-i Yezdânî KV.

¹³⁵⁰ buyurdu MA: kıluñ KV.

¹³⁵¹ işitdi MA: işitdiler melül oldılar ‘Abdullâh ibn ‘Abbâs anı işitdi KV.

¹³⁵² işitmedük MA: işitme KV.

¹³⁵³ bilmedü[k] ki varacak MA: bilmezüz ki varıcağanda KV.

¹³⁵⁴ –Ya Emîre’l-Mü’mînîn KV.

¹³⁵⁵ +İmâm KV.

¹³⁵⁶ ister MA: isterler KV.

¹³⁵⁷ varmak MA: varun KV.

¹³⁵⁸ –gerek KV.

¹³⁵⁹ Yerāk MA: Biran KV.

¹³⁶⁰ قیلون MA: قیلون KV.

¹³⁶¹ gidelüm MA: ben giderem KV.

¹³⁶² karındaşları MA: karadaşları KV.

¹³⁶³ –Eyitdiler KV.

¹³⁶⁴ ایرولغنه MA: ایرولغنه KV.

¹³⁶⁵ اولورسن MA: اولورسن KV.

¹³⁶⁶ yerāk MA: yerākların KV.

¹³⁶⁷ kıldılar MA: görmege gitdiler KV.

¹³⁶⁸ altıydı MA: altı idi KV.

¹³⁶⁹ +biri KV.

¹³⁷⁰ bin ‘Alî MA: biri ‘Ömer biri ‘Avn biri Qāsım biri ‘Abbâs idi KV.

¹³⁷¹ –yedi KV.

¹³⁷² karadaşları MA: karadaşlar ile KV.

¹³⁷³ eylediler MA: gördiler KV.

¹³⁷⁴ +sāyebānlar itdiler KV.

Gülşüm [34^b MA] Ruqayye Zeyneb hātūn develer[e] bindiler. Hüseyn'ün ehl-i 'iyāli¹³⁷⁵ kavmi qarındaşları birle Mekke şehriden rihlet idüp¹³⁷⁶ rahtını yükledüp¹³⁷⁷ öñince¹³⁷⁸ develeriyle hātūnları [41^b KV] gönderdiler.¹³⁷⁹ Mekke kavmi anı¹³⁸⁰ gördiler¹³⁸¹ feryād fiğān kılup ağlaştılar zārluqlar¹³⁸² itdiler. Ya Emīre'l-Mü'minīn bizi firqatde qoduñ¹³⁸³ cānumıza hasret odına yaqduñ¹³⁸⁴ didiler. Geldiler¹³⁸⁵ Hüseyn['e] ziyāret idüp ayaguna düşdiler. Her birisi gurbet¹³⁸⁶ guşşasın 'arz itdiler.¹³⁸⁷ Hüseyn anlarıñla vedā' kıldı. Mekke kavmi zār u giryān girü döndiler. Bunlar¹³⁸⁸ Kūfe'den yaña revān oldılar. Ol gün¹³⁸⁹ yürüdiler¹³⁹⁰ gitdiler.¹³⁹¹ Aḥşām irişdi.¹³⁹² Bir otlaq şulu yere irişdiler.¹³⁹³ Anda¹³⁹⁴ kondılar. Ḥaymeler tutdılar.¹³⁹⁵ Qarındaşları¹³⁹⁶ 'ammusi oqlanları Hüseyn'ün qatuna geldiler oturdılar.¹³⁹⁷ Ol dem ta'ām geldi yediler. Du'ā ve şenā¹³⁹⁸ kıldılar.¹³⁹⁹ Hüseyn döndi 'ammusi oqlı 'Abdu'llāh'ün yüzine baqdı. Eyitdi ya ibn 'amm senden [42^a KV] dilerüm ki dönesin girü Mekke'ye [35^a MA] varasın. Şehir içinde kimse yoqdur. Şehre varup qarār idesin.¹⁴⁰⁰ 'Abdu'llāh ibn 'Abbās¹⁴⁰¹ işitdi göz yāşın aqıdup¹⁴⁰² ayrılıq odına dermān olmay[a] gayrı hasret zār-ı fiğān ey Hümām aramızda uş firāq bākī oldı. Bugün

¹³⁷⁵ Hüseyn'ün ehl-i 'iyāli MA: Hüseyn 'iyāli KV.

¹³⁷⁶ idüp MA: itdi KV.

¹³⁷⁷ –rahtını yükledüp KV.

¹³⁷⁸ öñince MA: ol gice KV.

¹³⁷⁹ gönderdiler MA: gönderdi KV.

¹³⁸⁰ anları MA: anı KV.

¹³⁸¹ gördiler MA: görüp KV.

¹³⁸² –zārluqlar KV.

¹³⁸³ قودوك MA: قودون+gitdün KV.

¹³⁸⁴ ياقدك MA: ياقدن KV.

¹³⁸⁵ +İmām KV.

¹³⁸⁶ +u firqat KV.

¹³⁸⁷ +İmām KV.

¹³⁸⁸ Bunlar MA: İmām cemā'atle KV.

¹³⁸⁹ +aḥşāma degin KV.

¹³⁹⁰ yürüdiler MA: yürüyüp KV.

¹³⁹¹ –gitdiler KV.

¹³⁹² –Aḥşām irişdi KV.

¹³⁹³ irişdiler MA: gelüp KV.

¹³⁹⁴ –Anda KV.

¹³⁹⁵ ḥaymeler tutdılar MA: çadır kırdılar KV.

¹³⁹⁶ +ve KV.

¹³⁹⁷ –oturdılar KV.

¹³⁹⁸ şenā MA: şenālar KV.

¹³⁹⁹ +İmām KV.

¹⁴⁰⁰ –idesin KV.

¹⁴⁰¹ +anı KV.

¹⁴⁰² +iş bu şi'ri oqudı KV.

yarın anda söylene.¹⁴⁰³ Çün¹⁴⁰⁴ İmām Hüseyn anı işitdi.¹⁴⁰⁵ Kan-ile¹⁴⁰⁶ yāş ağıtdı.¹⁴⁰⁷
Ayrılık odı cānını yağıdı ve başladı iş bu kelām¹⁴⁰⁸ okıdı. Şi‘r¹⁴⁰⁹

Döndi eydür aña şāh-ı kerem
Ya niçün zārı kılursın temām

Bu firākuñ vuşlatuna irerüz ide durursa
Kādir oldur çekdi evvel kalem

Anda artuğ eksik olmazdı ey hümām

Alnımuza yazılanı görelüm
Bağasın hem göresin ve’s-selām

Nidelüm ‘ahd-i vefā kılmak gerek
Çün Müslümānlar bize kıldı niyāz

Tañrı luṭfundan kamu ḥasretleri
[43^a KV] Birbirine ir göre girü temām

¹⁴⁰³ ayrılık odına dermān olmay[a] gayrı ḥasret zār-ı fiğān ey Hümām aramızda uş firāk bākī oldı. Bugün yarın anda söylene MA. Eserin ilgili kısmında fazlaca eksiklik olup diğēr nüshasında bu kısım şu şekildedir;

Senden ayruğ baña bu dirlik ḥarām
Sensin emirüm benüm her şubḥ şām

Baña sensiz ya Emire’l-mü’mînin
Âḥiret’de dünyāda dirlik ḥarām

Ayru olursam cemālünde senün
Kātunda cānum dutar ayruğ ve’s-selām

Ṭāb u firāk odına yandırdın beni
Vuşlatuna sevine ya Kirām

Āb-ı dirîğā ḥasret-ile cān u gönül
Göz yaşınan içerüdü cām ḥām

Ayrılık odına dermān olamı
Derd ü ḥasret zār u efgān ey Hümām

Aramızda uş firāk ola bugün
[42^b KV] Aramızda uş firāk oldı bugün

Bari andan bākī kelām
Çünkü ‘Abdullāh ibn ‘Abbās bu şi‘ri eyitdi. Gözlerinden kanlu yāş ağıtdı KV.

¹⁴⁰⁴ –Çün KV.

¹⁴⁰⁵ işitdi MA: işidüp ol daḥı KV.

¹⁴⁰⁶ –Kan-ile KV.

¹⁴⁰⁷ ağıtdı MA: ağıdıp KV.

¹⁴⁰⁸ kelām MA: şi‘ri KV.

¹⁴⁰⁹ –şi‘r KV.

Ĥatırın ĥoř eyle ya ibn ‘amm
Ķayġu yime řād olġıl devām

Her ne kim ĤaĶ’dan gelürse biz
Nüş kılmak gerek [35^b MA] anı ey hümām¹⁴¹⁰

Meclis¹⁴¹¹ Ķünkü İmām Ĥüseyn¹⁴¹² bu şi‘ri eyitdi. ‘Ammusi oġlı ‘Abdu’llāh’la
birbirin koĉup aġlařdılar. Birbirinden ĥelāllik dilediler āsānlařdılar.¹⁴¹³ Oradan vedā‘

¹⁴¹⁰ Döndi eydür aña řāh-ı kerem
Ya niĉün zārı kılırsın temām

Bu firāķuñ vuşlatuna irerüz ide durursa
Ķādir oldur ĉekdi evvel Ķalem

Anda artuĶ eksik olmazdı ey hümām

Alnımuza yazılanı görelüm
Baķasın hem göresin ve’s-selām

Nidelüm ‘ahd-i vefā kılmak gerek
Ķün Müslümānlar bize kıldı niyāz

Tańrı luťfundan Ķamu ĥasretleri
Birbirine ir göre girü temām

Ĥatırın ĥoř eyle ya ibn ‘amm
Ķayġu yime řād olġıl devām

Her ne kim ĤaĶ’dan gelürse biz
Nüş kılmak gerek anı ey hümām MA:

Döndi eydür řāh-ı kerem
Bunca niĉün zārı kılırsın temām

Ķam bu firāķuñ vuşlatuna irevüz
Ger ayırursa bizi Rabbu’l-enām

Ķādir oldur ĉekdi evvel ĉünkü Ķam
Andan artuĶ öġüñ olmaz ey hümām

Alnımuza yazılanı göreĶ üş
Baķasın hem göresiz ve’s-selām

Nidelüm ‘ahd-i vefā kılmak gerek
Ķün Müslümānlar bize kıldı peyām

Tańrı luťfundan Ķamu ĥasretleri
Birbirine ire gör girü ol Ĥudā’m

Ĥatırın ĥoř dut hele ya ibn ‘amm
Ķayġu yime řād olaġın ber-devām

Hem kim ĤaĶ’dan gelür ise bize
Nüş kılmak gerek anı ey hümām KV.

¹⁴¹¹ –Meclis KV.

¹⁴¹² +daĥı KV.

¹⁴¹³ –āsānlařdılar KV.

idüp ‘Abdu’llāh ibn ‘Abbās girü Mekke’ye gönderdiler gitdi.¹⁴¹⁴ Hüseyn dağı buyurdu göçdiler. ‘Azm-ı Kūfe kılp yürüdiler. Anlar gelmekde bu yaña Müslim¹⁴¹⁵ Kūfe’de¹⁴¹⁶ Hāni ibn ‘Urve evinde¹⁴¹⁷ oturmuşlardı.¹⁴¹⁸ Her gice ol yārenler gelürler Müslim’le şöhet idüp oturlardı. Meger Hāni ibn ‘Urve’nün¹⁴¹⁹ yanında bir ev var idi. Aña Ma’rūf Husr dirlerdi. Katı münāfık idi. Hānedān-ı ‘Alī’ye düşmān idi. Ol mel’ün¹⁴²⁰ bunların sırrına [43^b KV] vākıf oldı. Geldi Kūfe begi la’net Münzir-i Nu’ mān’a¹⁴²¹ haber virdi. Eyitdi ne ġāfil oturmuşsuñ¹⁴²² Hüseyn’ün ‘ammisi oğlu Müslim¹⁴²³ gelmişdür.¹⁴²⁴ Kūfe halkını azdurdı¹⁴²⁵ yoldan çıkardı. Yetmiş iki kişi anuñla bī’at itmişdür.¹⁴²⁶ Az kaldı¹⁴²⁷ Kūfe halkı anuñla el bir ideler¹⁴²⁸ seni helāk idüp¹⁴²⁹ pāyimāl ideler¹⁴³⁰ ve dağı dün¹⁴³¹ [ü] gün haber geldi ki [36^a MA] ‘Alī oğlu Hüseyn¹⁴³² Mekke’den ‘azm eylemiş. Bunda gelür imiş. Ġāfil olma kaydını gör didi. La’net Münzir-i¹⁴³³ Nu’ mān çünkü bu haberi işitdi. Katı¹⁴³⁴ derd-ile āh eyledi. Eyitdi eger Hüseyn bunda gelürse cemi’ ‘ālem¹⁴³⁵ aña ‘asker¹⁴³⁶ olalar. Ne beni ve ne la’net¹⁴³⁷ ‘Abd¹⁴³⁸ koyalar. Andan la’net¹⁴³⁹ Yezīd’le la’net¹⁴⁴⁰ Mervān[’ı]¹⁴⁴¹ helāk ideler. Bizüm devletimüze zevāl ire¹⁴⁴² didi. [44^a KV] Tiz la’net¹⁴⁴³ Yezīd’e bir nāme yazdı¹⁴⁴⁴ vaşf-ı hāl söyledi.¹⁴⁴⁵

¹⁴¹⁴ –gitdi KV.

¹⁴¹⁵ +dağı KV.

¹⁴¹⁶ Kūfe’de MA: Kūfe şehrinde KV.

¹⁴¹⁷ evinde MA: evi yanında KV.

¹⁴¹⁸ –oturmuşlardı KV.

¹⁴¹⁹ –Her gice ol yārenler gelürler Müslim’le şöhet idüp oturlardı. Meger Hāni ibn ‘Urve’nün KV.

¹⁴²⁰ –Ol mel’ün KV.

¹⁴²¹ Münzir-i Nu’ mān MA: Münzir ibn Nu’ mān KV.

¹⁴²² +ki KV.

¹⁴²³ +bunda KV.

¹⁴²⁴ +ki KV.

¹⁴²⁵ azdurdı MA: azdurup KV.

¹⁴²⁶ itmişdür MA: itmişler KV.

¹⁴²⁷ +ki KV.

¹⁴²⁸ ideler MA: idüp KV.

¹⁴²⁹ +hānumānıñı KV.

¹⁴³⁰ ideler MA: idüp KV.

¹⁴³¹ +ki KV.

¹⁴³² +dağı KV.

¹⁴³³ –La’net Münzir-i KV.

¹⁴³⁴ +derd oldı KV.

¹⁴³⁵ +halkı KV.

¹⁴³⁶ ‘asker MA: çeri KV.

¹⁴³⁷ –la’net KV.

¹⁴³⁸ ‘Abd MA: ‘Abdullāh KV.

¹⁴³⁹ –la’net KV.

¹⁴⁴⁰ –la’net KV.

¹⁴⁴¹ +dağı KV.

¹⁴⁴² ire MA: gele KV.

¹⁴⁴³ –la’net KV.

¹⁴⁴⁴ yazdı MA: yazdılar KV.

¹⁴⁴⁵ söyledi MA: söylediler KV.

Mācerāyī nice oldı beyān eyledi.¹⁴⁴⁶ Nāmeyī gögercin қanadına bağlayup Dımaşq’дан yaña şalıvırdiler. Çünki gögercin Dımaşq’a geldi. Gördiler nāmeyī¹⁴⁴⁷ aldılar.¹⁴⁴⁸ La‘net¹⁴⁴⁹ Yezīd’e getürdiler. Açdılar oқudılar. Çünki la‘net Yezīd¹⁴⁵⁰ bu ҳaberi işitdi. Dem ü nefesi bağlandı. Cihān gözine dār¹⁴⁵¹ oldı. Nuṭṭı tutıldı.¹⁴⁵² Endāmı ditremek tutdı¹⁴⁵³ āh eyledi. Eyitdi eger ҳaberler gerçekse ‘ālem hāḳı bize ‘aşı olalar қаzāya giriftār oluruz¹⁴⁵⁴ didi. Buyurdı la‘net¹⁴⁵⁵ Mervān oқudılar. Bu ҳaberi la‘net¹⁴⁵⁶ Yezīd aña bildirdi. Eyitdi bu zaḥmuñ merhemün¹⁴⁵⁷ dermān¹⁴⁵⁸ çāre¹⁴⁵⁹ var mı¹⁴⁶⁰ nice ola didi.¹⁴⁶¹ La‘net¹⁴⁶² Mervān-ı ḥimār¹⁴⁶³ [44^b KV] bu ҳaberi işide¹⁴⁶⁴ ḡāyet¹⁴⁶⁵ [36^b MA] kórḳdı. Beñzi taḡyīr¹⁴⁶⁶ oldı. Eyitdi anuñ çāresi nedür.¹⁴⁶⁷ Oldur ki leşker gönderesin varalar Ḥüseyn’ün öñün alup yol¹⁴⁶⁸ virmeyeler.¹⁴⁶⁹ Eger Ḥüseyn Kūfe şehrine gelürse cemi‘ hāḳ aña tābi‘ olalar. Andan soñra¹⁴⁷⁰ leşker çeküp senün üstine¹⁴⁷¹ geleler. Cihān hāḳı seni қoyup aña uyarlarsa¹⁴⁷² ḥor zār iderler.¹⁴⁷³ Ve¹⁴⁷⁴ anuñ çāresi¹⁴⁷⁵ oldur ki saña didim leşker varup¹⁴⁷⁶ öñün bağlasunlar¹⁴⁷⁷ ya¹⁴⁷⁸ gelsün¹⁴⁷⁹ senünle bī‘ at itsün¹⁴⁸⁰ ya¹⁴⁸¹

¹⁴⁴⁶ oldı beyān eyledi MA: olduḡun ‘āyān eylediler KV.

¹⁴⁴⁷ nāmeyī MA: nāmesin KV.

¹⁴⁴⁸ aldılar MA: alup KV.

¹⁴⁴⁹ –La‘net KV.

¹⁴⁵⁰ la‘net Yezīd MA: Yezīd-i mel‘ün KV.

¹⁴⁵¹ dar MA: طار KV.

¹⁴⁵² طوتلى MA: دوتلى KV.

¹⁴⁵³ طوتلى MA: دوتلى KV.

¹⁴⁵⁴ giriftār oluruz MA: uḡrayavuz KV.

¹⁴⁵⁵ –la‘net KV.

¹⁴⁵⁶ –la‘net KV.

¹⁴⁵⁷ merhemün MA: merhemi nedür KV.

¹⁴⁵⁸ dermān MA: derdin KV.

¹⁴⁵⁹ çāre MA: çāresi KV.

¹⁴⁶⁰ –var mı KV.

¹⁴⁶¹ didi MA: buña ne tedbīr idersin didi KV.

¹⁴⁶² –La‘net KV.

¹⁴⁶³ –ḥimār KV.

¹⁴⁶⁴ işide MA: işitdi KV.

¹⁴⁶⁵ ḡāyet MA: қатı KV.

¹⁴⁶⁶ taḡyīr MA: müteḡayyir KV.

¹⁴⁶⁷ –nedür KV.

¹⁴⁶⁸ –gönderesin varalar Ḥüseyn’ün öñün alup yol KV.

¹⁴⁶⁹ +döndüreler KV.

¹⁴⁷⁰ –soñra KV.

¹⁴⁷¹ üstine MA: üzerine KV.

¹⁴⁷² uyarlarsa MA: uyalar seni KV.

¹⁴⁷³ ḥor zār iderler MA: ḥor ḥaḳīr қılalar KV.

¹⁴⁷⁴ –Ve KV.

¹⁴⁷⁵ çāresi MA: çāre KV.

¹⁴⁷⁶ varup MA: varsun KV.

¹⁴⁷⁷ bağlasunlar MA: bağlasun KV.

¹⁴⁷⁸ –ya KV.

¹⁴⁷⁹ gelsün MA: gelsünler KV.

¹⁴⁸⁰ itsün MA: itsünler KV.

dirse başunu kesüp kanunu döksünler. Hānumānunu harāp kılsunlar. ‘Avratunu oğlanını esir hor idüp katuña¹⁴⁸² gelsünler.¹⁴⁸³ Hüseyn’ün¹⁴⁸⁴ başunu süngüye diküp halk anı görüp korkup utanalar.¹⁴⁸⁵ Eger anı¹⁴⁸⁶ itmeyesin cihān halk¹⁴⁸⁷ kamusu saña tābi‘ olmazlar didi.¹⁴⁸⁸ La‘ net Yezīd¹⁴⁸⁹ la‘ net Mervān’ın¹⁴⁹⁰ sözini¹⁴⁹¹ hoş geldi. Hüseyn’i ‘ālemden getüresin.¹⁴⁹² Anı begendi¹⁴⁹³ buyurdı tiz bir nāme yaz.¹⁴⁹⁴ Kūfe begi la‘ net¹⁴⁹⁵ Nu‘ mān’a gönderdiler.¹⁴⁹⁶ Eyitdiler¹⁴⁹⁷ gāfil olma ki Ziyād’a¹⁴⁹⁸ ‘Abdu’llāh vir ki varalar Hüseyn’e yol vermeyeler.¹⁴⁹⁹ Kūfe’ye gelmeye kıomayalar.¹⁵⁰⁰ Siz dağı Müslim’e¹⁵⁰¹ [37^a MA] bī‘ at idenleri tutup¹⁵⁰² dāra çekesin.¹⁵⁰³ Olmaya ki bu haberi söyleyesin. Bu sözi āşikāre idesin.¹⁵⁰⁴

Hikāyet¹⁵⁰⁵ Rāviler¹⁵⁰⁶ rivāyet iderler kim¹⁵⁰⁷ Yezīd buyurdı tiz bir¹⁵⁰⁸ nāme yazdılar. Başra şehrine gönderdiler. ‘Abdu’llāh için eyitdi¹⁵⁰⁹ ya ‘Abdu’llāh [45^b KV] niçün gāfil oturmuşsun¹⁵¹⁰ hāzır ol ki ‘Alī oğlu Hüseyn Mekke’den ‘azm idüp Kūfe’ye gelmege yakın kalmışdur.¹⁵¹¹ Yüri var leşkerün al anuñ önün¹⁵¹² bağlaya. Kıoma ki şehre

¹⁴⁸¹ ya MA: yok KV.

¹⁴⁸² katuña MA: kanunu KV.

¹⁴⁸³ gelsünler MA: getürsünler KV.

¹⁴⁸⁴ –Hüseyn’ün KV.

¹⁴⁸⁵ korkup utanalar MA: fark ide KV.

¹⁴⁸⁶ +öyle KV.

¹⁴⁸⁷ halk MA: halkı KV.

¹⁴⁸⁸ kamusu saña tābi‘ olmazlar didi MA: anı [45^a KV] görüp fırkat idüp cihān halkı ebū turābī olalar.

Taht senün elünden gide. Kaçan kim bu işi idesin şer’r-übñ ^{علة} getüresin. Andan leben alup oturasın didi KV.

¹⁴⁸⁹ La‘ net Yezīd MA: Yezīd-i mel‘ ün KV.

¹⁴⁹⁰ la‘ net Mervān’ün Mervān-ı harun KV.

¹⁴⁹¹ sözini MA: sözi KV.

¹⁴⁹² –Hüseyn’i ‘ālemden getüresin KV.

¹⁴⁹³ Anı begendi MA: gıtdi KV.

¹⁴⁹⁴ yaz MA: yazdılar KV.

¹⁴⁹⁵ –la‘ net KV.

¹⁴⁹⁶ gönderdiler MA: gönderdi KV.

¹⁴⁹⁷ Eyitdiler MA: Eyitdi ya Nu‘ mān KV.

¹⁴⁹⁸ +oğlu KV.

¹⁴⁹⁹ +ki KV.

¹⁵⁰⁰ gelmeye kıomayalar MA: gelmesin KV.

¹⁵⁰¹ Müslim’e MA: Müslim’i ve anunla KV.

¹⁵⁰² طوتب MA: دوتب+bir KV.

¹⁵⁰³ dāra çekesin MA: dāra idesin KV.

¹⁵⁰⁴ +didi KV.

¹⁵⁰⁵ –Hikāyet KV.

¹⁵⁰⁶ +şöyle KV.

¹⁵⁰⁷ ki MA: kim KV.

¹⁵⁰⁸ –ır KV.

¹⁵⁰⁹ +ki KV.

¹⁵¹⁰ oturmuşsun MA: oturursun KV.

¹⁵¹¹ kalmışdur MA: oldu imdi KV.

¹⁵¹² اکون MA: انون KV.

gele. Ya gelsün¹⁵¹³ bī^c at itsün ve eger bī^c at¹⁵¹⁴ itmezlerse¹⁵¹⁵ kıtāl¹⁵¹⁶ eyle ki¹⁵¹⁷ kavmine¹⁵¹⁸ şehre gele. Yoḥsa¹⁵¹⁹ cemi^c i ^c ālem ḥalkı¹⁵²⁰ ebū't-turābī¹⁵²¹ olalar¹⁵²² didi.¹⁵²³ Nāmeyi dürüp¹⁵²⁴ peyk eline virdiler.¹⁵²⁵ Çünkü peyke Başra şehrine geldi. Nāmeyi ^c Abdu'llāh[^a] virüp¹⁵²⁶ aldılar.¹⁵²⁷ okudılar. Ol mel^c ün¹⁵²⁸ nāme¹⁵²⁹ ḥaberün işitdi.¹⁵³⁰ Emr¹⁵³¹ eyledi ^c askeri¹⁵³² at arkasına geldi.¹⁵³³ On dört biñ ^c asker-i Ḥārici¹⁵³⁴ bindiler.¹⁵³⁵ Çünkü āletün giydiler ^c ālemler getürdileri naḳḳāreler çaldılar. ^c Abdu'llāh Başra'dan¹⁵³⁶ leşker¹⁵³⁷ çekdi. Kūfe'ye gönderdiler.¹⁵³⁸ Ārām [37^b MA] itdiler çünkü irişdi bir yerde ḳondılar. Ol gün aḥşām irişdi.¹⁵³⁹ Çünkü¹⁵⁴⁰ şabāḥ oldı¹⁵⁴¹ gitmege niyet eylediler. Tırı geldi¹⁵⁴² ^c Abdu'llāh ibn Ziyād ata bindi. Leşkerden¹⁵⁴³ elli kişi aldı. Her birisi yeğrek¹⁵⁴⁴ hecinlere bindiler. Buyurdı kendülerini¹⁵⁴⁵ Mekke kavmine¹⁵⁴⁶ teşebbühe itdiler.¹⁵⁴⁷ ^c İmāmeler[i] Mekke[li]ler gibi şardılar.¹⁵⁴⁸ Her kim bunları görse Mekke kavmi şanurdi. ^c Abdu'llāh ^c askerine¹⁵⁴⁹ eyitdi siz¹⁵⁵⁰ yap yap gelün¹⁵⁵¹ ben ilerü varayın¹⁵⁵² göreyin¹⁵⁵³

¹⁵¹³ gelsün MA: gelüp KV.

¹⁵¹⁴ –ve eger bī^c at KV.

¹⁵¹⁵ itmezlerse MA: itmezse KV.

¹⁵¹⁶ kıtāl MA: katl KV.

¹⁵¹⁷ –ki KV.

¹⁵¹⁸ kavmine MA: ḳoma ki bu KV.

¹⁵¹⁹ –Yoḥsa KV.

¹⁵²⁰ –^c ālem ḥalkı KV.

¹⁵²¹ ebū't-turābī MA: ebū turābī KV.

¹⁵²² olalar MA: olurlar KV.

¹⁵²³ didi MA diyüp KV.

¹⁵²⁴ –dürüp KV.

¹⁵²⁵ virdiler MA: virdi KV.

¹⁵²⁶ virdi MA: virüp KV.

¹⁵²⁷ +nāmeyi KV.

¹⁵²⁸ –mel^c ün KV.

¹⁵²⁹ nāme MA: nāmenūn KV.

¹⁵³⁰ işitdi MA: bildiler tiz bir KV.

¹⁵³¹ Emr MA: Hüküm KV.

¹⁵³² ^c askeri MA: leşker KV.

¹⁵³³ geldi MA: oldı KV.

¹⁵³⁴ ^c asker-i Ḥārici MA: Ḥavāric leşkeri KV.

¹⁵³⁵ bindiler MA: bindi KV.

¹⁵³⁶ Başra'dan MA: Başra'nuñ KV.

¹⁵³⁷ leşker MA: leşkerin KV.

¹⁵³⁸ gönderdiler MA: gönderdi KV.

¹⁵³⁹ Ārām itdiler çünkü irişdi bir yerde ḳondılar. Ol gün aḥşām irişdi MA: Ol gün gitdiler aḥşām irişdi

[46^a KV] leşkerin ḳondı ārām itdiler KV.

¹⁵⁴⁰ Çünkü MA: Çünküm KV.

¹⁵⁴¹ şabāḥ oldı MA: şubḥ-u şıdḳ belürdi girü KV.

¹⁵⁴² –Tırı geldi KV.

¹⁵⁴³ Leşkerden MA: Leşker içünden KV.

¹⁵⁴⁴ –yeğrek KV.

¹⁵⁴⁵ kendülerini MA: kendülerin KV.

¹⁵⁴⁶ kavmine MA: kavmi KV.

¹⁵⁴⁷ teşebbühe itdiler MA: naḳş itdiler KV.

¹⁵⁴⁸ şardılar MA: büzdiler KV.

¹⁵⁴⁹ ^c askerine MA: leşkere KV.

şehrin hālî nedür didi. Ol elli kişi hecin¹⁵⁵⁴ develerine¹⁵⁵⁵ binüp¹⁵⁵⁶ Kūfe'den yaña
 ‘Ubeyd¹⁵⁵⁷ ile revān oldılar. Kūfe’ye¹⁵⁵⁸ Mekke yolundan irişdiler. Çün Kūfe’ye yakın
 geldi.¹⁵⁵⁹ ‘Abdu’llāh yüzine niķāp tutdı.¹⁵⁶⁰ Şehre adam şaldı.¹⁵⁶¹ Varuñ münādî eyleñ
 ve¹⁵⁶² eydüñ uş Emīrū’l Mü'minīn Hüseyn şehre yakın gelmişdir. Çıkuñ qarşulık¹⁵⁶³
 depüñ¹⁵⁶⁴ görelüm¹⁵⁶⁵ kimse qarşu¹⁵⁶⁶ gelürler mi¹⁵⁶⁷ ya¹⁵⁶⁸ ebî turāb [46^b KV] kimdür¹⁵⁶⁹
 didiler.¹⁵⁷⁰ Anuñ didüğini¹⁵⁷¹ eylediler¹⁵⁷² şehirde münādî çıkardılar.¹⁵⁷³ Ya ehl-i Kūfe
 bilüñ ve āgāh oluñ ki¹⁵⁷⁴ Emīrū’l-Mü'minīn [38^a MA] ‘Alī’nüñ oğlu yakın gelmişdür.
 Çıkup¹⁵⁷⁵ istikbāl idüñ¹⁵⁷⁶ didiler. Şehir halkı¹⁵⁷⁷ işitdiler ulusı¹⁵⁷⁸ küçügi¹⁵⁷⁹ qarşu
 gitdiler. Ol yetmiş iki kişi ki bī‘ at itmışlerdi derülüp Müslim katuna geldiler. Eyitdiler
 ya Emīr ne buyur[ur]suñuz¹⁵⁸⁰ biz dañı İmām’a qarşulayalum mı¹⁵⁸¹ didiler.¹⁵⁸² Mübārek
 cemālını görüp sa‘ ādet bulalum didiler.¹⁵⁸³

1550 –siz KV.

1551 کلن MA: كلك KV.

1552 varayın MA: varayum KV.

1553 –göreyin KV.

1554 hecin MA: hecinlerin KV.

1555 –develerine KV.

1556 binüp MA: sürüp KV.

1557 ‘Ubeyd MA: ‘Abdullāh KV.

1558 –Kūfe’ye KV.

1559 geldi MA: geldiler KV.

1560 طوتلی MA: دوتلی KV.

1561 +eyitdi KV.

1562 –eyleñ ve KV.

1563 qarşulık MA: qarşu KV.

1564 depüñ MA: didi KV.

1565 +kimse KV.

1566 –qarşu KV.

1567 gelürler mi MA: gelür mi KV.

1568 –ya KV.

1569 kimdür MA: kimlerdür KV.

1570 didiler MA: didi vardılar KV.

1571 didüğini MA: didügi gibi KV.

1572 eylediler MA: eyitdiler KV.

1573 çıkardılar MA: çağırıp eyitdiler KV.

1574 ki MA: kim KV.

1575 Çıkup MA: Çıkun qarşu KV.

1576 ايدون MA: ايدون KV.

1577 +anı KV.

1578 ulusı MA: ulu KV.

1579 küçügi MA: küçi KV.

1580 buyur[ur]suñuz MA: buyurursun KV.

1581 qarşulayalum mı MA: qarşu varalum mı KV.

1582 –didiler KV.

1583 Mübārek cemālını görüp sa‘ ādet bulalum didiler MA: sa‘ ādetlü yüzün görelüm mi didiler KV.

Hikāyet¹⁵⁸⁴ Rāvīler¹⁵⁸⁵ rivāyet iderler kim¹⁵⁸⁶ ol gün Müslim haste idi. Karşu gitmege mecālî yoğidi.¹⁵⁸⁷ Kendü gidemedi anlara¹⁵⁸⁸ varuñ deyü¹⁵⁸⁹ destür virdi.¹⁵⁹⁰ Ol yetmiş iki kişi karşu gitdiler.¹⁵⁹¹ ‘Abdu’llāh dağı şehre irişdi. Gördiler ki cemi¹⁵⁹² şehir kavmi karşu çıkmışlar. Ulu küçük¹⁵⁹³ ‘avrat yüz yere urup du‘ā kıldılar. Ol yetmiş iki kişi dağı geldiler du‘ā kıldılar.¹⁵⁹⁴ Ya Emīre’l-Mü’minīn¹⁵⁹⁵ şād geldüñ¹⁵⁹⁶ şād¹⁵⁹⁷ getürdüñ. Şimden soñra¹⁵⁹⁸ gerek¹⁵⁹⁹ kim Allāh ‘ināyetinde Muḥammed Muştafa mu‘cizātında ‘Alī ‘aşkına kılıç urup feth-i bāb idevüz. Hāriciler¹⁶⁰⁰ kırup nā sezāyı ‘Alī adından getürüriz.¹⁶⁰¹ Cihān[1] Hāriciler zulmünden def‘ idevüz didiler. Ol¹⁶⁰² yüzine niķāp tutmuş¹⁶⁰³ bunlara [38^b MA] bakdı. Sözlerine iltifāt itmedi¹⁶⁰⁴ ve geçdi yürüyü yürüyüser yel gibi şehre geldi. Münzir-i Nu‘mān sarayına ķondı. Tahta geçdi karar eyledi.¹⁶⁰⁵ Ol yetmiş iki kişi begleriyle¹⁶⁰⁶ bile saraya¹⁶⁰⁷ geldiler.¹⁶⁰⁸ İçerü girdiler oturdılar.¹⁶⁰⁹ Pehlivanlar karar eylediler. Şehir kavmi hāl nidügin bilmediler. Nāgāh gör [47^b KV] diler Başra yolunda toz ķopdı.¹⁶¹⁰ On dört biñ ‘asker¹⁶¹¹ geldi. Şehri ortaya¹⁶¹² aldı oturdılar.¹⁶¹³ Bekledi¹⁶¹⁴ ‘Ubeyd-i mel‘ün buyurdı saray ķapuların yabdılar.¹⁶¹⁵

¹⁵⁸⁴ –Hikāyet KV.

¹⁵⁸⁵ +şöyle KV.

¹⁵⁸⁶ kim MA: ki KV.

¹⁵⁸⁷ Karşu gitmege mecālî yoğidi MA: Ata binmege iktidārî yoğidi KV.

¹⁵⁸⁸ +siz KV.

¹⁵⁸⁹ deyü MA: didi KV.

¹⁵⁹⁰ +vardılar KV.

¹⁵⁹¹ karşu gitdiler MA: Ata binüp karşu [47^a KV] geldiler KV.

¹⁵⁹² cemi‘ MA: cümle KV.

¹⁵⁹³ küçük MA: küçi KV.

¹⁵⁹⁴ du‘ā kıldılar MA: eyitdiler KV.

¹⁵⁹⁵ Emīre’l-Mü’minīn MA: İmām’ul-Müslimīn KV.

¹⁵⁹⁶ şād MA: كلدن KV.

¹⁵⁹⁷ şād MA: қadam KV.

¹⁵⁹⁸ Şimden soñra MA: Şimden girü KV.

¹⁵⁹⁹ –gerek KV.

¹⁶⁰⁰ Hāriciler MA: Hāricilerden intiķām alup KV.

¹⁶⁰¹ getürüriz MA: getürevüz KV.

¹⁶⁰² +la‘ in KV.

¹⁶⁰³ –yüzine niķāp tutmuş KV.

¹⁶⁰⁴ iltifāt itmedi MA: muķayyed olmayup KV.

¹⁶⁰⁵ ve geçdi yürüyü yürüyüser yel gibi şehre geldi. Münzir-i Nu‘mān sarayına ķondı. Tahta geçdi karar eyledi MA: gitdi şehre irişdi. Münzir ibn Nu‘mān sarayına gelüp tahta oturdu KV.

¹⁶⁰⁶ beyleriyle MA: beyler ile KV.

¹⁶⁰⁷ –saraya KV.

¹⁶⁰⁸ geldiler MA: gelüp KV.

¹⁶⁰⁹ –oturdılar KV.

¹⁶¹⁰ ķopdı MA: peydā oldu KV.

¹⁶¹¹ ‘asker MA: er çıķa KV.

¹⁶¹² ortaya MA: çevreye KV.

¹⁶¹³ oturdılar MA: ķondılar KV.

¹⁶¹⁴ –Bekledi KV.

¹⁶¹⁵ yabdılar MA: berkitdiler ‘Ubeyd-i mel‘ün KV.

Yüzünden niķābını getürdi.¹⁶¹⁶ İki dizinüñ üstine tırı¹⁶¹⁷ geldi. Kaķıdı hışm eyledi.¹⁶¹⁸ Sipās¹⁶¹⁹ ey řaķābiler¹⁶²⁰ böyle mi gerekdür ki¹⁶²¹ itdigün¹⁶²² şimdi sizüñle niceyüz didi. Pehlivānlar anı gördiler¹⁶²³. Her birisi¹⁶²⁴ ĥayrān ve ser-gerdān¹⁶²⁵ ķaldılar.¹⁶²⁶ Hāl nidüğün bildiler.¹⁶²⁷ Mecālleri olmadı. Ĥayrdan ve řerden¹⁶²⁸ nesne dimediler. Ol la¹⁶²⁹ in didi¹⁶²⁹ ey ķavim ne durursın gelüñ girü benümle bī¹⁶³⁰ at idüñ. Yoķsa řimdi¹⁶³⁰ sizi helāk iderüm.¹⁶³¹ Malıñuzı alup¹⁶³² ¹⁶³³ avratlarıñuzı¹⁶³³ oğlanlarıñuzı esīr iderüm. Ol mü'minler anı¹⁶³⁴ [39^a MA] işitdiler. Cemi¹⁶³⁵ ĥor zār¹⁶³⁶ olup dem-beste ķaldılar. İçlerinde la¹⁶³⁷ net¹⁶³⁷ ¹⁶³⁸ Ömer-i naķs-ı mel¹⁶³⁸ ün yerinden¹⁶³⁸ tırı geldi. [48^a KV] İlerü yürüdi¹⁶³⁹ ¹⁶⁴⁰ Abdu'llāh¹⁶⁴⁰ ile bī¹⁶⁴¹ at itdi. Döndi ol yārenlere söyledi eyitdi.¹⁶⁴¹ Gelüñ bī¹⁶⁴² at idüñ yoķsa¹⁶⁴² ķamuñuzı helāk iderüm¹⁶⁴³ didi. Yārenler zebün oldılar. Silāķları¹⁶⁴⁴ yoķdı¹⁶⁴⁵ cenk ķılalar.¹⁶⁴⁶ Ne çāre olup¹⁶⁴⁷ tırı geldiler.¹⁶⁴⁸ Bī¹⁶⁴⁹ at itdiler. Ol yetmiş iki kişiden iki ilerü gelmedi.¹⁶⁴⁹ Biri Hāni ibn ¹⁶⁵⁰ Urve¹⁶⁵⁰ idi¹⁶⁵¹ biri Mübīn Meyāb atası Muķtār¹⁶⁵² idi

¹⁶¹⁶ getürdi MA: giderdi KV.

¹⁶¹⁷ –tırı KV.

¹⁶¹⁸ Kaķıdı hışm eyledi MA: eyitdi KV.

¹⁶¹⁹ سڤاس MA: صاباس KV.

¹⁶²⁰ řaķābiler MA: muķibbān KV.

¹⁶²¹ –ki KV.

¹⁶²² –itdigün KV.

¹⁶²³ gördiler MA: görüp KV.

¹⁶²⁴ –Her birisi KV.

¹⁶²⁵ –ve ser-gerdān KV.

¹⁶²⁶ ķaldılar MA: oldılar KV.

¹⁶²⁷ bildiler MA: bildi söylemege KV.

¹⁶²⁸ ĥayrdan ve şerden MA: ne ĥayra ve ne şerre KV.

¹⁶²⁹ didi MA: eyitdi KV.

¹⁶³⁰ –yoķsa şimdi KV.

¹⁶³¹ +didi KV.

¹⁶³² –alup KV.

¹⁶³³ ¹⁶³³ avratlarıñuzı MA: ¹⁶³³ avrat KV.

¹⁶³⁴ anı MA: bunı KV.

¹⁶³⁵ –cemi¹⁶³⁵ KV.

¹⁶³⁶ zār MA: ve ĥaķīr KV.

¹⁶³⁷ –la¹⁶³⁷ net KV.

¹⁶³⁸ –yerinden KV.

¹⁶³⁹ yürüdi MA: vardı KV.

¹⁶⁴⁰ ¹⁶⁴⁰ Abdu'llāh MA: ¹⁶⁴⁰ Ubeyde KV.

¹⁶⁴¹ –eyitdi KV.

¹⁶⁴² –yoķsa KV.

¹⁶⁴³ iderüm MA: olur KV.

¹⁶⁴⁴ +daķı KV.

¹⁶⁴⁵ yoķdı MA: yoğidi KV.

¹⁶⁴⁶ ķılalar MA: ideler KV.

¹⁶⁴⁷ olup MA: gelüp KV.

¹⁶⁴⁸ –tırı geldiler KV.

¹⁶⁴⁹ gelmedi MA: geldi KV.

¹⁶⁵⁰ biri Hāni ibn ¹⁶⁵⁰ Urve MA: biri Hāni ve biri ¹⁶⁵⁰ Urve KV.

¹⁶⁵¹ –idi KV.

¹⁶⁵² Mübīn Meyāb atası Muķtār MA: Müseyyeb atası Muķtār KV.

Muhtār idi. La¹⁶⁵³ net ¹⁶⁵³ ‘Abdu’llāh eyitdi. Siz niçün gelüp bī¹⁶⁵⁴ at itmezsüz fužülluk idersüz. Gelün bī¹⁶⁵⁴ at idün. Yoḥsa sizi dāra¹⁶⁵⁴ aşarum¹⁶⁵⁵ didi. Muhtār anı işitdi. İlerü geldi. Aña söyledi ve¹⁶⁵⁶ eyitdi. Ey utanmaz ḥā’in bī-vefā la¹⁶⁵⁷ in niçün zulum idersün.¹⁶⁵⁷ ‘Alī’ye düşmānlık kılursın. ‘Alī¹⁶⁵⁸ peygamber¹⁶⁵⁹ güveygisi degil midür. Anuñ [48^b KV] şānına *hel etā* gelmişdür.¹⁶⁶⁰ Tañrı Te¹⁶⁶¹ ālā aña¹⁶⁶¹ arslanum dimedi mi Resül ḥazreti dimişdür ki¹⁶⁶² her kim Ḥazret-i¹⁶⁶³ ‘Alī’yi sever beni sever ve āḥiretde benüm ol dostumdur.¹⁶⁶⁴ Ve¹⁶⁶⁵ her kim ki¹⁶⁶⁶ ‘Alī’yi sevmez¹⁶⁶⁷ [39^b MA] dünyāda ve āḥiretde benüm anuñ¹⁶⁶⁸ büyük düşmānum¹⁶⁶⁹ olmaya didi. Şimdi¹⁶⁷⁰ ‘Alī’ye düşmān olup āḥiretde¹⁶⁷¹ ne cevāb viresin¹⁶⁷² didi. Ol la¹⁶⁷³ in anı işitdi vay ki¹⁶⁷³ kaḫıdı iki ‘ifrīt¹⁶⁷⁴ celladlar[ı]¹⁶⁷⁵ var idi.¹⁶⁷⁶ Didi¹⁶⁷⁷ varuñ bunları¹⁶⁷⁸ dāra çekün¹⁶⁷⁹ didi. İllā evvel diyüvirsünler ki Ḥüseyn’uñ ‘ammisi oğlu Müslim ḳandedür kimuñ evindedür didi. Tıtdı ol yārenlere şordı.¹⁶⁸⁰ Eyitdi¹⁶⁸¹ ya cemā¹⁶⁸¹ at Müslim ibn ‘Aḳıl ḳandedür eydün didi. Ol yārenler eyitdiler¹⁶⁸² görmedük gelmedi bunda¹⁶⁸³ didiler. ‘Ubeyd-i mel¹⁶⁸⁴ ün eyitdi. Ya ḳavim ben bilürem ki¹⁶⁸⁴ Hāni ibn ‘Urve’nüñ evünde gizlenmişdür didi. Döndi Hāni

¹⁶⁵³ –la¹⁶⁵³ net KV.

¹⁶⁵⁴ dāra MA: dār ağacına KV.

¹⁶⁵⁵ aşarum MA: aşarın KV.

¹⁶⁵⁶ –aña söyledi ve KV.

¹⁶⁵⁷ +Ḥazret-i Resül ve KV.

¹⁶⁵⁸ +kerrema’l-lāhu vechehu KV.

¹⁶⁵⁹ +‘aleyhi’s-selām KV.

¹⁶⁶⁰ gelmişdür MA: gelmedi mi KV.

¹⁶⁶¹ –Te¹⁶⁶¹ ālā aña KV.

¹⁶⁶² dimişdür ki MA: buyurmuşdur ki KV.

¹⁶⁶³ –Ḥazret-i KV.

¹⁶⁶⁴ –ve āḥiretde benüm ol dostumdur KV.

¹⁶⁶⁵ –Ve KV.

¹⁶⁶⁶ –ki KV.

¹⁶⁶⁷ sevmez MA: sevmezse KV.

¹⁶⁶⁸ benüm anuñ MA: andan KV.

¹⁶⁶⁹ düşmānum MA: düşmān KV.

¹⁶⁷⁰ +sen KV.

¹⁶⁷¹ +Resül ḥazretine KV.

¹⁶⁷² viresin MA: virirsin KV.

¹⁶⁷³ –vay ki KV.

¹⁶⁷⁴ –iki ‘ifrīt KV.

¹⁶⁷⁵ celladlar[ı] MA: celladlara KV.

¹⁶⁷⁶ var idi MA: buyurdi KV.

¹⁶⁷⁷ –Didi KV.

¹⁶⁷⁸ +bir KV.

¹⁶⁷⁹ dāra çekün MA: dār idün KV.

¹⁶⁸⁰ –şordı KV.

¹⁶⁸¹ Eyitdi MA: Eydür KV.

¹⁶⁸² –ya cemā¹⁶⁸¹ at Müslim ibn ‘Aḳıl ḳandedür eydün didi. Ol yārenler eyitdiler KV.

¹⁶⁸³ gelmedi bunda MA: bunda gelmedi KV.

¹⁶⁸⁴ +Müslim bundadır KV.

yine¹⁶⁸⁵ söyledi¹⁶⁸⁶ eyitdi¹⁶⁸⁷. Pîr-i bî-şafâ¹⁶⁸⁸ eger Müslim'i [49^a KV] bize¹⁶⁸⁹ virir iseñ seni āzād ideyüm şuçuñ bağışlayayum didi. Döndi Hân[i] eyitdi ey Havaricî kâfiri[n]den kötü mel'ün¹⁶⁹⁰ benüm¹⁶⁹¹ şuçum nedür¹⁶⁹² ki beni¹⁶⁹³ helāk idersün.¹⁶⁹⁴ Eger Müslim'i şorarsañ bunda degildür. Eger bunda dañı olsa bilesün ki¹⁶⁹⁵ Hâricî gelse anuñ¹⁶⁹⁶ bir kılın virmem¹⁶⁹⁷ didi. [40^a MA] Ubeyd ibn Ziyād¹⁶⁹⁸ eyitdi. Ya gelün bî'at idün ya Müslim'i virün sizi¹⁶⁹⁹ āzād ideyüm didi. Muhtâr eyitdi. Ya la'ın şanma ki biz dîn[i] terk idevüz.¹⁷⁰⁰ Yezîd ne mel'ündür ki anuñla bî'at idevüz. La'net aña¹⁷⁰¹ tâbi' olana didi. O la'ın¹⁷⁰² Muhtâr'uñ¹⁷⁰³ ol¹⁷⁰⁴ sözini işitdi. Be-gâyet¹⁷⁰⁵ kaçıldı ve¹⁷⁰⁶ önünde bir çomağ var idi.¹⁷⁰⁷ Eline¹⁷⁰⁸ Muhtâr'a atdı. Ağaç geldi Muhtâr'uñ¹⁷⁰⁹ alnunda toğundı. Hemân¹⁷¹⁰ başı¹⁷¹¹ yarıldı.¹⁷¹² Kan yüzünñ¹⁷¹³ üstine revân oldı. [49^b KV] Muhtâr anı gördi haykırdı¹⁷¹⁴ şıçradı arslan gibi öğürdi.¹⁷¹⁵ El kılıca urdı cübbesün yukarı serpip¹⁷¹⁶ 'uqâb vâri şıçradı.¹⁷¹⁷ Tahta üstinde çıkdı. 'Abdu'llâh¹⁷¹⁸ anı gördi. Getürdi¹⁷¹⁹ kendüyi

¹⁶⁸⁵ –yine KV.

¹⁶⁸⁶ –söyledi KV.

¹⁶⁸⁷ +ey KV.

¹⁶⁸⁸ –bî-şafâ KV.

¹⁶⁸⁹ bize MA: sen KV.

¹⁶⁹⁰ Havaricî kâfiri[n]den kötü mel'ün MA: Kâfir KV.

¹⁶⁹¹ +ne KV.

¹⁶⁹² nedür MA: vardur KV.

¹⁶⁹³ –beni KV.

¹⁶⁹⁴ idersün MA: ideyüm dirsın KV.

¹⁶⁹⁵ bilesün ki MA: bil ki KV.

¹⁶⁹⁶ –gelse anuñ KV.

¹⁶⁹⁷ virmem MA: virmezem KV.

¹⁶⁹⁸ –ibn Ziyād KV.

¹⁶⁹⁹ –virün sizi KV.

¹⁷⁰⁰ terk idevüz MA: terkin uravuz KV.

¹⁷⁰¹ +ve aña KV.

¹⁷⁰² +mel'ün KV.

¹⁷⁰³ مختاروك MA: مختارون KV.

¹⁷⁰⁴ ol MA bu KV.

¹⁷⁰⁵ Be-gâyet MA: Gâyet KV.

¹⁷⁰⁶ –ve KV.

¹⁷⁰⁷ var idi MA: vardı KV.

¹⁷⁰⁸ Eline MA: Aldı KV.

¹⁷⁰⁹ مختاروك MA: مختارون KV.

¹⁷¹⁰ –Hemân KV.

¹⁷¹¹ başı MA: başın KV.

¹⁷¹² yarıldı MA: yardı KV.

¹⁷¹³ بوزونوك MA: بوزونون KV.

¹⁷¹⁴ haykırdı MA: çağırdı Yezîd'den yaña KV.

¹⁷¹⁵ öğürdi MA: öğürüp KV.

¹⁷¹⁶ serpip MA: alup KV.

¹⁷¹⁷ 'uqâb vâri şıçradı MA: sekerdüp vardı KV.

¹⁷¹⁸ 'Abdu'llâh MA: 'Ubeyd-i mel'ün KV.

¹⁷¹⁹ –getürdi KV.

tahtdan aşağı atdı. İrişdi¹⁷²⁰ Muhtâr tahtı çaldı iki pâre eyledi. Bir na^c ra urdı.¹⁷²¹ Sarayun içinde iniler birbirine doḡundı. Muhtâr'a bir kerre Resûl'e şalavât virdi ve muḡabbeti kör galebe idüp ve 'Alî'nün adunı yād eyledi.¹⁷²² Şirāne cenge [40^b MA] girdi. Hāricîler anı gördi leşkere ḡaber itdiler. On dört biñ Hāricî Muhtâr'a üşdiler.¹⁷²³ Birbirin kemend¹⁷²⁴ atdılar. Muhtâr¹⁷²⁵ ol sarayun¹⁷²⁶ içine¹⁷²⁷ girdi.¹⁷²⁸ Yetmiş¹⁷²⁹ Hāricî öldürdi. Āḡir tūtdılar¹⁷³⁰ eline ayaḡına¹⁷³¹ bend¹⁷³² urdılar. Girü ol saray içinde¹⁷³³ zindān[a] atdılar. Bu kez ihānetle ilerü¹⁷³⁴ getürdiler. Eyitdi¹⁷³⁵ sen bilürsin [50^a KV] diyüvir Müslim'i ḡandedür didiler. Hāni ibn 'Urve eyitdi.¹⁷³⁶ Ben Müslim'i¹⁷³⁷ bilmezem ḡandedür didi. 'Ubeyd-i mel'ün didi¹⁷³⁸ Hāni ibn 'Urve'ye¹⁷³⁹ başdılar deḡnegi¹⁷⁴⁰ ol ḡadar döḡdiler ki¹⁷⁴¹ diyüvirmedi.¹⁷⁴² Āḡiru'l-emr¹⁷⁴³ anlarun elinde cānını¹⁷⁴⁴ ḡaḡḡa teslim eyledi.¹⁷⁴⁵ Hānedān-ı¹⁷⁴⁶ 'Alî sevenler¹⁷⁴⁷ dostları anı gördiler. Zār-ı giryān oldılar. Muhtâr evine ḡaber oldı.¹⁷⁴⁸ Hāricîler pehlivānı tūtdılar¹⁷⁴⁹ deyü Hāni evine¹⁷⁵⁰ ḡaber getürdiler.¹⁷⁵¹ Müslim bu sözleri¹⁷⁵² işitdi zār zār aḡladı. Yās mātem eyledi¹⁷⁵³ tūrı¹⁷⁵⁴

¹⁷²⁰ –İrişdi KV.

¹⁷²¹ +ol KV.

¹⁷²² –Muhtâr'a bir kerre Resûl'e şalavât virdi ve muḡabbeti kör galebe idüp ve 'Alî'nün adunı yād eyledi KV.

¹⁷²³ Muhtâr'a üşdiler MA: Muhtâr'ı ortaya alup KV.

¹⁷²⁴ kemend MA: kemendler KV.

¹⁷²⁵ +daḡı KV.

¹⁷²⁶ sarayun MA: saray KV.

¹⁷²⁷ içine MA: içinde KV.

¹⁷²⁸ –girdi KV.

¹⁷²⁹ +iki KV.

¹⁷³⁰ طوتدلر MA: دوتدلر KV.

¹⁷³¹ +demir KV.

¹⁷³² bend MA: bendler KV.

¹⁷³³ –girü ol saray içinde KV.

¹⁷³⁴ ihānetle ilerü MA: Hāni'yi ortaya KV.

¹⁷³⁵ –eyitdi KV.

¹⁷³⁶ Hāni ibn 'Urve eyitdi MA: Hāni iḡrār itmedi KV.

¹⁷³⁷ +görmedüm KV.

¹⁷³⁸ didi MA: buyurdi KV.

¹⁷³⁹ 'Urve'ye MA: 'Urve KV.

¹⁷⁴⁰ –deḡnegi KV.

¹⁷⁴¹ –ki KV.

¹⁷⁴² diyüvirmedi MA: diyiver deyü cān ölüp dimedi KV.

¹⁷⁴³ āḡiru'l-emr MA: āḡir KV.

¹⁷⁴⁴ cānını MA: cān KV.

¹⁷⁴⁵ ḡaḡḡa teslim eyledi MA: virüp şehīd oldı KV.

¹⁷⁴⁶ –Hānedān-ı KV.

¹⁷⁴⁷ +hānedān KV.

¹⁷⁴⁸ oldı MA: kıldılar KV.

¹⁷⁴⁹ طوتدلر MA: دوتدلر KV.

¹⁷⁵⁰ +daḡı KV.

¹⁷⁵¹ getürdiler MA: oldı çün KV.

¹⁷⁵² sözleri MA: ḡaberleri KV.

¹⁷⁵³ +soñra KV.

geldi. Ol dem oğlancıklarının eline yapışdı. Kādī evine geldi. Girdi¹⁷⁵⁵ anda oturdu. ‘Abdu’llāh ibn Ziyād¹⁷⁵⁶ buyurdu. Hāricīler vardılar Hāni evini Muhtār evini yağma kıldılar.¹⁷⁵⁷ [41^a MA] Muhtār’uñ¹⁷⁵⁸ cemā‘ atünü şehirden sürdiler. [50^b KV] Şayyu’bnu Kirām dirlerdi bir köy var idi.¹⁷⁵⁹ Anda iletdiler. Çün gice oldu. Müslümānlar ‘Alī dostları ulı evine¹⁷⁶⁰ mātem tıtdılar.¹⁷⁶¹ Zamān şüretine göre zemīn¹⁷⁶² dağı mātem tıtdı. Müslim’le Kādī bir yere gelüp ağlaştılar. Gözleründen¹⁷⁶³ yāş yerine kan saçdılar. Müslim eyitdi ey şerī‘ at kılıcı mazlūmlar atası bugün benüm oğlancıklarum¹⁷⁶⁴ emānetün¹⁷⁶⁵ Tañrı ile saña ısmarladum.¹⁷⁶⁶ Dilerüm ki varam seyyidle buluşam olan işleri aña diyüvirem. Ben gelünce oğlancıkları¹⁷⁶⁷ şaklayasun¹⁷⁶⁸ didi. Tırı geldi ol gice¹⁷⁶⁹ atunu eyerledi silāhunı alup¹⁷⁷⁰ gidi geldi.¹⁷⁷¹ Oğlancıkların¹⁷⁷² yüzün yüzüne urup¹⁷⁷³ ikisini bile koçup ağladı. Şi‘ r eyitdi didi.¹⁷⁷⁴

Yavrucuklarum kılūñ helāl
Gerçi kim bugün bize oldu vebāl

[51^a KV] Ne kılayum yavrucuklarum sizi
Uş ğariplikde bırağdum pāyimāl

Bu Hāricīler elinde nidelüm
Müşkül oldu bize ayruķ vişāl

Kaşd kıldılar bizi öldür [41^b MA]
Böyle yazdılar alnımuza Zü’l Celāl

¹⁷⁵⁴ MA: طوری KV.

¹⁷⁵⁵ –Girdi KV.

¹⁷⁵⁶ ‘Abdu’llāh ibn Ziyād MA: ‘Ubeyd-i mel‘ün KV.

¹⁷⁵⁷ yağma kıldılar MA: traşladılar KV.

¹⁷⁵⁸ MA: مختار KV.

¹⁷⁵⁹ –bir köy var idi KV.

¹⁷⁶⁰ +yās KV.

¹⁷⁶¹ –tıtdılar KV.

¹⁷⁶² –zemīn KV.

¹⁷⁶³ –Gözleründen KV.

¹⁷⁶⁴ +saña KV.

¹⁷⁶⁵ emānetün MA: emānet eyledüm KV.

¹⁷⁶⁶ Tañrı ile saña ısmarladum MA: ben KV.

¹⁷⁶⁷ oğlancıkları MA: bunları KV.

¹⁷⁶⁸ şaklayasun MA: şakla KV.

¹⁷⁶⁹ –ol gice KV.

¹⁷⁷⁰ –alup KV.

¹⁷⁷¹ gidi geldi MA: giydi KV.

¹⁷⁷² Oğlancıkların MA: Oğlancıklarının KV.

¹⁷⁷³ urup MA: urdı KV.

¹⁷⁷⁴ ikisini bile koçup ağladı. Şi‘ r eyitdi didi MA: koşup ağlaşup bu şi‘ ri ağāz eyledi KV.

Yavrucuklarum unutmañuz
Himmetiñüz bile olsun ya ricāl

Gitdüm ben siz aluñ bunda bugün
Yārın anda söylene ıyl u āl¹⁷⁷⁵

Çünki Müslim bu i'ri eyitdi. an gözleründen revān oldu.¹⁷⁷⁶ Zārlular eyledi.
Müslim'ün¹⁷⁷⁷ olancıklar¹⁷⁷⁸ anı gördiler.¹⁷⁷⁹ Anlar daı alayup firā itdiler.
Atalar¹⁷⁸⁰ınuñ boynuna armışdılar. İki iki yanından Müslim'i oup¹⁷⁸⁰ elālleşdiler.
Boynuna arıldılar.¹⁷⁸¹ i'ri oudı.¹⁷⁸²

¹⁷⁷⁵ Yavrucuklarum ıluñ elāl
Geri kim bugün bize oldu vebāl

Ne ılayum yavrucuklarum sizi
U ariplikde bıradum pāyimāl

Bu āriciler elinde nidelüm
Müşkül oldu bize ayrı viāl

aşd ıldılar bizi öldür
Böyle yazdılar alnımuza Zü'l Celāl

Yavrucuklarum unutmañuz
Himmetiñüz bile olsun ya ricāl

Gitdüm ben siz aluñ bunda bugün
Yārın anda söylene ıyl u āl MA:

Olancıklarum ıluñ elāl
Geri kim bugün bize oldu vebāl

Yaradılmışuñ zevāli var ola bāi
Olur kim aña yodur zevāl

Ne ılayum yavrucuklarum sizi
U ariplikde bıradum pāyimāl

Bu āriciler elinde nidelüm
Müşkül oldu bize ayrı bu viāl

aşd ıldılar bizi öldür
Böyle yazdı alnımuza Zü'l Celāl

Yavrucuklarum beni unutmañuz
Himmetiñüz ile olsun ya ricāl

Gitdüm ü ben siz aluñ bugün
Yārın anda söylene ya ıyl u āl KV.

¹⁷⁷⁶ an gözleründen revān oldu MA: ciger anunuñ gözleründen aıtdı KV.

¹⁷⁷⁷ –Müslim'ün KV.

¹⁷⁷⁸ olancıklar¹⁷⁷⁸ MA: olanları KV.

¹⁷⁷⁹ gördiler MA: görüp KV.

¹⁷⁸⁰ oup MA: oup KV.

¹⁷⁸¹ –boynuna arıldılar KV.

¹⁷⁸² i'ri oudı MA: bu i'ri eyitdiler i'r dutdı KV.

Oğlancıklar eydür ya ricāl
İmdi bize sen dağı eyle helāl

İş bu kavlı ile mi getürdüñ bizi [51^b KV]
Kim ğariplikde koyduñ pāyimāl

Hāriciler arasında bu bizüm
Ne olıser hālımız ey bī-zevāl

Ne kılalum Tañrı'nuñ taqdīri
Bu alnımızda yazılmış bu hāl

Çün Emīrū'l-Mü'minīn iresin kılasın
Bizden anlara vaşf-ı hāl

Dādımızu bunlardan ala idesün
Kim kızucuklarımız benüm Hāriciler elinde oldu kıtal

Bizüm ol zeyn-i beşer tēcü'r-ricāl¹⁷⁸³

¹⁷⁸³ Oğlancıklar eydür ya ricāl
İmdi bize sen dağı eyle helāl

İş bu kavlı ile mi getürdüñ bizi
Kim ğariplikde koyduñ pāyimāl

Hāriciler arasında bu bizüm
Ne olıser hālımız ey bī-zevāl

Ne kılalum Tañrı'nuñ taqdīri
Bu alnımızda yazılmış bu hāl

Çün Emīrū'l-Mü'minīn iresin kılasın
Bizden anlara vaşf-ı hāl

Dādımızu bunlardan ala idesün
Kim kızucuklarımız benüm Hāriciler elinde oldu kıtal

Bizüm ol zeyn-i beşer tēcü'r-ricāl MA:

Oğlancıklar eydür ya ricāl
İmdi sen dağı eyle helāl

İş bu kavlı ile mi getürdüñ bizi
Hālımız ne olıser ey bī-zevāl

Hāriciler arasında bu bizüm
Kim bu ğariplikde koyduñ pāyimāl

Ne kılalum Tañrı'nuñ taqdīridir
Yine alnımıza ne yazılı imiş bu hāl

İresün kim kızucuklarımız benüm
Hāricilerden bulıser kıtal

[42^a MA] Meclis¹⁷⁸⁴ Böyle diyüp ağlaştılar. Müslim¹⁷⁸⁵ atına bindi bunlar-ıla¹⁷⁸⁶ vedā^c itdi taşra çıktı. Dilerdi kim kimse görmeden çıka gideydi.¹⁷⁸⁷ On dört biñ Hāricī şehri çevre almışdur.¹⁷⁸⁸ Her kapuyı¹⁷⁸⁹ beklerlerdi. Yol üstine adamlar komışlardı.¹⁷⁹⁰ Karañuda giderken nāgāh bir serhenk Müslim'e uğradı geldi eyitdi kim ne adamsun¹⁷⁹¹ diyüvir didi.¹⁷⁹² Müslim cevāb virmedi. El kılıca urdı. Ol serhenk anı gördi. Kılıç çıkardı. [52^a KV] Müslim'ün üzerine¹⁷⁹³ yakın geldiği vakit Müslim anı kılıç-ile çaldı.¹⁷⁹⁴ La^c in kendüyi kaçırđı. Kılıç indi¹⁷⁹⁵ atınuñ boynuna tokundı. At yıkıldı. La^c in feryād eyledi. Ol sâ^c at biñ kişi¹⁷⁹⁶ araya aldılar. Müslim anı gördi at depdi.¹⁷⁹⁷ Arslan gibi hamle eyledi. Bir sâ^c atüñ içinde¹⁷⁹⁸ yüz elli kişi¹⁷⁹⁹ toprağa bıraktı. Kalanı tārūmār eyledi.¹⁸⁰⁰ Her biri bir yaña kaçdılar. Müslim şehriñ¹⁸⁰¹ bir¹⁸⁰² kapusuna dağı dolandı.¹⁸⁰³ Ol kapuyı dağı biñ kişi¹⁸⁰⁴ beklerdi.¹⁸⁰⁵ At ile Müslim'i gördiler. Ortaya aldılar dört [42^b MA] yañadan şordılar ne kişisin deyü. Nāgāh 'Abdu'llāh ibn Ziyād¹⁸⁰⁶ iriştı.¹⁸⁰⁷ Geldi Müslim¹⁸⁰⁸ üzere at depdi. Na^c ra urdı. Ne kişisin diyüvir¹⁸⁰⁹ didi. Müslim eyitdi. Ya mel^c ün ol Müslim ki istersün¹⁸¹⁰ uş benüm. [52^b KV] Hānedān¹⁸¹¹ 'aşkına cān fedā kıluram hāzır ol diyüp¹⁸¹² tıg çekdi. 'Ubeyd üstine at şaldı. Şirāne hamle eyledi.¹⁸¹³ Ol

Dādımuzı ta ki bunlardan ala
Bizüm ol zeyn-i beşer təcü'r-ricāl KV.

¹⁷⁸⁴ –Meclis KV.

¹⁷⁸⁵ –Müslim KV.

¹⁷⁸⁶ bunlar-ıla MA: bunları KV.

¹⁷⁸⁷ gideydi MA: gide idi KV.

¹⁷⁸⁸ almışdur MA: alıp konmuşlar KV.

¹⁷⁸⁹ kapuyı MA: kapusını KV.

¹⁷⁹⁰ –yol üstine adamlar komışlardı KV.

¹⁷⁹¹ ne adamsun MA: kimsin KV.

¹⁷⁹² +aña KV.

¹⁷⁹³ +geldi KV.

¹⁷⁹⁴ çaldı MA: urdı KV.

¹⁷⁹⁵ –kılıç indi KV.

¹⁷⁹⁶ +Müslim'i KV.

¹⁷⁹⁷ –at depdi KV.

¹⁷⁹⁸ bir sâ^c atüñ içinde MA: bir sâ^c atde KV.

¹⁷⁹⁹ yüz elli kişi MA: biñ kişinüñ yüz ellisin KV.

¹⁸⁰⁰ eyledi MA: oldı KV.

¹⁸⁰¹ شهرک MA: شهرن KV.

¹⁸⁰² –bir KV.

¹⁸⁰³ kapusuna dağı dolandı MA: geldi gördi kim KV.

¹⁸⁰⁴ kişi MA: .adam KV.

¹⁸⁰⁵ beklerdi MA: bekler KV.

¹⁸⁰⁶ 'Abdu'llāh ibn Ziyād MA: 'Ubeyd-i mel^c ün ibn Ziyād KV.

¹⁸⁰⁷ iriştı MA: irişi geldi KV.

¹⁸⁰⁸ Müslim MA: Müslim'ün KV.

¹⁸⁰⁹ –diyüvir KV.

¹⁸¹⁰ istersün MA: istersüz KV.

¹⁸¹¹ +Muhammed 'Alī KV.

¹⁸¹² diyüp MA: vardum didi dağı KV.

¹⁸¹³ eyledi MA: kıldı KV.

la^c in¹⁸¹⁴ tākāt getüremedi. Kendü kaçdı leşkere haber viridi. On dört biñ kişi¹⁸¹⁵ Müslim'i araya¹⁸¹⁶ aldılar. Ol¹⁸¹⁷ dūn içinde hay huy¹⁸¹⁸ dār-gir¹⁸¹⁹ kopdı. Kılıçlar katında oynadı. Adam deryā gibi çalkandı. Ol gice¹⁸²⁰ Kūfe şehrinde şanki¹⁸²¹ kıyāmet kopdı. Cümle er¹⁸²² c avrat oğlan tamlara¹⁸²³ çıkdılar.¹⁸²⁴ Feryād figān āsumān[a] çıkdı.¹⁸²⁵ Müslim şehri yār anı gördi. Kılıç¹⁸²⁶ eline alup¹⁸²⁷ ol leşkere ol zamān¹⁸²⁸ na^c ra urdı.¹⁸²⁹ At depdi. Şāğa şola şaldı dem-be-dem c Alī adın yād iderlerdi.¹⁸³⁰ c Abdu'llāh didi¹⁸³¹ Kūfe şehrinün¹⁸³² dervāzların bağladılar. Şehir içinde Müslim'i on dört [53^a KV] biñ c asker¹⁸³³ araya aldılar. Müslim nit ki cehd eyledi¹⁸³⁴ çıkup gitmege yol bulamadı. Ol leşker birazdan gülüvv eylediler.¹⁸³⁵ Oğ ile tāsile¹⁸³⁶ c azm-i cenk [43^a MA] kıldılar.¹⁸³⁷ Bir kez çaldıguñ iki pāre eyledi. O gice şabāh[a] dek cenk eyledi.¹⁸³⁸ Çünkü¹⁸³⁹ bölük bölük kaçarlardı.¹⁸⁴⁰ c Ubeyd ibn¹⁸⁴¹ Ziyād anı görüp¹⁸⁴² çağırdı.¹⁸⁴³ Ya kavim bunca leşkersüz¹⁸⁴⁴ niçün bir kişiden¹⁸⁴⁵ yüz döndürürsüz. Kōmañ¹⁸⁴⁶ anı öldürün.¹⁸⁴⁷ Katı zebün olmuşdur.¹⁸⁴⁸ Leşker anı işitdi¹⁸⁴⁹ girü bir uğurdan hücum itdiler.¹⁸⁵⁰ Müslim

¹⁸¹⁴ +Müslim'ün hamlesine KV.

¹⁸¹⁵ kişi MA: adam KV.

¹⁸¹⁶ araya MA: ortaya KV.

¹⁸¹⁷ —Ol KV.

¹⁸¹⁸ hay huy MA: hay hay KV.

¹⁸¹⁹ —dār-gir KV.

¹⁸²⁰ gice MA: gün KV.

¹⁸²¹ —şanki KV.

¹⁸²² —Cümle er KV.

¹⁸²³ tamlara MA: tamlar üstine KV.

¹⁸²⁴ çıkdılar MA: çıkdı KV.

¹⁸²⁵ āsumān[a] çıkdı MA: göklere irişdi KV.

¹⁸²⁶ Kılıç MA: Kılıcın KV.

¹⁸²⁷ alup MA: aldı KV.

¹⁸²⁸ —ol zamān KV.

¹⁸²⁹ urdı MA: urup KV.

¹⁸³⁰ iderlerdi MA: iderdi KV.

¹⁸³¹ c Abdu'llāh didi MA: c Ubeyd buyurdu KV.

¹⁸³² şehrinün MA: şehrin KV.

¹⁸³³ c asker MA: kişi KV.

¹⁸³⁴ +çare olup KV.

¹⁸³⁵ eylediler MA: kıldı KV.

¹⁸³⁶ tās ile MA: kılıç ile KV:

¹⁸³⁷ +tīr bārān eylediler. Müslim kalķāna yapışup na^c ra urdı at şaldı KV.

¹⁸³⁸ eyledi MA: oldu KV.

¹⁸³⁹ +şabāh oldı güneş doğdı Müslim kanğı tarafa hamle kılsa Hāriciler önünde KV.

¹⁸⁴⁰ kaçarlardı MA: kaçardı KV.

¹⁸⁴¹ —ibn KV.

¹⁸⁴² görüp MA: gördi KV.

¹⁸⁴³ +eyitdi KV.

¹⁸⁴⁴ leşkersüz MA: leşker KV.

¹⁸⁴⁵ —bir kişiden KV.

¹⁸⁴⁶ Kōmañ MA: Kamuz KV.

¹⁸⁴⁷ öldürün MA: öldürmege cehd idün KV.

¹⁸⁴⁸ +didi KV.

¹⁸⁴⁹ işitdi MA: işidüp KV.

anlarıñla¹⁸⁵¹ merdāne cenk eyledi.¹⁸⁵² Ol gün añlarıñla¹⁸⁵³ öyleye degin cenk eyledi. [53^b VK] Ol gün¹⁸⁵⁴ Hāricīler Müslim'e on tokuz yerde zaḥm urdılar. Pehlivān zebūn oldı. Cenk içinde¹⁸⁵⁵ şuşadı gayret kıldı at depdi. Bir taraftan diledi ki çıka¹⁸⁵⁶ kendüyi ol cenkden kırtara idi. Leşker-i bodur¹⁸⁵⁷ yürüdi gördü ki¹⁸⁵⁸ bir tām üstinde bir 'avrat durmuş kendüye¹⁸⁵⁹ zār kıılup ağlardı.¹⁸⁶⁰ Müslim at depdi ilerü¹⁸⁶¹ geldi. Ol hātūna eyitdi ya nigār Sünnī misin¹⁸⁶² Hāricīlerden¹⁸⁶³ misin didi.¹⁸⁶⁴ Hātūn kan ağladı eyitdi ya server ben Sünnī Müslümānum Hānedān-ı 'Alī maḥbūplarındanum didi. Müslim eyitdi ey āhiret hātūnı bugün baña bir içim şu vir. Yarın kıyāmet gününde [43^b MA] 'Alī elinden *şarāben taḥūran* içesin. Hem senüñle uçmağa¹⁸⁶⁵ gireviz didi. [54^a KV] Ol hātūn Müslim'e bir maşraba şu virdi. 'Ubeyd ibn¹⁸⁶⁶ Ziyād anı gördi. Leşkere çağırđı eyitdi. Ya kavim¹⁸⁶⁷ zinhār komañ Müslim şu içmesün yoḥsa didi¹⁸⁶⁸ diri olur şimdi zebūn olmışdur didi.¹⁸⁶⁹ Hāricīler anı gördiler¹⁸⁷⁰ her taraftan hücum idüp¹⁸⁷¹ taş atdılar kılıç¹⁸⁷² üşerdiler. Müslim'i şu içmege komadılar. Tır-bārān¹⁸⁷³ kıldılar.¹⁸⁷⁴ Müslim'i buñaltdılar.¹⁸⁷⁵ Ol¹⁸⁷⁶ şuyı içmege gāyet iştiyākı var idi.¹⁸⁷⁷ Maşrabayı ağzına iletđi¹⁸⁷⁸ diledi kim içe. Hāricīler içinde bir serhenk var idi.¹⁸⁷⁹ Yavuz mel'ün idi. Aña¹⁸⁸⁰ 'Arab-ı

1850 itdiler MA: idüp KV.

1851 –anlarıñla KV.

1852 eyledi MA: itdi KV.

1853 –añlarıñla KV.

1854 –Ol gün KV.

1855 +katı KV.

1856 bir taraftan diledi ki çıka MA: bir tarafa gide KV.

1857 bodur MA: yardı ilerü KV.

1858 ki MA: kim KV.

1859 +karşu KV.

1860 kıılup ağlardı MA: kıılurđı KV.

1861 –ilerü KV.

1862 +ya KV.

1863 Hāricīlerden MA: Hāricī KV.

1864 +o KV.

1865 +bile KV.

1866 –ibn KV.

1867 –Ya kavim KV.

1868 –didi KV.

1869 diri olur şimdi zebūn olmışdur didi MA: girü döner didi şimdi bulak zebūn olmışdur didi KV.

1870 gördiler MA: işitdi KV.

1871 –hücum idüp KV.

1872 kılıç MA: kılıçlar KV.

1873 Tır-bārān MA: Tır u bārān KV.

1874 kıldılar MA: eylediler KV.

1875 buñaltdılar MA: şusuzluğdan gāyet bunalmış idi KV.

1876 +iki elini KV.

1877 şuyı içmege gāyet iştiyākı var idi MA: şu içmege uzatdı KV.

1878 iletđi MA: aldı KV.

1879 var idi MA: vardı KV.

1880 Aña MA: Adına KV.

Şām¹⁸⁸¹ dirlerdi. Ol mel^cün ilerü geldi. Müslim[’i] şu içerken gözledi.¹⁸⁸² Mübârek ağzına bir taş¹⁸⁸³ urdı. Maşrabadan şu döküldi.¹⁸⁸⁴ Müslim’ün ağzı¹⁸⁸⁵ kana ğark oldu. [54^b KV] Tākati tāk oldu. Bildi kim şehīd oluyor¹⁸⁸⁶ yine durup¹⁸⁸⁷ leşkere arslan gibi haml eyledi. Her kişi tīr-bārān¹⁸⁸⁸ kıldılar.¹⁸⁸⁹ Tenini oğ ıla kirpiye döndürdiler. Cenk içinde [44^a MA] bir Hāricī geldi Müslim’ün atunı çaldı.¹⁸⁹⁰ Ditredi Müslim yıkıldı¹⁸⁹¹ yüzine toprağa virdi¹⁸⁹² şehādet kelimesin ‘arz eyledi. Hāricīler kılıç üşürdiler.¹⁸⁹³ Müslim’i¹⁸⁹⁴ anda şehīd itdiler.¹⁸⁹⁵ La^cnet¹⁸⁹⁶ ‘Arab-ı Şām¹⁸⁹⁷ geldi¹⁸⁹⁸ Müslim’ün¹⁸⁹⁹ başunı kesdi¹⁹⁰⁰ la^cnet¹⁹⁰¹ ‘Ubeyd’e¹⁹⁰² getürdi. Hāricīler Müslim’i¹⁹⁰³ öldüğüne¹⁹⁰⁴ şād oldılar. La^cnet¹⁹⁰⁵ ‘Ubeydullāh didi¹⁹⁰⁶ vardılar Müslim’e şu viren¹⁹⁰⁷ hātūn[u] getürdiler. Dürölü¹⁹⁰⁸ ‘azāb ile¹⁹⁰⁹ öldürdiler. Ol zulum¹⁹¹⁰ müslümānlar görüp¹⁹¹¹ uğurlayın¹⁹¹² ağlarlardı.¹⁹¹³ Her birisi [55^a KV] zār u giryān oldılar.¹⁹¹⁴ La^cnet¹⁹¹⁵ ‘Ubeydullāh¹⁹¹⁶ girü didi leşker içinde¹⁹¹⁷ münādiler¹⁹¹⁸ nidā¹⁹¹⁹ kıldılar. Eyitdiler her kim ki¹⁹²⁰ Müslim’ün

1881 ‘Arab-ı Şām MA: ‘Azāb-ı Şāhī KV.

1882 gözledi MA: gürz ile KV.

1883 –bir taş KV.

1884 döküldi MA: dökülüp KV.

1885 +kara KV.

1886 oluyor MA: olur KV.

1887 durup MA: döndi ol KV.

1888 tīr-bārān MA: tīr u bārān KV.

1889 kıldılar MA: kılurdu KV.

1890 çaldı MA: haml eyledi KV.

1891 +mübârek KV.

1892 virdi MA: düşdi KV.

1893 üşürdiler MA: üşürüp KV.

1894 –Müslim’i KV.

1895 itdiler MA: oldu KV.

1896 –La^cnet KV.

1897 ‘Arab-ı Şām MA: ‘Azāb KV.

1898 geldi MA: gelüp KV.

1899 +mübârek KV.

1900 kesdi MA: kesüp KV.

1901 –la^cnet KV.

1902 ‘Ubeyd’e MA: ‘Ubeyd-i mel^cūna KV.

1903 Müslim’i MA: Müslim KV.

1904 +ġāyet KV.

1905 –La^cnet KV.

1906 didi MA: buyurdu KV.

1907 +āhīret KV.

1908 +Dürölü KV.

1909 ‘azāb ile MA: ‘azābla KV.

1910 zulum MA: zulmi KV.

1911 müslümānlar görüp MA: müslümānlar gördiler KV.

1912 uğurlayın MA: mahfī KV.

1913 ağlarlardı MA: ağlardı KV.

1914 oldılar MA: olmuş idi KV.

1915 –La^cnet KV.

1916 ‘Ubeydullāh MA: ‘Ubeyd-i mel^cün KV.

1917 girü didi leşker içinde MA: buyurdu KV.

1918 münādiler MA: münādi KV.

oğlanları bulup¹⁹²¹ götürürse aña iki pāre şehir vireyüm¹⁹²² anı ulu eyleyem¹⁹²³ hoş görem¹⁹²⁴ didi. Bu sözi çünkü Şureyhî Kāḏī işitdi. Bir zamān¹⁹²⁵ melūl oldu ağladı. Hāḳ Te‘ālā’ya¹⁹²⁶ niyāz eyledi. Eyitdi ey düşmüşlerin elün dutucu ve ey azmış işleri¹⁹²⁷ oñarıcı ‘İzzetūn¹⁹²⁸ ḥāḳḳı-çün ben¹⁹²⁹ bu ma‘şūmı¹⁹³⁰ nice idelüm¹⁹³¹ Hāriciler tuymayalar¹⁹³² didi. Kendünün oğlanı [44^b MA] ların¹⁹³³ okuyup getürdi.¹⁹³⁴ Tanışup anlarıñla¹⁹³⁵ meşveret eyledi.¹⁹³⁶ Eyitdi nice idelüm uşda Kūfe şehrini ev ev¹⁹³⁷ ararlar.¹⁹³⁸ Eger bunları bizüm evde bulursa¹⁹³⁹ iş kılarlar.¹⁹⁴⁰ Bize ‘ālemde düşmān ola didi.¹⁹⁴¹ Oğlanları ya nice idelüm¹⁹⁴² Hāriciler bunları bulmaya.¹⁹⁴³ Biz daḥı ḳor [55^b KV] ḳudan¹⁹⁴⁴ emīn olavuz didiler. Kāḏī ağladı¹⁹⁴⁵ oğlancıkları gice Mekke yoluna il[e]tün.¹⁹⁴⁶ Şalıvirūn varsunlar gitsünler¹⁹⁴⁷ didi. Çünkü¹⁹⁴⁸ gice oldu. Kāḏī yüz¹⁹⁴⁹ altun bunlarıñ ḳuşaḡuna bağladı. Kāḏī’nuñ oğlanları ol iki ma‘şūm[u]¹⁹⁵⁰ aldılar.¹⁹⁵¹ Mekke¹⁹⁵² yoluna geldiler. Dūnuñ yarusı geçince¹⁹⁵³ üç ferseng¹⁹⁵⁴ yol yürüdiler. Orada¹⁹⁵⁵

1919 –nidā KV.

1920 –ki KV.

1921 oğlanları bulup MA: oğlanlarından haber virirse ve bulup KV.

1922 vireyüm MA: virem didi hem KV.

1923 eyleyem MA: eyleyüp KV.

1924 görem MA: dutayım KV.

1925 bir zamān MA: ḳatı KV.

1926 Hāḳ Te‘ālā’ya MA: Allāh Tebāreke ve Te‘ālā’ya KV.

1927 azmış işleri MA: azmışların işiñ KV.

1928 عزتوں MA: celālūn KV.

1929 –ben KV.

1930 ma‘şūmı MA: ma‘şūmları KV.

1931 idelüm MA: ideyüm KV.

1932 –Hāriciler tuymayalar KV.

1933 +ḳatuna KV.

1934 –getürdi KV.

1935 –Tanışup anlarıñla KV.

1936 eyledi MA: itdi KV.

1937 ev ev MA: evlerin KV.

1938 ararlar MA: arıyorlar KV.

1939 bulursa MA: bulurlarsa KV.

1940 –iş kılarlar KV.

1941 bize ‘ālemde düşmān ola didi MA: biz ‘ālemde dāsītān olavuz didi KV.

1942 –oğlanları ya nice idelüm KV.

1943 bulmaya MA: bulmayalar KV.

1944 biz daḥı ḳorḳudan MA: ḳorḳudan biz daḥı KV.

1945 +eyitdi KV.

1946 oğlancıkları gice Mekke yoluna il[e]tün MA: iletün bu oğlanları Mekke yoluna KV.

1947 –varsunlar gitsünler KV.

1948 Çünkü MA: Çünkü KV.

1949 +ḳızıl KV.

1950 ma‘şūm[u] MA: ma‘şūmları KV.

1951 aldılar MA: alup KV.

1952 Mekke MA: Mekke-yi şerīfu’llāh KV.

1953 dūnuñ yarusı geçince MA: ol gice KV.

1954 ferseng MA: fersah KV.

1955 –Orada KV.

Müslim'ün oğlancıklarını şalıvırdılar. Eyitdi¹⁹⁵⁶ bu toğrı yolu¹⁹⁵⁷ tutuñ¹⁹⁵⁸ sizi Mekke'ye iletür didiler.¹⁹⁵⁹ Kendüleri ağlayu¹⁹⁶⁰ girü¹⁹⁶¹ döndiler. Ol iki nāresīde¹⁹⁶² yol bilmezler¹⁹⁶³ biri on üç yaşında¹⁹⁶⁴ biri on bir yaşında.¹⁹⁶⁵ Ağlayu¹⁹⁶⁶ yola girdiler. Bir zamān gitdiler ta ki¹⁹⁶⁷ şubh¹⁹⁶⁸ oldu.¹⁹⁶⁹ Meger yol azdılar giderken¹⁹⁷⁰ bir şu қатuna¹⁹⁷¹ irişdiler.¹⁹⁷² Bir қатлағun¹⁹⁷³ buldılar. Hāricīler [56^a KV] қorkusından girü anda [45^a MA] gizlendiler.¹⁹⁷⁴ Bir cāriye şuya¹⁹⁷⁵ geldi. Gördi ki iki tıfl oğlancıklar¹⁹⁷⁶ yol ucunda bük içinde oturup ağlaşurlar.¹⁹⁷⁷ İlerü vardı¹⁹⁷⁸ eyitdi kimsüz niçün ağlarsuz diyüvirüñ¹⁹⁷⁹ didi.¹⁹⁸⁰ Eyitdiler biz ġarīb öksüzlerüz anuñ-içün ağlaruz kimsemüz yokdur¹⁹⁸¹ didiler. Ol cāriye¹⁹⁸² eyitdi siz ne¹⁹⁸³ ġarīb¹⁹⁸⁴ meger 'Alī'nüñ¹⁹⁸⁵ oğlancıklarısuz¹⁹⁸⁶ didi. Bunlar ağlaşup zārluқ kıldılar. Ol қaravaş bunları esirgedi. Ol қaravaşa¹⁹⁸⁷ bunları eyitdiler.¹⁹⁸⁸ Nigārın biz[e] meded eyle Tañrı içün bize şaқla deyi yalvardılar.¹⁹⁸⁹ Қaravaş anı işitdi¹⁹⁹⁰ zār zār ağladı. Eyitdi ey sādāt-ı Resül¹⁹⁹¹ ben gelince oturuñ.¹⁹⁹² Qadınım¹⁹⁹³

¹⁹⁵⁶ Eyitdi MA: Eyitdiler KV.

¹⁹⁵⁷ yolu MA: yol KV.

¹⁹⁵⁸ –tutuñ KV.

¹⁹⁵⁹ didiler MA: diyüp KV.

¹⁹⁶⁰ ağlayu MA: ağlaşup KV.

¹⁹⁶¹ girü MA: girüye KV.

¹⁹⁶² nāresīde MA: tāze civānlar KV.

¹⁹⁶³ bilmezler MA: bilmezdi kim nereye gideler zira KV.

¹⁹⁶⁴ +ve KV.

¹⁹⁶⁵ +idi KV.

¹⁹⁶⁶ Ağlayu MA: Ağlaşup KV.

¹⁹⁶⁷ –ta ki KV.

¹⁹⁶⁸ şubh MA: şabāh KV.

¹⁹⁶⁹ oldu MA: olunca KV.

¹⁹⁷⁰ yol azdılar giderken MA: giderken yol azup KV.

¹⁹⁷¹ қатuna MA: kenārına KV.

¹⁹⁷² irişdiler MA: geldiler KV.

¹⁹⁷³ қатлағun MA: cāh KV.

¹⁹⁷⁴ +nāgah KV.

¹⁹⁷⁵ –şuya KV.

¹⁹⁷⁶ oğlancıklar MA: oğlan KV.

¹⁹⁷⁷ bük içinde oturup ağlaşurlar MA: oturmuş ağlar KV.

¹⁹⁷⁸ vardı MA: geldi KV.

¹⁹⁷⁹ diyüvirüñ MA: diyüvir KV.

¹⁹⁸⁰ –didi KV.

¹⁹⁸¹ –kimsemüz yokdur KV.

¹⁹⁸² cāriye MA: hātün KV.

¹⁹⁸³ +öksüz ve ne KV.

¹⁹⁸⁴ ġarīb MA: ġarībsiz KV.

¹⁹⁸⁵ +қарındaşı oğlu Müslim'ün KV.

¹⁹⁸⁶ oğlancıklarısuz MA: oğlusuz KV.

¹⁹⁸⁷ –zārluқ kıldılar. Ol қaravaş bunları esirgedi. Ol қaravaşa KV.

¹⁹⁸⁸ bunları eyitdiler MA: eyitdiler bunları KV.

¹⁹⁸⁹ deyi yalvardılar MA: didiler KV.

¹⁹⁹⁰ işitdi MA: işidüp KV.

¹⁹⁹¹ –ey sādāt-ı Resül KV.

¹⁹⁹² اوتورون MA: اوتورون KV.

¹⁹⁹³ Qadınım MA: Hātūnum KV.

Sünnî Müslümândur. Varayum haber vireyüm didi. Cāriye ağlayu ağlayu¹⁹⁹⁴ eve geldi. Hātūnı anı gördi.¹⁹⁹⁵ Şordı eyitdi¹⁹⁹⁶ ne hāle uğraduñ¹⁹⁹⁷ didi. Cāriye eyitdi ya hātūn¹⁹⁹⁸ şu almağa vardum. Gördüm bük içinde¹⁹⁹⁹ [56^b KV] iki tıfl oğlancık²⁰⁰⁰ oturur.²⁰⁰¹ Beni gördiler²⁰⁰² ağlaştılar. Anlara haber²⁰⁰³ şordum [45^b MA] kimsüz²⁰⁰⁴ deyü.²⁰⁰⁵ Baña yalvardılar bize²⁰⁰⁶ şakla deyü. ‘Alī’nünñ qardaşı²⁰⁰⁷ oğlu²⁰⁰⁸ Müslim’ünñ oğlancıklarıyuz²⁰⁰⁹ didiler.²⁰¹⁰ Hātūn anı işitdi²⁰¹¹ eyitdi. Var anları bunda getür didi. Cāriye geldi bunları hātūna getürdi. Hātūn bunları²⁰¹² iki²⁰¹³ gözleründen öpdi ağladı. Bunlara²⁰¹⁴ yemek getürdi yedürdi. Evünde bir maḥzen var idi.²⁰¹⁵ İletüp anda²⁰¹⁶ gizlendi.²⁰¹⁷ Eyitdi ey ciger kûşe-yi Resûl²⁰¹⁸ şakınuñ zinhār²⁰¹⁹ bizüm²⁰²⁰ ketḥüdāmuz Hārici’dür²⁰²¹ tuymasun didi. Bunlar anı işidüp tınmayup yatdılar. Aḥşam irişdi. Birazdan ol²⁰²² la‘ın eve geldi oturdı. Hātūn eyitdi üç gündür²⁰²³ kande idüñ²⁰²⁴ eve gelmedüñ deyü şordı. Ol mel‘ün eyitdi hiç şorma ki üç gündür Müslim’ünñ oğlancıklarıñ isterem. Ta ki anları bulup [57^a KV] pâdişāh[a] iletem. Baña iki pâre şehir vire didi.²⁰²⁵ ‘Avrat didi²⁰²⁶ ya zālīm niçün böyle idersin dünyā fānīdür āḫiretde Allāh

¹⁹⁹⁴ –ağlayu KV.

¹⁹⁹⁵ –gördi KV.

¹⁹⁹⁶ –eyitdi KV.

¹⁹⁹⁷ hāle uğraduñ MA: hāldür KV.

¹⁹⁹⁸ –ya hātūn KV.

¹⁹⁹⁹ bük içinde MA: yol yanında KV.

²⁰⁰⁰ oğlancık MA: oğlan KV.

²⁰⁰¹ oturur MA: oturup KV.

²⁰⁰² –Beni gördiler KV.

²⁰⁰³ –haber KV.

²⁰⁰⁴ kimsüz MA: kimlersüz KV.

²⁰⁰⁵ deyü MA: deyüp KV.

²⁰⁰⁶ bize MA: bizi KV.

²⁰⁰⁷ qardaşı MA: qardaş KV.

²⁰⁰⁸ اعلی MA: اعلو KV.

²⁰⁰⁹ oğlancıklarıyuz MA: oğlancıkları imiş KV.

²⁰¹⁰ didiler MA: didi KV.

²⁰¹¹ işitdi MA: işidüp KV.

²⁰¹² bunları MA: bunların KV.

²⁰¹³ –iki KV.

²⁰¹⁴ Bunlara MA: Öñüne KV.

²⁰¹⁵ var idi MA: vardı KV.

²⁰¹⁶ İletüp anda MA: Anları KV.

²⁰¹⁷ gizlendi MA: gizledi KV.

²⁰¹⁸ ey ciger kûşe-yi Resûl MA: ey Âl-i Resûl KV.

²⁰¹⁹ şakınuñ zinhār MA: zinhār şakınuñ KV.

²⁰²⁰ –bizüm KV.

²⁰²¹ +sizi KV.

²⁰²² +merdüd KV.

²⁰²³ gündür MA: günden berü KV.

²⁰²⁴ ايدوك MA: ايدين KV.

²⁰²⁵ baña iki pâre şehir vire didi MA: iki pâre şehir alam didi KV.

²⁰²⁶ didi MA: eyitdi KV.

Resül'üne ne cevâb virirsin. [46^a MA] Ol²⁰²⁷ ma'şūmları saña nitdiler didi. Ol la'în hātūna kaçıldı. Eyitdi var yemek getür bahâne eyleme²⁰²⁸ didi. Hātūn aña durup²⁰²⁹ yemek getürdi. Dertlendi.²⁰³⁰ Tırı geldi. Yatdı uyudı.²⁰³¹ Meger Müslim'ün oğlancıkları²⁰³² uyudılar²⁰³³ düş görüp girü²⁰³⁴ uyandılar. İki kardaş birbiriyle şarmaşdılar.²⁰³⁵ Koçuşup ağlaştılar. Birbirinden²⁰³⁶ helâllik dileyüp²⁰³⁷ zârluk iderken²⁰³⁸ [57^b KV] nâgâh ol mel'ün uyandı. Bunların²⁰³⁹ âvâzın işitdi. Eyitdi²⁰⁴⁰ ya 'avrat bu gavğa nedür²⁰⁴¹ ev içinde ağlaştılar²⁰⁴² didi. Eyitdi kim bile kandedür²⁰⁴³ âvâz taşradan gelür didi. Hâricî eyitdi taşra degil bizüm²⁰⁴⁴ mahzendedür diyüp²⁰⁴⁵ tırı geldi. İçerü²⁰⁴⁶ girdi²⁰⁴⁷ iki ma'şūm[u]²⁰⁴⁸ görüp²⁰⁴⁹ ol zâlim Tañrı'dan korkmaz ilerü yürüdi. Ol iki gül yüzli²⁰⁵⁰ ellerini²⁰⁵¹ bağladı. Hātūn anı gördi.²⁰⁵² Ağladı eyitdi ya helâl zulüm itme bu ma'şūmları incitme²⁰⁵³ Allâh Resül'ünün²⁰⁵⁴ hîşâvendidür didi. Nice ki²⁰⁵⁵ yalvardı çäre idemedi.²⁰⁵⁶ Çünkü²⁰⁵⁷ irtedildi. Oğlancıkları²⁰⁵⁸ aldı²⁰⁵⁹ Şa'î²⁰⁶⁰ ırmağı [58^a KV] kenarına

²⁰²⁷ ol MA: olmaya KV.

²⁰²⁸ bahâne eyleme MA: çok söyleme KV.

²⁰²⁹ –durup KV.

²⁰³⁰ +andan KV.

²⁰³¹ –uyudı KV.

²⁰³² oğlancıkları MA: oğlanları KV.

²⁰³³ uyudılar MA: uyumışlar KV.

²⁰³⁴ –girü KV.

²⁰³⁵ şarmaşdılar MA: şarmaşup KV.

²⁰³⁶ –Birbirinden KV.

²⁰³⁷ dileyüp MA: dilediler KV.

²⁰³⁸ zârluk iderken nâgâh MA: ulu karındaşkı eyitdi ey karındaşum biz dağı yârin katl olsağ gerekdür.

Düş gördüm atam bir nûrdan tâc giymiş Burâğa binmiş bizi dağı katuna okudı. Didi birbirinden helâllik dileyüb zârlıklar kılrken KV.

²⁰³⁹ بونلروك MA: بونلرين KV.

²⁰⁴⁰ –Eyitdi KV.

²⁰⁴¹ bu gavğa nedür MA: bu ne gavğadur KV.

²⁰⁴² ağlaştılar MA: ağlaştur var KV.

²⁰⁴³ eyitdi kim bile kandedür MA: 'avrat eyitdi KV.

²⁰⁴⁴ –bizüm KV.

²⁰⁴⁵ diyüp MA: didi Hâricî KV.

²⁰⁴⁶ İçerü MA: Mağzene KV.

²⁰⁴⁷ +ol KV.

²⁰⁴⁸ ma'şūm[u] MA: ma'şūmları KV.

²⁰⁴⁹ görüp MA: gördi KV.

²⁰⁵⁰ yüzli MA: yüzlünün KV.

²⁰⁵¹ ellerini MA: ellerin KV.

²⁰⁵² gördi MA: görüp KV.

²⁰⁵³ +bunlar KV.

²⁰⁵⁴ Allâh Resül'ünün MA: Âl-i Resül'ün KV.

²⁰⁵⁵ –ki KV.

²⁰⁵⁶ idemedi MA: olmadı 'avrat sözine i'tibâr itmedi KV.

²⁰⁵⁷ Çünkü MA: Çünkü KV.

²⁰⁵⁸ Oğlancıkları MA: Oğlanları KV.

²⁰⁵⁹ –aldı KV.

²⁰⁶⁰ شاد MA: شاد KV.

getürdi. [46^b MA] gördi kim qarşudan oğlu²⁰⁶¹ ile kulu çıkageldiler.²⁰⁶² Kuluna²⁰⁶³ Esved dirlerdi. Ol mel'ün²⁰⁶⁴ eyitdi²⁰⁶⁵ bunları öldür didi. Kul didi²⁰⁶⁶ bunları öldürmeyeyin²⁰⁶⁷ illâ seni öldüreyin²⁰⁶⁸ didi.²⁰⁶⁹ Kılıç çekdi²⁰⁷⁰ ol²⁰⁷¹ la'ine haml eyledi. Hâricî kalķān tutdı.²⁰⁷² Esved'ün²⁰⁷³ hamlesiñ men'²⁰⁷⁴ eyledi. Esved aña mecāl virmedi.²⁰⁷⁵ Diledi ki öldüreydi.²⁰⁷⁶ İre geldi oğlu²⁰⁷⁷ elinden kılıç aldı.²⁰⁷⁸ [58^b KV] Çünkü mel'ün Esved'ün²⁰⁷⁹ elinden kurtuldu. Kılıcı çekdi. Ol sa'adet Esved'i şehid eyledi. Döndi²⁰⁸⁰ oğluna eyitdi Esved sözüm tutmadı²⁰⁸¹ helāk oldu. Dur sen bunlar öldür başların kes.²⁰⁸² 'Ubeyd'e iletüp çok nesne alalum didi. Oğlu²⁰⁸³ eyitdi ya münāfık Tañrı'dan qorķ Peyğamber'den utan²⁰⁸⁴ 'Alī'nün qardaş oğlanları²⁰⁸⁵ niçün öldürürsin didi.²⁰⁸⁶ Kılıç çekdi atasınuñ üstine yürüdi.²⁰⁸⁷ Ol mel'ün ilerü yürüdi. Kılıc[ı] oğlanuñ elinden²⁰⁸⁸ aldı. Oğlanı daħı şehid eyledi. 'Avrat daħı²⁰⁸⁹ gördi. Feryād²⁰⁹⁰ eyledi zārluķlar eyledi ağladı. Erinün²⁰⁹¹ ayağına düşdi. Nice ki yalvardı çāre olmadı. Ol mażlūmlar gördiler ki ol zālīm kendileri[ni] [47^a MA] esirgemedi. Hañçer çekdi üstlerine [59^a KV] geldi. İki birbiriniñ boynuna

2061 اعلی MA: اعلو KV.

2062 çıkageldiler MA: çıkageldi KV.

2063 Kuluna MA: Kulun adına KV.

2064 –Ol mel'ün KV.

2065 +ya Esved gel KV.

2066 kul didi MA: Esved eyitdi ey hoca Allāh'dan qorķmadan bunları nice öldüreyin KV.

2067 öldürmeyeyin MA: öldürmegil KV.

2068 öldüreyin MA: öldür KV.

2069 +Bunların 'aşkına cānum fedā olsun didi. Hâricî mel'ün eyitdi gel öldür ya Esved seni azād ideyüm hil'at virüp altunla toylayam didi. Esved eyitdi ey Tañrı dūnmānı Resül 'adüvsı buñları öldürmezem iilā sen mel'ün öldüreyin diyüp KV.

2070 çekdi MA: çeküp KV.

2071 –ol KV.

2072 طوتلی MA: دوتلی KV.

2073 اسودك MA: اسودن KV.

2074 men' MA: red KV.

2075 virmedi MA: virmeyüp KV.

2076 öldüreydi MA: öldüre KV.

2077 İre geldi oğlu MA: Oğlu ire geldi KV.

2078 elinden kılıç aldı MA: anı Esved'ün elinden aldı KV.

2079 –Esved'ün KV.

2080 –Döndi KV.

2081 طوتماي MA: دوتماي KV.

2082 –kes KV.

2083 اعلی MA: اعلو KV.

2084 +sen KV.

2085 oğlanları MA: oğulların KV.

2086 +daħı KV.

2087 yürüdi MA: geldi KV.

2088 –kılıc[ı] oğlanuñ elinden MA: oğlanuñ elinden kılıcı KV.

2089 daħı MA: anı KV.

2090 +ve fiğān KV.

2091 –zārluķlar eyledi ağladı. Erinün KV.

yapışdı.²⁰⁹² Ağlaştılar. Ol oğlancıkların ulusu eyitdi ya zālīm evvel beni öldür ta ki
 ıardaş fırakın²⁰⁹³ görmeyem didi. Uluı adı İbrāhīm idi.²⁰⁹⁴ Kūçeng adı Muḥammed idi.
 İkisi²⁰⁹⁵ ḥāfız-ı kelāmu'llāh idi ıur'an okurlardı. Evvel pelīd Tañrı'dan ıorıkmaz²⁰⁹⁶
 geldi. Ol²⁰⁹⁷ büyüünün başını kesdi.²⁰⁹⁸ Gövdesünü şuya atdı. Ol gövdeyi²⁰⁹⁹ şu alup
 gitmedi.²¹⁰⁰ Ḥāricī görüp muḥābā merḥamet²¹⁰¹ kılmadı. Muḥammed ıardaşını²¹⁰²
 öldüğün görmeyin²¹⁰³ deyü gözlerini yumup ḥūb āvāzla ıur'an okurdı. Ol la'ın
 ıur'an'a ḥürmet itmedi.²¹⁰⁴ Geldi²¹⁰⁵ anuñ²¹⁰⁶ dağı başını²¹⁰⁷ kesdi²¹⁰⁸ gövdesin şuya
 şaldı. Ol iki gövde geldiler birbiriyle ıoçuşup²¹⁰⁹ hemān şuya batdılar [59^b KV] gā'ib
 oldılar gıtdiler.²¹¹⁰ Ol iki kesilmiş²¹¹¹ baş ıur'an okumağı başladılar.²¹¹² Şöyle ki²¹¹³
 anların²¹¹⁴ āvāzı adama eşer iderdi. Nāgāh havā yüzünde bir tarrāk ıopdı şadalanurdı
 şankim kıyāmet ıopdı.²¹¹⁵ Cihāna zelzele düşdi. Ḥalk-ı 'ālem şandı²¹¹⁶ kim ḥaşr²¹¹⁷ oldu.
 Ol mel'ün [47^b MA] yer ve gök ve yıldırım yağar sandı ıorıkdı.²¹¹⁸ Ḥātūnı²¹¹⁹ oturup ol
 yerde²¹²⁰ fiğān²¹²¹ iderdi. Ol²¹²² la'ın ol iki²¹²³ baş[ı]²¹²⁴ aldı²¹²⁵ Ziyād oğı 'Ubeyd'e

²⁰⁹² yapışdı MA: şarılup KV.

²⁰⁹³ فراقك MA: فراقني KV.

²⁰⁹⁴ –idi KV.

²⁰⁹⁵ +dağı KV.

²⁰⁹⁶ ıorıkmaz MA: ıorıkmayup KV.

²⁰⁹⁷ –ol KV.

²⁰⁹⁸ kesdi MA: kesüp KV.

²⁰⁹⁹ gövdeyi MA: gövde KV.

²¹⁰⁰ şu alup gitmedi MA: şuya batmadı KV.

²¹⁰¹ –merḥamet KV.

²¹⁰² ıardaşını MA: ıardaşının KV.

²¹⁰³ görmeyin MA: görmeyem KV.

²¹⁰⁴ itmedi MA: itmeyüp KV.

²¹⁰⁵ Geldi MA: Gelüp KV.

²¹⁰⁶ انوك MA: اتون KV.

²¹⁰⁷ başını MA: başun KV.

²¹⁰⁸ kesdi MA: kesüp KV.

²¹⁰⁹ geldiler birbiriyle ıoçuşup MA: geldi birbiri ıoçudı KV.

²¹¹⁰ hemān şuya batdılar gā'ib oldılar gıtdiler MA: dağı batup gā'ib oldılar KV.

²¹¹¹ –kesilmiş KV.

²¹¹² başladılar MA: başladı KV.

²¹¹³ –şöyle ki KV.

²¹¹⁴ انلرين MA: انلرون KV.

²¹¹⁵ –Nāgāh havā yüzünde bir tarrāk ıopdı şadalanurdı şankim kıyāmet ıopdı KV.

²¹¹⁶ şandı MA: şandılar KV.

²¹¹⁷ +güni KV.

²¹¹⁸ yer ve gök ve yıldırım yağar sandı ıorıkdı MA: la'net eylediler KV.

²¹¹⁹ +ol arada KV.

²¹²⁰ –ol yerde KV.

²¹²¹ fiğān MA: efğān KV.

²¹²² –Ol KV.

²¹²³ +mübārek KV.

²¹²⁴ baş[ı] MA: başları KV.

²¹²⁵ aldı MA: alup KV.

mel'ün²¹²⁶ katuna²¹²⁷ getürdi. Ol günde kaldı.²¹²⁸ 'Ubeyd gördü ki ol kesik başdan iki laṭif āvāz geldi.²¹²⁹ Qur'an okurlar. 'Ubeyd²¹³⁰ anı gördi be-ḡāyet ta' accüb²¹³¹ ḡayrān oldu ve şordu kim ya mel'ün bunlar²¹³² ne başdur²¹³³ didi.²¹³⁴ Bu mel'ün eyitdi. Ey²¹³⁵ pādīšāh cihānda dā'imā²¹³⁶ ebū turāblaruñ başı böyle olsun didi.²¹³⁷ Müslim oḡlancıklarūñ başıdur²¹³⁸ didi. 'Ubeyd-i mel'ün anı işitdi. Endāmları ditredi²¹³⁹ eyitdi. Tutuñ bu mel'ünü bağlañ didi eyitdi²¹⁴⁰ [60a KV] ey pelid²¹⁴¹ saña kim didi²¹⁴² bunları öldürdün deyü.²¹⁴³ Kūfe ḡalkı anı gördiler²¹⁴⁴ çağırdılar.²¹⁴⁵ Ya 'Ubeyd-i mel'ün²¹⁴⁶ ne işdür ki itdün²¹⁴⁷ didiler²¹⁴⁸ ḡulüvv-i 'ām kıldılar. 'Ubeyd²¹⁴⁹ didi eyitdi²¹⁵⁰ varuñ²¹⁵¹ bu mel'ün²¹⁵² öldürün didi. Tutdılar ol mel'ünüñ elün bağladılar.²¹⁵³ Boḡazına ip taḡdılar.²¹⁵⁴ Ol²¹⁵⁵ yere²¹⁵⁶ getürdiler ki²¹⁵⁷ ol mel'ün²¹⁵⁸ ol ma'şumları anda öldürmiş idi.²¹⁵⁹ Gördiler kim iki yigit daḡı²¹⁶⁰ ölmüş yatur. Bir ḡātūnuñ bunlaruñ [48a MA] ḡatunda²¹⁶¹ oturmuş feryād ider²¹⁶² aḡlar. Şordılar kim bunlar kimlerdür²¹⁶³ bu ne ḡāle uğradı²¹⁶⁴ deyü su'al itdiler.²¹⁶⁵

2126 'Ubeyd'e mel'ün MA: 'Ubeyd-i mel'ün'a KV.

2127 -katuna KV.

2128 Ol günde kaldı MA: koydı KV.

2129 ol kesik başdan iki laṭif āvāz geldi MA: ol kesik başlar laṭif āvāz ile KV.

2130 +ibn Ziyād KV.

2131 -be-ḡāyet ta' accüb KV.

2132 bunlar MA: bu KV.

2133 başdur MA: başlardur KV.

2134 -didi KV.

2135 Ey MA: Ya KV.

2136 dā'imā MA: hemişe KV.

2137 -didi KV.

2138 başıdur MA: başlarıdur KV.

2139 Endāmları ditredi MA: Endāmını lerze tutdı KV.

2140 -didi eyitdi KV.

2141 ey pelid MA: bre mel'ün KV.

2142 +kim KV.

2143 öldürdün deyü MA: öldüresin baña niçün getürmedün didi KV.

2144 anı gördiler MA: ḡüni görüp KV.

2145 +eyitdiler KV.

2146 +bu KV.

2147 itdün MA: itdürdün KV.

2148 didiler MA: diyüp KV.

2149 +mel'ün KV.

2150 didi eyitdi MA: buyurdı KV.

2151 واروك MA: وارين KV.

2152 +dürlü dürlü 'azābile KV.

2153 Tutdılar ol mel'ünüñ elün bağladılar MA: anlar daḡı mel'ünün KV.

2154 taḡdılar MA: taḡup KV.

2155 Ol MA: Şol KV.

2156 +kim KV.

2157 -ki KV.

2158 -ol mel'ün KV.

2159 öldürmüş idi MA: öldürdi idi KV.

2160 -daḡı KV.

2161 ḡatunda MA: yanında KV.

2162 -feryād ider KV.

2163 kimlerdür MA: kimdür KV.

Ol hātūn eyitdi biri oğlumdur²¹⁶⁶ biri kulumdur didi. Anları²¹⁶⁷ öldürmedi²¹⁶⁸ çün bunları²¹⁶⁹ öldürdi didi. Çün anı işitdiler. Ol mel'ūnuñ [60^b KV] evvel iki elleri²¹⁷⁰ kesdiler.²¹⁷¹ İki ayağları²¹⁷² kesdiler.²¹⁷³ Burnun kesdiler.²¹⁷⁴ Kulağların²¹⁷⁵ kesdiler.²¹⁷⁶ Andan ikigözin²¹⁷⁷ çıkardılar. Tutdılar²¹⁷⁸ başuñ kesdiler. Gövdesüni şuya bırağdılar. Şu kabūl itmedi.²¹⁷⁹ Andan²¹⁸⁰ şaturla²¹⁸¹ pāre pāre eylediler.²¹⁸² Yere²¹⁸³ gömdiler. Yer dahı kabūl itmedi. Taşra bırağdı. Gördiler kim²¹⁸⁴ çāre yokdur²¹⁸⁵ āhir oda yağdılar.²¹⁸⁶ Ol mel'ūn[u] oda urdılar.²¹⁸⁷ Yanunca²¹⁸⁸ külün²¹⁸⁹ şavurdılar, döndiler şehre geldiler. Ol iki baş²¹⁹⁰ kabre kōdılar. Sünniler ol mel'ūnuñ öldüğine şād oldılar.

Hikāyet²¹⁹¹ Şöyle rivāyet iderler ki²¹⁹² çünki bu tarafta²¹⁹³ Hüseyin ibn 'Alī 'azm-ı Kūfe kılup geldilerdi.²¹⁹⁴ Beriden çıkđılar.²¹⁹⁵ Meger²¹⁹⁶ bir ırmağ var idi. Aña Āb-ı Siyāh dirlerdi.²¹⁹⁷ Anuñ katında kōndılar. Gör [61^a KV] diler kim Kūfe'den²¹⁹⁸ bir kervān²¹⁹⁹ gelür. Ol kervān²²⁰⁰ Hüseyin'e uğrayu²²⁰¹ geldi. Meger bu kervān²²⁰² içinde [48^b

²¹⁶⁴ bu ne hāle uğradı MA: neye uğradılar KV.

²¹⁶⁵ –deyü su'āl itdiler KV.

²¹⁶⁶ oğlumdur MA: oğlum KV.

²¹⁶⁷ Anları MA: Ol ma'şūmları KV.

²¹⁶⁸ öldürmedi MA: öldürmedikleri KV.

²¹⁶⁹ +böyle KV.

²¹⁷⁰ elleri MA: elin KV.

²¹⁷¹ +şoñra KV.

²¹⁷² ayağların MA: ayağın KV.

²¹⁷³ kesdiler MA: andan KV.

²¹⁷⁴ kesdiler MA: andan KV.

²¹⁷⁵ Kulağların MA: Kulağın KV.

²¹⁷⁶ –kesdiler KV.

²¹⁷⁷ iki gözin MA: gözlerin KV.

²¹⁷⁸ Tutdılar MA: Andan KV.

²¹⁷⁹ itmedi MA: kılmağı KV.

²¹⁸⁰ +çıkarup KV.

²¹⁸¹ şaturla MA: saturlar ile KV.

²¹⁸² eylediler MA: kıldılar KV.

²¹⁸³ –Yere KV.

²¹⁸⁴ –kim KV.

²¹⁸⁵ yokdur MA: yok āhir KV.

²¹⁸⁶ yağdılar MA: yağup āhir KV.

²¹⁸⁷ oda urdılar MA: yağdılar KV.

²¹⁸⁸ –Yanunca KV.

²¹⁸⁹ +göge KV.

²¹⁹⁰ baş MA: şehid KV.

²¹⁹¹ Hikāyet MA: rāviler KV.

²¹⁹² ki MA: kim KV.

²¹⁹³ +İmām KV.

²¹⁹⁴ geldilerdi MA: gelürken KV.

²¹⁹⁵ –beriden çıkđılar KV.

²¹⁹⁶ +ol arada KV.

²¹⁹⁷ +ya' ni kara şu dirlerdi kara şu kenāruna gelüp KV.

²¹⁹⁸ Kūfe'den MA: Kūfe tarafından KV.

²¹⁹⁹ kervān MA: kārbān KV.

²²⁰⁰ kervān MA: kārbān KV.

MA] bir Sünnî var idi.²²⁰³ Aña Zühêyr dirlerdi. Çünki²²⁰⁴ Hüseyn gördi kendi deveden aşı[ğı] indi. Geldi²²⁰⁵ Hüseyn'ün ayağına düşdi ve ağladı. Kervân²²⁰⁶ halkı anı gördiler cemî'isi²²⁰⁷ geldiler İmâm'ı ziyâret kıldılar. Hüseyn eyitdi ya Zühêyr Kûfe'den²²⁰⁸ haber vir şehruñ hâli nidür didi. Zühêyr gözünden kanlu yâş ağıdı. Eyitdi ya İmâme'-l-Müslimîn Kûfe'nüñ hâli katı²²⁰⁹ düşvâr didi.²²¹⁰ Kırk biñ er şehri çevre²²¹¹ almışdur. Hâni ibn 'Urve'yi Eşfet oğlu Aḥmed'i Muḥammed ibn Keşîr'i 'ammuñ oğlu Müslim'i bunları²²¹² şehîd itdiler. Anuñ oğlancıkların daḡı öldürdiler.²²¹³ Ol bî'at idenler²²¹⁴ vefâ kılmadılar.²²¹⁵ **[61^b KV]** Siz anlaruñ sözine aldanup niçün bunda geldiñüz didi. Çünki²²¹⁶ Hüseyn bu sözi²²¹⁷ işitdi. Mübârek gözlerinden yâş ağıdı.²²¹⁸ Hâtırı perişân oldı. Ğâm²²¹⁹ bahrine ġarḡ oldı.²²²⁰ Müslim'ün ulu oğlu 'Abdu'llâh atasınuñ qarındaşlarınuñ hâli[ni] bildi. Ağladı feryâd fiğân eyledi.²²²¹ Hüseyn anı gördi bile ağladı. Cemî' yârenler nevḡa kıldılar²²²² ağlaştılar. Birbirine ġazâ verdiler. **[49^a MA]** Döndi Ḥazret-i Hüseyn²²²³ eyitdi. Ya Zühêyr şimdi senüñ 'azmüñ nireyedür²²²⁴ didi. Zühêyr eyitdi 'azmüm ticâret idüp Yemen iline giderüm.²²²⁵ Hüseyn eyitdi ya Zühêyr senüñ ticâretüñden²²²⁶ bizüm ticâretimüz²²²⁷ yegdür.²²²⁸ Eger âḡiret için sefer²²²⁹ iderseñ gitme bu aşıl seferden yegdür²²³⁰ bile olalum didi.²²³¹ Bu²²³² ticâret senüñle bile kılalum²²³³ didi. **[62^a KV]**

²²⁰¹ uğrayu MA: ev ġulûl idi KV.

²²⁰² kervân MA: kârbân KV.

²²⁰³ var idi MA: vardı KV.

²²⁰⁴ +İmâm KV.

²²⁰⁵ +İmâm KV.

²²⁰⁶ Kervân MA: Kârbân KV.

²²⁰⁷ –anı gördiler cemî'isi KV.

²²⁰⁸ +bize KV.

²²⁰⁹ katı MA: ziyâde KV.

²²¹⁰ didi MA: olupdur KV.

²²¹¹ –çevre KV.

²²¹² bunları MA: oğlancıklarını cümle KV.

²²¹³ –Anuñ oğlancıkların daḡı öldürdiler KV.

²²¹⁴ +daḡı 'ahd KV.

²²¹⁵ kılmadılar MA: kılmadı KV.

²²¹⁶ Çünki MA: Çün KV.

²²¹⁷ sözi MA: sözleri KV.

²²¹⁸ –gözlerinden yâş ağıdı KV.

²²¹⁹ Ğâm MA: Melâl KV.

²²²⁰ +çünki KV.

²²²¹ ağladı feryâd fiğân eyledi MA: feryâd fiğân kılup ağladı. İmâm KV.

²²²² kıldılar MA: kılup ġirivv kıpardılar KV.

²²²³ Ḥazret-i Hüseyn MA: İmâm Hüseyn KV.

²²²⁴ nireyedür MA: ne diyâradur KV.

²²²⁵ 'azmüm ticâret idüp Yemen iline giderüm MA: Yemen iline ticârete giderin didi İmâm KV.

²²²⁶ ticâretüñden MA: ticâretüñ KV.

²²²⁷ ticâretimüz MA: ticâretlerden KV.

²²²⁸ yegdür MA: yegmidür KV.

²²²⁹ sefer MA: bâzargânlıḡ KV.

²²³⁰ –yegdür KV.

Züheyr anı işitdi şād oldu. Eyitdi ya Emīre'l-Mü'minīn²²³⁴ cānım senūn²²³⁵ yoluna²²³⁶ kurbān²²³⁷ olsun.²²³⁸ Kendü rāhtından iki at²²³⁹ iki deve aldı.²²⁴⁰ Qalan malını oğluna virüp²²⁴¹ vedā^c idüp²²⁴² oğlanı gönderdi. Kendü Hüseyn ile qaldı. Hüseyn²²⁴³ buyurdi ordan geçdiler Kūfe'den yaña. Bunlar gelmekden öndin²²⁴⁴ bu tarafından 'Ubeyd-i mel'ün Hüseyn'ün geldigünden haber aldı.²²⁴⁵ Hātırı be-ğāyet²²⁴⁶ perīşān oldu. Döndi Kūfe begi Münzir-i Nu' mān[']a eyitdi.²²⁴⁷ Hüküm eyle 'asker²²⁴⁸ atlasunlar²²⁴⁹ varsunlar Hüseyn'ün²²⁵⁰ yolın²²⁵¹ alsunlar. Ben²²⁵² bende²²⁵³ gelmege²²⁵⁴ virmesünler didi. 'Ubeyd ibn Ziyād didi²²⁵⁵ 'asker²²⁵⁶ at arqasına [62^b KV] geldiler. Kendünün bir pehlivān[1] var idi²²⁵⁷ adına Hürri-ü Rāzīn dirlerdi [49^b MA] idi. Aña didi²²⁵⁸ eyitdi. On iki²²⁵⁹ biñ kişi al var Hüseyn'ün yolun²²⁶⁰ al. Ben varunca bekle²²⁶¹ bunda gelmege yol virme didi.²²⁶² Ol dem atuna bindi on iki²²⁶³ biñ erle²²⁶⁴ Kerbelā'ya irişdi.²²⁶⁵ Hüseyn²²⁶⁶ dağı giderken Kerbelā'ya irişdi. Gördi kim bir ulu yazı. Ol yazıya bağıdı 'Ömer'e şordı.²²⁶⁷ Bu ne

2231 –didi KV.

2232 –Bu KV.

2233 kılalum MA: idelüm KV.

2234 Emīre'l-Mü'minīn MA: İmām KV.

2235 senūn MA: sizūn KV.

2236 yoluna MA: yolunuza KV.

2237 kurbān MA: fedā KV.

2238 +diyüp KV.

2239 +ve KV.

2240 aldı MA: alup KV.

2241 virüp MA: virdi KV.

2242 vedā^c idüp MA: vedāğlaşup KV.

2243 Hüseyn MA: İmām KV.

2244 –öndin KV.

2245 haber aldı MA: haberdār oldu KV.

2246 –be-ğāyet KV.

2247 +üşta Hüseyn gelürmiş ne çāre idelüm didi. Nu' mān eyitdi KV.

2248 'asker MA: çeri KV.

2249 atlasunlar MA: atlansunlar KV.

2250 –Hüseyn'ün KV.

2251 yolın MA: öñün KV.

2252 –Ben KV.

2253 bende MA: bunda KV.

2254 +yol KV.

2255 didi MA: buyurdi KV.

2256 'asker MA: çeri KV.

2257 var idi MA: vardı KV.

2258 didi MA: buyurdi KV.

2259 –iki KV.

2260 يولن MA: يولك KV.

2261 bekle MA: beklegil KV.

2262 +Hürri KV.

2263 –iki KV.

2264 +geldi KV.

2265 irişdi MA: irişdiler ol arada qonup qarār itdiler. Bu yañadan İmām KV.

2266 Hüseyn MA: Hüseyn'ün KV.

2267 şordı MA: eyitdi ya 'Ömer KV.

yazıdır²²⁶⁸ didi. ‘Ömer eyitdi. Ya İmām buña deşt-i Kerbelā dirler didi. İmām Hüseyin anı işitdi eyitdi.²²⁶⁹ *Mā hāzā illā Kerbelā ve belāun* didi. Biraz yer gidince²²⁷⁰ sünbüller gördiler kim²²⁷¹ çok²²⁷² leşker konmuş oturur çün²²⁷³ Hüseyin ibn ‘Alī²²⁷⁴ anı gördi²²⁷⁵ katı derd ile āh eyledi. Meger Hüseyin’ün [63^a KV] bir pehlivān[ı] var idi. Aña Kāsım ibn Hānem dirlerdi.²²⁷⁶ Kendünün yarı idi. Hüseyin döndi anuñ²²⁷⁷ yüzine bakdı eyitdi. Ya Kāsım yuri var²²⁷⁸ bu leşkerden²²⁷⁹ bir haber al²²⁸⁰ niçün gelmişdür.²²⁸¹ Girü tiz iriş didi.²²⁸² Kāsım²²⁸³ at depdi ilerü yürüdi. Leşkere²²⁸⁴ geldigi vaķit iki atlu qarşu gelüp²²⁸⁵ Kāsım alup Hürre’e getürdiler. Kāsım iĉerü girüp²²⁸⁶ selām virdi Hürre’e. [50^a MA] Ol dem yüzünden tırı geldi. Kāsım’uñ selāmuñ aldı²²⁸⁷ gözleri yāş ile tıldı. Kāsım²²⁸⁸ leşkerle²²⁸⁹ niçün geldiñüz didi. Hürre’e vaşf-ı hāl hikāyet eyledi. Niçün geldiklerin diyüvirdi.²²⁹⁰ Eyitdi²²⁹¹ var seyyide di ki²²⁹² anuñ-iĉün gelmişüz²²⁹³ ki anı gitmege komayavuz didi. Kāsım girü döndi.²²⁹⁴ Hüseyin ĉatuna geldi ol²²⁹⁵ [63^b KV] leşkerüñ hālünden haber virdi. İmām²²⁹⁶ anı işitdi katı ĉaygulu oldu. Seyyitler[e] eyitdi. Yārenler²²⁹⁷ ĉonak yeri²²⁹⁸ buluñ anda²²⁹⁹ ĉonalum didi. Seyyitler ĉonak yerine geldiler.

²²⁶⁸ Bu ne yazıdır MA: Bu yere ne dirler KV.

²²⁶⁹ –eyitdi KV.

²²⁷⁰ –biraz yer gidince KV.

²²⁷¹ kim MA: ki KV.

²²⁷² çok MA: ĉarşuda KV.

²²⁷³ –çün KV.

²²⁷⁴ Hüseyin ibn ‘Alī MA: İmām Hüseyin KV.

²²⁷⁵ gördi MA: görüp KV.

²²⁷⁶ dirlerdi MA: dirler KV.

²²⁷⁷ –anuñ KV.

²²⁷⁸ +gör KV.

²²⁷⁹ leşkerden MA: leşker KV.

²²⁸⁰ bir haber al MA: buraya KV.

²²⁸¹ gelmişdür MA: gelmişlerdür didi beri haber bil KV.

²²⁸² –didi KV.

²²⁸³ +dağı KV.

²²⁸⁴ +yakın KV.

²²⁸⁵ gelüp MA: geldüler KV.

²²⁸⁶ girüp MA: girdi KV.

²²⁸⁷ selāmuñ aldı MA: elün alup KV.

²²⁸⁸ +eyitdi KV.

²²⁸⁹ leşkerle MA: leşker KV.

²²⁹⁰ diyüvirdi MA: bildürdi KV.

²²⁹¹ –Eyitdi KV.

²²⁹² –di ki KV.

²²⁹³ gelmişüz MA: gelsün KV.

²²⁹⁴ +İmām KV.

²²⁹⁵ –ol KV.

²²⁹⁶ +çün KV.

²²⁹⁷ +bir KV.

²²⁹⁸ yeri MA: yerin KV.

²²⁹⁹ ĉonalum MA: inelüm KV.

Hüseyn hâzret²³⁰⁰ atundan indi bir avuç toprak aldı koqladı. Eyitdi ey benüm yârenlerüm bunda qonalum²³⁰¹ Allâh Te‘âlâ alnımuza ne yazdıysa görelüm²³⁰² didi. Hüseyn’ün kavmi qardaşları aqrabâsı cemâ‘ati anı işitdi.²³⁰³ Ağlaşdılar zârluq kıldılar. Ol yere qondılar oturdılar. Çünki ol gice²³⁰⁴ geçdi yarın ki gün²³⁰⁵ şabâh oldı.²³⁰⁶ Kûfe tarafından toz qopdı. Otuz biñ Hâricî²³⁰⁷ la‘net²³⁰⁸ ‘Ubeyd ibn Ziyâd²³⁰⁹ ile²³¹⁰ geldiler.²³¹¹ Anı gördiler²³¹² melûl oldılar çün²³¹³ la‘net ‘Ubeyd²³¹⁴ geldi qondılar.²³¹⁵ Leşker qarâr eyledi on iki²³¹⁶ biñ dağı²³¹⁷ evvelden²³¹⁸ [50^b MA/64^a KV] var idi.²³¹⁹ Qırq iki²³²⁰ biñ tamâm oldı.²³²¹ ‘Ubeyd’e²³²² didi²³²³ leşkerün²³²⁴ qatuna cem‘ oldılar. Anlaruñla tanışık kıldı²³²⁵ eyitdi.²³²⁶ Gelün Hüseyn’e²³²⁷ adam gönderelüm gelsünler.²³²⁸ Bizümle bî‘at²³²⁹ iderse hoş ve²³³⁰ eger itmezse la‘net²³³¹ Yezîd’ün emri oldur ki anı kıtâl idevüz. Başunı kesüp Dimaşq şehrinde la‘net²³³² Yezîd’e iletevüz didi. Anı işitdiler²³³³ cevâb virmediler.²³³⁴ Hiç²³³⁵ kimse²³³⁶ bu işe râzı olmadı.²³³⁷ Hürre ileri geldi. Söyledi eyitdi ya ‘Ubeyd

²³⁰⁰ Hüseyn hâzret MA: İmâm Hüseyn KV.

²³⁰¹ anda MA: bunda inelüm KV.

²³⁰² görelüm MA: görevüz KV.

²³⁰³ işitdi MA: işitdiler KV.

²³⁰⁴ gice MA: gün KV.

²³⁰⁵ yarın ki gün MA: yarındası KV.

²³⁰⁶ oldı MA: anı gördiler kim KV.

²³⁰⁷ +ile KV.

²³⁰⁸ –la‘net KV.

²³⁰⁹ ‘Ubeyd ibn Ziyâd MA: ‘Ubeyd’ullâh ibn Ziyâd ibn mel‘ün KV.

²³¹⁰ –ile KV.

²³¹¹ +Sünniler KV.

²³¹² gördiler MA: görüp KV.

²³¹³ çün MA: çünki KV.

²³¹⁴ la‘net ‘Ubeyd MA: ‘Ubeyd-i mel‘ün KV.

²³¹⁵ qondılar MA: qondı KV.

²³¹⁶ –ki KV.

²³¹⁷ –dağı KV.

²³¹⁸ evvelden MA: evvel KV.

²³¹⁹ +otuz biñ şonradan geldi KV.

²³²⁰ –iki KV.

²³²¹ tamâm oldı MA: olup firâr kıldılar çünki dünüñ büyügi gitdi KV.

²³²² ‘Ubeyd’e MA: ‘Ubeyd-i mel‘ün KV.

²³²³ didi MA: buyurdi KV.

²³²⁴ leşkerün MA: leşker begleri KV.

²³²⁵ tanışık kıldı MA: meşveret qılup KV.

²³²⁶ +ki KV.

²³²⁷ Hüseyn’e MA: Hüseyn’ün KV.

²³²⁸ gelsünler MA: varsunlar aña desünler keke KV.

²³²⁹ +it eger gelüp bizümle KV.

²³³⁰ +illa KV.

²³³¹ –la‘net KV.

²³³² –la‘net KV.

²³³³ anı işitdiler MA: ol itün bu kelâmuna kimse KV.

²³³⁴ virmediler MA: virmedi KV.

²³³⁵ Hiç MA: Ve KV.

²³³⁶ –kimse KV.

²³³⁷ +ol ortadan KV.

İmām Hüseyn iki cihān güneşi Muḥammed'ün kızın oğlu degil midür.²³³⁸ Bugün anı [64^b KV] öldürüp yarın kıyāmet gününde Resül'den²³³⁹ nice şefā'at umarsuz. Allāh Te'ālā'ya²³⁴⁰ ne cevāb virirsin didi. Ol leşker ḥalkı anı²³⁴¹ işitdiler.²³⁴² Cemī' birbirine söylediler. Ğavḡā eylediler. Eyittiler bu ne²³⁴³ ḥaberdür ki dirsüz didiler. Ğulüvv-i 'ām eylediler. Ḥalk²³⁴⁴ birbirine düşdiler. Dilediler ki la'net²³⁴⁵ Yezīd'den²³⁴⁶ yüz döndüreler. La'net²³⁴⁷ 'Ubeyd-i mel'ün anı gördi.²³⁴⁸ Tiz bir nāme yazdı. La'net²³⁴⁹ Yezīd'e gönderdi. Eyitdi ne dirsın²³⁵⁰ kırk iki²³⁵¹ biñ kişiyle Kerbelā'da [51^a MA] Hüseyn'ün önün bağladuḡ.²³⁵² Bu leşkerden kimse anlara²³⁵³ muḡābil olmadı. Daḡı leşker vir berü²³⁵⁴ gelsünlerkine²³⁵⁵ bundaki²³⁵⁶ leşker cemī' si Hüseyn'e döndiler. Yoḡsa²³⁵⁷ cihān[a] rüsvā oluruz.²³⁵⁸ Nāme peyik eline virdi Dımaşḡ'a gönderdi. Peyik²³⁵⁹ nāmeyi la'net Yezīd'e²³⁶⁰ virdi. [65^a KV] Aldılar ol nāmeyi okuyup ḥaber²³⁶¹ bildiler. La'net²³⁶² Yezīd beglerin ḡatuna getürdi anlaruñla danışdı²³⁶³ meşveret kıldılar. Buña ne²³⁶⁴ çāre idelüm.²³⁶⁵ La'net²³⁶⁶ Mervān-ı mel'ün²³⁶⁷ eyitdi bu işi la'net 'Ömer-i naḡsdan²³⁶⁸ kimse beceremez.²³⁶⁹ Eger anı ḡatuna getürsün²³⁷⁰ begler begligün²³⁷¹ viresin. Bu işi ol başa

²³³⁸ Muḥammed'ün kızın oğlu degil midür MA: Muḥammed Muştafā'nuñ oğlu degil miden KV.

²³³⁹ +ḡazretünden KV.

²³⁴⁰ –Allāh Te'ālā'ya KV.

²³⁴¹ –anı KV.

²³⁴² işitdiler MA: işitdi KV.

²³⁴³ +olmaz KV.

²³⁴⁴ Ḥalk MA: Ḥalāyık KV.

²³⁴⁵ –la'net KV.

²³⁴⁶ Yezīd'den MA: Yezīd-i mel'ündan KV.

²³⁴⁷ –La'net KV.

²³⁴⁸ gördi MA: görüp KV.

²³⁴⁹ –La'net KV.

²³⁵⁰ dirsın MA: buyurursın KV.

²³⁵¹ –iki KV.

²³⁵² bağladuḡ MA: bağladun KV.

²³⁵³ –anlara KV.

²³⁵⁴ berü MA: daḡı KV.

²³⁵⁵ gelsünlerkine MA: gelsünler bu yoḡsa KV.

²³⁵⁶ bundaki MA: bundaḡı KV.

²³⁵⁷ –Yoḡsa KV.

²³⁵⁸ +didi daḡı KV.

²³⁵⁹ +geldi KV.

²³⁶⁰ la'net Yezīd'e MA: Yezīd-i mel'ūna KV.

²³⁶¹ ḡaber MA: ḡaberin KV.

²³⁶² –La'net KV.

²³⁶³ –danışdı MA:

²³⁶⁴ –ne KV.

²³⁶⁵ +didiler KV.

²³⁶⁶ –La'net KV.

²³⁶⁷ Mervān-ı mel'ün MA: Mervān-ı ḡar KV.

²³⁶⁸ +ḡayr KV.

²³⁶⁹ beceremez MA: başaramaz KV.

²³⁷⁰ getürsün MA: getüresin aña KV.

²³⁷¹ begler begligün MA: beglük KV.

iletür didi. Meger Sa‘d Vaḳḳāš’ın raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘anh²³⁷² bir oğlu var idi. Dīn²³⁷³ imandan geḗmişdi.²³⁷⁴ Ḥāricī mel‘ūn idi. Müslim’e bī‘at idenlerūñ birisi ol idi. Girü dönüp Ḥāricī olmuşdı.²³⁷⁵ La‘net Yezīd²³⁷⁶ didi²³⁷⁷ la‘net²³⁷⁸ ‘Ömer-i naḥs okuyup²³⁷⁹ ḳatuna getürdi. Ol la‘ine begler begligün virdi. Eyitdi ya ‘Ömer-i naḥs yūri²³⁸⁰ biñ er-ile Kerbelā’ya iriş. ‘Alī oğlu İmām²³⁸¹ Ḥüseyn’e di bizümle bī‘at eylesün. [51^b MA] Gelsün bize²³⁸² ṭapu ḳılsun. Eger rāzı olmaz ise işūñ bitirüp²³⁸³ başun²³⁸⁴ [65^b KV] getüresin. Eger benüm içün²³⁸⁵ bitüresin²³⁸⁶ il vilāyet²³⁸⁷ ide sene ola didi. İki yüz biñ²³⁸⁸ altun nuḳūd²³⁸⁹ virdi. Daḥı²³⁹⁰ at ḳatır ve ḳul ḳaravaş virüp çok nesne bağışladı. Ol²³⁹¹ mel‘ūn dīnūñ²³⁹² dünyāya şatdı. Ḥil‘at giyüp²³⁹³ evüne geldi.²³⁹⁴ Ne ki la‘net²³⁹⁵ Yezīd dimişdi ‘avratuna²³⁹⁶ söyledi. ‘Ömer-i naḥsuñ²³⁹⁷ ‘avratı Sünnī müslümān idi. Anuñ sözün işitdi. Ağladı eyitdi.²³⁹⁸ Dirīḡā dīnūñi hevā²³⁹⁹ eyledi. Āḫiretde²⁴⁰⁰ aḥvālūñi fıkır itmedi mi²⁴⁰¹ didi. ‘Ömer naḥsınuñ iki oğlu var idi. Biri²⁴⁰² İbrāhim²⁴⁰³ biri²⁴⁰⁴ Muḥtār dirlerdi. Küçük oğlu eyitdi ya baba²⁴⁰⁵ bu iş n’olaydı itmiyeydūñ.²⁴⁰⁶ Bizi dünyāda ve āḫiretde odlu

²³⁷² –raḍıya’llāhu Te‘ālā ‘anh KV.

²³⁷³ Dīn MA: Dīnden KV.

²³⁷⁴ geḗmişdi MA: geḗmiş idi KV.

²³⁷⁵ olmuşdı MA: olmuş idi KV.

²³⁷⁶ la‘net Yezīd’e MA: Yezīd-i mel‘ūn KV.

²³⁷⁷ didi MA: buyurdi KV.

²³⁷⁸ –la‘net KV.

²³⁷⁹ –okuyup KV.

²³⁸⁰ +ḳırḳ KV.

²³⁸¹ –İmām KV.

²³⁸² –gelsün bize KV.

²³⁸³ işūñ bitirüp MA: işi bitür KV.

²³⁸⁴ +kesüp baña KV.

²³⁸⁵ +sen bu işi idesin KV.

²³⁸⁶ –bitüresin KV.

²³⁸⁷ il vilāyet MA: yeri vilāyeti KV.

²³⁸⁸ –biñ KV

²³⁸⁹ نقود MA: نقد KV.

²³⁹⁰ –daḥı KV.

²³⁹¹ +Yezīd KV.

²³⁹² dīnūñ MA: dīni KV.

²³⁹³ giyüp MA: getürüp KV.

²³⁹⁴ geldi MA: gönderdi evine gelüp KV.

²³⁹⁵ –la‘net KV.

²³⁹⁶ –‘avratuna KV.

²³⁹⁷ ‘Ömer-i naḥsuñ MA: ‘Ömer’ūñ KV.

²³⁹⁸ +ey KV.

²³⁹⁹ hevā MA: hebā KV.

²⁴⁰⁰ āḫiretde MA: āḫiret KV.

²⁴⁰¹ itmedi mi MA: itmedūñ KV.

²⁴⁰² biri MA: birine KV.

²⁴⁰³ +ve KV.

²⁴⁰⁴ biri MA: birine KV.

²⁴⁰⁵ baba MA: ata KV.

²⁴⁰⁶ n’olaydı itmiyeydūñ MA: eyü itmedūñ KV.

itmeyeydün²⁴⁰⁷ didi. Büyük oğlu eyitdi ey²⁴⁰⁸ ata hele şimdi nuḳūdı hoş [52^a MA] görelüm. Āḫiretde nice olursa ola Tañrı Te‘ālā yarlıgaya²⁴⁰⁹ didi. Ol mel‘ün [66^a KV] ulu oğlunuñ sözün tutdı.²⁴¹⁰ Dīnūñ²⁴¹¹ dünyāya şatdı.²⁴¹² Kırk biñ ‘asker aldı la‘net Yezīd la‘net Şimr’i ser-‘asker kıldı. La‘net ‘Ömer-i naḥs kırk biñ²⁴¹³ er-ile²⁴¹⁴ ‘azm-ı Kerbelā kıldı. Hānedāna kaşd eyledi. Çünkü bunlar Kerbelā’ya²⁴¹⁵ irişdiler. Gün yüzini²⁴¹⁶ toz koptı.²⁴¹⁷ Naḳḳāre āvāzı²⁴¹⁸ cihānı tıldı. Cümle²⁴¹⁹ Sünniler anı gördiler.²⁴²⁰ Her birisi göz yāşın döküp ağlaştılar. Hāriciler la‘net ‘Ömer-i naḥs la‘net Şimr’i getirüp kındılar. Tamām seksan iki²⁴²¹ biñ ‘asker²⁴²² oldılar.²⁴²³ Hüseyn çevre aldılar. Çünkü İmām anı gördi.²⁴²⁴ Naşr-ı Enşārī’ye buyurdi eyitdi ya nām-dār²⁴²⁵ Hāvāric leşkere²⁴²⁶ yūri ne²⁴²⁷ var²⁴²⁸ kimdür²⁴²⁹ bu gelen²⁴³⁰ niçün gelmişdür didi. Naşr-ı Enşār atına bindi.²⁴³¹ ‘Azm itdi çünkü pehlivān ‘Ömer-i naḥsuñ katuna geldi. Eyitdi ya la‘net ‘Ömer Kūfe’de bī‘at idüp İmām’a haber gönderdün.²⁴³² [66^b KV] Şimdi Sünnī misin yoḥsa Hārici²⁴³³ misin didi. ‘Ömer-i naḥs anı işitdi²⁴³⁴ [52^b MA] nuṭḳı tıtdı. Gör ki oldı. Birazdan baş getirüp²⁴³⁵ eyitdi. Ya Naşr-ı Enşār yürü var²⁴³⁶ Hüseyn’e benden selām it²⁴³⁷ kabūl itsün.²⁴³⁸ Naşihāt kabūl idüp²⁴³⁹ sözime eylesün²⁴⁴⁰ bu nesneyi evvel bilür ki²⁴⁴¹ kendüden

²⁴⁰⁷ itmeyeydün MA: eyledün KV.

²⁴⁰⁸ ey MA: ya KV.

²⁴⁰⁹ –Tañrı Te‘ālā yarlıgaya KV.

²⁴¹⁰ دوتنى MA: طوتنى KV.

²⁴¹¹ Dīnūñ MA: Dīnini KV.

²⁴¹² +‘Ömer-i naḥs KV.

²⁴¹³ –la‘net Yezīd la‘net Şimr’i ser-‘asker kıldı. La‘net ‘Ömer-i naḥs kırk biñ KV.

²⁴¹⁴ +yürüdi KV.

²⁴¹⁵ Kerbelā’ya MA: Kerbelā KV.

²⁴¹⁶ yüzini MA: yüzin KV.

²⁴¹⁷ koptı MA: kapladı KV.

²⁴¹⁸ āvāzı MA: yaḡusı KV.

²⁴¹⁹ –Cümle KV.

²⁴²⁰ gördiler MA: görüp KV.

²⁴²¹ –iki KV.

²⁴²² ‘asker MA: Hāvāric KV.

²⁴²³ oldılar MA: İmām KV.

²⁴²⁴ gördi MA: görüp KV.

²⁴²⁵ nām-dār MA: Enşārī KV.

²⁴²⁶ –Hāvāric leşkere KV.

²⁴²⁷ –ne KV.

²⁴²⁸ +gör KV.

²⁴²⁹ kimdür MA: kimlerdür KV.

²⁴³⁰ –bu gelen KV.

²⁴³¹ +Hāvāric leşkerine geldi KV.

²⁴³² gönderdün MA: gönderenün biri sen idün KV.

²⁴³³ Hārici MA: Hāricilerden KV.

²⁴³⁴ anı işitdi MA: bu kelimāt cevāb virmeyüp KV.

²⁴³⁵ getirüp MA: getir didi KV.

²⁴³⁶ +İmām KV.

²⁴³⁷ it MA: eyle naşihāt KV.

²⁴³⁸ itsün MA: kılsun KV.

öñdün²⁴⁴² bunlaruñla²⁴⁴³ dürüşdiler. Başa gelmediler.²⁴⁴⁴ Şimdi dağı²⁴⁴⁵ yine cenk itmekle çäre idemez. Gelsün anı la‘net²⁴⁴⁶ Yezîd’e iletelüm. Bî‘at itsün. Ne dilerse la‘net Yezîd’den alıvirelüm didi. Nāmeyi getir didi. Naşr-ı Enşār geldi. Hüseyn’e bu kavli mi getürdüñ nāmeyi şalup²⁴⁴⁷ İmām’ı böyle deyü mi²⁴⁴⁸ okuduñ ey nā-be-kār la‘net saña da la‘net²⁴⁴⁹ Yezîd’e²⁴⁵⁰ de dağı didi.²⁴⁵¹ ‘Ömer-i naḥsuñ yüzine tükürdi. Ol mel‘ün anuñ²⁴⁵² sözine ḥayrān oldu. Naşr-ı Enşār [67^a KV] eyitdi ya²⁴⁵³ kavm-i şakī कांगी millet²⁴⁵⁴ revā görür²⁴⁵⁵ Āl-i Muḥammed Evlād-ı ‘Alī Yezîd’e²⁴⁵⁶ kul ola²⁴⁵⁷ didi. Cemi‘²⁴⁵⁸ duranlar²⁴⁵⁹ [53^a MA] baş²⁴⁶⁰ aşığa şaldılar. Naşr-ı Enşārī çıkdı atına bindi. Qaygulu İmām’a²⁴⁶¹ geldi. Sa‘d²⁴⁶² andan ḥaber şordı. Naşr ağladı gözünden fırkat yāşını yağmur gibi dökerdi.²⁴⁶³ Zārluḡ kılup eyitdi ya²⁴⁶⁴ İmāme’l Müslimīn ḥāl ayruḡsı oldu. Bu zālimler bizi kırmak²⁴⁶⁵ isterler didi.²⁴⁶⁶ Anlardan ne ki²⁴⁶⁷ istemişdi bir bir söyledi. Ḥazret-i İmām²⁴⁶⁸ Hüseyn anı işitdi. Āh eyledi. Mübārek gözleri yāş-ile tıldı.²⁴⁶⁹ Bu şi‘ri eyitdi.²⁴⁷⁰

²⁴³⁹ –Naşihāt qabūl idüp KV.

²⁴⁴⁰ eylesün MA: uysun KV.

²⁴⁴¹ evvel bilür ki MA: gelürki KV.

²⁴⁴² –öñdün KV.

²⁴⁴³ +çok KV.

²⁴⁴⁴ gelmediler MA: iletmediler KV.

²⁴⁴⁵ dağı MA: yine KV.

²⁴⁴⁶ –la‘net KV.

²⁴⁴⁷ la‘net Yezîd’den alıvirelüm didi. Nāmeyi getir didi. Naşr-ı Enşār geldi. Hüseyn’e bu kavli mi getürdüñ nāmeyi şalup MA: varayum qatuna girmesün didi. Naşr-ı Enşārī eyitdi ey şakī mel‘ün bizi şu qavlimi getürdi nāme gönderdüñ KV.

²⁴⁴⁸ böyle deyü mi MA: böyle mi KV.

²⁴⁴⁹ –la‘net KV.

²⁴⁵⁰ Yezîd’e MA: Yezîd-i mel‘ūna KV.

²⁴⁵¹ dağı didi MA: deyüp KV.

²⁴⁵² –mel‘ün anuñ KV.

²⁴⁵³ ya MA: ey KV.

²⁴⁵⁴ –millet KV.

²⁴⁵⁵ görür MA: görekim KV.

²⁴⁵⁶ Yezîd’e MA: Yezîd-i mel‘ūna KV.

²⁴⁵⁷ ola MA: ola mı KV.

²⁴⁵⁸ –Cemi‘ KV.

²⁴⁵⁹ duranlar MA: dutanlar KV.

²⁴⁶⁰ baş MA: başuña KV.

²⁴⁶¹ +Hüseyn qatuna KV.

²⁴⁶² Sa‘d MA: Seyyid KV.

²⁴⁶³ fırkat yāşını yağmur gibi dökerdi MA: qanlı yāş Nisan yağmurı gibi dökülürdi KV.

²⁴⁶⁴ –ya KV.

²⁴⁶⁵ –kırmak KV.

²⁴⁶⁶ didi MA: kim kıtāl ideler didi. Begi KV.

²⁴⁶⁷ –ne ki KV.

²⁴⁶⁸ –Ḥazret-i İmām KV.

²⁴⁶⁹ tıldı MA: tı olup KV.

²⁴⁷⁰ bu şi‘ri eyitdi MA: işbu şi‘ri derdle okudı didi KV.

Sırruñ kamuñuñ bilen ele
Saña şıgındum bu dem bî-iştibâh

Ne kılalum bu zâlimler bizüm
Kanımuñ dökmek [67^b KV] diler ey pâdişâh

Bu cemâ‘at ‘âşi oldılar
Bize kaçd kıldılar ya ilâh

Sen bilürsin kām ‘âlem
Sırrını ey kamu kalmışlara olan tebâh

Sen cezâ eyle bular[a] ya Ğanî
Bunlara eyle kaçâ kim degül baht siyâh

Kamu kalmışlara âsânsın dest-gîrsin
Bilürsin kim degül bizden günâh

Nidelüm kaldı vaşiyet-i Muştafâ
Ben kılurdum bunları bu gün tebâh

Bir âdemi kılğıl hüve illâ bunlara
Kim şefâ‘at kılmadın kamu kara²⁴⁷¹

²⁴⁷¹ Sırruñ kamuñuñ bilen ele
Saña şıgındum bu dem bî-iştibâh

Ne kılalum bu zâlimler bizüm
Kanımuñ dökmek diler ey pâdişâh

Bu cemâ‘at ‘âşi oldılar
Bize kaçd kıldılar ya ilâh

Sen bilürsin kām ‘âlem
Sırrını ey kamu kalmışlara olan tebâh

Sen cezâ eyle bular[a] ya Ğanî
Bunlara eyle kaçâ kim degül baht siyâh

Kamu kalmışlara âsânsın dest-gîrsin
Bilürsin kim degül bizden günâh

Nidelüm kaldı vaşiyet-i Muştafâ
Ben kılurdum bunları bu gün tebâh

Bir âdemi kılğıl hüve illâ bunlara
Kim şefâ‘at kılmadın kamu kara MA:

Sırruñ kamuñuñ bilen ele
Saña şıgındum bu dem bî-iştibâh

Kılalum ki bu zâlimler bizüm
Kanımuñ dökmek dilerler ya ilâh

Bu cemâ‘at ‘âşi oldılar
Bize kaçd kıldılar bize ey pâdişâh

İmām Hüseyn böyle [53^b MA] diyüp zârluḡ²⁴⁷² kıldı.²⁴⁷³ Bunlar ol gün melâletle kaldılar. Boyña ‘Ömer-i naḡs Hâricilere eyitdi ya ḡavim eger Hüseyn vaṡiyet terk idüp cenk iderse aña kimse muḡâbil olmaz. Meger anları şusuzluḡla²⁴⁷⁴ zebûn idevüz.²⁴⁷⁵ Eger anlar şu ile bu ‘askere²⁴⁷⁶ herḡiz emân virmiyeler didi. Hürri²⁴⁷⁷ ilerü geldi²⁴⁷⁸ eyitdi ben varayın²⁴⁷⁹ naṡîḡat ideyin. Ola ki²⁴⁸⁰ İmām bî‘at ide²⁴⁸¹ cenk itmiyevüz²⁴⁸² didi. Eyitdiler ki²⁴⁸³ maṡlaḡatdur ki varasın Hüseyn’e öḡüt viresin [68^a KV] bizümle bî‘at ide itmezse anı ḡıtâl idevüz didiler. Hürri Sünnî müslümân idi. Tırı geldi. Atına bindi aḡlayu aḡlayu²⁴⁸⁴ İmām²⁴⁸⁵ Hüseyn ḡatuna geldi. İmām[’un] mübârek cemâlin²⁴⁸⁶ görđi ayāḡuna düṡđi. Göz yâşın dökđi eyitdi ya İmāme’l-Müslimîn bu ḡâlimler ḡulme meṡḡûl oldılar. ‘Ubeyd²⁴⁸⁷ döndi²⁴⁸⁸ Kûfe’ye geldi.²⁴⁸⁹ Kûfe ḡalkı²⁴⁹⁰ zebûn oldu.²⁴⁹¹ ‘Ammuñ [54^a MA] oḡlı Müslim’üñ²⁴⁹² oḡlancıkları²⁴⁹³ şehîd itdiler.²⁴⁹⁴ Hâni ibn ‘Urve daḡı²⁴⁹⁵ şehîd oldu.²⁴⁹⁶ Muḡtâr[’ı] dutup bende urdılar. Evini şehirden sürdiler. Cigerimiz[e] zaḡm urdılar. Şimdi seksan üç²⁴⁹⁷ biñ Hâricî bize ḡaşđ itdiler.²⁴⁹⁸ Ya Emîre’l-Mü’minîn buña ne çäre

Sen bilürsin ḡām ‘âlem
Sırrını ey ḡamu ḡalmışlara olan penâḡ

Sen cezâ eyle bular[a] ya Ğanî
Bunlara kıldı ḡazâ baḡt siyâḡ

Bir er ḡılḡil ḡavâle bunlara
Kim şefâ‘at ḡılmadan ḡamu ḡara KV.

²⁴⁷² zârluḡ MA: zâr KV.

²⁴⁷³ kıldı MA: kıldılar KV.

²⁴⁷⁴ صوسزلغل MA: صوسزلغل KV.

²⁴⁷⁵ +didi KV.

²⁴⁷⁶ eger anlar şu ile bu ‘askere MA: şu bulurlarsa bize KV.

²⁴⁷⁷ Hürri MA: Hürri-ü Râzin KV.

²⁴⁷⁸ geldi MA: gelüp KV.

²⁴⁷⁹ varayın MA: varayum anlara KV.

²⁴⁸⁰ ki MA: kim KV.

²⁴⁸¹ ide MA: idüp KV.

²⁴⁸² itmiyevüz MA: itmiyeler KV.

²⁴⁸³ –ki KV.

²⁴⁸⁴ –aḡlayu KV.

²⁴⁸⁵ –İmām KV.

²⁴⁸⁶ جمال MA: جمال KV.

²⁴⁸⁷ ‘Ubeyd MA: ‘Ubeydu’llâḡ KV.

²⁴⁸⁸ –döndi KV.

²⁴⁸⁹ geldi MA: gelüp KV.

²⁴⁹⁰ ḡalkı MA: ḡalkını KV.

²⁴⁹¹ oldu MA: eyleyüp KV.

²⁴⁹² Müslim’üñ MA: Müslim’i ve anuñ KV.

²⁴⁹³ oḡlancıkları MA: oḡlancıklarını KV.

²⁴⁹⁴ –şehîd itdiler KV.

²⁴⁹⁵ –daḡı KV.

²⁴⁹⁶ oldu MA: idüp KV.

²⁴⁹⁷ –üç KV.

²⁴⁹⁸ itdiler MA: urdılar KV.

idelüm ne buyurursın.²⁴⁹⁹ Hâzret-i İmâm²⁵⁰⁰ Hüseyn eyitdi ya Hür Allâh²⁵⁰¹ Te‘âlâ emrine alnımuza ne yazı yazdıysa²⁵⁰² anı görürüz didi. Hür eyitdi ya İmâme’l Müslimîn korkarum ki yarın kıyâmet gününde Allâh Te‘âlâ cehenneme²⁵⁰³ anlarıñla bile kıya.²⁵⁰⁴ Şimdi tevbe eylesem²⁵⁰⁵ ‘aceb²⁵⁰⁶ kabûl ola mı didi. İmâm Hüseyn eyitdi. *Ne‘am*. Ben zâmin olayum²⁵⁰⁷ yarın kıyâmet gününde uçmağa senüñle bile girevüz didi. Hür sevindi ilerü geldi.²⁵⁰⁸ İmâm’uñ elün tutdı bî‘at eyledi.²⁵⁰⁹ Eyitdi ya İmâm baña²⁵¹⁰ destür vir varayım²⁵¹¹ ‘Ömer-i naḥsa söyleyeyin. Ol la‘îne naṣîḥat ideyin. Eger kabûl ider ise²⁵¹² hoş²⁵¹³ itmezse girü geleyin [54^b MA] didi.²⁵¹⁴ Du‘â kıldı.²⁵¹⁵ Hâzret-i İmâm Hüseyn aña²⁵¹⁶ eyitdi ya Hür yûri var naṣîḥat eyle şâyed kabûl kılalar²⁵¹⁷ didi. Hür atuna bindi ‘Ömer-i naḥs katuna geldi. Eyitdi ya ‘Ömer-i naḥse Tañrı’dan korkuñ²⁵¹⁸ bugün bunda²⁵¹⁹ yüz²⁵²⁰ karalığın idüp yarın²⁵²¹ kıyâmet gününde Allâh²⁵²² Te‘âlâ’ya ne cevâb virirsin. Vay²⁵²³ kişünñ ḥâline ki²⁵²⁴ kıyâmetde²⁵²⁵ Resûlu’llâh²⁵²⁶ ḥaşm ola²⁵²⁷ ‘Alî da‘vâcı olasın. [69^a KV] Bilürsün ki İmâm²⁵²⁸ Hüseyn ‘âlem faḥri Muḥammed Muṣṭafâ’nuñ²⁵²⁹ kıızı oğlıdur. ‘Alî anuñ atasıdur. Resûl ‘aleyhi’s-selâm²⁵³⁰ aña *laḥmike*

²⁴⁹⁹ +didi KV.

²⁵⁰⁰ –Hâzret-i İmâm KV.

²⁵⁰¹ +tebâreke KV.

²⁵⁰² emrine alnımuza ne yazı yazdıysa MA: her ne ki yazdı ise KV.

²⁵⁰³ –Allâh Te‘âlâ cehenneme KV.

²⁵⁰⁴ kıya MA: kıyam KV.

²⁵⁰⁵ eylesem MA: etsem KV.

²⁵⁰⁶ –‘aceb KV.

²⁵⁰⁷ olayum MA: olayın ki KV.

²⁵⁰⁸ –ilerü geldi KV.

²⁵⁰⁹ eyledi MA: itdi KV.

²⁵¹⁰ –baña KV.

²⁵¹¹ varayım MA: varayın KV.

²⁵¹² ider ise MA: iderse KV.

²⁵¹³ +ve eger KV.

²⁵¹⁴ Hüseyn aña KV.

²⁵¹⁵ kıldı MA: eyledi KV.

²⁵¹⁶ –Hâzret-i İmâm Hüseyn aña KV.

²⁵¹⁷ kılalar MA: ide KV.

²⁵¹⁸ korkuñ MA: kork KV.

²⁵¹⁹ –bunda KV.

²⁵²⁰ yüz MA: yüzüz KV.

²⁵²¹ –yarın KV.

²⁵²² +Tebârek KV.

²⁵²³ +ol KV.

²⁵²⁴ ki MA: kim KV.

²⁵²⁵ kıyâmetde MA: kıyâmet gününde KV.

²⁵²⁶ Resûlu’llâh MA: Resûl ḥâzret KV.

²⁵²⁷ +evlâd-ı KV.

²⁵²⁸ –İmâm KV.

²⁵²⁹ –Muṣṭafâ’nuñ KV.

²⁵³⁰ Resûl ‘aleyhi’s-selâm MA: Muḥammed Muṣṭafâ şalla’llâhu ‘aleyhi ve sellem KV.

*laḥm cismike cism*²⁵³¹ dimedi mi. Allāh²⁵³² Te‘ālā anuñ şānunda *hel etā* buyurdi ve²⁵³³ arslanum didi²⁵³⁴. Revā mıdur ki anuñ oğlanlarını²⁵³⁵ zecr-ile öldüresin. Āhıretde ḥālīñüz nice ola didi. ‘Ömer-i naḥs anı iştıdı eyitdi ya Ḥürr ben daḥı ‘ācız kaldum.²⁵³⁶ Nolaydı İmām Ḥüseyn medār içün bir kez bizümle bī‘at ideydi. Ğāyet²⁵³⁷ girü [55^a MA] döneydi didi. Ḥürr eyitdi ey bed fi‘āl bu söz mūḥāldür. Hiç kimse ki anuñ gibi itmiye didi. ‘Ömer-i naḥs eyitdi ya Ḥürr yürü²⁵³⁸ var Ḥüseyn’e di girü dönsün iline gitsün. Anuñla cenk itmiyelüm²⁵³⁹ didi. Ḥürr eyitdi. Nice gitsün seksan iki²⁵⁴⁰ biñ [69^b KV] er anı çevre almışdur.²⁵⁴¹ Gitmeye mecāl²⁵⁴² yokdur. Meger sen İmām²⁵⁴³ Ḥüseyn’le²⁵⁴⁴ dönesin. Varup anuñla²⁵⁴⁵ bī‘at idesin. Eger öyle iderseñ leşker²⁵⁴⁶ sana²⁵⁴⁷ hiç kimse Ḥüseyn’e kaşd itmeye. Sen daḥı Allāh²⁵⁴⁸ katunda ‘āşı olmayasın didi. La‘net ‘Ömer-i naḥs döndi eydür ya Ḥürr benüm ‘avratum oğlanlarum mālum tavarum cemī‘ esbābum bunlaruñla biledür. Ben ol²⁵⁴⁹ işi idemezem didi. Ḥürr eyitdi²⁵⁵⁰ dirīğa ki²⁵⁵¹ bilmedüm²⁵⁵² yarın kıyāmet gününde ‘avrat oğlan bize²⁵⁵³ fā‘ide itmez didi. ‘Ömer-i naḥs eyitdi la‘net²⁵⁵⁴ Yezīd²⁵⁵⁵ baña Rūm²⁵⁵⁶ vilāyet²⁵⁵⁷ mülk itdi.²⁵⁵⁸ Nice māl ni‘met virdi. Beni toyladı. Şimdi²⁵⁵⁹ baña revā degildür ki²⁵⁶⁰ varam İmām²⁵⁶¹ Ḥüseyn’le dönem aña ‘āşı

²⁵³¹ –cismike cism KV.

²⁵³² +Tebārek KV.

²⁵³³ buyurdi ve MA: sūresin virmedi mi KV.

²⁵³⁴ didi MA: dimedi mi KV.

²⁵³⁵ oğlanlarını MA: oğlanları KV.

²⁵³⁶ kaldum. MA: oldum KV.

²⁵³⁷ Ğāyet MA: Niḥāyet buña meger KV.

²⁵³⁸ yürü MA: bari KV.

²⁵³⁹ itmiyelüm MA: itmiyevüz KV.

²⁵⁴⁰ –iki KV.

²⁵⁴¹ almışdur MA: almışlardır KV.

²⁵⁴² mecāl MA: çāre KV.

²⁵⁴³ –İmām KV.

²⁵⁴⁴ Ḥüseyn’le MA: Ḥüseyn’e KV.

²⁵⁴⁵ varup anuñla MA: anuñla varup KV.

²⁵⁴⁶ leşker MA: leşkerden KV.

²⁵⁴⁷ –sana KV.

²⁵⁴⁸ +Tebārek ve Te‘ālā KV.

²⁵⁴⁹ ol MA: bu Kv.

²⁵⁵⁰ +ey KV.

²⁵⁵¹ –ki KV.

²⁵⁵² bilmedüm MA: bilmedün KV.

²⁵⁵³ –bize KV.

²⁵⁵⁴ –la‘net KV.

²⁵⁵⁵ +beni KV.

²⁵⁵⁶ Rūm MA: Rey KV.

²⁵⁵⁷ vilāyet MA: vilāyetine KV.

²⁵⁵⁸ itdi MA: eyledi KV.

²⁵⁵⁹ –şimdi KV.

²⁵⁶⁰ –ki KV.

²⁵⁶¹ –varam İmām KV.

olalum²⁵⁶² didi. Hürri eyitdi. Aña²⁵⁶³ ‘āşi olmak yegdür Allāh[’a]²⁵⁶⁴ ‘āşi olmağdan didi. La‘net²⁵⁶⁵ ‘Ömer-i [55^b MA] naḥs eydür ya Hürri ben ol²⁵⁶⁶ işi ider ser²⁵⁶⁷ degilüm. Hele sen bilürsin²⁵⁶⁸ girü [70^a KV] var İmām Hüseyn’e²⁵⁶⁹ naḥḥat eyle. Ol kim ol nām-dār bī‘at ide la‘net Yezīd[’e]²⁵⁷⁰ daḥi āzād olup ḳurtulavuz didi. Hürri gördi ki ol la‘in ögüt²⁵⁷¹ almaz.²⁵⁷² Naḥḥat ḳabūl eylemez.²⁵⁷³ Eyitdi bu gün geḥ oldı. İrte varavuz²⁵⁷⁴ sözleriñüz idivirevüz.²⁵⁷⁵ Aḥṣāma degin şabr eyledi. Çün gice oldı. Tırı geldi. İki at²⁵⁷⁶ iki deve²⁵⁷⁷ iki ḡulāma²⁵⁷⁸ İmām Hüseyn ḥazretleriñüz²⁵⁷⁹ ḳatuna geldi.²⁵⁸⁰ Yüz yere urdı. Du‘ā eyledi.²⁵⁸¹ La‘net²⁵⁸² ‘Ömer-i naḥs anı işitdi. Ḥazān yaprağı gibi ditredi. Ḳatı ḳorḳuya düşdi²⁵⁸³ leşkeri İmām²⁵⁸⁴ Hüseyn’e döne²⁵⁸⁵ deyü. ‘Ömer-i naḥs eyitdi eger ben nilere²⁵⁸⁶ emān virem²⁵⁸⁷ cemi‘ leşker azarlar²⁵⁸⁸ didi.²⁵⁸⁹ Bizi zebūn iderler didi. Tıfl oḡlana²⁵⁹⁰ didi²⁵⁹¹ on biñ er-ile var şu yolun bekle olmaya ki İmām²⁵⁹² Hüseyn ḳavminden kimse şu ala.²⁵⁹³ Vay anuñ ki²⁵⁹⁴ [70^b KV] eline [56^a MA] şu gire. Bu ‘askere²⁵⁹⁵ hergiz emān virmeyeler didi. Nāṭıḳ ibn Tıfl on biñ er-ile²⁵⁹⁶ şuyunı²⁵⁹⁷

2562 –aña ‘āşi olalum KV.

2563 aña MA: Yezīd’e KV.

2564 +Te‘ālā’ya KV.

2565 –La‘net KV.

2566 ol MA: bu KV.

2567 ider ser MA: idersi KV.

2568 –bilürsin KV.

2569 var İmām Hüseyn’e MA: Hüseyn’e var KV.

2570 la‘net Yezīd’e MA: biz KV.

2571 +naḥḥat KV.

2572 almaz MA: alcaḳın degül KV.

2573 –naḥḥat ḳabūl eylemez KV.

2574 varavuz MA: varam KV.

2575 sözleriñüz idivirevüz MA: sözüñü diyüvirem didi KV.

2576 –iki at KV.

2577 +aldı KV.

2578 iki ḡulām MA: iki oḡlanla KV.

2579 İmām Hüseyn ḥazretleriñüz MA: Hüseyn’ün KV.

2580 –geldi KV.

2581 eyledi MA: ḳıldı Ḥāriciler Hürri’ün İmām Hüseyn’e döndügin bilüp KV.

2582 –La‘net KV.

2583 ḳorḳuya düşdi MA: ḳorḳdı KV.

2584 –İmām KV.

2585 –döne KV.

2586 nilere MA: bunlara KV.

2587 virem MA: virirsem KV.

2588 leşker azarlar MA: leşkeri azdırurlar KV.

2589 –didi KV.

2590 Tıfl oḡlana MA: Tıfla KV.

2591 didi MA: buyurdı KV.

2592 –İmām KV.

2593 şu ala MA: şu virsün KV.

2594 anuñ ki MA: eger anlarıñ KV.

2595 ‘askere MA: çeriye KV.

2596 +vardılar KV.

2597 şuyunı MA: şu yolunı KV.

kesdiler. Mü'minler anı görüp²⁵⁹⁸ İmām Hüseyn'e haber verdiler. Ya²⁵⁹⁹ İmām anı işitdi²⁶⁰⁰ katı²⁶⁰¹ perişān oldu. Müslümānlar cemī²⁶⁰² guşşalu²⁶⁰³ oldılar.²⁶⁰⁴ Hüseyn okudı²⁶⁰⁵ pehlivānları²⁶⁰⁶ katuna getürdi. Kendinüñ qardaşlarını 'ammu oğlanlarını²⁶⁰⁷ yetmiş iki yigit²⁶⁰⁸ idi.²⁶⁰⁹ Anlaruñla el bir idüp²⁶¹⁰ adam boyunca hendek qazdılar²⁶¹¹ ve bir yerden kapu eylediler çıkup cenk itmeye.²⁶¹² Hüseyn hāzret²⁶¹³ buyurdı Emirü'l-Mü'min'in 'Alī'nüñ zidār-hānesüni²⁶¹⁴ açdı.²⁶¹⁵ Pehlivānlar[a] silāh üleşdürdi. Feridün çevşeni Muḥammed Ḥanifi'ye degdi. Muḥammed Ḥanefi çevşeni giydi. Boyundan bucuḡ arşun artuḡ geldi. Muḥammed Ḥanifi anı bez gibi yırtıdı. Rāst eyledi. Ol sā'at Muḥammed Ḥanifi'nüñ eline gürz verdiler. Eyitdiler ḥayyāt bezi bunuñ gibi yırtamaya didiler. Allāh emriyle anuñ elleründe nesne çıḡdı. Her biri tulumaya döndi.²⁶¹⁶ İmām Hüseyn 'Amri Ümeyye²⁶¹⁷ eyitdi Ya 'Amr qarındaşum Muḥammed Ḥanifi'yi alup **[56^b MA]** itmek elüñden gelürse al git kim anuñ qorqusından bize nesne dimeyeler didi. 'Amr Muḥammed Ḥanefi'ye getürdi aldı leşkerden çıḡdı. İletdi²⁶¹⁸. Şām daḡlarında bir maḡāra var idi²⁶¹⁹. Gizleyü²⁶²⁰ kodı. Boyñadan²⁶²¹ Hüseyn Hürre'ye katuna okudı, eyitdi. Ya Hürre yürü var bu²⁶²² 'āşī kavme bir²⁶²³ naşihat eyle. Ol ki inşāfa geleler didi. Hürre

²⁵⁹⁸ anı görüp MA: şu yolu görüp gelüp KV.

²⁵⁹⁹ –Ya KV.

²⁶⁰⁰ işitdi MA: işidüp KV.

²⁶⁰¹ –katı KV.

²⁶⁰² Müslümānlar cemī²⁶⁰² MA: cemī²⁶⁰² Müslümānlar KV.

²⁶⁰³ guşşalu MA: gamlu KV.

²⁶⁰⁴ +İmām KV.

²⁶⁰⁵ –okudı KV.

²⁶⁰⁶ pehlivānları MA: pehlivānların KV.

²⁶⁰⁷ kendinüñ qardaşlarını 'ammu oğlanlarını MA: cümlesü KV.

²⁶⁰⁸ yigit MA: kişi KV.

²⁶⁰⁹ +Hüseyn KV.

²⁶¹⁰ el bir idüp MA: çevresüne KV.

²⁶¹¹ adam boyunca hendek qazdılar MA: hendek qazdılar adam boyunca KV.

²⁶¹² itmeye MA: itmek KV.

²⁶¹³ –hāzret KV.

²⁶¹⁴ zidār-hānesüni MA: cübbe-hānesüni KV.

²⁶¹⁵ açdı MA: açdılar KV.

²⁶¹⁶ Feridün çevşeni Muḥammed Ḥanifi'ye degdi. Muḥammed Ḥanefi çevşeni giydi. Boyundan bucuḡ arşun artuḡ geldi. Muḥammed Ḥanifi anı bez gibi yırtıdı. Rāst eyledi. Ol sā'at Muḥammed Ḥanifi'nüñ eline gürz verdiler. Eyitdiler ḥayyāt bezi bunuñ gibi yırtamaya didiler. Allāh emriyle anuñ elleründe nesne çıḡdı. Her biri tulumaya döndi MA: Feridün çevşeni Muḥammed Ḥanifi'ye verdiler. Boyuna büyük geldi. Cübbeyi yırtup düzüp boyuna rast geldi. Ol sā'at Muḥammed Ḥanifi'nüñ iki bileği şişdi. Her biri tulumaya döndi. Ammā bir rivāyetde eydür Muḥammed **[71• KV]** Ḥanefi'nüñ boyuna büyük gelince ḥayyāt Yezid bez gibi ol cübbeyi yırtup boyuna rast itdigüne ellerine göz degüp şişüp tulumaya döndi didiler KV.

²⁶¹⁷ –Ümeyye KV.

²⁶¹⁸ –İletdi KV.

²⁶¹⁹ maḡāra var idi MA: maḡārada KV.

²⁶²⁰ Gizleyü MA: Gizleyüp KV.

²⁶²¹ +İmām KV.

²⁶²² –bu KV.

²⁶²³ –bir KV.

atuna suvār oldı meydāne geldi. Na‘ ra urdı çağırđı.²⁶²⁴ Eyitdi ya kavm-i bī-hayā gelüñ Tañrı‘dan qorquñ inşāfa gelüñ.²⁶²⁵ Yarın kıyāmet gününde hālīñüz n‘olıser fikr eyleñüz. Bugün Hüseyn bize ‘Alī yādigāridur. Resül‘üñ²⁶²⁶ ciger küşeleridür.²⁶²⁷ Ey [71^b KV] şaķiler²⁶²⁸ eger Muḥammed²⁶²⁹ ümmetiseñüz²⁶³⁰ aña qaşd idersüz. Nā-ḥaķ yere kan döküp zālimlük idersüz didi. Hāricilerden²⁶³¹ bir la‘ in ilerü geldi²⁶³² söyledi. Aña Fācir ibn Sekrene²⁶³³ dirlerdi. Eyitdi ya Hür ol yetmez mi²⁶³⁴ ki varduñ Hüseyn’e döndüñ. Yezīd’e ‘aşı olduñ girü geldüñ bunuñ gibi söz söylersüñ.²⁶³⁵ Yür [57^a MA] var Hüseyn’e di ki²⁶³⁶ gelsün la‘ net Yezīd’e²⁶³⁷ bī‘ at virsün²⁶³⁸ ta ki senüñ günāhuñı ‘afv idem.²⁶³⁹ Ne²⁶⁴⁰ vilāyet dilerse Hüseyn’e virüp anı ḥoş görem²⁶⁴¹ didi. Hür eyitdi. Ey münāfıķ²⁶⁴² densiz la‘ in İmām²⁶⁴³ Hüseyn ibn ‘Alī size ne günāh eyledi ki²⁶⁴⁴ aña qaşd idersüz. La‘ net saña ve senüñ şāhuna gelsün ey şaķī. Resül‘üñ²⁶⁴⁵ kıızı oğlı[nu]²⁶⁴⁶ la‘ net Yezīd’e²⁶⁴⁷ ki niçün²⁶⁴⁸ ķul kılırsuz. Kağı dīn içinde revā [72^a KV] görürler ki²⁶⁴⁹ ‘Alī²⁶⁵⁰ oğlanlarını²⁶⁵¹ ķul olalar ey pelīd. ‘Ālem ḥalkı bilür ki la‘ net Yezīd²⁶⁵² zinādan toğdı. Toḥumu ḥarāmdur. Pādişāhluk aña qandan oldı.²⁶⁵³ La‘ net aña ve aña tābi‘ olana didi.²⁶⁵⁴ Bir nice²⁶⁵⁵ söğdi²⁶⁵⁶ döndi yine seyyid qatuna geldi. Zārluk kılup ağladı eyitdi

²⁶²⁴ suvār oldı meydāne geldi. Na‘ ra urdı çağırđı MA: bindi Hāriciler na‘ ra urup KV.

²⁶²⁵ –gelüñ Tañrı‘dan qorquñ inşāfa gelüñ KV.

²⁶²⁶ Resül‘üñ MA: Resül ḥazreti‘nün şalla‘llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

²⁶²⁷ küşeleridür MA: küşelesidür KV.

²⁶²⁸ şaķiler MA: şaķī kavm KV.

²⁶²⁹ +şalla‘llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

²⁶³⁰ +niçün KV.

²⁶³¹ Hāricilerden MA: Hāriciler KV.

²⁶³² geldi MA: gelüp KV.

²⁶³³ Sekrene MA: Şükrāne KV.

²⁶³⁴ –mi KV.

²⁶³⁵ سويلر سوين MA: سويلر سوين KV.

²⁶³⁶ –ki KV.

²⁶³⁷ –la‘ net Yezīd’e KV.

²⁶³⁸ virsün MA: itsün KV.

²⁶³⁹ idem MA: idevüz KV.

²⁶⁴⁰ ne MA: kağı KV.

²⁶⁴¹ görem MA: görelüm KV.

²⁶⁴² –münāfıķ KV.

²⁶⁴³ –İmām KV.

²⁶⁴⁴ ki MA: kim KV.

²⁶⁴⁵ +şalla‘llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

²⁶⁴⁶ +Hüseyn KV.

²⁶⁴⁷ la‘ net Yezīd’e MA: Yezīd-i mel‘ūna KV.

²⁶⁴⁸ ki niçün MA: nicesi KV.

²⁶⁴⁹ kağı dīn içinde revā görürler ki MA: kağısın revā göreler ki KV.

²⁶⁵⁰ +kerrema‘llāhu vecchehu KV.

²⁶⁵¹ oğlanlarını MA: oğlı Yezīd-i mel‘ūna KV.

²⁶⁵² la‘ net Yezīd MA: Yezīd-i pelīd KV.

²⁶⁵³ –oldı KV.

²⁶⁵⁴ didi MA: diyüp KV.

²⁶⁵⁵ bir nice MA: yerince KV.

ya Emîre'l-Mü'minîn bunlara naşîhat fâ'ide itmedi. Bunların kaçd oldur ki cenk idüp bizi kıtâl ideler didi. İmâm²⁶⁵⁷ Hüseyn anı işitdi. Mübârek gözleri²⁶⁵⁸ yâş-ile taldı gül yüzünü üstine²⁶⁵⁹ revân oldı. Hemân kıbleye karşı secdeye vardı. Yüzini yere sürdi. Ol gice ta şubha dek²⁶⁶⁰ ağladı zârluk²⁶⁶¹ eyledi. Gözlerinden yâş [57^b MA] yerine kan ağıdı. Çün şabâh oldı²⁶⁶² güneş taldı. 'Ömer-i naşs didi²⁶⁶³ seksan iki²⁶⁶⁴ biñ Hâricî at arkasına [72^b KV] geldiler naqqâre urdılar. Toz gün yüzün²⁶⁶⁵ kapladı. Hâricîler şaf bağladı²⁶⁶⁶ Hüseyn[']e karşı tırdılar.²⁶⁶⁷ Mü'minler anı görüp²⁶⁶⁸ kopardılar ağlaştılar. Hüseyn²⁶⁶⁹ katunda²⁶⁷⁰ yüz yere urdılar eyitdiler. Ey nâm-dâr göriniz²⁶⁷¹ Hâricîler suvâr oldılar. Bugün biz dağı²⁶⁷² anlarınıla kâr-sâz²⁶⁷³ idelüm didiler. Hüseyn hâzret²⁶⁷⁴ buyurdi ol yetmiş iki pehlivân bindiler²⁶⁷⁵ gitdiler.²⁶⁷⁶ Seksan iki²⁶⁷⁷ biñ Hâricî'ye karşı tırdılar.²⁶⁷⁸ İki gün idi²⁶⁷⁹ Hüseyn'ün hayl-i hânesünde bir katre şu kalmamışdı. Tıfillar ağlaştı²⁶⁸⁰ zârluk²⁶⁸¹ kılurlardı. La'net²⁶⁸² 'Ömer-i naşs la'net Şimr[']e²⁶⁸³ didi²⁶⁸⁴ on biñ er-ile Hüseyn'e karşı tıururdi.²⁶⁸⁵ Kendü hiç²⁶⁸⁶ yeründe²⁶⁸⁷ depreşmedi.²⁶⁸⁸ La'net²⁶⁸⁹ Şimr-i

²⁶⁵⁶ sögdi MA: sögüp KV.

²⁶⁵⁷ –İmâm KV.

²⁶⁵⁸ gözleri MA: gözlerinden KV.

²⁶⁵⁹ yâş-ile taldı gül yüzünü üstine MA: hasret yâş yüzi üstine revân oldı KV.

²⁶⁶⁰ gice ta şubha dek MA: gice şubh olunca KV.

²⁶⁶¹ zârluk MA: zârluklar KV.

²⁶⁶² –şabâh oldı KV.

²⁶⁶³ didi MA: buyurdi KV.

²⁶⁶⁴ –iki KV.

²⁶⁶⁵ yüzün MA: yüzini KV.

²⁶⁶⁶ bağladı MA: bağlayup KV.

²⁶⁶⁷ طوردل MA: دردل KV.

²⁶⁶⁸ +ğırivv KV.

²⁶⁶⁹ Hüseyn MA: Hüseyn'ün KV.

²⁶⁷⁰ katunda MA: önünde KV.

²⁶⁷¹ –göriniz KV.

²⁶⁷² +suvâr olup KV.

²⁶⁷³ kâr-sâz MA: kâr-zâr KV.

²⁶⁷⁴ –hâzret KV.

²⁶⁷⁵ bindiler MA: kendüyle binüp KV.

²⁶⁷⁶ gitdiler MA: ol KV.

²⁶⁷⁷ –iki KV.

²⁶⁷⁸ karşı tırdılar MA: vardular KV.

²⁶⁷⁹ gün idi MA: gündi ki KV.

²⁶⁸⁰ ağlaştı MA: ağlaştı KV.

²⁶⁸¹ zârluk MA: zârî KV.

²⁶⁸² –La'net KV.

²⁶⁸³ la'net Şimr[']e MA: Şimr-i mel'ûna KV.

²⁶⁸⁴ didi MA: buyurdi KV.

²⁶⁸⁵ tıururdi MA: durdi KV.

²⁶⁸⁶ –hiç KV.

²⁶⁸⁷ yeründe MA: yeründen KV.

²⁶⁸⁸ depreşmedi MA: deprenmedi KV.

²⁶⁸⁹ –La'net KV.

mel'ün yürüdi²⁶⁹⁰ Hażret-i İmām²⁶⁹¹ Hüsey'n'e karşı şaf bağlayup²⁶⁹² tırdılar.²⁶⁹³
İmām²⁶⁹⁴ Hüsey'n [73^a KV] anlaruñ ol²⁶⁹⁵ hālünü gördi²⁶⁹⁶ döndi²⁶⁹⁷ yārenlere eyitdi ey
benüm yoldaşlarum bu zālīm kavmi²⁶⁹⁸ bizi şehīd itmege²⁶⁹⁹ kaşd itdiler. Dīn²⁷⁰⁰ [u]
īmandan geçdiler. Bizi esirgüp²⁷⁰¹ şefā' at²⁷⁰² itmediler. Yarın kıyāmet gününde
dedemden bunlara hīç²⁷⁰³ şefā' at [58^a MA] olmaya. Gelüñ siz yalıñuz²⁷⁰⁴ dönün.²⁷⁰⁵
Evüm²⁷⁰⁶ oğlancıklarumla²⁷⁰⁷ ben bunda qalayum. Taqđır alnuma ne yazıldıysa²⁷⁰⁸
görürüm²⁷⁰⁹ didi.²⁷¹⁰ Yārenlere karşı derd-ile şi'r āgāz eyledi.²⁷¹¹

İş bu söze tanık olsun bī-zevāl
Kılam sizden şikāyet ya ricāl

Çün ola bir gün kıyāmet āşikār
Tanık olsun istemezde zū'l Celāl

Sizüñle bile vara uçmağa
Bende fırkat olsa andadur vişāl

[73^b KV] Tanık olsun ol Kadīm lem yezel
Ol Kerīm Hayy Kayyūm ve lā yezāl

Kim kıyāmet günü olmuşdur tamām
Tañrı dergāhunda söylene bu hāl

Muştafā'nuñ haşretine sözleri
Dileyem Tañrı'dan olursa mecāl

²⁶⁹⁰ +on biñ er-ile kaşd-ı hānedān kıldı. La'ın buyurdı KV.

²⁶⁹¹ –Hażret-i İmām KV.

²⁶⁹² bağlayup MA: bağladılar KV.

²⁶⁹³ طور دلدلر MA: دلدلر KV.

²⁶⁹⁴ –İmām KV.

²⁶⁹⁵ –ol KV.

²⁶⁹⁶ +bildi kim anlaruñ kaşd oldur ki kendüyi şehīd ideler Hüsey'n çün ol hālī gördi KV.

²⁶⁹⁷ +ol KV.

²⁶⁹⁸ kavmi MA: kavm KV.

²⁶⁹⁹ şehīd itmege MA: öldürmege KV.

²⁷⁰⁰ Dīn MA: Dīnden KV.

²⁷⁰¹ esirgüp MA: esirgemesi KV.

²⁷⁰² şefā' at MA: merhāmet KV.

²⁷⁰³ –hīç KV.

²⁷⁰⁴ yalıñuz MA: girü KV.

²⁷⁰⁵ +kon KV.

²⁷⁰⁶ –Evüm KV.

²⁷⁰⁷ oğlancıklarumla MA: oğlancıklarum ile KV.

²⁷⁰⁸ yazıldıysa MA: yazdı ise KV.

²⁷⁰⁹ görürüm MA: göreyin KV.

²⁷¹⁰ +dağlı KV.

²⁷¹¹ derd-ile şi'r āgāz eyledi MA: durdılar işbu āgāz eyledi KV.

Dönüñ ey yârenler didim baña
Kerbelâ'da olıser didi kıtâl²⁷¹²

Meclis²⁷¹³ Çün Hâzret-i İmâm²⁷¹⁴ Hüseyin bu sözleri didi. Gözleründen²⁷¹⁵ kanlu yâş ağıttı ve²⁷¹⁶ eyitdi yârenler her ne ki²⁷¹⁷ geldi²⁷¹⁸ Allâh'dan geldi hoş geldi. Tañrı emrine muṭî' im. Atam dedem vaşiyet itdi²⁷¹⁹ bizden soñra tığ çekme didiler. Anlaruñ vaşiyet olmayaydı bugün bu leşkere iş kılaydum 'âlemde destân ola didi.²⁷²⁰ [58^b MA] Çâresi vaşiyet şaklayup şabr itmekdür. Sizden dilerüm ki girü dönesiz didi. Ol yârenler

²⁷¹² İş bu söze tanıq olsun bî-zevâl
Kılam sizden şikâyet ya ricâl

Çün ola bir gün kıyâmet âşikâr
Tanıq olsun istemezde zü'l Celâl

Sizüñle bile vara uçmağa
Bende firkat olsa andadur vişâl

Tanıq olsun ol Kadîm lem yezel
Ol Kerîm Hayy Kayyûm ve lâ yezâl

Kim kıyâmet günü olmışdur tamâm
Tañrı dergâhunda söylene bu hâl

Muṣṭafâ'nun ḥaşretine sözleri
Dileyem Tañrı'dan olursa mecâl

Dönüñ ey yârenler didim baña
Kerbelâ'da olıser didi kıtâl MA:

İş bu söze tanıq olsun bî-evvel
Kılayım seferden şikâyet ya ricâl

Çün ola bir gün kıyâmet âşikâr
Tanıq olsun üstemezde zü'l Celâl

Sizüñle bile varam uçmağa
Bunda firkat olsa andadur vişâl

Tanıq olsun ol Kadîm lem yezel
Ol Kerîm ve Hayy u Kayyûm lâ yezâl

Kim kıyâmet günü olmışdur 'ayân
Tañrı dergâhunda söylene bu hâl

Muṣṭafâ'nun ḥâzretine sözi
Dileyem Tañrı'dan olursa mecâl

Dönüñ ey yârenler didim baña
Kerbelâ'da olıser didi kıtâl KV.

²⁷¹³ –Meclis KV.

²⁷¹⁴ –Hâzret-i İmâm KV.

²⁷¹⁵ Gözleründen MA: Gözünden KV.

²⁷¹⁶ –ve KV.

²⁷¹⁷ ki MA: kim KV.

²⁷¹⁸ –geldi KV.

²⁷¹⁹ itdi MA: idüp didiler kim KV.

²⁷²⁰ –Anlaruñ vaşiyet olmayaydı bugün bu leşkere iş kılaydum 'âlemde destân ola didi KV.

anı işitdiler.²⁷²¹ Ya Emire'l-Mü'minin bizüm cânımız senün yoluna fedâ olsun
Muhammed 'Alî 'aşkına didiler.²⁷²² Her biri²⁷²³ nevha kılop ağlaşdılar.²⁷²⁴ Şi' r [74^a KV]
eyitdiler.²⁷²⁵

Ol yârenler eyitdi ey der-tâcu'r-ricâl
Üstümüzde tanıq olsun bî-zevâl

Biñ herâzân cânımız olsun bizüm
Ayağun toprağuna olsun helâl

Ne göñl-ile seni bunda koyup
Gidevüz cânımuza olsa melâl

Yâhüd yarın âhiretde Muştafâ
Şorarsa ne kılavuz su'âl

Ne gelürse Tañrı'dan nüş idelüm
Ağusunı meşk ü şükr kând u bâl

Dünyâda vaşl firâka döñüşüp
Âhiretde nice olur vişâl

Ey erenler şâhı saña cân fedâ
Baş cân oğul kız mülk mâl cihân²⁷²⁶

²⁷²¹ +eyitdi KV.

²⁷²² yoluna fedâ olsun Muhammed 'Alî 'aşkına didiler MA: ve Muhammed 'Alî'nün 'aşkına fedâ olsun
didiler dağı KV.

²⁷²³ biri MA: birisi KV.

²⁷²⁴ ağlaşdılar MA: işbu KV.

²⁷²⁵ eyitdiler MA: eyitdi KV.

²⁷²⁶ Ol yârenler eyitdi ey der-tâcu'r-ricâl
Üstümüzde tanıq olsun bî-zevâl

Biñ herâzân cânımız olsun bizüm
Ayağun toprağuna olsun helâl

Ne göñl-ile seni bunda koyup
Gidevüz cânımuza olsa melâl

Yâhüd yarın âhiretde Muştafâ
Şorarsa ne kılavuz su'âl

Ne gelürse Tañrı'dan nüş idelüm
Ağusunı meşk ü şükr kând u bâl

Dünyâda vaşl firâka döñüşüp
Âhiretde nice olur vişâl

Ey erenler şâhı saña cân fedâ
Baş cân oğul kız mülk mâl cihân MA:

Ol yârenler eydür ey tâcu'r-ricâl
Üstümüzde tanıq olsun bî-zevâl

Meclis²⁷²⁷ Çünkü yârenler böyle diyüp²⁷²⁸ ağlaştılar. Hüseyin ol şıdk[ı] bütün mü'minlere du'ā ve taḥsîn eyledi. Andan ol yârenler birbiriyle el tutuşup bî'at itdiler.²⁷²⁹ Bugün cānımız ḥānedān 'aşkına ḳurbān idevüz didiler.²⁷³⁰ Her biri [59^a MA] böyle diyüp leşkere ḥaml ideler didi.²⁷³¹ Hüseyin ḳomadı.²⁷³² Muḥammed ibn Miḳdār ilerü okudı eyitdi²⁷³³ ya Muḥammed yūri var bu leşkere bir ḥoşça²⁷³⁴ naṣīḥat it görelüm ne dirler didi. Ol çün²⁷³⁵ at depdi²⁷³⁶ meydāne geldi. Ol leşkere ḳarşu²⁷³⁷ na'ra urdı ve çağırdı. Eyitdi ey Ḥavārici ḳavim²⁷³⁸ niçün zulum idersiz. Tañrı'ya lāyık iş idüñ. Yetmiş ikiñüz²⁷³⁹ Hüseyin'e nāme yazdıñuz okudıñuz geldi.²⁷⁴⁰ Maḳşüdiñuz bu mıydı ki anı öldüresüz.²⁷⁴¹ Bugün ana²⁷⁴² ḳaşd idenler yarın ḳıyāmet gününde ṭamu odundan emān bulmayalar. Ey ḳavm-i dün Hüseyin size neyledi²⁷⁴³ anuñ dedesi Resūl²⁷⁴⁴ atası 'Alī degil midür. Ḥaḳ²⁷⁴⁵ Te'ālā anuñ şānında²⁷⁴⁶ *hel etā*²⁷⁴⁷ buyurmadı mı. Vay ol kişinüñ ḥāline ki

Ger herāzān cānımız olsa bizüm
Ayağüñ toprağuna olsun ḥelāl

Ne seni bunda ḳoyup gidevüz
Cānımuza olsa melāl

Yāḥūd yarın āḥiretde Muṣṭafā
Şorarsa ne ḳılavuz su'āl

Ne gelürse Tañrı'dan nüş idelüm
Ağusunu ḳand u şeker misli bāl

Dinde vişālī firāḳ degüşrüp
Āḥiretde nice oliser vişāl

Ey erenler şāhı saña cān fedā
Baş cān oğul ḳız mülk ü māl KV.

²⁷²⁷ –Meclis KV.

²⁷²⁸ böyle diyüp MA: şi'ri didiler daḥı KV.

²⁷²⁹ el tutuşup bî'at itdiler MA: bî'at idüp eyitdiler KV.

²⁷³⁰ +ki kendülerin [74^b KV] leşkere uralar KV.

²⁷³¹ –her biri böyle diyüp leşkere ḥaml ideler didi KV.

²⁷³² ḳomadı MA: baḳtı KV.

²⁷³³ –eyitdi KV.

²⁷³⁴ bir ḥoşça MA: ḥüccet eyle KV.

²⁷³⁵ çün MA: civān daḥı KV.

²⁷³⁶ depdi MA: bindi KV.

²⁷³⁷ +bir KV.

²⁷³⁸ ḳavim MA: ḳavmi KV.

²⁷³⁹ Yetmiş ikiñüz MA: evvel KV.

²⁷⁴⁰ –geldi KV.

²⁷⁴¹ Maḳşüdiñuz bu mıydı ki anı öldüresüz MA: şimdi öldürmege ḳaşd idersiz bugün baña ḳaşd idersiz

KV.

²⁷⁴² ana MA: baña KV.

²⁷⁴³ neyledi MA: ne eyledi KV.

²⁷⁴⁴ +ḥaḳret KV.

²⁷⁴⁵ +Tebārek ve KV.

²⁷⁴⁶ anuñ şānında MA: aña KV.

²⁷⁴⁷ +süresin KV.

‘araşāt gününde cemi‘ enbiyā ve evliyā²⁷⁴⁸ Resül’den²⁷⁴⁹ şefā‘ at umarlar.²⁷⁵⁰ [75^a KV] Resül²⁷⁵¹ ol kişiye şefā‘ at itmeye. Resül hāzret[i] aña haşm ola.²⁷⁵² Her ki²⁷⁵³ bugün Resül’uñ kıızı oğluna düşmān ola²⁷⁵⁴ āhiretde Muḥammed ‘Alī anuñla²⁷⁵⁵ da‘ vācīdur. Bu ne işdür ki²⁷⁵⁶ idersüz²⁷⁵⁷ didi. Çünki ol leşker bu sözi işitdiler.²⁷⁵⁸ Çalkandı deryā gibi²⁷⁵⁹ çüş eyledi. Her tarafından gūlgule peydā oldu. Feryād fiğān²⁷⁶⁰ belürdi. [59^b MA] Leşkeri daḡı kōndı. Ol gice ārām itdiler.²⁷⁶¹

Hikāyet²⁷⁶² Rāvīler rivāyet iderler ki çün şabāḥ oldu. Güneş kan kullēsünden baş kaldurđı. ‘Ömer-i naḡs didi Ḥavāric kavmi at arḡasuna geldiler. Her biri na‘ra urup Sünnīler[e] karşu tūrdılar şaf baḡladılar alay düzdiler kudretle. Ol gün Cum‘a idi. Ḥüseyn görđi ki Ḥāricīler yine suvār oldılar. Yürüyüp kaşd-ı ḡānedān kıldılar. Ḥüseyn yārenlerden yaña baḡdı. Meger anda bir şaḡābe var idi. Qatı pīr idi. Resül’uñ yārenlerden idi. Adına Ṭurmāḡ Ḥakīm dirlerđi. Ḥüseyn aña destūr virdi. Eyitdi sen pīrsin. Hem ‘iyālūñ çoḡdur. Dilerem ki bir selāmet yere varasın didi. Ol aşḡāb aḡladı ve eyitdi ya İmāme’l-Müttakīn ben saña ne günāḡ kıldum niçün beni redd idersin didi. Ḥüseyn eyitdi. Revāsı oldur ki oḡlanlaruñ alu bir maḡāma varasın anda qarār ide idesin didi. İmām buyurđı beş deve virdiler ol aşḡābuñ yüklerin yüklediler. Bunlaruñla vedā‘ eylediler. Aḡlayu aḡlayu yola girdi gitdi toḡrı Qudūs’e. [60^a MA] Biz yetmiş iki kişiyüz. Cemī‘müz ḡānedān-ı ‘Alī ‘aşḡına cān fedā kılmışuz. Ey şaḡī evvel Ḥüseyn’le bī‘ at idüp nāme gönderdüñ. Çünki geldi aña niçün kaşd idersin. Yarın kıyāmetde ‘Alī’ye ne diyesin. Ya Tañrı resūlüne ne cevāb viresüz. İlerü gel siz ne cevāb eyleye meydāne gel senūñle cenk idelüm. Kār-sāz idelüm. Siz Ḥüseyn’i Muştafā’dan ayırup Yezīd’e nice kıl kılırsın Ya Ebū Bekr ‘Ömer ‘Oşmān ‘Alī nice ayrılır. Muştafā cān[-ı] Ebū Bekr’dür ‘Ömer ‘Oşmān iki gözidür ‘Alī kolları kanatlarıdur Tañrı arslanı Resül

²⁷⁴⁸ enbiyā ve evliyā MA: ḡalk ve enbiyālar KV.

²⁷⁴⁹ Resül’den MA: Resül hāzretünden KV.

²⁷⁵⁰ umarlar MA: umarken KV.

²⁷⁵¹ +hāzret şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

²⁷⁵² –Resül hāzret[i] aña haşm ola KV.

²⁷⁵³ ki MA: kim KV.

²⁷⁵⁴ düşmān ola MA: imān şanur ne siz KV.

²⁷⁵⁵ –anuñla KV.

²⁷⁵⁶ ki MA: kim KV.

²⁷⁵⁷ idersüz MA: idersiz KV.

²⁷⁵⁸ işitdiler MA: işitdi KV.

²⁷⁵⁹ çalkandı deryā gibi MA: deryā gibi çalkandı KV.

²⁷⁶⁰ –fiğān KV.

²⁷⁶¹ –Leşkeri daḡı kōndı. Ol gice ārām itdiler KV.

²⁷⁶² –Hikāyet KV.

güveygüsidür. Aña Ebū't-Turāb deyü ad qodıñuz. Uyup aña söz itdünüz. La'net sizün cānıñuza gelsün. Ya la'ın gel sizi ben Hüseyn'e iletüyün. Külliyeñ günāhıñuza tevbe eyle ta ki Allāh Te'ālā günāhuñı 'afv eyleye didi. 'Ömer-i naḥs ilerü geldi. Eyitdi ya Züheyr pehlivān dön girü. Bugün biz daḥı danışalum yarın maşlaḥat ne ise anı idelüm didi. Züheyr girü döndi. Hüseyn ḫatuna geldi. İmām daḥı ve yetmiş iki pehlivānla girü dönüp ḫarār-gāha geldiler. Boyña 'Ömer-i naḥs [60^b MA] leşker birbirine düşüp vay bizüm ḫālimüze ki bu iş böyle olursa didiler. Begleriñe ḫaşd itdiler. 'Ömer-i naḥs ol ḫālī gördi. Āh eyledi. At depdi ilerü geldi. Eyitdi ya Muḫammed-i nām-dār biz daḥı işimüze pişmān olduḫ. Bu derdin çāresi nedür. İgen bī-çāre olduḫ. Ya Emīre'l-Mü'minīn nolaydı bir kez maşlaḥat için bī'at ideydi. Bunlaruñla medār kılaydı. Nīt ki Emīre'l-Mü'minīn medāret kılaydı. Her ne mülk dilerse ben aña aluram didi. Muḫammed ibn Mikdār eyitdi. Ey bed fi'āl 'āḫılsuz la'ın Hüseyn varup la'net Yezīd'e ḫul olmaḫ revā mıdır. La'net Yezīd zinādan toḫmuşdur ey utanmaz la'ın. Bu ne sözdür ki dirsın la'net saña daḥı la'net Yezīd'e didi. At depdi Hüseyn ḫatuna geldi. Eyitdi ya İmāme'l-Mü'minīn ol la'ın eydür ki İmām gelsün la'net Yezīd'le bī'at itsün didi. Ben daḥı sögdüm ya şāḫib-i Ḳur'ān didi. Çün Hüseyn ol ḫaber[i] işitdi. Zār kılup ağladı. Pehlivānlar ile ağlaşdılar. Pehlivānlar içinde Züheyr at depdi. Meydāne geldi. Çaḫırdı eyitdi. Ey 'Ömer-i naḥs-ı bī-vefā baḫt-ı la'ın imdi er iseñ meydāne gel señüñle cenk idelüm. [61^a MA] Geldi ve anda ḫarār eyledi. O cemā'atüñ ortasundan ḫurtulan ol küçük Hüseyn yārenlere eyitdi. Siz daḥı dönmeḫ gerekdür. Diledüm ki ben bunda ḫalam evüm oḫlancıkḫarum ile yarın kıyāmet gününde cennete sizüñle bile girem didi. Bugün alnuma ne yazıldıysa görem didi. Ol ḫavim anı işitdi göz yāşın döküp ağlaşdılar. Eyitdiler ya server cānımız senüñ öñünde şehīd olavuz. Senüñ yoluna cānımız fedā olsun didiler. Dilerüz ki yarın kıyāmet gününde a'lā mertebe bulavuz didiler. Cemī'ci bir uğurdan zārluḫ kıldılar.²⁷⁶³ Hüseyn

²⁷⁶³ Rāviler rivāyet iderler ki çün şabāḫ oldı. Güneş ḫan ḫullesünden baş ḫaldurdu. 'Ömer-i naḥs didi Ḥavāric ḫavmi at arḫasuna geldiler. Her biri na'ra urup Sünniler[e] ḫarşu ḫurdılar şaf bağladılar alay düzdiler ḫudretle. Ol gün Cum'a idi. Hüseyn gördi ki Ḥāriciler yine suvār oldılar. Yürüyüp ḫaşd-ı ḫānedān kıldılar. Hüseyn yārenlerden yaña baḫdı. Meger anda bir şāḫābe var idi. Ḳatı pīr idi. Resül'ün yārenlerden idi. Adına Ṭurmāḫ Ḥāḫīm dirlerdi. Hüseyn aña destūr virdi. Eyitdi sen pīrsın. Hem 'iyālün çokdur. Dilerem ki bir selāmet yere varasın didi. Ol aşḫāb ağladı ve eyitdi ya İmāme'l-Müttakīn ben saña ne günāḫ ḫıldum niçün beni redd idersın didi. Hüseyn eyitdi. Revāsı oldur ki oḫlanlaruñ alu bir maḫāma varasın anda ḫarār ide idesın didi. İmām buyurdu beş deve virdiler ol aşḫābuñ yüklerin yüklediler. Bunlaruñla vedā' eylediler. Ağlayu ağlayu yola girdi gitdi toḫrı Ḳudūs'e. Biz yetmiş iki kişiyüz. Cemī'müz ḫānedān-ı 'Alī 'aşḫına cān fedā ḫılmışuz. Ey şāḫi evvel Hüseyn'le bī'at idüp nāme gönderdün. Çünki geldi aña niçün ḫaşd idersın. Yarın kıyāmetde 'Alī'ye ne diyesın. Ya Tañrı resülüne ne cevāb viresüz. İlerü gel siz ne cevāb eyleye meydāne gel señüñle cenk idelüm. Kār-sāz idelüm. Siz Hüseyn'i Muştafā'dan ayırup Yezīd'e nice ḫul kılırsın Ya Ebū Bekr 'Ömer 'Osḫmān 'Alī nice ayrılır. Muştafā cān[-ı] Ebū Bekr'dür 'Ömer 'Osḫmān iki gözidür 'Alī ḫolları ḫanatlandıur Tañrı arslanı Resül güveygüsidür. Aña Ebū't-Turāb deyü ad qodıñuz. Uyup aña söz itdünüz. La'net sizün cānıñuza gelsün. Ya la'ın gel sizi ben Hüseyn'e iletüyün. Külliyeñ günāhıñuza tevbe eyle ta ki Allāh Te'ālā günāhuñı 'afv eyleye didi.

anlara dimişdi²⁷⁶⁴ gice hendeği oddan²⁷⁶⁵ tıdurmışlardı.²⁷⁶⁶ Buyurdi çevre²⁷⁶⁷ od urdılar. Od²⁷⁶⁸ tıtuşdı. Hâriciler anı görüp²⁷⁶⁹ atlarına kâncı urdılar. Hüseyn'e kâşd [78^a KV] itdiler.²⁷⁷⁰ 'Ömer-i naḥs anlara çağırdı eyitdi. Bugün cenk eylemek eziyetdür.²⁷⁷¹ Aḥşam

'Ömer-i naḥs ilerü geldi. Eyitdi ya Züheyr pehlivân dön girü. Bugün biz daḥı danışalum yarın maşlaḥat ne ise anı idelüm didi. Züheyr girü döndi. Hüseyn katuna geldi. İmâm daḥı ve yetmiş iki pehlivânla girü dönüp karar-gâha geldiler. Boyña 'Ömer-i naḥs leşker birbirine düşüp vay bizüm hâlimüze ki bu iş böyle olursa didiler. Begleriñe kâşd itdiler. 'Ömer-i naḥs ol hâli gördi. Âh eyledi. At depdi ilerü geldi. Eyitdi ya Muhammed-i nâm-dâr biz daḥı işimüze pişmân olduk. Bu derdin çâresi nedür. İgen bî-çâre olduk. Ya Emîre'l-Mü'minin nolaydı bir kez maşlaḥat içün bî'at ideydi. Bunlaruñla medâr kılaydı. Nit ki Emîre'l-Mü'minin medâret kılaydı. Her ne mülk dilerse ben aña aluram didi. Muhammed ibn Miqdâr eyitdi. Ey bed fi'âl 'âkılsuz la'ın Hüseyn varup la'net Yezîd'e kıl olmak revâ mıdur. La'net Yezîd zinâdan toḡmuşdur ey utanmaz la'ın. Bu ne sözdür ki dirsın la'net saña daḥı la'net Yezîd'e didi. At depdi Hüseyn katuna geldi. Eyitdi ya İmâme'l-Mü'minin ol la'ın eydür ki İmâm gelsün la'net Yezîd'le bî'at itsün didi. Ben daḥı sögdüm ya şâhib-i Qur'ân didi. Çün Hüseyn ol ḥaber[i] işitdi. Zâr kılup ağladı. Pehlivânlar ile ağlaşdılar. Pehlivânlar içinde Züheyr at depdi. Meydâne geldi. Çaḡırdı eyitdi. Ey 'Ömer-i naḥs-ı bî-vefâ baḥt-ı la'ın imdi er iseñ meydâne gel seññile cenk idelüm. Geldi ve anda karar eyledi. Siz daḥı dönmek gerekdür. Diledüm ki ben bunda kâlam evüm oḡlancıklarım ile yarın kıyâmet gününde cennete sizññile bile girem didi. Bugün alnuma ne yazıldıysa görem didi. Ol kavim anı işitdi göz yâşın döküp ağlaşdılar. Eyitdiler ya server cânımız senññ önññde şehîd olavuz. Senññ yoluna cânımız fedâ olsun didiler. Dilerüz ki yarın kıyâmet gününde a'âlâ mertebe bulavuz didiler. Cemî' si bir uğurdan zârluk kıldılar MA: leşker birbirine düşüp eyitdiler vay bizüm hâlimüze bu iş böyle olursa didiler. Beglerine kâşd itdiler. 'Ömer-i naḥs ol hâli görüp âh eyledi at depdi ilerü geldi. Eyitdi ya Muhammed nâm-dâr biz daḥı itdügümüz işe pişmân olduk. Bu derde çâre bulmaya gine bî-çâre kalduk. Bari Emîrü'l-Mü'minin bir ey maşlaḥat bu def'a bî'at ide [75^b KV] bunlar gele medâr kılaydı. Her ne mülki dilerse ben aña alıvırdım didi. Muhammed ibn Miqdâr eyitdi ey bed-baḥt şom 'âkılsız la'ın Hüseyn varup Yezîd-i mel'ün[a] kıl olmak revâ mıdur. Yezîd ne mel'ündür ki sen bilmez misin ki Yezîd-i mel'ünüñ aña Hindü bâzâr 'avratıdur. Yezîd zinâdan toḡmuşdur. Utanmaz la'ın bu ne sözdür ki dirsın. La'net saña da ve aña da daḥı didi. At başın çevirdi Hüseyn katuna geldi. Eyitdi ya Emîre'l-Mü'minin ol eydür ki İmâm gelsün Yezîd ile bî'at itsün didi. Ben daḥı aña söḡüp döndüm geldüm diyüp didüğün işitüğün ḥikâyet eyledi. Çün İmâm Hüseyn ol ḥaberi işitdi zârı kıldı ağladı. Pehlivânlar içinden Züheyr at depdi meydâne [76^a KV] geldi. Çaḡırdı eyitdi ey 'Ömer-i naḥs bî-vefâ la'ın imdi er isen meydâne gele senññile cenk idelüm. Biz yetmiş iki kişiyüz cemî' miz ḥânedân-ı 'Alî 'aşkuna cân fedâ kılmışuz ey şakî. Evvel Hüseyn'le bî'at idüp nâme gönderdü ki geldi. Nüçün aña kâşd idersiz. Yarın kıyâmet gününde 'Alî'ye ne dirsiz. Tañrı Te'âlâ Resûl'üne ne cevâb viresiz. İlerü gelesüz ne cevâb ile ya meydâne gel saña kâr-sâz idelüm. Hüseyn bin Muşafâ Yezîd-i mel'üne ... kıl kılsın. Ya Ebû Bekr 'Oşmân 'Alî birbirinden niceler. Muşafâ cânı Ebû Bekr 'Ömer 'Oşmân iki gözidür 'Alî kollarıdur. Tañrı arslan[i] Resûl ḥâzret güveygüsüdür. Aña ebû turâbî deyü ad koduñuz. Yezîd'i öḡüp aña nâ-söz [76^b KV] adı koduñuz lanet sizññ cânıñuza gelsün. Ya la'ın gel seni Hüseyn'e iletetin gönülden tövbe eyle ta ki Allâh Tebâreke ve Te'âlâ katuna şakî olmayasın didi. 'Ömer-i naḥs ilerü geldi eyitdi ya Züheyr pehlivân dön girü biz daḥı danışalum bari bir maşlaḥat ne ise anı idevüz didi. Züheyr girü döndi. Hüseyn katuna geldi. İmâm daḥı yetmiş iki pehlivân ile dönüp karar-gâha geldiler. Bu yañadan 'Ömer-i naḥs leşkere daḥı kondı ol gice ârâm itdiler. Râvîler rivâyet iderler ki çün şabâḥ oldu. Güneş kan külesünden baş kaldırdı. 'Ömer-i naḥs buyurdi Ḥavâric kavmi at arḥasına geldiler. Her biri na'ra urup Sünnilere karşı durdılar şaflar bağladılar aña yerler durdılar kudretle. [77^a KV] Ol gün Cum'a günü idi. Hüseyn anı gördi kim Hâriciler yine suvâr olup yürüyüp kâşd-ı ḥânedân kıldılar. İmâm döndi yârenlerden yaña baḡdı. Meger anda bir şâḥâbe var idi. Katı pîr olmış idi. Resûl ḥâzret yârenlerinden idi. Ey adına Ṭurmâḡ Ḥakîm dirlerdi. Hüseyn aña destür virdi. Eyitdi sen pîrsin. Hem 'iyâlün çokdur. Dilerem bir selâmet yere varasın didi. Ol şâḥâbe ağladı eyitdi ya İmâm ben saña kıldım niçün beni idersin didi. Hüseyn eyitdi. Gereği oldur ki oḡlanlaruñ alup bir makâma varasın didi. Daḥı İmâm buyurdi beş deve virdiler ol şâḥâbe yüklerin yükledüp bunlaruñla vedâ' idüp ağlayu yola girdi toḡrı Kudûs'e gelüp anda karar [77^b KV] eyledi. Ol cemâ'at ortasundan ol gidince Hüseyn yârenlere eyitdi. Siz di dönmek gereksiz dilerem ki ben bunda kâlam ol oḡlancıklarım ile yarın kıyâmet gününde cennete sizññile bile girem. Bugün benüm alnuma ne yazıldıysa görem didi. Ol kavim anı işitdiler göz yâşın döküp ağlaşdılar iyitdiler. Ya server cânımız senññ yoluna fedâ olsun dilerüz ki bugün senññ önññde şehîd olavuz. Ta ki yarın kıyâmet gününde a'âlâ mertebe bulavuz didiler. Daḥı bir uğurdan zârın kıldı KV.

²⁷⁶⁴ dimişdi MA: dimiş idiki KV.

²⁷⁶⁵ oddan MA: odunla KV.

²⁷⁶⁶ tıdurmışlardı MA: tıdurun didi doldurdılar KV.

²⁷⁶⁷ çevre MA: çevreden KV.

²⁷⁶⁸ Od MA: Odun KV.

²⁷⁶⁹ görüp MA: gördiler KV.

²⁷⁷⁰ itdiler MA: ideler KV.

²⁷⁷¹ eylemek eziyetdür MA: itmeñ Cum'a günüdür KV.

dek şabr idüñ ol yanan od²⁷⁷² sâkin olsun. Gice şeb-hûn idelüm didi. Leşker anı işitdi²⁷⁷³ Hüseyn'ün halkı²⁷⁷⁴ çevre aldılar. Aşşam degin tırdılar. Beş gün idi.²⁷⁷⁵ Evlād-ı resül²⁷⁷⁶ bir içim [61^b MA] şu içmedi²⁷⁷⁷ idi. Evde²⁷⁷⁸ oğlancıklar feryād²⁷⁷⁹ iderlerdi. Şusuzluğdan zârluğ kılarlardı.²⁷⁸⁰ Pehlivānlar²⁷⁸¹ katı melül olmuşdı.²⁷⁸² Çün aşşam oldı.²⁷⁸³ Cihān karanluğ dutdı.²⁷⁸⁴ Hāricilerden²⁷⁸⁵ her taraftan at depdiler²⁷⁸⁶ yürüdiler. Her biri bir taraftan döndiler.²⁷⁸⁷ Hicr ibn Hicār bir yañadan yürüdi. Şit Rebî^c a bir yaña²⁷⁸⁸ yürüdi. Eşfet oğlu bir yaña²⁷⁸⁹ [78^b KV] yürüdi.²⁷⁹⁰ ‘Ömer-i naḥs bir yaña yürüdi. Sünniler bir yañadan²⁷⁹¹ ortaya aldılar. Oda yakın geldiler.²⁷⁹² Mü'minler anı gördiler.²⁷⁹³ Züheyr at depdi²⁷⁹⁴ İmām²⁷⁹⁵ Hüseyn katuna geldi. Yüz yere urdı.²⁷⁹⁶ Eyitdi ya İmām bu leşker²⁷⁹⁷ bize kaçd itdiler.²⁷⁹⁸ Yüz yere urdılar.²⁷⁹⁹ Bu sözi İmām Hüseyn katunda söylediler içlerinden biri.²⁸⁰⁰ Koptı feryād²⁸⁰¹ fiğān²⁸⁰² çarḥ[a]²⁸⁰³ irişdi. Anlaruñ zāresine çarḥ-ı felek vuḥūş tıyūr fiğān idüp melekler²⁸⁰⁴ özi göyendi. Yer²⁸⁰⁵ gök ‘arş kürs²⁸⁰⁶ bile

2772 +daḥı KV.

2773 işitdi MA: işidüp KV.

2774 halkı MA: cülüsün KV.

2775 idi MA: olmuşdı KV.

2776 +şalla'llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

2777 içmedi MA: içmemişler KV.

2778 Evde MA: Amma çok KV.

2779 +u fiğān KV.

2780 kılarlardı MA: kılurlardı KV.

2781 Pehlivānlar MA: Pehlūvānlar KV.

2782 olmuşdı MA: olmuşlardı KV.

2783 oldı MA: irişdi KV.

2784 dutdı MA: oldı KV.

2785 Hāricilerden MA: Hāriciler KV.

2786 depdiler MA: derdi KV.

2787 döndiler MA: yürüdiler KV.

2788 yaña MA: yañadan KV.

2789 yaña MA: yañadan KV.

2790 –yürüdi KV.

2791 bir yañadan MA: dūn anında KV.

2792 +çün KV.

2793 gördiler MA: gördi KV.

2794 at depdi MA: ilerü yürüdi KV.

2795 –İmām KV.

2796 urdı MA: urup KV.

2797 leşker MA: leşkerler yürüyüp KV.

2798 bize kaçd itdiler MA: bizi helāk itmege kaçd itdiler didi KV.

2799 –Yüz yere urdılar KV.

2800 Bu sözi İmām Hüseyn katunda söylediler içlerinden biri MA: Ol yetmiş iki kişi daḥ Hüseyn katuna gelüp bu sözi söyledi içlerinden bir ğirivv KV.

2801 +u KV.

2802 +itdi KV.

2803 çarḥ[a] MA: göklere KV.

2804 melekler MA: melekleruñ KV.

2805 +ve KV.

2806 kürs MA: kürsi KV.

ağladı. Birbirin²⁸⁰⁷ koşup gözlerinden²⁸⁰⁸ hasret yâşın ağıtdılar. Âhîret hakkını²⁸⁰⁹ helâl eylediler.²⁸¹⁰ Cenk aletün geyüp at²⁸¹¹ bindiler. İmām²⁸¹² Hüseyin'ün iki at[ı] var idi.²⁸¹³ Birine Zü'l-cenāh²⁸¹⁴ birine Edhem dirlerdi. [62^a MA/79^a KV] Buyurdu Edhem atını²⁸¹⁵ getürdiler. Hüseyin suvār oldu ilerü yürüdü.²⁸¹⁶ Pehlivānlar bile Hāriciler[e]²⁸¹⁷ karşı turdılar. Hüseyin ol Hāricilere²⁸¹⁸ eyitdi. Ya kavim Tañrı²⁸¹⁹ Hāzır'dur. Hayr şer ne kim²⁸²⁰ idersüz²⁸²¹ 'ākıbet anı bulursuz.²⁸²² Dünyāda şer işlemeñ ta ki²⁸²³ āhîretde hayr bulasın.²⁸²⁴ Dünyā kimseye vefā itmedi²⁸²⁵ fānidür. Her ne ki geldi vefāsuni²⁸²⁶ bulmadı gitdi.²⁸²⁷ Siz dañı gidersüz. Bugün baña kaçd idüp dīn²⁸²⁸ imandan geçüp āhîretde hālīñüz nice ola.²⁸²⁹ Ey hālā'ik bilmezsüz²⁸³⁰ ki dedem Muḥammed Muştafā²⁸³¹ atam 'Alīyye'l-Murtaẓā'dur.²⁸³² Eger müslümānsañuz²⁸³³ bize şefkāt idüñ esirgeñ Allāh dañı sizi esirgeye. Eger ehl-i dīneseñüz kīni terk idüñ.²⁸³⁴ Nāme yazup bizi luṭf-ile oḡudīñuz. Çünkü geldük niçün bize²⁸³⁵ zecr²⁸³⁶ idersüz bizi incidirsüz. Kendü aşñuza kendü [79^b KV] eliñüzle²⁸³⁷ aḡū kattıñuz²⁸³⁸ didi.²⁸³⁹ Şi'r²⁸⁴⁰

²⁸⁰⁷ Birbirin MA: Birbir KV.

²⁸⁰⁸ koşup gözlerinden MA: içün KV.

²⁸⁰⁹ hakkını MA: hakkın KV.

²⁸¹⁰ +āñır KV.

²⁸¹¹ –at KV.

²⁸¹² –İmām KV.

²⁸¹³ var idi MA: vardı KV.

²⁸¹⁴ +dirlerdi ve KV.

²⁸¹⁵ atını MA: atı KV.

²⁸¹⁶ yürüdü MA: geldi KV.

²⁸¹⁷ Hāriciler[e] MA: Hārici'ye KV.

²⁸¹⁸ +söyledi KV.

²⁸¹⁹ +Tebārek ve Te'ālā KV.

²⁸²⁰ kim MA: ki KV.

²⁸²¹ idersüz MA: idersiñüz KV.

²⁸²² bulursuz MA: görürsüz KV.

²⁸²³ –ta ki KV.

²⁸²⁴ bulasın MA: bulasız KV.

²⁸²⁵ itmedi MA: itme KV.

²⁸²⁶ vefāsuni MA: beḡā KV.

²⁸²⁷ –gitdi KV.

²⁸²⁸ dīn MA: dīnden KV.

²⁸²⁹ +didi KV.

²⁸³⁰ bilmezsüz MA: bilmezmişün KV.

²⁸³¹ +şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

²⁸³² 'Alīyye'l-Murtaẓā'dur MA: Murtaẓā 'Alī degül midür KV.

²⁸³³ müslümānsañuz MA: müslümānsız KV.

²⁸³⁴ –esirgeñ Allāh dañı sizi esirgeye. Eger ehl-i dīneseñüz kīni terk idüñ evvel KV.

²⁸³⁵ –bize KV.

²⁸³⁶ zecr MA: zehir KV.

²⁸³⁷ eliñüzle MA: eliñüz ile KV.

²⁸³⁸ kattıñuz MA: katarsız KV.

²⁸³⁹ +dañı işbu şi'ri eyitdi KV.

²⁸⁴⁰ –Şi'r KV.

Tańrı'dan qorqun eya qavm-i zulüm
Muştafa'dan utanuñ ey qavm-i şüm

Bellidir kim neylesin dünyāda
Azduñuzca üş güli turur ölüm

Nām nit ki külli elden qodıñız
[62^b MA] Başımuza qaşd kılduñuz bizüm

Dādımuızı illā senden yādigār
Üstümüze hāzırdur ya qavm-i şüm

Yarın ileteler zebāniler sizi
Tamı kim yıyesüz anlara zuqqūm

Kimse qalmadı dünyā vefā
Qalmayıser hem size budur bilür

Vay aña kim āhiretde mudde^c i
Yaqasından tutıser anı ölüm²⁸⁴¹

²⁸⁴¹ Tańrı'dan qorqun eya qavm-i zulüm
Muştafa'dan utanuñ ey qavm-i şüm

Bellidir kim neylesin dünyāda
Azduñuzca üş güli turur ölüm

Nām nit ki külli elden qodıñız
Başımuza qaşd kılduñuz bizüm

Dādımuızı illā senden yādigār
Üstümüze hāzırdur ya qavm-i şüm

Yarın ileteler zebāniler sizi
Tamı kim yıyesüz anlara zuqqūm

Kimse qalmadı dünyā vefā
Qalmayıser hem size budur bilür

Vay aña kim āhiretde mudde^c i
Yaqasından tutıser anı ölüm MA:

Tańrı'dan qorqun eya qavm-i zulüm
Muştafa'dan utanuñ ey qavm-i şüm

Bellidür ki neylesin dünyāda
Azduñuzdan üş gelüvirür ölüm

Nāmu nit ki dīnd elden qodıñız
Başımuza qaşd kılduñuz bizüm

Dādımuızı ile sizden dār-kār
Üstümüze hāzır ol ya qavm-i şüm

Yarın ileteler zebāniler sizi
Tamuda kim yiye raqıq-i zuqqūm

Meclis²⁸⁴² Çün Hüseyn bu sözi²⁸⁴³ didi. Dağı söyleye tırurken²⁸⁴⁴ la^c net²⁸⁴⁵ Ömer-i naḥs buyurdi on biñ kişi tır-bārān²⁸⁴⁶ eylediler.²⁸⁴⁷ Hüseyn'i ortaya aldılar. İmām dağı²⁸⁴⁸ kılķana²⁸⁴⁹ yapışdı.²⁸⁵⁰ Anlara karşı oturdi.²⁸⁵¹ Kılķana çok ok döküldi. Atuñ [80^a KV] tenindeki²⁸⁵² ok biñden artuķ idi.²⁸⁵³ Katı zaḥm-dār olup ķan çok aķmışdı.²⁸⁵⁴ Diledi kim²⁸⁵⁵ yine nāgāh Hüseyn'ün ķoluna ok-ıla zaḥm urdılar. Kān revān oldu. İmām na^c ra urup²⁸⁵⁶ girü döndi. Yārenler ķatuna geldi. Pehlivānlar seyyid ķatuna cemī^c²⁸⁵⁷ oldılar. Kılķanda elli yedi ok var idi. Şaydılar²⁸⁵⁸ atuñ ḥod teni ķalbura dönmişdi.²⁸⁵⁹ Kān çok aķup²⁸⁶⁰ ķuvveti ķalmamışdı.²⁸⁶¹ At²⁸⁶² düşdi cān virdi.²⁸⁶³ Hüseyn anı [63^a MA] gördi katı āvāz-ile āh eyledi²⁸⁶⁴ aġladı. Zīrā Edhem atı igen²⁸⁶⁵ severdi. Sünniler²⁸⁶⁶ bu ḥālī gördiler. Her biri cūş [u] ḥurūş eylediler. Kāsım ve İbrāhim ve²⁸⁶⁷ Ḥāsen oġlanları na^c ra urdılar. Ḥāricilere²⁸⁶⁸ at şaldılar. Arslan gibi ḥaml eylediler. Hem kemā-kim urdılar.²⁸⁶⁹ Amān virmediler.²⁸⁷⁰ Kılıķ koydılar.²⁸⁷¹ [80^b KV] Hüseyn²⁸⁷²

Kimseye ķalmadı dünyāda vefā
 Kılmayiser hem size budur bilür

Vay aña kim āḥiretde mudde^c i
 Yaķasından tūtiser anı ölüm KV.

2842 –meclis KV.

2843 sözi MA: sözleri KV.

2844 söyleye tırurken MA: söyleyüp dururken KV.

2845 –la^c net KV.

2846 tır-bārān MA: tır u bārān KV.

2847 eylediler MA: itdiler İmām KV.

2848 –İmām dağı KV.

2849 kılķana MA: kılķan KV.

2850 yapışdı MA: bindi KV.

2851 oturdi MA: tıtdı KV.

2852 tenindeki MA: etündeki KV.

2853 +at KV.

2854 aķmışdı MA: aķmış idi KV.

2855 kim MA: ki KV.

2856 urup MA: urdı KV.

2857 cemī^c MA: cem^c KV.

2858 –Şaydılar KV.

2859 dönmişdi MA: dönmiş idi KV.

2860 aķup MA: aķdı KV.

2861 ķalmamışdı MA: ķalmamış idi KV.

2862 –At KV.

2863 +çün KV.

2864 āvāz-ile āh eyledi MA: rıķķatle KV.

2865 igen MA: ziyāde KV.

2866 –Sünniler KV.

2867 –ve KV.

2868 Ḥāricilere MA: Ḥāriciler KV.

2869 Hem kemā-kim urdılar MA: Her kime kim irseler KV.

2870 virmediler MA: virmeyüp dilerdi idi KV.

2871 –Kılıķ koydılar KV.

2872 +Hüseyn KV.

2873 anı gördiler.²⁸⁷⁴ Ebū Bekr ʿAvn²⁸⁷⁵ ʿAbbās²⁸⁷⁶ ʿÖmer²⁸⁷⁷ Kāsım yigirmi
 er-ile bunlara daḥı ḥaml kıldılar. Her²⁸⁷⁸ bir taraftan²⁸⁷⁹ naʿ ra urup yürüdiler. ʿAzīm-i
 cenk eylediler. Bir sāʿ atde²⁸⁸⁰ kiştten başta²⁸⁸¹ kopardılar.²⁸⁸² Ol on biñ kişi şaydılar
 getürdiler. ʿÖmer-i naḥs üstine dökdiler.²⁸⁸³ Ḥavāric kumandan feryād²⁸⁸⁴ fiḡān
 belürdi.²⁸⁸⁵ ʿÖmer-i naḥs didi²⁸⁸⁶ Cevāz ibn²⁸⁸⁷ Eşfet ilerü yürüdi. Yigirmi biñ er-ile
 pehlivānları ortaya aldılar.²⁸⁸⁸ Ḥüseyn kardaşları ve Ḥasen oğlanları yigirmi kişiyle
 kendüleri²⁸⁸⁹ yigirmi biñ ere urdılar. Hīç kapuvirdiler²⁸⁹⁰ arslan gibi ögürüp²⁸⁹¹ ejderhā
 gibi cenk itdiler.²⁸⁹² Leşker içinde hay huy kopdı.²⁸⁹³ Bir dem içinde biñ ikiyüz²⁸⁹⁴ elli
 Ḥārici toprağa bıraḡdılar. Ḥüseyn kardaşı ʿAbbās ibn²⁸⁹⁵ ʿAlī²⁸⁹⁶ naʿ ra urdılar.²⁸⁹⁷ Kılıç
 elinde²⁸⁹⁸ ʿÖmer-i naḥs ḥaml eyledi.²⁸⁹⁹ Ol [81^a KV] ʿasker²⁹⁰⁰ ki [63^b MA] yürüdi.²⁹⁰¹
 Nāḡāḥ şu kātuna iriştiler.²⁹⁰² At şu gördi der-ḥāl²⁹⁰³ şuya girdi. Yedi gün²⁹⁰⁴ şu²⁹⁰⁵
 içmemişdi.²⁹⁰⁶ At²⁹⁰⁷ şu içdi. ʿAbbās bin ʿAlī²⁹⁰⁸ diledi ki²⁹⁰⁹ kendi daḥı şu içe. Döndi

2873 +daḥı KV.

2874 gördiler MA: görüp KV.

2875 +ve KV.

2876 +ve KV.

2877 +ve KV.

2878 +biri KV.

2879 +ḥamle kıldılar KV.

2880 sāʿ atde MA: sāʿ a[t]den KV.

2881 başta MA: yaştā KV.

2882 kopardılar MA: kıldılar KV.

2883 dökdiler MA: berkit[di]ler KV.

2884 +u KV.

2885 belürdi MA: dādı girilürdi KV.

2886 didi MA: buyurdi Ḥürrʿāzin KV.

2887 –Cevāz ibn KV.

2888 pehlivānları ortaya aldılar MA: bunlara muḡābil oldılar KV.

2889 Ḥüseyn kardaşları ve Ḥasen oğlanları yigirmi kişiyle kendüleri MA: bunlar daḥı kendülerin ol

KV.

2890 kapuvirdiler MA: kapuvirmediler KV.

2891 ögürüp MA: ḡayḡurup KV.

2892 itdiler MA: iderler KV.

2893 kopdı MA: kopardılar KV.

2894 ikiyüz MA: yüz KV.

2895 ibn MA: bin KV.

2896 +elinde kılıç KV.

2897 urdılar MA: urup KV.

2898 –Kılıç elinde KV.

2899 eyledi MA: eylediler KV.

2900 ʿasker MA: çeri KV.

2901 yürüdi MA: yarılı KV.

2902 iriştiler MA: iriştı KV.

2903 der-ḥāl MA: ḥāl KV.

2904 +idi KV.

2905 –şu KV.

2906 içmemişdi MA: içmedi idi KV.

2907 At MA: Gördi KV.

2908 –bin ʿAlī KV.

2909 ki MA: kim KV.

eydür revā degildür ki ben şu içem.²⁹¹⁰ Yārenlerüm yoldaşlarum ulu qarındaşum²⁹¹¹ Hüseyn yedi gündür şu içmemişdi.²⁹¹² Revā degildür²⁹¹³ ki şimdi²⁹¹⁴ şu içem.²⁹¹⁵ Ata mahmūz urdı şudan çıkdı. Na‘ra urup girü leşkere hamle eyledi. Aña kimse qarşu tırmadı.²⁹¹⁶ Pehlivānlarla buluşup girü döndiler.²⁹¹⁷ İmām katuna geldiler. Ya²⁹¹⁸ Emīre’l-Mü’mīnīn eger bir içim şu olsa cihān halkı gelürlerse anlardan yüz çevirmeyeydük didiler.²⁹¹⁹ Her birinün gözleri kan-ile yāşa²⁹²⁰ dönmüşdi. Yerden kalkan toz ağızlarından bālçık²⁹²¹ olmuşdi.²⁹²² [81^b KV] Söylemege dilleri dönmezdi.

Hikāyet²⁹²³ Rāvīler²⁹²⁴ rivāyet iderler ki²⁹²⁵ ‘Abbās tenünde üç yüz ok var idi. Amma Allāh²⁹²⁶ Te‘ālā anı pekledi hīç²⁹²⁷ bir yerine ziyān irişmedi.²⁹²⁸ Hemān²⁹²⁹ şusuzluk bunları zebūn eyledi.²⁹³⁰ Kerbelā havāsı cehennem oduna²⁹³¹ beñzerdi. Çün²⁹³² ahşām irişdi.²⁹³³ Yārenler İmām katuna²⁹³⁴ cem‘ oldılar. Hāricīler atdan inmediler. [64^a MA] ‘Ömer-i naḥs didi Hüseyn’ün ḥayl-i ḥanesūni çevre aldılar.²⁹³⁵ ‘Ömer-i naḥs eyitdi. Eger benüm sözümü tutmazsañuz²⁹³⁶ bugün biz bunda²⁹³⁷ helāk olduḡ idi.²⁹³⁸ Bunlar yedi gündür şu içmediler²⁹³⁹ böyle cenk iderler. Vay eger şu içelerdi²⁹⁴⁰ bize iş kılalardı²⁹⁴¹

²⁹¹⁰ +benüm KV.

²⁹¹¹ qarındaşum MA: qarındaşlarum KV.

²⁹¹² içmemişdi MA: içmemişler KV.

²⁹¹³ degildür MA: olmaya KV.

²⁹¹⁴ şimdi MA: ben KV.

²⁹¹⁵ +didi KV.

²⁹¹⁶ qarşu tırmadı MA: muḳābil olmadı KV.

²⁹¹⁷ döndiler MA: döndi KV.

²⁹¹⁸ –Ya KV.

²⁹¹⁹ didiler MA: didi KV.

²⁹²⁰ kan-ile yāşa MA: ḫana KV.

²⁹²¹ +gibi KV.

²⁹²² olmuşdi MA: olmuş idi KV.

²⁹²³ –Hikāyet KV.

²⁹²⁴ +şöyle KV.

²⁹²⁵ ki MA: kim KV.

²⁹²⁶ +Tebārek ve KV.

²⁹²⁷ –hīç KV.

²⁹²⁸ irişmedi MA: gelmedi KV.

²⁹²⁹ –Hemān KV.

²⁹³⁰ eyledi MA: eylemiş idi KV.

²⁹³¹ او دینه KV. او دینه KV.

²⁹³² Çün MA: Çok KV.

²⁹³³ irişdi MA: oldı KV.

²⁹³⁴ +geldiler KV.

²⁹³⁵ –‘Ömer-i naḥs didi Hüseyn’ün ḥayl-i ḥanesūni çevre aldılar KV.

²⁹³⁶ دو تماز سكر MA: طومر سكر KV.

²⁹³⁷ –biz bunda KV.

²⁹³⁸ olduḡ idi MA: olurduḡ KV.

²⁹³⁹ içmediler MA: içmedi KV.

²⁹⁴⁰ içelerdi MA: içeydi KV.

²⁹⁴¹ bize iş kılalardı MA: iş kılalardı bize KV.

‘ālemde dāsītān olayduḡ.²⁹⁴² Ya ḡavim bunlaruñ her birisi bir²⁹⁴³ ser-firāzduḡ. Benī Hāṣim pehlivānları ve Ḥicāz arslanlarıduḡ. Eger şu içüp cenge²⁹⁴⁴ girseler²⁹⁴⁵ kimse anlara muḡābil olmaya. Ya Ḥüseyn²⁹⁴⁶ vaṣiyeti terk idüp Ḥüseyn kılıç [82^a KV] çekerse aña kimse ḡarṣu ṡurur.²⁹⁴⁷ Meger kendüsi²⁹⁴⁸ ḡoṣluḡa rızā vire²⁹⁴⁹. Zinhār anlara şu virmenñ.²⁹⁵⁰ Ḳatı zebūn olmışlardur didi. Ol gice danışık idüp atdan indiler²⁹⁵¹ ‘Ömer-i naḡs.²⁹⁵² Çün ṣabāḡ oldı. Ḥüseyn pehlivānlarla suvār oldı.²⁹⁵³ Ḥāricilere ḡarṣu vardılar.²⁹⁵⁴ Ḥüseyn ḡardaşı ‘Abbās ḡaçdı.²⁹⁵⁵ Eyitdi ya ḡardaṣ²⁹⁵⁶ olmasun ki dün gelen cenk arasına giresün²⁹⁵⁷ Ḥāricilerden saña bir ziyān iriṣe didi.²⁹⁵⁸ ‘Abbās eyitdi. Ya İmām hele sen bir²⁹⁵⁹ himmet eyleñüz ki²⁹⁶⁰ bu ‘āṣi ḡavmi²⁹⁶¹ ben neylerem didi. Yetmiş iki pehlivānla²⁹⁶² seksan iki²⁹⁶³ biñ ere²⁹⁶⁴ ḡarṣu [64^b MA] ṡurdılar.²⁹⁶⁵ Pehlivānlar içinde Müslim oḡlı ‘Abdu’llāḡ ilerü geldi. Seyyide du‘ā kıldı.²⁹⁶⁶ Eyitdi ya Emire’l-Mü’miñ benüm atam ḡarındaṣlarum bu ḡavim elinde ṣehīd oldılar. Buyur²⁹⁶⁷ meydāne gireyüm²⁹⁶⁸ [82^b KV] bunlardan dādımı²⁹⁶⁹ alayum.²⁹⁷⁰ İmām²⁹⁷¹ Ḥüseyn anı işitdi. Eyitdi²⁹⁷² ey ciger kūṣelerüm²⁹⁷³ ḡorḡarum ki bu ṡālimler saña²⁹⁷⁴ ziyān iderler. Ṣabr eyle

²⁹⁴² olayduḡ MA: olaydı KV.

²⁹⁴³ bir MA: bize KV.

²⁹⁴⁴ –cenge KV.

²⁹⁴⁵ girseler MA: gelseler KV.

²⁹⁴⁶ –Ḥüseyn KV.

²⁹⁴⁷ ṡurur MA: duramaz KV.

²⁹⁴⁸ kendüsi MA: kendü KV.

²⁹⁴⁹ ḡoṣluḡa rızā vire MA: kereminden vaz gele KV.

²⁹⁵⁰ +ki KV.

²⁹⁵¹ indiler MA: inmediler KV.

²⁹⁵² –‘Ömer-i naḡs KV.

²⁹⁵³ oldı MA: olup KV.

²⁹⁵⁴ +İmām KV.

²⁹⁵⁵ ḡaçdı MA: geldi KV.

²⁹⁵⁶ ḡardaṣ MA: ḡarındaṣum KV.

²⁹⁵⁷ giresün MA: giresin KV.

²⁹⁵⁸ –didi KV.

²⁹⁵⁹ –bir KV.

²⁹⁶⁰ eyleñüz ki MA: eyle gör ki KV.

²⁹⁶¹ ḡavmi MA: ḡavme KV.

²⁹⁶² pehlivānla MA: pehlivān ile Ḥüseyn KV.

²⁹⁶³ –iki KV.

²⁹⁶⁴ ere MA: Ḥāriciler KV.

²⁹⁶⁵ ṡurdılar MA: ṡurdı KV.

²⁹⁶⁶ kıldı MA: eyledi KV.

²⁹⁶⁷ Buyur MA: Bugün KV.

²⁹⁶⁸ gireyüm MA: gireyin KV.

²⁹⁶⁹ dādımı MA: دادومی KV.

²⁹⁷⁰ alayum MA: alayın didi KV.

²⁹⁷¹ –İmām KV.

²⁹⁷² –Eyitdi KV.

²⁹⁷³ kūṣelerüm MA: kūṣem KV.

²⁹⁷⁴ +bir KV.

didi. ‘Abdu’llāh eyitdi ya İmām Resūl ‘a[leyhi’s-selā]m²⁹⁷⁵ hürmeti-içün²⁹⁷⁶ baña destür vir meydāne gireyüm. Alnuma ne yazıldıysa göreyüm²⁹⁷⁷ didi. İmām anı gördi eyitdi çünki and virdüñ.²⁹⁷⁸ Ya ‘Abdu’llāh var²⁹⁷⁹ seni²⁹⁸⁰ Allāh²⁹⁸¹ Te‘ālā’ya işmarladum didi. ‘Abdu’llāh cenk aletün giydi²⁹⁸² atına suvār oldı.²⁹⁸³ On sekiz yaşında idi.²⁹⁸⁴ Hezārān Rüstem İsfendiyār onıñ öñünde hacıl idi. At depdi²⁹⁸⁵ meydāne girdi. Na‘ra urdı.²⁹⁸⁶ Çağırdı ve eyitdi. Ey kavm-i şüm²⁹⁸⁷ Müslim oğlu ‘Abdu’llāh benüm. Atam ve²⁹⁸⁸ kardaşlarım²⁹⁸⁹ şehīd oldılar. Bugün ben dağı²⁹⁹⁰ Hānedān-ı Muḥammed ve ‘Alī ‘aşkına cānı fedā kılarım. [83^a KV] Ārzünü gönder²⁹⁹¹ cenk idelüm didi. ‘Ömer-i naḥs didi²⁹⁹² Zammu Ḥamīr²⁹⁹³ meydāne girdi. ‘Abdu’llāh beraber geldi. Oğlan [65^a MA] diyü i‘tibār itmedi. Eyitdi ya²⁹⁹⁴ oğlan gel berü uruşalum. Seni babaña qarındaşlaruña kavuşdurayın didi.²⁹⁹⁵ ‘Abdu’llāh eyitdi gel²⁹⁹⁶ atımı tonumı saña al tek beni öldürme didi.²⁹⁹⁷ Zammu²⁹⁹⁸ Ḥamīr anı gerçek²⁹⁹⁹ şandı ilerü yürüdi.³⁰⁰⁰ Yakın geldiği vakit ‘Abdu’llāh ol la‘ine bir kılıç urdı. Yarısı³⁰⁰¹ havāya perrān gitdi³⁰⁰² yarısı³⁰⁰³ at arkasına³⁰⁰⁴ kaldı. Pehlivān çekdi ayağundan berü³⁰⁰⁵ aldı. Getürdi havāya atdı. İnerken bir kılıç urdı. İki

²⁹⁷⁵ –‘a[leyhi’s-selā]m KV.

²⁹⁷⁶ +şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

²⁹⁷⁷ göreyüm MA: göreyin KV.

²⁹⁷⁸ –çünki and virdüñ KV.

²⁹⁷⁹ +ki KV.

²⁹⁸⁰ +yeri göği yaradan KV.

²⁹⁸¹ +Tebārek ve KV.

²⁹⁸² giydi MA: giyüp KV.

²⁹⁸³ +dağı KV.

²⁹⁸⁴ +şād KV.

²⁹⁸⁵ at depdi MA: atuna binüp KV.

²⁹⁸⁶ urdı MA: urup KV.

²⁹⁸⁷ +‘aşı ben KV.

²⁹⁸⁸ –ve KV.

²⁹⁸⁹ kardaşlarım MA: qarındaşlarım KV.

²⁹⁹⁰ –ben dağı KV.

²⁹⁹¹ Ārzünü gönder MA: Er vir KV.

²⁹⁹² didi MA: buyurdi KV.

²⁹⁹³ Zammu Ḥamīr MA: Ḥatm Ḥamīr KV.

²⁹⁹⁴ ya MA: ey KV.

²⁹⁹⁵ berü uruşalum. Seni babaña qarındaşlaruña kavuşdurayın didi MA: in atıñdan seni ‘Ömer-i naḥs kıtuna ileteyüm tā ki cānıñı saña bağışlayayım didi KV.

²⁹⁹⁶ +imdi KV.

²⁹⁹⁷ saña al tek beni öldürme didi MA: al git didi KV.

²⁹⁹⁸ –Zammu KV.

²⁹⁹⁹ anı gerçek MA: giçecek KV.

³⁰⁰⁰ yürüdi MA geldi KV.

³⁰⁰¹ Yarısı MA: Yarısı KV.

³⁰⁰² gitdi MA: oldı KV.

³⁰⁰³ yarısı MA: yarısı KV.

³⁰⁰⁴ arkasına MA: üstinde KV.

³⁰⁰⁵ –berü KV.

pāre eyledi. Ol leşker anuñ bahādırlıǵuña³⁰⁰⁶ hayrān qaldılar.³⁰⁰⁷ ‘Abdu’llāh na‘ra urdı.³⁰⁰⁸ Er diledi Žammu Ḥamir’uñ³⁰⁰⁹ bir oǵlı var idi.³⁰¹⁰ Aña Kāmid Ḥamd³⁰¹¹ dirlerdi. Çün atası³⁰¹² öldüğün³⁰¹³ gördi [83^b KV] āh eyledi. Yağasın yırttı.³⁰¹⁴ At depdi meydāne girdi. ‘Abdu’llāh’uñ öñün aldı.³⁰¹⁵ ‘Abdu’llāh eyitdi. Ya³⁰¹⁶ nā-be-kār gel seni daǵı³⁰¹⁷ ataña qavuşdırayın.³⁰¹⁸ Cehennemde aña yoldaş ol³⁰¹⁹ didi. Ol³⁰²⁰ la‘in ire³⁰²¹ geldi ḥaml³⁰²² eyledi.³⁰²³ Pehlivān ‘ālem anuñ ḥamlesin men‘ eyledi.³⁰²⁴ ‘Abdu’llāh daǵı aña³⁰²⁵ bir süngü³⁰²⁶ urdı.³⁰²⁷ Qalkān döndi la‘inüñ³⁰²⁸ qalkānundan³⁰²⁹ geçdi.³⁰³⁰ [65^b MA] Gögsüne tokundı³⁰³¹ baǵrundan³⁰³² çıqdı.³⁰³³ Cān[ı] cehennem[e] işmarladı. Ol gün ‘Abdu’llāh öyleye dek³⁰³⁴ meydānda³⁰³⁵ otuz iki Ḥārici öldürdi ve³⁰³⁶ na‘ra urup er diledi. Çok zamān geçdi³⁰³⁷ ayruq kimse gelmedi. At başuñ³⁰³⁸ çevirdi İmām qatuna geldi. Dili damaǵı qurumuş āh eyledi. Cigeründen bir pāre qan aǵzına geldi yere bıraǵdı.³⁰³⁹ Baña bir içim şu olsa deyü³⁰⁴⁰ zār [84^a KV] eyledi.³⁰⁴¹ Başladı şı‘r eyitdi.³⁰⁴²

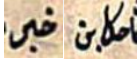
³⁰⁰⁶ bahādırlıǵuña MA: bahālıǵuña KV.

³⁰⁰⁷ qaldılar MA: qaldı KV.

³⁰⁰⁸ urdı MA: urup KV.

³⁰⁰⁹ Žammu Ḥamir’uñ MA: Ḥatm Ḥamir’uñ KV.

³⁰¹⁰ var idi MA: vardı KV.

³⁰¹¹ Kāmid Ḥamd MA: KV.

³⁰¹² –atası KV.

³⁰¹³ öldüğün MA: ḥālını KV.

³⁰¹⁴ yırttı MA: yarı KV.

³⁰¹⁵ –‘Abdu’llāh’uñ öñün aldı KV.

³⁰¹⁶ Ya MA: Ey KV.

³⁰¹⁷ –daǵı KV.

³⁰¹⁸ +ki ol saña KV.

³⁰¹⁹ yoldaş ol MA: göyer KV.

³⁰²⁰ –Ol KV.

³⁰²¹ ire MA: ilerü KV.

³⁰²² ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁰²³ eyledi MA: kıldı KV.

³⁰²⁴ Pehlivān ‘ālem anuñ ḥamlesin men‘ eyledi MA: ‘Abdullāh anuñ ḥamlesin men‘ idüp süngüsün eline alup Ḥārici’ye ḥamle eyledi. La‘in qalkān tutdı KV.

³⁰²⁵ –daǵı aña KV.

³⁰²⁶ +ile KV.

³⁰²⁷ +ki KV.

³⁰²⁸ –qalkān döndi la‘inüñ KV.

³⁰²⁹ qalkānundan MA: qalkandan KV.

³⁰³⁰ geçdi MA: geçüp KV.

³⁰³¹ tokundı MA: doqunup KV.

³⁰³² +öte KV.

³⁰³³ +la‘in KV.

³⁰³⁴ dek MA: degin KV.

³⁰³⁵ meydānda MA: meydānı tutdı KV.

³⁰³⁶ ve MA: girü KV.

³⁰³⁷ geçdi MA: göydi KV.

³⁰³⁸ باشك MA: باشين KV.

³⁰³⁹ bıraǵdı MA: tükürdi KV.

Eydür ey zeynü'l-beşer budur hemân
Şuya buñaldum kıatıdur pehlivân

Bir içim şu olaydı ya pehlivân
Virmiyeydüm bunlara bir dem emân

Anamuñ karındaşlarımıñ kanını
Alaydım ben bunlardan der-zemân

İş kılaydum bunlara yaluñuz ben
Ta kıyâmetdeken söyleneydi destân

Nideyin şudan çü geldüm ya emîn
Tâkatım kalmadı ya fahr-i cihân³⁰⁴³

Meclis³⁰⁴⁴ Çünkü 'Abdu'llâh bu sözleri didi. Ol yârenler³⁰⁴⁵ feryâd³⁰⁴⁶ figân
kopardılar.³⁰⁴⁷ Göz yaşunı yer yüzine revân oldılar.³⁰⁴⁸ Bir zamân ağlaştılar. Firâk

³⁰⁴⁰ –deyü KV.

³⁰⁴¹ eyledi MA: idüp KV.

³⁰⁴² Başladı şi'r eyitdi MA: İş bu şi'ri okudu KV.

³⁰⁴³ Eydür ey zeynü'l-beşer budur hemân

Şuya buñaldum kıatıdur pehlivân

Bir içim şu olaydı ya pehlivân
Virmiyeydüm bunlara bir dem emân

Anamuñ karındaşlarımıñ kanını
Alaydım ben bunlardan der-zemân

İş kılaydum bunlara yaluñuz ben
Ta kıyâmetdeken söyleneydi destân

Nideyin şudan ... ya emîn
Tâkatım kalmadı ya fahr-i cihân MA:

Eydür ey zeynü'l-beşer budur hemân
Şuya buñaldum kıatıdur ya pehlivân

Bir içim şu olsaydı ya pehlivân
Virmiyeydüm bunlara bu dem İmâm

Anamuñ karındaşlarımıñ kanını
Alaydım bunlardan der-zemân

İş kılaydum yaluñuz bunlara ben
Ta kıyâmet söyleneydi dâsitân

Nideyin şudan buñaldum ya emîn
Tâkatım kalmadı ya fahr-i cihân KV.

³⁰⁴⁴ –Meclis KV.

³⁰⁴⁵ yârenler MA: yârenlerden KV.

³⁰⁴⁶ +u KV.

³⁰⁴⁷ kopardılar MA: kopdı KV.

³⁰⁴⁸ göz yaşunı yer yüzine revân oldılar MA: gözleründen yaş yerine kan revân eylediler KV.

itdiler.³⁰⁴⁹ Bir zamāndan soñra Hür-ü Rāzīn³⁰⁵⁰ ilerü geldi. Meydān[e] girmege destür diledi.³⁰⁵¹ Şi' r³⁰⁵² āgāz eyledi.

Biñ cān hezārān [66^a MA] cān fedā olsun mezīd
Evvel Āhīr Şāh-ı Merdān bir mezīd

[84^b KV] Dünyāda cān bırağdı
Āhīretde bulsun biñ biñ mezīd

Her ki ' aşkına gönülde gizledi
Aña dünyā āhīret mülki mezīd

Birbirinden kim yuları ayıra
Ŧamu içinde oliserler kādīd

Muħannağ la' net ' Ömer-i nağs bī-vefā
Şad-hezārān nām la' net Yezīd

Her ki düşmāndur Muħammed āline
Rağmet aña oliser nā-bedīd nā-ebed³⁰⁵³

³⁰⁴⁹ –fīrāğ itdiler KV.

³⁰⁵⁰ Hür-ü Rāzīn MA: Hür bin KV.

³⁰⁵¹ diledi MA: dileyüp KV.

³⁰⁵² Şi' r MA: İşbu şi' ri KV.

³⁰⁵³ Biñ cān hezārān cān fedā olsun mezīd
Evvel Āhīr Şāh-ı Merdān bir mezīd

Dünyāda cān bırağdı
Āhīretde bulsun biñ biñ mezīd

Her ki ' aşkına gönülde gizledi
Aña dünyā āhīret mülki mezīd

Birbirinden kim yuları ayıra
Ŧamu içinde oliserler kādīd

Muħannağ la' net ' Ömer-i nağs bī-vefā
Şad-hezārān nām la' net Yezīd

Her ki düşmāndur Muħammed āline
Rağmet aña oliser nā-bedīd nā-ebed MA:

Biñ hezārān cān fedā olsun mezīd
Evvel Āhīr Şāh-ı Merdān bir mezīd

Dünyāda ... senüñ
Āhīretde bulsun biñ biñ mezīd

Her ki ' aşkıni gönülde gizledi
Ola dünyā ve āhīret mülki mezīd KV.

Meclis Hürri çünkü bu şi'ri okudu İmâm Hüseyn aña destür virdi. Atına kâncı urup meydâne geldi. Na'ra urup çağırđı eyitdi. Ey kavm-i şüm-ı bî-hayâ Resûl 'aleyhi's-selâm[']a niçün düşmân oldıñuz dîni îmanı elden kôdñuz didi. 'Ömer-i naşs eyitdi. Hey bu nâ-be-kârı söyletmeyin yoşsa leşkeri azdırur didi. Ortaya aldılar tîr-bârân³⁰⁵⁴ eylediler. Nâgâh Hürri'ün bağına bir ok tokundı ve eñsesünden çıkđı. Hürri atdan yıkıldı. Bu yaña Muhammed ibn Miqdâr Dücâne oğı 'Abdu'llâh'la at depdi. Na'ra urdılar girdiler. Hürri[']u alup Hüseyn katuna getürdiler. Hürri İmâm Hüseyn[']i gördi ve eyitdi ya Emîre'l-Mü'minîn baña bir içim şuya [66^b MA] meded eylegil didi. Şehâdet kelimesünü getürdi. Cân-ı şirîni Hallâku'l 'Azîm'e teslim eyledi. Hüseyn anı gördi zâr zâr ağladı ve eyitdi. Ya Hürri maş'ad-ı şıdka irişdüñ. Civâr-ı hâzrete kavuştuñ. Mûnisiñ Hürri olduñ didi. Muhammed'le 'Abdu'llâh durmadılar. Ol 'askere girü hamle kıldılar. Leşâkir içinde girdiler her taraftan kılıç koydular. La'net 'Ömer-i naşs eyitdi ki bilüñ Miqdâr oğı Muhammed'dür. Bir[i] Dücâne oğı 'Abdu'llâh'dur. Nâm-dâr kimselerdür. Leşkerden çıkarmañ öldürüñ didi. Dücâne oğı eydür ya Muhammed düşümde atamı gördüm. Baña³⁰⁵⁵ eydür ya 'Abdu'llâh³⁰⁵⁶ berü yüzden yaña gele ki bunda âb-ı zülâl çokdur didi. Beni katuna okudu didi³⁰⁵⁷. Miqdâr oğı Muhammed³⁰⁵⁸ eyitdi ya 'Abdu'llâh vallâhi imdi sen³⁰⁵⁹ girü dön. Yârenler katuna var didi. 'Abdu'llâh eyitdi vallâhi ben³⁰⁶⁰ cân³⁰⁶¹ şehîd itmege isterem. Resûl³⁰⁶² 'a[leyhi's-selâ]m³⁰⁶³ nûrî hürmeti-çün³⁰⁶⁴ dönmezem didi. Çünkü meşgûl oldu. La'net³⁰⁶⁵ 'Ömer-i naşs didi³⁰⁶⁶ kırk

³⁰⁵⁴ tîr-bârân MA: tîr u bârân KV.

³⁰⁵⁵ –Meclis Hürri çünkü bu şi'ri okudu İmâm Hüseyn aña destür virdi. Atına kâncı urup meydâne geldi. Na'ra urup çağırđı eyitdi. Ey kavm-i şüm-ı bî-hayâ Resûl 'aleyhi's-selâm[']a niçün düşmân oldıñuz dîni îmanı elden kôdñuz didi. 'Ömer-i naşs eyitdi. Hey bu nâ-be-kârı söyletmeyin yoşsa leşkeri azdırur didi. Ortaya aldılar tîr-bârân eylediler. Nâgâh Hürri'ün bağına bir ok tokundı ve eñsesünden çıkđı. Hürri atdan yıkıldı. Bu yaña Muhammed ibn Miqdâr Dücâne oğı 'Abdu'llâh'la at depdi. Na'ra urdılar girdiler. Hürri[']u alup Hüseyn katuna getürdiler. Hürri İmâm Hüseyn[']i gördi ve eyitdi ya Emîre'l-Mü'minîn baña bir içim şuya meded eylegil didi. Şehâdet kelimesünü getürdi. Cân-ı şirîni Hallâku'l 'Azîm'e teslim eyledi. Hüseyn anı gördi zâr zâr ağladı ve eyitdi. Ya Hürri maş'ad-ı şıdka irişdüñ. Civâr-ı hâzrete kavuştuñ. Mûnisiñ Hürri olduñ didi. Muhammed'le 'Abdu'llâh durmadılar. Ol 'askere girü hamle kıldılar. Leşâkir içinde girdiler her taraftan kılıç koydular. La'net 'Ömer-i naşs eyitdi ki bilüñ Miqdâr oğı Muhammed'dür. Bir[i] Dücâne oğı 'Abdu'llâh'dur. Nâm-dâr kimselerdür. Leşkerden çıkarmañ öldürüñ didi. Dücâne oğı eydür ya Muhammed düşümde atamı gördüm. Baña KV.

³⁰⁵⁶ 'Abdu'llâh MA: 'iyâl KV.

³⁰⁵⁷ okudu didi MA: okurdu KV.

³⁰⁵⁸ +anı işitdi KV.

³⁰⁵⁹ –sen KV.

³⁰⁶⁰ –ben KV.

³⁰⁶¹ cân MA: cânımı KV.

³⁰⁶² Resûl MA: Resûl'ün KV.

³⁰⁶³ –'a[leyhi's-selâ]m KV.

³⁰⁶⁴ +şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem KV.

³⁰⁶⁵ –La'net KV.

³⁰⁶⁶ didi MA: buyurdu KV.

biñ kişi bunları araya aldılar. İmām³⁰⁶⁷ Hüseyn'ün kulları anı gördiler.³⁰⁶⁸ 'Alī'nün bir kulu var idi³⁰⁶⁹ Sa' d adlu. Anuñla haml³⁰⁷⁰ kıldılar. Ol leşkere kılıç koydılar.³⁰⁷¹ Ol [67^a MA] iki pehlivān³⁰⁷² Hüseyn katuna gönderdiler.³⁰⁷³ Yigirmi kişi idi. Kırk biñ ere [85^a KV] ne çäre ideler. Hāriciler anları bir uğurdan şehid itdiler. Pehlivānlar anı görüp katı zebūn firāk³⁰⁷⁴ ağlaşdılar. Zār-ı giryān oldılar.

Hikāyet³⁰⁷⁵ Rāviler³⁰⁷⁶ rivāyet iderler ki³⁰⁷⁷ meger³⁰⁷⁸ 'Alī kardaşı³⁰⁷⁹ Ca' fer-i Şādık'ın bir oğlu³⁰⁸⁰ var idi.³⁰⁸¹ İmām³⁰⁸² Hüseyn aña kendü kızın virüp³⁰⁸³ güveygi idinmişdi.³⁰⁸⁴ Adı Kāsım idi. On sekiz yaşında idi. Geldi Hüseyn önünde yer öpdü. Hıdmet idüp yalvardı.³⁰⁸⁵ Ya Emīre'l-Mü'minīn baña destūr vir didi. Var Allāh Te'ālā işūñ āsān ile hemān erlik görtereyüm didi.³⁰⁸⁶ İmām³⁰⁸⁷ Hüseyn Kāsım['ı]³⁰⁸⁸ gördi.³⁰⁸⁹ Koçudı ağladı.³⁰⁹⁰ Zār kılup başladı bu şi'ri eyitdi budur.³⁰⁹¹

Nideyüm ey serv-i büstānum benüm
Ey yüzi görklü gülistānum benüm

Ey 'aceb ayruk göre mi gözlerüm
Senūñ ol görklü yüzūñ cānum benüm

[85^b KV] Kağı gönüldür mazlūm var
İş bu zālīmler ey cānum benüm

³⁰⁶⁷ –İmām KV.

³⁰⁶⁸ gördiler MA: gördi KV.

³⁰⁶⁹ var idi MA: vardı KV.

³⁰⁷⁰ haml MA: hamle KV.

³⁰⁷¹ koydılar MA: urdılar KV.

³⁰⁷² pehlivān MA: pehlivānı KV.

³⁰⁷³ +kendüleri KV.

³⁰⁷⁴ zebūn firāk MA: derdle KV.

³⁰⁷⁵ –Hikāyet KV.

³⁰⁷⁶ +şöyle KV.

³⁰⁷⁷ ki MA: kim KV.

³⁰⁷⁸ meger MA: Tañrı arslanı KV.

³⁰⁷⁹ kardaşı MA: karındaşı KV.

³⁰⁸⁰ –uñ bir oğlu KV.

³⁰⁸¹ var idi MA: vardı KV.

³⁰⁸² –İmām KV.

³⁰⁸³ virüp MA: virmiş idi ve KV.

³⁰⁸⁴ idinmişdi MA: idinmiş idi KV.

³⁰⁸⁵ hıdmet idüp yalvardı MA: yalvardı eyitdi KV.

³⁰⁸⁶ didi. Var Allāh Te'ālā işūñ āsān ile hemān erlik görtereyüm didi MA: Varayın Havāric kavmine gireyüm erlik göstereyüm didi KV.

³⁰⁸⁷ –İmām KV.

³⁰⁸⁸ Kāsım['ı] MA: anı KV.

³⁰⁸⁹ +Kāsım'ı KV.

³⁰⁹⁰ –ağladı KV.

³⁰⁹¹ zār kılup başladı bu şi'ri eyitdi budur MA: zāri kılup ağlayup işbu şi'ri okudı KV.

Tańrı ola yardımcı meger senüñ
Ey Muħammed āli arslanum benüm

Bugün aldı göñlüm benüm firāk
Yarın [67^b MA] ola vaşl reyħānum benüm³⁰⁹²

Meclis³⁰⁹³ İmām Hüseyn böyle diyü zārluķ kıldı.³⁰⁹⁴ Kāsım[’a] destūr virdi.
Eyitdi³⁰⁹⁵ var ki seni Allāh Te’ālā’ya³⁰⁹⁶ ışmarladum didi. Kāsım atına bindi sürdi
meydāne geldi. Na’ra urdı.³⁰⁹⁷ Hāygırdı eyitdi ey la’net³⁰⁹⁸ ‘Ömer-i naħs-ı nā-be-kār er
iseñ meydāne gel. Senüñle cenk idelüm. Hiç bu leşkerüñ şatuna girmeyesin.³⁰⁹⁹ Gör ki
erlik nicedür saña göstereyüm didi.³¹⁰⁰ La’net³¹⁰¹ ‘Ömer-i naħs anı³¹⁰² ışıtdı eyitdi ya
ķavim bu oğlanı ġāfil³¹⁰³ görmeñ şatı pehlivāndur didi. Buña bir yer virmeñ³¹⁰⁴ kimse

³⁰⁹² Nideyüm ey serv-i büstānum benüm
Ey yüzi görklü gülistānum benüm

Ey ‘aceb ayruķ göre mi gözlerüm
Senüñ ol görklü yüzüñ cānum benüm

Ķanġı göñüldür mazlüm var
İş bu zālimler ey cānum benüm

Tańrı ola yardımcı meger senüñ
Ey Muħammed āli arslanum benüm

Bugün aldı göñlüm benüm firāk
Yarın ola vaşl reyħānum benüm MA:

Nideyüm ey serv-i büstānum benüm
Ey yüzi görklü gülistānum benüm

Ey ‘aceb ayruķ göre mi gözlerüm
Senüñ ol gül yüzüñ cānum benüm

Ķanġı göñüldür ki mazlümü vire
İş bu zālimlere ey cānum benüm

Tańrı ola yarladam Hāy meger saña
Ey Muħammed āli arslanum benüm

Bugün urdı göñlüme benüm Ķur’ān
Yarın ola vaşl reyħānum benüm KV.

³⁰⁹³ –Meclis KV.

³⁰⁹⁴ kıldı MA: eyitdi KV.

³⁰⁹⁵ –Eyitdi KV.

³⁰⁹⁶ Te’ālā’ya MA: Celle ve A’lā’ya KV.

³⁰⁹⁷ urdı MA: urup KV.

³⁰⁹⁸ –ey la’net KV.

³⁰⁹⁹ girmeyesin MA: girme KV.

³¹⁰⁰ Gör ki erlik nicedür saña göstereyüm didi MA: Er iseñ sen gel didi erlik nice görtereyüm didi KV.

³¹⁰¹ –La’net KV.

³¹⁰² –anı KV.

³¹⁰³ ġāfil MA: sehl KV.

³¹⁰⁴ virmeñ MA: varmegil KV.

muḳābil olmaz. Üstine ʿ asker³¹⁰⁵ şalalum didi. ʿ Ömer-i naḥs didi³¹⁰⁶ la^c net³¹⁰⁷ Şimr-i mel^c ün [86^a KV] iki biñ er-ile Ḳāsım'ı³¹⁰⁸ ḥaml³¹⁰⁹ eylediler.³¹¹⁰ Ḥüseyn yārenlerinden³¹¹¹ Ḳadme³¹¹² at depdi. Meydāne girdi.³¹¹³ İki³¹¹⁴ biñ Ḥāricī Ḳāsım ile³¹¹⁵ Ḳadme'ye³¹¹⁶ ortaya aldılar. Bunlar daḥı ḳatı cenk itdiler.³¹¹⁷ Leşker birbirine vurdılar³¹¹⁸ nāgāḥ Ḳadme'nün³¹¹⁹ atı ayağa³¹²⁰ bir delüğe ḳaçdı³¹²¹ yıkıldı. Üstine³¹²² kemend³¹²³ atdılar. Ol pehlivān[1] urdılar³¹²⁴ şehīd itdiler.³¹²⁵ Ḳāsım'ı daḥı araya aldılar. Bir³¹²⁶ Ḥāricī ardında³¹²⁷ irişdi.³¹²⁸ Ḳāsım'a bir süngü urdı. Şehīd eyledi. Ḳarındaşı [68^a MA] Ṭālib ibn Ca^c fer anı gördi. Ol daḥı at depdi meydāne girdi.³¹²⁹ Anı daḥı şehīd itdiler. Meger Ḥüseyn'ün üç oğlu var idi.³¹³⁰ Birine İbrāḥim³¹³¹ birine Ḳāsım³¹³² birine ʿ Abdu'llāḥ dirlerdi. Ḳāsım ilerü vardı.³¹³³ Geldi meydāne girmeye destūr diledi. Ḥüseyn anı gördi. Āḥ eyledi ağladı. Şehribānū [86^b KV] Ümmü Gülsüm Ruḳayye Zeyneb ḥātūn Ekber Aşğar geldiler.³¹³⁴ Ḳāsım ḳatuna³¹³⁵ cem^c oldılar ağlaştılar. Ḥüseyn destūr virdi. Ḳāsım bunlarıñla vedā^c eyledi.³¹³⁶ Meydāne geldi na^c ra urdı³¹³⁷ çağırdı er diledi. Ḥāricilere ḳarşu³¹³⁸ şı^c r okudı³¹³⁹ eydür.

³¹⁰⁵ ʿ asker MA: leşker KV.

³¹⁰⁶ didi MA: buyurdu KV.

³¹⁰⁷ –la^c net KV.

³¹⁰⁸ Ḳāsım'ı MA: Ḳāsım'a KV.

³¹⁰⁹ ḥaml MA: ḥamle KV.

³¹¹⁰ eylediler MA: eyledi KV.

³¹¹¹ yārenlerinden MA: yārenlerden KV.

³¹¹² Ḳadme MA: Ḳuddām KV.

³¹¹³ girdi MA: geldi KV.

³¹¹⁴ İki MA: Elli KV.

³¹¹⁵ –ile KV.

³¹¹⁶ Ḳadme'ye MA: Ḳuddām KV.

³¹¹⁷ ḳatı cenk itdiler MA: ḥamle itdiler KV.

³¹¹⁸ vurdılar MA: urdılar KV.

³¹¹⁹ Ḳadme'nün MA: Ḳuddām'ın KV.

³¹²⁰ ayağa MA: ayağı KV.

³¹²¹ ḳaçdı MA: geçdi KV.

³¹²² Üstine MA: Bir bir KV.

³¹²³ kemend MA: kemendler KV.

³¹²⁴ urdılar MA: orda KV.

³¹²⁵ itdiler MA: eylediler KV.

³¹²⁶ –Bir KV.

³¹²⁷ ardında MA: ardından KV.

³¹²⁸ irişdi MA: irişüp KV.

³¹²⁹ girdi MA: geldi KV.

³¹³⁰ var idi MA: vardı KV.

³¹³¹ +ve KV.

³¹³² +ve KV.

³¹³³ –vardı KV.

³¹³⁴ Ümmü Gülsüm Ruḳayye Zeyneb ḥātūn Ekber Aşğar geldiler MA: Zeyneb ḥātūn Ümmü Gülsüm Ruḳayye büyük küçük KV.

³¹³⁵ +gelüp KV.

³¹³⁶ eyledi MA: idüp KV.

Ey mel‘ ün kavim bî-vefâ
Hâk yoluna kılmadıñuz siz vefâ

Hem yüziñüz dağı od hayâ
Muştafâ ‘a[leyhi’s-selâ]m ‘ahd-ı peymân kıldıñuz

Qanı kavliñüz ey bî-vefâ
Tâmunuñ üstinde siz turmuşsuñuz

Sizi uçmağa getürdi Muştafâ ‘a[leyhi’s-selâ]m
Küfr sözi dünyâda kesdiñüz

Bumıdı kıldıñuz aña
Anuñ oğullarını siz kırasuz

İş bu dünyâ qaluben nâ-siz

Dünyâyı terk eylemişken biz kamu andla
Getürdiñüz ta Kerbelâ³¹⁴⁰

³¹³⁷ urdı MA: urup KV.

³¹³⁸ +bu KV.

³¹³⁹ +eyledi KV.

³¹⁴⁰ Ey mel‘ ün kavim bî-vefâ
Hâk yoluna kılmadıñuz siz vefâ

Hem yüziñüz dağı od hayâ
Muştafâ ‘a[leyhi’s-selâ]m ‘ahd-ı peymân kıldıñuz

Qanı kavliñüz ey bî-vefâ
Tâmunuñ üstinde siz turmuşsuñuz

Sizi uçmağa getürdi Muştafâ ‘a[leyhi’s-selâ]m
Küfr sözi dünyâda kesdiñüz

Bumıdı kıldıñuz aña
Anuñ oğullarını siz kırasuz

İş bu dünyâ qaluben nâ-siz
Dünyâyı terk eylemişken biz kamu andla

Getürdiñüz ta Kerbelâ MA:

Ey kavm-i hâkîr bî-vefâ
Hâk yoluna kılmadıñuz siz vefâ

Göñlüñüzde yok şefâ‘ at mihr-i dîn
Hem yüziñüzde dağı odur hayâ

Muştafâ‘ya ‘ahd u peymân kıldıñuz
Qanı kavliñüz ey bî-şafâ

Tâmunuñ üstinde siz turmuşsuñuz
Sizi uçmağa getürdi Muştafâ

Gözüñize dînden kesdün sizüñ

Meclis³¹⁴¹ [68^b MA/87^a KV] **Ḳāsım** çünkü³¹⁴² at depdi.³¹⁴³ Er istedi.³¹⁴⁴ La‘net Arzuḳa dirlerdi bir pehlivān **Ḳāsım**’a beraber geldi.³¹⁴⁵ **Ḳāsım** aña emān virmedi.³¹⁴⁶ Bir kılıç urdı başından ayırdı.³¹⁴⁷ İre digin iki pāre eyledi. La‘net³¹⁴⁸ Arzaḳ’uñ³¹⁴⁹ dört oğlu var idi.³¹⁵⁰ Ataları ḥālını³¹⁵¹ gördiler.³¹⁵² Her biri at depüp³¹⁵³ meydāne geldiler. **Ḳāsım**³¹⁵⁴ yüz kırk **Ḥāricī** öldürdi. ‘Ömer-i naḥs anı gördi didi³¹⁵⁵ üç³¹⁵⁶ biñ kişi **Ḳāsım**³¹⁵⁷ üzerine³¹⁵⁸ at şaldılar. **Ḳāsım** anı gördi na‘ra urdı. On biñ kişiye ḥaml eyledi. **Ḳāsım**’ı araya aldılar.³¹⁵⁹ **Ḳāsım**’uñ qarındaşları ‘Abdu’llāh³¹⁶⁰ İbrāhim ol yetmiş iki pehlivānla anlar³¹⁶¹ daḥı ḥamle eylediler.³¹⁶² Kılıçlar kınında oynadı.³¹⁶³ Dār-gīr belürdi. Leşkerden hay huy kopdı. Güneş toz içinde bürüdi. Şanaşun ki kıyāmet ḳopdı ḳan yüzine revān oldu. Bir sâ‘atde pehlivānlar on biñ kişinüñ yedi³¹⁶⁴ yüzine³¹⁶⁵ toprağa bıraḳdılar.³¹⁶⁶ **Ḳalanı**³¹⁶⁷ tārūmār [87^b KV] eyleyüp ‘Ömer-i naḥs³¹⁶⁸ üstine döktiler. ‘Ömer-i naḥs

Ḳıldıḡuñuz anuñ

Oğlanlarını siz kırasız
İş bu dünyā ḳaluben nā-söz

Dünyāyı terk eylemişken biz ḳamu
And ile getürdiñüz ta Kerbelā KV.

³¹⁴¹ –Meclis KV.

³¹⁴² +bu şi‘ri oḳudı KV.

³¹⁴³ –at depdi KV.

³¹⁴⁴ istedi MA: diledi KV.

³¹⁴⁵ La‘net Arzuḳa dirlerdi bir pehlivān **Ḳāsım**’a beraber geldi MA: **Ḥāricī**lerden Ezrāḳ adlu bir la‘īn at depdi **Ḥamle** eyledi KV.

³¹⁴⁶ virmedi MA: virmeyüp KV.

³¹⁴⁷ başından ayırdı MA: depesünden KV.

³¹⁴⁸ –La‘net KV.

³¹⁴⁹ Arzaḳ’uñ MA: Ezrāḳ’uñ KV.

³¹⁵⁰ var idi MA: vardı KV.

³¹⁵¹ ḥālını MA: ḥālin KV.

³¹⁵² gördiler MA: görüp KV.

³¹⁵³ depüp MA: depdiler KV.

³¹⁵⁴ +anlaruñ dördün daḥı öldürdi na‘ra urup er diledi meydāne döndi KV.

³¹⁵⁵ didi MA: buyurdu KV.

³¹⁵⁶ üç MA: on KV.

³¹⁵⁷ **Ḳāsım** MA: **Ḳāsım**’a KV.

³¹⁵⁸ üzerine MA: araya KV.

³¹⁵⁹ –**Ḳāsım** anı gördi na‘ra urdı. On biñ kişiye ḥaml eyledi. **Ḳāsım**’ı araya aldılar KV.

³¹⁶⁰ +ve KV.

³¹⁶¹ yetmiş iki pehlivānla anlar MA: bāḳī pehlivānlar KV.

³¹⁶² eylediler MA: kıldılar KV.

³¹⁶³ oynadı MA: oyna KV.

³¹⁶⁴ –Güneş toz içinde bürüdi. Şanaşun ki kıyāmet ḳopdı ḳan yüzine revān oldu. Bir sâ‘atde pehlivānlar on biñ kişinüñ yedi KV.

³¹⁶⁵ yüzine MA: yüzün KV.

³¹⁶⁶ bıraḳdılar MA: bıraḡup KV.

³¹⁶⁷ **Ḳalanı** MA: **Ḳalanun** KV.

³¹⁶⁸ ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer naḥsınuñ KV.

didî³¹⁶⁹ kırk biñ kişi anları ortaya aldılar. Sünniler³¹⁷⁰ her birine biñ Hāricî üşdi. Bunlar yedi gün³¹⁷¹ şu içmemişlerdi. Her biri zebūn oldılar³¹⁷² eyitdiler. [69^a MA] Ya İlāhe'l 'ālemīn biz senūñ emriñe rızā virmişiz.³¹⁷³ 'İzzetūñ haqqı-çün bizüm³¹⁷⁴ dādımızı bunlardan sen alıvir.³¹⁷⁵ Bunlara³¹⁷⁶ adamı³¹⁷⁷ sen³¹⁷⁸ havāle eyle. Şefā' at itmeyüp kır³¹⁷⁹ didiler. Hāriciler['i] ortaya aldılar. Dört yanına oğla kılıçla³¹⁸⁰ ol elli dört kişi şehīd itdiler. Qāsım anı³¹⁸¹ 'Ömer-i naḥsa göz dikdi.³¹⁸² Hāriciler ortaya aldılar³¹⁸³ anı³¹⁸⁴ daḥı şehīd itdiler. İmām³¹⁸⁵ Hüseyn anı gördi.³¹⁸⁶ Zār zār ağladı³¹⁸⁷ yaqasın yırtıdı³¹⁸⁸ yüzini toprağa sürdi.³¹⁸⁹ Hemān İmām³¹⁹⁰ Hüseyn'le [88^a KV] kendünūñ³¹⁹¹ oğlanları qarındaşları qalmışdı.³¹⁹² Qalanı şehīd olmuşdı.³¹⁹³ Bunlar daḥı anı gördiler³¹⁹⁴ birbiriyle³¹⁹⁵ helālleşüp görüşdiler. Gözleründen yāş yerine qan³¹⁹⁶ aqıtdılar. Bir zamān ağlaşdılar. Bir zamāndan soñra Dücāne oğlu 'Abdu'llāh ilerü geldi. İmām qatunda yüz yere urdılar.³¹⁹⁷ Ağlayu³¹⁹⁸ işbu şi'ri eyitdi.³¹⁹⁹

Ağlayuben qaldum zār 'Abdu'llāh
Didi bir kez Ey Kerīm Kird-gār

³¹⁶⁹ didi MA: buyurdi KV.

³¹⁷⁰ Sünniler MA: Sünnilerūñ KV.

³¹⁷¹ gün MA: gūndi KV.

³¹⁷² oldılar MA: olmuşlardı KV.

³¹⁷³ و برمشیز MA: و رمشوز كه KV.

³¹⁷⁴ –bizüm KV.

³¹⁷⁵ bunlardan sen alıvir MA: bunlara qoma ey 'aziz zū'n-tikām sen KV.

³¹⁷⁶ +bir KV.

³¹⁷⁷ adamı MA: adı KV.

³¹⁷⁸ –sen KV.

³¹⁷⁹ kır MA: kıra KV.

³¹⁸⁰ Hāriciler['i] ortaya aldılar. Dört yanına oğla kılıçla MA: Hāriciler KV.

³¹⁸¹ +görüp KV.

³¹⁸² dikdi MA: diküp yürüdi KV.

³¹⁸³ +dört yanunda oğla kılıçla KV.

³¹⁸⁴ –anı KV.

³¹⁸⁵ –İmām KV.

³¹⁸⁶ gördi MA: görüp KV.

³¹⁸⁷ –Zār zār ağladı KV.

³¹⁸⁸ yırtıdı MA: çār eyledi KV.

³¹⁸⁹ +zāri zāri ağladı KV.

³¹⁹⁰ –İmām KV.

³¹⁹¹ kendünūñ MA: kendü KV.

³¹⁹² qalmışdı MA: qalmış idi KV.

³¹⁹³ olmuşdı MA: olmuşlar KV.

³¹⁹⁴ –anı gördiler KV.

³¹⁹⁵ birbiriyle MA: birbirine KV.

³¹⁹⁶ –qan KV.

³¹⁹⁷ urdılar MA: urdı KV.

³¹⁹⁸ Ağlayu MA: Ağladı KV.

³¹⁹⁹ eyitdi MA: ağaz eyledi KV.

Ne ھاڤا ڳلڊوڭ biz Ey Ğanī
Kim bizi ڃusuz ڳرارلار zār zārī

Ey ‘aceb bu derde dermān ola mı
Ya zaħme merhem Ey Perv[er]digār

Muħammed Muštafā [69^b MA] ‘nuñ yüzi nūrī ħürmeti
ڳılma raħmet bunlara Rabbü’l Kibār

Nitekim bunlar esirgemez bizi
Bunlar[ı] esirgeme āħir u kār³²⁰⁰

Meclis³²⁰¹ Çünki ‘Abdu’llāh bu ڃi‘ri oꞑudı.³²⁰² Destūr oldı³²⁰³ meydāne [88^b
KV] girdi. Ĥāricīlere bir nice³²⁰⁴ sögdi. Na‘ra urup er diledi.³²⁰⁵ Ĥāricīler anuñ
pehlivānlıgına ĥayrān oldılar. ‘Abdu’llāh bir dem içinde otuz altı Ĥāricī öldürdi.
‘Ömer-i naħs didi³²⁰⁶ on biñ kişı³²⁰⁷ araya aldılar.³²⁰⁸ Tır-bārān³²⁰⁹ itdiler.³²¹⁰

³²⁰⁰ Ağlayuben ڳaldum zār ‘Abdu’llāh
Didi bir kez Ey Kerīm Kird-gār

Ne ھاڤا ڳلڊوڭ biz Ey Ğanī
Kim bizi ڃusuz ڳرارلار zār zārī

Ey ‘aceb bu derde dermān ola mı
Ya zaħme merhem Ey Perv[er]digār

Muħammed Muštafā‘nuñ yüzi nūrī ĥürmeti
ڳılma raħmet bunlara Rabbü’l Kibār

Nitekim bunlar esirgemez bizi
Bunlar[ı] esirgeme āħir u kār MA:

Ağlayup ‘Abdu’llāh zārī zārī
Didi bir kez Ey Kerīm Kird-gār

Ne ھاڤا ڳلڊوڭ ‘aceb biz Ey Ğanī
Ki bizi ڃusuz ڳرارلار zār zārī

Ey ‘aceb bu derde dermān ol İlāhī
Ya bu zaħm merħamet Ey Perverdīgār

Muħammed Muštafā‘nuñ yüzi ڃuyı ĥürmeti
ڳılma rāħat bunlara Rabbü’l Kibār

Nitekim esirgemez bunlar bizi
Bunları esirgeme sen leyl ü nehār KV.

³²⁰¹ –Meclis KV.

³²⁰² oꞑudı MA: didi KV.

³²⁰³ oldı MA: alup KV.

³²⁰⁴ +ki KV.

³²⁰⁵ +Ĥāricīlerden bir kimse meydāne girmedı. ‘Abdullāh anı görüp at depdi. Yaluñuz leşkere ĥaml

eyledi. Ĥāricīlerden kimsenüñ olmadı karşı gele KV.

³²⁰⁶ didi MA: buyurđı KV.

³²⁰⁷ on biñ kişı MA: pehlivānı KV.

‘Abdu’llāh[’ı] daḥı oḡ-ıla şehīd itdiler. Hüseyn ıarındaşı ‘Avn bin ‘Alī³²¹¹ ilerü geldi. Hüseyn’le görüşdi³²¹² vedā‘ eyledi. Daḥı³²¹³ cemā‘atle ıarındaşları³²¹⁴ bile³²¹⁵ ḥelālleşdi. Meydāne girmeye destūr diledi. Eyitdi ya³²¹⁶ ıarındaş baña destūr vir³²¹⁷ alnuma ne yazıldıysa görem.³²¹⁸ [89^a KV] Bu zālimler ile³²¹⁹ cenk idelüm. Eger ölürsem³²²⁰ atama ıavuşam. Yarın kıyāmetde³²²¹ sizünle³²²² mevzi‘i şuhedāda³²²³ buluşavuz didi. Hüseyn anı işitdi göz yaşın dökdi ve ḥasret odı cigerini yaḡdı. ‘Avn’e destūr virdi. ‘Avn-i Alī³²²⁴ at depdi.³²²⁵ [70^a MA] Meydāne girdi na‘ra urdı.³²²⁶ Çaḡırdı er diledi. Çü at³²²⁷ cevalān gösterdi. Hāricilerden kimse meydāne girmedi. Şi‘r³²²⁸

Ey utanmaz ‘Ömer-i naḥs bed-gümān
Aḥiretde bulmaya hergiz emān

Bunda dīni dünyā ḥarc eyledün
Anda yarın ṭamudasın bī-gümān

Ben eger ölürsem kayḡu degül
Babam-ıla beri ıalam cāvidān

Kimseye ıalmadı bu dünyā vefā
Saña ıalmayıser rāyegān

Çün kıyāmet günü ola āşikār
Çamularıñ sırrı olıser ‘ayān

Sizün ola [89^b KV] zifti ıatrān caḥīm

Bizi ola ḥūri ḥisān

³²⁰⁸ +on biñ kişi KV.

³²⁰⁹ Tır-bārān MA: Tır u bārān KV.

³²¹⁰ itdiler MA: eylediler KV.

³²¹¹ –bin ‘Alī KV.

³²¹² görüşdi MA: görüşüp KV.

³²¹³ –Daḥı KV.

³²¹⁴ ıarındaşları MA: ıardaşlarıyla KV.

³²¹⁵ –bile KV.

³²¹⁶ ya MA: ey KV.

³²¹⁷ +gireyim KV.

³²¹⁸ görem MA: göreyim KV.

³²¹⁹ zālimler ile MA: zālīm ıavimle KV.

³²²⁰ –eger ölürsem KV.

³²²¹ kıyāmetde MA: kıyāmet gününde KV.

³²²² sizünle MA: senünle KV.

³²²³ şuhedāda MA: şehādetde KV.

³²²⁴ ‘Avn-i Alī MA: ‘Avn bin Alī KV.

³²²⁵ depdi MA: depüp KV.

³²²⁶ urdı MA: urup KV.

³²²⁷ –Çaḡırdı er diledi. Çü at KV.

³²²⁸ Şi‘r MA: ‘Avn ibn ‘Alī Hāricilere ıarşı işbu şi‘ri aḡāz eyledi KV.

Niceleri aldadı dünyā-yı dūn
Sizi daḥı elde yesār bu zamān³²²⁹

Meclis³²³⁰ Çünki ‘Avn-i ‘Alī³²³¹ bu sözi didi.³²³² Eyitdi ey kavim³²³³ çünki dīn[i]
terk itdiñüz.³²³⁴ Bugün³²³⁵ bize düşmān oldiñüz. Yarın kıyāmet gününde sizūñ
yüziñüz³²³⁶ qara oliserdür³²³⁷ didi.³²³⁸ Ey ‘Ömer-i naḥs er iseñ meydāne gel senūñle kār-

³²²⁹ Ey utanmaz ‘Ömer-i naḥs bed-gümān
Āḥiretde bulmaya hergiz emān

Bunda dīni dünyā ḥarc eyledūñ
Anda yarın ṭamudasın bī-gümān

Ben eger ölürsem kayḡu degül
Babam-ıla beri qalam cāvidān

Kimseye qalmadı bu dünyā vefā
Saḥa qalmayiser rāyegān

Çün kıyāmet günü ola āşikār
Ḳamulariñ sırrı oliser ‘ayān

Sizūñ ola zifti kaṭrān caḥīm

Bizi ola ḥūri ḥisān

Niceleri aldadı dünyā-yı dūn
Sizi daḥı elde yesār bu zamān MA:

Ey utanmaz ‘Ömer-i naḥs bed-gümān
Āḥiretde bulmayasız siz emān

Ben eger ölürsem kayḡu degül
Adım-ile didi qalam cāvidān

Bunda dīni dünyāya ḥarc eyledūñ
Anda yarın ṭamudasın bī-gümān

Kimseye kılmadı bu dünyā vefā
Saḥa daḥı kılmayiser rāyegān

Çün kıyāmet günü ola āşikār
Ḳamulariñ ola sırrı ‘ayān

Sizūñ ola zifti kaṭrān caḥīm

Bizi ola ḥūri cinān

Niceleri aldadı dünyā-yı dūn
Sizi daḥı aldayiser bu zamān KV.

³²³⁰ –Meclis KV.

³²³¹ ‘Avn-i ‘Alī MA: ‘Avn ibn ‘Alī KV.

³²³² sözi didi MA: sözleri söyledi daḥı döndi KV.

³²³³ kavim MA: kavm-i şüm bī-vefā KV.

³²³⁴ itdiñüz MA: urdiñüz KV.

³²³⁵ –Bugün KV.

³²³⁶ يوزيكر MA: يوزوكر KV.

³²³⁷ oliserdür MA: oliser KV.

sāz³²³⁹ idelüm.³²⁴⁰ ‘Ömer-i naḥs anı işitdi didi³²⁴¹ meydāne girdiler. ‘Avn bin³²⁴² ‘Alī gelene mecāl virmedi.³²⁴³ Aldı meydāne tıtdı.³²⁴⁴ Yüz on yedi³²⁴⁵ Ḥārici toprağa bıraḳdı.³²⁴⁶ Ayruḳ kimse meydāne girmedı. ‘Ömer-i naḥs anı gördi. [70^b MA] La‘net³²⁴⁷ Rebī‘ a çıḳdı.³²⁴⁸ On biñ kişiyle ‘Avn’uñ³²⁴⁹ üstine at şaldılar. ‘Avn bin³²⁵⁰ ‘Alī anı gördi na‘ra urdı.³²⁵¹ Arslan gibi ol leşkere³²⁵² ḥaml³²⁵³ eyledi. Her kimi bir çalsa iki pāre iderdi. Cenk içinde³²⁵⁴ giderken³²⁵⁵ [90^a KV] la‘net³²⁵⁶ Rebī‘ a uğrayu geldi.³²⁵⁷ Çağırdı eyitdi. Ya³²⁵⁸ la‘in ya‘ni³²⁵⁹ maḳşūduñ bu mıdur ki bizi pāy-māl idesin. Çünki dīn [ü] imandan geçdüñ.³²⁶⁰ Senüñ yerüñ³²⁶¹ cehennemdür. İmdi seni yerine ulaşıdırayın³²⁶² didi.³²⁶³ İre geldi la‘net Rebī‘ a’ya³²⁶⁴ bir kılıç urdı.³²⁶⁵ Depesünden yere³²⁶⁶ degin iki pāre eyledi. La‘in cān[ı] cehennem ısmarladı. Leşkerden³²⁶⁷ feryād u fiḡān ḳopdı. Bu yañadan Ebū Bekr bin³²⁶⁸ ‘Alī³²⁶⁹ at depdi. Na‘ra urdılar³²⁷⁰ şīr-āne cenge girdiler. Ebū Bekr bile³²⁷¹ ‘Avn bin ‘Alī³²⁷² ol on biñ kişiden³²⁷³ üç yüz kişi öldürdiler.³²⁷⁴ Ḳalanını şayup la‘net³²⁷⁵

3238 –didi KV.

3239 kār-sāz MA: kār-zār KV.

3240 +didi KV.

3241 didi MA: buyurdu KV.

3242 bin MA: ibn KV.

3243 virmedi MA: vermeyüp öldürürdi KV.

3244 Aldı meydāne tıtdı MA: tā ki KV.

3245 –yedi KV.

3246 toprağa bıraḳdı. MA: depeledi KV.

3247 –La‘net KV.

3248 çıḳdı MA: buyurdu KV.

3249 ‘Avn’uñ MA: ‘Avn ibn ‘Alī’nüñ KV.

3250 bin MA: ibn KV.

3251 urdı MA: urup KV.

3252 –ol leşkere KV.

3253 ḥaml MA: ḥamle KV.

3254 –Her kimi bir çalsa iki pāre iderdi. Cenk içinde KV.

3255 giderken MA: iderken KV.

3256 –la‘net KV.

3257 uğrayu geldi MA: uğradı KV.

3258 –Ya KV.

3259 ya‘ni MA: senüñ KV.

3260 geçdüñ MA: geçdüñüz KV.

3261 Senüñ yerüñ MA: Yerüñüz KV.

3262 ulaşıdırayın MA: gön[de]reyüm KV.

3263 didi MA: diyüp la‘ine KV.

3264 –la‘net Rebī‘ a’ya KV.

3265 +kim KV.

3266 yere MA: ire KV.

3267 Leşkerden MA: Ḥavāric tā’ifesünden KV.

3268 bin MA: ibn KV.

3269 +daḡı KV.

3270 urdılar MA: urup KV.

3271 bile MA: ile KV.

3272 –bin ‘Alī KV.

3273 kişiden MA: kişinüñ KV.

3274 üç yüz kişi öldürdiler MA: üç yüzün toprağa bıraḡup KV.

3275 –la‘net KV.

‘Ömer-i naḥs üstine döndiler. La³²⁷⁶ net³²⁷⁶ ‘Ömer-i naḥs anı gördi. Didi³²⁷⁷ kırk biñ kişi ol pehlivānlar³²⁷⁸ ortaya aldılar. Tīr-bārān³²⁷⁹ itdiler. Bunların her birisi yedi gün³²⁸⁰ şu içmemişlerdi.³²⁸¹ ‘Avn bin ‘Alī³²⁸² yigirmi yerde [90^b KV] katı³²⁸³ zaḥm yimişdi.³²⁸⁴ Tāḳatı tāk oldu.³²⁸⁵ Ağz içre³²⁸⁶ toz bālçık olmuşdi.³²⁸⁷ Mübārek gözleri³²⁸⁸ kararup söylemege mecāl kalmamışdı.³²⁸⁹ Nāgāh bir Ḥārici³²⁹⁰ ardından³²⁹¹ hemān³²⁹² [71^a MA] bir süngü urdı. Gögsünden çıkdı. ‘Avn bin³²⁹³ ‘Alī³²⁹⁴ atından yıkıldı. Şehādet kelimesin ‘arz eyledi.³²⁹⁵ Cān-ı şirīn[i] Ḥallāk-ı ‘Azīm[’e] teslim eyledi.³²⁹⁶ Ebū Bekr-i ‘Alī³²⁹⁷ anı gördi. Āh eyledi.³²⁹⁸ Ol leşkere na³²⁹⁹ ra urdı. Döndi³³⁰⁰ yüz yigirmi Ḥārici³³⁰¹ öldürdi. Döndi Ḥazret-i İmām³³⁰² Ḥüseyn katuna geldi. Eyitdi ya İmām kanı ‘Avn bin³³⁰³ ‘Alī Ḥāriciler elinde şehīd oldu. Dilerem ki ben daḥı şehīd olaydum.³³⁰⁴ Baña³³⁰⁵ āhiret ḥaḳkını ḥelāl eyle didi. İmām³³⁰⁶ Ḥüseyn anı işitdi.³³⁰⁷ Gözleri³³⁰⁸ pıñar gibi³³⁰⁹ başından imāmesüni yere şaldı. Zārluḳlar eyledi.³³¹⁰ [91^a KV] Ḥüseyn’ün ḳavm-i ḳabileci cemā³³¹¹ at³³¹¹ içinde bir girīv ḳopdı. Yer³³¹² gök anlarıñla bile ağlaşdılar.³³¹³ İmām³³¹⁴

³²⁷⁶ –La³²⁷⁶ net KV.

³²⁷⁷ Didi MA: Buyurdu KV.

³²⁷⁸ pehlivānlar MA: iki pehlivān KV.

³²⁷⁹ Tīr-bārān MA: Tīr u bārān KV.

³²⁸⁰ gün MA: gün+idi KV.

³²⁸¹ içmemişlerdi MA: içmemişler idi KV.

³²⁸² ‘Avn bin ‘Alī MA: ‘Avn ibn ‘Alī’nün KV.

³²⁸³ –ḳatı KV.

³²⁸⁴ yimişdi MA: vardı KV.

³²⁸⁵ oldu MA: olmuşdi KV.

³²⁸⁶ içre MA: içinde KV.

³²⁸⁷ olmuşdi MA: olmuş idi KV.

³²⁸⁸ gözleri MA: yüzi KV.

³²⁸⁹ kalmamışdı MA: kalmamış idi KV.

³²⁹⁰ +gelüp KV.

³²⁹¹ ardından MA: arḳasundan KV.

³²⁹² –hemān KV.

³²⁹³ bin MA: ibn KV.

³²⁹⁴ +hemān KV.

³²⁹⁵ ‘arz eyledi MA: zıkr eyleyüp KV.

³²⁹⁶ eyledi MA: itdi KV.

³²⁹⁷ Ebū Bekr-i ‘Alī MA: Ebū Bekr ibn ‘Alī KV.

³²⁹⁸ –Āh eyledi KV.

³²⁹⁹ urdı MA: urup KV.

³³⁰⁰ Döndi MA: Depindi KV.

³³⁰¹ Ḥārici MA: Ḥārici’yi KV.

³³⁰² –Ḥazret-i İmām KV.

³³⁰³ bin MA: ibn KV.

³³⁰⁴ olaydum MA: olam KV.

³³⁰⁵ –Baña KV.

³³⁰⁶ –İmām KV.

³³⁰⁷ işitdi MA: gördi KV.

³³⁰⁸ Gözleri MA: Gözlerinden KV.

³³⁰⁹ pıñar gibi MA: yāşın bıraḳdı KV.

³³¹⁰ Zārluḳlar eyledi MA: Rāviler rivāyet eyledi KV.

³³¹¹ cemā³³¹¹ at MA: cemā³³¹¹ ati KV.

Hüseyn eyitdi ya İlāhi Senüñ ‘izzetüñ haqqı-çün nitekim bu zālimler bizi esirgemediler.³³¹⁵ Ebrarı bunlara havāle eyle³³¹⁶ bunları³³¹⁷ esirgemeyüp kıra. Bizüm dādımuza bunlardan alıvire³³¹⁸ didi. Kendi³³¹⁹ kavmine naşihat virdi.³³²⁰ Ey benüm yoldaşlarum bu işi bize ezelden böyle taqdır eylemiş³³²¹ Hākimü’l Hākimin böyle itmişdir.³³²² Dedem Muhammed Muştafā şallallāhu ‘aleyhi ve sellem dağı bu haberi dimişdür.³³²³ Çünkü Allāh Te‘ālā’nun³³²⁴ emridür. Tedbır taqdır[i]³³²⁵ [71^b MA] men‘ itmez³³²⁶ didi. ‘Ā’işe Ümmü Gülşüm Ruqayye zārluğ³³²⁷ kılurlar.³³²⁸ Ebū Bekr bin ‘Alī³³²⁹ ilerü geldi. Eyitdi ya nām-dār-ı güzın nevbet benimdür. Baña destūr vir gireyüm bu kavm-ile cenk ideyüm didi. İmām³³³⁰ Hüseyn aña destūr virdi. Ebū Bekr-i ‘Alī³³³¹ anlarıñla vedā‘ [91^b KV] itdiler.³³³² At depdi meydāne girdi.³³³³ Na‘ra urdı³³³⁴ eyitdi. Ya³³³⁵ Havāric-i kavim bilün³³³⁶ Ebū Bekr-i ‘Alī³³³⁷ benüm. Kimdür ki meydāne gele anuñla cenk idem.³³³⁸ Ey zālimler bugün³³³⁹ cevır idüp yarın kıyāmet gününde³³⁴⁰ ne cevāb virirsin.³³⁴¹ Resül’e ‘āşī olduñuz didi. Şi‘r³³⁴²

Ey dirīğa Muştafā’nun hürmeti bunlarıñ
Kātunda yoğdur kıymeti

³³¹² +ü KV.

³³¹³ ağlaşdılar MA: ağladı KV.

³³¹⁴ –İmām KV.

³³¹⁵ esirgemediler MA: esirgemezler KV.

³³¹⁶ +tā ki KV.

³³¹⁷ –bunları KV.

³³¹⁸ alıvire MA: ala KV.

³³¹⁹ Kendi MA: Döndi girü KV.

³³²⁰ virdi MA: eyledi eyitdi KV.

³³²¹ –böyle taqdır eylemiş KV.

³³²² itmişdir MA: itmiş idi KV.

³³²³ dimişdür MA: dimişdi KV.

³³²⁴ Te‘ālā’nun MA: Celle Zekere KV.

³³²⁵ tedbır taqdır[i] MA: taqdır tedbiri KV.

³³²⁶ itmez MA: ider KV.

³³²⁷ zārluğ MA: zārluğlar KV.

³³²⁸ kılurlar MA: kılurlardı KV.

³³²⁹ –bin ‘Alī KV.

³³³⁰ –İmām KV.

³³³¹ Ebū Bekr-i ‘Alī MA: Ebū Bekr ibn ‘Alī KV.

³³³² itdiler MA: idüp KV.

³³³³ girdi MA: geldi KV.

³³³⁴ urdı MA: urup KV.

³³³⁵ –Ya KV.

³³³⁶ +ve āgāh oluñ ki KV.

³³³⁷ Ebū Bekr-i ‘Alī MA: Ebū Bekr ibn ‘Alī KV.

³³³⁸ Kimdür ki meydāne gele anuñla cenk idem MA: Her kim cehenneme gitmek isterse ulaşırdıyın KV.

³³³⁹ +bize KV.

³³⁴⁰ +Resül hażretüne şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

³³⁴¹ +diniñizi retk idüp KV.

³³⁴² Şi‘r MA: Dağı bu şi‘ri okudu KV.

Ne ھاٲا kıldı Muھammed bunlara
Kim kılurlar bize bunlar nā-ھürmeti

Muştafa oğlanları cevrr-ile
Hoş kırarlar iş bu  aşı ümmeti

Uydılar şeytāna bilmezler bizüm
Hürmeti budur/nedür bulanlarıñ t  ati

Her giz bize müdde  i oldu şaķın āhiretde³³⁴³

Meclis³³⁴⁴ Eb  Bekr-i  Al ³³⁴⁵ dađı³³⁴⁶ söyley p³³⁴⁷ dururken la net³³⁴⁸   mer-i
na s didi³³⁴⁹ [92^a KV] on biñ kişi a a ھamle kıldılar.³³⁵⁰ Eb  Bekr bin  Al ³³⁵¹ anı
g rdi³³⁵² [72^a MA] arslan gibi ھaml³³⁵³ eyledi merd ne cenk kıldı.³³⁵⁴ H ric ler n ³³⁵⁵

³³⁴³ Ey dir ga Mu tafa  nu  ھ rmeti bunlaru 
Katunda yoğdur kıymeti

Ne ھاٲa kıldı Muھammed bunlara
Kim kılurlar bize bunlar nā-ھ rmeti

Muştafa oğlanları cevrr-ile
Hoş kırarlar iş bu  aşı ümmeti

Uydılar şeyt na bilmezler biz m
H rmeti budur/ned r bulanlarıñ t  ati

Her giz bize m dde  i oldu şaķın āhiretde MA:

Ey dir ga Mu tafa  nu  ھ rmeti
Bunlaru  katunda yoğdur ھ rmeti

Ne ھاٲa kıldı Muھammed bunlara
Kim kılurlar bize bunlar nā-ھ rmeti

Muştafa oğlanları z r-ile
 ş kırarlar g r bu  aşı ümmeti

Uydılar şeyt na bilmezler bize
H rmetim zden bularu  t  ati

Her ki bize m dde  i oldu yaķ n
 hiretde ola  amu illeti KV.

³³⁴⁴ –Meclis KV.

³³⁴⁵ Eb  Bekr-i  Al  MA: Eb  Bekr ibn  Al  KV.

³³⁴⁶ –dağı KV.

³³⁴⁷ söyley p MA: söyleyor KV.

³³⁴⁸ –la net KV.

³³⁴⁹ didi MA: buyurdu ھ m r ile KV.

³³⁵⁰ kıldılar MA: kıldı KV.

³³⁵¹ bin  Al  MA: dağı KV.

³³⁵² +ol dağı KV.

³³⁵³ ھaml MA: ھamle KV.

³³⁵⁴ –merd ne cenk kıldı KV.

³³⁵⁵ H ric ler n  MA: H ric ler KV.

kanunı³³⁵⁶ yer yüzine revān oldu. Cenk içinde la^c net³³⁵⁷ Ḥamīr³³⁵⁸ uğrayu geldi.³³⁵⁹ Ebū Bekr bin ^cAlī³³⁶⁰ bir kılıç urdı. Ol³³⁶¹ la^c in[i] iki pāre eyledi. Yine leşkere ḥaml³³⁶² itdi. Ḥavāric kavmi her yañadan tīr-bārān³³⁶³ itdiler.³³⁶⁴ Ebū Bekr bin ^cAlī³³⁶⁵ iki yüz³³⁶⁶ kişi öldürdi. Āḥir tāḳatı kalmadı. Yigirmi dört yerde zaḥm³³⁶⁷ yimiş idi.³³⁶⁸ Atunı oḳ-ıla³³⁶⁹ kirpiye döndürmişlerdi.³³⁷⁰ Bir tarafa at³³⁷¹ depdi leşkери yardı. İmām³³⁷² Ḥüseyn ḳatuna geldi. Āḥ eyledi. ^cAḳlı başından gitdi. Atdan yıkıldı.³³⁷³ İmām³³⁷⁴ Ḥüseyn ilerü geldi. Ḳarındaşı³³⁷⁵ Ebū Bekr'i ḳoçudı.³³⁷⁶ Başunı dizine alup³³⁷⁷ yüzün yüzine urdı.³³⁷⁸ Ağladı zārluḳ eyledi.³³⁷⁹ Birazdan³³⁸⁰ Ebū Bekr'ün ^caḳlı başuna geldi³³⁸¹ gözin açdı İmām Ḥüseyn[i] [92^b KV] gördi. Eyitdi ey nām-dār baña bir içim şuya dermān idüñ didi. Böyle dirken cān³³⁸² teslīm eyledi. İmām³³⁸³ Ḥüseyn anı gördi şabr yaḳasın yırtup zār eyledi.³³⁸⁴ Hemān³³⁸⁵ [72^b MA] yanunda³³⁸⁶ kendünün³³⁸⁷ oḑlancıkları ḳarındaşı ^cAbbās-ı ^cAlī³³⁸⁸ ḳalmışdı. Ḳalanı şehīd olmuşlardı.³³⁸⁹ ^cAbbās bin ^cAlī ḳalmışdı ol³³⁹⁰ daḣı ilerü geldi destūr diledi. İmām³³⁹¹ Ḥüseyn eyitdi ya ^cAbbās ben ne ḳılayum ki seni atam

³³⁵⁶ kanunı MA: ḳanı KV.

³³⁵⁷ –içinde la^c net KV.

³³⁵⁸ Ḥamīr MA: Ḥamīr'e KV.

³³⁵⁹ uğrayu geldi MA: uğradı KV.

³³⁶⁰ –bin ^cAlī KV.

³³⁶¹ –ol KV.

³³⁶² ḥaml MA: ḥamle KV.

³³⁶³ tīr-bārān MA: tīr u bārān KV.

³³⁶⁴ itdiler MA: eylediler KV.

³³⁶⁵ –bin ^cAlī KV.

³³⁶⁶ +yigirmi KV.

³³⁶⁷ zaḥm MA: zaḥmı KV.

³³⁶⁸ yimiş idi MA: yimişdi KV.

³³⁶⁹ atunı oḳ-ıla MA: atı ḥod KV.

³³⁷⁰ döndürmüşlerdi. MA: dönmişdi döndi KV.

³³⁷¹ –at KV.

³³⁷² –İmām KV.

³³⁷³ Atdan yıkıldı MA: Gidüp atdan aṣaḡı yıkıldı KV.

³³⁷⁴ –İmām KV.

³³⁷⁵ Ḳarındaşı MA: Ḳardaşı KV.

³³⁷⁶ –ḳoçudı KV.

³³⁷⁷ alup MA: ḳodı KV.

³³⁷⁸ urdı MA: urup KV.

³³⁷⁹ Ağladı zārluḳ eyledi MA: Zāri zār ağladı KV.

³³⁸⁰ Birazdan MA: Bir zamandan soñra KV.

³³⁸¹ geldi MA: gelüp KV.

³³⁸² cān MA: cānı KV.

³³⁸³ İmām MA: hemān KV.

³³⁸⁴ zār eyledi MA: zāri zār ağladı KV.

³³⁸⁵ Hemān MA: Kendü KV.

³³⁸⁶ +hemān KV.

³³⁸⁷ –kendünün KV.

³³⁸⁸ ^cAbbās-ı ^cAlī MA: ^cAbbās bin ^cAlī KV.

³³⁸⁹ olmuşlardı MA: olmuş idi KV.

³³⁹⁰ –ḳalmışdı ol KV.

³³⁹¹ –İmām KV.

baña³³⁹² ışmarladı.³³⁹³ ‘Abbās saña benüm³³⁹⁴ yādigārımdur dimişdi.³³⁹⁵ Sen ır³³⁹⁶ meydāne ben³³⁹⁷ gireyüm didi. ‘Abbās Hüseyn’uñ ayağuna düşdi ve and virdi.³³⁹⁸ Ya server Nūr-ı Muḥammed Muřtafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem³³⁹⁹ ḥaḳḳı-çün baña destūr vir³⁴⁰⁰ meydāne gireyüm. Ta ki saña bu³⁴⁰¹ Hāriciler³⁴⁰² el uzatdı göreym³⁴⁰³ diledi.³⁴⁰⁴ Hüseyn anı işitdi ‘Abbās[’ı] ırıçudı ve iki gözleründen³⁴⁰⁵ destūr virdi. [93^a KV] ‘Abbās bin³⁴⁰⁶ ‘Alī at depüp³⁴⁰⁷ meydāne girdi la‘net³⁴⁰⁸ ‘Ömer-i naḥsden yaña döndi³⁴⁰⁹ söyledi. Ya‘ni ki³⁴¹⁰ medār eyledi. Eyitdi ya³⁴¹¹ şavim İmām³⁴¹² Hüseyn beni size gönderdi. Ol³⁴¹³ İmāme’l-Müttaḳin³⁴¹⁴ eydür ki³⁴¹⁵ zulum itmesünler. [73^a MA] ‘Alīyyü’l-Murtażā’nuñ Muřtafā’nuñ³⁴¹⁶ şavmini niçün kırarlar. Yarın kıyāmet gününde Resül’e ‘a[leyhi’s-selā]m³⁴¹⁷ bu iři anlardan řorarsa³⁴¹⁸ ne cevāb vireler³⁴¹⁹ didi. ‘Abbās eyitdi ya şavim geluñ sizüñle bir řart idelüm. Bize yol virüñ. Ehl-i ‘ıyālimüzi alalum gidelüm. Yok dirseñüz uřacıḳ oğlancıklara³⁴²⁰ řu virüñ içsünler. Yarın kıyāmet gününde řikāyet sizden³⁴²¹ itmeyevüz³⁴²² didi. Ol leşker ‘Abbās’uñ bu sözüñ³⁴²³ işitdiler.³⁴²⁴ La‘net³⁴²⁵ ‘Ömer-i naḥs üstine ğavğā kıldılar. La‘in anı gördi şorıdı. At depdi meydāne geldi.

³³⁹² +vaşiyet idüp KV.

³³⁹³ ışmarladı MA: ışmarlamışdur KV.

³³⁹⁴ saña benüm MA: benüm saña KV.

³³⁹⁵ dimişdi MA: dimişdür KV.

³³⁹⁶ Sen ır MA: Ben varayum KV.

³³⁹⁷ –ben KV.

³³⁹⁸ ve and virdi MA: eydür KV.

³³⁹⁹ –Muřtafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

³⁴⁰⁰ +ki KV.

³⁴⁰¹ –ta ki saña bu KV.

³⁴⁰² +saña KV.

³⁴⁰³ –göreym KV.

³⁴⁰⁴ diledi MA: didi KV.

³⁴⁰⁵ gözleründen MA: gözlerin öpdı KV.

³⁴⁰⁶ bin MA: ibn KV.

³⁴⁰⁷ depüp MA: depdi KV.

³⁴⁰⁸ –la‘net KV.

³⁴⁰⁹ –döndı KV.

³⁴¹⁰ –ya‘ni ki KV.

³⁴¹¹ ya MA: ey KV.

³⁴¹² –İmām KV.

³⁴¹³ –Ol KV.

³⁴¹⁴ İmāme’l-Müttaḳin MA: Emīrū’l-Mü’mīnīn KV.

³⁴¹⁵ +ol şavm KV.

³⁴¹⁶ ‘Alīyyü’l-Murtażā’nuñ Muřtafā’nuñ MA: Muřtafā’nuñ ve ‘Alīyyü’l-Murtażā’nuñ KV.

³⁴¹⁷ Resül’e ‘a[leyhi’s-selā]m MA: Resül ḥazretine KV.

³⁴¹⁸ –bu işi anlardan şorarsa KV.

³⁴¹⁹ vireler MA: virirler KV.

³⁴²⁰ oğlancıklara MA: oğlanlara KV.

³⁴²¹ řikāyet sizden MA: sizden řikāyet KV.

³⁴²² itmeyevüz MA: itmeyelüm KV.

³⁴²³ ‘Abbās’uñ bu sözüñ MA: ‘Abbās sözüni KV.

³⁴²⁴ işitdiler MA: işitdi KV.

³⁴²⁵ –La‘net KV.

La^c net³⁴²⁶ Şit bin Rebī^c a la^c net³⁴²⁷ Hicr ibn³⁴²⁸ Hicār la^c net³⁴²⁹ Şimr-i mel^c ün [u] pelīde³⁴³⁰ eyitdi. La^c net^c Ömer-i naḥs eyitdi³⁴³¹ tiz^c Abbās'a cevāb [93^b KV] virün yoḥsa leşker^c āşī oldılar didi.³⁴³² La^c net³⁴³³ Hacer ibn Hicār la^c net³⁴³⁴ Şimr-i mel^c ün³⁴³⁵ ilerü geldiler³⁴³⁶ Abbās'a eyitdiler ya pehlivān eger cümle^c ālem şu olsalar³⁴³⁷ bir қаtre size³⁴³⁸ vormeyevüz didiler. Eger³⁴³⁹ dilerseñüz³⁴⁴⁰ size şu virüp sağ ve³⁴⁴¹ selāmet koyuvirirüz³⁴⁴² gidesüz. Var Hüseyn'e³⁴⁴³ gelsün bizümle bī^c at idüp la^c net³⁴⁴⁴ Yezīd'le³⁴⁴⁵ ahd ü peymān eylesün. Aña [73^b MA] ḥidmet idüp қulluқ³⁴⁴⁶ bel bağlasun. Eger gelüp bizümle bu қавил üzre bī^c at iderse hoş.³⁴⁴⁷ Eger³⁴⁴⁸ itmezse anı öldürmeyince қomazuz didiler. Abbās anı işitdi³⁴⁴⁹ қatı aғladı zārluқ қılıp.³⁴⁵⁰ Boyñadan la^c net³⁴⁵¹ Ömer-i naḥs didi³⁴⁵² altun legenler getürdiler.³⁴⁵³ İmām³⁴⁵⁴ Hüseyn'e³⁴⁵⁵ karşı içine şu қoyup atlarına şu³⁴⁵⁶ virdiler. [94^a KV] Hüseyn oğlanları tıfılları gördiler Hāricīler altun legene şu қoyup atlarına virdiler.³⁴⁵⁷ Her birinüñ қарār[ı] қalmayup zārluқ³⁴⁵⁸ қıldılar. Hüseyn oğlancıkları anı gördiler³⁴⁵⁹ eyitdiler bizim suçumuz nedür ki bu ḥālet bize

³⁴²⁶ –La^c net KV.

³⁴²⁷ –la^c net KV.

³⁴²⁸ ibn MA: bin KV.

³⁴²⁹ –la^c net KV.

³⁴³⁰ +^c Ömer-i naḥs KV.

³⁴³¹ –la^c net^c Ömer-i naḥs eyitdi KV.

³⁴³² virün yoḥsa leşker^c āşī oldılar didi MA: ilerü geldi cūş leşker cümle^c āşī oldılar didi KV.

³⁴³³ –La^c net KV.

³⁴³⁴ la^c net MA: Şit Rebī^c a KV.

³⁴³⁵ –mel^c ün KV.

³⁴³⁶ geldiler MA: geldi KV.

³⁴³⁷ olsalar MA: olursa KV.

³⁴³⁸ size MA: şu KV.

³⁴³⁹ –Eger KV.

³⁴⁴⁰ dilerseñüz MA: dilermisiz ki KV.

³⁴⁴¹ –sağ ve KV.

³⁴⁴² koyuvirirüz MA: koyuvirevüz KV.

³⁴⁴³ +di KV.

³⁴⁴⁴ –la^c net KV.

³⁴⁴⁵ Yezīd'le MA: Yezīd ile KV.

³⁴⁴⁶ қulluқ MA: қulluға KV.

³⁴⁴⁷ +ve KV.

³⁴⁴⁸ +қабұл KV.

³⁴⁴⁹ işitdi MA: işidüp KV.

³⁴⁵⁰ қatı aғladı zārluқ қılıp MA: girü dönüp gelüp ḥaber virdi. Hüseyn anı işitdi zārī zārī қıldı KV.

³⁴⁵¹ –la^c net KV.

³⁴⁵² didi MA: buyurdi KV.

³⁴⁵³ getürdiler MA: getürüp KV.

³⁴⁵⁴ –İmām KV.

³⁴⁵⁵ Hüseyn'e MA: Hüseyn ve oğlanlarına KV.

³⁴⁵⁶ –şu KV.

³⁴⁵⁷ –Hüseyn oğlanları tıfılları gördiler Hāricīler altun legene şu қoyup atlarına virdiler KV.

³⁴⁵⁸ zārluқ MA: zārluқlar KV.

³⁴⁵⁹ –Hüseyn oğlancıkları anı gördiler KV.

irişdi. Ya ata bize şu gerek diyüp³⁴⁶⁰ ağlaşdılar. Zār kılup³⁴⁶¹ āh itdiler.³⁴⁶² Hüseyn anı gördi³⁴⁶³ Ya İlähî Senüñ emrüne mutı^cim. Bizüm hâlimüz saña ma^clûmdur didi. Şi^cr eyitdi.³⁴⁶⁴

Bir kez Ya İlähe'l ' Ālemîn
Senden artuğ çäre yakındur Ya Emîn

Ne kılayum iş bu zâlimler bizüm
Başımuza kaçd iderler bil yakîn

Sen meded eyle bize Ey Kâr-sâz
Bu Hâricîler bize eyledi ki

İş bu [74^a MA] zâlimler müslümân adını
Öndin kâfir oldı ber güzîn

Dîni elden kodılar dünyâ için
Bunlara ne dünyâ hâmildür ne dîn

Kılma rahmet bunlara Ey Kirdigâr
Hem şefâ^c at ol Resûlu'l Müznibîn

Nideyüm baña vaşiyet Muştafa
Kılmış [94^b KV] dı ol Resûlu'l Mürselîn³⁴⁶⁵

³⁴⁶⁰ diyüp MA: deyü KV.

³⁴⁶¹ zār kılup MA : zâri kıldılar KV.

³⁴⁶² –āh itdiler KV.

³⁴⁶³ gördi MA: görüp eyitdi KV.

³⁴⁶⁴ –Şi^cr eyitdi KV.

³⁴⁶⁵ Bir kez Ya İlähe'l ' Ālemîn
Senden artuğ çäre yakındur Ya Emîn

Ne kılayum iş bu zâlimler bizüm
Başımuza kaçd iderler bil yakîn

Sen meded eyle bize Ey Kâr-sâz
Bu Hâricîler bize eyledi ki

İş bu zâlimler müslümân adını
Öndin kâfir oldı ber güzîn

Dîni elden kodılar dünyâ için
Bunlara ne dünyâ hâmildür ne dîn

Kılma rahmet bunlara Ey Kirdigâr
Hem şefâ^c at ol Resûlu'l Müznibîn

Nideyüm baña vaşiyet Muştafa
Kılmışdı ol Resûlu'l Mürselîn MA:

Bir kez Ya İlähe'l ' Ālemîn
Senden artuğ çäre yokdur Ya Emîn

Meclis³⁴⁶⁶ İmām³⁴⁶⁷ Hüseyn eyitdi eger atam dedem vaşiyet kılmasa³⁴⁶⁸ iş kılaydum bunları³⁴⁶⁹ ‘āleme³⁴⁷⁰ destān³⁴⁷¹ olaydı didi. İş taqdiriñdür şabr itmek gerekdür³⁴⁷² deyü³⁴⁷³ her birin öğütleri³⁴⁷⁴ naşihat eyledi.³⁴⁷⁵

Hikāyet³⁴⁷⁶ Çünkü ‘Abbās ibn ‘Alī³⁴⁷⁷ anı gördi şabr itmedi.³⁴⁷⁸ Ağlaya ağlaya³⁴⁷⁹ ilerü³⁴⁸⁰ geldi. İmām³⁴⁸¹ Hüseyn önünde hıdmet eyledi. Eyitdi ya Emīre’l-Mü’minīn³⁴⁸² baña destūr vir ki varayum şu getüreyüm. Bu oğlancıklar içüp³⁴⁸³ emīn³⁴⁸⁴ olalar didi. İmām³⁴⁸⁵ Hüseyn eyitdi ya ‘Abbās şu ele girmesi³⁴⁸⁶ müşkildür zīrā³⁴⁸⁷ şu yolun beklerler didi. ‘Abbās eyitdi ya server³⁴⁸⁸ yüz biñ³⁴⁸⁹ de³⁴⁹⁰ olurlarsa³⁴⁹¹ da³⁴⁹² yüz

Ne kılalum iş bu zālimler bizüm
Başımuza kaşd iderler yakīn

Sen meded eyle bize Ey Kār-sāz
Bu Hāriciler bize eyledi kīn

İş bu zālimler Muḥammed dönüp
Kāfir oldı ber güzīn

Dīni elden kōdılar dūnyā için
Bunlara ne dūnyā ḥāşıldur ne dīn

Kılmaya rahmet bunlara Kirdigār
Hem şefā‘ at ol Resūlu’l Müznibīn

Nideyüm baña vaşiyet Muştafā
Kılmış idi ol Resūlu’l ‘Ālemīn KV.

³⁴⁶⁶ –Meclis KV.

³⁴⁶⁷ –İmām KV.

³⁴⁶⁸ vaşiyet kılmasa MA: vaşiyeti olmasa KV.

³⁴⁶⁹ iş kılaydum bunları MA: bunlara iş kılaydum ki KV.

³⁴⁷⁰ ‘āleme MA: ‘ālemde KV.

³⁴⁷¹ destān MA: dāsītān KV.

³⁴⁷² şabr itmek gerekdür MA: çāresi şabr itmekdür KV.

³⁴⁷³ deyü MA: didi KV.

³⁴⁷⁴ öğütleri MA: öğütledi KV.

³⁴⁷⁵ –naşihat eyledi KV.

³⁴⁷⁶ Hikāyet MA: rāvīler şöyle rivāyet iderler kim uşacuklar durmadan zārī kılap şu isterlerdi KV.

³⁴⁷⁷ –ibn ‘Alī KV.

³⁴⁷⁸ itmedi MA: idemedi KV.

³⁴⁷⁹ –ağlaya KV.

³⁴⁸⁰ ilerü MA: tūru KV.

³⁴⁸¹ –İmām KV.

³⁴⁸² Emīre’l-Mü’minīn MA: Emīr KV.

³⁴⁸³ içüp MA: için KV.

³⁴⁸⁴ –emīn KV.

³⁴⁸⁵ –İmām KV.

³⁴⁸⁶ girmesi MA: girmege KV.

³⁴⁸⁷ –zīrā KV.

³⁴⁸⁸ +eger KV.

³⁴⁸⁹ +kılıç KV.

³⁴⁹⁰ –de KV.

³⁴⁹¹ olurlarsa MA: olursa KV.

döndürmem³⁴⁹³ [95^a KV] şu getürmeyünce şabr itmem āhret hāḫḫını ḥelāl eyleñ. Eger ölürsem yarın kıyāmet gününde [74^b MA] Resūl'ün³⁴⁹⁴ şancağı dibinde buluşavuz didi.³⁴⁹⁵ Bunlaruñla vedā^c eyledi.³⁴⁹⁶ Her³⁴⁹⁷ biriyle ḥelālleşdi. Bir meşki eline aldı şudan yaña revān oldı. Çün şuya yakın geldi. Şu ḫatunda yigirmi biñ er vardı şuya beklerdi. 'Abbās[']³⁴⁹⁸ gördiler gülüvv eylediler.³⁴⁹⁹ 'Abbās anı³⁴⁹⁹ gördi kılıç çekdi. Ol yigirmi biñ erle cenk eylediler.³⁵⁰⁰ Bir demde anları³⁵⁰¹ tārūmār eyledi ve³⁵⁰² seksan iki Ḥāricī öldürdi. Nāgāh şu ḫatunda³⁵⁰³ irişdi.³⁵⁰⁴ Atunı şuya depdi. Meşki³⁵⁰⁵ ṭoldurdu. At şu içdi. Diledi ki³⁵⁰⁶ kendü daḫı içe. Döndi eydür revā mıdur³⁵⁰⁷ şu içem [95^b KV] İmām³⁵⁰⁸ Ḥüseyn içmedi Resūl'ün ehl-i beyti şusuzdur didi.³⁵⁰⁹ Ol³⁵¹⁰ şudan içmedi. At depüp³⁵¹¹ taşra çıkdı. Meşki omuzına aldı. Elinde kılıç³⁵¹² ol leşkere ḥaml³⁵¹³ eyledi. La^c net³⁵¹⁴ 'Ömer-i naḥs ḥaber aldı³⁵¹⁵ eyitdi.³⁵¹⁶ İmām Ḥüseyn ḫarındaşı³⁵¹⁷ 'Abbās³⁵¹⁸ şu aldı³⁵¹⁹ didiler. La^c net³⁵²⁰ 'Ömer-i naḥs anı işitdi³⁵²¹ na^c ra urdı. Ḳavmūñ depdi³⁵²² kırk biñ kişi 'Abbās[']³⁵²³ ortaya³⁵²³ aldılar tīr-bārān.³⁵²⁴ Nāgāh bir la^c in 'Abbās'ün ağzuna bir oḫ urdı eñsesünden çıkdı. [75^a MA] Bir an³⁵²⁵ oldu 'Abbās ol zaḫmı³⁵²⁶ ṭuymadı. Na^c ra urdı ol

³⁴⁹² –da KV.

³⁴⁹³ +didi KV.

³⁴⁹⁴ Resūl'ün MA: Resūl ḥazret şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

³⁴⁹⁵ +daḫı KV.

³⁴⁹⁶ eyledi MA: eyle KV.

³⁴⁹⁷ Her MA: Bir KV.

³⁴⁹⁸ eylediler MA: kıldılar KV.

³⁴⁹⁹ anı MA: anları KV.

³⁵⁰⁰ eylediler MA: eyledi KV.

³⁵⁰¹ –anları KV.

³⁵⁰² –ve KV.

³⁵⁰³ ḫatunda MA: ḫatuna KV.

³⁵⁰⁴ +kılıç elünde KV.

³⁵⁰⁵ Meşki MA: Meşkin KV.

³⁵⁰⁶ ki MA: kim KV.

³⁵⁰⁷ +ben KV.

³⁵⁰⁸ –İmām KV.

³⁵⁰⁹ Ḥüseyn içmedi Resūl'ün ehl-i beyti şusuzdur didi MA: Ḥüseyn ehl-i beyti şusuzlar didi KV.

³⁵¹⁰ –Ol KV.

³⁵¹¹ depüp MA: depdi KV.

³⁵¹² elinde kılıç MA: kılıç elinde KV.

³⁵¹³ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁵¹⁴ –La^c net KV.

³⁵¹⁵ aldı MA: oldı KV.

³⁵¹⁶ eyitdi MA: eyitdiler KV.

³⁵¹⁷ –İmām Ḥüseyn ḫarındaşı KV.

³⁵¹⁸ +geldi KV.

³⁵¹⁹ +Ḥüseyn iline yürür KV.

³⁵²⁰ –La^c net KV.

³⁵²¹ –anı işitdi KV.

³⁵²² depdi MA: didi KV.

³⁵²³ ortaya MA: araya KV.

³⁵²⁴ tīr bārān MA: tīr u bārān eylediler KV.

³⁵²⁵ an MA: az KV.

leşkere haml³⁵²⁷ eyledi. Yüz otuz kişi toprağa bıraktı.³⁵²⁸ Çün³⁵²⁹ zaḥm³⁵³⁰ yimişdi. Kan çok ağıdı.³⁵³¹ Kuvveti kalmadı³⁵³² zebūn oldu. Ol zālimler şefkat itmediler.³⁵³³ Kılıç üşürdiler. ‘Abbās[’ı] şehīd itdiler. Meşki daḥı yarup³⁵³⁴ [96^a KV] şuyunı³⁵³⁵ dökdiler. La‘net³⁵³⁶ ‘Ömer-i naḥs didi³⁵³⁷ tabl-ı beşāret çaldılar. İmām³⁵³⁸ Hüseyin anı işitdi ‘aceb bu ne şādliḡdur³⁵³⁹ didi. Katuna³⁵⁴⁰ kimse kalmadı.³⁵⁴¹ Kendünün bir ḥidmetkārı var idi.³⁵⁴² Adına Ḥaccāc dirlerdi. İmām Hüseyin³⁵⁴³ eyitdi ya Ḥaccāc yürü³⁵⁴⁴ var³⁵⁴⁵ Ḥāricīler içinde bu beşāret nedür didi. Ḥaccāc at depdi ilerü vardı.³⁵⁴⁶ Ḥāricīler’e yakın vardı.³⁵⁴⁷ Gördi ki ‘Abbās³⁵⁴⁸ şehīd olmuş yatur. Ḥaccāc anı gördi. Āh eyledi zār kıldı.³⁵⁴⁹ Na‘ra urdı³⁵⁵⁰ kılıç çekdi Ḥāricīler’e haml³⁵⁵¹ eyledi. Leşkeri yardı aña revā uca çıkdı. Yine döndi³⁵⁵² leşker³⁵⁵³ birbirine urdılar.³⁵⁵⁴ İmām³⁵⁵⁵ Hüseyin katuna geldi. Gözlerinden kanlu yāş aḡardı. Eyitdi ya Emīre’l-Mü’minīn sen bāḡi ol³⁵⁵⁶ ‘Abbās şehīd [75^b MA/96^b KV] olmuş³⁵⁵⁷ Ḥāricīler içinde şādliḡ olmuş³⁵⁵⁸ didi. İmām³⁵⁵⁹ Hüseyin anı işitdi ‘aḡlı zā’il oldu. Girü kendüye geldi³⁵⁶⁰ feryād³⁵⁶¹ fiḡān eyledi. Muştafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve

³⁵²⁶ ol zaḥmı MA: oḡ zaḥmını KV.

³⁵²⁷ haml MA: ḡamle KV.

³⁵²⁸ toprağa bıraktı MA: cehenneme şaldı KV.

³⁵²⁹ Çün MA: Çok KV.

³⁵³⁰ +daḡı KV.

³⁵³¹ ağıdı MA: aḡup KV.

³⁵³² +‘Abbās KV.

³⁵³³ itmediler MA: itmeyüp KV.

³⁵³⁴ daḡı yarup MA: şehīd KV.

³⁵³⁵ +yabana KV.

³⁵³⁶ –La‘net KV.

³⁵³⁷ didi MA: buyurdu KV.

³⁵³⁸ –İmām KV.

³⁵³⁹ şādliḡdur MA: beşāretdür KV.

³⁵⁴⁰ Katuna MA: Katunda KV.

³⁵⁴¹ kalmadı MA: ḡalmamışdı KV.

³⁵⁴² var idi MA: vardı KV.

³⁵⁴³ –İmām Hüseyin KV.

³⁵⁴⁴ –yürü KV.

³⁵⁴⁵ +ḡör KV.

³⁵⁴⁶ vardı MA: geldi yürüdi KV.

³⁵⁴⁷ yakın vardı MA: ḡarşu geldi KV.

³⁵⁴⁸ +ibn ‘Alī KV.

³⁵⁴⁹ zār kıldı MA: zārī zārī aḡladı KV.

³⁵⁵⁰ urdu MA: urup KV.

³⁵⁵¹ haml MA: ḡamle KV.

³⁵⁵² –Leşkeri yardı aña revā uca çıkdı. Yine döndü KV.

³⁵⁵³ leşker MA: leşkeri KV.

³⁵⁵⁴ urdılar MA: urdu KV.

³⁵⁵⁵ –İmām KV.

³⁵⁵⁶ +ki KV.

³⁵⁵⁷ olmuş MA: yatur KV.

³⁵⁵⁸ olmuş MA: öldü KV.

³⁵⁵⁹ –İmām KV.

³⁵⁶⁰ –geldi KV.

³⁵⁶¹ +u KV.

sellem'ün³⁵⁶² kıızı oğlu Kerbelā'da zār³⁵⁶³ kılurdu. La'net 'Ömer-i naḥs³⁵⁶⁴ bildi³⁵⁶⁵ ki ayruḵ³⁵⁶⁶ Hüseyn çatunda kimse qalmadı. Yalıñuz qaldı. Na'ra urdılar³⁵⁶⁷ leşkere ilerü yürin dı. Seksan iki³⁵⁶⁸ biñ Hāriciler bir ugurdan ilerü³⁵⁶⁹ yürüdi Hüseyn'e qaşd itdiler. İmām gördi ki Havāric qaşd itdiler.³⁵⁷⁰ Buyurdu³⁵⁷¹ Zü'l-cenāḥ atı getürün bizüm daḥı³⁵⁷² alnımuza ne ki³⁵⁷³ yazıldıysa görelüm dı. Ol zamāndan³⁵⁷⁴ Hüseyn'ün üç oğlu var idi. Biri Zeynel'ābidin biri 'Alī küçügi İbrāhīm idi³⁵⁷⁵ 'Alī ilerü geldi eyitdi ya şāhib-i Qur'an baña destür vir meydāne gireyüm. Bu Hāricilerden [97^a KV] 'ammularımuñ dādını alayım³⁵⁷⁶ dı. İmām³⁵⁷⁷ Hüseyn eyitdi ey ciger küşem nāgāḥ bu zālimler saña³⁵⁷⁸ ziyān irişeler.³⁵⁷⁹ Firāḵ oduna yaqasın³⁵⁸⁰ dı. 'Alī eyitdi ya³⁵⁸¹ ata Muḥammed nūrı ḥaḳḳı³⁵⁸² beni meydāne girmekden men' eyleme dı. [76^a MA] Hüseyn anı işitdi āḥ³⁵⁸³ eyledi.³⁵⁸⁴ Ya³⁵⁸⁵ oğul beni firāḵ³⁵⁸⁶ odına yandırursın³⁵⁸⁷ dı. ³⁵⁸⁸ başladı. Şi'r³⁵⁸⁹

Ey kuzucuğum eyle ḥelāl
Alnımuza yazılı budur bu zevāl

Görklü yüzüñi toyunca görmedüm
Uş firāḳuñ irişdi vişāl

Aramuzda uş firāḵ oldı bugün
Ağlamakdan dā'ima iş bu melāl

³⁵⁶² şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem'ün MA: şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

³⁵⁶³ zār MA: zāri KV.

³⁵⁶⁴ la'net 'Ömer-i naḥs MA: la'in naḥs KV.

³⁵⁶⁵ بللى MA: بللى KV.

³⁵⁶⁶ –ayruḵ KV.

³⁵⁶⁷ urdılar MA: urdı KV.

³⁵⁶⁸ –iki KV.

³⁵⁶⁹ –ilerü KV.

³⁵⁷⁰ –İmām gördi ki Havāric qaşd itdiler KV.

³⁵⁷¹ Buyurdu MA: Hüseyn anı görüp eyitdi KV.

³⁵⁷² –daḥı KV.

³⁵⁷³ –ki KV.

³⁵⁷⁴ zamāndan MA: zamānda KV.

³⁵⁷⁵ biri 'Alī küçügi İbrāhīm idi MA: ve ikincisi İbrāhīm idi ve ulu oğlu adı KV.

³⁵⁷⁶ alayım MA: alayın KV.

³⁵⁷⁷ –İmām KV.

³⁵⁷⁸ +bir KV.

³⁵⁷⁹ +bizi KV.

³⁵⁸⁰ yaqasın MA: yaqarsın KV.

³⁵⁸¹ ya MA: eya KV.

³⁵⁸² +çün KV.

³⁵⁸³ +u zār KV.

³⁵⁸⁴ +eyitdi KV.

³⁵⁸⁵ ya MA: eya KV.

³⁵⁸⁶ firāḵ MA: firāḳuñ KV.

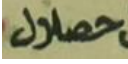
³⁵⁸⁷ yandırursın MA: yaqdurursın KV.

³⁵⁸⁸ –didi KV.

³⁵⁸⁹ başladı Şi'r MA: Daḥı bu şi'ri derdle ağāz eyledi eydür KV.

Şād olup dünyāda kimse gelmedi
Yarın oluserdür ittişāl

Ey güller yüzlü kuzucuğum
Seni nice terk idem

Höş vişāl ³⁵⁹⁰

Meclis ³⁵⁹¹ İmām ³⁵⁹² Hüseyn bu şi‘ri eyitdi ³⁵⁹³ [97^b KV] gözleründen yāş yerine
қан ақardı. ³⁵⁹⁴ ‘Alī dağı ³⁵⁹⁵ atası ³⁵⁹⁶ Hüseyn öñünde feryād ³⁵⁹⁷ fiğān eyledi. ³⁵⁹⁸ Vaşf-ı
helāl söyledi. ³⁵⁹⁹ Şi‘r ³⁶⁰⁰

Atasun dağı kılğıl helāl

³⁵⁹⁰ Ey kuzucuğum eyle helāl
Alnımuza yazılı budur bu zevāl

Görklü yüzüni toyunca görmedüm
Uş firākuñ irişdi vişāl

Aramuzda uş firāk oldı bugün
Ağlamağdan dā’ima iş bu melāl

Şād olup dünyāda kimse gelmedi
Yarın oluserdür ittişāl

Ey güller yüzlü kuzucuğum
Seni nice terk idem

Höş vişāl MA:

Ey kuzucuğum eyle helāl
Alnımuza yazılı budur bu zār

Ol görelü yüzüni toyunca görmedüm
Uş firāk irişdi eyledi vişāl

Aramuzda uş firāk oldı bugün
Ağlamağdan dā’ima iş bu melāl

Ey gül yüzlü benüm
Seni nice terk idem ey hoş hışāl KV.

³⁵⁹¹ –Meclis KV.

³⁵⁹² –İmām KV.

³⁵⁹³ +dağı KV.

³⁵⁹⁴ yāş yerine қан ақardı MA: қанлу yāş ақıtdı KV.

³⁵⁹⁵ +işitdi KV.

³⁵⁹⁶ –atası KV.

³⁵⁹⁷ +u KV.

³⁵⁹⁸ eyledi MA: idüp KV.

³⁵⁹⁹ vaşf-ı helāl söyledi MA: vaşf-ı hālın iş bu şi‘ri eyitdi didi KV.

³⁶⁰⁰ –Şi‘r KV.

Haṭruñ kılma benüm için melāl

Ne kılalum çünkü haq taqdiridür
Alnımuza yazılan buydı kāl

Bî-zevāl oldur Qadīm Lem-yezel

Her birine kismet naşib
Bizüm için kismet olmuş bu kıtāl

Çāre nedür sen bekā ol dünyāda
Ağlama benüm için kılma vebāl

[76^b MA] Fānīdür dünyā bekā olmaz
Hemān āḫiret bāqīdür tēcü'r-ricāl

Çün cihānda kamumuz ölmek gerek
Pes sa' ādet bulunmak gerek³⁶⁰¹

³⁶⁰¹ Atasun daḫı kılğil ḫelāl
Haṭruñ kılma benüm için melāl

Ne kılalum çünkü haq taqdiridür
Alnımuza yazılan buydı kāl

Bî-zevāl oldur Qadīm Lem-yezel

Her birine kismet naşib
Bizüm için kismet olmuş bu kıtāl

Çāre nedür sen bekā ol dünyāda
Ağlama benüm için kılma vebāl

Fānīdür dünyā bekā olmaz
Hemān āḫiret bāqīdür tēcü'r-ricāl

Çün cihānda kamumuz ölmek gerek
Pes sa' ādet bulunmak gerek MA:

Atasun kılğil ḫelāl
Haṭruñ kılma benüm için melāl

Ne kılalum çünkü haq taqdiridür
Alnımuza yazılan buydı kāl

Bî-zevāl oldur Qadīm Lem-yezel
Tā ki pāk pīr u bār ve Lā-Yezāl

Her birine kismet oldı bir naşib
Bizüm-çün kismet oldı bu kıtāl

Çāre nedür sen bekā ol dünyāda
Ağlama benüm için kılma vebāl

Fānīdür dünyā bekā olmaz
Hemīn āḫiret bāqīdür tēcü'r-ricāl

Çün cihānda kamumuz ölmek gerek

Meclis³⁶⁰² Çünkü ‘Alī bu şi‘ri okudu.³⁶⁰³ Hāzret-i İmām³⁶⁰⁴ Hüseyn anı işitdi. Eyitdi³⁶⁰⁵ ey ciger kūšem var imdi seni Allāh Te‘ālā’ya ısmarladum [98^a KV] didi. ‘Alī’nün anası geldi.³⁶⁰⁶ Ümmü Gülşüm Ruḳayye Zeyneb³⁶⁰⁷ ‘ammilerün ḥātūnları³⁶⁰⁸ dört yanuna yapışdılar.³⁶⁰⁹ Bizüm gözümüz yāşın aḳıtma. Bizi ḥasret içinde ḳoyup gitme didiler. Zārluḳ³⁶¹⁰ ḳıldılar. İmām³⁶¹¹ Hüseyn anı işitdi³⁶¹² eyitdi.³⁶¹³ Ḳoñ anı meydāne girsün ve³⁶¹⁴ alnuna ne³⁶¹⁵ yazıldıysa göre didi. ‘Alī cenk aletün giydi. Atuna suvār oldı. Atası³⁶¹⁶ tiz³⁶¹⁷ ḳarındaşları bile³⁶¹⁸ vedā^c idüp meydāne girdi. Na^cra urup³⁶¹⁹ çağırđı eyitdi³⁶²⁰ ey la^cnet ‘Ömer-i naḥs-ı bī-vefā³⁶²¹ dünyā için³⁶²² dīni elden ḳoyup [77^a MA] niçün bize ḳaşd idersin didi. Şi‘r³⁶²³

Her dem işbu ḳavm-i zālīm yā İlāh
Ne diler bizden ‘aceb ey pādīşāh

Ḳanımuza şuşamışlardur bizüm
Nice bize ḳaşd iderler yā İlāh

Kāfirdi ḳām bunları [98^b KV] ser-teser
Dīn imān buldılar bī-iştibāh

Dedem öñünde müslümān oldılar
Buldılar devlet ‘azm sa‘ādet māl cāh

Döndiler girü münāfīḳ oldılar
Zihi bed ḥüccet şaḳī şānıñıza revā siyāh

Pes şehādetde bulunur bu gümān KV.

³⁶⁰² –Meclis KV.

³⁶⁰³ çünkü ‘Alī bu şi‘ri okudu MA: çün bu şi‘ri eyitdi KV.

³⁶⁰⁴ –Hāzret-i İmām KV.

³⁶⁰⁵ –Eyitdi KV.

³⁶⁰⁶ –geldi KV.

³⁶⁰⁷ +ḥātun KV.

³⁶⁰⁸ –‘ammilerün ḥātūnları KV.

³⁶⁰⁹ +eyitdiler KV.

³⁶¹⁰ Zārluḳ MA: Zārilik KV.

³⁶¹¹ –İmām KV.

³⁶¹² anı işitdi MA: anlara KV.

³⁶¹³ +ya ḳavm KV.

³⁶¹⁴ –ve KV.

³⁶¹⁵ –ne KV.

³⁶¹⁶ +anası KV.

³⁶¹⁷ tiz MA: ḳız KV.

³⁶¹⁸ bile MA: ile KV.

³⁶¹⁹ urup MA: urdı KV.

³⁶²⁰ eyitdi MA: didi KV.

³⁶²¹ ey la^cnet ‘Ömer-i naḥs-ı bī-vefā MA: la^cin naḥs bī-vefā la^cin KV.

³⁶²² –dünnyā için KV.

³⁶²³ Şi‘r MA: Bu şi‘ri söyledi KV.

Ẓulm iderler bu cemā' at ya mücib
Alnımuza yazılan budur naşib³⁶²⁴

Meclis Çünkü 'Alī bu şi'ri okudı er diledi. Ey la'net 'Ömer-i naḥs-ı la'ın kanı
imānuñ nice müslümānsuz³⁶²⁵. Bize nāme gönderüp³⁶²⁶ getürdün³⁶²⁷ niçün kaçd idersin.
Yarın kıyāmet gününde Allāh³⁶²⁸ Te'ālā sizden³⁶²⁹ şorarsa ne cevāb virirsin³⁶³⁰ didi. Çün
leşker bu ḥaberi işitdi.³⁶³¹ La'net³⁶³² 'Ömer-i naḥsa ḡulüvv kıldılar. La'net 'Ömer-i
naḥs³⁶³³ Tāriḳ adlu bir Ḥāricī'ye buyurdı eyitdi. Gir bu oḡlanı öldür³⁶³⁴ yoḥsa leşkeri

³⁶²⁴ Her dem işbu ḳavm-i zālīm yā İlāh
Ne diler bizden 'aceb ey pādişāh

Ḳanımuza şuşamışlardur bizüm
Nice bize kaçd iderler yā İlāh

Kāfirdi ḳām bunları ser-teser
Dīn imān buldılar bī-iştibāh

Dedem önünde müslümān oldılar
Buldılar devlet 'azm sa'ādet māl cāh

Döndiler girü münāfıḳ oldılar
Zihī bed ḥüccet şaḳī şanıñıza revā siyāh

Ẓulm iderler bu cemā' at ya mücib
Alnımuza yazılan budur naşib MA:

Her dem işbu ḳavm-i zālīm yā İlāhī
Ne diler bizden 'aceb ey pādişāh

Ḳanımuza şuşamışlardur bizüm
Niye kaçd iderler yā İlāh

Kāfirin idi ḳamu bunlar ser-teser
Imān dīn buldılar bī-iştibāh

Dedem önünde müslümān oldılar
Buldılar 'izzü sa'ādet māl u cāh

Döndiler girü münāfıḳ oldılar
Zihī bed baḥt-ı şaḳī vu rü siyāh

Ẓulm iderler bu cemā' at ya mücib
Alnımuza yazılan budur naşib KV.

³⁶²⁵ –Meclis Çünkü 'Alī bu şi'ri okudı er diledi. Ey la'net 'Ömer-i naḥs-ı la'ın kanı imānuñ nice
müslümānsuz KV.

³⁶²⁶ gönderüp MA: gönderdün KV.

³⁶²⁷ +dönüp bize niçün KV.

³⁶²⁸ +Tebārek ve KV.

³⁶²⁹ sizden MA: size KV.

³⁶³⁰ virirsin MA: idersiz KV.

³⁶³¹ işitdi MA: işitdiler KV.

³⁶³² –La'net KV.

³⁶³³ la'net 'Ömer-i naḥs MA: la'ın naḥs KV.

³⁶³⁴ öldür MA: çıkar KV.

azdırur didi. T̄arık³⁶³⁵ sürdi meydāne geldi.³⁶³⁶ Kılıçla ‘Alī’ye [77^b KV] ḥaml³⁶³⁷ kıldı. ‘Alī anuñ ḥamlesin men‘ eyledi.³⁶³⁸ ‘Alī ire geldi ol mel‘ūna bir kılıç urdı.³⁶³⁹ Depesünden ta³⁶⁴⁰ ire degin iki pāre [99^a KV] eyledi. Ḥāricī cānı cehennem[e] ışmarladı. T̄arık’uñ bir oğlu var idi³⁶⁴¹ ‘Amr ibn T̄arık dirlerdi. Atası ḥālün gördi āh eyledi.³⁶⁴² At depdi meydāne girdi.³⁶⁴³ ‘Alī’ye ḥamle eyledi.³⁶⁴⁴ ‘Alī aña daḥı³⁶⁴⁵ emān virmedi.³⁶⁴⁶ Bir kılıç urdı iki pāre eyledi. T̄alhā adlu bir la‘in meydāne girdi ‘Alī’ye ḥaml³⁶⁴⁷ eyledi. ‘Alī anuñ ḥamlesin men‘ eyledi.³⁶⁴⁸ ‘Alī³⁶⁴⁹ ilerü geldi. Kemerinden tıtdı bir eliyle başınuñ üstine³⁶⁵⁰ getürdi. Yere urdı. La‘in cān[ı] cehenneme ışmarladı. ‘Alī meydāne³⁶⁵¹ tıtdı. Yüz otuz Ḥāricī’nüñ her birin bir lu‘b-ile yere dökdi.³⁶⁵² Cemī‘ leşker anı görüp³⁶⁵³ taḥsīn okudılar.³⁶⁵⁴ Ayruḳ kimse meydāne girmedi. ‘Alī anı gördi na‘ra urdı.³⁶⁵⁵ Arslan gibi ol ‘askere³⁶⁵⁶ ḥaml³⁶⁵⁷ eyledi sağ şolı şol sağa³⁶⁵⁸ urdı. Dār-gīr ḳopdı. Bir [99^b KV] sâ‘atde yüz³⁶⁵⁹ yetmiş kiři³⁶⁶⁰ öldürdi. Girü döndi İmām Ḥüseyn³⁶⁶¹ ḳatuna geldi. Āh eyledi eyitdi. Ya³⁶⁶² nām-dār [78^a MA] eger bir³⁶⁶³ içim şu olaydı ‘askerden hiç eşer³⁶⁶⁴ ḳomayaydum didi. Ḥüseyn anı ışıtdı zārḷuḳ kıldı eyitdi. Ey ciger kūšem şuya dermān³⁶⁶⁵ yok³⁶⁶⁶ şabr eyle didi. Toz ‘Alī’nüñ ağızı³⁶⁶⁷ bālçık olmuş idi. Parmağıla³⁶⁶⁸ arıtdı girü

³⁶³⁵ +at KV.

³⁶³⁶ geldi MA: girdi KV.

³⁶³⁷ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁶³⁸ eyledi MA: idüp KV.

³⁶³⁹ ‘Alī ire geldi ol mel‘ūna bir kılıç urdı MA: gelüp aña bir kılıç urdı KV.

³⁶⁴⁰ –ta KV.

³⁶⁴¹ var idi MA: vardı ona KV.

³⁶⁴² eyledi MA: idüp KV.

³⁶⁴³ girdi MA: geldi KV.

³⁶⁴⁴ –‘Alī’ye ḥamle eyledi KV.

³⁶⁴⁵ –daḥı KV.

³⁶⁴⁶ virmedi MA: virmeyüp KV.

³⁶⁴⁷ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁶⁴⁸ eyledi MA: eyleyüp KV.

³⁶⁴⁹ –‘Alī KV.

³⁶⁵⁰ +çevürdi KV.

³⁶⁵¹ meydāne MA: meydānı KV.

³⁶⁵² yere dökdi MA: helāk eyledi KV.

³⁶⁵³ –anı görüp KV.

³⁶⁵⁴ okudılar MA: itdiler KV.

³⁶⁵⁵ –urdu KV.

³⁶⁵⁶ ‘askere MA: çeriye KV.

³⁶⁵⁷ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁶⁵⁸ sağ şolı şol sağa MA: sağ şola şolı sağa KV.

³⁶⁵⁹ –yüz KV.

³⁶⁶⁰ +daḥı KV.

³⁶⁶¹ İmām Ḥüseyn MA: atası KV.

³⁶⁶² Ya MA: Ey KV.

³⁶⁶³ –bir KV.

³⁶⁶⁴ ‘askerden hiç eşer MA: bu çerinüñ eşerin KV.

³⁶⁶⁵ dermān MA: dermānum KV.

³⁶⁶⁶ yok MA: yokdur KV.

döndi. Hâricîler³⁶⁶⁹ haml³⁶⁷⁰ eyledi. La^c net ‘Ömer-i naḥs didi³⁶⁷¹ altmış biñ kişi ‘Alî’yi ortaya aldılar. Her biri bir³⁶⁷² taraftan tîr-bārān³⁶⁷³ eylediler. ‘Alî ol leşker içinde şîrâne cenk iderdi. Nāgāh bir Hâricî ardundan³⁶⁷⁴ geldi ‘Alî’nün³⁶⁷⁵ omuzına bir kılıç urdı.³⁶⁷⁶ Ayruḳ ḳolunı ḳaldırmağa çāresi olmadı. Elünden kılıç düşdi. At depdi ağlayu Hüseyn ḳatuna geldi. [100^a KV] Hüseyn oḅı³⁶⁷⁷ ḥālını gördi āh eyledi ḳarşu geldi.³⁶⁷⁸ ‘Alî[’yi] atundan³⁶⁷⁹ indirdi. Tōnunı çıkarup³⁶⁸⁰ zaḥmunı gördi.³⁶⁸¹ Birazdan³⁶⁸² gözin açdı eyitdi. Ey³⁶⁸³ ata ḳanı şu var mıdır³⁶⁸⁴ didi.³⁶⁸⁵ Şehādet kelimesin ‘arz eyledi.³⁶⁸⁶ Ḥallāḳu’l ‘Azîm[’e] teslîm eyledi. Hüseyn’ün dizi üstinde cān virdi. İmām³⁶⁸⁷ Hüseyn anı görüp³⁶⁸⁸ vāveylā zār³⁶⁸⁹ zārluḳ kıldı. ‘Alî’nün anası anı³⁶⁹⁰ gördi. [78^b MA] ‘Aḳlı başundan gitdi. Birazdan ‘aḳlı³⁶⁹¹ geldi saçın kesüp başuna topraḳ koydı.³⁶⁹² Bir girî[v] ḳopardılar. Bunlaruñ zāresine³⁶⁹³ ḥurma bile ağladı. Hüseyn’ün ḳatuna³⁶⁹⁴ hîç³⁶⁹⁵ kimse ḳalmamışdı.³⁶⁹⁶

Hikāyet³⁶⁹⁷ Rāvîler şöyle rivāyet iderler kim³⁶⁹⁸ İmām³⁶⁹⁹ ḳatunda kimse ḳalmadı. Ol dem yerinden [100^b KV] tırı³⁷⁰⁰ geldi. Zü’l-cenāḥ’a eyer şaldı.³⁷⁰¹ [E]yeriñ

³⁶⁶⁷ +içinde KV.

³⁶⁶⁸ +aḡzınuñ çamurın KV.

³⁶⁶⁹ Hâricîler MA: Hâricîler’e KV.

³⁶⁷⁰ haml MA: ḥamle KV.

³⁶⁷¹ La^c net ‘Ömer-i naḥs didi MA: La^c in naḥs buyurdı KV.

³⁶⁷² –biri bir KV.

³⁶⁷³ tîr-bārān MA: tîr u bārān KV.

³⁶⁷⁴ –ardundan KV.

³⁶⁷⁵ ‘Alî’nün MA: ‘Alî KV.

³⁶⁷⁶ +ki KV.

³⁶⁷⁷ +‘Alî’nün ol KV.

³⁶⁷⁸ –geldi KV.

³⁶⁷⁹ +ḳapdı KV.

³⁶⁸⁰ çıkarup MA: çıkardı KV.

³⁶⁸¹ gördi MA: bağladı KV.

³⁶⁸² Birazdan MA: Bir zamandan soñra ‘Alî KV.

³⁶⁸³ Ey MA: Ya KV.

³⁶⁸⁴ mıdır MA: mı KV.

³⁶⁸⁵ +daḥı KV.

³⁶⁸⁶ eyledi MA: kıldı cān-u ‘azîzi KV.

³⁶⁸⁷ –İmām KV.

³⁶⁸⁸ görüp MA: gördi KV.

³⁶⁸⁹ vāveylā zār MA: vāveylenā ve muşibenā deyü KV.

³⁶⁹⁰ –anı KV.

³⁶⁹¹ +başuna KV.

³⁶⁹² koydı MA: koyup KV.

³⁶⁹³ zāresine MA: zārı KV.

³⁶⁹⁴ ḳatuna MA: ḳatunda KV.

³⁶⁹⁵ –hîç KV.

³⁶⁹⁶ ḳalmamışdı MA: ḳalmadı KV.

³⁶⁹⁷ –Hikāyet KV.

³⁶⁹⁸ +çün KV.

³⁶⁹⁹ İmām MA: Hüseyn KV.

üstüvân berkitdi.³⁷⁰² Atuna bindi. Hamza alkan³⁷⁰³ akındı³⁷⁰⁴ ılıcını³⁷⁰⁵ hamā'il uşandı³⁷⁰⁶ eline süngü³⁷⁰⁷ aldı. 'Azm itdi ki³⁷⁰⁸ meydāne gire.³⁷⁰⁹ Nāgāh adır içinde³⁷¹⁰ ağlamak āvāzın işitdi. İmām³⁷¹¹ Hüseyn'ün³⁷¹² şordı ağlayan kimdür didi. Meger İmām³⁷¹³ Hüseyn'ün³⁷¹⁴ bir küçük³⁷¹⁵ oğlu var idi³⁷¹⁶ beş yaşunda³⁷¹⁷ İbrāhīm adlu. İmām³⁷¹⁸ Hüseyn anı atı severdi. İbrāhīm³⁷¹⁹ şusuz buñalmışdur ağlar didiler.³⁷²⁰ İmām³⁷²¹ Hüseyn eyitdi anı³⁷²² getürün didi. Getürdiler [79^a MA] İmām Hüseyn anı³⁷²³ ucağuna aldı.³⁷²⁴ Meydāne geldi na'ra urdı ağırdı.³⁷²⁵ Ya Ümmet-i Muḥammed bu ma'şüm yedi gündür şu içmedi.³⁷²⁶ Gelün bu ma'şūma³⁷²⁷ bir içim şu virün içsün. Yarın ıyāmet gününde dedem³⁷²⁸ önünde sizünle da'vā itmiyem didi. La'net 'Ömer-i naḥs işitdi.³⁷²⁹ Tır-bārān³⁷³⁰ eylediler. O döndiler³⁷³¹ [101^a KV] Nāa adlu bir la'ın o-ıla oğlancıun³⁷³² ağızundan urdı an³⁷³³ İmām³⁷³⁴ Hüseyn³⁷³⁵ üstine revān oldu.³⁷³⁶ Oğlancı

³⁷⁰⁰ طوری MA: دوری KV.

³⁷⁰¹ şaldı MA: amldı KV.

³⁷⁰² [e]yerin üstüvân berkitdi MA: berk üstüvân külbek urdı KV.

³⁷⁰³ alkan MA: alkanun KV.

³⁷⁰⁴ طاقیدی MA: داقیدی KV.

³⁷⁰⁵ ılıcını MA: ılı KV.

³⁷⁰⁶ uşandı MA: ıldı KV.

³⁷⁰⁷ eline süngü MA: süngü eline KV.

³⁷⁰⁸ -ki KV.

³⁷⁰⁹ gire MA: gele KV.

³⁷¹⁰ içinde MA: içinden KV.

³⁷¹¹ -İmām KV.

³⁷¹² Hüseyn'ün MA: Hüseyn KV.

³⁷¹³ -İmām KV.

³⁷¹⁴ +oğlu KV.

³⁷¹⁵ küçük MA: küçücük KV.

³⁷¹⁶ var idi MA: vardı KV.

³⁷¹⁷ +idi KV.

³⁷¹⁸ -İmām KV.

³⁷¹⁹ -İbrāhīm KV.

³⁷²⁰ şusuz buñalmışdur ağlar didiler MA: şusuzludan ağlardı KV.

³⁷²¹ -İmām KV.

³⁷²² -eyitdi anı KV.

³⁷²³ -İmām Hüseyn anı KV.

³⁷²⁴ aldı MA: alıp KV.

³⁷²⁵ +eyitdi KV.

³⁷²⁶ içmedi MA: içmemişdi KV.

³⁷²⁷ -bu ma'şūma KV.

³⁷²⁸ +Muḥammed Muştafa KV.

³⁷²⁹ la'net 'Ömer-i naḥs işitdi MA: Yezid-i la'ın naḥsa buyurdu KV.

³⁷³⁰ Tır-bārān MA: Tır u bārān KV.

³⁷³¹ döndiler MA: dutdılar KV.

³⁷³² oğlancıun MA: oğlancuğı KV.

³⁷³³ an MA: anı KV.

³⁷³⁴ -İmām KV.

³⁷³⁵ Hüseyn MA: Hüseyn'ün KV.

³⁷³⁶ üstine revān oldu MA: yüzine şıradı KV.

yere düşdi³⁷³⁷ cān teslīm eyledi. İmām³⁷³⁸ Hüseyin anı gördi āh eyledi. İbrāhīm'i getürdi anasuna şunu virdi.³⁷³⁹ Şehribānū anı gördi.³⁷⁴⁰ Ol iki oğlanuñ ḥasretünden nālān [u] giryān oldu. Hüseyin ḥidmet-kārı Ḥaccāc'a³⁷⁴¹ buyurdı meşhed kazdı³⁷⁴² namāzın kılup³⁷⁴³ İmām³⁷⁴⁴ Hüseyin iki oğlunu Kerbelā'da kendü eliyle gömdi. Yine atuna³⁷⁴⁵ bindi. Kaşd itdi ki³⁷⁴⁶ meydāne gire. Hüseyin'ün ḥātūn³⁷⁴⁷ Şehribānū³⁷⁴⁸ kızları Zeyneb Ekber Aşgar karındaşları Ümmü Gülsüm Ruḳayye 'Ā'īşe ḥātūn³⁷⁴⁹ çağrışdılar. Feryād³⁷⁵⁰ fiğān itdiler. [79^b MA] İmām³⁷⁵¹ Hüseyin³⁷⁵² çevresine üşdiler. Eyitdiler³⁷⁵³ ya İmām bizi³⁷⁵⁴ Ḥāriciler içinde koyup kande gidersin. [101^b KV] Bizi³⁷⁵⁵ kimseye³⁷⁵⁶ ışmarladıñ mı³⁷⁵⁷ didiler. İmām³⁷⁵⁸ Hüseyin eyitdi ben sizi Allāh'a³⁷⁵⁹ ışmarladum. Yarın kıyāmet gününde sizūñle mevzi' i şühedāda³⁷⁶⁰ buluşavuz didi. Her biriyle ḥelālleşdi vedā' eyledi ağlaşup göz yaşın³⁷⁶¹ dökdiler. İçlerinden bir zārluḵ çıkdı. Yer gök 'arş kürs³⁷⁶² levḥ kalem anlaruñla bile ağladı. Hüseyin at depdi. Meydāne geldi³⁷⁶³ eyitdi³⁷⁶⁴ cevelān gösterdi. Ḥāricilere karşı na' ra urup bu şi' ri okudı.³⁷⁶⁵

Benden ol ibn Resūl Kird-gār
Kim Muḥammed'dür dedem tācū'r-ricāl

-
- 3737 düşdi MA: irişdi KV.
3738 –İmām KV.
3739 anasuna şunu virdi MA: anası virdi KV.
3740 +āh eyledi KV.
3741 ḥidmet-kārı Ḥaccāc'a MA: ḥidmet-kāra KV.
3742 kazdı MA: kazdılar KV.
3743 kılup MA: kıldılar KV.
3744 –İmām KV.
3745 –atuna KV.
3746 ki MA: kim KV.
3747 ḥātūn MA: ḥātūnı KV.
3748 +bu KV.
3749 –ḥātūn KV.
3750 +u KV.
3751 –İmām KV.
3752 Hüseyin MA: Hüseyin'ün KV.
3753 –Eyitdiler KV.
3754 +bu KV.
3755 –Bizi KV.
3756 kimseye MA: kime KV.
3757 –mı KV.
3758 –İmām KV.
3759 +Tebārek ve Te'ālā'ya KV.
3760 şühedāda MA: şehādetde KV.
3761 yaşın MA: yaşların KV.
3762 kürs MA: kürsi KV.
3763 +cür'et idüp KV.
3764 –eyitdi KV.
3765 okudı MA: derdie ağāz eyledi KV.

Tańrı arslan[1] ‘ Alı babam benüm
Hel etā didi ھاqqında Kird-gār

Dedeme benzer cihāne geldi
Yāhūd babam gibi eydūñ ҡandedür

Muħammed Muştafā şalla’llāhu te‘ālā ve sellemūñ ҡızıdur anam benüm
Arı [102^a KV] şudan ārīdir ol hūb nigār

Ben Ĥasen Ĥüseyn ibn ‘ Alı ve benı kemāl
Ķām bulursuz anı ey ĥāk-sār

Hem Ĥasen ibn ‘ Alı’dür ҡarındaşum
Ol Şebābü’l Cennet ‘ arş kürsi var

[80^a MA] Bencileyin ҡańǵı göz ya la‘ın
Aşlıñuz gösterüñ ey nā-bekār

La‘net Yezīd’e devlet dīn imān buldıñuz
Girü dönüp oldıñuz ҡassāmu ҡısār

Dünyāda ĥod bilürdük sizleri
Her biriñüz yüz biñ oldı üstüvār

Girü dönüp ҡayǵulı oldıñuz
Ķırarsuz ҡavmini sizi ĥor-zār

Her biriñüz ĥor kāfir murdār
Muştafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemūñ ĥānedānı ĥürmeti³⁷⁶⁶

³⁷⁶⁶ Benden ol ibn Resül Kird-gār
Kim Muħammed’dür dedem tācü’r-ricāl

Tańrı arslan[1] ‘ Alı babam benüm
Hel etā didi ھاqqında Kird-gār

Dedeme benzer cihāne geldi
Yāhūd babam gibi eydūñ ҡandedür

Muħammed Muştafā şalla’llāhu te‘ālā ve sellemūñ ҡızıdur anam benüm
Arı şudan ārīdir ol hūb nigār

Ben Ĥasen Ĥüseyn ibn ‘ Alı ve benı kemāl
Ķām bulursuz anı ey ĥāk-sār

Hem Ĥasen ibn ‘ Alı’dür ҡarındaşum
Ol Şebābü’l Cennet ‘ arş kürsi var

Bencileyin ҡańǵı göz ya la‘ın
Aşlıñuz gösterüñ ey nā-bekār

La‘net Yezīd’e devlet dīn imān buldıñuz
Girü dönüp oldıñuz ҡassāmu ҡısār

Meclis³⁷⁶⁷ Çünkü³⁷⁶⁸ İmām³⁷⁶⁹ Hüseyn bu şi‘ri okudu āh eyledi. Eyitdi ey kavm-i dūn³⁷⁷⁰ bizüm dādımızu Tañrı Te‘ālā sizden alıvire didi. Eyitdi³⁷⁷¹ yarın kıyāmet gününde ebedī [102^b KV] cehennemde qalasın.³⁷⁷² Ey la‘net ‘Ömer-i naḥs³⁷⁷³ Tañrı’dan qorquñuz. Ey³⁷⁷⁴ ḥayāsuz Kūfe’de bī‘at idüp nāme virdüñ getürdüñ.³⁷⁷⁵ Qanı bizümle

Dünyāda ḥod bilürdük sizleri
Her biriñüz yüz biñ oldu üstüvār

Girü dönüp qayğulu olduñuz
Qırarsuz qavmini sizi ḥor-zār

Her biriñüz ḥor kāfir murdār
Muştafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemüñ ḥānedānı ḥürmeti MA:

Benüm ol ibn Resül Kird-gār
Kim Muḥammed’dür dedem tācü’r-ricāl

Tañrı arslan[ı] ‘Alī dedem benüm
Hel etā didi ḥaqqında Kird-gār

Dedeme benzer cihāne gelmedi
Yāhūd babam gibi idüñ qande vara

Muştafā kızıdır anam benüm
Arı şudan ārīdir ol ḥüb nigār

Ben Hüseyn bin ‘Alī’den bī-gümān
Qāmu buluram anı ey ḥāk-sār

Hem Ḥasen ibn ‘Alī’dür qardaşum
Şāzü’l Cennet ‘arşı kürsin var

Bencileyin qanuñuzdur ya la‘in
Aşluñuzu gösterüñ ey nā-bekār

Bizde devlet dīn imān bulduñuz
Girü dönüp münāfiḥ olduñuz

Dünyāda ḥod biz bilürüz sizleri
Her biriñüz ḥor ve murdār

Muştafā’nuñ ḥānedānı ḥürmeti
Her biriñüz yüz biñ oldu üstüvār

Girü dönüp aña bağı olduñuz
Uş qırarsuz qavmini ḥor-zār KV.

³⁷⁶⁷ –Meclis KV.

³⁷⁶⁸ Çünkü MA: Çün KV.

³⁷⁶⁹ –İmām KV.

³⁷⁷⁰ dūn MA: düzü KV.

³⁷⁷¹ –Eyitdi KV.

³⁷⁷² qalasın MA: qalasız KV.

³⁷⁷³ la‘net ‘Ömer-i naḥs MA: la‘in naḥs KV.

³⁷⁷⁴ –Ey KV.

³⁷⁷⁵ –getürdüñ KV.

kavluñ. Böyle mi idem dirdiñ ey muḥannet³⁷⁷⁶ şad hezār³⁷⁷⁷ nām la^c net senüñ cānıñ³⁷⁷⁸
 gelsün didi.³⁷⁷⁹ Zü'l-cenāḥ atuna³⁷⁸⁰ mahmūz urdı.³⁷⁸¹ Seksan iki³⁷⁸² biñ [80^b MA]
 Ḥārici'ye ḥaml³⁷⁸³ eyledi. Sağ şola şolı şağa³⁷⁸⁴ vurdı.³⁷⁸⁵ Her kime irerse³⁷⁸⁶ bir kez³⁷⁸⁷
 çalardı, iki pāre kılurdı. Ol leşker içünde dād [u] giryān³⁷⁸⁸ belürdi. İmām³⁷⁸⁹ Hüseyin
 kaṅı yaña ḥaml³⁷⁹⁰ itdiyse³⁷⁹¹ öñünde bölük bölük kaçarlardı. İmām bir sâ^c atde³⁷⁹² üç
 yüz Ḥārici toprağa bıraḳdı. At başun çevirdi. Girü çadıra³⁷⁹³ geldi. Yedi yerde kıatı zaḥm
 yimiş idi.³⁷⁹⁴ Kaṅ durmadı³⁷⁹⁵ [103^a KV] aḳardı. Zaḥmunı baḡladı. Ḥuşkī³⁷⁹⁶ bend itdiler.
 Bu yañadan la^c net 'Ömer-i naḥs³⁷⁹⁷ eyitdi ḥāzır oluñ kim³⁷⁹⁸ İmām³⁷⁹⁹ buñalmışdur.
 'Askeri³⁸⁰⁰ dört bölük eyledi.³⁸⁰¹ İmām Hüseyin girü cenge girdügi vaḳit dört yanundan
 yürüyüp orta alalum. Anuñ³⁸⁰² işini bitürelüm.³⁸⁰³ Hem öyle itdiler³⁸⁰⁴ 'askeri³⁸⁰⁵ dört³⁸⁰⁶
 böldiler. İmām³⁸⁰⁷ Hüseyin girü ḥaml³⁸⁰⁸ eyledi. Seksan iki³⁸⁰⁹ biñ Ḥārici İmām[']ı
 çevre³⁸¹⁰ aldılar. Her taraftan tıḡ gürz süngü ile³⁸¹¹ üşürdiler.³⁸¹² İmām anı gördi çıḳardı.

³⁷⁷⁶ +la^c in naḥs KV.

³⁷⁷⁷ hezār MA: hezārān KV.

³⁷⁷⁸ +ki KV.

³⁷⁷⁹ +daḡı KV.

³⁷⁸⁰ atuna MA: ata KV.

³⁷⁸¹ +ol KV.

³⁷⁸² –iki KV.

³⁷⁸³ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁷⁸⁴ sağ şola şolı şağa MA: sağ şola şola sağ KV.

³⁷⁸⁵ vurdı MA: urdı KV.

³⁷⁸⁶ irerse MA: irse KV.

³⁷⁸⁷ –kez KV.

³⁷⁸⁸ giryān MA: gibi KV.

³⁷⁸⁹ –İmām KV.

³⁷⁹⁰ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁷⁹¹ itdiyse MA: itse KV.

³⁷⁹² sâ^c atde MA: sâ^c at içinde KV.

³⁷⁹³ çadıra MA: çadır öñünde KV.

³⁷⁹⁴ yimiş idi MA: yimişdi KV.

³⁷⁹⁵ durmadı MA: durmadan KV.

³⁷⁹⁶ ḥuşkī MA: ḥuşk KV.

³⁷⁹⁷ la^c net 'Ömer-i naḥs MA: la^c in naḥs KV.

³⁷⁹⁸ –kim KV.

³⁷⁹⁹ İmām MA: Hüseyin KV.

³⁸⁰⁰ 'Askeri MA: Çeriyi KV.

³⁸⁰¹ eyledi MA: idüñ KV.

³⁸⁰² –İmām Hüseyin girü cenge girdügi vaḳit dört yanundan yürüyüp orta alalum. Anuñ KV.

³⁸⁰³ +didi KV.

³⁸⁰⁴ –öyle itdiler KV.

³⁸⁰⁵ 'askeri MA: çeriyi KV.

³⁸⁰⁶ +bölük KV.

³⁸⁰⁷ –İmām KV.

³⁸⁰⁸ ḥaml MA: ḥamle KV.

³⁸⁰⁹ –iki KV.

³⁸¹⁰ çevre MA: çevreye KV.

³⁸¹¹ süngü ile MA: süngüyle KV.

³⁸¹² üşürdiler. MA: üşdiler KV.

Her ʔarafdan tıg-bārān indürdi.³⁸¹³ İmām³⁸¹⁴ bir sâʔatde³⁸¹⁵ anlaruñla cenk eyledi. Ol ʔavārıc ʔavim³⁸¹⁶ İmām³⁸¹⁷ ʔüseyn'üñ [81^a MA] erligüne ʔacebe kıldılar.³⁸¹⁸ Yedi gündür³⁸¹⁹ şusuzdur böyle cenk ider. Vay³⁸²⁰ eger³⁸²¹ şu ola³⁸²² bu leşkere emān virmeyeydüm³⁸²³ didiler. Laʔnet ʔÖmer-i naḥs³⁸²⁴ didi³⁸²⁵ tır-bārān³⁸²⁶ itdiler. İmām³⁸²⁷ ʔüseyn³⁸²⁸ yetmiş üç yerde zaḥm [103^b KV] urdılar. ʔan çok aḳdı tākati ʔalmadı. Zebūn olup³⁸²⁹ yüzün göge tıtdı³⁸³⁰ eyitdi. İlähi Seyyidi ve Mevlā Senūñ ʔizzetūñ ḥaḳḳı-çün bu zālimler bize³⁸³¹ zulm itdiler.³⁸³² Ḥaḳḳımuza bunlardan³⁸³³ ʔoma³⁸³⁴ nit ki³⁸³⁵ bizi esirgemediler. Bir eri bunlara ḥavāle eyle ki³⁸³⁶ ḥiç şefḳat itmeden³⁸³⁷ ʔıra didi. Süngüsüni yaşıdanup³⁸³⁸ ʔaḳlı başında³⁸³⁹ gitdi. Kendüyi³⁸⁴⁰ düşürmedi. Leşkerden kimsenüñ yüregi³⁸⁴¹ olmadı ki ʔatuna var[a] aña ʔılıç çeke. Kimsenüñ zehresi³⁸⁴² dōyemedi.³⁸⁴³ Laʔnet³⁸⁴⁴ ʔÖmer-i naḥs³⁸⁴⁵ didi³⁸⁴⁶ melʔ ünlar³⁸⁴⁷ ʔüseyn'i çevre³⁸⁴⁸ aldılar. Laʔnet ʔÖmer-i naḥs³⁸⁴⁹ laʔnet³⁸⁵⁰ Şimr-i melʔ ün³⁸⁵¹ Buḥteri laʔnet³⁸⁵² Eşfet³⁸⁵³ laʔnet³⁸⁵⁴

-
- 3813 indürdi MA: itdi KV.
3814 –İmām KV.
3815 sâʔatde MA: sâʔat KV.
3816 ʔavārıc ʔavim MA: ʔavm KV.
3817 –İmām KV.
3818 +eyitdiler KV.
3819 +bu KV.
3820 –Vay KV.
3821 +bu KV.
3822 ola MA: bulsa KV.
3823 virmeyeydüm MA: virmezdi KV.
3824 laʔnet ʔÖmer-i naḥs MA: laʔin naḥs KV.
3825 didi MA: buyurdi KV.
3826 tır-bārān MA: tır u bārān KV.
3827 –İmām KV.
3828 ʔüseyn MA: ʔüseyn'e KV.
3829 –Zebūn olup KV.
3830 tıtdı MA: döndi KV.
3831 bu zālimler bize MA: bize bu zālimler KV.
3832 +bizüm KV.
3833 bunlardan MA: bunlara KV.
3834 +didi KV.
3835 +bunlar KV.
3836 –ki KV.
3837 itmeden MA: itmedi KV.
3838 +turdı KV.
3839 başında MA: başından KV.
3840 Kendüyi MA: Kendüsün KV.
3841 yüregi MA: tākati KV.
3842 zehresi MA: yüregi KV.
3843 dōyemedi MA: dōymedi KV.
3844 Laʔnet MA: Yezid KV.
3845 +anı gördi KV.
3846 didi MA: andan ol buyurdi KV.
3847 –melʔ ünlar KV.
3848 çevre MA: çevreye KV.
3849 laʔnet ʔÖmer-i naḥs MA: laʔin naḥs KV.
3850 –laʔnet KV.

Şimr-i kelb³⁸⁵⁵ Hüseyn'i süngü ile³⁸⁵⁶ atundan yere düşürdi.³⁸⁵⁷ Ol³⁸⁵⁸ la' net Yezîd-i mel'ün³⁸⁵⁹ Hüseyn[i] çevre aldılar. Öldürmege kaşd itdiler. Atı Hüseyn'i koyup³⁸⁶⁰ gitmedi. Gözünden kanlu yâş akıdup³⁸⁶¹ üstüvân aldı³⁸⁶² durdı. At İmām Hüseyn katuna kimse komadı. Varanı [81^b MA] helāk iderdi.³⁸⁶³ Ol yedi mel'ün gördiler ki Hüseyn katuna kimse varamaz. La'net³⁸⁶⁴ 'Ömer-i naḥs buyurdı tîr-bārān³⁸⁶⁵ itdiler. Zü'l-cenāḥ'ūn³⁸⁶⁶ tenüni³⁸⁶⁷ kirpiye döndürdiler.³⁸⁶⁸ Zü'l-cenāḥ geldi³⁸⁶⁹ yüzünü İmām Hüseyn'ün katuna³⁸⁷⁰ yere³⁸⁷¹ sürdi. Gözlerinden yâş akardı. Teni³⁸⁷² kalbura dönmüşdi.³⁸⁷³ At 'âciz oldu. Uḡāb gibi şıcradı. Aña kimse karşı tırmadı.³⁸⁷⁴ Ol dem Hüseyn'ün bār-gāhuna geldi. Çadır [104^b KV] önünde başun³⁸⁷⁵ önüne³⁸⁷⁶ sarḳıtup inledi. Gözünden yâş revān ve³⁸⁷⁷ kan akardı. Ḥālīyā Hüseyn'ün kavmi ve³⁸⁷⁸ cemā'ati Şehribānū Ümmü Gülşüm Ruḳayye Zeyneb ḥātūn 'Ā'îşe Şıddık Hüseyn'ün atını ol ḥâlde³⁸⁷⁹ gördiler. Bildiler³⁸⁸⁰ ki İmām Hüseyn³⁸⁸¹ şehîd oldu. Hemān dem her biriniñ 'aḳlı gitdi.³⁸⁸² Birazdan gözlerin³⁸⁸³ açdılar.³⁸⁸⁴ Saçların kesdiler³⁸⁸⁵ feryād³⁸⁸⁶ fiḡān

3851 +ve KV.

3852 –la' net KV.

3853 +oḡlı 'Āmir Şîr Reb' a ilerü geldiler yürüdiler Hüseyn'ün katuna geldiler. Hüseyn kendü [104^a KV] den bî-ḥaber olmuş durur idi KV.

3854 –la' net KV.

3855 kelb MA: mel'ün KV.

3856 +dürtti Hüseyn KV.

3857 düşürdi MA: düşdi KV.

3858 +yedi mel'ün KV.

3859 –la' net Yezîd-i mel'ün KV.

3860 koyup MA: kopdı KV.

3861 akıdup MA: akardı KV.

3862 üstüvân aldı MA: üstün alup KV.

3863 At İmām Hüseyn katuna kimse komadı. Varanı helāk iderdi MA: Her kim katuna gelmek dilerdi depip anı helāk iderdi KV.

3864 –La' net KV.

3865 tîr-bārān MA: tîr u bārān KV.

3866 Zü'l-cenāḥ'ūn MA: Zü'l-cenāḥ KV.

3867 tenüni MA: teni KV.

3868 döndürdiler MA: döndi KV.

3869 –geldi KV.

3870 katuna MA: katunda KV.

3871 –yere KV.

3872 Teni MA: Tenüni KV.

3873 dönmüşdi MA: döndürdiler KV.

3874 karşı tırmadı MA: muḳābil olmadı KV.

3875 باشك MA: باشين KV.

3876 önüne MA: önünde KV.

3877 revān ve MA: yerine KV.

3878 –ve KV.

3879 atını ol ḥâlde MA: atı ḥālün KV.

3880 –Bildiler KV.

3881 Hüseyn MA: daḡı KV.

3882 gitdi MA: zā'il oldu KV.

3883 gözlerin MA: gözlerinden KV.

3884 –açdılar KV.

eylediler. Hüseyin'ün ol vakit bir oğlu³⁸⁸⁷ kalmışdı.³⁸⁸⁸ Çadırdan taşra çıkmadı.³⁸⁸⁹ Ta ki Hāriciler seni görüp öldürmesün.³⁸⁹⁰ Bizüm neslimüz³⁸⁹¹ cihānda³⁸⁹² kesilmesün³⁸⁹³ diyüp dururdu.³⁸⁹⁴ Yedi yaşunda [105^a KV] idi. Anı gizleyü³⁸⁹⁵ [82^a MA] kodılar³⁸⁹⁶ taşra çıkarmadılar.

Hikāyet³⁸⁹⁷ Rāviler³⁸⁹⁸ rivāyet iderler ki³⁸⁹⁹ çünkü atı Hüseyin'ün bār-gāh önünde yüz yere urdu.³⁹⁰⁰ Oradan gitdi³⁹⁰¹ Medīne şehrine geldi. Medīne halkı³⁹⁰² Hüseyin'ün atını gördiler. Bildiler³⁹⁰³ ki İmām Hüseyin şehīd oldu. Fiğān idüp zārluḡ kıldılar. Bilāl ḥazret³⁹⁰⁴ raḍīya'llāhu 'anh³⁹⁰⁵ ezān okumağa çıkmışdı. Ol ḥaberi işitdi hemān kendüsünü³⁹⁰⁶ mescid üstinden yere bıraktı. 'Aḡlı gitdi nice ki 'ömür³⁹⁰⁷ var idi. Ayruḡ ezān okumadı. İşi güci ağlamak oldu boyña.³⁹⁰⁸ İmām³⁹⁰⁹ Hüseyin çünkü atundan³⁹¹⁰ yıkıldı. Kimse anuñ katuna varmadılar.³⁹¹¹ Hāricilerden on kişi Hüseyin'e kaşd itdiler.³⁹¹² Evvel la'net³⁹¹³ Şimr³⁹¹⁴ la'net³⁹¹⁵ Buḡteri la'net³⁹¹⁶ Cerimā la'net³⁹¹⁷ Silim [105^b KV] de

³⁸⁸⁵ kesdiler MA: kesüp KV.

³⁸⁸⁶ +u KV.

³⁸⁸⁷ اغلى MA: اعلی KV.

³⁸⁸⁸ +aña Zeyne'l-ābidin dirlerdi. Hüseyin aña vaşiyet kılmış idi KV.

³⁸⁸⁹ çıkmadı MA: çıkma dışımdı KV.

³⁸⁹⁰ öldürmesün MA: öldürmesünler KV.

³⁸⁹¹ neslimüz MA: neslimüzi KV.

³⁸⁹² cihānda MA: cihāndan KV.

³⁸⁹³ kesilmesün MA: kesmesünler KV.

³⁸⁹⁴ +Zeyne'l-ābidin KV.

³⁸⁹⁵ gizleyü MA: gizleyüp KV.

³⁸⁹⁶ –kodılar KV.

³⁸⁹⁷ –Hikāyet KV.

³⁸⁹⁸ +şöyle KV.

³⁸⁹⁹ ki MA: kim KV.

³⁹⁰⁰ çünkü atı Hüseyin'ün bār-gāh önünde yüz yere urdu MA: çünkü Hüseyin'ün atını gördiler ki Hüseyin atı bār-gāh önünde KV.

³⁹⁰¹ Oradan gitdi MA: Kendü KV.

³⁹⁰² –halkı KV.

³⁹⁰³ –Bildiler KV.

³⁹⁰⁴ ḥazret MA: Ḥabeşī KV.

³⁹⁰⁵ +öyleye KV.

³⁹⁰⁶ kendüsünü MA: kendüyü KV.

³⁹⁰⁷ 'ömür MA: 'ömri KV.

³⁹⁰⁸ boyña MA: bu yañadan KV.

³⁹⁰⁹ –İmām KV.

³⁹¹⁰ atundan MA: atdan KV.

³⁹¹¹ varmadılar MA: varmadı KV.

³⁹¹² itdiler MA: kıldılar KV.

³⁹¹³ –la'net KV.

³⁹¹⁴ +mel'ün KV.

³⁹¹⁵ –la'net KV.

³⁹¹⁶ –la'net KV.

³⁹¹⁷ –la'net KV.

la³⁹¹⁸ net³⁹¹⁸ Udde ibn Māhir³⁹¹⁹ la³⁹²⁰ net³⁹²⁰ Sāmīr³⁹²¹ la³⁹²² net³⁹²² Sinān ibn İrişde³⁹²³ la³⁹²⁴ net³⁹²⁴ Şit bin³⁹²⁵ Rebī³⁹²⁵ a la³⁹²⁶ net³⁹²⁶ ‘Ömer-i naḥs³⁹²⁶ la³⁹²⁷ net³⁹²⁷ Eşfet oğlu³⁹²⁸ bu³⁹²⁹ on kişi³⁹³⁰ İmām Hüseyn’e kaşd itdiler. İlerü yürüdiler her birisi başunu kesmek kaşdına.³⁹³¹ Çünkü İmām³⁹³² Hüseyn’e yakın geldiler. İmām³⁹³³ Hüseyn ibn ‘Alī³⁹³⁴ gözin açdı. Bunlara çeşm-ile bağıdı. Ol la³⁹³⁵ inler İmām Hüseyn’ün³⁹³⁵ heybetünden³⁹³⁶ durmadılar.³⁹³⁷ Girü dönüp [82^b MA] gitdiler. Birbiriyle tanışdılar. Kimse Hüseyn’ün başunu kesmege rāzı olmadı.³⁹³⁸ La³⁹³⁹ net³⁹³⁹ ‘Ömer-i naḥs³⁹³⁹ eyitdi. Her kim Hüseyn’ün başunu keserse Ḥorāsān mülki³⁹⁴⁰ anuñ ola³⁹⁴¹ didi. ‘Ākıbet la³⁹⁴² net³⁹⁴² Şimr-i mel³⁹⁴³ ün rāzı oldu. Ben Hüseyn’ün başunu keserüm³⁹⁴³ didi. Ol la³⁹⁴⁴ in eline ḥançer alup³⁹⁴⁴ ilerü yürüdi.³⁹⁴⁵ Ol zālīm Tañrı’dan korkmaz³⁹⁴⁶ geldi. İmām ḥazretlerinün³⁹⁴⁷ göğsüne bindi. Kaşd kıldı kim İmām Hüseyn’ün³⁹⁴⁸ başunu kese. İmām³⁹⁴⁹ Hüseyn ol dem mübārek³⁹⁵⁰ gözin açdı³⁹⁵¹ eyitdi³⁹⁵² ya mel³⁹⁵³ ün aduñ nedür didi.³⁹⁵³ Niçün göğsüme bindüñ didi. [106^a KV] La³⁹⁵⁴ net³⁹⁵⁴ Şimr-i

³⁹¹⁸ –la³⁹¹⁸ net KV.

³⁹¹⁹ Māhir MA: Nāhir KV.

³⁹²⁰ –la³⁹²⁰ net KV.

³⁹²¹ Sāmīr MA: ‘Āķīr KV.

³⁹²² –la³⁹²² net KV.

³⁹²³ İrişde MA: Eşīr KV.

³⁹²⁴ –la³⁹²⁴ net KV.

³⁹²⁵ bin MA: ibn KV.

³⁹²⁶ la³⁹²⁶ net ‘Ömer-i naḥs MA: la³⁹²⁶ in naḥs KV.

³⁹²⁷ –la³⁹²⁷ net KV.

³⁹²⁸ +lanetu’İllāhu ‘aleyhim ecma³⁹²⁸ in KV.

³⁹²⁹ –bu KV.

³⁹³⁰ kişi MA: dağı KV.

³⁹³¹ –İlerü yürüdiler her birisi başunu kesmek kaşdına KV.

³⁹³² –İmām KV.

³⁹³³ –İmām KV.

³⁹³⁴ ibn ‘Alī MA: bir kez KV.

³⁹³⁵ –İmām Hüseyn’ün KV.

³⁹³⁶ heybetünden MA: heybet KV.

³⁹³⁷ durmadılar MA: duymadılar KV.

³⁹³⁸ –Girü dönüp gitdiler. Birbiriyle tanışdılar. Kimse Hüseyn’ün başunu kesmege rāzı olmadı KV.

³⁹³⁹ La³⁹³⁹ net ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

³⁹⁴⁰ mülki MA: vilāyeti KV.

³⁹⁴¹ ola MA: olsun KV.

³⁹⁴² –‘Āķībet la³⁹⁴² net KV.

³⁹⁴³ keserüm MA: keseyüm KV.

³⁹⁴⁴ alup MA: aldı KV.

³⁹⁴⁵ yürüdi MA: geldi KV.

³⁹⁴⁶ korkmaz MA: korkmadan KV.

³⁹⁴⁷ İmām ḥazretlerinün MA: Hüseyn’ün KV.

³⁹⁴⁸ –İmām Hüseyn’ün KV.

³⁹⁴⁹ –İmām KV.

³⁹⁵⁰ –mübārek KV.

³⁹⁵¹ +Şimr-i mel³⁹⁵¹ ün gördi KV.

³⁹⁵² +sen kimsin KV.

³⁹⁵³ didi MA: diyüvir KV.

³⁹⁵⁴ –La³⁹⁵⁴ net KV.

mel'ün didi³⁹⁵⁵ adum la'net³⁹⁵⁶ Şimr'dür. Başuñı kesüp Horāsān vilāyeti³⁹⁵⁷ alsam gerek³⁹⁵⁸ didi. İmām³⁹⁵⁹ Hüseyn eyitdi ya mel'ün beni öldürecek³⁹⁶⁰ kişinüñ nişanı vardur. Aç gögsünü ki³⁹⁶¹ göreyüm didi. O³⁹⁶² la'ın gögsünü açdı. İmām³⁹⁶³ Hüseyn³⁹⁶⁴ gördi *şaddağa Ya Resūlu'llāh şalla'llāhu 'a[leyhi ve selle]m*³⁹⁶⁵ didi. La'net³⁹⁶⁶ Şimr-i mel'ün³⁹⁶⁷ eyitdi ya Hüseyn niçün öyle dirsün³⁹⁶⁸ didi. İmām³⁹⁶⁹ Hüseyn anı gördi³⁹⁷⁰ eyitdi ya mel'ün³⁹⁷¹ baña dedem Muḥammed Muştafā şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem dimişdir ki seni [83^a KV] öldürenüñ gögsi kuzgun³⁹⁷² gibi kara ola dimişdi.³⁹⁷³ İşte senüñ³⁹⁷⁴ kapkaradur³⁹⁷⁵ ol sensün³⁹⁷⁶ didi. İmām Hüseyn eyitdi la'net³⁹⁷⁷ Şimr-i mel'una³⁹⁷⁸ gel senünle bir qavl idelüm sen³⁹⁷⁹ kabül iderseñ çünkü beni öldürseñ kanımı saña [106^b KV] helāl ideyüm. Āhiretde senünle³⁹⁸⁰ da'vacı olmayam.³⁹⁸¹ Dedeme³⁹⁸² senden şikāyet itmeyeyüm.³⁹⁸³ Gel³⁹⁸⁴ benüm ağızıma bir içim şu vir didi. La'net Şimr³⁹⁸⁵ eyitdi ya Hüseyn eger cümle 'ālem şu olursa bir qatre³⁹⁸⁶ şu³⁹⁸⁷ virmem. La'net³⁹⁸⁸ Yezid'ün dilegi oldur ki seni şusuz öldürevüz didi. Qaşd itdi³⁹⁸⁹ Hüseyn[i]

³⁹⁵⁵ didi MA: eyitdi KV.

³⁹⁵⁶ –la'net KV.

³⁹⁵⁷ vilāyeti MA: vilāyetini KV.

³⁹⁵⁸ gerek MA: gerekdi KV.

³⁹⁵⁹ –İmām KV.

³⁹⁶⁰ öldürecek MA: öldürecegin KV.

³⁹⁶¹ –ki KV.

³⁹⁶² O MA: Ol KV.

³⁹⁶³ –İmām KV.

³⁹⁶⁴ +anı KV.

³⁹⁶⁵ –şalla'llāhu 'a[leyhi ve selle]m KV.

³⁹⁶⁶ –La'net KV.

³⁹⁶⁷ –mel'ün KV.

³⁹⁶⁸ öyle dirsün MA: böyle didün KV.

³⁹⁶⁹ –İmām KV.

³⁹⁷⁰ –anı gördi KV.

³⁹⁷¹ mel'ün MA: la'ın KV.

³⁹⁷² +gögsi KV.

³⁹⁷³ ola dimişdi MA: olur didi KV.

³⁹⁷⁴ +gögsün KV.

³⁹⁷⁵ kapkaradur MA: kapkara paşa benzer KV.

³⁹⁷⁶ –ol sensün KV.

³⁹⁷⁷ la'net MA: ya KV.

³⁹⁷⁸ –mel'una KV.

³⁹⁷⁹ sen MA: söz KV.

³⁹⁸⁰ senünle MA: saña KV.

³⁹⁸¹ +didi KV.

³⁹⁸² Dedeme MA: Muḥammed dedem Muştafā'ya şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

³⁹⁸³ itmeyeyüm. MA: itmeyem KV.

³⁹⁸⁴ Gel MA: Tek KV.

³⁹⁸⁵ La'net Şimr MA: Şimr-i mel'ün KV.

³⁹⁸⁶ qatre MA: qatresin KV.

³⁹⁸⁷ şu MA: saña KV.

³⁹⁸⁸ –La'net KV.

³⁹⁸⁹ +ki İmām KV.

boğazlamağa.³⁹⁹⁰ Hañçer³⁹⁹¹ kesmedi. ‘Āciz oldu. Hüseyn³⁹⁹² ya la‘in senün hañçerün beni kesmez. Benüm hañçerüm elüne al ey zālim.³⁹⁹³ Hañçeri eñsemden çek.³⁹⁹⁴ Dedem Muhammed Muştafā şalla’llāhu ‘a[leyhi ve selle]m benüm boğazumı öpmüşdür anı³⁹⁹⁵ kesmez didi. O³⁹⁹⁶ la‘in³⁹⁹⁷ Tañrı’dan³⁹⁹⁸ korkmaz³⁹⁹⁹ İmām⁴⁰⁰⁰ Hüseyn’i yüz üstine bıraktı. Başını kesdi eñsesünden [107^a KV] boğazlayup şehid eyledi. Çün İmām⁴⁰⁰¹ Hüseyn’ün kanı yere döküldi. Yer⁴⁰⁰² gök melâikeler hameletü’l-‘arş⁴⁰⁰³ ağlayup zāri kıldılar. Ol dem⁴⁰⁰⁴ [83^b MA] gün⁴⁰⁰⁵ yüzi qarardı cihān zulümāta döndi.⁴⁰⁰⁶ Göz gözi görmez oldu. Yere zelzele düşdi.⁴⁰⁰⁷ Ol qaraluk içinde bir katı yel çıkdı.⁴⁰⁰⁸ Şandılar ki tağlar yeründen götürüldi.⁴⁰⁰⁹ Ol Havāric kavmi⁴⁰¹⁰ anı gördiler hāl⁴⁰¹¹ nidügün bildiler feryād⁴⁰¹² itmege başladılar. Ol gün vuñuş-ı tıyūr mur-ı māhi⁴⁰¹³ mūr-i māri hūri ğilmān ay⁴⁰¹⁴ gün İmām⁴⁰¹⁵ Hüseyn için yas tutup ağlaştılar. Birazdan⁴⁰¹⁶ ol qaraluk açıldı. La‘net⁴⁰¹⁷ Şimr-i⁴⁰¹⁸ mel‘ün İmām⁴⁰¹⁹ Hüseyn’ün mübārek başını aldı⁴⁰²⁰ la‘net ‘Ömer-i naḥs⁴⁰²¹ katuna geldi.⁴⁰²² Gelürken nāgāh bir taş yarıldı içinden bir el çıkdı [107^b KV] taşra.⁴⁰²³ La‘net Şimr⁴⁰²⁴ anı gördi.⁴⁰²⁵ Ol elün ayasundan⁴⁰²⁶ yazılmış ki⁴⁰²⁷ İmām⁴⁰²⁸

³⁹⁹⁰ boğazlamağa MA: boğazlaya KV.

³⁹⁹¹ hañçer MA: hañçer KV.

³⁹⁹² +eyitdi KV.

³⁹⁹³ +densiz KV.

³⁹⁹⁴ çek MA: çal zira ki KV.

³⁹⁹⁵ +hañçer KV.

³⁹⁹⁶ O MA: Ol KV.

³⁹⁹⁷ –la‘in KV.

³⁹⁹⁸ Tañrı’dan MA: Tañrı Te‘ālā’dan KV.

³⁹⁹⁹ +la‘in KV.

⁴⁰⁰⁰ –İmām KV.

⁴⁰⁰¹ –İmām KV.

⁴⁰⁰² +ve KV.

⁴⁰⁰³ hameletü’l-‘arş MA: cümletü’l-‘arş KV.

⁴⁰⁰⁴ dem MA: gün KV.

⁴⁰⁰⁵ gün MA: günün KV.

⁴⁰⁰⁶ zulümāta döndi MA: zulümāt dutdı KV.

⁴⁰⁰⁷ düşdi MA: indi KV.

⁴⁰⁰⁸ çıkdı MA: esdi KV.

⁴⁰⁰⁹ götürüldi MA: getürdi KV.

⁴⁰¹⁰ –kavmi KV.

⁴⁰¹¹ hāl MA: hāli KV.

⁴⁰¹² +u fiğān KV.

⁴⁰¹³ māhi MA: murğu KV.

⁴⁰¹⁴ +ü KV.

⁴⁰¹⁵ –İmām KV.

⁴⁰¹⁶ +çünkü KV.

⁴⁰¹⁷ –La‘net KV.

⁴⁰¹⁸ +Yezid-i KV.

⁴⁰¹⁹ –İmām KV.

⁴⁰²⁰ aldı MA: alup KV.

⁴⁰²¹ la‘net ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer-i naḥs-ı mel‘ün KV.

⁴⁰²² –katuna geldi KV.

⁴⁰²³ çıkdı taşra MA: taşra çıkdı KV.

Hüseyin'i öldürene Tañrı⁴⁰²⁹ ebeden⁴⁰³⁰ rahmet itmeye.⁴⁰³¹ Resûlu'llâh 'aleyhi ve sellemden⁴⁰³² şefâ'at olmaya. Yarın kıyâmet gününde ebeden⁴⁰³³ tamudan kurtulmaya dimiş.⁴⁰³⁴ Çünkü la'net Şimr⁴⁰³⁵ ol yazıyı gördi okudu. Hemân hayrân⁴⁰³⁶ oldu. Oradan İmâm⁴⁰³⁷ Hüseyin'ün⁴⁰³⁸ başını⁴⁰³⁹ la'net⁴⁰⁴⁰ 'Ömer-i naḥs katuna getürdi.⁴⁰⁴¹ La'net⁴⁰⁴² 'Ömer-i naḥs çünkü İmâm'ün⁴⁰⁴³ başını gördi [84^a MA] korçdı⁴⁰⁴⁴ yaprâk [gibi]⁴⁰⁴⁵ ditredi. Eyitdi girü kalan mâlinı tiz alalum. Hâtûnlarını yede yede iletelüm didiler. Hâricîler ol dem İmâm'ün hânedânuna kaşd itdiler. Hânedânun katuna geldiler.⁴⁰⁴⁶ İmâm⁴⁰⁴⁷ Hüseyin'ün hizmet-kârı Haccâc [108^a KV] ibn Seruḡ⁴⁰⁴⁸ yaluñuz kalmışdı.⁴⁰⁴⁹ Ağlayu⁴⁰⁵⁰ fiğân iderdi. Gördü ki Hâricîler birbirine kaşd itdiler. Ol dem cân fedâ eyledi. Oḡ yay eline aldı. Seksan üç⁴⁰⁵¹ Hâricî öldürdi.⁴⁰⁵² Oḡ-ıla helâk eyledi. Oḡ tükendi kılıç eline aldı. Biraz cenk eyledi. Üşdiler anı daḡı şehîd itdiler. Hâricîler İmâm⁴⁰⁵³ Hüseyin'ün hânedânuna irişdiler. İçerü girdiler. İmâm⁴⁰⁵⁴ Hüseyin'ün hâtûn kızları karındaşları⁴⁰⁵⁵ 'Ā'îşe Şiddîka korçularundan⁴⁰⁵⁶ uru turup⁴⁰⁵⁷ ağlaştılar.⁴⁰⁵⁸ Ol zâlimler

4024 la'net Şimr MA: Şimr-i mel'ün KV.

4025 +ki KV.

4026 ayasundan MA: ayasunda KV.

4027 yazılmış ki MA: yazılmışdur KV.

4028 –İmâm KV.

4029 +Te'âlâ'dan KV.

4030 –ebeden KV.

4031 –itmeye KV.

4032 Resûlu'llâh 'aleyhi ve sellemden MA: Resûl ḥazretünden KV.

4033 ebeden MA: ebedî KV.

4034 tamudan kurtulmaya dimiş MA: tamuda kıla dimişdür KV.

4035 la'net Şimr MA: Şimr-i mel'ün KV.

4036 hayrân MA: dembeste KV.

4037 –Oradan İmâm KV.

4038 +mübârek KV.

4039 +aldı KV.

4040 –la'net KV.

4041 getürdi MA: geldi KV.

4042 –La'net KV.

4043 İmâm'ün MA: Hüseyin'ün KV.

4044 –korçdı KV.

4045 yaprâk [gibi] MA: ḥazân yaprağı gibi KV.

4046 Eyitdi girü kalan mâlinı tiz alalum. Hâtûnlarını yede yede iletelüm didiler. Hâricîler ol dem İmâm'ün hânedânuna kaşd itdiler. Hânedânun katuna geldiler MA: Buyurdu Hüseyin'ün mübârek başını süngüye dikkiler. Eyitdiler gelün Hüseyin'ün evine varalum girü kalan mâlinı daḡı alalım hâtûnları Yezîd'e iletelüm didiler. Hâricîler ol dem Hüseyin'ün hânedânına kaşd itdiler. Hendek katuna geldiler. KV.

4047 –İmâm KV.

4048 ibn Seruḡ MA: bin Mesrûḡ KV.

4049 kalmışdı. MA: kalmış idi KV.

4050 Ağlayu MA: Ağlayup KV.

4051 üç MA: iki KV.

4052 –öldürdi KV.

4053 –İmâm KV.

4054 –İmâm KV.

4055 kızları karındaşları MA: kız karadaşları KV.

4056 korçularundan MA: korçudan KV.

anları hiç esirgemediler.⁴⁰⁵⁹ Tönları⁴⁰⁶⁰ şoydılar bār-gāh⁴⁰⁶¹ dört yanında⁴⁰⁶² girdiler. Her⁴⁰⁶³ ne ki buldılar ise yağma itdiler.⁴⁰⁶⁴ Hātūnlarıñ kulağlarından küpelerin kıopardılar⁴⁰⁶⁵ aldılar. Kamusı yalıncağ kıodılar. La^c net ^cÖmer-i naḥs⁴⁰⁶⁶ geldi [108^b KV] gördü ki ol āḥiret hātūnları şoymuşlar.⁴⁰⁶⁷ Palās içinde kıomuşlar. Her biri [84^b MA] ağlaşup zāri kıılurlar.⁴⁰⁶⁸ ^cÖmer-i naḥsuñ anlara özi göyendi. Vay bizüm ḥālimüz yarın kıyāmet gününde Resūlu'llāh şalla'llāhu ^caleyhi ve sellem bizden bu ḥāli şorarsa ne cevāb virirüz didi. Buyurdı vardular şu getürdiler. Yedi gündür şu içmemişlerdi. Şu virüp içürdiler. Ol gün Cum'a günü idi bu belā anlara irişmiş idi.⁴⁰⁶⁹ La^c net⁴⁰⁷⁰ ^cÖmer-i naḥs didi⁴⁰⁷¹ la^c net⁴⁰⁷² Şimr ol başunı⁴⁰⁷³ süngüye dikdiler. Muḥammed Muştafa şalla'llāhu ^caleyhi ve sellemün⁴⁰⁷⁴ kıavmüni yalıncağ baş açık develere bindürdiler.⁴⁰⁷⁵ Göz yāşın seyl gibi⁴⁰⁷⁶ dökdiler.⁴⁰⁷⁷ Āh⁴⁰⁷⁸ fiğān ayyuğa çıkmışdı.⁴⁰⁷⁹ Başları önünce getürürlerdi.⁴⁰⁸⁰ Yigirmi hātūn kıulluqcılar⁴⁰⁸¹ baş açık yalın ayak develere binmişler.⁴⁰⁸² Aldılar Kūfe'ye revān oldılar. Ol gün⁴⁰⁸³ gitdiler.⁴⁰⁸⁴ Aḥşām irişdi.⁴⁰⁸⁵ Bir yerde kıondılar kıarār eylediler.⁴⁰⁸⁶

⁴⁰⁵⁷ uru kıurup MA: uru durdılar KV.

⁴⁰⁵⁸ ağlaşdıla MA: ağlaşurlardı KV.

⁴⁰⁵⁹ esirgemediler MA: esirgemeyüp KV.

⁴⁰⁶⁰ Tönları MA: Tönların KV.

⁴⁰⁶¹ bār-gāh MA: bār-gāhuñ KV.

⁴⁰⁶² yanında KV. yanundan KV.

⁴⁰⁶³ –Her KV.

⁴⁰⁶⁴ itdiler MA: kııldılar KV.

⁴⁰⁶⁵ –kıopardılar KV.

⁴⁰⁶⁶ la^c net ^cÖmer-i naḥs MA: la^c in naḥs KV.

⁴⁰⁶⁷ şoymuşlar MA: şoymuşdırlar KV.

⁴⁰⁶⁸ kıılurlar MA: kıılurlardı KV.

⁴⁰⁶⁹ –^cÖmer-i naḥsuñ anlara özi göyendi. Vay bizüm ḥālimüz yarın kıyāmet gününde Resūlu'llāh şalla'llāhu ^caleyhi ve sellem bizden bu ḥāli şorarsa ne cevāb virirüz didi. Buyurdı vardular şu getürdiler. Yedi gündür şu içmemişlerdi. Şu virüp içürdiler. Ol gün Cum'a günü idi bu belā anlara irişmiş idi KV.

⁴⁰⁷⁰ –La^c net KV.

⁴⁰⁷¹ didi MA: buyurdı KV.

⁴⁰⁷² –la^c net KV.

⁴⁰⁷³ başunı MA: başı KV.

⁴⁰⁷⁴ Muḥammed Muştafa şalla'llāhu ^caleyhi ve sellemün MA: Hāzret-i Resūl'ün KV.

⁴⁰⁷⁵ +bunlar KV.

⁴⁰⁷⁶ –seyl gibi KV.

⁴⁰⁷⁷ dökdiler MA: dökerlerdi KV.

⁴⁰⁷⁸ +u KV.

⁴⁰⁷⁹ çıkmışdı MA: çıkmış idi KV.

⁴⁰⁸⁰ getürürlerdi MA: getürdiler KV.

⁴⁰⁸¹ kıulluqcılar MA: kıullar ilerü KV.

⁴⁰⁸² binmişler MA: bindirmişler KV.

⁴⁰⁸³ +aḥşama degin KV.

⁴⁰⁸⁴ gitdiler MA: gidüp KV.

⁴⁰⁸⁵ –Aḥşām irişdi KV.

⁴⁰⁸⁶ –kıarār eylediler KV.

Hikāyet⁴⁰⁸⁷ Ravīler⁴⁰⁸⁸ rivāyet iderler kim çünki Hāricīler Kūfe'den yaña revān⁴⁰⁸⁹ oldılar. Bu yaña Kerbelā'da İmām Hüseyn şehīd olup yaturdı. Meger bir deveci ol [85^a MA] ölüler⁴⁰⁹⁰ arasunda gezerdi alıma bir şey⁴⁰⁹¹ göreydi.⁴⁰⁹² [109^a KV] Meger İmām⁴⁰⁹³ Hüseyn'ün cemi⁷ -i tonları alup hemān iç tonun⁴⁰⁹⁴ bırakmışlardı.⁴⁰⁹⁵ Ol deveci⁴⁰⁹⁶ la⁷ in⁴⁰⁹⁷ tamā⁷ eyledi.⁴⁰⁹⁸ İlerü geldi ki⁴⁰⁹⁹ İmām⁴¹⁰⁰ Hüseyn'ün iç tonunu çıkaraydı. İmām⁴¹⁰¹ Hüseyn sağ eline⁴¹⁰² iç tonunu⁴¹⁰³ tutdı ol mel⁷ ün çeke gördi. Tonun İmām Hüseyn'ün elünden⁴¹⁰⁴ alamadı. Āhīr⁴¹⁰⁵ hançer çıkardı İmām⁴¹⁰⁶ Hüseyn'ün sağ elün kesdi. Bu kez⁴¹⁰⁷ İmām Hüseyn⁴¹⁰⁸ şol eliyle tutdı. Ol mel⁷ ün anı gördi⁴¹⁰⁹ ıbret almadı⁴¹¹⁰ şol elün dağı kesdi. Diledi ki tonun çıkara.⁴¹¹¹ Nāgāh qarşudan bir yigit göründi. Hārici⁴¹¹² şandı⁴¹¹³ kórkdı. Geldi ol ölenler⁴¹¹⁴ arasuna⁴¹¹⁵ girdi.⁴¹¹⁶ Ol⁴¹¹⁷ toğrı İmām⁴¹¹⁸ Hüseyn'ün katuna geldi. Atundan indi İmām⁴¹¹⁹ Hüseyn'i çoçup [109^b KV] zāri zāri ağladı. Eyitdi ey ciger⁴¹²⁰ küşem bu ne⁴¹²¹ hāldür. Cihān yaradalıdan berü bu

4087 –Hikāyet KV.

4088 +şöyle KV.

4089 revān MA: revāne KV.

4090 ol ölüler MA: ölenlerün KV.

4091 şey MA: nesne KV.

4092 göreydi MA: göre deyü [109^a KV] +ol la⁷ in ađşāma değin aradı hiç nesne görmedi. Nāgāh Hüseyn'ün katuna irişi KV.

4093 –İmām KV.

4094 tonun MA: tonıla KV.

4095 bırakmışlardı MA: kómışlardı KV.

4096 Ol deveci MA: Hārici KV.

4097 +ki KV.

4098 eyledi MA: idüp KV.

4099 –ki KV.

4100 –İmām KV.

4101 –İmām KV.

4102 eline MA: eliyle KV.

4103 tonunu MA: tonun KV.

4104 –Tonun İmām Hüseyn'ün elünden KV.

4105 –Āhīr KV.

4106 –İmām KV.

4107 kez MA: kerre KV.

4108 –İmām Hüseyn KV.

4109 gördi MA: görüp KV.

4110 almadı MA: almayup KV.

4111 çıkara MA: çıkaraydı KV.

4112 +la⁷ in KV.

4113 şandı MA: gördi KV.

4114 ölenler MA: ölilerün KV.

4115 arasuna MA: arasunda KV.

4116 girdi MA: gizlendi KV.

4117 +yigit KV.

4118 –İmām KV.

4119 –İmām KV.

4120 –ciger KV.

4121 –ne KV.

zülüm⁴¹²² hîç⁴¹²³ kimseye olmuş degül.⁴¹²⁴ Sen hüd uçmağda⁴¹²⁵ *şarāben tahūrasın*⁴¹²⁶ içersün. Ammā⁴¹²⁷ yarın kıyāmet gününde Hāriciler⁴¹²⁸ nār-ı⁴¹²⁹ cehennem olup eşedd ‘azāblar iderler.⁴¹³⁰ Şu yerine kan iriñ içerler didi.⁴¹³¹ Böyle derken⁴¹³² iki kişi dağı [85^b MA] geldi iki yañadan Hüseyñ’i çoçup ağladılar.⁴¹³³ Göz yaşlarını⁴¹³⁴ döküp āh [u] zārī eyledi.⁴¹³⁵ Bunlaruñ yüzi nurūndan ol қaranluқ gice gün gibi rüşen⁴¹³⁶ oldu. Deveci⁴¹³⁷ anları⁴¹³⁸ gördi hayrān oldu. Қorқusundan yapraқ gibi ditredi. Nāgāh gördi ki bir mūnevver yüzlü kimse çıқа geldi. Anuñ alnı nūryla⁴¹³⁹ yer⁴¹⁴⁰ gök топтолу oldu. Bir Burāқ’a binmiş nūrdan hülleler giymiş [110^a KV]⁴¹⁴¹ karşı varup anı⁴¹⁴² Burāқ’dan indirdiler. Hüseyñ қatuna geldi. İmām⁴¹⁴³ Hüseyñ’i çoçup ağladılar zārluқ itdiler.⁴¹⁴⁴ Ey gözüm nūrī⁴¹⁴⁵ ciger küşem bugün saña olan⁴¹⁴⁶ kimseye olmamışdur. Bunları ben қatumdan sordım. Ebedī⁴¹⁴⁷ baña düşmān oldılar. Yarın kıyāmet gününde bunlara ben şefā‘ at itmeyim⁴¹⁴⁸ ümmetimdür dimem didi. Biñ yıl bunlar kıyāmet gününde⁴¹⁴⁹ oda karşı turalar.⁴¹⁵⁰ Her bir gün elli yıl kadar olıserdür.⁴¹⁵¹ Andan soñra tamuya қoyalar. Ebedī cehennemüñ⁴¹⁵² içinde қалалар didi. Kerbelā’da Allāh⁴¹⁵³ resül[ü] böyle⁴¹⁵⁴ ağladı.

4122 zülüm MA: zālīm KV.

4123 –hîç KV.

4124 olmuş degül MA: olmamışdur KV.

4125 uçmağda MA: ata ki çoşup KV.

4126 tahūrasın MA: tahūra KV.

4127 –Ammā KV.

4128 Hāriciler MA: Hāriciler’de KV.

4129 nār-ı MA: yarın KV.

4130 eşedd ‘azāblar iderler MA: caḥīm açarlar didi KV.

4131 –Şu yerine kan iriñ içerler didi KV.

4132 derken MA: diyüp söyleyüp zārī қılurdı nāgāh KV.

4133 ağladılar MA: ağlaşdılar KV.

4134 yaşlarını MA: yāşın KV.

4135 eyledi MA: қılurlardı KV.

4136 rüşen MA: düş KV.

4137 +mel‘ ün KV.

4138 anları MA: bunları KV.

4139 nūryla MA: nūrından KV.

4140 +ve KV.

4141 +bu evvel gelenler ki KV.

4142 –anı KV.

4143 –İmām KV.

4144 ağladılar zārluқ itdiler MA: ağladı zārīlıқlar itdi KV.

4145 –gözüm nūrī KV.

4146 +zülüm hîç KV.

4147 –Ebedī KV.

4148 +didi KV.

4149 –kıyāmet gününde KV.

4150 turalar MA: dutalar KV.

4151 her bir gün elli yıl kadar olıserdür MA: ol yılañ her bir günü elli yılca ola KV.

4152 cehennemüñ MA: cehennem KV.

4153 +Tebārek ve Te‘ālā KV.

4154 +deyü KV.

Deveci la^c in gördi ki⁴¹⁵⁵ bir kiři dağı geldi. Heybetli⁴¹⁵⁶ bir na^c ra urdı ilerü geldi. İmām⁴¹⁵⁷ Hüseyn'i dizine [86^a MA] aldı zāri zāri ağladı. Ol⁴¹⁵⁸ gelenler bile ağlaşdılar. [110^b KV] Ğiriv kıpardılar. Ol soñra gelen eydür ey benüm gözümün⁴¹⁵⁹ nūri ben bunda⁴¹⁶⁰ senünle bile gezmedük mi.⁴¹⁶¹ Zülfikār'ı⁴¹⁶² tartup bu densizlere emān vermeyeydüm⁴¹⁶³ didi. Āh eyledi.⁴¹⁶⁴ Ol dem⁴¹⁶⁵ İmām⁴¹⁶⁶ Hüseyn'ün⁴¹⁶⁷ göğsünden bir āvāz⁴¹⁶⁸ geldi.⁴¹⁶⁹ Ya ata ol mel^c ün işde ölüler arasında gizlenmiş⁴¹⁷⁰ didi. Ol kişilerün iki kiři geldi. Devecinün kıtuna geldiler eyitdiler.⁴¹⁷¹ Ya la^c in niçün İmām⁴¹⁷² Hüseyn'i böyle itdün⁴¹⁷³ didiler. Ol la^c in anı gördi nuťkı tutuldu. Söylemege mecāl⁴¹⁷⁴ kıalmadı bunlara cevāb virmedi. Ğazret-i İmām⁴¹⁷⁵ c Alī⁴¹⁷⁶ eyitdi ya la^c in āhiretde Ğod řamu odundan kırtulmayasın.⁴¹⁷⁷ Dünyāda yüzün Ğinzira⁴¹⁷⁸ dönsün. [111^a KV] Nice ki c ömrün olasıñ saña kendine⁴¹⁷⁹ la^c net okı didi. Böyle deyü aña beddu^c ā⁴¹⁸⁰ eyledi. Ol dem ol⁴¹⁸¹ la^c inün sūreti Ğinzira⁴¹⁸² döndi.⁴¹⁸³ Kendüne⁴¹⁸⁴ la^c net okumağa başladı. Ol dađı⁴¹⁸⁵ ol⁴¹⁸⁶ Ğali gördi. Anlar girü döndiği vakit⁴¹⁸⁷ yeşil giyene şordı. Eyitdi ya

4155 ki MA: kim KV.

4156 Heybetli MA: Heybet-ile KV.

4157 –İmām KV.

4158 Ol MA: Evvel KV.

4159 gözümün MA: gözüm KV.

4160 bunda MA: bunla KV.

4161 gezmedük mi MA: gerek-idüm KV.

4162 Zülfikār'ı MA: Zülfikār KV.

4163 vermeyeydüm MA: vermeyüp kıraydum bāri bu şalim saña kim eyledi elcüklerün kim kesi bileydüm

KV.

4164 –āh eyledi KV.

4165 Ol dem MA: Hemān KV.

4166 –İmām KV.

4167 +mübārek KV.

4168 āvāz MA: nidā KV.

4169 +eyitdi KV.

4170 gizlenmiş MA: gizlendi KV.

4171 Ol kişilerün iki kişi geldi. Devecinün kıtuna geldiler eyitdiler MA: Ol leşkerün içinde deveci buldılar eyitdiler KV.

4172 –İmām KV.

4173 +ellerin kesdün KV.

4174 mecāl MA: mecāli KV.

4175 –İmām KV.

4176 +kerrema'llāhu vecchēhū KV.

4177 şamu odundan kırtulmayasın MA: şamudan emān bulmayısersın ammā KV.

4178 Ğinzira MA: doñuz yüzüne KV.

4179 –kendine KV.

4180 beddu^c ā MA: nefrīn KV.

4181 –ol KV.

4182 Ğinzira MA: doñuz şüretine KV.

4183 döndi MA: dönüp KV.

4184 Kendüne MA: Kendüye KV.

4185 dağı MA: deveci KV.

4186 ol MA: bu KV.

4187 +ol KV.

eyyühe’ş-şālih siz kimlersüz. [86^b MA]⁴¹⁸⁸ Gelenler ne kişilerdür⁴¹⁸⁹ beni bu hāle giriftār eylediler⁴¹⁹⁰ didi. Ol yigit eyitdi⁴¹⁹¹ ya mel’ün⁴¹⁹² ben Hızır peygamberüm. Önde tūranlaruñ birisi Ādem peygamberdür⁴¹⁹³ birisi İbrāhīm peygamberdür⁴¹⁹⁴ birisi⁴¹⁹⁵ İsmā’ il’dür.⁴¹⁹⁶ Ol yüzi⁴¹⁹⁷ berķ uran Muḥammed Muştafa şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem ve⁴¹⁹⁸ saña⁴¹⁹⁹ söyleyen⁴²⁰⁰ Şāh-ı merdān⁴²⁰¹ ‘Alīyyü’l-Murtażā’dur. Bu gelenler⁴²⁰² anlaruñ ervāḥlarıdır. [111^b KV] Muşavver olup saña göründiler didi. Deveci mel’ün anı işitdi bildi⁴²⁰³ ne hāle uğradı. Henüz Hızır⁴²⁰⁴ daḡı söyleyü dururken⁴²⁰⁵ gördi ki ġa’ib olmuşlar⁴²⁰⁶ gitmişler.⁴²⁰⁷ Veyse’l Qarānī rivāyet ider bir gün Ka’be’yi tavāf iderdüm. Gördüm bir kişi geldi⁴²⁰⁸ çağırıp kendüye la’net ider.⁴²⁰⁹ Veyse’l Qarānī⁴²¹⁰ ilerü vardum⁴²¹¹ gördüm⁴²¹² niķāb tutmuş. Şordum eyitdim nedür ḡālūñ niķūn öyle dirsün didim. Baña⁴²¹³ cevāb virmedi. Örtüsün qaldırdum. Gördüm ki şūreti ḡinzīra⁴²¹⁴ dönmüş.⁴²¹⁵ Bir satır yazı⁴²¹⁶ yazılmış kendüñ ḡālūni⁴²¹⁷ beyān ider.⁴²¹⁸ Anı oқudum ḡālī⁴²¹⁹ nedür⁴²²⁰ bildüm. Ben⁴²²¹ daḡı la’net oқudum.⁴²²² [112^a KV] Veyse’l Qarānī böyle

⁴¹⁸⁸ +bu KV.

⁴¹⁸⁹ +ki KV.

⁴¹⁹⁰ eylediler MA: itdiler KV.

⁴¹⁹¹ eyitdi MA: eydür KV.

⁴¹⁹² mel’ün MA: la’ın KV.

⁴¹⁹³ peygamberdür MA: peygamber ve KV.

⁴¹⁹⁴ +ve KV.

⁴¹⁹⁵ birisi MA: biri KV.

⁴¹⁹⁶ İsmā’ il’dür MA: İsmā’ il peygamberdür KV.

⁴¹⁹⁷ +nūri KV.

⁴¹⁹⁸ –ve KV.

⁴¹⁹⁹ +nefrin KV.

⁴²⁰⁰ söyleyen MA: eyleyen KV.

⁴²⁰¹ –Şāh-ı merdān KV.

⁴²⁰² gelenler MA: gelen KV.

⁴²⁰³ +ki KV.

⁴²⁰⁴ +‘aleyh’s-selām KV.

⁴²⁰⁵ +deveci KV.

⁴²⁰⁶ +kimse qalmamış KV.

⁴²⁰⁷ –gitmişler KV.

⁴²⁰⁸ +daḡı KV.

⁴²⁰⁹ ider MA: eyledi KV.

⁴²¹⁰ +eydür KV.

⁴²¹¹ vardum MA: geldüm KV.

⁴²¹² +ki bu kişi yüzine KV.

⁴²¹³ Baña MA: Ben KV.

⁴²¹⁴ ḡinzīra MA: toñuz şūretine KV.

⁴²¹⁵ +elünde KV.

⁴²¹⁶ –yazı KV.

⁴²¹⁷ ḡālūni MA: aḡvālin KV.

⁴²¹⁸ ider MA: eylemiş KV.

⁴²¹⁹ ḡālī MA: ḡālīni KV.

⁴²²⁰ –nedür KV.

⁴²²¹ +de KV.

⁴²²² oқudum MA: eyledüm KV.

rivāyet ider.⁴²²³ Çünkü İmām⁴²²⁴ Hüseyin Kerbelā'da şehid oldu.⁴²²⁵ Ol ölenler kırk gün anda [87^a MA] yatdılar. Her gün⁴²²⁶ gice bir nūr⁴²²⁷ İmām⁴²²⁸ Hüseyin'ün gövdesüne kuş koza urdı.⁴²²⁹ Yerden göge dek⁴²³⁰ direk direk⁴²³¹ olurdu. ' Ālem nūr-ile⁴²³² tölardı.⁴²³³ Kaçan ki gündüz olsa arslanlar gelüp beklerdi.⁴²³⁴ Kırk gün tamām oldu. Meger Kerbelā'da bir ƣal'a var idi.⁴²³⁵ Öylelük yolda idi. Ol ƣal'anuñ ƣavmi Yehūdilerdi.⁴²³⁶ İki ulusu vardu. Birine Arhām⁴²³⁷ birine Ġazvador⁴²³⁸ dirlerdi.⁴²³⁹ Ol ƣal'anuñ ƣavmüni⁴²⁴⁰ bir yerde devşirdiler. Eyitdiler ya ƣavim gelüñ varalum⁴²⁴¹ ne kişilerdür görelüm.⁴²⁴² Anlaruñ sebab-ile⁴²⁴³ ' ālem nūr ile münevver olur. İrte⁴²⁴⁴ arslanlar gelüp anları bekler.⁴²⁴⁵ Anlar boş kimse⁴²⁴⁶ degildür. [112^b KV]⁴²⁴⁷ Varalum anları bir yere defn idelüm didiler. Cemī'si bu sözi maƣbūl⁴²⁴⁸ gördiler. Her biri ƣazma kürek getürdiler.⁴²⁴⁹ Revān⁴²⁵⁰ oldılar. Arslanlar çünkü ol cemā'ati gördiler. Her biri yüzün⁴²⁵¹ yere urup girü turdılar.⁴²⁵² Ol ƣavim geldiler⁴²⁵³ bir yere meşhed eylediler. Ol şehidleruñ ikisin⁴²⁵⁴ üçüñ bir yere defn itdiler.⁴²⁵⁵ Çün İmām⁴²⁵⁶ Hüseyin⁴²⁵⁷ ƣatuna geldiler. Bildiler⁴²⁵⁸ bu kimdür.

⁴²²³ –Veyse'l Ƣarānī böyle rivāyet ider KV.

⁴²²⁴ –İmām KV.

⁴²²⁵ oldu MA: oldılar KV.

⁴²²⁶ –gün KV.

⁴²²⁷ –bir nūr KV.

⁴²²⁸ –İmām KV.

⁴²²⁹ urdı MA: ururdu KV.

⁴²³⁰ dek MA: deġin KV.

⁴²³¹ –direk direk KV.

⁴²³² nūr-ile MA: nūrla KV.

⁴²³³ tölardı MA: töldılar şehidler nūra ġarƣ oldılar KV.

⁴²³⁴ beklerdi MA: beklerlerdi çün KV.

⁴²³⁵ var idi MA: vardı KV.

⁴²³⁶ Yehūdilerdi MA: Cehūdiler idi anlaruñ KV.

⁴²³⁷ Arhām MA: Varhā dirlerdü KV.

⁴²³⁸ Ġazvador MA: ' Arvā KV.

⁴²³⁹ dirlerdi MA: dirler KV.

⁴²⁴⁰ ƣavmüni MA: ƣavmi KV.

⁴²⁴¹ +ol ölenleri görelüm KV.

⁴²⁴² –görelüm KV.

⁴²⁴³ Anlaruñ sebab-ile MA: Her gice KV.

⁴²⁴⁴ İrte MA: Gündüz KV.

⁴²⁴⁵ bekler MA: beklermiş pes KV.

⁴²⁴⁶ boş kimse MA: ġüzāf KV.

⁴²⁴⁷ +olmaya anlar taşra tura KV.

⁴²⁴⁸ maƣbūl MA: maşlaħat KV.

⁴²⁴⁹ getürdiler MA: getürüp KV.

⁴²⁵⁰ Revān MA: Revāne KV.

⁴²⁵¹ yüzün MA: yüz KV.

⁴²⁵² طوردیلر MA: دوردیلر KV.

⁴²⁵³ geldiler MA: gelüp KV.

⁴²⁵⁴ ایكسين MA: ايكسنك KV.

⁴²⁵⁵ defn itdiler MA: gömdiler KV.

⁴²⁵⁶ –İmām KV.

⁴²⁵⁷ Hüseyin MA: Hüseyin'ün KV.

Eyitdiler bu cemā' atūñ ancaḵ⁴²⁵⁹ ulusıdur bunı ayru defn idelūm⁴²⁶⁰ didiler. İmām⁴²⁶¹ [87^b MA] Hüseyn'i ayruḵ⁴²⁶² defn itdiler. İki yılğın⁴²⁶³ ağacı getürdiler⁴²⁶⁴ başı ucuna⁴²⁶⁵ ayağı ucuna dikdiler. Qodılar gıtdiler. Allāh'ūñ emriyle ol iki⁴²⁶⁶ ağacı yeşerdi bitdi. Meşhedūñ üstine şāye saldı.

Hikāyet⁴²⁶⁷ Rāvīler rivāyet iderler kim [113^a KV] eydür⁴²⁶⁸ çünki la'net⁴²⁶⁹ 'Ömer-i naḥs İmām⁴²⁷⁰ Hüseyn'i şehīd itdi.⁴²⁷¹ Başunı süngüye dikdi. Ehl-i 'iyāl ḥor ḥaḵīr yalıncaḵ develer[e] bindirüp⁴²⁷² Kūfe'den yaña revān⁴²⁷³ oldı.⁴²⁷⁴ Çün⁴²⁷⁵ Kūfe'ye bir menzil yaḵın⁴²⁷⁶ ḵaldılar.⁴²⁷⁷ Leşker anda ḵondılar.⁴²⁷⁸ Meger la'net⁴²⁷⁹ Şimr'ūñ evi anda⁴²⁸⁰ idi. Yaḵın⁴²⁸¹ bir köyden⁴²⁸² idi. La'net⁴²⁸³ Şimr⁴²⁸⁴ İmām⁴²⁸⁵ Hüseyn'ūñ başunı aldı evine geldi. Başı bir tāş üstine ḵodı. Kendü şād [u] ḥurrem geçdi oturdı. Meger⁴²⁸⁶ Şimr'ūñ⁴²⁸⁷ ḥātūnı mü'min muvaḥḥid idi. Eyitdi sen⁴²⁸⁸ bunca gündür⁴²⁸⁹ ḵande idūñ⁴²⁹⁰ ne iş⁴²⁹¹ tūtardūñ⁴²⁹² didi. La'net⁴²⁹³ Şimr-i mel'ūñ⁴²⁹⁴ eyitdi la'net⁴²⁹⁵ Yezīd'e bir ḵavim

4258 Bildiler MA: Bilmediler ki KV.

4259 ancaḵ MA: bu KV.

4260 defn idelūm MA: gömelūm KV.

4261 –İmām KV.

4262 ayruḵ MA: ayru KV.

4263 yılğın MA: olgun KV.

4264 getürdiler MA: getürüp KV.

4265 –ucuna KV.

4266 +olgun KV.

4267 –Hikāyet KV.

4268 –eydür KV.

4269 –la'net KV.

4270 –İmām KV.

4271 itdi MA: idüp KV.

4272 +aldılar KV.

4273 revān MA: revāne KV.

4274 oldı MA: oldılar KV.

4275 Çün MA: Çünki KV.

4276 –yaḵın KV.

4277 ḵaldılar MA: ḵaldı KV.

4278 ḵondılar MA: ḵondı KV.

4279 –la'net KV.

4280 +yaḵın KV.

4281 –Yaḵın KV.

4282 köyden MA: köyde KV.

4283 –La'net KV.

4284 +la'ın KV.

4285 –İmām KV.

4286 –Meger KV.

4287 +mel'ūnuñ KV.

4288 sen MA: ey ḥayırsız KV.

4289 gündür MA: günden berü KV.

4290 ḵande idūñ MA: ḵandeydūñ KV.

4291 –iş KV.

4292 طوتردك MA: دوتردوك KV.

4293 –La'net KV.

düşmān⁴²⁹⁶ olmuşlardı. La^c net⁴²⁹⁷ Yezīd'ün anlara⁴²⁹⁸ kīni var idi.⁴²⁹⁹ Biz daḥı varduḡ anları kırduḡ.⁴³⁰⁰ Bu baş anlaruñ begleruñ⁴³⁰¹ başıdur didi. [113^b KV] Ol la^c in be-ğāyet⁴³⁰² güle güle söylerdi.⁴³⁰³ Çün aḥşām iriḡdi.⁴³⁰⁴ Ol la^c in yemek yedi. Yatdı uyudı.⁴³⁰⁵ Şimr'in⁴³⁰⁶ ḥātūn⁴³⁰⁷ [88^a MA] gördü ki evuñ içi nūrla toptolu oldı. Misk [ü] ^c anber koḡusı geldi. Nāgāh dört ḥātūn⁴³⁰⁸ çıka geldi her birinuñ yüzi bedir⁴³⁰⁹ aya beñzer. Geldiler ol başı⁴³¹⁰ çevre yanuna⁴³¹¹ oturdılar. İmām⁴³¹² Ḥüseyn'ün⁴³¹³ başını ortaya aldılar. Göz yāşın⁴³¹⁴ döküp ağlaḡdılar. Biri İmām⁴³¹⁵ Ḥüseyn'ün başını dizine aldı. Öpdı⁴³¹⁶ yüzın⁴³¹⁷ yüzine urdı nevhā atdı⁴³¹⁸ ağladı. Her⁴³¹⁹ bir⁴³²⁰ ellerine aldı.⁴³²¹ Ziyāret itdiler. Her biri Kerbelā'da⁴³²² vaşf-ı ^c arz eyledi⁴³²³ ağlaḡdılar. Zārluḡ⁴³²⁴ itdiler. Firāḡ odına yandılar. Dünuñ iki baḡş geçince oturdılar.⁴³²⁵ Yine başı tāş üzerine⁴³²⁶ ḡodular. [114^a KV] Gitmege ḡolaylandılar.⁴³²⁷ La^c net⁴³²⁸ Şimr'ün ḥātūn⁴³²⁹ göz dürdi.⁴³³⁰ İllā ḡayrān olmuḡdı.⁴³³¹ Geldi anlaruñ birinuñ etegüne⁴³³² tıtdı.⁴³³³ Eyitdi ey münevver

⁴²⁹⁴ mel^c ün MA: pelīd KV.

⁴²⁹⁵ -la^c net KV.

⁴²⁹⁶ دشمن MA: دشمن KV.

⁴²⁹⁷ -La^c net KV.

⁴²⁹⁸ anlara MA: bunlara KV.

⁴²⁹⁹ var idi MA: vardı KV.

⁴³⁰⁰ kırduḡ MA: kıtāl i[t]dük KV.

⁴³⁰¹ begleruñ MA: begleri KV.

⁴³⁰² -be-ğāyet KV.

⁴³⁰³ söylerdi MA: söyledi KV.

⁴³⁰⁴ iriḡdi MA: irdi KV.

⁴³⁰⁵ uyudı MA: uyurdu KV.

⁴³⁰⁶ +mel'ünüñ KV.

⁴³⁰⁷ ḥātūn MA: ḥātūnı oturmıḡdı KV.

⁴³⁰⁸ ḥātūn MA: kimse KV.

⁴³⁰⁹ +olmuḡ KV.

⁴³¹⁰ başı MA: tāsıñ KV.

⁴³¹¹ yanuna MA: yanunda KV.

⁴³¹² -İmām KV.

⁴³¹³ +mübārek KV.

⁴³¹⁴ yāşın MA: yāşların KV.

⁴³¹⁵ -İmām KV.

⁴³¹⁶ +Ḥüseyn KV.

⁴³¹⁷ +kendü KV.

⁴³¹⁸ atdı MA: eyledi KV.

⁴³¹⁹ Her MA: Hep KV.

⁴³²⁰ +bir KV.

⁴³²¹ aldı MA: alup KV.

⁴³²² Kerbelā'da MA: Kerbelā KV.

⁴³²³ eyledi MA: idüp KV.

⁴³²⁴ Zārluḡ MA: Zārluḡlar KV.

⁴³²⁵ Dünuñ iki baḡş geçince oturdılar MA: urdılar KV.

⁴³²⁶ üzerine MA: üstine KV.

⁴³²⁷ ḡolaylandılar MA: ḡolayladılar KV.

⁴³²⁸ -La^c net KV.

⁴³²⁹ ḥātūn MA: ḥātūnı KV.

⁴³³⁰ göz dürdi MA: anı gördi ve KV.

⁴³³¹ olmuḡdı MA: oldı KV.

yüzlü hātūn bunlar kimlerdür⁴³³⁴ Tañrı-çün baña diyüvir didi. Ol hātūn anı işitdi āh eyledi.⁴³³⁵ Bu gelenlerūñ birisi İmām⁴³³⁶ Hüseyn⁴³³⁷ anası Fāṭimā'dur. Birisi⁴³³⁸ Hātice'dür⁴³³⁹ birisi Meryem'dür. Ben ki saña haber viririm⁴³⁴⁰ 'Ā'ise'yüm. Bunlaruñla geldüm bile⁴³⁴¹ didi. Çıkdılar gitdiler. La'net Şimr'ūñ⁴³⁴² hātūn⁴³⁴³ anı işitdi. Cānuna od⁴³⁴⁴ düşdi. Tırı geldi. Tāş üstünü ıssı şu ile başunu yudı.⁴³⁴⁵ [88^b MA] Şacı⁴³⁴⁶ taradı. Cān [u] gönülden⁴³⁴⁷ çok hıdmet itmişdi.⁴³⁴⁸ İmām⁴³⁴⁹ Hüseyn'ūñ başunu görünce⁴³⁵⁰ tarıldı⁴³⁵¹ āh eyledi. Düşdi 'aqlı gitdi. Çün [114^b KV] 'aqlı başuna geldi. Baş⁴³⁵² girü yerine kodı. Geldi la'net⁴³⁵³ Şimr'ūñ yüzine tükürdi eyitdi ey densiz la'ın bu baş Hüseyn'ūñ başıdur. Sen İmām Hüseyn'i⁴³⁵⁴ niçün⁴³⁵⁵ öldürdün. Ey itden kötü mel'ün la'net⁴³⁵⁶ saña.⁴³⁵⁷ Sende dīn imān yokdur. Ayruḡ şefā'at umma.⁴³⁵⁸ Ben daḡı⁴³⁵⁹ saña şimden girü ayruḡ⁴³⁶⁰ ḡarām oldum. Benden tut elüni⁴³⁶¹ şimden girü⁴³⁶² beni taleb itme uş gitdi⁴³⁶³ didi. Çarunı başına aldı⁴³⁶⁴ evünde⁴³⁶⁵ taşra çıkdı ḡā'ib oldı gitdi. Nice ki istediler ḡande gitdigüni bilmediler. Çün şabāḡ oldı. Hāriciler na'ra urdılar.⁴³⁶⁶ Başları

4332 etegüne MA: etegin KV.

4333 دوتدی MA: طوتدی KV.

4334 kimlerdür MA: kimlerden KV.

4335 +eyitdi KV.

4336 -İmām KV.

4337 Hüseyn MA: Hüseyn'ūñ KV.

4338 +ebesı KV.

4339 +ol KV.

4340 viririm MA: virdüm KV.

4341 geldüm bile MA: bile geldüm KV.

4342 la'net Şimr'ūñ MA: Şimr-i mel'ūnuñ KV.

4343 hātūn MA: hātūnı KV.

4344 od MA: odlar KV.

4345 Tırı geldi. Tāş üstünü ıssı şu ile başunu yudı MA: Legen getürdi Hüseyn'ūñ mübārek başunu legen içinde şuyla yıkağı KV.

4346 Şacı MA: Saçını KV.

4347 Cān [u] gönülden MA: küçücük Hüseyn'e KV.

4348 itmişdi MA: itmiş idi KV.

4349 -İmām KV.

4350 görünce MA: göricek KV.

4351 tarıldı MA: bildi KV.

4352 Baş MA: Başunu KV.

4353 -la'net KV.

4354 -Sen İmām Hüseyn'i KV.

4355 +bunı KV.

4356 -la'net KV.

4357 +gelsün KV.

4358 -Ayruḡ şefā'at umma KV.

4359 -daḡı KV.

4360 -ayruḡ KV.

4361 tut elüni MA: elüni çek KV.

4362 +ve ayruḡ KV.

4363 gitdi MA: gitdüm KV.

4364 aldı MA: urdı KV.

4365 evünde MA: evden KV.

4366 urdılar MA: urdı KV.

girü⁴³⁶⁷ süngüye dikdiler. Muḥammed⁴³⁶⁸ Muṣṭafā'nun⁴³⁶⁹ ḥānedānunu ḥalkı⁴³⁷⁰ başı⁴³⁷¹ açık yalın ayak yalıncaḳ develere [89^a MA] bindürdiler. Kūfe'den yaña revān⁴³⁷² oldılar.⁴³⁷³ [115^a KV] Kūfe begi la'net⁴³⁷⁴ Münzir-i Nu'mān⁴³⁷⁵ la'net 'Ubeyd[']e dön deyü⁴³⁷⁶ buyurdi. Şehri ḥişār itdiler. Her yerde adam⁴³⁷⁷ ḳodılar. Zīrā Kūfe şehründe mü'minler çok idi.⁴³⁷⁸ Nāgāh el getürdiler⁴³⁷⁹ bir iş ideler deyü on⁴³⁸⁰ biñ kişi şehri beklerdi idi.⁴³⁸¹ La'net 'Ömer-i naḥs⁴³⁸² daḥı şehre irişdi. Başları süngüye diküp önünce getürmişler idi.⁴³⁸³ İmām⁴³⁸⁴ Ḥüseyn'ün ehli cemā'at⁴³⁸⁵ ol yüzi⁴³⁸⁶ gün görmeyen ḥātūnlar⁴³⁸⁷ develere baş açık yalıncaḳ⁴³⁸⁸ bindirüp melāmet⁴³⁸⁹ eylemişlerdi. Şehribānū Ümmü Gülsüm Ruḳayye Zeyneb ḥātūnları⁴³⁹⁰ ba' zıları 'Ā'işe bile degüldi didi.⁴³⁹¹ Her biri ḥor ḥaḳīr yüzlerin⁴³⁹² yırtup⁴³⁹³ ḳana ḡarḳ olmuşlar.⁴³⁹⁴ Şaçları kesik bu melāmetle⁴³⁹⁵ şehre getürdiler. Kūfe ḥalk[ı] anı gördiler.⁴³⁹⁶ Bir uğurdan zārluḳ ḳıldı ağlaşdılar.⁴³⁹⁷ Çok⁴³⁹⁸ mü'minler anları ol ḥālde görmeyelüm [89^b MA] deyü mescidlere⁴³⁹⁹ girdiler. [115^b KV] Ağlaşdılar⁴⁴⁰⁰ yās tutdılar. La'net 'Ömer-i naḥs⁴⁴⁰¹ geldi la'net⁴⁴⁰² Münzir-i⁴⁴⁰³

⁴³⁶⁷ –girü KV.

⁴³⁶⁸ –Muḥammed KV.

⁴³⁶⁹ +şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

⁴³⁷⁰ ḥānedānunu ḥalkı MA: ḥānedānı ḥalkını KV.

⁴³⁷¹ başı MA: baş KV.

⁴³⁷² revān MA: revāne KV.

⁴³⁷³ +yürüdiler KV.

⁴³⁷⁴ –la'net KV.

⁴³⁷⁵ Münzir-i Nu'mān MA: Münzir bin 'Ubeydullāh KV.

⁴³⁷⁶ –la'net 'Ubeyd[']e dön deyü KV.

⁴³⁷⁷ adam MA: adamlar KV.

⁴³⁷⁸ çok idi MA: çoḡdı KV.

⁴³⁷⁹ getürdiler MA: getürüp KV.

⁴³⁸⁰ –on KV.

⁴³⁸¹ beklerdi idi MA: beklediler KV.

⁴³⁸² la'net 'Ömer-i naḥs MA: 'Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

⁴³⁸³ getürmişler idi MA: getürdiler KV.

⁴³⁸⁴ –İmām KV.

⁴³⁸⁵ cemā'at MA: cemā'ati KV.

⁴³⁸⁶ yüzi MA: yüzün KV.

⁴³⁸⁷ görmeyen ḥātūnlar MA: görmeyenler KV.

⁴³⁸⁸ +develere KV.

⁴³⁸⁹ melāmet MA: melālet KV.

⁴³⁹⁰ ḥātūnları MA: ḥātūn KV.

⁴³⁹¹ –ba' zıları 'Ā'işe bile degüldi didi KV.

⁴³⁹² yüzlerin MA: yüzleri KV.

⁴³⁹³ yırtup MA: yaryuk KV.

⁴³⁹⁴ ḡarḳ olmuşlar MA: bulaşmışlar KV.

⁴³⁹⁵ melāmetle MA: melāletle KV.

⁴³⁹⁶ gördiler MA: görüp KV.

⁴³⁹⁷ Bir uğurdan zārluḳ ḳıldı ağlaşdılar MA: pīr u civān zārluḳlar ḳıldılar ağlaşdılar yas tutdılar KV.

⁴³⁹⁸ –Çok KV.

⁴³⁹⁹ mescidlere MA: mescide KV.

⁴⁴⁰⁰ ağlaşdılar MA: ağlaşup KV.

⁴⁴⁰¹ La'net 'Ömer-i naḥs MA: 'Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

⁴⁴⁰² –la'net KV.

Nu^c m^ān'ũ sarayuna⁴⁴⁰⁴ k^ondı.⁴⁴⁰⁵ Ge^cdi⁴⁴⁰⁶ taht üstine oturdu. La^c net⁴⁴⁰⁷ 'Ubeyd⁴⁴⁰⁸ da^hı sağ yanında k^or^or eyledi. La^c net⁴⁴⁰⁹ Şimr la^c net⁴⁴¹⁰ Münzir-i Nu^c m^ān⁴⁴¹¹ yerl^ü yeründe k^or^or eylediler. Ol Tañrı d^üşm^ānları Res^ûl 'ad^üv^ları yer yerine⁴⁴¹² o^ğurdılar. La^c net⁴⁴¹³ 'Ömer-i na^hs didi⁴⁴¹⁴ vardılar⁴⁴¹⁵ Hüseyⁿ'ũ⁴⁴¹⁶ başını getürdiler. Bir kızıl altun legen içine koyup 'Ömer-i na^hs'ũ⁴⁴¹⁷ öñünde k^odılar. La^c net⁴⁴¹⁸ 'Ömer-i na^hs⁴⁴¹⁹ eyitdi her kim⁴⁴²⁰ la^c net⁴⁴²¹ Yezid'e d^üşm^ān ola anuñ h^āli böyledür.⁴⁴²² Varuñ Muht^ār'ı bunda⁴⁴²³ getürũ⁴⁴²⁴ gelsün. Eb^ü't-turāblarıñ h^ālini görsün. Eger gelüp bizümle b^ī' at ider ise⁴⁴²⁵ ide.⁴⁴²⁶ İtmedi h^ālde⁴⁴²⁷ anuñ da^hı başını kesüp la^c net Yezid'e⁴⁴²⁸ bile iletüviriz⁴⁴²⁹ didi. İllā⁴⁴³⁰ ol kavm [116^a KV] gördiler⁴⁴³¹ İmām⁴⁴³² Hüseyⁿ'ũ⁴⁴³³ başunda n^ûr yalabu^k idi.⁴⁴³⁴ [90^a MA] Ber^k ururdu.⁴⁴³⁵ Taşt⁴⁴³⁶ içünde zⁱyā ururdu.⁴⁴³⁷ Ol h^ālk anı görürdi.⁴⁴³⁸ Heybet aldılar. Ol sarayda⁴⁴³⁹ hayrān oldu. La^c net⁴⁴⁴⁰ 'Ubeyd⁴⁴⁴¹ ibn Ziyād⁴⁴⁴² anı gördi

4403 Münzir-i MA: Münzir bin KV.

4404 sarayuna MA: evüne KV.

4405 k^ondı MA: k^onup KV.

4406 Ge^cdi MA: Ge^cüp KV.

4407 –La^c net KV.

4408 'Ubeyd MA: 'Ubeydullāh KV.

4409 –La^c net KV.

4410 –la^c net KV.

4411 +lanetu'llāhu 'aleyhim KV.

4412 yerine MA: yerin KV.

4413 –La^c net KV.

4414 didi MA: buyurdu KV.

4415 +İmām KV.

4416 +mübārek KV.

4417 +mel'ũnuñ KV.

4418 –La^c net KV.

4419 na^hs MA: la^c in KV.

4420 kim MA: ki KV.

4421 –la^c net KV.

4422 böyledür MA: böyle ola KV.

4423 bunda MA: bundan KV.

4424 getürũ MA: çıkarũ KV.

4425 ider ise MA: iderse KV.

4426 ide MA: hoş KV.

4427 itmedi h^ālde MA: ve eger itmezse KV.

4428 –la^c net Yezid'e KV.

4429 iletüviriz MA: iletävüz KV.

4430 İllā MA: Ammā KV.

4431 +kim KV.

4432 –İmām KV.

4433 +mübārek KV.

4434 yalabu^k idi MA: çıkar KV.

4435 ururdu MA: urur KV.

4436 Taşt MA: Legen KV.

4437 ururdu MA: vurur KV.

4438 görürdi MA: görüp KV.

4439 sarayda MA: saray içinde varsa baş şaldılar. 'Ömer-i na^hs ol heybeti gördi kendüden ge^cdi döndi KV.

4440 –La^c net KV.

eyitdi ya⁴⁴⁴³ kavim⁴⁴⁴⁴ bir kesik başuñ nesünden üşenürsüz didi.⁴⁴⁴⁵ İmām⁴⁴⁴⁶ Hüseyn'ün⁴⁴⁴⁷ başunu⁴⁴⁴⁸ taş⁴⁴⁴⁹ içinde⁴⁴⁵⁰ aldı. Dizi üstine kodı. Çünkü İmām⁴⁴⁵¹ Hüseyn'ün yüzine bakdı. Nāgāh Hüseyn'ün⁴⁴⁵² hulkumundan bir tamlā kan tımdı.⁴⁴⁵³ Tonun⁴⁴⁵⁴ deldi dağı⁴⁴⁵⁵ uyluğuna geçdi. Uyluğundan⁴⁴⁵⁶ deldi tahta indi.⁴⁴⁵⁷ Dağı aşığı⁴⁴⁵⁸ indi toprağa karışdı. Ol la' in feryād⁴⁴⁵⁹ eyledi. Cānına acı uğradı. Zāri⁴⁴⁶⁰ kılmāğa başladı. [116^b KV] Hüseyn'ün başunu taş⁴⁴⁶¹ içüne bıraktı. Sünnilerün yanmış cigerine⁴⁴⁶² biraz⁴⁴⁶³ şu serpeledi. Allāh Te'ālā'ya ol dem⁴⁴⁶⁴ şükr⁴⁴⁶⁵ itdiler. Hāriciler ol işi görüp katı korıldılar. Āhir ol⁴⁴⁶⁶ la' inüñ uyluğı hoş olmadı. Tabibler⁴⁴⁶⁷ nice ki tımār itdiler od urdılar⁴⁴⁶⁸ dağı beter oldu. Gövde⁴⁴⁶⁹ koğdı⁴⁴⁷⁰ kimse katuna varmadı.⁴⁴⁷¹ Ne kadar misk [ü] 'anber qosalar-idi⁴⁴⁷² biraz koğusu giderdi birazdan gine koğardı.⁴⁴⁷³ 'Aqıbet ol la' in renc-ile helāk oldu. Çünkü Hāriciler bu hikmet[i] gördiler. [90^b MA] Hayrān ser-gerdān kaldılar. Ve dağı vardılar⁴⁴⁷⁴ Muhtār'ı⁴⁴⁷⁵ zindāndan çıkardılar.

4441 'Ubeyd MA: 'Ubeydullah KV.

4442 –ibn Ziyād KV.

4443 ya MA: ey KV.

4444 kavim MA: bu KV.

4445 didi MA: deyüp KV.

4446 –İmām KV.

4447 +mübārek KV.

4448 başunu MA: başı KV.

4449 taş MA: legen KV.

4450 içinde MA: içinden KV.

4451 –İmām KV.

4452 +mübārek KV.

4453 tımdı MA: tımladı KV.

4454 طون MA: دون KV.

4455 –dağı KV.

4456 Uyluğundan MA: Uyluğun KV.

4457 +tahtdan KV.

4458 aşığı MA: ... idüp KV.

4459 +u fiğān KV.

4460 Zāri MA: Zārluğ KV.

4461 taş MA: legen KV.

4462 cigerine MA: cigerlerine KV.

4463 –biraz KV.

4464 –Te'ālā'ya ol dem KV.

4465 şükr MA: şükürler KV.

4466 –ol KV.

4467 Tabibler KV.

4468 –od urdılar KV.

4469 Gövde MA: Gövdesi öyle KV.

4470 +ki KV.

4471 varmadı MA: varamaz oldu KV.

4472 qosalar-idi MA: korsalar idi KV.

4473 biraz koğusu giderdi birazdan gine koğardı MA: yedi eve degin pisi giderdi KV.

4474 –ve dağı vardılar KV.

4475 +dağı KV.

Bendle la^c net ^c Ömer-i naḥs ḫatuna getürdiler. Muḥtār saraya girdi.⁴⁴⁷⁶ La^c net⁴⁴⁷⁷ ^c Ömer-i naḥs öñünde İmām⁴⁴⁷⁸ Ḥüseyn'ün mübārek başını gördi. Āh eyledi⁴⁴⁷⁹ düşdi ^c aklı gitdi. Birazdan kendüye⁴⁴⁸⁰ geldi. Na^c ra urdı⁴⁴⁸¹ zār⁴⁴⁸² eyledi. [117^a KV] Gözleründen yāṣ seyl gibi revān oldu.⁴⁴⁸³ La^c net⁴⁴⁸⁴ ^c Ömer-i naḥs Muḥtār'a söyledi.⁴⁴⁸⁵ Gör ki senün begüñi neyledüm.⁴⁴⁸⁶ Ḳavmüni ḳabilesüni⁴⁴⁸⁷ esir eyledüm.⁴⁴⁸⁸ Kendüni⁴⁴⁸⁹ ḳırduḳ sen⁴⁴⁹⁰ didügüñ olmadı. La^c net⁴⁴⁹¹ Yezīd'ün devleti artuğımıṣ sizün devletiñüz günü zevāle iriṣdi. Andan⁴⁴⁹² girü ne aḡlarsın anlaruñ işi bitdi. Sen⁴⁴⁹³ daḡı gel bizümle bī^c at eyle. La^c net⁴⁴⁹⁴ Yezīd'e ḳul ol. Ulumuzdan⁴⁴⁹⁵ ḳurtulmaḳ dilerseñ didi. Muḥtār eyitdi ya⁴⁴⁹⁶ la^c in ben⁴⁴⁹⁷ anun-çün aḡlaram ki Kerbelā'da bunlaruñla bile olmadum. Ḥavāric'e⁴⁴⁹⁸ erlük nicedür göstereydüm.⁴⁴⁹⁹ Ben daḡı anda şehīd⁴⁵⁰⁰ olaydum. Ey münāfıḳ kāfirden kötü bedīn⁴⁵⁰¹ İmām Ḥüseyn⁴⁵⁰² niçün böyle itdün.⁴⁵⁰³ Yarın ḳıyāmet gününde Resūlu'llāh⁴⁵⁰⁴ ṣalla'llāhu ^c a[leyhi ve selle]m[e] ne cevāb virirsin.⁴⁵⁰⁵ Eger ben [117^b KV] bu tenden⁴⁵⁰⁶ ḫalāṣ olursam Allāh Te^c ālā ^c ināyetünde göresün⁴⁵⁰⁷ ki [91^a MA]⁴⁵⁰⁸

⁴⁴⁷⁶ Bendle la^c net ^c Ömer-i naḥs ḫatuna getürdiler. Muḥtār saraya girdi MA: Getürdiler Muḥtār'ı çünkü saraya girdi KV.

⁴⁴⁷⁷ –La^c net KV.

⁴⁴⁷⁸ –İmām KV.

⁴⁴⁷⁹ +hemāndem KV.

⁴⁴⁸⁰ kendüye MA: ^c aklı başuna KV.

⁴⁴⁸¹ urdı MA: urup KV.

⁴⁴⁸² zār MA: zārluḳlar KV.

⁴⁴⁸³ revān oldu MA: aḡdı KV.

⁴⁴⁸⁴ –La^c net KV.

⁴⁴⁸⁵ +eyitdi KV.

⁴⁴⁸⁶ neyledüm MA: neyledük KV.

⁴⁴⁸⁷ –ḳabilesüni KV.

⁴⁴⁸⁸ eyledüm MA: eyledük KV.

⁴⁴⁸⁹ Kendüni MA: Kendülerin KV.

⁴⁴⁹⁰ –sen KV.

⁴⁴⁹¹ –La^c net KV.

⁴⁴⁹² Andan MA: İmden KV.

⁴⁴⁹³ sen MA: ben KV.

⁴⁴⁹⁴ –la^c net KV.

⁴⁴⁹⁵ Ulumuzdan MA: Ölmekden KV.

⁴⁴⁹⁶ ya MA: ey KV.

⁴⁴⁹⁷ –ben KV.

⁴⁴⁹⁸ Ḥavāric'e MA: Ḥavāric ḳavmüne KV.

⁴⁴⁹⁹ göstereydüm MA: göstere idüm KV.

⁴⁵⁰⁰ –anda şehīd KV.

⁴⁵⁰¹ bedīn MA: mel^c ün KV.

⁴⁵⁰² +ḫazretün KV.

⁴⁵⁰³ itdün MA: itdünüz KV.

⁴⁵⁰⁴ Resūlu'llāh MA: Resūl ḫazretüne KV.

⁴⁵⁰⁵ virirsin MA: virirsiz KV.

⁴⁵⁰⁶ bu tenden MA: bundan KV.

⁴⁵⁰⁷ göresün MA: göresüz KV.

⁴⁵⁰⁸ +size KV.

neylerem. Ve eger ölürsem Allāh Te‘ālā emriyle⁴⁵⁰⁹ çäre nedür didi. Çünki Hāriciler Muhtār’uñ sözüñ işitdiler. ‘Aceb⁴⁵¹⁰ kaldılar eyitdiler bu⁴⁵¹¹ şimdi böyle söyler vay eger bu bendden kurtulursa bize müşkildür.⁴⁵¹² Bunı Şām’a iletmede⁴⁵¹³ gāfil gözlemeñ didiler. La‘net ‘Ömer-i naḥs buyurdu Muhtār’ı zindāna iletdiler eyitdiler la‘net⁴⁵¹⁴ Yezīd’e diyelüm görelüm ne buyurur.⁴⁵¹⁵ Muhtār’ı getürdiler zindāna⁴⁵¹⁶ iletdiler.⁴⁵¹⁷ Elüne ayağuna bukağū⁴⁵¹⁸ taḫdılar.⁴⁵¹⁹ Muhtār zāri zāri ağladı. Eyitdi ya İlāhe’l ‘Ālemīn beni⁴⁵²⁰ bundan⁴⁵²¹ ḥalāṣ⁴⁵²² it.⁴⁵²³ Ta ki İmām Hüseyñ’uñ dādunı Hāricilerden alam didi. Āḥir Muhtār⁴⁵²⁴ Allāh Te‘ālā ‘avniyle⁴⁵²⁵ ol belādan⁴⁵²⁶ kurtulur. İşidesün ki⁴⁵²⁷ Hāricilere neler kıılır.⁴⁵²⁸

Hikāyet⁴⁵²⁹ [118^a KV] Rāviler⁴⁵³⁰ rivāyet iderler ki⁴⁵³¹ la‘net⁴⁵³² ‘Ömer-i naḥs⁴⁵³³ buyurdu⁴⁵³⁴ leşkere destūr virdi. Kendü ile⁴⁵³⁵ on biñ kişi kaldılar.⁴⁵³⁶ La‘net⁴⁵³⁷ ‘Ömer-i naḥs⁴⁵³⁸ didi⁴⁵³⁹ leşker bindi on biñ kişi na‘ra⁴⁵⁴⁰ urdılar. Başları süngüye dıkdiler. Hātūnları ḥorluğ-ile develere bindürdiler. ‘Azm-i Dımaşḡ [91^b MA] kıılup gitdiler. Ol

⁴⁵⁰⁹ –Allāh Te‘ālā emriyle KV.

⁴⁵¹⁰ ‘Aceb MA: ‘Acebe KV.

⁴⁵¹¹ –bu KV.

⁴⁵¹² müşkildür MA: neler eyler didiler KV.

⁴⁵¹³ iletmede MA: iletmek müşkildür KV.

⁴⁵¹⁴ –la‘net KV.

⁴⁵¹⁵ +didiler KV.

⁴⁵¹⁶ zindāna MA: zindānda KV.

⁴⁵¹⁷ –iletdiler KV.

⁴⁵¹⁸ bukağū MA: bend dağı KV.

⁴⁵¹⁹ طاقدير MA: دقدلر KV.

⁴⁵²⁰ beni MA: baña KV.

⁴⁵²¹ +sen KV.

⁴⁵²² ḥalāṣ MA: ḥalāṣlūḡ KV.

⁴⁵²³ it MA: vir KV.

⁴⁵²⁴ Muhtār MA: Muhtār’ı KV.

⁴⁵²⁵ –Allāh Te‘ālā ‘avniyle KV.

⁴⁵²⁶ belādan MA: bendden KV.

⁴⁵²⁷ işidesün ki MA: işitdesün kim KV.

⁴⁵²⁸ +eyler KV.

⁴⁵²⁹ –Hikāyet KV.

⁴⁵³⁰ Rāviler MA: Şöyle KV.

⁴⁵³¹ ki MA: kim KV.

⁴⁵³² –la‘net KV.

⁴⁵³³ +Kūfe’de KV.

⁴⁵³⁴ –buyurdu KV.

⁴⁵³⁵ Kendü ile MA: Kendüyle KV.

⁴⁵³⁶ kaldılar MA: kaldı KV.

⁴⁵³⁷ –La‘net KV.

⁴⁵³⁸ +pelid KV.

⁴⁵³⁹ didi MA: buyurdu KV.

⁴⁵⁴⁰ na‘ra MA: naḡḡāre KV.

gün aḥṣām⁴⁵⁴¹ degin sürdiler⁴⁵⁴² yol üstinde bir ulu⁴⁵⁴³ deyre⁴⁵⁴⁴ vardular.⁴⁵⁴⁵ Anuñ
 қатuna⁴⁵⁴⁶ iriшүp⁴⁵⁴⁷ қондılar. Ol deyre⁴⁵⁴⁸ içünde dört yüz ruhbān var idi⁴⁵⁴⁹ İncil
 oқurlar.⁴⁵⁵⁰ Ol ruhbānlaruñ biri⁴⁵⁵¹ ulusı var idi.⁴⁵⁵² Kırk yıl ḥalvet iḥtiyār itmişdi.⁴⁵⁵³
 Taşra çıkup dünyāya baқmamışdı.⁴⁵⁵⁴ Qudretle ol gün taşra çıқdı.⁴⁵⁵⁵ Deyr tāmundan
 dört yaña baқardı.⁴⁵⁵⁶ Gördi ki Kūfe yolundan çoқluқ⁴⁵⁵⁷ ‘asker⁴⁵⁵⁸ gelüp deyre⁴⁵⁵⁹
 қатuna⁴⁵⁶⁰ [118^b KV] bir ḥoş merg-zārda⁴⁵⁶¹ қондılar. Ruhbān gördi ki ol ‘asker⁴⁵⁶² üstine
 nūr iner.⁴⁵⁶³ Gökler қapusı açılmış feriştehler bī-ḥisāb iner çıkar. Ruhbān anı gördi vālih
 [ü] ḥayrān oldı. Eyitdi⁴⁵⁶⁴ ey ‘aceb bunda ḥikmet nedür⁴⁵⁶⁵ derken İmām Hüseyn’uñ
 başuna gözi düş oldı. Gördü ki nūr anuñ üstine iner çevresünde tokuz baş daḥı var.
 Anlar daḥı nūra müstağraқ olmışlar. Ruhbān aғladı⁴⁵⁶⁶ varayum göreyüm bu başlar
 nedür⁴⁵⁶⁷ didi. Tāmdan aşağı indi deyreden⁴⁵⁶⁸ taşra çıқdı ve⁴⁵⁶⁹ ol leşkere geldi. [92^a
 MA] Uluñuz kimdür deyü şordı. Aldılar ruhbān[ı] la‘net ‘Ömer-i naḥs⁴⁵⁷⁰ қатuna
 getürdiler. La‘net⁴⁵⁷¹ ‘Ömer-i naḥs anı gördi pek ‘izzet eyledi⁴⁵⁷². Ruhbān eyitdi⁴⁵⁷³ ya

4541 aḥṣām MA: aḥṣāma KV.

4542 sürdiler MA: sürüp KV.

4543 –ulu KV.

4544 deyre MA deyr KV.

4545 vardular MA: var KV.

4546 қатuna MA: yanuna KV.

4547 iriшүp MA: gelüp KV.

4548 deyre MA: deyr KV.

4549 var idi MA: vardı KV.

4550 oқurlar MA: oқurlardı KV.

4551 biri MA: bir KV.

4552 var idi MA: vardı KV.

4553 itmişdi MA: itmiş idi KV.

4554 baқmamışdı MA: baқmamış idi KV.

4555 çıқdı MA: çıkar KV.

4556 baқardı MA: baқar KV.

4557 +çeri geldi KV.

4558 ‘asker MA: leşker KV.

4559 deyre MA: deyr KV.

4560 қатuna MA: қатunda KV.

4561 merg-zārda MA: merg-zāra KV.

4562 ‘asker MA: çeri KV.

4563 –üstine nūr iner KV.

4564 –Eyitdi KV.

4565 bunda ḥikmet nedür MA: bu ne نيكشدر KV.

4566 +eyitdi KV.

4567 nedür MA: ne başıdur KV.

4568 deyreden MA: deyrden KV.

4569 –ve KV.

4570 la‘net ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer-i naḥs-ı pelidüñ KV.

4571 –La‘net KV.

4572 anı gördi pek ‘izzet eyledi MA: pīr u ruhbān ‘izzet eyledi KV.

4573 –eyitdi KV.

emîr ʔoksan⁴⁵⁷⁴ yıldur bu deyrede⁴⁵⁷⁵ oluram. Dört [119^a KV] yüz şäkirdüm vardur. ʔırʔ yıldur⁴⁵⁷⁶ ʔaşra ʔıķmadum cihāna baķmadum. Bugün⁴⁵⁷⁷ senüñ ʔatuna geldüm hācetim[i] revā eylegil didi. La‘net⁴⁵⁷⁸ ‘Ömer-i naḥs eyitdi hācetüñ nedür revā ķılayum⁴⁵⁷⁹ didi. Ruhbān eyitdi bu başlarıñ birisüni⁴⁵⁸⁰ sizden dilerem⁴⁵⁸¹ bu gice ķonuķ ideyüm⁴⁵⁸² girü getüreyüm⁴⁵⁸³ didi. La‘net⁴⁵⁸⁴ ‘Ömer-i naḥs⁴⁵⁸⁵ yürü var⁴⁵⁸⁶ birin⁴⁵⁸⁷ al ırte güne⁴⁵⁸⁸ getür didi. Geldi⁴⁵⁸⁹ ruhbān İmām Hüseyn’üñ başunı⁴⁵⁹⁰ diledi ki⁴⁵⁹¹ ala deyreye⁴⁵⁹² gide. Eyitdiler ķo anı alma ol kimse virilmez bir ğayrısını⁴⁵⁹³ al⁴⁵⁹⁴ didiler. Ruhbān girü döndi deyreye⁴⁵⁹⁵ geldi. ʔırʔ biñ altun alup ʔaşra geldi. Ol altunı getürdi la‘net ‘Ömer-i naḥsuñ⁴⁵⁹⁶ ʔatuna geldi.⁴⁵⁹⁷ Eyitdi ya emîr bu altun⁴⁵⁹⁸ ķabül idüñ ve⁴⁵⁹⁹ ol başı baña virüñ. Bu kimse⁴⁶⁰⁰ benümle ʔursun⁴⁶⁰¹ [119^b KV] ʔańlıcaķ girü getüreyüm⁴⁶⁰² didi. La‘net ‘Ömer-i naḥs⁴⁶⁰³ altun gördi pîre⁴⁶⁰⁴ buyurdı İmām⁴⁶⁰⁵ Hüseyn’üñ mübārek başunı⁴⁶⁰⁶ [92^b MA] virdiler. Eyitdiler yarın tiz⁴⁶⁰⁷ getür didi.⁴⁶⁰⁸ Ruhbān⁴⁶⁰⁹ başı aldı

⁴⁵⁷⁴ +ʔokuz KV.

⁴⁵⁷⁵ deyrede MA: deyrde KV.

⁴⁵⁷⁶ +kim KV.

⁴⁵⁷⁷ +ʔaşra ʔıķdum KV.

⁴⁵⁷⁸ –La‘net KV.

⁴⁵⁷⁹ hācetüñ nedür revā ķılayum MA: revā ķılam KV.

⁴⁵⁸⁰ birisüni MA: birisin KV.

⁴⁵⁸¹ +ki KV.

⁴⁵⁸² ideyüm MA: idünem ʔancaķ KV.

⁴⁵⁸³ getüreyüm MA: getürem KV.

⁴⁵⁸⁴ –La‘net KV.

⁴⁵⁸⁵ +eyitdi KV.

⁴⁵⁸⁶ –var KV.

⁴⁵⁸⁷ birin MA: birini KV.

⁴⁵⁸⁸ –güne KV.

⁴⁵⁸⁹ –Geldi KV.

⁴⁵⁹⁰ başunı MA: başuna yapışdı KV.

⁴⁵⁹¹ ki MA: kim KV.

⁴⁵⁹² deyreye MA: deyre KV.

⁴⁵⁹³ ğayrısını MA: berügün KV.

⁴⁵⁹⁴ al MA: gör KV.

⁴⁵⁹⁵ deyreye MA: deyre KV.

⁴⁵⁹⁶ la‘net ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer-i naḥs-ı pelidüñ KV.

⁴⁵⁹⁷ ʔatuna geldi MA: öñünde ʔodı KV.

⁴⁵⁹⁸ altun MA: altunı KV.

⁴⁵⁹⁹ –idüñ ve KV.

⁴⁶⁰⁰ kimse MA: gice KV.

⁴⁶⁰¹ طورسون MA: دورسون KV.

⁴⁶⁰² getüreyüm MA: getürdivireyüm KV.

⁴⁶⁰³ La‘net ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

⁴⁶⁰⁴ –pîre KV.

⁴⁶⁰⁵ –İmām KV.

⁴⁶⁰⁶ +ol pîre KV.

⁴⁶⁰⁷ tiz MA: girü KV.

⁴⁶⁰⁸ didi MA: didiler KV.

⁴⁶⁰⁹ +ol KV.

deyre⁴⁶¹⁰ geldi. Bir halvet eve girdi kapuyı⁴⁶¹¹ berkitdi. Başı ‘izzetle bir esbāb üstine
 kodı. Kendü karşısunu geçdi oturdu. Çünkü gicenün bir bahşı geçdi. Ruhbān göregi⁴⁶¹²
 deyrin sakfi⁴⁶¹³ getirüldi nūr indi. Ol kıranu⁴⁶¹⁴ gice gündüz gibi oldu. Nāgāh gögün⁴⁶¹⁵
 kapısı açıldı. Bī-hisāb ferīşteher şaf tutmuşlar tekbir getirürlerdi.⁴⁶¹⁶ Aşağa indiler.
 Bunların içinde⁴⁶¹⁷ tokuz kişi vardı.⁴⁶¹⁸ Hülleler⁴⁶¹⁹ giymişler idi.⁴⁶²⁰ Bu⁴⁶²¹ tokuz kişinin
 içinde bir kişi var idi⁴⁶²² yüzünün nūri⁴⁶²³ yerden göge degin⁴⁶²⁴ [120^a KV] direk direk⁴⁶²⁵
 olmuşdı.⁴⁶²⁶ Melā’ikeler çağrışup⁴⁶²⁷ eydürler kim⁴⁶²⁸ budur ol şadr-ı şaffe-i şafā mäh-ı
 kubbe-i vefā⁴⁶²⁹ āhir zamān peygamberi⁴⁶³⁰ Muhammed Muştafa⁴⁶³¹ sağ yanunda biri
 Ādem peygamberdür biri İbrāhīm peygamberdür biri İsmā’ıl peygamberdür biri Nūh
 peygamberdür deyü münādī kılurlardı. Sağ yanunda biri Ebū Bekr biri ‘Ömer’dür. [93^a
 MA] Sol yanunda biri ‘Osmān biri ‘Alī’dür didiler.⁴⁶³² Bu ‘azimetle geldiler deyre⁴⁶³³
 girdiler. Deyre⁴⁶³⁴ içi nūrla tıldı. İmām⁴⁶³⁵ Hüseyin’ün⁴⁶³⁶ başını çevre aldılar oturdılar.
 Her biri ağlaşup göz yaşun⁴⁶³⁷ dökdiler zārluq⁴⁶³⁸ eylediler. Melekler anlarıñla bile
 ağlardı.⁴⁶³⁹ Her biri İmām⁴⁶⁴⁰ Hüseyin’ün başını [120^b KV] ziyāret itdiler. Ruhbān anları

⁴⁶¹⁰ deyre MA: deyr KV.

⁴⁶¹¹ kapuyı MA: kapusını KV.

⁴⁶¹² göregi MA: gördi ki KV.

⁴⁶¹³ sakfi MA: şafağı KV.

⁴⁶¹⁴ kıranu MA: kıranuk KV.

⁴⁶¹⁵ gögün MA: gökler KV.

⁴⁶¹⁶ getirürlerdi MA: getirürler KV.

⁴⁶¹⁷ –içinde KV.

⁴⁶¹⁸ +her biri nūrdan KV.

⁴⁶¹⁹ Hülleler MA: Hülle KV.

⁴⁶²⁰ giymişler idi MA: giymişlerdi KV.

⁴⁶²¹ –Bu KV.

⁴⁶²² var idi MA: vardı KV.

⁴⁶²³ nūri MA: nūrdan KV.

⁴⁶²⁴ –degin KV.

⁴⁶²⁵ –direk KV.

⁴⁶²⁶ olmuşdı MA: olmuş KV.

⁴⁶²⁷ çağrışup MA: çıkardışup KV.

⁴⁶²⁸ kim MA: ki KV.

⁴⁶²⁹ +murtezā ve müctebā KV.

⁴⁶³⁰ peygamberi MA: peygamberleri KV.

⁴⁶³¹ +şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemdür KV.

⁴⁶³² sağ yanunda biri Ādem peygamberdür biri İbrāhīm peygamberdür biri İsmā’ıl peygamberdür biri Nūh peygamberdür deyü münādī kılurlardı. Sağ yanunda biri Ebū Bekr biri ‘Ömer’dür. Sol yanunda biri ‘Osmān biri ‘Alī’dür didiler MA: sağ yanundağının Ebū Bekr ve biri ‘Ömer’dür. Sol yanundağının biri ‘Osmān’dür ve biri ‘Alī’dür. Ol dört kişinin dağı biri Ādem peygamberdür ve biri İbrāhīm peygamberdür ve biri İsmā’ıl peygamberdür ve biri Nūh peygamberdür şalavātu’llāhu ‘aleyhim ecma’in deyü münādī kılurlar bunlar KV.

⁴⁶³³ deyre MA: deyr KV.

⁴⁶³⁴ Deyre MA: Deyr KV.

⁴⁶³⁵ –İmām KV.

⁴⁶³⁶ +mübārek KV.

⁴⁶³⁷ yaşun MA: yaşları KV.

⁴⁶³⁸ zārluq MA: zārluqlar KV.

⁴⁶³⁹ ağlardı MA: ağladılar KV.

gözedürdi.⁴⁶⁴¹ Düşdi ‘aqlı gitdi. Birazdan ‘aqlı başuna geldi gözüñ açdı gördü ki
deyre⁴⁶⁴² içinde nūr berķ urdı.⁴⁶⁴³ Ol⁴⁶⁴⁴ melekler gitmişler. Ruhbān tırı geldi. İmām
Hüseyn’ün mübārek başunu қatuna geldi.⁴⁶⁴⁵ Baş öñünde yüzünü⁴⁶⁴⁶ yere sürdi⁴⁶⁴⁷ eyitdi
ey ‘izzetlü қul ne sa‘ādetlü kişisün⁴⁶⁴⁸ ki⁴⁶⁴⁹ bunca hürmet⁴⁶⁵⁰ Tañrı⁴⁶⁵¹ қatunda senün
vardur. Ol Tañrı haқķı⁴⁶⁵² çünki⁴⁶⁵³ saña rüzī қılmışdur.⁴⁶⁵⁴ Baña diyüvir ki⁴⁶⁵⁵
bileyüm⁴⁶⁵⁶ sen⁴⁶⁵⁷ kimsin.⁴⁶⁵⁸ Bu maқşūd[d]an cüdā eyleme didi.⁴⁶⁵⁹ Zārluқlar eyledi bir
zamān⁴⁶⁶⁰ aғladı oldı.⁴⁶⁶¹ Tañrı Te‘ālā’nuñ⁴⁶⁶² қudretiyle İmām Hüseyn’ün⁴⁶⁶³ başundan
cevāb geldi. Ruhbān aña қulaқ tıtdı.⁴⁶⁶⁴ [93^b MA] Şi‘r⁴⁶⁶⁵

Benven ol dünyāda çok miñnet gören
Benven āñir ol şehīd-i Kerbelā

Benven ol ibn ‘Alī Kird-gār
Gitdi lutfundan buyurdı *hel etā*

Anam adı Fāṭıma’dur ey ‘azīz
Dedem adıdur Muḥammed Muştafā

Benven ol maқtūl-u maзlūm ey ulu
Қahr қıldılar bu zālimler baña

Cevrle şusuz beni öldürdiler

⁴⁶⁴⁰ –İmām KV.

⁴⁶⁴¹ gözedürdi MA: gözedürken KV.

⁴⁶⁴² deyre MA: deyr KV.

⁴⁶⁴³ urdı MA: urur KV.

⁴⁶⁴⁴ –Ol KV.

⁴⁶⁴⁵ –başunu қatuna geldi KV.

⁴⁶⁴⁶ yüzünü MA: yüz KV.

⁴⁶⁴⁷ sürdi MA: urdı KV.

⁴⁶⁴⁸ kişisün MA: kişi senünle KV.

⁴⁶⁴⁹ –ki KV.

⁴⁶⁵⁰ +ki var KV.

⁴⁶⁵¹ +Te‘ālā KV.

⁴⁶⁵² +ki bu ‘izzeti KV.

⁴⁶⁵³ –çünki KV.

⁴⁶⁵⁴ қılmışdur MA: қıldı KV.

⁴⁶⁵⁵ –ki KV.

⁴⁶⁵⁶ +kim KV.

⁴⁶⁵⁷ +beni KV.

⁴⁶⁵⁸ –kimsin KV.

⁴⁶⁵⁹ didi MA: deyüp KV.

⁴⁶⁶⁰ zamān MA: zamāndır KV.

⁴⁶⁶¹ oldı MA: ol dem KV.

⁴⁶⁶² –Te‘ālā’nuñ KV.

⁴⁶⁶³ +mübārek KV.

⁴⁶⁶⁴ tıtdı MA: urdı diñleri imdi nedür ‘aşķıle ‘āşıķāne şıdķıla [121^a KV] Muḥammed’e şalavāt Allāhümme şall‘alā seyyidina Muḥammed ile KV.

⁴⁶⁶⁵ –Şi‘r KV.

Zulm ile oldum şehid ya vefā

Ben ġarīb ben şehid ben katul
Müdde' ilerden dileyem gördüm belā

Baňa olan kimseye hiç olmadı
Bî-vefālardan baňa geldi cefā

Baňa bir gör kim neler kıldı bunları
Taňrı vire bunlara yarın cefā⁴⁶⁶⁶

⁴⁶⁶⁶ Benven ol dünyāda çok mihnet gören
Benven āhir ol şehid-i Kerbelā

Benven ol ibn ' Alī Kird-gār
Gitti lutfundan buyurdi *hel etā*

Anam adı Fātima'dur ey ' aziz
Dedem adıdur Muḥammed Muṣṭafā

Benven ol maqtul-u mazlüm ey ulu
Ḳahr kıldılar bu zālimler baňa

Cevrle şusuz beni öldürdiler
Zulm ile oldum şehid ya vefā

Ben ġarīb ben şehid ben katul
Müdde' ilerden dileyem gördüm belā

Baňa olan kimseye hiç olmadı
Bî-vefālardan baňa geldi cefā

Baňa bir gör kim neler kıldı bunları
Taňrı vire bunlara yarın cefā MA:

Benven ol dünyāda çok mihnet gören
Benven āhir ol şehid-i Kerbelā

Benven ol ibn ' Aliyy'el-Murtażā
Gitti lutfiyla çok aňa buyurdi *hel etā*

Anam adı Fātima'dur ey ' aziz
Dedem adıdur Muḥammed Muṣṭafā

Benven ol maqtul-u mazlüm ey ulu
Zulmla öldüm ey vefā cevri-ile

Şusuz beni öldürdiler
Ḳahr kıldılar zālimler baňa

Ben ġarīb ben şehid ben katul
Müdde' ilerden dileyem görmüş belā

Baňa olan kimseye olmadı
Bî-vefālardan baňa geldi cefā

Baňa bir gör kim neler kıldılar bunlar
Taňrı vire bunlara yarın cezā

Meclis⁴⁶⁶⁷ Çünkü ruhbān bu sözleri diñledi. Āh eyleyüp⁴⁶⁶⁸ yaqasın yırtıdı⁴⁶⁶⁹ zünnārın kesdi haçını yana⁴⁶⁷⁰ atdı. Tırı geldi. İmām Hüseyn'ün önünde⁴⁶⁷¹ yalānı ber nüvisi bırağdı.⁴⁶⁷² Parmağ getürdi.⁴⁶⁷³ ‘Aşq-ıla imān getürdi. Tırı geldi. İmām⁴⁶⁷⁴ Hüseyn'ün⁴⁶⁷⁵ başını taş t içinde gülāb-ile yudı ‘anber buğūr eyledi. Zār⁴⁶⁷⁶ kılup eydürdi. Ey dirīga bilmedüm dünyāyı⁴⁶⁷⁷ cem‘ itmege⁴⁶⁷⁸ meşgūl oldum.⁴⁶⁷⁹ Bu⁴⁶⁸⁰ hālī bilsem tamām bir ev⁴⁶⁸¹ altun [94^a MA] tıldıraydum. Ol altun virüp bu başı alaydum. Ta⁴⁶⁸² ölünce hıdmet ideydüm didi. Ruhbānuñ⁴⁶⁸³ dört yüz şākirdlerüni⁴⁶⁸⁴ müslümān eyledi.⁴⁶⁸⁵ Şubha degin zār lūğ [122^a KV] eylediler. Çünkü şabāh oldı. ‘Ömer-i naḥs didi⁴⁶⁸⁶ leşker atlandılar⁴⁶⁸⁷ deyre geldiler⁴⁶⁸⁸ başı aldılar. Ruhbān gice gördüklerini⁴⁶⁸⁹ müslümān oldıgını⁴⁶⁹⁰ ‘Ömer-i naḥsa⁴⁶⁹¹ söyledi.⁴⁶⁹² ‘Ömer-i naḥs aña muḳayyed olmadı. Sözüne i‘ tıḳād⁴⁶⁹³ itmedi. Ol aradan gıtdiler⁴⁶⁹⁴ Muşul şehrine⁴⁶⁹⁵ geldiler.⁴⁶⁹⁶ Çün

Beni ve ḳardāşlarum oğlanlarum
Ḳırdılar şusuz bu ḳavm-i bī-ḥayā

Ol cemā‘ at bizden oldılar [121^b KV] kişi
Şonra bize eylediler bu işi

Bizümle Tañrı'yı bir bildiler
Döndiler dergāh ‘āşī oldılar KV.

⁴⁶⁶⁷ –Meclis KV.

⁴⁶⁶⁸ eyleyüp MA: eyledi KV.

⁴⁶⁶⁹ +zāri zāri ağladı KV.

⁴⁶⁷⁰ yana MA: yabana KV.

⁴⁶⁷¹ –Tırı geldi. İmām Hüseyn'ün önünde KV.

⁴⁶⁷² yalānı ber nüvisi bırağdı MA: yalan tağıtdı KV.

⁴⁶⁷³ getürdi MA: getürüp KV.

⁴⁶⁷⁴ –İmām KV.

⁴⁶⁷⁵ +mübārek KV.

⁴⁶⁷⁶ Zār MA: Zāri KV.

⁴⁶⁷⁷ dünyāyı MA: dünyā KV.

⁴⁶⁷⁸ cem‘ itmege MA: düirmege KV.

⁴⁶⁷⁹ oldum MA: degüldüm KV.

⁴⁶⁸⁰ Bu MA: Ben KV.

⁴⁶⁸¹ bir ev MA: para ve KV.

⁴⁶⁸² –Ta KV.

⁴⁶⁸³ Ruhbānuñ MA: Ruhbān KV.

⁴⁶⁸⁴ şākirdlerüni MA: şākird ile KV.

⁴⁶⁸⁵ eyledi MA: olup KV.

⁴⁶⁸⁶ didi MA: buyurdu KV.

⁴⁶⁸⁷ atlandılar MA: atlandı KV.

⁴⁶⁸⁸ +ol mübārek KV.

⁴⁶⁸⁹ gördüklerini MA: gördükleri kendü şākirdleri KV.

⁴⁶⁹⁰ oldıgını MA: oldukların KV.

⁴⁶⁹¹ +pelid KV.

⁴⁶⁹² söyledi MA: ḥaber virdiler KV.

⁴⁶⁹³ i‘ tıḳād MA: i‘ timād KV.

⁴⁶⁹⁴ –gıtdiler KV.

⁴⁶⁹⁵ +uğrayu KV.

⁴⁶⁹⁶ +yolları KV.

şehir yakın geldiler. Muşul'un bir begi vardı. Sünnî şâdık⁴⁶⁹⁷ idi. Adına Tulu 'Ammāme⁴⁶⁹⁸ dirlerdi.⁴⁶⁹⁹ Şehir halkını cem' eyledi eyitdi ey mü'minler İmām Hüseyin'un başını kesmişler⁴⁷⁰⁰ ehlünü haķaretle develere bindürmüşler. Olmasun ki anlara baķasız cānıñuzı oda yaķasuz⁴⁷⁰¹ didi. Şehir halkı feryād⁴⁷⁰² figān eylediler ve eyitdiler⁴⁷⁰³ ya emir ol densizlere⁴⁷⁰⁴ virmeyelüm. Şehre girmesünler taşra ķonsunlar [122^b KV] bari⁴⁷⁰⁵ görmeyelüm didiler. Cemī' si⁴⁷⁰⁶ bu işi maşlaķat gördiler. Şehrūn⁴⁷⁰⁷ ķapuların yaptılar. Anlara nuzul ni' met virmediler.⁴⁷⁰⁸ Sünniler⁴⁷⁰⁹ cigeri büryān dilleri⁴⁷¹⁰ giryān [94^b MA] oldu. 'Ömer-i naķs bildi ki şehre girmeye yol⁴⁷¹¹ virmediler. Girü şehir ucunda bir yere⁴⁷¹² vardı geldiler. Ol yerūn⁴⁷¹³ önünde ķondılar. Leşker ķarār eyledi. İmām Hüseyin'un başını orda yere bıraķdılar.⁴⁷¹⁴ Ol dem bir ķatre ķan yere tamladı. Şoñra orda meşhed yaptılar.⁴⁷¹⁵ Ol şehrūn⁴⁷¹⁶ halkı anı ziyāret-gāh idindiler. Aduna Meşhed-i Nokķa deyü ad ķodılar. Leşker⁴⁷¹⁷ ol gice anda ķarār eyledi.⁴⁷¹⁸ Şabāķ girü revān oldu.⁴⁷¹⁹ Birkaç günden soñra Nişābur şehre⁴⁷²⁰ irişdiler.⁴⁷²¹ Çünki bunlar şehre irişdiler.⁴⁷²² Şehir ķavmi⁴⁷²³ anı gördiler.⁴⁷²⁴ Bāy yoķsul⁴⁷²⁵ ķarşu çıķup istiķbāl eylediler.⁴⁷²⁶ Kendü elleriyle evlerini [123^a KV] yıķdılar. Başları süngüye taķmışlardı.⁴⁷²⁷

⁴⁶⁹⁷ şâdık MA: Müslümān KV.

⁴⁶⁹⁸ Tulu 'Ammāme MA: Şol ibn 'Uşmāme KV.

⁴⁶⁹⁹ dirlerdi MA: dirler idi KV.

⁴⁷⁰⁰ başını kesmişler MA: başu gelür imiş KV.

⁴⁷⁰¹ –cānıñuzı oda yaķasuz KV.

⁴⁷⁰² +u KV.

⁴⁷⁰³ –ve eyitdiler KV.

⁴⁷⁰⁴ +yol KV.

⁴⁷⁰⁵ bari MA: anları KV.

⁴⁷⁰⁶ Cemī' si MA: Cemī' şehir halkı KV.

⁴⁷⁰⁷ Şehrūn MA: Şehir KV.

⁴⁷⁰⁸ virmediler MA: virdiler KV.

⁴⁷⁰⁹ Sünniler MA: Sünniler'un KV.

⁴⁷¹⁰ dilleri MA: dīdeleri KV.

⁴⁷¹¹ –yol KV.

⁴⁷¹² yere MA: deyr KV.

⁴⁷¹³ yerūn MA: deyr KV.

⁴⁷¹⁴ bıraķdılar MA: ķodılar KV.

⁴⁷¹⁵ yaptılar MA: ķazdılar KV.

⁴⁷¹⁶ şehrūn MA: şehir KV.

⁴⁷¹⁷ –Leşker KV.

⁴⁷¹⁸ eyledi MA: eylediler KV.

⁴⁷¹⁹ revān oldu MA: revāne oldılar KV.

⁴⁷²⁰ şehre MA: şehre KV.

⁴⁷²¹ irişdiler MA: yakın geldiler KV.

⁴⁷²² –Çünki bunlar şehre irişdiler KV.

⁴⁷²³ ķavmi MA: halkı KV.

⁴⁷²⁴ anı gördiler MA: cemi' KV.

⁴⁷²⁵ Bāy yoķsul MA: Yoķsul bāy KV.

⁴⁷²⁶ eylediler MA: itdiler KV.

⁴⁷²⁷ taķmışlardı MA: dikmişlerdi KV.

Ḥātūnlar ḥakāretle bile karşı⁴⁷²⁸ develere bindürmüşlerdi. İmām⁴⁷²⁹ Ḥüseyn'ün⁴⁷³⁰ başunu la' net⁴⁷³¹ Şit⁴⁷³² Rebī' a getürürdi.⁴⁷³³ Çün⁴⁷³⁴ şehre irişdiler. La' net⁴⁷³⁵ Şit⁴⁷³⁶ Rebī' a at depdi. Diledi ki⁴⁷³⁷ şehir kapusundan içeri gireydi ve niyyeti bu ki⁴⁷³⁸ halk İmām⁴⁷³⁹ Ḥüseyn'ün⁴⁷⁴⁰ başunu göreler⁴⁷⁴¹ ve⁴⁷⁴² temāşā iderler.⁴⁷⁴³ [95^a MA] At şehre girmede.⁴⁷⁴⁴ Her taraftan çağırışdılar⁴⁷⁴⁵ na' ra⁴⁷⁴⁶ urdılar. Çäre olmadı. Ol⁴⁷⁴⁷ la' in indi bir gayrı ata bindi.⁴⁷⁴⁸ Ol daḥı yürümedi.⁴⁷⁴⁹ Kaķıdı⁴⁷⁵⁰ başuna kāmçıyla birkaç⁴⁷⁵¹ urdı. At şıçradı. Ol la' in getürdi yere urdı. Bir kulu şındı⁴⁷⁵² ol şehir kavmi⁴⁷⁵³ anı görüp 'ibret aldılar. Ḥālüne⁴⁷⁵⁴ nidügün neylediler.⁴⁷⁵⁵ Cemī' ulu küçük⁴⁷⁵⁶ la' net itdiler. Her taraftan bunları [123^b KV] müsāvi itmege başladılar. La' net⁴⁷⁵⁷ 'Ömer-i naḥs anı gördi.⁴⁷⁵⁸ Āh⁴⁷⁵⁹ bildi ki halk kendülere teşnī' ideler.⁴⁷⁶⁰ La' net Şimr'e⁴⁷⁶¹ didi⁴⁷⁶² eyitdi Ḥüseyn'ün cemā' atüni şehre getürmeyün⁴⁷⁶³ taşrada⁴⁷⁶⁴ konduruñ başlarıyla⁴⁷⁶⁵ didi. Kendü şehir içinde kındı.

4728 –bile karşı KV.

4729 –İmām KV.

4730 +mübārek KV.

4731 –la' net KV.

4732 +ibn KV.

4733 getürürdi MA: getürmişdi KV.

4734 –Çün KV.

4735 –La' net KV.

4736 +ibn KV.

4737 ki MA: kim KV.

4738 –ve niyyeti bu ki KV.

4739 –İmām KV.

4740 +mübārek KV.

4741 göreler MA: görüp KV.

4742 –ve KV.

4743 iderler MA: iderlerdi KV.

4744 +nice ki depdi yürümedi KV.

4745 çağırışdılar MA: çağırışlar KV.

4746 na' ra MA: naķķāre KV.

4747 –ol KV.

4748 +nice kim depdi KV.

4749 +la' in KV.

4750 +anuñ KV.

4751 –birkaç KV.

4752 kulu şındı MA: kolunı kırdı KV.

4753 kavmi MA: halkı KV.

4754 Ḥālüne MA: Ḥāl KV.

4755 neylediler MA: bildiler KV.

4756 küçük MA: küçi aña KV.

4757 –La' net KV.

4758 gördi MA: görüp KV.

4759 +eyledi KV.

4760 ideler MA: iderler KV.

4761 La' net Şimr'e MA: Şimr-i mel' ün KV.

4762 didi MA: buyurdu KV.

4763 getürmeyün MA: getürmeñ KV.

4764 taşrada MA: taşra KV.

4765 başlarıyla MA: başlarına bile KV.

La^c net⁴⁷⁶⁶ Şimr-i mel^c ün⁴⁷⁶⁷ la^c net⁴⁷⁶⁸ Şit⁴⁷⁶⁹ Rebī^c a leşkerüñ ba^c zısını taşra
 kondurdılar.^c Askeri⁴⁷⁷⁰ bir yer[e]⁴⁷⁷¹ karar eyledi.⁴⁷⁷² Nāgāh gökyüzünde⁴⁷⁷³ bir katre
 bulut göründi.⁴⁷⁷⁴ Cihānı karañuluk tutdı.⁴⁷⁷⁵ Göz gözi görmez oldu. Katı⁴⁷⁷⁶ yel çıktı.
 Gök gürledi yıldırım şakıdı. Şol adam başı gibi tolular yağdı cihān şā^c ika⁴⁷⁷⁷ tldı.
 Kaçup şehre giren⁴⁷⁷⁸ kurtuldu. Taşrada [95^b KV] kalanlar helāk oldu.⁴⁷⁷⁹ Ol zulüm⁴⁷⁸⁰
 İmām⁴⁷⁸¹ Hüseyñ'ün ehli üstine yağmadı. Şehir halkı[i] ol ^c alāmet[i] gördiler. [124^a KV]
 La^c net⁴⁷⁸² ^c Ömer-i naḥs üstine⁴⁷⁸³ gülüvv itdiler.⁴⁷⁸⁴ Ey la^c in yoḥsa⁴⁷⁸⁵ senün öcünden
 Tañrı bize hışm eyledi. Turuñ gidün.⁴⁷⁸⁶ Şimdi sizi hep⁴⁷⁸⁷ kıraruz didiler. La^c net⁴⁷⁸⁸
^c Ömer-i naḥs āh eyledi. İtdigi işlere pişmān oldu. Eyitdi vay bizüm ḥālümüze bed-baḥt
 olmuşuz. Ey⁴⁷⁸⁹ diriğa ki tamu odundan emān bulmayavuz⁴⁷⁹⁰ didi.⁴⁷⁹¹ Atuna⁴⁷⁹² bindi⁴⁷⁹³
 oradan gidüp gitdi.⁴⁷⁹⁴ Haleb şehrine yakın geldiler. Halep kavmi işitdiler ki İmām⁴⁷⁹⁵
 Hüseyñ[i]⁴⁷⁹⁶ şehid idüp başunu süngüye dikmişler. Hem Hüseyñ'ün ehlüne olan
 ḥakāret işitdiler. Haleb kavmi⁴⁷⁹⁷ Sünnī idi. Her biri ağlayup zārluk itdiler. Ol vakit
 Haleb⁴⁷⁹⁸ şehrinün⁴⁷⁹⁹ begine Enbā ^c Acem⁴⁸⁰⁰ dirlerdi. Şehir halkı dūrülüp anuñ katuna

4766 –La^c net KV.

4767 +ve KV.

4768 –la^c net KV.

4769 +bin KV.

4770 ^c Askeri MA: Çeriyi KV.

4771 yer[e] MA: yerin KV.

4772 eyledi MA: eylediler KV.

4773 gökyüzünde MA: gökyüzünden KV.

4774 göründi MA: peydā oldu KV.

4775 طوتدى MA: دوتدى KV.

4776 –Katı KV.

4777 +eyledi KV.

4778 giren MA: girebilen KV.

4779 oldu MA: oldılar KV.

4780 Ol zulüm MA: Tolu KV.

4781 –İmām KV.

4782 –La^c net KV.

4783 üstine MA: üzerine KV.

4784 itdiler MA: eylediler eyitdiler KV.

4785 –yoḥsa KV.

4786 Turuñ gidün MA: Tutmañ yoḥsa KV.

4787 –sizi hep KV.

4788 –La^c net KV.

4789 –Ey KV.

4790 bulmayavuz MA: bulmayıserüz KV.

4791 didi MA: didiler KV.

4792 Atuna MA: Atlaruna KV.

4793 bindi MA: bindiler KV.

4794 oradan gidüp gitdi MA: revāne oldılar çün KV.

4795 –İmām KV.

4796 Hüseyñ[i] MA: Hüseyñ'ün ehlünü KV.

4797 +hep KV.

4798 –Haleb KV.

geldiler. Ağladılar feryād fiğān itdiler.⁴⁸⁰¹ [124^b KV] Cemī^c si⁴⁸⁰² cān⁴⁸⁰³ baş terk iderüz⁴⁸⁰⁴ didiler ve⁴⁸⁰⁵ oğul kız⁴⁸⁰⁶ terk iderü.⁴⁸⁰⁷ Biz aña rāzı degillerüz.⁴⁸⁰⁸ Ol kâfirlerden⁴⁸⁰⁹ kötü mel^c ūnlara⁴⁸¹⁰ karşı [96^a MA] çıkavuz.⁴⁸¹¹ Bunda gelmesünler didiler. Melik anı gördi⁴⁸¹² la^c net⁴⁸¹³ ‘Ömer-i naḥsa elçi gönderdi. Eyitdi zinhār bu yaña gelmeñüz. Bu şehir kavmi sizi⁴⁸¹⁴ rāzı olmadılar. Eger gelürseñüz şehir ḥalkı⁴⁸¹⁵ sizi pāy-māl iderler didiler.⁴⁸¹⁶ La^c net ‘Ömer-i naḥs⁴⁸¹⁷ çün bu ḥaberi işitdi melūl oldu. La^c net⁴⁸¹⁸ Şimr’le tanışdılar.⁴⁸¹⁹ Eyitdi⁴⁸²⁰ nice idelūm neylemek⁴⁸²¹ gerek didi. La^c net Şimr⁴⁸²² eyitdi konmayalum şehriñ yanunda geçelūm⁴⁸²³ Akārid’e konalum didi. Hem öyle itdiler. Başları ḥātūnları aldılar şehriñ katunda⁴⁸²⁴ geçdiler. Haleb kavmi burc üstine çıkdılar. Her biri çağırıp anlara la^c net itdiler. [125^a KV]⁴⁸²⁵ Ey la^c net⁴⁸²⁶ ‘Ömer-i naḥs-ı pelid la^c net senūñ cānuna gelsün ey la^c in. Müslümān deyü da^c vā kılursın. Niçün⁴⁸²⁷ Resūl’ūñ⁴⁸²⁸ kızı oğlun böyle itdūñ. Yarın kıyāmet gününde Resūl’ūñ⁴⁸²⁹ ḥazretüne ne cevāb virirsın ey itdeñ kötü.⁴⁸³⁰ Her biri faḥş itdiler. Bir içim şu bir loḡma⁴⁸³¹ virmediler. Ḥavāric kavmi şehir yanundan geçüp Akārid’e vardılar bir yerde kondılar. Haleb kavmi

4799 şehrinūñ MA: şehriñ KV.

4800 Enbā ‘Acem MA: Enbā-i ‘Acem KV.

4801 ağladılar feryād fiğān itdiler MA: feryād idüp ağlaşdılar eyitdiler KV.

4802 Cemī^c si MA: Cemī^c miz KV.

4803 –cān KV.

4804 terk iderüz MA: terkün uravuz KV.

4805 –didiler ve KV.

4806 kız MA: kızan KV.

4807 terk iderüz MA: aḡmayavuz ey beg KV.

4808 degillerüz MA: degülüz ki KV.

4809 kâfirlerden MA: kâfirden KV.

4810 +çıkup KV.

4811 çıkavuz MA: varavuz KV.

4812 gördi MA: görüp KV.

4813 –la^c net KV.

4814 –sizi KV.

4815 ḥalkı MA: kavmi KV.

4816 didiler MA: didi KV.

4817 La^c net ‘Ömer-i naḥs MA: ‘Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

4818 –La^c net KV.

4819 tanışdılar MA: danışdı KV.

4820 –Eyitdi KV.

4821 neylemek MA: ne eylemek KV.

4822 La^c net Şimr MA: Şimr-i mel^c ūn KV.

4823 +varalum KV.

4824 katunda MA: katundan KV.

4825 +eyitdiler KV.

4826 –la^c net KV.

4827 –Niçün KV.

4828 +şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

4829 Resūl’ūñ MA: Resūl KV.

4830 +didiler KV.

4831 +itmek KV.

öyle itdügine⁴⁸³² münāfiqlar melül oldılar Sünniler şād oldılar.⁴⁸³³ Çünkü leşker [96^b MA] kındı. İmām Hüseyn'ün hātunı Şehribānū hāmile idi. Ağrısı tıtdı.⁴⁸³⁴ Anda bir oğlan toğurdu. Adunı Muhsin kındılar.⁴⁸³⁵ Ba'zı rāviler⁴⁸³⁶ eydürler⁴⁸³⁷ ki⁴⁸³⁸ ol⁴⁸³⁹ oğlan⁴⁸⁴⁰ ol gice⁴⁸⁴¹ vefāt eyledi. Anuñ-çün anda bir gün⁴⁸⁴² kındılar anı defn itdiler.⁴⁸⁴³ [125^b KV] Hāriciler gitdükden soñra⁴⁸⁴⁴ anı bir⁴⁸⁴⁵ meşhed eylediler.⁴⁸⁴⁶ Haleb kavmi anı⁴⁸⁴⁷ ziyāret-gāh idindiler.⁴⁸⁴⁸ La'net⁴⁸⁴⁹ 'Ömer-i naḥs didi⁴⁸⁵⁰ oradan gitdiler.⁴⁸⁵¹ Mu'arrek⁴⁸⁵² şehrine geldiler. Mu'arrek⁴⁸⁵³ kavmi karşı çıkdılar. Dürlü⁴⁸⁵⁴ ni'etler getürdiler.⁴⁸⁵⁵ La'net 'Ömer-i naḥs⁴⁸⁵⁶ bir gice anda qarār eyledi. İrte girü göçdiler.⁴⁸⁵⁷ Hama şehrine yakın geldiler. Hama kavmi eyitdiler ki⁴⁸⁵⁸ cemī' miz⁴⁸⁵⁹ kırıluruz⁴⁸⁶⁰ anları⁴⁸⁶¹ şehre getürmeyüp bu zulme rızā vermeyüz didiler.⁴⁸⁶² Şehrūn⁴⁸⁶³ kapularını bağladılar⁴⁸⁶⁴ burc yarusı üstine çıkdılar. Cenk yerāğun görüp⁴⁸⁶⁵ hāzır⁴⁸⁶⁶ oldılar. Hāriciler anı gördiler⁴⁸⁶⁷

4832 itdügine MA: itdiklerine KV.

4833 münāfiqlar melül oldılar Sünniler şād oldılar MA: Sünniler şād oldılar münāfiqlar melül oldılar KV.

4834 طوتدى MA: دوتدى KV.

4835 Adunı Muhsin kındılar MA: Muhsin deyü ad kındılar KV.

4836 –Ba'zı rāviler KV.

4837 eydürler MA: eydür KV.

4838 –ki KV.

4839 ol MA: girü KV.

4840 oğlan MA: oğlancık KV.

4841 +anda KV.

4842 anda bir gün MA: bir gün anda KV.

4843 itdiler MA: itmekçün KV.

4844 +Haleb kavmi KV.

4845 –bir KV.

4846 eylediler MA: idüp KV.

4847 –Haleb kavmi anı KV.

4848 idindiler MA: itdiler KV.

4849 –La'net KV.

4850 didi MA: buyurdu KV.

4851 gitdiler MA: geçüp KV.

4852 Mu'arrek MA: Mu'arrā KV.

4853 Mu'arrek MA: Mu'arrā şehrinüñ KV.

4854 +Dürlü KV.

4855 +kondurdılar KV.

4856 La'net 'Ömer-i naḥs MA: 'Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

4857 göçdiler MA: göç kılup KV.

4858 –ki KV.

4859 cemī' miz MA: cümlemüz KV.

4860 kırıluruz MA: kırılmağa rāzıyuz KV.

4861 anları MA: ol mel' unları KV.

4862 şehre getürmeyüp bu zulme rızā vermeyüz didiler MA: bunda geldiklerine rāzı deyülüz dınlerine la'net olsun deyüp KV.

4863 Şehrūn MA: Şehir KV.

4864 bağladılar MA: berkitüp KV.

4865 burc yarusı üstine çıkdılar. Cenk yerāğun görüp MA: Cenk yerāğun görüp burcu yaru üstine çıkup KV.

4866 +müheyya KV.

4867 –anı gördiler KV.

turmayup oradan gitdiler. Hama⁴⁸⁶⁸ önünde⁴⁸⁶⁹ konmadılar.⁴⁸⁷⁰ La'net⁴⁸⁷¹ 'Ömer-i naḥs ol kendüye karşı gelmeyenleri⁴⁸⁷² katı⁴⁸⁷³ kın bağladı.

Hikāyet⁴⁸⁷⁴ Rāviler⁴⁸⁷⁵ rivāyet iderler kim⁴⁸⁷⁶ [126^a KV] la'net 'Ömer-i naḥs⁴⁸⁷⁷ çün⁴⁸⁷⁸ Dimaşḡ ilüne⁴⁸⁷⁹ [97^a KV] bunlara katı ikrām itdiler. Karşı gelüp⁴⁸⁸⁰ çok⁴⁸⁸¹ ni'etler getürdiler. Şehre bir menzil yakın kaldıkları vakit la'net⁴⁸⁸² Yezīd'e gelüp müjdeciler müjdelediler.⁴⁸⁸³ Ol la'ın hāmmāmda idi. Meger ol ḥā'in⁴⁸⁸⁴ başuñ kazdırurdu.⁴⁸⁸⁵ Ol la'ın bu⁴⁸⁸⁶ haberi işitdi.⁴⁸⁸⁷ Sevindi. Kendin başınuñ yarusın kazıtmadı. Taşra çıkdı⁴⁸⁸⁸ giyindi. Buyurdu ki cemī' şehir kavmi⁴⁸⁸⁹ karşı çıkalar. Çün şehir kavmi⁴⁸⁹⁰ anı işitdiler. Cemī'⁴⁸⁹¹ ulu ve küçük⁴⁸⁹² bāy yoḥsul⁴⁸⁹³ karşı çıkdılar. Nice yüz biñ ḥalḡ⁴⁸⁹⁴ ayak üzre⁴⁸⁹⁵ geldiler. Öylelik yolda anları karşıladılar.⁴⁸⁹⁶ La'net 'Ömer-i naḥs⁴⁸⁹⁷ Şimr-i mel'ün la'net⁴⁸⁹⁸ Şit⁴⁸⁹⁹ Rebī'a⁴⁹⁰⁰ bu tarafda⁴⁹⁰¹ yürüdiler.⁴⁹⁰² Başları süngüye diküp önce getürdiler. İmām Ḥüseyn'ün ehl-i 'iyālī⁴⁹⁰³ Resūlu'llāh

⁴⁸⁶⁸ Hama MA: Hama'nuñ KV.

⁴⁸⁶⁹ önünde MA: öte yanında KV.

⁴⁸⁷⁰ konmadılar MA: konmadılar KV.

⁴⁸⁷¹ –La'net KV.

⁴⁸⁷² gelmeyenleri MA: gelmeyenlere KV.

⁴⁸⁷³ katı MA: gönülden KV.

⁴⁸⁷⁴ –Hikāyet KV.

⁴⁸⁷⁵ +şöyle KV.

⁴⁸⁷⁶ kim MA: ki çün KV.

⁴⁸⁷⁷ la'net 'Ömer-i naḥs MA: 'Ömer-i naḥs-ı pelīd KV.

⁴⁸⁷⁸ –çün KV.

⁴⁸⁷⁹ +geldi KV.

⁴⁸⁸⁰ gelüp MA: geldiler KV.

⁴⁸⁸¹ –çok KV.

⁴⁸⁸² –la'net KV.

⁴⁸⁸³ müjdeciler müjdelediler MA: muştacılar muştaladılar KV.

⁴⁸⁸⁴ +nā pāk KV.

⁴⁸⁸⁵ kazdırurdu MA: kazdurdı KV.

⁴⁸⁸⁶ –bu KV.

⁴⁸⁸⁷ işitdi MA: işitdügin KV.

⁴⁸⁸⁸ çıkdı MA: çıkup KV.

⁴⁸⁸⁹ kavmi MA: ḥalḡı ḥāş ve 'ām KV.

⁴⁸⁹⁰ kavmi MA: ḥalḡı KV.

⁴⁸⁹¹ –Cemī' KV.

⁴⁸⁹² küçük MA: küçi KV.

⁴⁸⁹³ bāy yoḥsul MA: yoḥsul bāy KV.

⁴⁸⁹⁴ ḥalḡ MA: çok KV.

⁴⁸⁹⁵ üzre MA: üstine KV.

⁴⁸⁹⁶ +bu yañadan KV.

⁴⁸⁹⁷ La'net 'Ömer-i naḥs MA: 'Ömer-i naḥs-ı pelīd KV.

⁴⁸⁹⁸ –la'net KV.

⁴⁸⁹⁹ +bin KV.

⁴⁹⁰⁰ +la'ın KV.

⁴⁹⁰¹ –bu tarafda KV.

⁴⁹⁰² yürüdiler MA: yürürlerdi KV.

⁴⁹⁰³ 'iyālī MA: 'iyālīn KV.

şalla'llāhu 'aleyhi ve sellemün⁴⁹⁰⁴ ehl-i beyt[i]⁴⁹⁰⁵ ol āẖiret ẖātūnları [97^b MA]⁴⁹⁰⁶ bu ẖorluğ-ıla alup şehr[e] geldiler.⁴⁹⁰⁷ Cemī'c -i ẖāş [u] 'āmm anlara bakardı.⁴⁹⁰⁸ Allāh'uhṉ emriyle ol develeri⁴⁹⁰⁹ yarıldı⁴⁹¹⁰ araları çukur oldu.⁴⁹¹¹ H̱ātūnları belüne degin şakladılar.⁴⁹¹² Ol gün Rebīū'l-evvelūn m̱āh⁴⁹¹³ altısı idi. La'net Yezīd⁴⁹¹⁴ buyurdi ol başları ẖātūnları üç gün taşra kapu önünde⁴⁹¹⁵ tırdurdılar. Deveden⁴⁹¹⁶ indürmediler. Hezārān pelīd-i⁴⁹¹⁷ ẖāş [u] 'āmm anları temāşā iderlerdi. Üç günden sonra la'net Yezīd⁴⁹¹⁸ buyurdi anları şehre sürüdiler.⁴⁹¹⁹ Dimaşķ şehri çūşa geldi. Er 'avrat tām̱lar üstine⁴⁹²⁰ şokaķlarda deryā gibi çalķanurdi. Sünniler yas⁴⁹²¹ idüp ağlaşurdi.⁴⁹²² Bir Sünnī yigit var idi.⁴⁹²³ Aduna Sa' d⁴⁹²⁴ dirler idi.⁴⁹²⁵ Yolda giderken [127^a KV] bir⁴⁹²⁶ mescid kapusı açık idi içerü girdi. Gördüm⁴⁹²⁷ bir bölük kavim [98^a MA] oturup ağlaşurlardı.⁴⁹²⁸ Sa' d⁴⁹²⁹ eyitdi ya cemā'at niçün ağlaşursuz. Cümle 'ālem şadluk iderler siz ne ẖāle uğradıñuz didi. Bunları⁴⁹³⁰ eyitdiler⁴⁹³¹ ey civān bu olan zulüm işleri görmez misin. Ol getürdikleri baş Resūl'uhṉ⁴⁹³² kıızı oğlu İmām H̱üseyn'uhṉ⁴⁹³³ başıdur. İmdi⁴⁹³⁴ girü bizüm işimüz⁴⁹³⁵ ağlamaķdur didiler. Sa' d⁴⁹³⁶ çün bu haberleri⁴⁹³⁷ işitdi taşra çıķdı. Geldi⁴⁹³⁸

⁴⁹⁰⁴ Resūl'llāh şalla'llāhu 'aleyhi ve sellemün MA: Resūl [126^b KV] ẖazretinūn KV.

⁴⁹⁰⁵ ehl-i beyt[i] MA: ehl-i beytin KV.

⁴⁹⁰⁶ +baş açık yalın ayak yalıncaķ develere bindirmişler KV.

⁴⁹⁰⁷ geldiler MA: gelürlerdi KV.

⁴⁹⁰⁸ bakardı MA: bakarlardı KV.

⁴⁹⁰⁹ develeri MA: develerūn KV.

⁴⁹¹⁰ –yarıldı KV.

⁴⁹¹¹ araları çukur oldu MA: arķaları çukur olup KV.

⁴⁹¹² şakladılar MA: şakladı KV.

⁴⁹¹³ Rebīū'l-evvelūn m̱āh MA: Rebīū'l-evvel ayınūn KV.

⁴⁹¹⁴ La'net Yezīd MA: Yezīd-i mel'ūn KV.

⁴⁹¹⁵ kapu önünde MA: kapuda KV.

⁴⁹¹⁶ Deveden MA: Develerden KV.

⁴⁹¹⁷ –pelīd-i KV.

⁴⁹¹⁸ la'net Yezīd MA: Yezīd-i la'īn KV.

⁴⁹¹⁹ sürüdiler MA: getürdiler KV.

⁴⁹²⁰ +çıķtılar KV.

⁴⁹²¹ +mātem KV.

⁴⁹²² ağlaşurdi MA: ağlaşurlar idi meger KV.

⁴⁹²³ var idi MA: vardı KV.

⁴⁹²⁴ Sa' d MA: Şa'īd KV.

⁴⁹²⁵ dirler idi MA: dirlerdi KV.

⁴⁹²⁶ +mescide girdi KV.

⁴⁹²⁷ Gördüm MA: Gör kim KV.

⁴⁹²⁸ ağlaşurlardı MA: ağlaşurlar KV.

⁴⁹²⁹ Sa' d MA: Şa'īd KV.

⁴⁹³⁰ Bunları MA: Bunlar KV.

⁴⁹³¹ eyitdiler MA: eyitdi KV.

⁴⁹³² +şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

⁴⁹³³ +mübārek KV.

⁴⁹³⁴ İmdi MA: İmden KV.

⁴⁹³⁵ işimüz MA: ẖālīmüz KV.

⁴⁹³⁶ Sa' d MA: Sa'īd KV.

⁴⁹³⁷ haberleri MA: haberi KV.

⁴⁹³⁸ +gördi ki KV.

İmām Hüseyn'ün⁴⁹³⁹ başını süngüye dikmişler. Ol⁴⁹⁴⁰ yalnızca develere bindürmüşler. İmām Hüseyn'ün hātūn[u] Şehribānū Ümmü Gülsüm Zeyneb hātūn⁴⁹⁴¹ Ruḳayye⁴⁹⁴² ellerin yüzlerine tutmuşlar her birinün gözünden yāş yerine ḳan akardı. Sa' d⁴⁹⁴³ ḳünkü bu heybeti⁴⁹⁴⁴ gördi. Kendüni döşürmedi bunların elünden ḳan ağladı. Ümmü Gülsüm anuñ zārluḡını gördi.⁴⁹⁴⁵ Eyitdi ya yigit ḥalḳ-ı 'ālem šād [u] ḥandān sen niḳün ağlarsın didi. Sa' d⁴⁹⁴⁶ eyitdi ya nigār ben bilürem ki siz kimlersüz anuñ-iḳün ağlarum didi. Ol dem Sa' d'e⁴⁹⁴⁷ bir ḥalvet eve girdi. Der-ḥāl dülbendini yırttı⁴⁹⁴⁸ pāre pāre [98^b MA] eyledi. Taşra çıḳdı. Ol hātūnların⁴⁹⁴⁹ her birine birer pāre şunuvirdi başların⁴⁹⁵⁰ örtmek iḳün. Ḥazret-i Şehribānū'ya⁴⁹⁵¹ yetmedi. Kendünün boynunda⁴⁹⁵² bir ḥalaşa var idi.⁴⁹⁵³ Anı Şehribānū'ya⁴⁹⁵⁴ virdi. Hātūnlar Sa' d'a⁴⁹⁵⁵ ülfet itdiler.⁴⁹⁵⁶ Ya yigit yarın ḳıyāmet⁴⁹⁵⁷ senün bu iyiliklerün⁴⁹⁵⁸ Muḥammed Muştafā şalla'llāhu 'aleyhi ve selleme [128^a KV] dirüz⁴⁹⁵⁹ ammā senden bir dileğimiz vardır⁴⁹⁶⁰ didiler. Sa' d⁴⁹⁶¹ eyitdi buyuruñ cān fedā ḳılayum.⁴⁹⁶² Bunlar⁴⁹⁶³ eyitdiler dileriz ki varasın İmām Hüseyn'ün⁴⁹⁶⁴ başuñ⁴⁹⁶⁵ getürene diyesin⁴⁹⁶⁶ başları bizden yaña⁴⁹⁶⁷ biraz⁴⁹⁶⁸ getürsünler didi.⁴⁹⁶⁹ Dileğimiz budur⁴⁹⁷⁰ didiler. Sa' d⁴⁹⁷¹ ol dem ilerü yürüdi. La' net⁴⁹⁷² Şit Rebi' a'nun⁴⁹⁷³ ḳatuna geldi eyitdi işte

4939 +mübārek KV.

4940 +āḥiret hātūnları KV.

4941 -hātūn KV.

4942 +c' Āişe hātūn baş [127^b KV] açık KV.

4943 Sa' d MA: Sa' id KV.

4944 heybeti MA: heybetle KV.

4945 gördi MA: görüp KV.

4946 Sa' d MA: Sa' id KV.

4947 Sa' d'e MA: Sa' id KV.

4948 -yırttı KV.

4949 hātūnların MA: hātūnları KV.

4950 başların MA: başlarına KV.

4951 Ḥazret-i Şehribānū'ya MA: Şehribānū ḥazretlerine KV.

4952 boynunda MA: boynundakin KV.

4953 -bir ḥalaşa var idi KV.

4954 Anı Şehribānū'ya MA: Aña KV.

4955 Sa' d'a MA: Sa' id KV.

4956 itdiler MA: eylediler KV.

4957 +gününde KV.

4958 iyiliklerün MA: eylügünü KV.

4959 dirüz MA: diyevüz KV.

4960 vardır MA: var KV.

4961 Sa' d MA: Sa' id KV.

4962 ḳılayum MA: ḳılalum KV.

4963 Bunlar MA: Hātūnlar KV.

4964 +mübārek KV.

4965 başuñ MA: başını KV.

4966 diyesin MA: eydesin KV.

4967 -yaña KV.

4968 +ilerü KV.

4969 getürsünler didi MA: ileteler ta ki ḥalḳ mesḡul olalar bizi yolaḳ melālet ḳıldılar. Senden KV.

4970 budur MA: ol dem KV.

4971 Sa' d MA: Sa' id KV.

saña elli altun vireyüm. Tek bu başları hātūnlardan yaña biraz ırak⁴⁹⁷⁴ iletün didi. Ol kişi⁴⁹⁷⁵ kanı altun Sa^c d⁴⁹⁷⁶ aña⁴⁹⁷⁷ elli altun virdi. La^c in atunı⁴⁹⁷⁸ biraz ilerü depdi.⁴⁹⁷⁹ Çün la^c net Yezîd'ün⁴⁹⁸⁰ sarayuna irişdiler. La^c net 'Ömer-i naḥs⁴⁹⁸¹ atdan indi. İmām Hüseyn cemā^c atūni bir mescid [128^b KV] içünde⁴⁹⁸² koydılar. La^c net⁴⁹⁸³ Şimr-i mel^c ün Hāzret-i İmām⁴⁹⁸⁴ Hüseyn'ün⁴⁹⁸⁵ başunı [99^a MA] getürdi. La^c net⁴⁹⁸⁶ 'Ömer-i naḥs⁴⁹⁸⁷ Şit Rebî^c a⁴⁹⁸⁸ uş⁴⁹⁸⁹ saraya girdiler. La^c net⁴⁹⁹⁰ Şimr-i mel^c ün İmām Hüseyn'ün⁴⁹⁹¹ başunı la^c net⁴⁹⁹² Yezîd'e⁴⁹⁹³ önünde kodı.⁴⁹⁹⁴ Yüz yere urdı⁴⁹⁹⁵ du^c ā t̄apu kıldı.⁴⁹⁹⁶ Eyitdi devletünde ol ki halkuñ yeğregiydi⁴⁹⁹⁷ başunı kesdüm⁴⁹⁹⁸ didi. La^c net Yezîd⁴⁹⁹⁹ kaçıdı eyitdi bre varuñ bu mel^c ün[u]⁵⁰⁰⁰ bağlañ didi. Ol dem la^c net⁵⁰⁰¹ Şimr tutdılar⁵⁰⁰² bağladılar.⁵⁰⁰³ La^c net⁵⁰⁰⁴ Yezîd t̄urı geldi. Kendü elüyle la^c net⁵⁰⁰⁵ Şimr'ün boynunı urdı. Ba^c zı rāvîler rivāyet ider⁵⁰⁰⁶ la^c net⁵⁰⁰⁷ Şimr'ün⁵⁰⁰⁸ Müseyyeb⁵⁰⁰⁹ devrüne qalmışdur.⁵⁰¹⁰

4972 –La^c net KV.

4973 +diyen la^c inüñ KV.

4974 yaña biraz ırak MA: ilerü KV.

4975 kişi MA: la^c in KV.

4976 Sa^c d MA: Sa^c id KV.

4977 –aña KV.

4978 +depdi KV.

4979 depdi MA: yürüdi KV.

4980 la^c net Yezîd'ün MA: Yezîd-i mel^c ün KV.

4981 La^c net 'Ömer-i naḥs MA: 'Ömer-i naḥs-ı pelid KV.

4982 içünde MA: içüne KV.

4983 –La^c net KV.

4984 –Hāzret-i İmām KV.

4985 +mübārek KV.

4986 –La^c net KV.

4987 +ve KV.

4988 Şit Rebî^c a MA: Şit bin mel^c ün ve Şimr mel^c ün la^c netullāhu 'aleyhim KV.

4989 uş MA: üçü KV.

4990 –La^c net KV.

4991 +mübārek KV.

4992 –la^c net KV.

4993 +la^c inüñ KV.

4994 kodı MA: koyup KV.

4995 +ya^c ni KV.

4996 t̄apu kıldı MA: eyledi KV.

4997 yeğregiydi MA: yeğregi idi KV.

4998 kesdüm MA: kesüp qatuna getürdüm KV.

4999 La^c net Yezîd MA: Yezîd-i mel^c ün KV.

5000 bre varuñ bu mel^c ün[u] MA: mel^c ün ya^c ni benden yek kimse mi var ki öyle dirsın dutuñ bu mel^c ünı

KV.

5001 –la^c net KV.

5002 طوتدلر MA: دوتدلر KV.

5003 –bağladılar KV.

5004 –La^c net KV.

5005 –la^c net KV.

5006 rivāyet ider MA: eydür KV.

5007 –la^c net KV.

5008 +la^c in KV.

5009 Müseyyeb MA: Mest KV.

Anide⁵⁰¹¹ elünde geberdi⁵⁰¹² dirler.⁵⁰¹³ Çün Havāric begler⁵⁰¹⁴ geldiler. La‘net Yezīd⁵⁰¹⁵ karşusunda yerlü yerine⁵⁰¹⁶ oturdılar. La‘net⁵⁰¹⁷ ‘Ömer-i naḥs taḥsīn kıldılar. La‘net Yezīd⁵⁰¹⁸ buyurdi İmām Ḥüseyn’ün⁵⁰¹⁹ başunu bir altun legene⁵⁰²⁰ kodılar. Öñüne getürdiler. Qalan başları taht altuna⁵⁰²¹ kodılar. La‘net Yezīd⁵⁰²² anları gördi. La‘net⁵⁰²³ ‘Ömer-i naḥs⁵⁰²⁴ Kerbelā’da olan işi⁵⁰²⁵ la‘net Yezīd’e⁵⁰²⁶ diyüvirdi. La‘net⁵⁰²⁷ Yezīd anı işitdi.⁵⁰²⁸ La‘net⁵⁰²⁹ ‘Ömer-i naḥsa taḥsīn kıldılar⁵⁰³⁰ ḥil‘at virdiler.⁵⁰³¹ Döndi eyitdi qanı benüm atalarum dedelerüm qavim qabilem Bedr-i Ḥuneyn cengünde⁵⁰³² bunlaruñ elünde ölmışdür.⁵⁰³³ Ben⁵⁰³⁴ [99^b MA] daḥı bugün dādumu aldum didi.⁵⁰³⁵ Öñünde bir qomaq [129^b KV] vardı. Elüne aldı İmām⁵⁰³⁶ Ḥüseyn’ün⁵⁰³⁷ başuna taşt[ta]⁵⁰³⁸ tururken⁵⁰³⁹ bir kez urdı. İmām⁵⁰⁴⁰ Ḥüseyn’ün mübārek ağızına tōkundu. Çünki ol mel‘ün bu işi itdi. Meger Rūm ilünde bir yigit var idi.⁵⁰⁴¹ Qayser-i Rūm’da⁵⁰⁴² elçisi idi. Adına ‘Abdü’sşems dirlerdi. Anı gördi şabr idemedi. Der-ḥāl yeründen tırdı⁵⁰⁴³ ilerü yürüdi.⁵⁰⁴⁴ Eyitdi şehā⁵⁰⁴⁵ bir su‘āl şorayum⁵⁰⁴⁶ sen⁵⁰⁴⁷ baña cevāb eyle didi. Ol dem

⁵⁰¹⁰ kalmışdur MA: kalmış idi KV.

⁵⁰¹¹ Anide MA: Anuñ KV.

⁵⁰¹² geberdi MA: öldi KV.

⁵⁰¹³ +fi’n-nār [129^a KV] ve’s-saḥar KV.

⁵⁰¹⁴ begler MA: begleri KV.

⁵⁰¹⁵ La‘net Yezīd MA: Yezīd-i pelidūñ KV.

⁵⁰¹⁶ yerlü yerine MA: yer yein KV.

⁵⁰¹⁷ –La‘net KV.

⁵⁰¹⁸ La‘net Yezīd MA: Yezīd-i mel‘ün KV.

⁵⁰¹⁹ +münārek KV.

⁵⁰²⁰ legene MA: legen içine KV.

⁵⁰²¹ altuna MA: öñünde KV.

⁵⁰²² La‘net Yezīd MA: Yezīd-i pelid KV.

⁵⁰²³ –La‘net KV.

⁵⁰²⁴ +şordı bunlara nice oldı didiler. ‘Ömer-i naḥs KV.

⁵⁰²⁵ –iş KV.

⁵⁰²⁶ la‘net Yezīd’e MA: Yezīd-i mel‘ūna bir bir KV.

⁵⁰²⁷ –La‘net KV.

⁵⁰²⁸ işitdi MA: işidüp KV.

⁵⁰²⁹ –La‘net KV.

⁵⁰³⁰ kıldılar MA: kıllup KV.

⁵⁰³¹ virdiler MA: virdi KV.

⁵⁰³² Bedr-i Ḥuneyn cengünde MA: Bedir gāzāsunda Ḥuneyn cengünde KV.

⁵⁰³³ ölmışdür MA: ölmışlerdür KV.

⁵⁰³⁴ Ben MA: Uş KV.

⁵⁰³⁵ didi MA: diyüp KV.

⁵⁰³⁶ –İmām KV.

⁵⁰³⁷ +mübārek KV.

⁵⁰³⁸ taşt[ta] MA: taşt içünde KV.

⁵⁰³⁹ طوروركن MA: دورركن KV.

⁵⁰⁴⁰ İmām MA: qomaq KV.

⁵⁰⁴¹ var idi MA: vardı KV.

⁵⁰⁴² Rūm’da MA: Rūm’uñ KV.

⁵⁰⁴³ tırdı MA: tırı geldi KV.

⁵⁰⁴⁴ yürüdi MA: geldi KV.

⁵⁰⁴⁵ +saña KV.

cemî^c i dīvān⁵⁰⁴⁸ halk aña baqđılar.⁵⁰⁴⁹ ‘ Aceb ne söyler ola⁵⁰⁵⁰ didiler. La^c net⁵⁰⁵¹ Yezîd-i kelb⁵⁰⁵² eyitdi ey civān ne şorarsın şor⁵⁰⁵³ su’ālūne cevāb vireyüm⁵⁰⁵⁴ didi. Ol yigit eyitdi su’ālüm budur ki dīniñüz ne dīndür didi.⁵⁰⁵⁵ Resül’uñuz kimdür sizi kimüñ mezhebdesin⁵⁰⁵⁶ kim yaratmışdur ne ayende olursuz [130^a KV] didi. La^c net Yezîd⁵⁰⁵⁷ anı işitdi kaçıdı⁵⁰⁵⁸ iki dizinüñ üstine geldi. Eyitdi ey bed-güher⁵⁰⁵⁹ yerde gökde on sekiz biñ ‘ālem yaradan Tañrı birdür [100^a MA] bizi ol yaratdı yokdan var iden.⁵⁰⁶⁰ Bize⁵⁰⁶¹ rızık⁵⁰⁶² virdi.⁵⁰⁶³ Andan artuk⁵⁰⁶⁴ yokdur Resül’umuz iki cihān güneşi Muḥammed Muştafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemdür. Dīnimüz İslām dīnidür ve biz⁵⁰⁶⁵ müslümānlaruz didi. Bizüm⁵⁰⁶⁶ su’ālūñ hemān⁵⁰⁶⁷ bu mıdur. Al cevābuñı⁵⁰⁶⁸ didi ol yigit anı işitdi ‘acebe qaldı. Eyitdi şehā size bir ḥikāyet söyleyem⁵⁰⁶⁹ didi. La^c net Yezîd⁵⁰⁷⁰ eyitdi⁵⁰⁷¹ söyle didi. ‘ Abdü’sşems eydür Rüm ilünde bir deñiz vardur.⁵⁰⁷² Aduna Baḥru’l Qarīn⁵⁰⁷³ dirlerdi.⁵⁰⁷⁴ Ol deñizüñ orta yeründe bir cezīre vardur. Ol cezīrede aq⁵⁰⁷⁵ mermerler bir qal‘a yapmışlar⁵⁰⁷⁶ kullesi havā yüzine [130^b KV] beraberdür.⁵⁰⁷⁷ Anuñ içinde bir mu‘azzam şehir vardur. Ol şehrüñ içinde bir mu‘azzam deyre vardur. Ol

⁵⁰⁴⁶ bir su’āl şorayum MA: bir su’ālīm var KV.

⁵⁰⁴⁷ –sen KV.

⁵⁰⁴⁸ –dīvān KV.

⁵⁰⁴⁹ +ey KV.

⁵⁰⁵⁰ ne söyler ola MA: bu pādīşāha ne şorar KV.

⁵⁰⁵¹ –La^c net KV.

⁵⁰⁵² kelb MA: bī-dīn KV.

⁵⁰⁵³ –şor KV.

⁵⁰⁵⁴ vireyüm MA: virelüm KV.

⁵⁰⁵⁵ –didi KV.

⁵⁰⁵⁶ –kimüñ mezhebdesin KV.

⁵⁰⁵⁷ La^c net Yezîd MA: Yezîd-i pelid KV.

⁵⁰⁵⁸ –kaçıdı KV.

⁵⁰⁵⁹ bed-güher MA: güher KV.

⁵⁰⁶⁰ yerde gökde on sekiz biñ ‘ālem yaradan Tañrı birdür bizi ol yaratdı yokdan var iden MA: yerde gökde Tañrı birdür on sekiz biñ ‘ālemi yokdan var eyledi bizi yaratdı KV.

⁵⁰⁶¹ –Bize KV.

⁵⁰⁶² rızık MA: rızık ol KV.

⁵⁰⁶³ +bir Tañrı’dur andan KV.

⁵⁰⁶⁴ +Tañrı KV.

⁵⁰⁶⁵ –ve biz KV.

⁵⁰⁶⁶ –Bizüm KV.

⁵⁰⁶⁷ –hemān KV.

⁵⁰⁶⁸ cevābuñı MA: cevābuñ KV.

⁵⁰⁶⁹ söyleyem MA: diyeyüm diñle gör KV.

⁵⁰⁷⁰ La^c net Yezîd MA: Yezîd-i pelid KV.

⁵⁰⁷¹ –eyitdi KV.

⁵⁰⁷² vardur MA: var KV.

⁵⁰⁷³ Baḥru’l Qarīn MA: Baḥru-ı Qarīn KV.

⁵⁰⁷⁴ dirlerdi MA: dirler KV.

⁵⁰⁷⁵ –aq KV.

⁵⁰⁷⁶ mermerler bir qal‘a yapmışlar MA: mermer ile yapılmış bir qal‘a vardır KV.

⁵⁰⁷⁷ –beraberdür KV.

deyre içinde kıymetli taşlardan bir saray vardır.⁵⁰⁷⁸ Ol sarayun⁵⁰⁷⁹ içinde⁵⁰⁸⁰ bir kızıl⁵⁰⁸¹ altun şandık тұtur. Ol şandık içinde Һарirlere Һарılı⁵⁰⁸² bir⁵⁰⁸³ eşek ayağı vardır. Misk [u] ‘anber birle⁵⁰⁸⁴ terbiye itmişlerdür.⁵⁰⁸⁵ Günde⁵⁰⁸⁶ bir kez ol iklim⁵⁰⁸⁷ Һalkı gelür anda cem‘ olurlar. Ulu küçük beg paşa ziyāret idüp göz sürerler⁵⁰⁸⁸ anuñ [100^b MA] içün ki⁵⁰⁸⁹ ‘İsā ‘a[leyhi’s-selā]m⁵⁰⁹⁰ aña bir kez⁵⁰⁹¹ bindi deyü⁵⁰⁹² bilmez ki ‘İsā ‘a[leyhi’s-selā]m⁵⁰⁹³ aña binmedi ya bindi mi bilmezler.⁵⁰⁹⁴ Ben təcirlük iderüm. Bir gün yük tutdum⁵⁰⁹⁵ diledüm ki Yemen ilüne gidem. Çün Yemen ‘azm itdüm. Yolum Medine şehrine⁵⁰⁹⁶ uğradı. Geldüm⁵⁰⁹⁷ ol zamān Muḥammed⁵⁰⁹⁸ şalla’llāhu ‘a[leyhi] v[e] [selle]m diri⁵⁰⁹⁹ idi. Şehir Һalkunı⁵¹⁰⁰ şordum⁵¹⁰¹ bu şehrüñ ulusu kimdür didim. Eyitdiler bu şehrüñ⁵¹⁰² ulusu Muḥammed⁵¹⁰³ ‘a[leyhi’s-selā]mdur⁵¹⁰⁴ didiler. Ben daḡı diledüm ki bir [131^a KV] tuḡfe aldum vardum Muḥammed⁵¹⁰⁵ ‘a[leyhi’s-selā]m[’ı]⁵¹⁰⁶ görem.⁵¹⁰⁷ Şordum ki ol kişi ne sever didim. Eyitdiler Һoş⁵¹⁰⁸ rāyihālar sever didiler. Anı işidüp⁵¹⁰⁹ turı geldüm. Bir nāfe misk aldum yola girdüm. Çün Resül’uñ⁵¹¹⁰ mescidüne irişdüm.

⁵⁰⁷⁸ –anuñ içinde bir mu‘azzam şehir vardır. Ol şehrüñ içinde bir mu‘azzam deyre vardır. Ol deyre içinde kıymetli taşlardan bir saray vardır KV.

⁵⁰⁷⁹ Ol sarayun MA: Anuñ KV.

⁵⁰⁸⁰ kıymetli taşlardan ve ... KV.

⁵⁰⁸¹ –bir kızıl KV.

⁵⁰⁸² Һарılı MA: Һарılır KV.

⁵⁰⁸³ –bir KV.

⁵⁰⁸⁴ +anı KV.

⁵⁰⁸⁵ itmişlerdür MA: eylemişlerdür KV.

⁵⁰⁸⁶ Günde MA: Yıldı KV.

⁵⁰⁸⁷ iklim MA: iklimüñ cemī‘ KV.

⁵⁰⁸⁸ gelür anda cem‘ olurlar. Ulu küçük beg paşa ziyāret idüp göz sürerler MA: cem‘ olup ol ayağı ziyāret idüp yüzlerin sürerler KV.

⁵⁰⁸⁹ +Һазreti KV.

⁵⁰⁹⁰ –‘a[leyhi’s-selā]m KV.

⁵⁰⁹¹ kez MA: gün KV.

⁵⁰⁹² deyü MA: didiler KV.

⁵⁰⁹³ –‘a[leyhi’s-selā]m KV.

⁵⁰⁹⁴ binmedi ya bindi mi bilmezler MA: bindi mi binmedi mi KV.

⁵⁰⁹⁵ طوتدم MA: دوتدم KV.

⁵⁰⁹⁶ –şehrine KV.

⁵⁰⁹⁷ –geldüm KV.

⁵⁰⁹⁸ +Muştafa KV.

⁵⁰⁹⁹ diri MA: duru KV.

⁵¹⁰⁰ Һalkunı MA: Һalkundan bir kişiye KV.

⁵¹⁰¹ +ki KV.

⁵¹⁰² –bu şehrüñ KV.

⁵¹⁰³ +Muştafa KV.

⁵¹⁰⁴ –‘a[leyhi’s-selā]mdur KV.

⁵¹⁰⁵ Muḥammed MA: Muḥammed’i KV.

⁵¹⁰⁶ –‘a[leyhi’s-selā]m[’ı] KV.

⁵¹⁰⁷ +birine KV.

⁵¹⁰⁸ –Һoş KV.

⁵¹⁰⁹ işidüp MA: işitdüm KV.

⁵¹¹⁰ +Һазретinüñ KV.

Gördüm kapuda bir yigit тұrur.⁵¹¹¹ Aña selām virdüm ‘aleyk⁵¹¹² aldı. Kimsin deyü⁵¹¹³ aña şordum aduñ nedür didim. Ol yigit eydür⁵¹¹⁴ adım Enes bin⁵¹¹⁵ Mālik’dür didi.⁵¹¹⁶ Resül⁵¹¹⁷ ‘aleyhi’s-selāmda⁵¹¹⁸ ħidmet-kārlarındanum.⁵¹¹⁹ Ben eyitdüm⁵¹²⁰ ey civān⁵¹²¹ dilerüm ki girem⁵¹²² Resūlu’llāh’uñ⁵¹²³ mübārek cemālini görem. Anı ziyāret idem didim. Ol [101^a MA] yigit içerü girdi destūr aldı. Girü taşra çıktı. Beni aldı içerü girdim ki iki cihān güneşi⁵¹²⁴ Muḥammed Muştafā şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem [131^b KV] oturmuş alnı nūrı berķ urur.⁵¹²⁵ Vardum öñünde yüz yere urdum. Du‘ā eyledüm. Ḥazret-i Resül⁵¹²⁶ tuḥfeyi⁵¹²⁷ qabūl eyledi. Adum şordı ben⁵¹²⁸ eyitdüm. Ya Resūlu’llāh adum ‘Abdü’sşems’dür. İncil okurdum⁵¹²⁹ senüñ naqşını⁵¹³⁰ gördüm Saña ‘aşık oldum. Anuñ içün⁵¹³¹ katuña geldüm. Baña telķin eyle sultānum⁵¹³² didim. Resūlu’llāh⁵¹³³ öñünde diz çökdüm⁵¹³⁴ imān getürdüm. Resūlu’llāh şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem⁵¹³⁵ adımı ‘Abdu’llāh koda. Ben müslümān olalı kırķ yıldur.⁵¹³⁶ Benüm⁵¹³⁷ ‘avratum beş oğlum⁵¹³⁸ daḡı müslümān olmışdur.⁵¹³⁹ Ol vaķit gördüm ki mescid qapusundan ‘Alī’nüñ kulu⁵¹⁴⁰ Kamber iki görķlü tıfıllar getürdi. Birinüñ adı Ḥasen⁵¹⁴¹ birinüñ adı Ḥüseyn.⁵¹⁴²

⁵¹¹¹ MA: دورر KV.

⁵¹¹² ‘aleyk MA: ‘aleyküm KV.

⁵¹¹³ –deyü KV.

⁵¹¹⁴ eydür MA: eyitdi KV.

⁵¹¹⁵ bin MA: ibn KV.

⁵¹¹⁶ –didi KV.

⁵¹¹⁷ +ḥazret KV.

⁵¹¹⁸ –‘aleyhi’s-selāmda KV.

⁵¹¹⁹ +didi KV.

⁵¹²⁰ eyitdüm MA: eyitdi KV.

⁵¹²¹ +ben KV.

⁵¹²² –girem KV.

⁵¹²³ Resūlu’llāh’uñ MA: Resül’üñ KV.

⁵¹²⁴ +nūr KV.

⁵¹²⁵ +ilerü KV.

⁵¹²⁶ Ḥazret-i Resül MA: Resül Ḥazret KV.

⁵¹²⁷ tuḥfeyi MA: du‘āmı KV.

⁵¹²⁸ –ben KV.

⁵¹²⁹ okurdum MA: okurken KV.

⁵¹³⁰ naqşını MA: na’ tuñı KV.

⁵¹³¹ anuñ içün MA: andan KV.

⁵¹³² –sultānum KV.

⁵¹³³ Resūlu’llāh MA: Resül KV.

⁵¹³⁴ çökdüm MA: çöküp KV.

⁵¹³⁵ Resūlu’llāh şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem MA: Resül ḥazret KV.

⁵¹³⁶ yıldur MA: yıl vardır KV.

⁵¹³⁷ –Benüm KV.

⁵¹³⁸ +anlar KV.

⁵¹³⁹ olmışdur MA: olmışlardır KV.

⁵¹⁴⁰ kulu MA: qavmi KV.

⁵¹⁴¹ +ve KV.

⁵¹⁴² +adunca vaşf idem Ḥasen’le Ḥüseyn’i kim iki hümādurlar rağıya’llāhu ‘anhumā KV.

Resûlu'llâh şalla'llâhu 'a[leyhi] v[e] selle[m]⁵¹⁴³ aldı⁵¹⁴⁴ birin bir dizine ve birin bir dizine almuş⁵¹⁴⁵ gâh birin⁵¹⁴⁶ öperdi. Kıretü'l-⁵¹⁴⁷ ayn deyü⁵¹⁴⁷ oğşardı. Ben ol vakit anları [101^b MA] gör[düm]⁵¹⁴⁸ didi.⁵¹⁴⁹ Ben müslümân olalı kırk yıldur sen dağı⁵¹⁵⁰ niçün kâfirsın⁵¹⁵¹ ey kâfirden kötü mel'ün. O⁵¹⁵² gürz ile⁵¹⁵³ ağzuna urduñ⁵¹⁵⁴ ol kişidür ki Muhammed Muştafâ şalla'llâhu 'a[leyhi] v[e] [selle]m⁵¹⁵⁵ anı ağzunda öperdi. Gam-küsârum deyü oğşardı. Anlara⁵¹⁵⁶ kıretü'l-⁵¹⁵⁷ ayn dirdi.⁵¹⁵⁷ Sen anı niçün böyle⁵¹⁵⁸ kılduñ. Sen nice müslümânsun la'net saña gelsün ey la'ın. Kâfirler bir⁵¹⁵⁹ eşek tırnağına nice hürmet kııurlar 'İsâ 'a[leyhi's-selâ]m aña binmedi deyü⁵¹⁶⁰ bir kez bindi diyürsin.⁵¹⁶¹ Eydürsin ki Tañrı birdür Muhammed Muştafâ⁵¹⁶² resûlümüzdür⁵¹⁶³ dirsın. Ya sen⁵¹⁶⁴ niçün anuñ⁵¹⁶⁵ oğlanlarını cevrl⁵¹⁶⁶ öldürdüñ⁵¹⁶⁷ şefkat itmedüñ. Ey [132^b KV] utanmaz la'ın ya aña nice ümmetlük da'vâsın idersün. Dönersün⁵¹⁶⁸ anuñ oğlanların öldüresin. Şad hezârân⁵¹⁶⁹ nâm ki⁵¹⁷⁰ la'net senüñ cânuna⁵¹⁷¹ gelsün⁵¹⁷² ey itden kötü la'ın. Yarın kıyâmet gününde vay senüñ hâlüne ki⁵¹⁷³ 'aceb Resûlu'llâh['a]⁵¹⁷⁴ ne cevâb viresün⁵¹⁷⁵

⁵¹⁴³ Resûlu'llâh şalla'llâhu 'a[leyhi] v[e] selle[m] MA: Resûl [132^a KV] hâzret şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem+anlarıñ KV.

⁵¹⁴⁴ –aldı KV.

⁵¹⁴⁵ almuş MA: aldı KV.

⁵¹⁴⁶ +gâh birin KV.

⁵¹⁴⁷ +anları KV.

⁵¹⁴⁸ gör[düm] MA: gördümdi KV.

⁵¹⁴⁹ –didi KV.

⁵¹⁵⁰ –dağı KV.

⁵¹⁵¹ kâfirsın MA: kâfir dirsın KV.

⁵¹⁵² O MA: Ol KV.

⁵¹⁵³ gürz ile MA gürzle KV.

⁵¹⁵⁴ urduñ MA: urduğıñ KV.

⁵¹⁵⁵ –Muştafâ şalla'llâhu 'a[leyhi] v[e] [selle]m KV.

⁵¹⁵⁶ –Anlara KV.

⁵¹⁵⁷ dirdi MA: didiydi KV.

⁵¹⁵⁸ böyle MA: öyle KV.

⁵¹⁵⁹ –bir KV.

⁵¹⁶⁰ –'a[leyhi's-selâ]m aña binmedi deyü KV.

⁵¹⁶¹ diyürsin MA: deyü sen KV.

⁵¹⁶² Muştafâ MA: hağ KV.

⁵¹⁶³ resûlümüzdür MA: resûldür KV.

⁵¹⁶⁴ –Ya sen KV.

⁵¹⁶⁵ anuñ MA: kıızı KV.

⁵¹⁶⁶ cevrl MA: ğor KV.

⁵¹⁶⁷ +anlara KV.

⁵¹⁶⁸ Dönersün MA: Girü KV.

⁵¹⁶⁹ +yâdın KV.

⁵¹⁷⁰ –nâm ki KV.

⁵¹⁷¹ cânuna MA: cân-ı ceyşüne KV.

⁵¹⁷² +didi KV.

⁵¹⁷³ –ki KV.

⁵¹⁷⁴ Resûlu'llâh['a] MA: Resûl'e KV.

⁵¹⁷⁵ viresün MA: virirsın KV.

didi. Çün⁵¹⁷⁶ bu sözleri⁵¹⁷⁷ işitdi. Hayğırdı na^c ra [102^a MA] urdı.⁵¹⁷⁸ Tutuñ bağlan didi. ‘Abdu’llāh eyitdi ey⁵¹⁷⁹ la^c in beni⁵¹⁸⁰ niçün öldürürler. Ben haṭā mı didüm. Ey ḥā’in ben ḥod⁵¹⁸¹ toğrusını didüm deyü yeründen tırı geldi. İmām Ḥüseyn’uñ mübārek başunu öñünde yüz yere urdı. Eyitdi ya İmām⁵¹⁸² ya vefā Tañrı birdür Muḥammed Muṣṭafā şalla’llāhu ‘a[leyhi ve selle]m⁵¹⁸³ ḥaḳ resüldür. Bugün sizüñ⁵¹⁸⁴ ‘aşkıñuza cānum⁵¹⁸⁵ fedā olsun didi. Zārluḳlar eyledi. La^c net Yezīd⁵¹⁸⁶ buyurdı ‘Abdu’llāh[’a] [133^a KV] döndiler⁵¹⁸⁷ cellātlar⁵¹⁸⁸ ol civān⁵¹⁸⁹ anda pāre pāre itdiler.⁵¹⁹⁰

Hikāyet⁵¹⁹¹ Rāviler⁵¹⁹² rivāyet iderler kim çünki ‘Abdu’llāh öldürdiler. La^c net Yezīd⁵¹⁹³ eyitdi. Kānı ol esirleri getürüñ didi. Vardılar İmām’uñ⁵¹⁹⁴ cemā^c atüni yalnızca⁵¹⁹⁵ ḥorluḡ-ıla la^c net Yezīd’uñ⁵¹⁹⁶ ḳatuna getürdiler. Taḥt⁵¹⁹⁷ ḳarşusuna⁵¹⁹⁸ bir sofa var idi.⁵¹⁹⁹ Ol āḥiret ḥātūnlaruñ⁵²⁰⁰ anda çıkardılar. Her biri fiḡān idüp ağlardı. Gözleründen yāş⁵²⁰¹ akardı. Toza topraḡa ḡarḳ olmuşlar idi.⁵²⁰² İmām’uñ⁵²⁰³ oḡlı Zeyne’l’ābidīn ḳorḳusundan başunu anası dizine koyup ağlardı. Muṣṭafā’nuñ⁵²⁰⁴ ḳızı ḳızları İmām’uñ ḥātūn⁵²⁰⁵ [102^b MA] Şehribānū⁵²⁰⁶ ‘Ā’iše ḥātūn zār⁵²⁰⁷ ḳılurlardı. Her

⁵¹⁷⁶ +Yezīd-i pelīd andan KV.

⁵¹⁷⁷ sözleri MA: sözi KV.

⁵¹⁷⁸ na^c ra urdı MA: bre KV.

⁵¹⁷⁹ ey MA: ya KV.

⁵¹⁸⁰ –beni KV.

⁵¹⁸¹ –ḥod KV.

⁵¹⁸² İmām MA: Ḥüseyn KV.

⁵¹⁸³ –Muṣṭafā şalla’llāhu ‘a[leyhi ve selle]m KV.

⁵¹⁸⁴ sizüñ MA: senüñ KV.

⁵¹⁸⁵ cānum MA: cān KV.

⁵¹⁸⁶ La^c net Yezīd MA: Yezīd-i mel^c ün KV.

⁵¹⁸⁷ döndiler MA: dutdılar KV.

⁵¹⁸⁸ cellātlar MA: cellātara KV.

⁵¹⁸⁹ civān MA: civānı KV.

⁵¹⁹⁰ +rahmetu’llāhu ‘aleyh rahmetü vāsi^c atü KV.

⁵¹⁹¹ –Hikāyet KV.

⁵¹⁹² +şöyle KV.

⁵¹⁹³ La^c net Yezīd MA: Yezīd-i mel^c ün KV.

⁵¹⁹⁴ İmām’uñ MA: İmām Ḥüseyn’uñ KV.

⁵¹⁹⁵ +ve KV.

⁵¹⁹⁶ la^c net Yezīd’uñ MA: Yezīd-i la^c inüñ KV.

⁵¹⁹⁷ Taḥt MA: Taḥta KV.

⁵¹⁹⁸ ḳarşusuna MA: ḳarşu KV.

⁵¹⁹⁹ var idi MA: vardı KV.

⁵²⁰⁰ ḥātūnlaruñ MA: ḥātūnları KV.

⁵²⁰¹ +yerine ḳan KV.

⁵²⁰² –idi KV.

⁵²⁰³ İmām’uñ MA: İmām Ḥüseyn’uñ KV.

⁵²⁰⁴ +ḳavmi İmām Ḥüseyn’uñ KV.

⁵²⁰⁵ –ḳızları İmām’uñ ḥātūn KV.

⁵²⁰⁶ +ve KV.

⁵²⁰⁷ zār MA: zāri KV.

kim anları [133^b KV] ol hâlde⁵²⁰⁸ görse⁵²⁰⁹ cânuna od düşer.⁵²¹⁰ Meger la^c net Yezîd'ün⁵²¹¹ bir maskarası var idi.⁵²¹² Aña⁵²¹³ Zühêyr dirlerdi. Ol hâtûnları gördi ilerü geldi. La^c net⁵²¹⁴ Yezîd'e du^c â kıldı⁵²¹⁵ eyitdi ey şâh-ı cihân bu ^c avratlar kimlerdür didi. La^c net Yezîd⁵²¹⁶ işitdi⁵²¹⁷ bunları⁵²¹⁸ esîr getürmişlerdür didi. Ol masşara eydi.⁵²¹⁹ İmdi bu ^c avratların birin⁵²²⁰ baña vir didi. La^c net Yezîd⁵²²¹ eyitdi var ڭangısın⁵²²² begenürsün⁵²²³ al git didi. Ol dem Zühêyr ilerü yürüdi⁵²²⁴ Ümmü Gülşüm⁵²²⁵ elüne yapışdı. Meger⁵²²⁶ bir pîr var idi.⁵²²⁷ Resûl⁵²²⁸ aşhâblarundan⁵²²⁹ idi. Anı⁵²³⁰ gördi şabr idemedi. Yeründen tırı geldi. Çıkardı⁵²³¹ eyitdi ey mel^c ün tüt elini andan niçün edepsizlük idersin. Sen⁵²³² kim olasun [134^a KV]⁵²³³ aña yapışasın. La^c net saña ve senün şahuña gelsün⁵²³⁴ didi. La^c net⁵²³⁵ Yezîd anı⁵²³⁶ hey bu nâ-be-kârı⁵²³⁷ öldürün⁵²³⁸ didi. Hâricîler dilediler⁵²³⁹ ol pîri pâre pâre ideler. Pîr⁵²⁴⁰ anı gördi [103^a MA] âh eyledi.⁵²⁴¹ Ol dem düşdi⁵²⁴² hağğa cân⁵²⁴³ teslim eyledi. Hâricîler anı gördiler⁵²⁴⁴ hayrân oldılar. Çünki Zühêyr Ümmü Gülşüm⁵²⁴⁵ elüne

-
- 5208 –ol hâlde KV.
5209 görse MA: gördi KV.
5210 düşer MA: düşdi KV.
5211 la^c net Yezîd'ün MA: Yezîd-i pelidün KV.
5212 var idi MA: vardı KV.
5213 Aña MA: Aduna KV.
5214 –La^c net KV.
5215 kıldı MA: eyledi KV.
5216 La^c net Yezîd MA: Yezîd-i mel^c ün KV.
5217 işitdi MA: eyitdi KV.
5218 +baña KV.
5219 eydi MA: eydür KV.
5220 birin MA: birisini KV.
5221 La^c net Yezîd MA: Yezîd-i mel^c ün KV.
5222 ڭangısın MA: ڭangısını KV.
5223 begenürsün MA: dilerseñ KV.
5224 yürüdi MA: geldi KV.
5225 Gülşüm MA: Gülşüm'ün KV.
5226 +ol ortada KV.
5227 var idi MA: vardı KV.
5228 +aleyhi's-selâm KV.
5229 aşhâblarundan MA: aşhâbundan KV.
5230 –Anı KV.
5231 Çıkardı MA: Haykırdı KV.
5232 –Sen KV.
5233 +senünle KV.
5234 –gelsün KV.
5235 –La^c net KV.
5236 +işitdi na^c ra urdı KV.
5237 hey bu nâ-be-kârı MA: hey ڭomañ bunı KV.
5238 +barı KV.
5239 dilediler MA: diledi ki KV.
5240 –Pîr KV.
5241 eyledi MA: idüp KV.
5242 –Ol dem düşdi KV.
5243 hağğa cân MA: cân hağğa KV.
5244 gördiler MA: görüp KV.
5245 Gülşüm MA: Gülşüm'ün KV.

yapışdı eyitdi ya nigār⁵²⁴⁶ tır gidelüm pādīšāh baña⁵²⁴⁷ virdi didi. Ümmü Gülşüm eyitdi ya la‘in elin kendüne tuta⁵²⁴⁸ ben Fāṭima’nuñ kıziyam. Ey ḥaḳīr la‘net⁵²⁴⁹ Yezīd ne mel‘undur.⁵²⁵⁰ Sen kimsin ki baña⁵²⁵¹ yapışursun.⁵²⁵² Ḥod Resūl’uñ kızi kıziyam didi. Çün Züheyr anı işitdi. Feryād eyledi.⁵²⁵³ İçerü girdi Ümmü Gülşüm⁵²⁵⁴ önünde yüz yere urdı.⁵²⁵⁵ Ya nigār sen⁵²⁵⁶ benüm günāhumı [134^b KV] ‘afv eyle. Saña degül ki şanasun⁵²⁵⁷ eli ben kesdüm⁵²⁵⁸ işte deyü tiz⁵²⁵⁹ ḥançer çekdi. Şağ elüni kesdi. Helāllük diledi. Döndi la‘net⁵²⁶⁰ Yezīd’i sögdi. Qatı tefriḳ eyledi.⁵²⁶¹ Eyitdi ey kāfirden kötü la‘in şad hezārān nām⁵²⁶² la‘net senüñ cānuña gelsün didi. İt vefā kıldı sen⁵²⁶³ kılmaduñ. Kelb senden yegdür didi. Çıkdı gitdi⁵²⁶⁴ yürüyüvirdi. La‘net Yezīd’üñ⁵²⁶⁵ nuḳı tıtuldu. Söylemege mecāl [103^b MA] qalmadı.⁵²⁶⁶ Birazdan buyurdu Züheyr’iñ ardunca adamlar gönderdi.⁵²⁶⁷ Tiz⁵²⁶⁸ istediler bulamadılar.⁵²⁶⁹ Qande gitdigün bilmediler. La‘net Yezīd⁵²⁷⁰ qatı⁵²⁷¹ melül⁵²⁷² oldu. Qarşusundan Resūl-u Ekrem⁵²⁷³ şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellemün⁵²⁷⁴ ḥānedānı kızları İmām⁵²⁷⁵ Ḥüseyn’üñ cemā‘ati kızcağızları durmadı. Zārluḳ⁵²⁷⁶ [135^a KV] kılurlardı. Her biri nālān [u] giryān olmuşlardı.⁵²⁷⁷ İmām’uñ⁵²⁷⁸ başunı⁵²⁷⁹ la‘net⁵²⁸⁰

⁵²⁴⁶ nigār MA: nigārın KV.

⁵²⁴⁷ baña MA: seni KV.

⁵²⁴⁸ kendüne tuta MA: kendü gözüne tüt KV.

⁵²⁴⁹ –la‘net KV.

⁵²⁵⁰ +ya KV.

⁵²⁵¹ –baña KV.

⁵²⁵² +ben KV.

⁵²⁵³ eyledi MA: eyleyüp KV.

⁵²⁵⁴ Gülşüm MA: Gülşüm’üñ KV.

⁵²⁵⁵ +eyitdi KV.

⁵²⁵⁶ –sen KV.

⁵²⁵⁷ degül ki şanasun MA: deydüğün KV.

⁵²⁵⁸ –ben kesdüm KV.

⁵²⁵⁹ –tiz KV.

⁵²⁶⁰ –la‘net KV.

⁵²⁶¹ qatı tefriḳ eyledi MA: qakıdı nefrin aldı KV.

⁵²⁶² nām MA: yarı KV.

⁵²⁶³ +vefā KV.

⁵²⁶⁴ –gitdi KV.

⁵²⁶⁵ La‘net Yezīd’üñ MA: Yezīd-i pelidüñ KV.

⁵²⁶⁶ qalmadı MA: olmadı KV.

⁵²⁶⁷ –Züheyr’iñ ardunca adamlar gönderdi KV.

⁵²⁶⁸ +buluñ deyü nicekim KV.

⁵²⁶⁹ bulamadılar MA: bulunmadı KV.

⁵²⁷⁰ La‘net Yezīd MA: Yezīd-i pelid KV.

⁵²⁷¹ qatı MA: qakıdı KV.

⁵²⁷² melül MA: mel‘ün KV.

⁵²⁷³ Resūl-u Ekrem MA: Resūl’üñ KV.

⁵²⁷⁴ sellemün MA: sellem KV.

⁵²⁷⁵ –İmām KV.

⁵²⁷⁶ Zārluḳ MA: Zārluḳlar KV.

⁵²⁷⁷ olmuşlardı MA: olmuşlar idi KV.

⁵²⁷⁸ İmām’uñ MA: İmām Ḥüseyn’üñ KV.

⁵²⁷⁹ başunı MA: başı KV.

Yezîd'ün önünde taşla⁵²⁸¹ tururdu. Meger anda bir pehlivân⁵²⁸² Yehûdî var idi.⁵²⁸³ Mâl tavardan çokdı.⁵²⁸⁴ Kendü müslümân olmuşdı. Yehûdiler içinde sırrını⁵²⁸⁵ şakladı.⁵²⁸⁶ Çünkü ol işleri gördi. Tâkati tâk oldu. Şabr itmedi.⁵²⁸⁷ La'net⁵²⁸⁸ Yezîd'e⁵²⁸⁹ söyledi eyitdi. Şehâ ol önünde taşla⁵²⁹⁰ turan baş nedür⁵²⁹¹ kimün başıdur. Ya bu 'avratlar⁵²⁹² esîr olmuşlardur⁵²⁹³ kimlerdür. Neylediler ki⁵²⁹⁴ bu hâle uğradılar. La'net⁵²⁹⁵ Yezîd⁵²⁹⁶ ey hâce bu baş düşmānuñ⁵²⁹⁷ [104^a MA] başıdur. Ol 'avratlar bunuñ kavmidür⁵²⁹⁸ kabîle[sî]dür didi.⁵²⁹⁹ Hâce eydi⁵³⁰⁰ bu başuñ gâyet⁵³⁰¹ nūr⁵³⁰² vardır. Az kişi [135^b KV] degildür bu bir ulu kimsedür baña diyüvir didi.⁵³⁰³ Bunuñ⁵³⁰⁴ kimdür aşıl kimsedür⁵³⁰⁵ didi. La'net Yezîd⁵³⁰⁶ çünkü anı işitdi.⁵³⁰⁷ Ey hâce çünkü⁵³⁰⁸ şorduñ⁵³⁰⁹ diyeyin⁵³¹⁰ işit. Ebû't-turâb bunuñ atasıdur. Benüm atam⁵³¹¹ 'Oşmân cenginde⁵³¹² öldürmüşler.⁵³¹³ Bilirsün ki 'Oşmân['a] 'Alıyyü'l-Murtaẓā⁵³¹⁴ neyledi ol Ebû't-turâb'ün bunuñ atasıdur⁵³¹⁵ Fâṭıma anasıdur didi. Hâce eyitdi Fâṭıma kimün kızıdur didi.⁵³¹⁶ La'net Yezîd⁵³¹⁷ kaçıldı.⁵³¹⁸

5280 –la'net KV.

5281 taşla MA: taşla KV.

5282 –pehlivân KV.

5283 var idi MA: vardı aduna Ġazās dirlerdi KV.

5284 māl tavardan çokdı MA: mālî tavarı çoğıdı KV.

5285 sırrını MA: sırrı KV.

5286 şakladı MA: şaklar idi KV.

5287 itmedi MA: idemedi KV.

5288 –La'net KV.

5289 +ol pelîde KV.

5290 taşla MA: taşla KV.

5291 –nedür KV.

5292 +ki KV.

5293 esîr olmuşlardur MA: esîrlerdür KV.

5294 Neylediler ki MA: Ne eylediler kim anlar KV.

5295 –La'net KV.

5296 +eyitdi KV.

5297 düşmānuñ MA: düşmān KV.

5298 kavmidür MA: kavmi KV.

5299 –didi KV.

5300 eydi MA: eydür KV.

5301 –gâyet KV.

5302 nūr MA: nūrı KV.

5303 –didi KV.

5304 +atası KV.

5305 aşıl kimsedür MA: aşı kimdür KV.

5306 La'net Yezîd MA: Yezîd-i pelîd+bî-dîn KV.

5307 çünkü anı işitdi MA: eyitdi KV.

5308 +baña KV.

5309 +aşlın saña KV.

5310 diyeyin MA: diyüvireyüm KV.

5311 atam MA: babamı bunlar KV.

5312 –'Oşmân cenginde KV.

5313 öldürmüşler MA: öldürdi KV.

5314 –el-Murtaẓā KV.

5315 Ebû't-turâb'ün bunuñ atasıdur MA: ulu ma' lümdur ve KV.

5316 –didi KV.

5317 La'net Yezîd MA: Yezîd-i mel' ün KV.

Nice söylersin Fāṭıma Muḥammed⁵³¹⁹ ‘a[leyhi’s-selā]m⁵³²⁰ kıızıdır didi. Çünkü ḥāce anı işitdi ve⁵³²¹ eyitdi cānum⁵³²² yoluna fedā olsun didi.⁵³²³ Eyitdi ya la‘net⁵³²⁴ Yezīd şimdi⁵³²⁵ Yedāver⁵³²⁶ zamānunda iken⁵³²⁷ seksan iki atadur.⁵³²⁸ Bu Yehūdiler ol kadar ḥürmet iderler ki ben anlardan ḥoşnūdam. Benüm [104^b MA] ayağum şuyunu içeler elim öperler.⁵³²⁹ [136^a KV] Seksan iki atadur ve bu ‘izzet bir dürlü daḥı olmamışdur.⁵³³⁰ İki cihān güneşi Muḥammed⁵³³¹ ḥod⁵³³² daḥı sizūñ arañuzdan dün⁵³³³ gitdi.⁵³³⁴ Niçün anuñ ḥürmeti tiz⁵³³⁵ bitmiş⁵³³⁶ kıızı oğlu⁵³³⁷ kendünūñ akrabāsını meger⁵³³⁸ öldüresüz.⁵³³⁹ Yarın kıyāmet gününde⁵³⁴⁰ Resūl’e ne yüzle baqasın.⁵³⁴¹ Aña ne cevāb viresin didi.⁵³⁴² Allāh⁵³⁴³ Te‘ālā bu zulum⁵³⁴⁴ senden şormaya mı ey Cehūd’dan kötü Naşrani’dan ebter⁵³⁴⁵ Allāh⁵³⁴⁶ rahmet itmeyserdür la‘net senūñ cānuna gelsün. Bu işi kaṅı dīn içünde revā görürler⁵³⁴⁷ didi. La‘net⁵³⁴⁸ Yezīd-i mel‘ūn çünkü Yehūdī’nūñ⁵³⁴⁹ ol sözini⁵³⁵⁰ işitdi. Kaqıdı ḥışm itdi⁵³⁵¹ [136^b KV] eyitdi ey Yehūd⁵³⁵² şimdi⁵³⁵³ ben seni öldürürdüm ammā

⁵³¹⁸ +eyitdi KV.

⁵³¹⁹ Muḥammed MA: Muḥammed’ūñ KV.

⁵³²⁰ –‘a[leyhi’s-selā]m KV.

⁵³²¹ –ve KV.

⁵³²² +Muḥammed KV.

⁵³²³ +girü KV.

⁵³²⁴ –la‘net KV.

⁵³²⁵ –şimdi KV.

⁵³²⁶ Yedāver MA: Dāvus ‘aleyhi’s-selām KV.

⁵³²⁷ zamānunda iken MA: zamānundan bu deme degin KV.

⁵³²⁸ atadur MA: ataya ermişimkine KV.

⁵³²⁹ Bu Yehūdiler ol kadar ḥürmet iderler ki ben anlardan ḥoşnūdam. Benüm ayağum şuyunu içeler elim

öperler MA: Yehūdī ṭāifes, baña ol kadar ḥürmet iderler kim ناسی اyağımuñ kırı şuyun içerler KV.

⁵³³⁰ Seksan iki atadur ve bu ‘izzet bir dürlü daḥı olmamışdur MA: Nesli Dāvud dem deyü seksan iki atadan berü bu ḥürmet bu ‘izzet tağyīr olmadı ben anlardan ḥoşnūdem KV.

⁵³³¹ +Muştafa şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

⁵³³² –ḥod KV.

⁵³³³ –dün KV.

⁵³³⁴ +size KV.

⁵³³⁵ –tiz KV.

⁵³³⁶ bitmiş MA: bitirdiñüz KV.

⁵³³⁷ oğlu MA: oğlını KV.

⁵³³⁸ +ḥile ile KV.

⁵³³⁹ öldüresüz MA: öldürdünüz KV.

⁵³⁴⁰ +ol KV.

⁵³⁴¹ baqasın MA: baqarsın KV.

⁵³⁴² didi MA: ya KV.

⁵³⁴³ +Tebārek ve KV.

⁵³⁴⁴ zulum MA: zulmi KV.

⁵³⁴⁵ ebter MA: ulu KV.

⁵³⁴⁶ +Celle Zekera saña KV.

⁵³⁴⁷ görürler MA: görelüm ki sen kılduñ KV.

⁵³⁴⁸ –La‘net KV.

⁵³⁴⁹ Yehūdī’nūñ MA: Yehūd’un KV.

⁵³⁵⁰ sözini MA: cevābları KV.

⁵³⁵¹ itdi MA: eyledi KV.

⁵³⁵² Yehūd MA: Yehūdī KV.

Ḥazret-i Resül şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem⁵³⁵⁴ buyurmuşdur ki her⁵³⁵⁵ Yehūdī ḥarāc virse anı öldürmek yokdur dimişdür⁵³⁵⁶ [105^a MA] didi. Allāh Te'ālā bu zulm[ü] senden şormaya mı ey Cehūd'den kötü Naşrānī'den beter. Raḥmet itmeyeserdür la'net senüñ cānuña gelsün. Bu işi kaṅı dīn içünde revā görürler didi. La'net Yezīd-i mel'ün çünki Yehūdī'nün ol sözini işitdi. Kaḳıdı hışm itdi. Ey Yehūd şimdi seni öldürürdüm ammā Ḥazret-i Resül şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki her Yehūdī ḥarāc virse anı öldürmek yokdur dimişdir didi.⁵³⁵⁷ Ḥāce anı işitdi⁵³⁵⁸ eyitdi ya la'ın bu ḥadīs⁵³⁵⁹ ne hoş tutduñ ya kalanuñ neyledüñ. Anuñ kavmüni oḡlancıklarını niçün kırduñ.⁵³⁶⁰ Sencileyin bir daḡı iblīs⁵³⁶¹ görmedüm didi.⁵³⁶² Yeründen tırı geldi. İlerü yürüdi. İmām Ḥüseyn'ün⁵³⁶³ başını eline aldı. Yüzün yüzine urdı. Zār zāri ağladı ve⁵³⁶⁴ eyitdi ya İmām⁵³⁶⁵ nām-dārsın tanıḳ ol. Allāh⁵³⁶⁶ birdür Muḥammed⁵³⁶⁷ Muştafa⁵³⁶⁸ anuñ resūlidür didi. [105^b MA] Ol dem la'net Yezīd'e⁵³⁶⁹ karşı imān getürdi. Ehl-i İslām⁵³⁷⁰ oldu ve⁵³⁷¹ eyitdi ya mel'ün⁵³⁷² işde [137^a KV] müslümān oldum. Cānum başum mālum⁵³⁷³ ḥānumānum Resül'e ve anuñ evlādına ḳurbān olsun. Bugün anlaruñ 'aşḳına ölürsem yarın ḳıyāmet gününde Allāh Te'ālā⁵³⁷⁴ İmām Ḥüseyn'ün yüzi şuyuna beni cennet[e] ḳoya seni ṭamuya ḳoya.⁵³⁷⁵ Zift ḳatrān içünde ḳalasun⁵³⁷⁶ didi.⁵³⁷⁷ Ol it⁵³⁷⁸ anı işitdi

⁵³⁵³ –şimdi KV.

⁵³⁵⁴ Ḥazret-i Resül şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem MA: Resül ḥazret KV.

⁵³⁵⁵ her MA: bir KV.

⁵³⁵⁶ virse anı öldürmek yokdur dimişdür MA: güzār ola öldürmeyeler KV.

⁵³⁵⁷ –Allāh Te'ālā bu zulm[ü] senden şormaya mı ey Cehūd'den kötü Naşrānī'den beter. Raḥmet itmeyeserdür la'net senüñ cānuña gelsün. Bu işi kaṅı dīn içünde revā görürler didi. La'net Yezīd-i mel'ün çünki Yehūdī'nün ol sözünü işitdi. Kaḳıdı hışm itdi. Ey Yehūd şimdi seni öldürürdüm ammā Ḥazret-i Resül şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem buyurmuşdur ki her Yehūdī ḥarāc virse anı öldürmek yokdur dimişdir didi KV.

⁵³⁵⁸ –anı işitdi KV.

⁵³⁵⁹ ḥadīs MA: ḥadīsi KV.

⁵³⁶⁰ +ey la'ın ben KV.

⁵³⁶¹ +iş KV.

⁵³⁶² +daḡı KV.

⁵³⁶³ +mübārek KV.

⁵³⁶⁴ –ve KV.

⁵³⁶⁵ İmām MA: Ḥüseyn KV.

⁵³⁶⁶ +Celle Zekera KV.

⁵³⁶⁷ +şalla'llāhu 'aleyhi ve sellem KV.

⁵³⁶⁸ –Muştafa KV.

⁵³⁶⁹ la'net Yezīd'e MA: Yezīd-i la'net KV.

⁵³⁷⁰ İslām MA: İslām'dan KV.

⁵³⁷¹ –ve KV.

⁵³⁷² mel'ün MA: la'ın KV.

⁵³⁷³ –mālum KV.

⁵³⁷⁴ Te'ālā MA: Celle Zekera KV.

⁵³⁷⁵ ḳoya MA: ḳoyalar KV.

⁵³⁷⁶ içünde ḳalasun MA: içine ḳoya KV.

⁵³⁷⁷ +çün KV.

⁵³⁷⁸ it MA: itden kötü Yezīd-i mel'ün KV.

didi.⁵³⁷⁹ Hāriciler⁵³⁸⁰ ol ‘azīzi tıtdılar pāre pāre eylediler.⁵³⁸¹ İmām’uñ⁵³⁸² kavmi cemā‘ati anı gördiler. Feryād⁵³⁸³ eylediler eyitdiler ey kavim buncalayın zılmı cihānda kim ider.⁵³⁸⁴ Ol mazlūm⁵³⁸⁵ niçün öldürdiñüz bizüm ‘arımız⁵³⁸⁶ nāmusumuz⁵³⁸⁷ yere dökdiñüz.⁵³⁸⁸ Zārluḡ⁵³⁸⁹ kıldılar.⁵³⁹⁰ Ümmü Gülşüm⁵³⁹¹ la‘net Yezīd’e⁵³⁹² söyledi [137^b KV] eyitdi ey la‘in⁵³⁹³ kandan biz⁵³⁹⁴ bunuñ gibi iş itmek. Kandan senüñ anañ⁵³⁹⁵ Hind pāzār ‘avratıdır. Sen zinādan tığduñ.⁵³⁹⁶ Ey nā-be-kār revā mıdır⁵³⁹⁷ Resūl’uñ⁵³⁹⁸ kıızı oḡlunu öldüresin. [106^a MA] Anuñ cemā‘atüni ehlüni böyle ḡor⁵³⁹⁹ ḡaḡir idersin.⁵⁴⁰⁰ Müslümānuz deyü da‘vā idersin.⁵⁴⁰¹ Senden⁵⁴⁰² dīn imān yoḡdur ey densiz⁵⁴⁰³ bu zılmı⁵⁴⁰⁴ itdüñ. Tañrı⁵⁴⁰⁵ bizüm dādımızu saña ḡomaya didi. Zārluḡ kıılurlardı.⁵⁴⁰⁶ İlerü geldi şundi taş içünde⁵⁴⁰⁷ İmām’uñ⁵⁴⁰⁸ başunu aldı. Yüzün⁵⁴⁰⁹ yüzine urdı. Āh⁵⁴¹⁰ fiḡān eyledi. Ol saray içündekiler⁵⁴¹¹ anı gördiler. Her biri nālān [u] giryān oldılar. Yezīd⁵⁴¹² anı gördi eyitdi bu söyleyen ‘avrat kimdür ne kişidür didi. Eyitdiler bu ḡātūn [138^a KV] İmām’uñ⁵⁴¹³ kıız ḡarındaşıdır ‘Alī’nüñ kıızıdır. Adı⁵⁴¹⁴ Ümmü Gülşüm dirler. Anuñ-çün

⁵³⁷⁹ didi MA: buyurdu KV.

⁵³⁸⁰ –Hāriciler KV.

⁵³⁸¹ +rahmetullāhu ‘aleym KV.

⁵³⁸² İmām’uñ MA: Hüseyñ’üñ KV.

⁵³⁸³ +u fiḡān KV.

⁵³⁸⁴ ider MA: itdüsiz KV.

⁵³⁸⁵ mazlūm MA: mazlūmı KV.

⁵³⁸⁶ ‘arımız MA: ‘arımız KV.

⁵³⁸⁷ nāmusumuz MA: nāmusumuzı KV.

⁵³⁸⁸ yere dökdiñüz MA: yerlere depsüñüz deyüp KV.

⁵³⁸⁹ Zārluḡ MA: Zārluḡlar KV.

⁵³⁹⁰ +ol dem KV.

⁵³⁹¹ +raḡıya’llāhu ‘anhümā KV.

⁵³⁹² la‘net Yezīd’e MA: Yezīd-i pelide KV.

⁵³⁹³ +sen KV.

⁵³⁹⁴ biz MA: bize KV.

⁵³⁹⁵ –anañ KV.

⁵³⁹⁶ طوغدوك MA: دوغدوك KV.

⁵³⁹⁷ revā mıdur MA: bu nice pādişāhluḡdur ki KV.

⁵³⁹⁸ +şalla’llāhu ‘aleym ve sellem KV.

⁵³⁹⁹ +ve KV.

⁵⁴⁰⁰ idersin MA: idesin KV.

⁵⁴⁰¹ –Müslümānuz deyü da‘vā idersin KV.

⁵⁴⁰² senden MA: sende KV.

⁵⁴⁰³ +çünki KV.

⁵⁴⁰⁴ +bize KV.

⁵⁴⁰⁵ +Te‘ālā KV.

⁵⁴⁰⁶ zārluḡ kıılurlardı MA: zārluḡlar eyledi KV.

⁵⁴⁰⁷ içünde MA: içünden KV.

⁵⁴⁰⁸ İmām’uñ MA: İmām Hüseyñ’üñ KV.

⁵⁴⁰⁹ Yüzün MA: Yüzi KV.

⁵⁴¹⁰ +u KV.

⁵⁴¹¹ içündekiler MA: içünde olanlar KV.

⁵⁴¹² +j pelid KV.

⁵⁴¹³ İmām’uñ MA: Hüseyñ’üñ KV.

⁵⁴¹⁴ adı MA: aduna KV.

katı sözlüdür. Bu dağı sözini atası gibi söyler hiç kimseden korkmaz didiler. La'net Yezîd⁵⁴¹⁵ anı⁵⁴¹⁶ işitdi Ümmü Gülşüm'e söyledi eyitdi ya 'avrat gördün mi sizi Tañrı⁵⁴¹⁷ neyledi. Siz dilerdiñüz ki hilâfet taht⁵⁴¹⁸ dutasuz pâdişahluk idesüz dilediñüz.⁵⁴¹⁹ Kabûl olmadı. Hilâfet taht eliñüzden gelmedi.⁵⁴²⁰ Atañ⁵⁴²¹ Emîrû'l-Mü'minîn olmadı didi. Ümmü Gülşüm eyitdi⁵⁴²² ey [106^b MA] yigit⁵⁴²³ 'âlem halkı bilür ki sen tohm-ı⁵⁴²⁴ harâmsuñ. Zinâdan toğduñ.⁵⁴²⁵ Anañ Hindî⁵⁴²⁶ pāzārı 'avratdur. Hāzret-i Resûl⁵⁴²⁷ saña ehl-i nārdur⁵⁴²⁸ dimişdür. Her kim saña tâbi' olursa yarın kıyāmet gününde yeri cehennemdür. Ya zālīm sen nice pâdişāh⁵⁴²⁹ didi. La'net Yezîd⁵⁴³⁰ anı işitdi dimedi.⁵⁴³¹ Döndi [138^b KV] 'Alî Aşğar'dan yaña nazar eyledi.⁵⁴³² Zeyne'l'ābidîn⁵⁴³³ Hüseyn'üñdür didiler. La'net Yezîd⁵⁴³⁴ eyitdi ya oğlan gördün mi⁵⁴³⁵ Tañrı sizi neyledi. Dürüstüñ⁵⁴³⁶ atañ⁵⁴³⁷ dilerdi ki⁵⁴³⁸ minber üzre kendü adına Emîrû'l-Mü'minîn diyelerdi.⁵⁴³⁹ Ol iş aña rûzî olmadı. Devlet bizüm oldu miñnet siz[e] degdi didi.⁵⁴⁴⁰ Bu resme çok⁵⁴⁴¹ herzeler söyledi. Hāzret-i 'Alîy-yi sāmîye⁵⁴⁴² nā-söz eyledi. Zeyne'l'ābidîn anı işitdi.⁵⁴⁴³ Ey bed-güher iş bu mescidler ki⁵⁴⁴⁴ yapılmışdur minberler ki⁵⁴⁴⁵ 'ayān olmışdur. İslām dîni⁵⁴⁴⁶

⁵⁴¹⁵ La'net Yezîd MA: Yezîd-i pelîd KV.

⁵⁴¹⁶ –anı KV.

⁵⁴¹⁷ sizi Tañrı MA: Tañrı sizi KV.

⁵⁴¹⁸ –taht KV.

⁵⁴¹⁹ dilediñüz MA: diledigünüz KV.

⁵⁴²⁰ –Kabûl olmadı. Hilâfet taht eliñüzden gelmedi KV.

⁵⁴²¹ Atañ MA: Emiriñüz KV.

⁵⁴²² eyitdi MA: eydür KV.

⁵⁴²³ yigit MA: pelîd-i bî-dîn KV.

⁵⁴²⁴ sen tohm-ı MA: senüñ tohumuñ KV.

⁵⁴²⁵ طوغدوك MA: دوغدوك KV.

⁵⁴²⁶ Hindî MA: Hindü KV.

⁵⁴²⁷ Hāzret-i Resûl MA: Resûl hāzret KV.

⁵⁴²⁸ nārdur MA: nār KV.

⁵⁴²⁹ +olursın KV.

⁵⁴³⁰ La'net Yezîd MA: Yezîd-i la'în KV.

⁵⁴³¹ dimedi MA: dinmedi KV.

⁵⁴³² 'Alî Aşğar'dan yaña nazar eyledi MA: hātūnlardan yaña bağıdı Zeyne'l'ābidîn gördi. Bu oğlan kimiñdür didi. Didiler ya hāķir KV.

⁵⁴³³ Zeyne'l'ābidîn MA: bu oğlan KV.

⁵⁴³⁴ La'net Yezîd MA: Yezîd-i pelîd KV.

⁵⁴³⁵ gördün mi MA: gör ki KV.

⁵⁴³⁶ Dürüstüñ MA: Senüñ KV.

⁵⁴³⁷ atañ MA: atanuñ KV.

⁵⁴³⁸ –dilerdi ki KV.

⁵⁴³⁹ diyelerdi MA: dirlerdi KV.

⁵⁴⁴⁰ –didi KV.

⁵⁴⁴¹ –çok KV.

⁵⁴⁴² –Hāzret-i 'Alîy-yi sāmîye KV.

⁵⁴⁴³ +eyitdi KV.

⁵⁴⁴⁴ mescidler ki MA: mescidleri kim KV.

⁵⁴⁴⁵ –ki KV.

⁵⁴⁴⁶ İslām dîni MA: dîn-i İslām KV.

zuhûra gelmişdür. Anuñ⁵⁴⁴⁷ senüñ deden mi itdi ya⁵⁴⁴⁸ benüm dedem mi itdi. Benüm dedem iki cihân güneşi⁵⁴⁴⁹ Muhammed Muştafâ şalla'llâhu 'a[leyhi ve selle]mdür. Cemi' -i ' âlem anuñ dostluğuna [139^a KV] yaradıldı. ' Alıyyü'l-Murtażâ [107^a MA] anuñ ' ammisi oğludur. Hâk Te' âlâ⁵⁴⁵⁰ aña arslanum didi. Şânunda *hel etâ* buyurdi. Hâzret-i Resûl⁵⁴⁵¹ aña *lahmike lahm cismike cism* didi. Her ki ' Alı'yı⁵⁴⁵² sever beni sever⁵⁴⁵³ her kim⁵⁴⁵⁴ ki ' Alı'yı sevmez dünyâda ve âhiretde benüm andan büyük düşmânüm olmaya dimişdür. Sen anuñ oğlanlaruñ cevrlle öldürdüñ. ⁵⁴⁵⁵ Ey şakî Resûlu'llâh['a]⁵⁴⁵⁶ ne cevâb virirsün. Yarın kıyâmet gününde saña rahmet olmaya. Biz⁵⁴⁵⁷ Allâh Te' âlâ fazlı ile⁵⁴⁵⁸ uçmağa ileteler seni⁵⁴⁵⁹ tamu⁵⁴⁶⁰ içinde mu'bed⁵⁴⁶¹ kalasun. Sen⁵⁴⁶² bizümle nice bir⁵⁴⁶³ olursun. Ben Resûl' uñ kıızı oğluyam⁵⁴⁶⁴ ya la' in sen kimsin. Eger bu cemâ' atde⁵⁴⁶⁵ dîn⁵⁴⁶⁶ gayreti var ise ' aceb şimdi tahta⁵⁴⁶⁷ sen mi oturduñ⁵⁴⁶⁸ ya ben mi oturaydum.⁵⁴⁶⁹ Yarın kıyâmet [139^b KV] de⁵⁴⁷⁰ göreler⁵⁴⁷¹ devlet sa' âdet kimiñdür⁵⁴⁷² bileler didi. Çünkü Zeyne'l' âbidîn bu sözleri didi la' net Yezîd' üñ⁵⁴⁷³ nuṭkı tutuldi.⁵⁴⁷⁴ Söylemege mecâl kalmadı. Endâmunu ditremek tutdi.⁵⁴⁷⁵ Kâtı korkdı. Ol vakîit Zeyne'l' âbidîn yedi yaşında idi. Didigi la' net Yezîd' le baḥs eyledi.⁵⁴⁷⁶ Ol zamânda⁵⁴⁷⁷ la' net Yezîd⁵⁴⁷⁸ ḥışm eyledi.

⁵⁴⁴⁷ Anuñ MA: Anı KV.

⁵⁴⁴⁸ ya MA: yoḥsa KV.

⁵⁴⁴⁹ +nür-ı KV.

⁵⁴⁵⁰ +ve Tebârek KV.

⁵⁴⁵¹ Hâzret-i Resûl MA: Resûl hâzret KV.

⁵⁴⁵² +sözini KV.

⁵⁴⁵³ –beni sever KV.

⁵⁴⁵⁴ –kim KV.

⁵⁴⁵⁵ öldürdüñ MA: öldü varasın KV.

⁵⁴⁵⁶ Resûlu'llâh['a] MA: Resûl hâzretüne KV.

⁵⁴⁵⁷ Biz MA: Bizi KV.

⁵⁴⁵⁸ –Allâh Te' âlâ fazlı ile KV.

⁵⁴⁵⁹ seni MA: sen KV.

⁵⁴⁶⁰ tamu MA: tamuda KV.

⁵⁴⁶¹ –mu'bed KV.

⁵⁴⁶² –Sen KV.

⁵⁴⁶³ bir MA: berâber KV.

⁵⁴⁶⁴ oğluyam MA: oğlı olam KV.

⁵⁴⁶⁵ cemâ' atde MA: cemâ' atüñ KV.

⁵⁴⁶⁶ +ü KV.

⁵⁴⁶⁷ tahta MA: taḥtda KV.

⁵⁴⁶⁸ oturduñ MA: otura idüñ KV.

⁵⁴⁶⁹ oturaydum MA: otura idüm KV.

⁵⁴⁷⁰ kıyâmetde MA: kıyâmet gününde KV.

⁵⁴⁷¹ +ki KV.

⁵⁴⁷² +egri kimdür ṭoğrı kimdür KV.

⁵⁴⁷³ la' net Yezîd' üñ MA: Yezîd-i pelidüñ KV.

⁵⁴⁷⁴ طوتدی MA: دوتدی KV.

⁵⁴⁷⁵ طوتدی MA: دوتدی KV.

⁵⁴⁷⁶ Didigi la' net Yezîd' le baḥs eyledi MA: ki Yezîd-i pelid ile mübâḥase eyledi KV.

⁵⁴⁷⁷ Ol zamânda MA: Bir zamândan şoñra KV.

⁵⁴⁷⁸ la' net Yezîd MA: Yezîd-i pelid KV.

Eyitdi⁵⁴⁷⁹ [107^b MA] gözüm karşusundan bunları aluñ giduñ didi. Vardılar ol hātūnları aldılar mescide getürdiler. İmām'uñ⁵⁴⁸⁰ başunu mescid kapusunda aşı kodılar. İmām⁵⁴⁸¹ Hüseyin'üñ hātūn⁵⁴⁸² Şehribānū kız karındaşları Ümmü Gülşüm Ruḳayye⁵⁴⁸³ 'Ā'īşe Şiddīka mescid içünde zāri⁵⁴⁸⁴ kılurlardı.⁵⁴⁸⁵ Dımaşķi⁵⁴⁸⁶ kavmi ol zulmi⁵⁴⁸⁷ gördiler. [140^a KV] La'net Yezīd'e⁵⁴⁸⁸ mesāvi itmege başladılar. Mervān⁵⁴⁸⁹ ol⁵⁴⁹⁰ hāli gördi. La'net⁵⁴⁹¹ Yezīd'üñ katuna geldi eyitdi. Şehā geluñ bu 'avratları⁵⁴⁹² gönüni düzelüm. Bunları beter hākāret oldı. Bunları hoş tutalum. Yoḥsa cemī'-i halk bize düşmān⁵⁴⁹³ oldılar. Bed-nām ölüruz didi. La'net Yezīd⁵⁴⁹⁴ anı işitdi qorqusundan anlara yüz biñ altun virdi. Nüzül⁵⁴⁹⁵ ni'et gönderdi. Çün 'Ā'īşe hātūn anı gördi eyitdi ya'ni ol la'ın kan pahāsını⁵⁴⁹⁶ bize⁵⁴⁹⁷ virmek diler. Biz altun almazuz.⁵⁴⁹⁸ Yarın kıyāmet gününde hākķımuızı andan alavuz. Eger dilerseñ⁵⁴⁹⁹ kim aña⁵⁵⁰⁰ nesne dimeyem.⁵⁵⁰¹ Andan iki hācetüm vardır⁵⁵⁰² qabul kılsun didi.⁵⁵⁰³ Evvel hācetüm budur ki [108^a KV] bu oḡlancıklar⁵⁵⁰⁴ öldürmeyeler ve bir hācetüm daḡı budur⁵⁵⁰⁵ ki [140^b KV] yarın Cum'a günü ḡıtbeyi Zeyne'l'ābidin oḡuya.⁵⁵⁰⁶ Bu sözleri varuñ⁵⁵⁰⁷ la'net⁵⁵⁰⁸ Yezīd'e deyin⁵⁵⁰⁹ qabul eylesün didi. Geldiler ol ḡaberi la'net⁵⁵¹⁰ Yezīd'e didiler. Anı⁵⁵¹¹ qabul eyledi.⁵⁵¹²

5479 Eyitdi MA: Eydür KV.

5480 İmām'üñ MA: İmām Hüseyin'üñ mübārek KV.

5481 –İmām KV.

5482 hātūn MA: hātūnı KV.

5483 +ve kızları KV.

5484 zāri MA: zārluḡ KV.

5485 kılurlardı MA: kılurdu KV.

5486 Dımaşķi MA: Dımaşķ KV.

5487 zulmi MA: zālumi KV.

5488 La'net Yezīd'e MA: Yezīd-i la'ine KV.

5489 +ḡar KV.

5490 ol MA: oḡlu KV.

5491 –La'net KV.

5492 'avratları MA: 'avratlarıñ KV.

5493 düşmān MA: 'āṣi KV.

5494 La'net Yezīd MA: Yezīd-i pelid KV.

5495 –Nüzül KV.

5496 pahāsını MA: pahā KV.

5497 –bize KV.

5498 almazuz MA: qabul kılmazuz KV.

5499 dilerseñ MA: dilerse KV.

5500 –kim aña KV.

5501 dimeyem MA: dimeyevüz KV.

5502 iki hācetüm vardır MA: üç hācet dilerüz KV.

5503 –didi KV.

5504 oḡlancıklar MA: oḡlum KV.

5505 budur MA: oldur KV.

5506 +ve biri daḡı oldur ki bizi koyuvire Medīne'ye gidevüz KV.

5507 bu sözleri varuñ MA: varuñ bu sözleri diyüñ KV.

5508 –la'net KV.

5509 –deyin KV.

5510 –ol ḡaberi la'net KV.

Ol gün⁵⁵¹³ Pençsembe günü⁵⁵¹⁴ idi. Va^c de eyledi ki yarın destür virün Zeyne'l^c âbidin çıka hıtbeyi okuya. Çün gice oldu. Her gice⁵⁵¹⁵ Sünniler⁵⁵¹⁶ akçe altun nihân⁵⁵¹⁷ çok getürürlerdi. Bunlar kabûl itmezlerdi.

Hikâyet⁵⁵¹⁸ Râviler şöyle rivâyet⁵⁵¹⁹ iderler⁵⁵²⁰ ki çünkü la^c net Yezîd⁵⁵²¹ bunlarınla kavlı itdi erte hıtbeyi Zeyne'l^c âbidin okuya deyü.⁵⁵²² Ol gice geçdi. Çünkü⁵⁵²³ şabâh oldu. Dimaşk şehrinün⁵⁵²⁴ içinde [141^a KV] münâdî nîdâ⁵⁵²⁵ kıldılar. Eyitdiler ya ümmet-i Muhammed bugün Câmî^c -i Ümeyye'ye gelün Zeyne'l^c âbidin hıtbeyi okuya⁵⁵²⁶ didiler. Çün şalâ vaqt[i] irişdi⁵⁵²⁷ [108^b MA] şalâ virdiler. Dimaşk şehri cûşa geldi. Mâ hılağ Allâh cemî^c ⁵⁵²⁸ Cum^c a mescidine⁵⁵²⁹ geldiler. La^c net Yezîd'le la^c net Mervân⁵⁵³⁰ dağı⁵⁵³¹ kendü gitti mel^c ünlarla geldiler.⁵⁵³² Hâfızlar Kur'an okudılar.⁵⁵³³ Halk ol gün ol⁵⁵³⁴ mescide ol kadar geldi⁵⁵³⁵ ki mescide yer bulamadılar.⁵⁵³⁶ Şoşaklarda adamlar⁵⁵³⁷ deryâ gibi çalkanırdı. Çün namâz vaqtı irişdi. Sünnet⁵⁵³⁸ kıldılar. La^c net Yezîd⁵⁵³⁹ ol halkun çokluğu⁵⁵⁴⁰ gördi korkdı. Düñki sözine pişmân oldu eyitdi bu oğlan minbere⁵⁵⁴¹

⁵⁵¹¹ Anı MA: Yezîd KV.

⁵⁵¹² eyledi MA: itdi KV.

⁵⁵¹³ +rüz KV.

⁵⁵¹⁴ –günü KV.

⁵⁵¹⁵ –Her gice KV.

⁵⁵¹⁶ +gelürlerdi dürlü tınlar getürürlerdi. Bunlar anı giymezi. Cemî^c si kırarlar KV.

⁵⁵¹⁷ nihân MA: nihâyetsüz KV.

⁵⁵¹⁸ –Hikâyet KV.

⁵⁵¹⁹ –rivâyet KV.

⁵⁵²⁰ iderler MA: iderlerdi KV.

⁵⁵²¹ la^c net Yezîd MA: Yezîd-i la^c in KV.

⁵⁵²² –deyü KV.

⁵⁵²³ –Çünkü KV.

⁵⁵²⁴ Dimaşk şehrinün MA: şehrin KV.

⁵⁵²⁵ –nîdâ KV.

⁵⁵²⁶ hıtbeyi okuya MA: hıtbeyi okur KV.

⁵⁵²⁷ –şalâ vaqt[i] irişdi KV.

⁵⁵²⁸ cemî^c MA: cemî^c si KV.

⁵⁵²⁹ mescidine MA: mescide KV.

⁵⁵³⁰ la^c net Yezîd'le la^c net Mervân MA: Yezîd-i pelîd Mervân-ı himâr KV.

⁵⁵³¹ –dağı KV.

⁵⁵³² gitti mel^c ünlarla geldiler MA: kıranı la^c inler bi-densizlerle geçüp oturdılar KV.

⁵⁵³³ okudılar MA: okurlardı KV.

⁵⁵³⁴ –ol KV.

⁵⁵³⁵ geldi MA: gelmişler idi KV.

⁵⁵³⁶ bulamadılar MA: bulunmayup KV.

⁵⁵³⁷ şoşaklarda adamlar MA: adam şoşaklarda KV.

⁵⁵³⁸ Sünnet MA: Sünnete KV.

⁵⁵³⁹ La^c net Yezîd MA: Yezîd-i la^c in KV.

⁵⁵⁴⁰ çokluğu MA: çokluğun KV.

⁵⁵⁴¹ çıkmasun MA: çıkup kim ne diye didi. Zeyne'lâbidin KV.

çıkmasun [141^b KV] didi. Halk anı işitdi Zeyne'l'ābidīn çıkşun didiler.⁵⁵⁴² Bir yerden⁵⁵⁴³ söylediler gavğa kıldılar.⁵⁵⁴⁴ La' net Yezīd⁵⁵⁴⁵ nā-çār oldı.⁵⁵⁴⁶ Destūr virdi. Zeyne'l'ābidīn yedi yaşında idi. Boy⁵⁵⁴⁷ serviye⁵⁵⁴⁸ beñzerdi. Karalar giymiş kara 'imāme şarınmışdı.⁵⁵⁴⁹ Hāricīler elinde hāzīn olmuşdı.⁵⁵⁵⁰ Ol dem yürüdi⁵⁵⁵¹ minbere qadem [109^a KV] başdı. Yuqaru çıkdı yönünü⁵⁵⁵² halkdan yaña döndi. Bunlara selām virdi. Cemī'c⁵⁵⁵³ selām⁵⁵⁵⁴ aldılar. Zeyne'l'ābidīn⁵⁵⁵⁵ mübārek gözleri yāş-ile tıldı.⁵⁵⁵⁶ Başladı hūb āvāz-ile⁵⁵⁵⁷ tevḥīd okudı. Anda⁵⁵⁵⁸ Resūl'e⁵⁵⁵⁹ na't okudı⁵⁵⁶⁰ eyitdi. Çehār yār⁵⁵⁶¹ dürüst okudı.⁵⁵⁶² Kaçan ki⁵⁵⁶³ 'Alīyye'l-Murtaẓā⁵⁵⁶⁴ adına [142^a KV] geldi Zeyne'l'ābidīn⁵⁵⁶⁵ qatı derd-ile⁵⁵⁶⁶ āh eyledi. Ol dem mescidūñ⁵⁵⁶⁷ kūşesünden biñ āh belürdi. Cūş [u] hūrūş⁵⁵⁶⁸ koptı. Zārluq üni 'ayyūka irişdi. İmām Hüseyn oğlu⁵⁵⁶⁹ Zeyne'l'ābidīn başladı kendünūñ aşlunu beyān eyledi.⁵⁵⁷⁰ Şi'ri okudı.⁵⁵⁷¹

Bellū bilūñ ey cemā'at bī-riyā
Dedem olur ol resūl ki resūl Kird-gār

Benüm ol ibn Hüseyn ber güzīn
Ya benüm olmuşdur şehīd-i Kerbelā

KV.

⁵⁵⁴² Zeyne'l'ābidīn çıkşun didiler MA: bu nice işdür dün qabūl eyleyüp bugün girür dur didiler

⁵⁵⁴³ yerden MA: yerin KV.

⁵⁵⁴⁴ kıldılar MA: eylediler KV.

⁵⁵⁴⁵ –La' net Yezīd KV.

⁵⁵⁴⁶ oldı MA: olup KV.

⁵⁵⁴⁷ Boy MA: Boyı KV.

⁵⁵⁴⁸ serviye MA: .selviye KV.

⁵⁵⁴⁹ şarınmışdı MA: şarınmış KV.

⁵⁵⁵⁰ olmuşdı MA: olmuş KV.

⁵⁵⁵¹ yürüdi MA: duruvirdi KV.

⁵⁵⁵² yönünü MA: yüzün KV.

⁵⁵⁵³ +halk çağruşup KV.

⁵⁵⁵⁴ selām MA: selāmuñ KV.

⁵⁵⁵⁵ Zeyne'l'ābidīn MA: Zeyne'l'ābidīn'ūñ KV.

⁵⁵⁵⁶ طولى MA: دولدى KV.

⁵⁵⁵⁷ āvāz-ile MA: āvāzla KV.

⁵⁵⁵⁸ Anda MA: Andan şoñra KV.

⁵⁵⁵⁹ Resūl'e MA: Resūl ḥazretinūñ KV.

⁵⁵⁶⁰ na't okudı MA: ... KV.

⁵⁵⁶¹ yār MA: yarı KV.

⁵⁵⁶² okudı MA: ögdi KV.

⁵⁵⁶³ ki MA: kim KV.

⁵⁵⁶⁴ 'Alīyye'l-Murtaẓā MA: 'Alī KV.

⁵⁵⁶⁵ +ḥazretleri bu KV.

⁵⁵⁶⁶ derd-ile MA: derdle KV.

⁵⁵⁶⁷ +her bir KV.

⁵⁵⁶⁸ –hūrūş KV.

⁵⁵⁶⁹ –İmām Hüseyn oğlu KV.

⁵⁵⁷⁰ başladı kendünūñ aşlunu beyān eyledi MA: kendünūñ aşlunu ağāz eyledi KV.

⁵⁵⁷¹ Şi'ri okudı MA: didi medḥ-i İmām Zeyne'l-ābidīn KV.

Fâtımâ'dur atam anası bilün
Atam atası 'Alīyye'l-Murtaẓā

Ol 'Alī kim Muştafā [109^b MA] eydür aña
Ben Medīne 'ilmim 'Alī'dir

Ya eyyühā babam ẓarındaşı degül midür Ḥasen
Ol ḥalīlu'llāh pīr-i enbiyā

Çün benüm aşlum oldur bī-gümān
Bize niçün kıldılar bunlar cefā

Dedemi öldürdi bunlar megerle
Ağu virdiler 'ammuma nā-sezā

Görmediñüz [142^b KV] Kerbelā'da nitdiler
Bize cevrlē cefā ve çok belā

Ẓanı ẓarındaşlarımız oldı hebā
Babamı 'ammularımı kırdılar

Baş açık yalın ayak getürdiler
Fāşi rüsvā bindirüp develere

Deve yarıldı ve bize şakladı
Şaklayamadı bu ẓavm-i bī-ḥayā

Senün anañ Hind pāzār 'avreti
Benüm atam anası Fâtıma'dur Fâtıma

Dedem eydür aşl velā yuḥṭī
Ḥāş aşl gelmeye her giz ḥaṭā

Bunlaruñ aşlunı bilürüz yaḳīn
Dedeleri ibn Süfyān [110^a MA] Mu'āviye⁵⁵⁷²

⁵⁵⁷² Bellü bilün ey cemā'at bī-riyā
Dedem olur ol resül ki resül Kird-gār

Benüm ol ibn Ḥüseyn ber güzīn
Ya benüm olmışdur şehīd-i Kerbelā

Fâtımâ'dur atam anası bilün
Atam atası 'Alīyye'l-Murtaẓā

Ol 'Alī kim Muştafā eydür aña
Ben Medīne 'ilmim 'Alī'dir

Ya eyyühā babam ẓarındaşı degül midür Ḥasen
Ol ḥalīlu'llāh pīr-i enbiyā

Çün benüm ašlum oldur bî-gümân
Bize niçün kıldılar bunlar cefâ

Dedemi öldürdi bunlar megerle
Ağu virdiler ‘ammuma nâ-sezâ

Görmediñüz Kerbelâ’da nitdiler
Bize cevrlle cefâ ve çok belâ

Çanı ırındaşlarımız oldu hebâ
Babamı ‘ammularımı kırdılar

Baş açık yalın ayak getürdiler
Fâşî rüsvâ bindirüp develere

Deve yarıldı ve bize şakladı
Şaklayamadı bu kavm-i bî-hayâ

Senüñ anañ Hind pâzâr ‘avreti
Benüm atam anası Fâtıma’dur Fâtıma

Dedem eydür aşl velâ yuhtı
Hâş aşl gelmeye her giz haşa

Bunlaruñ aşlunı bilürüz yaşın
Dedeleri ibn Süfyân Mu‘âviye MA:

Bellü bilün ey cemâ‘at bî-riyâ
Dedem olur ol resül-i Kird-i gâr

Benüm ol ibn Hüseyñi ber güzün
Babam olmışdur Kerbelâ’da

Fâtımâ’dur atam anası bilün
Atam atası ‘Alıyye’l-Murtażâ

Ol kim Muştafâ eydür aña
Medine ümm-i ‘Alî’dür

Ya eyyühâ babama ırdaş degül midür Hâsen
Ol hâlılu’llâh enbiyâ

Çün benüm ašlum oldur bî-gümân
Bize niçün kıldılar bunlar cefâ

Dedemi öldürdi bunlar megerle
Ağu virdiler ‘ammuma nâ-sezâ

Görmediñüz mi Kerbelâ’da nitdiler
Bize cevrlle cefâ çok belâ

Babamı ‘ammularımı kırdılar
Çanı ırındaşlarum oldu nihâyeti kıldılar

Esîr ü hor zâr anamı ‘ammularımı ya belâ

Baş açık yalın ayak getürdiler
Fâşî rüsvâ bindirüp develere

Yarıldı ve bize şakladı
Şaklayamadı bu kavm-i bî-hayâ

Meclis⁵⁵⁷³ Çünkü⁵⁵⁷⁴ Zeyne'l'ābidīn bu sözleri⁵⁵⁷⁵ didi halk giriv kıopardılar. Ağlaşdılar zār lūḡ üni 'ayyūḡa çıḡdı. Ol gün şanki kıyāmet kıopmıḡdı. La'net⁵⁵⁷⁶ Yezid anı gördi. Beñzi teḡayyūr oldu. Na'ra urup⁵⁵⁷⁷ müezzine [143^a KV] çağırđı eyitdi ne⁵⁵⁷⁸ oturursun tūr⁵⁵⁷⁹ ḡamet geťür didi. Müezzīn tūrı geldi. Zeyne'l'ābidīn minberde iken ḡāmet oḡumaḡa bařladı. Çünkü müezzīn *Allāhu Ekber* didi Zeyne'l'ābidīn⁵⁵⁸⁰ eydür *āmennā ve řaddaḡnā* didi⁵⁵⁸¹. Çünkü⁵⁵⁸² *eřhedü enlā ilāhe illā'llāh*⁵⁵⁸³ didi Zeyne'l'ābidīn *lā řekke ve lā řübhe* didi. Çünkü⁵⁵⁸⁴ *eřhedü enne Muḡammeden Resūlu'llāh* didikleyin⁵⁵⁸⁵ Zeyne'l'ābidīn na'ra urdı.⁵⁵⁸⁶ Mescidüñ řaḡfı yıḡıldı. řandılar Zeyne'l'ābidīn⁵⁵⁸⁷ bařundan imāmesüni⁵⁵⁸⁸ aldı maḡardan⁵⁵⁸⁹ yaña atdı.⁵⁵⁹⁰ Ya⁵⁵⁹¹ ümmet-i Muḡammed bilün ve āḡāh oluñ kim Ḥaḡ Te'ālā *eřhedü enne Muḡammeden resūlu'llāh* diyüp ańdıḡı⁵⁵⁹² benüm atam dedesi⁵⁵⁹³ dedemdür. İş bu andıḡıñuz⁵⁵⁹⁴ kıřınuñ İmām Ḥüseyn'ün⁵⁵⁹⁵ kıızı oḡludur.⁵⁵⁹⁶ Ey la'net⁵⁵⁹⁷ Yezid anı⁵⁵⁹⁸ niḡün řulümle öldürdüñ. [110^b

Senün anañ Hindu pāzār 'avreti
Benüm anam Fāḡma'dur Fāḡma

Dedem eydür el-aşl lā yuḡḡı
Bilün kim ařlıdan gelmeye herḡiz ḡaťā

Bunlaruñ aşlunu biñ yaḡīn

Dedeleri ibn Süfyān KV.

⁵⁵⁷³ –Meclis KV.

⁵⁵⁷⁴ +İmām KV.

⁵⁵⁷⁵ sözleri MA: sözi KV.

⁵⁵⁷⁶ –La'net KV.

⁵⁵⁷⁷ urup MA: urdı KV.

⁵⁵⁷⁸ –ne KV.

⁵⁵⁷⁹ +yuḡaru KV.

⁵⁵⁸⁰ –minberde iken ḡāmet oḡumaḡa başladı. Çünkü müezzīn *Allāhu Ekber* didi Zeyne'l'ābidīn KV.

⁵⁵⁸¹ –didi KV.

⁵⁵⁸² +müezzīn KV.

⁵⁵⁸³ *eşhedü enlā ilāhe illā'llāh* MA: Allāh-u ekber KV.

⁵⁵⁸⁴ Çünkü MA: Müezzīn KV.

⁵⁵⁸⁵ *eřhedü enne Muḡammeden Resūlu'llāh* didikleyin MA: *eřhedü enlā ilāhe illā'llāh* didükden řoñra

KV.

⁵⁵⁸⁶ urdı MA: urup KV.

⁵⁵⁸⁷ –Zeyne'l'ābidīn KV.

⁵⁵⁸⁸ imāmesüni MA: imāmesin KV.

⁵⁵⁸⁹ maḡardan MA: müezzīnden KV.

⁵⁵⁹⁰ +eyitdi KV.

⁵⁵⁹¹ +müezzīn Muḡammed ḡürmetiḡün dur didi. Müezzīn durdı. Zeyne'l'ābidīn eyitdi KV.

⁵⁵⁹² diyüp ańdıḡı MA: oḡuduḡı KV.

⁵⁵⁹³ dedesi MA: dedemi deyü KV.

⁵⁵⁹⁴ andıḡıñuz MA: ezān oḡuduḡıñuz KV.

⁵⁵⁹⁵ İmām Ḥüseyn'ün MA: Ḥüseyn KV.

⁵⁵⁹⁶ oḡludur MA: oḡlı deḡil midür KV.

⁵⁵⁹⁷ –la'net KV.

⁵⁵⁹⁸ anı MA: sen KV.

MA/143^b KV] Andan girü dönüp⁵⁵⁹⁹ müslümānum diyesin⁵⁶⁰⁰ Resül'e şalavāt virirsin⁵⁶⁰¹ dönüp anuñ oğlanlarını kahr-ile kırasun. Bu nice müslümānluqdur ey la' in. İt vefā eyledi sen⁵⁶⁰² itmedüñ. Vay sizüñ hālîñüze her kim saña⁵⁶⁰³ uydı şaķı⁵⁶⁰⁴ bed-baht olıserdür.⁵⁶⁰⁵ Ebedī cehennem içinde qalıserdür⁵⁶⁰⁶ didi. Zeyne'l'ābidin çün⁵⁶⁰⁷ bu sözleri didi. Halk anı işidüp gavğa kıldılar.⁵⁶⁰⁸ La'net Yezid'ün⁵⁶⁰⁹ üzere yürüdiler.⁵⁶¹⁰ La'net⁵⁶¹¹ Yezid anı gördi qorqusundan yapraq gibi ditredi. Na'ra urdı.⁵⁶¹² Müezzine çağırdı. Tur kâmet oku⁵⁶¹³ namâz vaķtı geç qaldı didi. Müezzın turı geldi kâmet eyledi. Ol dem de⁵⁶¹⁴ halk⁵⁶¹⁵ çağırışup⁵⁶¹⁶ gavğa kıılırken namâza şurü' eylediler.⁵⁶¹⁷ Zeyne'l'ābidin⁵⁶¹⁸ aşğa indi. Cum'a namâzını kıldılar. Ol dem [144^a KV] la'net⁵⁶¹⁹ Yezid turı geldi. Du'ā kılmadan⁵⁶²⁰ saraya qaçdı. Çünki halk namâzdan fārîğ oldılar. La'net⁵⁶²¹ Yezid'i görmediler. Bildiler ki saraya gitmişdür.⁵⁶²² Halk mescidden çıkup la'net Yezid'ün⁵⁶²³ [111^a MA] sarayuna⁵⁶²⁴ sekerdim⁵⁶²⁵ şaldılar. Her biri la'net⁵⁶²⁶ Yezid'e qaşd kıldılar ki⁵⁶²⁷ anuñ sarayunu yaķalar. La'net Yezid'i⁵⁶²⁸ tutup haķķunda⁵⁶²⁹ geleler. Nāgāh Tañrı'nuñ⁵⁶³⁰ emriyle havādan bir bulut geldi belürdi. Cihān qarañululıķ tutdı. Göz gözi görmez oldu. Bir katı yel çıķdı. Şandılar kim kıyāmet qopdı. Ol qadar

⁵⁵⁹⁹ Andan girü dönüp KV.

⁵⁶⁰⁰ diyesin MA: deyü KV.

⁵⁶⁰¹ virirsin MA: viresin KV.

⁵⁶⁰² +vefā KV.

⁵⁶⁰³ saña MA: size KV.

⁵⁶⁰⁴ +ve KV.

⁵⁶⁰⁵ olıserdür MA: oldu KV.

⁵⁶⁰⁶ qalıserdür MA: qalısersüz KV.

⁵⁶⁰⁷ Zeyne'l'ābidin çün MA: çün Zeyne'l'ābidin KV.

⁵⁶⁰⁸ kıldılar MA: eylediler KV.

⁵⁶⁰⁹ La'net Yezid MA: Yezid-i pelid KV.

⁵⁶¹⁰ yürüdiler MA: gūlūvv kıldılar KV.

⁵⁶¹¹ –La'net KV.

⁵⁶¹² urdı MA: urup KV.

⁵⁶¹³ oku MA: getür KV.

⁵⁶¹⁴ –dem de KV.

⁵⁶¹⁵ +aña KV.

⁵⁶¹⁶ çağırışup MA: çağırup KV.

⁵⁶¹⁷ eylediler MA: itdiler KV.

⁵⁶¹⁸ +dağı KV.

⁵⁶¹⁹ –la'net KV.

⁵⁶²⁰ kılmadan MA: kıılınmadan KV.

⁵⁶²¹ –La'net KV.

⁵⁶²² gitmişdür MA: gitdi KV.

⁵⁶²³ Halk mescidden çıkup la'net Yezid'ün MA: hemān KV.

⁵⁶²⁴ sarayuna MA: saraya KV.

⁵⁶²⁵ sekerdim MA: adam KV.

⁵⁶²⁶ –la'net KV.

⁵⁶²⁷ ki MA: diledi KV.

⁵⁶²⁸ La'net Yezid'i MA: kendü haķķundan KV.

⁵⁶²⁹ –haķķunda KV.

⁵⁶³⁰ Tañrı'nuñ MA: Tebārek ve Te'ālā'nuñ KV.

yağmur yağdı ki yer yüzi Nūḥ tūfānı döndi.⁵⁶³¹ Tağlardan Dımaşk üzerine⁵⁶³² katı seller geldi. Şehrūñ bir yanunı sel aldı. Biñ kişiden artuḡ kırıldı.⁵⁶³³ Çok cenavarlar daḡı tebāḥ oldu. Havādan⁵⁶³⁴ uçan kuşlardan⁵⁶³⁵ ekşeri helāk [144^b KV] oldu. Debremlerden çok köyler daḡı yıkıldı. Dımaşk şehründe feryād⁵⁶³⁶ fiḡān ḵopdı. Halk-ı ‘ālem⁵⁶³⁷ baş açup ağlaştılar. Bir yere cem‘ oldılar.⁵⁶³⁸ Ey dirīḡa kendü elimüzle kendü işimüze aḡu ḵatduḡ. Bu iş bize anuñ-çündür ki Resūl’uñ⁵⁶³⁹ kıızı oḡlı⁵⁶⁴⁰ şehīd ḵıldıḡ.⁵⁶⁴¹ Tañrı Te‘ālā⁵⁶⁴² bize ḡışm eyledi.⁵⁶⁴³ Āfāt-ı semā⁵⁶⁴⁴ vardı.⁵⁶⁴⁵ Ol gün⁵⁶⁴⁶ gice yağmur diñmedi yağdı.⁵⁶⁴⁷ La‘net Yezīd⁵⁶⁴⁸ anı gördi. Ol la‘īn⁵⁶⁴⁹ ḵorḵudan⁵⁶⁵⁰ yapraḡ gibi ditredi eyitdi ey dirīḡa ne bed-baḡt olmuşuz. Bu işe ne çāre [111^b MA] idelüm didi. La‘net Mervān⁵⁶⁵¹ eyitdi İmām’uñ⁵⁶⁵² ḵavmüni gönder gitsünler.⁵⁶⁵³ Yoḡsa şehir ḵavmi⁵⁶⁵⁴ ḡulüvv-i ‘āmm⁵⁶⁵⁵ iderler taḡt elimüzden alurlar.⁵⁶⁵⁶ İşimüz fesāda [145^a KV] varur didi. Ol la‘īn buyurdı tiz yerāk gördiler. Hüseyn’uñ ḵavmüni ḵatuna⁵⁶⁵⁷ getürdiler. Anlara ḡoş dil-ile söylediler.⁵⁶⁵⁸ Eyitdi bu dem benden ne dilersüz dileñ. Ḳānde varırsuz⁵⁶⁵⁹ göndereyüm ve sizi⁵⁶⁶⁰ altun ḡümüş-ile⁵⁶⁶¹ ṭolayayum didi. İmām’uñ⁵⁶⁶² ḵavmüni⁵⁶⁶³ anı işitdiler.⁵⁶⁶⁴

⁵⁶³¹ Ol ḵadar yağmur yağdı ki yer yüzi Nūḥ tūfānı döndi MA: Şol ḵadar ṭolu yağdı kim yer yüzünñ tūfānuna ṭutdı KV.

⁵⁶³² üzerine MA: üstine KV.

⁵⁶³³ Biñ kişiden artuḡ kırıldı MA: Biñden ziyāde adam helāk oldu KV.

⁵⁶³⁴ Havādan MA: Havāda KV.

⁵⁶³⁵ kuşlardan MA: kuşlarıñ KV.

⁵⁶³⁶ +u KV.

⁵⁶³⁷ –Halk-ı ‘ālem KV.

⁵⁶³⁸ oldılar MA: olup eyitdiler KV.

⁵⁶³⁹ +şalla’llāhu ‘aleyhi ve sellem KV.

⁵⁶⁴⁰ oḡlı MA: oḡlun KV.

⁵⁶⁴¹ ḵıldıḡ MA: ḵıldılar KV.

⁵⁶⁴² Te‘ālā MA: Te‘ālā dan KV.

⁵⁶⁴³ eyledi MA: geldi KV.

⁵⁶⁴⁴ āfāt-ı semā MA: āfet-i semāvī KV.

⁵⁶⁴⁵ vardı MA: var-idi didiler KV.

⁵⁶⁴⁶ +ol KV.

⁵⁶⁴⁷ –yağdı KV.

⁵⁶⁴⁸ La‘net Yezīd MA: Yezīd-i la‘īn KV.

⁵⁶⁴⁹ –ol la‘īn KV.

⁵⁶⁵⁰ ḵorḵudan MA: ḵorḵusundan KV.

⁵⁶⁵¹ La‘net Mervān MA: Mervān-ı ḡimār KV.

⁵⁶⁵² İmām’uñ MA: Hüseyn’uñ KV.

⁵⁶⁵³ +bu KV.

⁵⁶⁵⁴ ḵavmi MA: ḡalkı KV.

⁵⁶⁵⁵ ‘āmm MA: ‘ālem KV.

⁵⁶⁵⁶ elimüzden alurlar MA: elüñden gider KV.

⁵⁶⁵⁷ –ḵatuna KV.

⁵⁶⁵⁸ söylediler MA: söylediler KV.

⁵⁶⁵⁹ +söyleyün KV.

⁵⁶⁶⁰ –ve sizi KV.

⁵⁶⁶¹ altun ḡümüş-ile MA: altuna ḡümüşe KV.

⁵⁶⁶² İmām’uñ MA: Hüseyn’uñ KV.

⁵⁶⁶³ ḵavmüni MA: ḵavm KV.

Ey⁵⁶⁶⁵ bed-baht sen bizi altun gümüş-ile⁵⁶⁶⁶ aldayamazsan.⁵⁶⁶⁷ Yarın kıyāmet gününde biz senden haqqımızı alavuz. Hāliyā⁵⁶⁶⁸ şimdi⁵⁶⁶⁹ Medīne şehrinde⁵⁶⁷⁰ gönder gidelüm didiler. La‘net⁵⁶⁷¹ Yezīd anı işitdi olsun didi. Meger bir pehlivān var idi.⁵⁶⁷² Adına ‘Ömer ibn Hilāl dirlerdi. Sünnī idi. Hem⁵⁶⁷³ katı māl-dār idi. La‘net⁵⁶⁷⁴ Yezīd anı ilerü okudı eyitdi. Yüri⁵⁶⁷⁵ bunları Medīne şehrine⁵⁶⁷⁶ ilet didi.⁵⁶⁷⁷ Gitmege yerāk kıldılar.⁵⁶⁷⁸ Çünkü şabāh⁵⁶⁷⁹ oldu. Meger [145^b KV] Şehribānū Ümmü Gülşüm bu⁵⁶⁸⁰ iki hātūn⁵⁶⁸¹ haste idi. Ol gün anlar⁵⁶⁸² daḥı vefāt itdüler. Āhirete⁵⁶⁸³ rihlet [112^a MA] itdüler. Anları anda⁵⁶⁸⁴ haqquna qodılar. Girü qalanları⁵⁶⁸⁵ aldılar Medīne şehrine geldiler. İmām’uñ⁵⁶⁸⁶ başunu Kerbelā’da⁵⁶⁸⁷ defn itdiler.⁵⁶⁸⁸ Bu yaña⁵⁶⁸⁹ Medīne halkı⁵⁶⁹⁰ işitdiler⁵⁶⁹¹ İmām’uñ⁵⁶⁹² kavmi⁵⁶⁹³ gelürmiş. Cemī‘ ulu küçük⁵⁶⁹⁴ qarşu çıqdılar. Anları ol⁵⁶⁹⁵ hālde gördiler. Ağlaşup zārluqlar itdiler.⁵⁶⁹⁶ Her biri nālān [u] giryān oldılar. Aldılar bunları⁵⁶⁹⁷ şehre getürdiler.⁵⁶⁹⁸ Bunlar Medīne⁵⁶⁹⁹ şehrine qarār eylediler.⁵⁷⁰⁰ Cigerleri büryān ve

⁵⁶⁶⁴ +eyitdiler KV.

⁵⁶⁶⁵ –Ey KV.

⁵⁶⁶⁶ altun gümüş-ile MA: altunla gümüşle KV.

⁵⁶⁶⁷ aldayamazsan MA: aldayumazsız KV.

⁵⁶⁶⁸ Hāliyā MA: Ammā KV.

⁵⁶⁶⁹ +bizi bizi KV.

⁵⁶⁷⁰ şehrinde MA: şehrine KV.

⁵⁶⁷¹ –La‘net KV.

⁵⁶⁷² var idi MA: vardı KV.

⁵⁶⁷³ –Hem KV.

⁵⁶⁷⁴ –La‘net KV.

⁵⁶⁷⁵ +var KV.

⁵⁶⁷⁶ Medīne şehrine MA: Medīne’ye KV.

⁵⁶⁷⁷ +ol daḥı KV.

⁵⁶⁷⁸ Gitmege yerāk kıldılar MA: Gitmek yerāğunda oldu KV.

⁵⁶⁷⁹ şabāh MA: şubh KV.

⁵⁶⁸⁰ bu MA: ol KV.

⁵⁶⁸¹ hātūn MA: hātūnlar KV.

⁵⁶⁸² anlar MA: anda KV.

⁵⁶⁸³ Āhirete MA: Fenā mülkinden beḳā mülkine KV.

⁵⁶⁸⁴ –anda KV.

⁵⁶⁸⁵ qalanları MA: qalanuñ KV.

⁵⁶⁸⁶ İmām’uñ MA: Hüseyin’uñ daḥı mübārek KV.

⁵⁶⁸⁷ Kerbelā’da MA: Kerbelā’ya ilettiler anda KV.

⁵⁶⁸⁸ itdiler MA: eylediler KV.

⁵⁶⁸⁹ Bu yaña MA: Bu yañadan KV.

⁵⁶⁹⁰ Medīne halkı MA: Medīne’de KV.

⁵⁶⁹¹ +ki KV.

⁵⁶⁹² İmām’uñ MA: Hüseyin’uñ KV.

⁵⁶⁹³ +qabilesi KV.

⁵⁶⁹⁴ küçük MA: küçi KV.

⁵⁶⁹⁵ Anları ol MA: Hüseyin’uñ kavmini bu KV.

⁵⁶⁹⁶ zārluqlar itdiler MA: zārluq kıldılar KV.

⁵⁶⁹⁷ –Aldılar bunları KV.

⁵⁶⁹⁸ getürdiler MA: geldiler KV.

⁵⁶⁹⁹ –Medīne KV.

⁵⁷⁰⁰ eylediler MA: kıldılar KV.

dîdeleri giryân yas ve mâtem içinde kaldılar. Bu yaña⁵⁷⁰¹ la'net Yezîd'le la'net Mervân⁵⁷⁰² şād [u] hurrem taht[a] geçüp oturdılar. [146^a KV] La'net⁵⁷⁰³ 'Ömer-i naḥs ilerü geldi İmām'uñ⁵⁷⁰⁴ başuñ getürürken kendüye kaṅgı şehirde karşı geldiler kaṅgı yerde⁵⁷⁰⁵ ' izzet itmediler la'net Yezîd-i kelbe⁵⁷⁰⁶ bir bir söyledi.⁵⁷⁰⁷ Anı işitdi buyurdi. Ol karşı gelmeyen şehriñ beglerini⁵⁷⁰⁸ getürdiler. Dürlü⁵⁷⁰⁹ belâ ile öldürdiler. Her kim İmām⁵⁷¹⁰ Hüseyñ⁵⁷¹¹ severdi ve⁵⁷¹² ḥānedān dostı idi anları yokladılar ve⁵⁷¹³ bulduklarını öldürdiler.⁵⁷¹⁴ Ḥānumānı⁵⁷¹⁵ ḥarāb kıldılar. Şöyle oldı kim⁵⁷¹⁶ hiç kimse āşikāre⁵⁷¹⁷ 'Alīyye'l-Murtaẓā⁵⁷¹⁸ adını añmazlardı.⁵⁷¹⁹ Ebū't-turāb deyü laḡab [112^b MA] komışlardı. Alçaḡ⁵⁷²⁰ nā-söz söylerlerdi. Huṭbede 'Alī⁵⁷²¹ ismini⁵⁷²² añmazlardı.

Hikāyet⁵⁷²³ Rāvīler⁵⁷²⁴ rivāyet iderler⁵⁷²⁵ kim ol [146^b KV] vakit kim 'Amr⁵⁷²⁶ Muḥammed Ḥanifī['yi] Kerbelā'dan alup gitmişlerdi.⁵⁷²⁷ Getürüp⁵⁷²⁸ bir mağarada gizleyü komuşdı.⁵⁷²⁹ Çün Muḥammed Ḥanifī Kerbelā'da döndi.⁵⁷³⁰ Anda ḡodı girü döndi Kerbelā'ya geldi.⁵⁷³¹ Gördü kim⁵⁷³² Hüseyñ'i şehīd itmişler. Cemī⁵⁷³³ ḡavmüni

⁵⁷⁰¹ Bu yaña MA: Bu yañadan KV.

⁵⁷⁰² la'net Yezîd'le la'net Mervân MA: Yezîd-i mel'ün Mervân-ı ḥimār ile KV.

⁵⁷⁰³ -La'net KV.

⁵⁷⁰⁴ İmām'uñ MA: İmām Hüseyñ'üñ mübārek KV.

⁵⁷⁰⁵ yerde MA: şehirde gelmediler kaṅgı yerde kendüye KV.

⁵⁷⁰⁶ la'net Yezîd-i kelbe MA: Yezîd-i pelīd KV.

⁵⁷⁰⁷ söyledi MA: diyüvirdi. Yezîd-i mel'ün la'ın KV.

⁵⁷⁰⁸ beglerini MA:.. begüni KV.

⁵⁷⁰⁹ +dürlü KV.

⁵⁷¹⁰ -İmām KV.

⁵⁷¹¹ Hüseyñ MA: Hüseyñ'i KV.

⁵⁷¹² -ve KV.

⁵⁷¹³ -yokladılar ve KV.

⁵⁷¹⁴ bulduklarını öldürdiler MA: buldukları yerde dāra aşarlardı KV.

⁵⁷¹⁵ Ḥānumānı MA: Ḥānumānını KV.

⁵⁷¹⁶ kim MA: ki KV.

⁵⁷¹⁷ -āşikāre KV.

⁵⁷¹⁸ 'Alīyye'l-Murtaẓā MA: 'Alī kerrema'llāhu vechehu KV.

⁵⁷¹⁹ añmazlardı MA: añmaz oldı KV.

⁵⁷²⁰ Alçaḡ MA: Ancaḡ KV.

⁵⁷²¹ +kerrema'llāhu vechehu KV.

⁵⁷²² ismini MA: adın KV.

⁵⁷²³ -Hikāyet KV.

⁵⁷²⁴ +şöyle KV.

⁵⁷²⁵ iderler MA: iderlerdi KV.

⁵⁷²⁶ -'Amr KV.

⁵⁷²⁷ gitmişlerdi MA: gitmiş idi KV.

⁵⁷²⁸ Şam taḡlarında KV.

⁵⁷²⁹ komuşdı MA: ḡodı idi KV.

⁵⁷³⁰ Muḥammed Ḥanifī Kerbelā'da döndi MA: Ḥanifī'yi anda ḡodı Kerbelā'ya geldi KV.

⁵⁷³¹ -anda ḡodı girü döndi Kerbelā'ya geldi KV.

⁵⁷³² +İmām KV.

⁵⁷³³ +ḡardāşlar ile KV.

cemā' atüni alup Dımaşq'a gitmişler. 'Amr ol hāli bildi⁵⁷³⁴ ve⁵⁷³⁵ yaqasın yırtıdı. Başuna toprak koydı. Zārluq⁵⁷³⁶ eyledi.⁵⁷³⁷ 'Amr eyitdi bare varayum hāli Muḥammed Ḥanifī'ye diyüvireyüm alayum anı şehre getüreyüm.⁵⁷³⁸ Ta⁵⁷³⁹ ölünce anuñ ḥidmetünde olayum didi. 'Amr döndi girü ol tağa geldi. Muḥammed Ḥanifī gizledügi mağarada nice ki istedi bulamadı. 'Amir ey be ey⁵⁷⁴⁰ ol tağda tırdı⁵⁷⁴¹ çäre olmadı. Āḥir bir āvāz geldi.⁵⁷⁴² Ya 'Amr hıç zaḥmet [147^a KV] çekme. Şimdi sen anı bilmezsin.⁵⁷⁴³ Anuñ taşra çıkmaya sâ'ati vardur. Yüri var Medîne'ye var.⁵⁷⁴⁴ Zeyne'l'ābidîn andadur.⁵⁷⁴⁵ [113^a MA] Anuñ ḥidmetinde ol didiler. 'Amr anı işitdi. Andan daḥı ümidün kesdi. Bu kez sürdi Medîne şehrine geldi. Zeyne'l'ābidîn ile buluşdı. Medîne halkı 'Amr'ı gördiler. Yeñiden yas itdiler.⁵⁷⁴⁶ Zārluq üni 'ayyūka çıkdı. 'Amr Kerbelā'da olan ḥikāyeti şordı bildi.⁵⁷⁴⁷ İşi güci ağlamak oldu. Bir zamān⁵⁷⁴⁸ Zeyne'l'ābidîn'e ḥidmet eyledi.⁵⁷⁴⁹ Ta ol vaḳit iken⁵⁷⁵⁰ ki Müseyyeb ḥurūc eyledi. 'Amr soñra Müseyyeb'e yār oldu. Ḥāricilere çok belālar eyledi. Müseyyeb la'net Yezīd'i⁵⁷⁵¹ tıtdı helāk eyledi. Taḥta la'net Mervān oturdu.⁵⁷⁵² Müseyyeb la'net Mervān⁵⁷⁵³ elünde helāk [147^b KV] oldu. Cihān girü Ḥavārīc tıtdı. 'Ālem zulum ile tıldı.⁵⁷⁵⁴ Ol vaḳit⁵⁷⁵⁵ Zeyne'l'ābidîn⁵⁷⁵⁶ daḥı vefāt eyledi.⁵⁷⁵⁷ 'Amr gördü ki cihān Sünnilerden teḥi⁵⁷⁵⁸ kaldı. Resūl⁵⁷⁵⁹ evlād[in]dan kimse kalmadı kim aña ḥidmet ide İmām Muḥsin'i⁵⁷⁶⁰ İbrāhīm-i Mükerrrem'i⁵⁷⁶¹ daḥı la'net Mervān ḥaps

⁵⁷³⁴ bildi MA: gördi KV.

⁵⁷³⁵ –ve KV.

⁵⁷³⁶ Zārluq MA: Zārluqlar KV.

⁵⁷³⁷ eyledi MA: eylediler KV.

⁵⁷³⁸ getüreyüm MA: varayum KV.

⁵⁷³⁹ –Ta KV.

⁵⁷⁴⁰ ey be ey MA: üç ey KV.

⁵⁷⁴¹ tırdı MA: gezdi aradı KV.

⁵⁷⁴² +eyitdi KV.

⁵⁷⁴³ bilmezsin MA: bulamazsın KV.

⁵⁷⁴⁴ –var Medîne'ye var KV.

⁵⁷⁴⁵ andadur MA: anda KV.

⁵⁷⁴⁶ +ağlaşdılar KV.

⁵⁷⁴⁷ +dā'im KV.

⁵⁷⁴⁸ +İmām KV.

⁵⁷⁴⁹ Zeyne'l'ābidîn'e ḥidmet eyledi MA: Zeyne'l'ābidîn ḥidmetünde kaldı KV.

⁵⁷⁵⁰ ol vaḳit iken MA: öle degin KV.

⁵⁷⁵¹ la'net Yezīd'i MA: Yezīd-i la'ini KV.

⁵⁷⁵² taḥta la'net Mervān oturdu MA: taht Mervān-ı ḥimār geçdi KV.

⁵⁷⁵³ la'net Mervān MA: Mervān-ı pelidūn KV.

⁵⁷⁵⁴ ile tıldı MA: odına yandı KV.

⁵⁷⁵⁵ +İmām KV.

⁵⁷⁵⁶ +ḥazreti KV.

⁵⁷⁵⁷ –eyledi KV.

⁵⁷⁵⁸ –teḥi KV.

⁵⁷⁵⁹ +ḥazret şalla'llāhu Te'ālā 'aleyhi ve sellem KV.

⁵⁷⁶⁰ –Muḥsin'i KV.

⁵⁷⁶¹ Mükerrrem'i MA: Mükerrün'i KV.

itmişdür.⁵⁷⁶² ‘Amr girü Medîne’ye geldi. Hâzret-i Resûl’ünü⁵⁷⁶³ ziyâret eyledi. Ol⁵⁷⁶⁴ mübârek türbesüne yüz urup ağladı. [113^b MA] Eyitdi Ya Resûlu’llâh cihânı Hâricî tutdı evlâddan⁵⁷⁶⁵ kimse qalmadı kim aña hîdmet idem. Şimden soñra⁵⁷⁶⁶ Allâh⁵⁷⁶⁷ Te‘âlâ baña ölümüm⁵⁷⁶⁸ virsün didi. Zîrâ Allâh Te‘âlâ ‘Amr ile ‘ahd itmişdi.⁵⁷⁶⁹ ‘Amr ölümün dilemeyünce aña ölüm virmem⁵⁷⁷⁰ [148^a KV] didi.⁵⁷⁷¹ Anuñ-çün ki⁵⁷⁷² bir gün Resûl⁵⁷⁷³ aşhâbıyla⁵⁷⁷⁴ cemî‘ olup⁵⁷⁷⁵ otururken ‘Abbâs⁵⁷⁷⁶ ‘Amr’uñ ‘ayyârluqların ilerü atdu ki işleri⁵⁷⁷⁷ rivâyet iderdi.⁵⁷⁷⁸ Resûl’e⁵⁷⁷⁹ katı hoş geldi. Resûl⁵⁷⁸⁰ anı gelürken nâgâh haber ile geldi. Tañrı⁵⁷⁸¹ selâmun getürdi eyitdi ya Resûlu’llâh Tañrı saña selâm ider. Selâmdan soñra buyurdı kim Hâbîbim ‘Amr[’a] disün ki ben andan hoşnûdem dañı⁵⁷⁸² ‘Amr benden ne⁵⁷⁸³ dilerse dilesün. ‘İzzüm celâlüm haqqı-çün bu dem anuñ hâcetüni revâ kılam didi. Hâzret-i Resûl⁵⁷⁸⁴ anı işitdi şâd oldu. Döndi ‘Amr’a muştuladı. ‘Amr çün⁵⁷⁸⁵ anı işitdi yüz yere sürdü⁵⁷⁸⁶ eyitdi. Ya Resûlu’llâh⁵⁷⁸⁷ dilerüm ki Allâh’dan ölüm istemeyünce baña ölüm virmeye⁵⁷⁸⁸ didi. Resûlu’llâh⁵⁷⁸⁹ [148^b KV] el getürdi du‘â [114^a MA] kıldı. Aşhâblar âmin didiler. Allâh⁵⁷⁹⁰ Te‘âlâ qabûl eyledi. Aşhâblar eyitdiler ya ‘Amr yaşa sen ‘Azrâ’il’den dañı⁵⁷⁹¹ çok dilek⁵⁷⁹² diledüñ didiler.⁵⁷⁹³ ‘Amr anuñ-çün çok

⁵⁷⁶² la‘net Mervân hâps itmişdür MA: Mervân himâruñ zamânunda vefât itdi KV.

⁵⁷⁶³ Hâzret-i Resûl’ünü MA: Resûl hâzretinüñ şalla’llâhu Te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem KV.

⁵⁷⁶⁴ –Ol KV.

⁵⁷⁶⁵ evlâddan MA: evlâdundan KV.

⁵⁷⁶⁶ soñra MA: girü KV.

⁵⁷⁶⁷ +Tebârek ve KV.

⁵⁷⁶⁸ ölümüm MA: ölüm KV.

⁵⁷⁶⁹ itmişdi MA: itmiş idi KV.

⁵⁷⁷⁰ virmem MA: virmeye KV.

⁵⁷⁷¹ didi MA: idi KV.

⁵⁷⁷² –ki KV.

⁵⁷⁷³ +hâzret şalla’llâhu ‘aleyhi ve sellem KV.

⁵⁷⁷⁴ aşhâbıyla MA: aşhâbla KV.

⁵⁷⁷⁵ –cemî‘ olup KV.

⁵⁷⁷⁶ +hâzret KV.

⁵⁷⁷⁷ işleri MA: işlerin KV.

⁵⁷⁷⁸ iderdi MA: eyledi KV.

⁵⁷⁷⁹ +hâzret ‘aleyhi’s-selâm KV.

⁵⁷⁸⁰ +hâzret KV.

⁵⁷⁸¹ +Te‘âlâ KV.

⁵⁷⁸² –dañı KV.

⁵⁷⁸³ +hâcet KV.

⁵⁷⁸⁴ Hâzret-i Resûl MA: Resûl hâzret KV.

⁵⁷⁸⁵ –çün KV.

⁵⁷⁸⁶ sürdü MA: urdı KV.

⁵⁷⁸⁷ +Allâh’uñ dir KV.

⁵⁷⁸⁸ Allâh’dan ölüm istemeyünce baña ölüm virmeye MA: dilerem ki ben ölüm istemeyince virmeye

KV.

⁵⁷⁸⁹ Resûlu’llâh MA: Resûl hâzret KV.

⁵⁷⁹⁰ +Tebârek ve KV.

⁵⁷⁹¹ –dañı KV.

⁵⁷⁹² –dilek KV.

diledüm ki Āl-i Resūl'e dā'im⁵⁷⁹⁴ hîdmet idem didi.⁵⁷⁹⁵ Çünkü 'Amr kendü ölümün diledi. İçerü Resūlu'llāh türbesünden bir āvāz geldi kim Ya 'Amr yûri Şām'dan yaña varasuñ ölümün anda olsa gerek didi. 'Amr anı işidüp oradan taban urdı Şām'a gelürdi. Yolda giderken gördüm sağ yanunda bir kişi bir ata binmiş. Yeşil imāme şarunmış. Toğrı 'Amr'uñ katuna geldi. Selām virdi. 'Amr selāmun aldı. Ol kişi eydür ya 'Amr iş bu atı şatun aldum. Bilmezem yeğrekmidür kimdür. Gel senüñle sekerdelüm her bir kavlı idelüm. Eger sen benüm atumı geçerseñ atum senüñ ola. Eger atum seni geçerse bilürem eyü atdur didi. 'Amr anı işitdi hoş ola didi. İmdi kangı yaña sekerdelüm didi. Ol kişi at başunu Hamaş'dan yaña döndürdi. 'Amr dağı iki etegün belüne şokdı. Ol atlu ile yarışdılar. Ol atlu 'Amr niteki cehd eyledi itmedi. [114^b MA] Āhîr nidügi vaqıt ayağı bir taşta tokundı 'Amr düşdi. Ol kişi kodı gitdi. 'Amr eyitdi ya İlāhi benüm cānumı al didi. Meger ol atlu Mikā'il idi. Gā'ib oldı. 'Amr Hamaş'a yakın geldi. Gördi kim iki kişi sîn mezār qazarlar. Birbiriyle çekişürler. Biri eydür uzundur biri eydür kışşadur. 'Amr ilerü geldi. Eydür niçün cenk idersüz ol didiñüz kişi ben qadar var mıdur didi. Eyitdiler hemān muṭlaq sensün didiler. 'Amr eyitdi imdi siz gidün. Ben sîne mezāra gireyüm. Görün boyuma resmdür didi. 'Amr sîne mezāra girdi. Ol sîn mezār qazanuñ biri Mikā'il ve biri 'Azrā'il idi. Ol dem 'Amr'uñ cānunu qabz eyledi. Sinden mezārden çıkardılar. 'Amr'ı yudılar kefenlediler melā'ikeler namāzın kıldılar. Anda 'Amr'ı defn. 'Amr'uñ dağı hikāyeti böyle oldı. *Vallāhu a'lem bi's-savāb temmet el kitāb bi 'avni'llāhi'l-Meliki'l Vehhāb.*⁵⁷⁹⁶

⁵⁷⁹³ +eyitdi aşhāba ben KV.

⁵⁷⁹⁴ —dā'im KV.

⁵⁷⁹⁵ +çün bahtum 'Amr kime iylük idersen şaқın andan saña düşmān bulunmaz andan KV.

⁵⁷⁹⁶ —Çünkü 'Amr kendü ölümün diledi. İçerü Resūlu'llāh türbesünden bir āvāz geldi kim Ya 'Amr yûri Şām'dan yaña varasuñ ölümün anda olsa gerek didi. 'Amr anı işidüp oradan taban urdı Şām'a gelürdi. Yolda giderken gördüm sağ yanunda bir kişi bir ata binmiş. Yeşil imāme şarunmış. Toğrı 'Amr'uñ katuna geldi. Selām virdi. 'Amr selāmun aldı. Ol kişi eydür ya 'Amr iş bu atı şatun aldum. Bilmezem yeğrekmidür kimdür. Gel senüñle sekerdelüm her bir kavlı idelüm. Eger sen benüm atumı geçerseñ atum senüñ ola. Eger atum seni geçerse bilürem eyü atdur didi. 'Amr anı işitdi hoş ola didi. İmdi kangı yaña sekerdelüm didi. Ol kişi at başunu Hamaş'dan yaña döndürdi. 'Amr dağı iki etegün belüne şokdı. Ol atlu ile yarışdılar. Ol atlu 'Amr niteki cehd eyledi itmedi. Āhîr nidügi vaqıt ayağı bir taşta tokundı 'Amr düşdi. Ol kişi kodı gitdi. 'Amr eyitdi ya İlāhi benüm cānumı al didi. Meger ol atlu Mikā'il idi. Gā'ib oldı. 'Amr Hamaş'a yakın geldi. Gördi kim iki kişi sîn mezār qazarlar. Birbiriyle çekişürler. Biri eydür uzundur biri eydür kışşadur. 'Amr ilerü geldi. Eydür niçün cenk idersüz ol didiñüz kişi ben qadar var mıdur didi. Eyitdiler hemān muṭlaq sensün didiler. 'Amr eyitdi imdi siz gidün. Ben sîne mezāra gireyüm. Görün boyuma resmdür didi. 'Amr sîne mezāra girdi. Ol sîn mezār qazanuñ biri Mikā'il ve biri 'Azrā'il idi. Ol dem 'Amr'uñ cānunu qabz eyledi. Sinden mezārden çıkardılar. 'Amr'ı yudılar kefenlediler melā'ikeler namāzın kıldılar. Anda 'Amr'ı defn. 'Amr'uñ dağı hikāyeti böyle oldı. *Vallāhu a'lem bi's-savāb temmet el kitāb bi 'avni'llāhi'l-Meliki'l Vehhāb* KV.

Şi'r

Yazan kâtip eydür bunı yazdum yâdigâr-içün
Yazana görene du' â kılmag-ıçün

[115^a MA] Tañrı rahmet eyleye ol kişiye
Du' âm-ile bunı yazına

Hak Te'âlâ rahmet eylesün aña
Kim yazanı fâtiha birle aña

Egerçi bunı yazmaqdan emekdür
Murādum bir du' â kıluñ dimekdür

Oquyanı yazanı diñleyeni
Raḥmetünle yârlıgağıl Ya Ğanî

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilât
Söz tükendi bâkiyâtün şâlihât⁵⁷⁹⁷

Ketebet el-ḥaḳîr el-faḳîr Manastır sancağı Görice kazâsından Köşk maḥallesinden Derviş 'Alî Ḥaydâr bin 'Osmân el-Ḥâcî Ṭâhir Muḥarremu'l-Ḥarâm'ın on üçüncü günü tamâm oldu⁵⁷⁹⁸.

Sene 1284 fi 14
Sene 1284 Ma'is fi 5

⁵⁷⁹⁷ –Şi'r

Yazan kâtip eydür bunı yazdum yâdigâr-içün
Yazana görene du' â kılmag-ıçün

Tañrı rahmet eyleye ol kişiye
Du' âm-ile bunı yazına

Hak Te'âlâ rahmet eylesün aña
Kim yazanı fâtiha birle aña

Egerçi bunı yazmaqdan emekdür
Murādum bir du' â kıluñ dimekdür

Oquyanı yazanı diñleyeni
Raḥmetünle yârlıgağıl Ya Ğanî

Fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilât
Söz tükendi bâkiyâtün şâlihât KV.

⁵⁷⁹⁸ Ketebet el-ḥaḳîr el-faḳîr Manastır sancağı Görice kazâsından Köşk maḥallesinden Derviş 'Alî Ḥaydâr bin 'Osmân el-Ḥâcî Ṭâhir Muḥarremu'l-Ḥarâm'ın on üçüncü günü tamâm oldu MA:

Ketebuhu el-ḥaḳîr el-faḳîr es-seyyid Hasen Haşib min telâmiz
sene 1652 Hicrî şâhib ve mâlik 'Abdu's-selâm zâde Ahmed Şemsi
'Abdu's-selâm zâde Ahmed dâr-ı beḳâyâ rihlet itmişdir. Rûḥ-ı revânî şâd olsun. 1678 KV.

SONUÇ

Bu çalışmanın konusu olan *Maktel-i Âl-i Resûl* adlı eser Hicrî 1284 yılında, Manastır sancağı Görice kazâsında Derviş Ali Haydar tarafından istinsâh edilmiş olup eserde, Hz. Hüseyin'in ve mensubu bulunduğu Ehl-i beyt-i Resûlullah zümresinin Kerbelâ sürecinde yaşadıkları hâdiseler menkıbevî bir üslup ile hikâye edilmektedir. Bu tez çalışmasında mezkûr eser şekil ve muhtevâ açısından incelenmiş, eserin tür içerisindeki benzerleri ile mukâyesesi yapılmış ve eserin transkripsiyonlu metni ulaşılabilen ikinci nüsha ile karşılaştırılmıştır.

Çalışmanın giriş kısmında maktel türü hakkında genişçe bilgi vermek yerine tür hakkında özet niteliğinde bir mâlûmat verildi. Bu kısmın geniş tutulmamasının sebebi, maktel türü hakkında yapılan hemen her çalışmada tür ile ilgili benzer bilgilerin kâfi miktarda ve tekrar şekilde yer alıyor olmasıdır. Bunun yerine giriş bölümünde, tarafımızca hazırlanan, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*'nde yayımlanan tür ile ilgili bir bibliyografya denemesinin tashih edilmiş ve güncellenmiş şekli araştırmacılara daha faydalı olacağı düşünüülerek sunuldu. Bibliyografya oluşturulurken yalnızca edebî eserler dâhil edilip tarihî eserler hâriç bırakılmış ve çalışma, yazma eser kütüphanelerinde yer alan yazma eserler, dünya kütüphanelerinde yer alan yazma eserler, yüksek lisans ve doktora tezleri, kitaplar, derleme kitaplardaki makaleler, bildiriler ve ansiklopedi maddeleri, mezûniyet tezleri olarak kategorize edildi. Çalışmanın nihâyetinde 73 yazma eser, 26 kitap, 22 makale ve bildiri, 3 ansiklopedi maddesi, 12 yüksek lisans tezi, 4 doktora tezi ve 4 mezûniyet tezi dökümü verilmiş oldu.

Tezin birinci bölümünde öncelikle eser hakkında genel bilgiler sunulurken eserin bir çerçevesi çizildi. Ardından şekil özelliklerine yer verilerek eserin dili, üslûbu, tespit edilen imlâ kusurları, yanlış kaydedilen isimler gibi ayrıntılara temâs edildi. Muhtevâ özellikleri ise; eserin adı, tertîbi, özeti ve eserde yer alan âyet-i kerîmeler ve hâdis-i şerîfler olarak dört başlığa ayrılmıştı. Yazma eserde sebep-i te'lîf kısmı yer almadığı için bu kısım ile ilgili özel bir başlığa yer verilemedi. Fakat eserin sonunda kaleme alınan şiirin sebep-i te'lîf muhtevâsı taşıyor olmasından dolayı bu mevzûya eserin adı başlığı altında kısaca temâs edildi.

Eserin tertîbi başlığı altında ilk olarak eserin mensur-manzûm karışık olarak kaleme alınması ve manzûm kısımların mensur formda nazm edilmesi üzerinde duruldu. Yine bu başlık altında eserin nasıl başladığına ve esas mevzûnun hangi kısımda işlendiğine temâs edildi. Hikâyet, meclis ve şiir başlıkları ile bölümlere ayrılan eserde 25 hikâyet, 20 meclis başlığı 20 de şiir tespit edildi. Hikâyet ve meclis başlıkları altında aktarılan hâdiseler varak numaraları ile birlikte başlık başlık okuyucuya sunuldu, aktarılan hâdiselerin ayrıntılı özeti ise çalışmanın özet kısmında verilmişti.

Birinci bölümün son başlığı eserde yer alan âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîflere ayrıldı. Tespit edilen âyet-i kerîmeler ve hâdis-i şerîfler kendi içlerinde taksim edilerek önce metinde iktibâs edildiği şekli ile ardından ilgili âyet-i kerîme veya hâdis-i şerîf orijinal ibâresiyle dizildi. Eserde yer alan âyet-i kerîmelerin sûre ve âyet numaraları, hadîs-i şerîflerin de en yakın rivâyetleri tespit edilerek gösterildi.

Çalışmanın ikinci bölümü *Maktel-i Âl-i Resûl* ile üç benzer çalışmanın mukâyesesine tahsis edildi. Kıyas yapılacak çalışmalar *Maktel-i Âl-i Resûl*'e muhtevâ bakımından en çok benzeyen eserler olarak diğerlerinden ayrıldı. Belirlenen bu eserler benzerlik sırasına göre; müellifi belli olmayan *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*, Kemterî İbrahim'in *Maktel-i İmam Hüseyin*'i ve Yûsuf-ı Meddah'ın *Maktel-i Hüseyin*'i olarak sırasıyla incelemeye konu edildi. Belirlenen eserler ve *Maktel-i Âl-i Resûl* arasında yapılan mukâyeseler ile müellifi belli olmayan eserimizin bir derleme mi yoksa orijinal bir metin mi olduğunun anlaşılması hedeflendi. Yapılan incelemeler ve mukâyeseler sonucunda temel çizgileri itibâriyle orijinal bir metin olmadığı tespit edilen eserin hangi kaynaklardan beslenmiş olacağını belirlemek ikinci bir hedef olarak çizildi.

Maktel-i Âl-i Resûl ile *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'in mukâyesesinde, her iki eserin bazı ufak farklılıklar dışında oldukça benzer eserler olduğu tespit edildi. Eserlerin, başlangıç ve son kısımları arasındaki benzerlik, bu iki metnin incelenen diğer eserlerden ayrı değerlendirilmesine sebebiyet verdi. Çünkü bu eserlerin başlangıç ve son kısımlarında aktarılan hâdiselerin inceleme imkânı bulduğumuz diğer maktel-i Hüseyin metinlerinde yer almadığı görülmüş oldu. Özellikle eserin son kısmında yer alan Muhammed Hanefî'nin Amr (Ömer) tarafından Şam dağlarına götürülmesi ve sonrasında yaşananları anlatan rivâyetin yalnızca bu eserlerde yer alıyor olması, bu iki eserin başlangıçta tek bir metinden türetilmiş nüshalar olabileceği ihtimâlini akla

getirdi. Şekil ve muhtevâ açısından son derece benzer olan bu iki eserin bir noktada farklılaştığı tespit edildi ki bu farklılık kanaatimizce son derece önemlidir. *Maktel-i Âl-i Resûl*'de yer alan manzûmelerin hiç birine *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'de rastlanmadı. Birbirlerinin nüshası olabilecek denli benzer olan iki eserde böylesi bir farklılık olması, her iki eserin de kaynak olarak farklı eserleri esas almış olma ihtimallerini kuvvetlendirdi.

Maktel-i Âl-i Resûl ile seçilen ikinci maktel olan *Maktel-i İmam Hüseyin*'in mukâyesesinde, her iki eserin hikâye bakımından benzer ve farklı yönleri tespit edildi. Yapılan mukâyeselerde *Maktel-i Âl-i Resûl*'ün manzûmelerinin *Maktel-i İmam Hüseyin*'den alındığı anlaşıldı ve fakat ictibâsların çokça eksik ve kusurlu olması, ayrıca manzûmelerin vezin ve kâfiyelerinin de ârızalar içermesi istinsah sırasında eksik aktarım yapılmış olma ihtimâlini akla getirdi. Nihâyetinde bir derleme olduğu kanısına varılan *Maktel-i Âl-i Resûl*'de kaynak olarak *Maktel-i İmam Hüseyin*'in de kullanılmış olduğu ihtimâli kuvvetlendi.

Maktel-i Âl-i Resûl ile seçtiğimiz sonunca maktel olan *Maktel-i Hüseyin*'in mukâyesesinde, her iki eserin rivâyet bakımından benzer ve farklı yönleri tespit edildi. Her ne kadar benzerlikler olsa da *Maktel-i Hüseyin* adlı eserin Kerbelâ vak'asını anlatmak bakımından tarih kaynaklarına daha yakın bir eser olduğu ve eserler arasında farklılıkların benzerliklerden daha fazla olduğu sonucuna varıldı. Fakat aynı eserin bir başka nüshasının *Maktel-i Âl-i Resûl* ile gâyet benzer olması durumu ile de karşılaştı. Makteller üzerinde çalışan Kenan Özçelik yapmış olduğu tez çalışmasında müellifi belli olan veya olmayan bir çok maktel-i Hüseyin'in Yûsuf-ı Meddah'a ait olduğunu iddiâ ediyordu. Özçelik'in çalışması boyunca güçlü deliller ile savunduğu bu iddiâ, bizleri, çalışmamıza eserler arasında mukâyese yapacağımız bir bölüm eklemekle isâbetli bir karar aldığımız fikrine sevk etti. Zîra incelenen eserler arasından en erken dönemde kaleme alınan eser Yûsuf-ı Meddah'ın *Maktel-i Hüseyin*'i idi. *Maktel-i Âl-i Resûl* ve *Maktel-i İmam Hüseyin* Yûsuf-ı Meddah'ın eserinden yüzyıllar sonra kaleme alınmıştı. *Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin*'in ise istinsâh tarihi belli değildi. İncelenen maktel-i Hüseyinler'in yazıldığı tarihler ve birbirlerine benzerlikleri göz önüne alındığında, sadece bu iki kriter esas alınarak tüm bu eserler Yûsuf-ı Meddah'ın eseridir hükmüne

varmak mümkün olmasa da bu eserlerin Yûsuf-ı Meddah'ın maktelini kaynak olarak kullanmış olmaları ihtimâli kuvvetlenmektedir.

Bütün bu tetkiklerden hâsıl olan netice, Türk edebiyatındaki maktel-i Hüseyinler'in kaynakları konusunda kesin bir neticeye ulaşmak için bu alanda ortaya konan metinlerin mutlaka şekil ve muhtevâ yönünden mukāyesesinin gerekliliği meselesidir. Zira bu mesele yüzyıllar öncesinde cereyân etmiş ve günümüze kadar varlığını sürdürerek Ehl-i beyt sevgisini diri tutmuş olan maktel-i Hüseyin geleneğimizin gelecek kuşaklara aktarılabilmesi açısından önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Başaran, Selman, “Ebu Mihnef”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, X, İstanbul 1994, 188-189.
- Bursevî, İsmâil Hakkı, *Tefsîru Rûhi'l-beyân*, I-X, İstanbul 1389.
- Değirmenci, Zühre, *Der Beyan-ı Sergüzeşt-i İmam-ı Hüseyin: İnceleme-metin-dizin* (yüksek lisans tezi 2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi SBE.
- Demircan, Adnan, *Kerbelâ Keder ve Belâ*, Beyan Yayınları, İstanbul 2015.
- Dilçin, Cem, *Yeni Tarama Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2013.
- el-Aclûnî, İsmâil b. Muhammed, *Keşfü'l Hafâ* (tsh. Ahmed Kalas), Mektebetü't-Türasi'l-İslâmi, Haleb 1162, II.
- Fuzûlî, *Hadikatü's-Sü'edâ* (haz. Şeyma Güngör), Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara 1987.
- Güngör, Şeyma, *Fuzûlî'nin Hadikatü's-Sü'edâ'sı* (doktora tezi 1985), İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- , “Maktel”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXVII, İstanbul 2003, 445.
- , “Maktel-i Hüseyin”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXVII, İstanbul 2003, 445-446.
- Hâkim en Nisâbûrî, Ebû Abdullah İbnü'l-Beyyî' Muhammed, *el-Müstedrek ale's-Sahihayn* (thk. Mustafa Abdülkadir Ata), III, Beyrut 1990.
- İbn Arrak, *Tenzîh 'ş-şerâti'l-merfû'a 'ani'l-ahbâri's-şenî'ati'l-mevzû'a* (tahkik ve ta'lik Abdülvehhâb Abdüllatîf, Abdullah Muhammed es-Sıddîk), I, Kahire 1375-1383.

İbnü'l-Cevzî, Ebü'l-Ferec Cemâleddin Abdurrahamn b. Ali, *el-İlelü'l-mütenâhiye fi'l-ehâdisi'l-vâhiye*, I-II, Beyrut 1983.

Kundûzî, Süleyman bin İbrâhim el-Hüseynî, *Yenâbiü'l-mevedde* (tsh. Alâüddin el-A'lemî), I-III (1 cilt hâlinde), Beyrut 1418/1997.

Menteş, Jale Zümrüt, *Kemterî İbrahim Maktel-i İmam Hüseyin inceleme-çeviri yazı-sözlük* (yüksek lisans tezi 2013), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi SBE.

Özçelik, Kenan. *Yûsuf-ı Meddâh ve Maktel-i Hüseyin (İnceleme-Metin-Sözlük)* (yüksek lisans tezi 2008), Ankara Üniversitesi SBE.

Ritter, Helmut. *Doğu Mitolojisinin Edebiyata Etkisi* (ed. Mehmet Kanar), Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2011.

Sâmi, Şemseddin, *Kâmusü'l A'lâm*, Mihran Matbaası, İstanbul, 1889.

———, *Kâmûs-ı Türkî*, Sahhaflar Kitap Sarayı, İstanbul 2008.

Sarıkaya, M. Saffet, “Şah İsmail Hatayi’nin Şiirlerinde Hz. Ali”, *Uluslararası Şah İsmail Hatayi Sempozyumu*, Ankara 2003, s. 9.

Sarıkaya, Meliha Yıldırım, *Türk-İslâm Edebiyatında Hz. Ali* (doktora tezi 2004), Marmara Üniversitesi SBE.

Yaşaroğlu, M. Kâmil, “İnsân Sûresi”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, XXII, İstanbul 2000, 331.

<http://www.suleymaniye.yek.gov.tr> (erişim: 16.06.2017)

هذه كتاب مقتضى رسول الله صلى الله عليه وسلم
بسم الله الرحمن الرحيم

أول الله الذي ذكر آية لم قدرتك صنعتي فكل يد علم أو لا آخر
 بادشاه لا يزال وليد قادر وليد قادر وليد قادر وليد قادر
 ظاهر باطنه اوله سائر صانع اوله صانع الله في قياس بار وشمس
 اكافور حمد سپاس بر كوكب عرش كرس جوي جنة اوله بار وشمس
 اي كوكب انسر جان اول قائم قادر فو صمد كيم **قل هو الله احد**
 اوله مفرق بادشاه پير بال قائل اوله سري اشكارا استخبر من غ
 مار مور ماه قاهر زرق ويزك برور كار عالم غيب بصير
 وهم سمع وای اکایم اوله مطيع هكیم اوله كاه كاه كاه
 اوله شاد كاه سائر قالدی نامدر هكیم انه جان فاك
 قلدی یقین بولدی اول جاننه بعله جان یقین سندن خ
 كل جاننه قیده در یغ تاكه صكه ویمیس ای دیر جان فاك

فلسفه

فلسفك قیاموس بی عرف اولیه سیر بر قیاموس ایدان سیر اوله بر وادی
 اوله سیر ایت دیولدر **در سه حضرت رسول صلی الله علیه و آله** انبیا نك
 شاه سلطان رسول اوله رسول الله مصطفی شاه امول اوله حبیب الله
 اوله كافی كرم اوله رسول الله شاه معترف و كندی ظاهر و كز و **الفی**
 كوری **صالح البصر** ایا ضی صیراج نك **والل** ابوالكرم رحمة الله علیه
زواله اوله مقرر كوكب جان فاك اوله سون كا و حقد ر
 اوله كنجیك بار اوله بر كوكب عرش كرس اشكارا معجزات طاشنه
 دلپوری عیان طاش اشخده الودی آب رسول جون كالو كاك كاك
 خطاب اوله شاه ابرار سلطان صفات انبیا نك حقیق سلطان سیر الیه
رحمة الله علیه ای ای یاری اوله صمد صفا قر و نافع ویری سرما
 وفادام اكافور قلدی بولدر ناز هم كلیل الله اوله دی دی التوسیر
 موسی اكافور كیم الله اوله عیسی اكافور روح الله اوله یار و نیر و نیر
 اوله كوكبه دینله ایمان اوله اوله امین الله شفیع المذنبان اوله

آخر یندوکی وقت ایامی بر طاشنه طوقدی **عمر** دوشوی اول
 کشتی تودی کتدی **عمر** ایتموی یا الهی بنم جانخی ال ددی مکر اول
 املو میکائیل ایدی غائب اولدی **عمر** حصه یقین طلای کوردیم
 ایکی کشتی سین قاز لر بر بر یله چکسور لر بری ایدر و زنده بری
 ایدر قضا در **عمر** ایلر و طلای ایدی بنچون جنک ایدر اول اولدیز
 کشتی بن قلا سر وار میدر ددی ایدی لر همان خطای سنس دلدی
عمر ایدی اصدی سر کیدین بن سینه کوریم کورک بوعیه رسم لردی
عمر سینه کردی اول سین قز ناک بری **میکائیل** و بری **عمر** نیشل
 ایدی اولدم **عمر** جاننی قرض ایلدی سنسین جیفار ایل **عمر**
 بوردیم کفایر مار و نکلر خازین قلایر ائده **عمر** نیشل **عمر** دج حکایت
 بوردیله اولدی **عمر** والله اعلم بالصواب **عمر** تحت الکتاب بعون الله
 الملك الوهاب **ملکی شعوی** **ملکی** یازان کاتب ایدر بونی
 یازدم یادکار ایچون **عمر** یازنه کورنه دعا قلما غیچون **عمر**

نکدی

ناری رحمت ایلده اول کشتیا **عمر** دعاقله بونی یازنه **عمر** حق تعالی رحمت
 ایلسون **عمر** کیم یازانی فاتحه برله اگا **عمر** اگرچی بود یازمقل
 امکله **عمر** سر لدم بر دعا قیلک دیمکله **عمر** اوقوبانی یازمقل
 مرحمتکله یازمقل یا غنی **عمر** فاعلوت فاعلوت فاعلوت
ملکی سوز نکلدی باقیات صالحات **عمر**

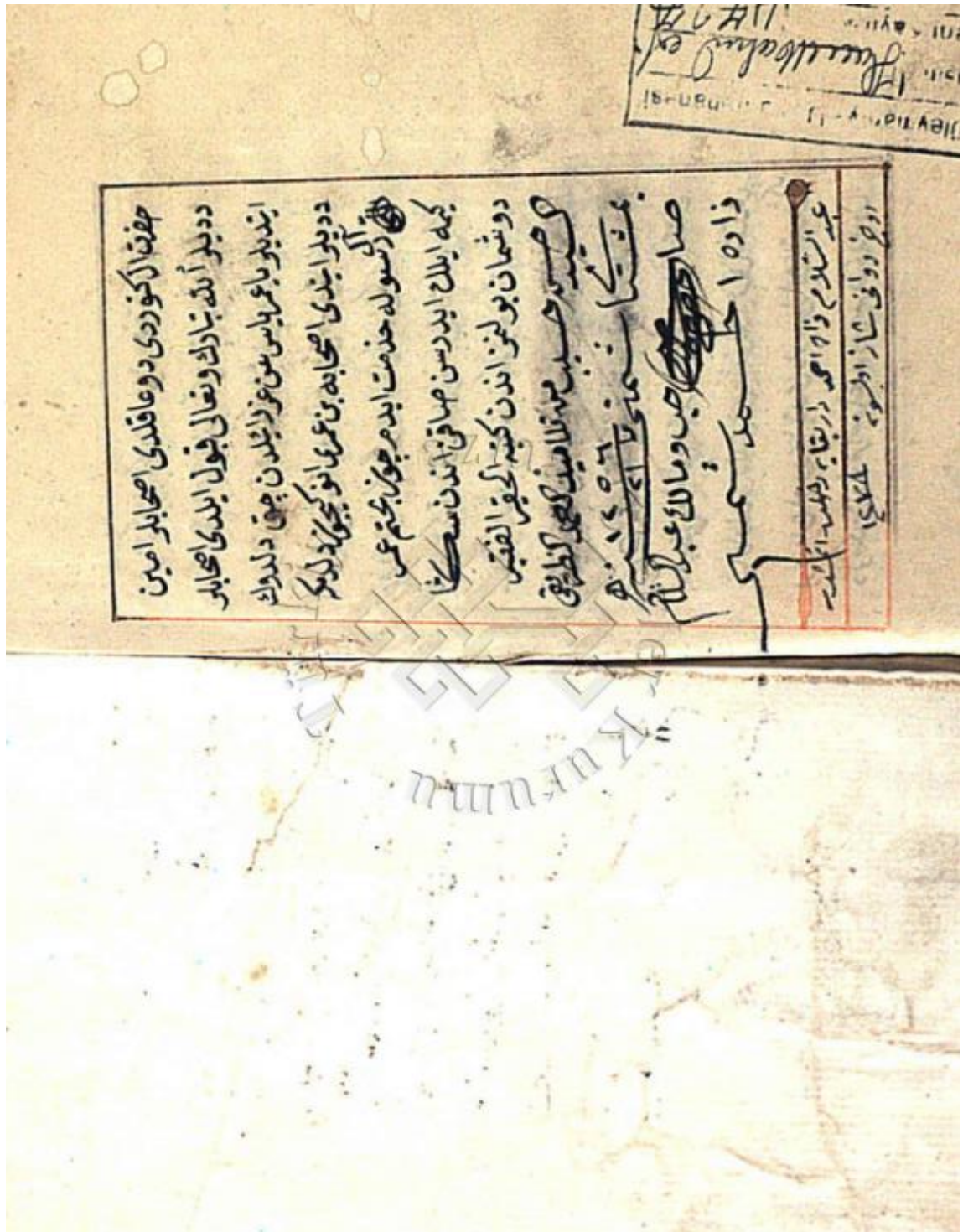
کتبه لکته بر الفتر مناسر سنجانی کوریر فصیح
 کوشک محله سندن درویش علی حیدر بن عثمان الحلی
 طاهر محمد المرامک اوان اوحنی کون تمام
 اولدی **عمر** **عمر** **عمر** **عمر**
عمر **عمر** **عمر** **عمر**

صورت بایست

مقتل امام حسین

چون آگاه لالاکلم شد و خطاب اول شنید
ایرسلطان صفات انبیاءک صمد و *
سلطان دین اولیا به رحمة العالمین ای
ایکی باردی اول صدری صفا قوی
اغای و سیدی ثمر با وفا آدم انکاف و
بولدی ناز هم حلیل الله اولدی دل نواز
هوئی انکله کلیم الله اولای عیسی انکله *
روح الله اولای کفئی دنیادن کتوردی اولای دین
او کتوردی عالمه ایمان دین باز غمزد و دینه
درمان اولان کولکتن دن دینله ایمان اولای

اول امین الله شفیع الذین اول یارندک
امام المتقین یاری اول اول ابوبکر صفا
کان صدوق یار جان مصطفی هم ایکنی یاری
عمر در بنام اول امیر المؤمنین شاه کرام
اول برسی اولدی عثمان صیا جامع قرآن
شاهی دیا کلدی دره ونجی علی المرتضی
شاه دین انکله پد ره لاتی جانمزه اولدی ک
ارکان دین الله اولدی امام المتقین الملوک
عنقنی هر کیم صدقیله صقدیه لاجم ایمان
کیم یولاری بر بندن ایرا اخذت طامو دینه
کیم کیم بدین رسینه بر سید مصطفی
یار ندینی کور کین قامو اولادینه اصحابینه هم
عوض رضی الله و کلای بر کیم ع و ۱۹۵۶ هـ

Hacı Mahmud Efendi 4727 vr. 147^b